ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕ

Epigraphia Carnatica

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

(ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ, ನಂಜನಗೂಡು ಮತ್ತು ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು)

MYSORE DISTRICT

(Gundlupete, Nanjanagudu and Heggadadevanakote Taluks)

4-3-77

ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಉದಾರ ನೆರವಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

Epigraphia Carnatica
published by the generous help of the Government of Karnataka
Our grateful thanks to the Government of Karnataka

ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ

EPIGRAPHIA CARNATICA

ಸಂಪುಟ ಮೂರು

Volume Three

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

INSTITUTE OF KANNADA STUDIES
UNIVERSITY OF MYSORE
1974

Epigraphia Carnatica, Vol. III; published by the Institute of Kannada Studies, Univers of Mysore, Manasa Gangotri, Mysore–570006; Second edition by the Institute, 19 pp. ೧೨೫+990+XVII plates, Printer : Director, Mysore University Printing Press, Mysore-5700

Copies available from
Director
Prasaranga, University of Mysore
Mysore–570012 (India)

Price : **Rs. 80**

ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆ

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಡಾ. ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ
ನಿರ್ದೇಶಕ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು

ಸದಸ್ಯರು

೧. **ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ನಾಗರಾಜರಾವ್**
ನಿರ್ದೇಶಕ, ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು
ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
ಮೈಸೂರು

೨. **ಡಾ. ಜಿ. ಎಸ್. ಗಾಯಿ**
ಪ್ರಧಾನ ಶಾಸನತಜ್ಞ
ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ
ಮೈಸೂರು

೩. **ಡಾ. ಟಿ. ವಿ. ಮಹಾಲಿಂಗಂ**
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ (ನಿವೃತ್ತ), ಪ್ರಾಚೀನ
ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ವಿಭಾಗ
ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮದರಾಸು

೪. **ಡಾ. ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ**
ರೀಡರ್, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಬೆಂಗಳೂರು

೫. **ಡಾ. ಎಸ್. ಎಚ್. ರಿತ್ತಿ**
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ
ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಭಾಗ
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಧಾರವಾಡ

೬. **ಡಾ. ಎಚ್. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ**
ನಿರ್ದೇಶಕ, ಅಂಚೆ ಮತ್ತು
ತೆರಪಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು

೭. **ಡಾ. ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ**
ರೀಡರ್, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ
ವಿಭಾಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು

ಸಂಪಾದಕ ವರ್ಗ

ಶಾಸನತಜ್ಞ

ಡಾ. ಬಾ. ರಾ. ಗೋಪಾಲ್

ಉಪ ಶಾಸನತಜ್ಞರು

೧. **ಎಂ. ಹನುಮಂತರಾವ್**
೨. **ಎಸ್. ವಿ. ಎಸ್. ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯ**

ಶಾಸನ ಸಹಾಯಕರು

೧. **ಎಚ್. ಎಂ. ನಾಗರಾಜರಾವ್**
೨. **ಎಸ್. ಎಸ್. ಜಾಗೀರ್‌ದಾರ್**
೩. **ಕೆ. ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಶರೀಫ್**
೪. **ಎಂ. ಡಿ. ಸಂಪತ್**
೫. **ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ**

Epigraphia Carnatica Revision and Reprint Project

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಇತಿಹಾಸಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಶಾಸನಗಳು ಅಮೂಲ್ಯ ಆಕರಗಳು. ಶಾಸನಗಳು ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಆಸ್ತಿ. ಸುದೈವದಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಶಾಸನ ಸಂಪತ್ತು ಹೇರಳವಾಗಿದೆ. ತಮಿಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಸನಗಳಿವೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಬೀಳದೆ ಅಜ್ಞಾತವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳು ಇನ್ನೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿವೆ. ಇಂಥ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ, ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ, ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಕೆಲಸವೂ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಆಧಾರಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಸತತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಇಂಥ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕ' ಸಂಪುಟಗಳು ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧಿ; ಬೃಹತ್ತು ಮಹತ್ತುಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬಹುದಾದ ಅದ್ವಿತೀಯ ಸಾಧನೆ. ೧೮೮೪ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಪುರಾತತ್ತ್ವ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಾಗ ಅದರ ಒಪ್ಪೊತ್ತಿನ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್ ಅವರು ೧೯೦೬ರ ವರೆಗಿನ ಮುಂದಿನ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಎಂಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ೮೮೬೯ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಈ ಶಾಸನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಭಾಷಾಂತರಗಳೊಡನೆ ಅವರು 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕ' ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಈ ಹನ್ನೆರಡು ಸಂಪುಟಗಳ ಈ ಮಾಲೆಯ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಒಂದು ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವು. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಶಾಸನಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಸಂಪುಟ (೨) ಮೀಸಲಾಯಿತು. ಇಂದಿನ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಹಾಗೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಎರಡೆರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ (೩-೪ ಮತ್ತು ೭-೮) ಪ್ರಕಟವಾದವು. ರೈಸರ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ೧೬ ವರ್ಷಗಳ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦೦೦ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವನ್ನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕ' ಮಾಲೆಯ ಎರಡನೆಯ ಸಂಪುಟವನ್ನು (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ) ಅವರು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ೧೯೨೩ರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಪುರಾತತ್ತ್ವ ಇಲಾಖೆ ೧೯೨೩ರ ನಂತರ ೧೯೪೪ರ ವರೆಗೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಆಗ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಕ್ಯೂರೇಟರ್ ಅವರು ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಪ್ಪೊತ್ತಿನ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಯಾದರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಪುರಾತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗಗಳ ಮುಖ್ಯರು ಪದನಿಮಿತ್ತನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದರು. ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಇಲಾಖೆ ಶಾಸನ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದು ವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಫಲವಾಗಿ ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ.

'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕ' ಸಂಪುಟಗಳು ಕಳೆದ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಿಂದ ತುಂಬ ದುರ್ಲಭವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ, ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೂ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಪುನರ್ಮುದ್ರಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ೧೯೭೦ರ ಜನವರಿ ೨೪ರಂದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕ ಜೀವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗಾಗಿರುವ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿಯ (Co-ordination Committee for Research Work on Karnataka Life and Culture) ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಈ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣದ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು; ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಲು ಸಂಸ್ಥೆ ಸಿದ್ಧವೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು; ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಯೋಜನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಯೋಜನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಸಮಿತಿ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿತು.

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಯೋಜನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಮಾರ್ಚಿ ೭.೧೯೭೦ ರಂದು ತಜ್ಞರ ಒಂದು ಸಭೆ ಕರೆದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಡಾ ಎಂ. ಶೇಷಾದ್ರಿ, ಡಾ. ಜಿ. ಎಸ್. ಗಾಯಿ ಮತ್ತು ಡಾ. ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕ' ಪರಿಷ್ಕರಣ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮೂಲಕ ೪–೪–೧೯೭೦ ರಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ೧೬–೩–೭೧ ರಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿತಾದರೂ, ಎಲ್ಲ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನೂ ದಾಟಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಾರಂಭವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ೧೯೭೧ರ ಡಿಸಂಬರ್ ೧೬ ರಿಂದ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹಾ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಪುರಾತತ್ತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರೂ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಶಾಸನಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ೨೪–೧೨–೭೧ರಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿ 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕ' ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿತು; ಸ್ಥೂಲವಾದ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಸಮಿತಿ ಕೈಗೊಂಡ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಇವು: ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ರೋಮನ್ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಅಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ರೋಮನ್ ಲಿಪ್ಯಂತರದೊಡನೆ ಕೊಡಬೇಕು; ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ತರಬೇಕು; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಸನಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಅದರ ಚಿಕ್ಕ ಪರಿಚಯ ಕೊಡಬೇಕು; ಅಗತ್ಯವೆನಿಸುವ ಉಪಯುಕ್ತ ಅನುಬಂಧಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು; ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನೂ, ಪಠ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅನುವಾದಗಳನ್ನೂ ಸೂಕ್ತ ಆಧಾರಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಲಹೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕ'ದ ಸಂಪುಟಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗತೊಡಗಿವೆ. ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇದು ಮೂರನೆಯ ಸಂಪುಟ. ರೈಸ್‌ರವರು ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ (೩–೪) ಅಳವಡಿಸಿದ್ದರು. ಈಗ ಮಂಡ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ. ತಾಲೂಕುಗಳು ಬದಲಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶಾಸನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆತಿದ್ದು ಅವುಗಳು ಅನಂತರದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ೧೪ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು ೨೩೦೦ಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಂಪುಟವೂ ಸುಮಾರು ೧೦೦೦–೧೧೦೦ ಪುಟಗಳಿಗೂ ಮೀರಿದ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿರಬಾರದೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಈ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಮೊದಲನೆಯದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ, ನಂಜನಗೂಡು ಹಾಗೂ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆಯ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಈ ಮೂರು ತಾಲೂಕುಗಳ ೪೯೪ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ರೈಸ್‌ರವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪರಿಷ್ಕೃತವಾಗಿ, ಅನಂತರ ದೊರೆತ ಶಾಸನಗಳೊಂದಿಗೆ, ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ೧೪ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾದುವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸನ್ನದುಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪರಿವೀಕ್ಷಣಾ ಪ್ರವಾಸದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ೬೮ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈಗ ಒಟ್ಟು ೫೮೬ ಶಾಸನಗಳು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

ಮೊದಲ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣಕಾರ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವು ಈ ಮೊದಲೇ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಪರಿಷ್ಕರಣಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಮೂರನೆಯ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಣಕಾರ್ಯದ ಹೊರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ರೈಸ್‌ರವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಶಾಸನಗಳು ಅಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದುವು. ಮೂಲಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಲವಾರು ಶಾಸನಪಾಠಗಳೂ ಪರಿಷ್ಕೃತಗೊಂಡಿವೆ. ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಸಂಪುಟದ ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಶಾಸನತಜ್ಞರಾದ ಡಾ. ಗೋಪಾಲ್ ಅವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹುಣಸೂರು, ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ, ಕೆ. ಆರ್. ನಗರ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಟಿ. ನರಸೀಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು ೪ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಯಳಂದೂರು ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ

ಶಾಸನಗಳು ೨ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳೂ ಈಗ ಅಚ್ಚಿಗೆ ಅಣಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ; ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ. ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಅವರುಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರದಿದ್ದರೆ ಈ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆ ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂವರು ಮಹನೀಯರು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿ, ದೂರದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಕೈಗೊಂಡ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಅವರನ್ನು ನೆನೆಯುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷದ ಕೆಲಸ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿರುವ ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರ ದಿಟ್ಟ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿವೆ. ನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೇ ಬದಲಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಾಡಿನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೂ ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ರೂಪಿಸುತ್ತದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ದೇ. ಜವರೇಗೌಡ ಅವರು ಎಂದಿನಂತೆ ನಮ್ಮ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿ, ಧೈರ್ಯ ಉತ್ಸಾಹಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕ' ಪರಿಷ್ಕರಣ ಯೋಜನೆಯ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನರಸಣ್ಣನವರೂ, ಅಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳೂ ಈ ಸಂಪುಟದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಹನೆ ತೋರಿ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕ' ವಿಭಾಗದ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಮಿತ್ರರಿಗೆಲ್ಲ ಅವರ ಸತತವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಆಸಕ್ತಿ, ದುಡಿಮೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣದ ಮೂಲ ಪೀಠಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಒಂದು ಸಂಪುಟವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ವಾಚಕರು ಈ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಸಂಪುಟಗಳ ಬಗೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ
ನಿರ್ದೇಶಕ

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ನವೆಂಬರ್ ೧, ೧೯೭೪

PREFACE

Inscriptions are invaluable sources for the study of the language, literature, culture and history of any region. Inscriptions constitute the heritage of a people. Fortunately, we have an abundance of inscriptions in our country. It is estimated that Kannada has the largest number of inscriptions, with the exception of Tamil. The number of such inscriptions as have not come to light yet and remained obscure is equally great. Efforts must be made to trace them out, collect them and publish them; it is equally essential that the published inscriptions are revised and analysed. This should more or less become a continuous process wherein revision and analysis are effected in the light of fresh evidences and researches.

The volumes of *Epigraphia Carnatica* mark a rare achievement not only with regard to the publication of inscriptions in Kannada but also in respect of such publications in any language. It is an achievement *par excellence* of which we may justly feel proud from the point of view of both copiousness and greatness. B.L. Rice, who in 1884, was appointed part-time Director of the Department of Archæology of the then Mysore, collected 8869 inscriptions in the course of 22 years, *i.e.* till 1906, in the then eight districts of Mysore State and in Coorg, which was then a separate state. He brought out these inscriptions with their transliterations and translations in Engllsh in a series entitled *Epigraphia Carnatica.* In this series of 12 volumes, the inscriptions of each district were normally accomodated in one volume. One volume was set apart for the inscriptions of Shravanabelagola (II). Two volumes each (III–IV, VII–VIII) were set apart for the inscriptions of Mysore, which then included Mandya also within its range, and those of Shimoga. R. Narasimhacharya, who succeeded B. L. Rice, brought to light in the course of his tenure of 16 years nearly 5000 inscriptions. He started publishing the important inscriptions in the Annual Reports. The second volume of *Epigraphia Carnatica* (Shravanabelagola) was throughly revised by him and a new edition of it was brought out in 1923. The Department of Archaeology was under the jurisdiction of the University of Mysore between 1922 and 1944. The curator of the Oriental Library used to officiate as a part-time Director. Later, though it became a department under the Government, the Professor and Head of the Department of History, Ancient History and Archæology of the University of Mysore continued to officiate as ex-officio Director. The department has been carrying on the survey of inscriptions, as a result of which new inscriptions are being brought to light year after year.

The volumes of *Epigraphia Carnatica* had run out of stock during the last few decades. Since they are essential source books to the students and the scholars alike, there was a long felt need for a revised edition. When the Co-ordination Committee for Research work on Karnataka Life and Culture met on 24th January 1970, under the Chairmanship of Shri K. V. Shankara Gowda, the then Minister for Education, Government of Mysore, a suggestion regarding the revision and re-print of the *Epigraphia Carnatica* was made by the Director of the Institute of Kannada Studies. He even suggested that the Institute was prepared to shoulder the responsibility. All the members of the Committee supported him and welcomed the proposal. The Committee resolved to request the Institute of Kannada Studies to work out the details of the scheme, to recommend to the State Government to provide funds for the implementation of the scheme, and to entrust the scheme to the Institute of Kannada Studies.

A meeting of experts in the field was convened by the Director of the Institute of Kannada Studies on March 7, 1970 to discuss the details of the scheme. The late Dr. M. Seshadri, Dr. G. S. Gai and Dr. A. V. Narasimha Murthy participated in the meeting. A scheme costing

about Rs. 12.5 lakhs for the revision and reprint of *Epigraphia Carnatica* was worked out in the meeting. The scheme was presented by the Director of the Institute of Kannada Studies to the Government through the University of Mysore on 4-4-1970. Though the Government was pleased to pass orders approving the scheme on 16-3-71, overcoming all the technical difficulties, it was possible to put the scheme into operation only by 16th December 1971. An Advisory Committee, with the Director, Institute of Kannada Studies, as the Chairman, was constituted by the University to guide the Institute in the implementation of the scheme. The committee consists of the Director, Department of Archæology and Museums, Mysore, the chief Epigraphist to Government of India, and a few scholars from the Universities of Mysore, Bangalore, Karnataka and Madras. This committee met for the first time on 24-12-1971 and discussed in detail the *modus operandi* of the revision of *Epigraphia Carnatica*; broad guidelines were also set out. Some of the important decisions of the committee were as follows: Roman transliteration of the texts of the Kannada inscriptions need not be given; texts of the non-Kannada inscriptions should be provided in Kannada script along with their Roman transliteration; inscriptions published at different sources should be brought together; every inscription should be preceded by a short introductory note; necessary, useful indices should be included; introduction, texts and translations should be revised on the basis of authentic evidences.

The Volumes of *Epigraphia Carnatica* are being brought out in accordance with the suggestions of the Advisory Committee. Two Volumes have already been published. This is the third Volume in the series. B.L. Rice had published the inscriptions of the then Mysore District in two Volumes (3-4). Mandya is now a separate district. Taluks have been rearranged. A number of inscriptions which were found later on have been published in the Annual Reports and in Volume XIV. Inscriptions of the Mysore district alone exceed 2300. Lest each volume should exceed 1000-1100 pages, it has been decided to publish the inscriptions of the Mysore district in three Volumes and this is the first of those volumes. This Volume consists of the inscriptions of Gundlupete, Nanjanagudu and Heggadadevanakote taluks. 494 inscriptions of these three taluks had been published by Rice. A few of these were revised and included, along with the inscriptions discovered later on in the Annual Reports and in Volume XIV. Of these the *sanads* have been left out and 68 inscriptions discovered. afresh during our survey tours have been added. Thus 786, inscriptions have been included in the present volume.

Revision of the first two Volumes was not very difficult. They had already been revised once. But from the Third Volume the burden of revision has increased. Several inscriptions published by Rice were incomplete. They have been completed wherever the originals could be examined. A good number has been revised; certain changes have also been effected in interpreting them. The introduction to this Volume also has been written by Dr. B. R. Gopal, Epigraphist of the scheme.

Of the inscriptions of Mysore district, those of Hunsuru, Piriyapatna, Krishnarajanagara, Mysore and T. Narasipura taluks would be included in the Fourth Volume and those of Chamarajanagara, Yalanduru and Kollegala taluks in the Fifth Volume. These two Volumes are being made ready for printing.

This scheme has come into being with the generous help of the Government of Karnataka and its love of culture. But for the personal interest of Sri Veerendra Patil, Sri K. V. Shankara Gowda and Sri Ramakrishna Hegde, the then Chief, Education and Finance Ministers respectively, this great scheme could not have obtained the approval of the Government so easily. This is

one of those ambitious schemes which these three eminent men undertook out of their love of language and literature and their far-sightedness. I am very hapyy to remember them now with gratitude. We are gratefully indebted to the present Government which has evinced interest in not only continuing such schemes of the erst-while Government but in launching new schemes also. Several decisions taken by the Government under the dynamic leadership of the Chief Minister, Sri Devaraj Urs, are of unique importance from the point of view of the development of Kannada language, literature and culture, This Government, which has taken far-reaching decisions capable of changing the very history of the State, will no doubt shape its future gloriously.

Prof. D. Javare Gowda, Vice-Chancellor, University of Mysore, Mysore, has, as usual, evinced keen interest in our work and has filled in us courage and enthusiasm. The authorities of the University have helped us in many ways. My colleagues in the Institute of Kannada Studies have co-operated with me in this endeavour. The members of the Epigraphia Carnatica Advisory Committee have given us the necessary guide-lines. The Director, University Printing Press, Sri H. Narasanna, and his staff have shown patience and extended all co-operation in the printing of this volume. To all these, I owe my thanks.

I take this opportunity to thank my colleagues in the *Epigraphia Carnatica* section for their continued interest, devotion and hard work.

In view of the decision to bring out a seperate volume exclusively devoted to the original prefaces to the first edition of these volumes, they have not been included in the present edition. I appeal to the readers to come out with their opinion and critical estimation of these revised volumes so to enable us to improve them further.

Institute of Kannada Studies
November 1, 1974

H. M. NAYAK
Director

ಪರಿವಿಡಿ

CONTENTS

ಚಿತ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿ

LIST OF ILLUSTRATIONS

ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಕಾರಾದಿ

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು (ಗು.ಪೇ.)

ಊರುಗಳ ಹೆಸರು	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
1. ಅರೆಪುರ	54
2. ಅಮೃತುಗೊಂಡಹಳ್ಳಿ	84
3. ಆಲತ್ತೂರು	34–37
4. ಎರೆಯೂರು	170–73
5. ಒಡ್ಡಗೆರೆ	180, 181
6. ಕಗ್ಗಳ	127
7. ಕಣ್ಣಾಗಾಲ	223
8. ಕಮರವಳ್ಳಿ	65–69
9. ಕರಕಲಮಾದಹಳ್ಳಿ	168
10. ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ	89, 90
11. ಕಳ್ಳಿಪುರ	209
12. ಕಂದಾಗಾಲ	153–55
13. ಕುಣಗಹಳ್ಳಿ	210, 211
14. ಕೆಲಸೂರು	100–08
15. ಕೋಟೆಗೆರೆ	49, 50
16. ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ	156
17. ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ	1–17
18. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿಬೆಟ್ಟ	193–97
19. ಗೋಪಾಲಪುರ	212–15
20. ಚನ್ನಮಲ್ಲಾಪುರ	24
21. ಚಿಕ್ಕಕಾಟೆ	56, 57
22. ಚಿಕ್ಕಣಾಪುರ	81
23. ಚೀರಕನಹಳ್ಳಿ	182
24. ತಗ್ಗಲೂರು	41–43
25. ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ	134–52
26. ತೆರಕಣಾಂಬಿ	113–26
27. ತೊರವಳ್ಳಿ	58
28. ತೊಂಡವಾಡಿ	59–61
29. ದೇವರಹಳ್ಳಿ	207, 208
30. ದೇಶೀಪುರ	25
31. ದೊಡ್ಡಕೂತನೂರು	224
32. ದೊಡ್ಡತುಪ್ಪೂರು	128, 129
33. ನಳೂರು	88
34. ನಿಟ್ರೆ	62–64
35. ಪಡುಗೂರು	94, 95
36. ಪಂಚನಹಳ್ಳಿ	96–99
37. ಪುತ್ತನಪುರ	157, 158
38. ಬಲ್ಲಹಳ್ಳಿ	71–74
39. ಬಂಡೀಪುರ	187–92
40. ಬಾಚಹಳ್ಳಿ	183–85
41. ಬೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿ	130–33
42. ಬೆರಟಹಳ್ಳಿ	109–11
43. ಬೆಳಚಲವಾಡಿ	45–48
44. ಬೇಗೂರು	44
45. ಬೇರಂಬಾಡಿ	216–22
46. ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ	169
47. ಬೊಮ್ಲಾಪುರ	174, 175
48. ಭೀಮನಬೀಡು	19–21
49. ಮಡಹಳ್ಳಿ	18
50. ಮಸಹಳ್ಳಿ	23
51. ಮಳವಳ್ಳಿ	27
52. ಮಂಚಹಳ್ಳಿ	38
53. ಮಾದಾಪಟ್ಟಣ	80
54. ಮೂಕಹಳ್ಳಿ	22
55. ರಾಘವಾಪುರ	39, 40
56. ಲಕ್ಕೂರು	112
57. ಲೊಕ್ಕೆರೆ	186
58. ವೀರನಪುರ	86, 87
59. ಶಟ್ಟಹಳ್ಳಿ	178
60. ಶಿದ್ದಯ್ಯನಪುರ	206
61. ಶಿವಪುರ	176, 177
62. ಸಂಪಿಗೆಪುರ	91, 92
63. ಸೀಗೋಡಿ	70
64. ಸೋಮಹಳ್ಳಿ	75–79
65. ಹಸುಗೂಲಿ	28–32
66. ಹಳ್ಳದಪುರ (ಬೇಚಿರಾಕ್)	85
67. ಹಳ್ಳದ ಮಾದಹಳ್ಳಿ	82, 83
68. ಹಂಗಳ	198–205
69. ಹಿರೀಕಾಟೆ	55
70. ಹುಲ್ಲಾಣ	159

ಊರುಗಳ ಹೆಸರು	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
71. ಹುಲಿಗನಮರಡಿ	160–67
72. ಹೊಕುಂದ	33
73. ಹೂರದಹಳ್ಳಿ	93
74. ಹೆಗ್ಗವಾಡಿ	179
75. ಹೊಣಕನಹಳ್ಳಿ	26
76. ಹೊರೆಯಾಲ	51–53

ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕು (ನಂ.ಗೂ.)

1. ಅಮುಕಹಳ್ಳಿ	375
2. ಅರಿಯೂರು	377
3. ಅವತಾಳಪುರ	299
4. ಅಂಕುಸನಯ್ಯನಪುರ	297, 298
5. ಇಗ್ಗಲಿ	204, 205
6. ಇಬ್ಜಾಲ	157
7. ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿ	354–56
8. ಎಲಚಿಗೆರೆ	369
9. ಏಚಿಗನಹಳ್ಳಿ	167–71
10. ಕಕ್ಕರಟ್ಟಿ	281
11. ಕಗ್ಗಲೂರು	381–83
12. ಕಣೆನೂರು	141–47
13. ಕಪ್ಪುಸೋಗೆ	148–50
14. ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ	172
15. ಕಲ್ಕುಂದ	249–56
16. ಕಳಲೆ	359–67
17. ಕಾರ್ಯ	282–84
18. ಕಾಹಳ್ಳಿ	248
19. ಕಿರುಗುಂದ	357
20. ಕುಪ್ಪರಹಳ್ಳಿ	238
21. ಕುರಹಟ್ಟಿ	328
22. ಕೂಗಲೂರು	370–72
23. ಕೂಡ್ಲಾಪುರ	322–24
24. ಕೆಂಬಲ್ಲು	162, 163
25. ಕೋಣನೂರು	303, 304
26. ಗಜ್ಜಿಗನಹಳ್ಳಿ	212
27. ಗಟ್ಟವಾಡಿ	313–20, 402
28. ಗಟ್ಟವಾಡಿಪುರ	312
29. ಚಿಕ್ಕಕವಲಂದೆ	306, 307
30. ಚುಂಚನಹಳ್ಳಿ	305
31. ಜಾಲಹಳ್ಳಿ	378
32. ಜೋಡಿಕಾಟೂರು	154–56
33. ತಗಡೂರು	258–71 393, 394
34. ತಾಯೂರು	206–11
35. ತಾಂಡ್ಯ	176–78
36. ತೊರೆಮಾವು	180
37. ದಾಸನೂರು	288–92
38. ದೇಬೂರು	129–34
39. ದೇವನೂರು	277–80
40. ದೇವರಸನಹಳ್ಳಿ	358
41. ದೊಡ್ಡಕವಲಂದೆ	308–11
42. ದೊಡ್ಡಹೊಮ್ಮ	293–96
43. ನಗರ್ಲೆ	239–42
44. ನರಸಾಂಬುಧಿ	353
45. ನವಿಲೂರು	368
46. ನಂಜನಗೂಡು	1–128 395–400
47. ನಂದಿಗುಂದ	201–03
48. ನೇರಳೆ	334–36
49. ಪಡಲುಮರಹಳ್ಳಿ	300, 301
50. ಬದನಾಳು	274, 275
51. ಬದನಹಳ್ಳಿ(ಬದನಾಳು)	276
52. ಬಸವಟ್ಟಿಗೆ	337–39
53. ಬಸವನಪುರ	173–75
54. ಬಂಕಹಳ್ಳಿ	376
55. ಬ್ಯಾಳಾರ್	135
56. ಬಿಳಿಗೆರೆ	244–47
57. ಬಿಳಲೆ	161
58. ಮಣಲೂರು	164–66
59. ಮುಳ್ಳೂರು	181
60. ಮೂಡಹಳ್ಳಿ	191–200
61. ಮೊತ್ತ	151–53
62. ಯಾಳೇಹಳ್ಳಿ	379

ಊರುಗಳ ಹೆಸರು	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
63. ಯೀರೇದೇವನಪುರ	273
64. ರಂಗೂಪುರ (ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬೇಚಿರಾಕ್ ಗ್ರಾಮ)	285–87
65. ರಾಮಶೆಟ್ಟಿಪುರ (ಬೇಚಿರಾಕ್)	302
66. ರಾಂಪುರ	158–60
67. ಸಣ್ಣಮಲ್ಲಿಪುರ	257
68. ಸರಗೂರು	243
69. ಸಿಂಗಾರಿಪುರ	392
70. ಸಿಂಧುವಳ್ಳಿ	348–52
71. ಸುತ್ತೂರು	213–37, 401
72. ಹಗಿನವಾಳು	384
73. ಹತ್ತವಾಳು	389, 390
74. ಹದಿನಾರು	189, 190
75. ಹರತಲೆ	387, 388
76. ಹಲ್ಲರೆ	373, 374
77. ಹಳಗಂಚಿ	272
78. ಹಳೇಪುರ	321
79. ಹುಣಸನಾಳು	325–27
80. ಹುರ	380
81. ಹುಲ್ಲಹಳ್ಳಿ	137–40
82. ಹುಸುಕೂರು	385, 386
83. ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿ	136
84. ಹೆಜ್ಜಿಗೆಹಳ್ಳಿ	391
85. ಹೆಡತಲೆ	340–47
86. ಹೆಬ್ಬ	179
87. ಹೆಮ್ಮರಗಾಲ	329–33
88. ಹೊಳಲವಾಡಿ	182–88

ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು (ಹೆ.ಕೋ.)

1. ಅಣ್ಣೂರು	10
2. ಅಂಕನಾಥಪುರ	7
3. ಆಗತ್ತೂರು	147, 148
4. ಆಲನಹಳ್ಳಿ	13
5. ಉಯ್ಯಂಬಳ್ಳಿ	133
6. ಒಡ್ಡರಪಾಳ್ಯ	20, 21
7. ಕಟ್ಟೆಮನುಗನಹಳ್ಳಿ	4–6
8. ಕಣ್ಣೆಯನಹುಂಡಿ ಹೊಸೂರು	16
9. ಕಳ್ಳಂಬಾಳು	73-81
10. ಕಾಟವಾಳ	100
11. ಕ್ಯಾತನಹಳ್ಳಿ	14, 15
12. ಕಿತ್ತೂರು	123–32
13. ಕುಂದೂರು	82, 83
14. ಕೇತಳ್ಳಿ (ಬೇಚಿರಾಕ್‌ಗ್ರಾಮ)	18
15. ಕೊತ್ತಗಾಲ	12
16. ಕೊತ್ತಾಗಾಲ	85-88
17. ಕೊಳಗಾಲ	32, 33
18. ಗುಜ್ಜಪ್ಪನಹುಂಡಿ	34
19. ಗುಡುಮಹಳ್ಳಿ	35, 36
20. ಚಕ್ಕೂರು	37
21. ಚವರ	72
22. ಚಿನ್ನಹಳ್ಳಿ	24–26
23. ತೊರವಳ್ಳಿ	70
24. ದೊಡ್ಡಕೆರೆಯೂರು (ಬೇಚಿರಾಕ್‌ಗ್ರಾಮ)	11
25. ದೋರಹಳ್ಳಿ	41
26. ನರಸೀಪುರ	116–18
27. ನಲ್ಲೂರು (ಬೇಚಿರಾಕ್‌ಗ್ರಾಮ)	119, 120
28. ನಿಲವಾಗಿಲಿ	160
29. ನಿಂಗಹಳ್ಳಿ	121, 122
30. ನೇರ್ಳೆ	158, 159
31. ಪುರದಕಟ್ಟೆ (ಬೇಚಿರಾಕ್‌ಗ್ರಾಮ)	84
32. ಬದನಕುಪ್ಪೆ	145
33. ಬಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ	47
34. ಬಸವನಕೋಟೆ (ಬೇಚಿರಾಕ್‌ಗ್ರಾಮ)	71
35. ಬಂಕುವಾಡಿ	99
36. ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ	146
37. ಬೆಳತೂರು(1)	48–60
38. ಬೆಳತೂರು(2)	104–07
39. ಬೀಗೂರು	101-03
40. ಮಗ್ಗೆ	141–43
41. ಮಟಕೆರೆ	42–46
42. ಮನುಗನಹಳ್ಳಿ	65, 66

Index of villages where inscriptions were found

GUNDLUPETE TALUK (Gu.)

NANJANAGUDU TALUK (Nj.)

Village	Inscription No.
1. Amukahaḷḷi	375
2. Aṅkuśayyanapura	297, 298
3. Ariyūru	377
4. Avatāḷapura	299
5. Badanahaḷḷi (Bādanāḷu)	276
6. Bādanāḷu	274, 275
7. Baṅkahaḷḷi	376
8. Basavanapura	173–75
9. Basavaṭṭige	337–39
10. Beḷale	161
11. Biḷigere	244–47
12 Byāḷār	135
13. Chikka Kavalande	306,307
14. Chuñchanahaḷḷi	305
15. Dāsanūru	288–92
16. Dēbūru	129–34
17. Dēvanūru	277–80
18. Dēvarasanahaḷḷi	358
19. Doḍḍa Homma	293–96
20. Doḍḍa Kavalande	308–11
21. Ēchiganahaḷḷi	167–71
22. Elachigere	369
23. Gajjiganahaḷḷi	212
24. Gaṭṭavāḍi	313–20, 402
25. Gaṭṭavāḍipura	312
26. Hadināru	189, 190
27. Haginavāḷu	384
28. Haḷagañchi	272
29. Haḷēpura	321
30. Hallare	373, 374
31. Haratale	387, 388
32. Hattavāḷu	389, 390
33. Hebba	179
34. Heḍatale	340–47
35. Heggaḍahaḷḷi	136
36. Hejjigehaḷḷi	391
37. Hemmaragāla	329–33
38. Hoḷalavāḍi	182–88
39. Hullahaḷḷi	137–40
40. Huṇasanāḷu	325–27
41. Hura	380
42. Husukūru	385, 386
43. Ibjāla	157
44. Iggali	204, 205
45. Jālahaḷḷi	378
46. Jōḍikāṭūru	154–56
47. Kaggalūru	381–83
48. Kāhaḷḷi	248
49. Kakkaraṭṭi	281
50. Kaḷale	359–67
51. Kalkunda	249–56
52. Kallahaḷḷi	172
53. Kaṇenūru	141–47
54. Kappusōge	148–50
55. Kārya	282–84
56. Kemballu	162, 163
57. Kirugunda	357
58. Kōṇanūru	303, 304
59. Kūḍlāpura	322–24
60. Kūgalūru	370–72
61. Kupparahaḷḷi	238
62. Kurahaṭṭi	328
63. Maṇalūru	164–66
64. Motta	151–53
65. Mūḍahaḷḷi	191–200
66. Muḷḷūru	181
67. Nagarle	239–42
68. Nandigunda	201–03
69. Nañjanagūḍu	1–128, 395–400
70. Narasāmbudhi	353
71. Navilūru	368
72. Nēraḷe	334–36
73. Paḍalumarahaḷḷi	300, 301
74. Rāmaśeṭṭipura (deserted)	302
75. Rāmpura	158–60
76. Raṅgūpura (deserted)	285–87
77. Saṇṇamallipura	257
78. Saragūru	243
79. Sindhuvaḷḷi	348–52
80. Siṅgāripura	392
81. Suttūru	213–17, 401
82. Tagaḍūru	258–71, 393, 394

HEGGADADEVANAKOTE TALUK (Hg.)

ವಂಶಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ

ಶಾಸನಗಳ ಸೂಚಿ

ಅರಸರ ಹೆಸರು	ಶಾಸನಕಾಲ (ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ)	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಪುನ್ನಾಟ	
ಸ್ಕಂದವರ್ಮ	7–8ನೆಯ ಶತಮಾನ	ನಂ.ಗೂ. 175
	ಗಂಗ	
ಹರಿವರ್ಮ	..	ನಂ.ಗೂ. 262
ಶಿವಮಾರ I	..	ನಂ.ಗೂ. 162, 193
ಶ್ರೀಪುರುಷ	..	ಗು.ಪೇ. 42, 43, 67, 68, 88, 207 ನಂ.ಗೂ. 147, 182 ಹೆ.ಕೋ. 90, 159
ಕೊಂಗುಣಿ ಅರಸ (?)	9ನೆಯ ಶತಮಾನ	ನಂ. ಗೂ. 192
ಪಿಟ್ದುವಿಗಂಗ	..	ನಂ.ಗೂ. 205
ಶಿವಮಾರ (I ಅಥವಾ II)	..	ನಂ.ಗೂ. 129 ಹೆ.ಕೋ. 156
ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಪೆರ್ಮಾನಡಿ (ರಾಚಮಲ್ಲ II)	870–71	ನಂ.ಗೂ. 385
	..	ಗು.ಪೇ. 57 ನಂ.ಗೂ. 130, 148, 197, 204, 210, 313, 314 ಹೆ.ಕೋ. 5
ಪೆರ್ಮಾನಡಿ (?)	..	ಗು.ಪೇ. 175
ನೀತಿಮಾರ್ಗ (ಎಱೆಗಂಗ)	904	ನಂ.ಗೂ. 402
	912–13	ನಂ.ಗೂ. 320
	..	ನಂ.ಗೂ. 344, 371
ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಪೆರ್ಮಾನಡಿ (ರಾಚಮಲ್ಲ III)		ಹೆ.ಕೋ. 26
	..	ನಂ.ಗೂ. 195 (?) ಹೆ.ಕೋ. 23
ಮಾರಸಿಂಹ II	968	ನಂ.ಗೂ. 282
	970–71	ನಂ.ಗೂ. 242
	..	ನಂ.ಗೂ. 239 (?)
ರಾಚಮಲ್ಲ IV	977	ನಂ.ಗೂ. 294
	986	ಗು.ಪೇ. 95
	1010 (?)	ಗು.ಪೇ. 48
	ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ	
ಧಾರಾವರ್ಷ ಶ್ರೀವಲ್ಲಭ	8ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಹೆ.ಕೋ. 46
ರಣಾವಲೋಕ ಕಂಬಯ್ಯ	808	ನಂ.ಗೂ. 278

ಅರಸರ ಹೆಸರು	ಶಾಸನಕಾಲ (ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ)	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಚೋಳ	
ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ I	1015–16	ನಂ. ಗೂ. 213
	1020	ಹೆ. ಕೋ. 58
	1021	ನಂ. ಗೂ. 201
	1022–23	ಹೆ. ಕೋ. 29
	1027–28	ನಂ. ಗೂ. 241
	1030	ಹೆ. ಕೋ. 98
	1032	ನಂ. ಗೂ. 215
	1033	ಹೆ. ಕೋ. 59
	1037	ಹೆ. ಕೋ. 7
ರಾಜಾಧಿರಾಜ I	1049	ಗು. ಪೇ. 56
	1053	ಹೆ. ಕೋ. 32
ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ II	1057	ಹೆ. ಕೋ. 60
	1063	ಹೆ. ಕೋ. 34
ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ	1069–70 (?)	ಹೆ. ಕೋ. 122
ಕುಲೋತ್ತುಂಗ I	..	ನಂ. ಗೂ. 166
	1088–89	ಹೆ. ಕೋ. 61
	1100–01	ನಂ. ಗೂ. 131
	1106–07	ನಂ. ಗೂ. 348
	1114	ನಂ. ಗೂ. 169
	1115–16	ಹೆ. ಕೋ. 10
	..	ನಂ. ಗೂ. 116
		ಹೆ. ಕೋ. 44
ಕುಲೋತ್ತುಂಗ III (?)	12ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು. ಪೇ. 102
	ಬಯಲ್ನಾಡಿನ ಕದಂಬ	
ಚಾಗಿ	10ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಹೆ. ಕೋ. 110
ಉರವಿಯ್ಯಮ್ಮರಸ	998–99	ಹೆ. ಕೋ. 142
ಈಕರೆವರ್ಮ	1079	ಹೆ. ಕೋ. 123
ಇರವಿಚಲ್ಲಮ್ಮ	1107	ಹೆ. ಕೋ. 135
..	1137	ಹೆ. ಕೋ. 117
	ಹೊಯ್ಸಳ	
ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ	..	ನಂ. ಗೂ. 370
	(1124 ?)	ನಂ. ಗೂ. 283
ನರಸಿಂಹ I	1148	ನಂ. ಗೂ. 322
	1157	ಗು. ಪೇ. 215
	1162–63	ಗು. ಪೇ. 64
	1164	ನಂ. ಗೂ. 327
	1168–69	ನಂ. ಗೂ. 235

ಅರಸರ ಹೆಸರು	ಶಾಸನಕಾಲ (ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ)	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
	1170	ನಂ.ಗೂ. 191
	1171	ಗು.ಪೇ. 47
ಬಲ್ಲಾಳ II	1180 (?)	ಹೆ.ಕೋ. 82
	1188	ಗು.ಪೇ. 111
	1196	ಗು.ಪೇ. 3
	1196–97	ನಂ.ಗೂ. 220
	1198	ನಂ.ಗೂ. 156
	1211	ಹೆ.ಕೋ. 74
	1218	ಹೆ.ಕೋ. 81, 83
ನರಸಿಂಹ II	1221	ಗು.ಪೇ. 89
	1222	ನಂ.ಗೂ. 321, 369
	1225	ನಂ.ಗೂ. 310
	1229	ಗು.ಪೇ. 101
	1230	ಗು.ಪೇ. 90
	1231	ನಂ.ಗೂ. 164
ಸೋಮೇಶ್ವರ	1228	ನಂ.ಗೂ. 274
	1241	ನಂ.ಗೂ. 256
	1244	ಗು.ಪೇ. 70
	1244–45	ಗು.ಪೇ. 73
	1248–49	ನಂ.ಗೂ. 276
	1249	ಗು.ಪೇ. 187
	1253	ಹೆ.ಕೋ. 22
	1255	ಹೆ.ಕೋ. 48
	..	ಗು.ಪೇ. 109
ನರಸಿಂಹ III	1275	ಗು.ಪೇ. 198
	1277	ಹೆ.ಕೋ. 30
	1278	ನಂ.ಗೂ. 290, 354
	1282	ನಂ.ಗೂ. 295
	1285	ನಂ.ಗೂ. 207
	1286	ನಂ.ಗೂ. 257
	..	ನಂ.ಗೂ. 330
		ಹೆ.ಕೋ. 56
ಬಲ್ಲಾಳ III	1292	ನಂ.ಗೂ. 329, 340, 376
..	1293	ಹೆ.ಕೋ. 57
ಬಲ್ಲಾಳ III	1294	ಗು.ಪೇ. 34
	1296	ನಂ.ಗೂ. 296
	1297–98	ನಂ.ಗೂ. 342
ಬಲ್ಲಾಳ III (?)	1310	ಗು.ಪೇ. 152
	1312	ನಂ.ಗೂ. 151, 152
	1314	ನಂ.ಗೂ. 347
	1315	ಗು.ಪೇ. 223
	1318	ಗು.ಪೇ 174
	1320	ಗು.ಪೇ. 40

ಅರಸರ ಹೆಸರು	ಶಾಸನಕಾಲ (ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ)	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
	1322	ಗು.ಪೇ. 41
	1327	ಹೆ.ಕೋ. 47
	1332	ನಂ.ಗೂ. 138
	1334	ಗು.ಪೇ. 155
		ನಂ.ಗೂ. 349
	1338	ಗು.ಪೇ. 172
	. .	ನಂ.ಗೂ. 267
. .	11ನೆಯ ಶತಮಾನ	ನಂ.ಗೂ. 189
. .	12–13ನೆಯ ಶತಮಾನ	ನಂ.ಗೂ. 393
. .	13–14ನೆಯ ಶತಮಾನ	ನಂ.ಗೂ. 392

ವಿಜಯನಗರ

ಬುಕ್ಕರಾಯ I		
(ಚಿಕ್ಕಕಂಪಣ್ಣವೊಡೆಯ)	1368	ನಂ.ಗೂ. 258
ಬುಕ್ಕರಾಯ I	1368–69	ಗು.ಪೇ. 132
	1369 (?)	ನಂ.ಗೂ. 378
	1372	ಗು.ಪೇ. 12
(ನಂಜಣ್ಣವೊಡೆಯ)	1374	ಗು.ಪೇ. 18
	1376	ನಂ.ಗೂ. 308
	. .	ಗು.ಪೇ. 13
ಹರಿಹರ II	1379–80	ಹೆ.ಕೋ. 149
	1380	ಗು.ಪೇ. 214
	1399	ನಂ.ಗೂ 135
ದೇವರಾಯ I	1415	ನಂ.ಗೂ. 288
ಹರಿಹರ III	1417	ಗು.ಪೇ. 149
	1422	ಗು.ಪೇ. 78
ಬುಕ್ಕರಾಯ III	1423	ಹೆ.ಕೋ. 91
ದೇವರಾಯ II	1437–38	ನಂ.ಗೂ. 311
	. .	ಹೆ.ಕೋ. 65
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	1448	ಗು.ಪೇ. 147
ಸಾಳುವ ನರಸಿಂಹ II	1493	ಹೆ.ಕೋ. 89
	1497	ಹೆ.ಕೋ. 133, 143
ನರಸಣ್ಣನಾಯಕ	1499	ಹೆ.ಕೋ. 150
ವೀರನರಸಿಂಹ	1506	ಗು.ಪೇ. 26
ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ	1490 (?)	ನಂ.ಗೂ. 110
	1512	ನಂ.ಗೂ. 302
	1513	ಗು.ಪೇ. 136, 212
		ನಂ.ಗೂ. 285, 398
	1514	ನಂ.ಗೂ. 248
	1517	ಗು.ಪೇ. 1
	1519	ನಂ.ಗೂ. 143, 149
	1521	ಗು.ಪೇ. 119, 134, 150, 156

ಅರಸರ ಹೆಸರು	ಶಾಸನಕಾಲ (ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ)	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
	1522	ಹೆ.ಕೋ. 134
	1526	ನಂ.ಗೂ. 298
	1527	ನಂ.ಗೂ. 246, 251
		ಹೆ.ಕೋ. 113
	1529	ನಂ.ಗೂ. 93
ರಾಮರಾಯ (?)	1513 (?)	ನಂ.ಗೂ. 113, 114
ಅಚ್ಯುತರಾಯ	1531	ಹೆ.ಕೋ. 86
	1531–32	ಹೆ.ಕೋ. 119
	1537	ಗು.ಪೇ. 213
	1539–40	ಗು.ಪೇ. 127
	1542	ನಂ ಗೂ. 174
ಸಲಕ ತಿರುಮಲ	1543	ನಂ.ಗೂ. 115
ಸದಾಶಿವರಾಯ	1545	ನಂ.ಗೂ. 247
	1546	ಗು.ಪೇ. 23
		ನಂ.ಗೂ. 337
	1548	ಗು.ಪೇ. 49
	1549	ಗು.ಪೇ. 46
	1550–51	ಗು.ಪೇ. 85
	1551	ಗು.ಪೇ. 181
	1553	ಗು.ಪೇ. 93
	1554	ಗು.ಪೇ. 6
	1559-60	ಗು.ಪೇ. 27
	1562	ಗು.ಪೇ. 216
	1606 (?)	ಗು.ಪೇ. 84
ಶ್ರೀರಂಗರಾಯ	1575	ನಂ.ಗೂ. 111
	1576	ಗು.ಪೇ. 75
		ನಂ.ಗೂ. 112
ವೆಂಕಟಪತಿ I	1586	ನಂ.ಗೂ. 208
	1593	ನಂ.ಗೂ. 218
ವೆಂಕಟಪತಿ II	1627	ನಂ.ಗೂ. 299
	1640	ಗು.ಪೇ. 121
ಶ್ರೀರಂಗರಾಯ IV	1656	ಗು.ಪೇ. 202
ವೀರವೆಂಕಟಪತಿರಾಯ (?)	1665	ಗು.ಪೇ. 25
	1668	ಗು.ಪೇ. 33
	1670	ಗು.ಪೇ. 157

ಉಮ್ಮತ್ತೂರು

ಕುಮಾರಚಿಕ್ಕಣ್ಣ	1430	ಗು.ಪೇ. 24
ಸೋಮಯ್ಯದೇವ	1467	ನಂ.ಗೂ. 181
ವೀರ ಸೋಮರಾಯ	15ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 151
ದೇವರಾಯವೊಡೆಯ	1469	ಗು.ಪೇ. 176
	1476	ಗು.ಪೇ. 77

ವಂಶಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ

ಅರಸರ ಹೆಸರು	ಶಾಸನಕಾಲ (ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ)	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
ವೀರನಂಜರಾಯವೊಡೆಯ	1482	ಗು.ಪೇ. 81
	1488	ಗು.ಪೇ. 178
	1489	ಗು.ಪೇ. 120
	1490	ನಂ.ಗೂ. 259
	1492	ಗು.ಪೇ. 135
		ನಂ.ಗೂ. 334
	1492–93	ಗು.ಪೇ. 169
	1495	ನಂ.ಗೂ. 335, 336
	1497	ಗು.ಪೇ. 168
	1504	ಗು.ಪೇ. 114, 115
	..	ನಂ.ಗೂ. 186, 326
ದೇವರಾಜವೊಡೆಯ	1504	ನಂ.ಗೂ. 157
		ಹೆ.ಕೋ. 28
ಗೋವಣ್ಣವೊಡೆಯ	1504	ನಂ.ಗೂ. 159
ವೀರಚಿಕ್ಕರಾಯ	1507	ಗು.ಪೇ. 39
ಮಲ್ಲರಾಜವೊಡೆಯ	1530	ನಂ.ಗೂ. 338
ಚಿಕ್ಕಮಲೆಯವೊಡೆಯ	1533	ಗು.ಪೇ. 55
ವೀರದೇವರಾಜವೊಡೆಯ	1543	ನಂ.ಗೂ. 266
..	1546	ಗು.ಪೇ. 29
..	1551	ಗು.ಪೇ. 181
ವೀರರಾಜವೊಡೆಯ	1638	ಗು.ಪೇ. 113
		ಚೆಂಜಿ
ಚವಪ್ಪ	1580	ನಂ.ಗೂ. 116
ಚಿನ್ನಚವಪ್ಪ	1614	ನಂ.ಗೂ. 117
	..	ನಂ.ಗೂ. 118
ವಡಯಾರಿ	1680	ನಂ.ಗೂ. 121
		ಮಧುರೆ
ಚೊಕ್ಕನಾಥ ನಾಯಕ	1698	ನಂ ಗೂ. 120
		ಮೈಸೂರು
ಚಾಮರಾಜ	1624–25	ಹೆ.ಕೋ. 97
ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಯ	1639	ನಂ.ಗೂ. 212
ಚಾಮರಾಜ	1644	ನಂ.ಗೂ. 14
ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜ	1653	ನಂ.ಗೂ. 332
	1654	ಗು.ಪೇ. 146
	1655	ಹೆ.ಕೋ. 116
ದೊಡ್ಡದೇವರಾಜ	1662	ನಂ.ಗೂ. 328, 355
	1663	ನಂ.ಗೂ. 124

ಅರಸರ ಹೆಸರು	ಶಾಸನಕಾಲ (ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ)	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
	1669	ಹೆ.ಕೋ. 17
	1670	ಹೆ.ಕೋ. 16
	1672	ನಂ.ಗೂ. 300
	. .	ಹೆ.ಕೋ. 146
ಕಂಠೀರವ ಅರಸು	1670	ಹೆ.ಕೋ. 13
	1672	ಹೆ.ಕೋ. 126
ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ	1685	ನಂ.ಗೂ. 167
	17ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 189–92, 222
ಕೃಷ್ಣರಾಜ II	1751	ಗು.ಪೇ. 80
	1761	ನಂ.ಗೂ. 109, 316, 318, 319
	1762	ನಂ.ಗೂ. 317
ಕೃಷ್ಣರಾಜ III	1816	ಹೆ.ಕೋ. 27
	1818	ನಂ.ಗೂ. 133, 134, 150, 390 ಹೆ.ಕೋ. 37
	1819	ನಂ.ಗೂ. 107, 108
	1829	ಗು.ಪೇ. 100 ಹೆ.ಕೋ. 118
	1834	ನಂ.ಗೂ. 6, 8
	1847	ನಂ.ಗೂ. 10, 18, 104, 105
	1848	ನಂ.ಗೂ. 103
	1849	ನಂ.ಗೂ. 2, 3
	1851	ನಂ.ಗೂ. 4
	1852	ನಂ.ಗೂ. 106
	1853	ನಂ.ಗೂ. 12
	1854	ನಂ.ಗೂ. 177
. . .	1876	ನಂ.ಗೂ. 102
ಕೃಷ್ಣರಾಜ III	19ನೆಯ ಶತಮಾನ	ನಂ.ಗೂ. 21–23, 94
	. .	ಗು.ಪೇ. 118
		ನಂ.ಗೂ. 1, 13, 16, 101
ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ	18ನೆಯ ಶತಮಾನ	ನಂ.ಗೂ. 362, 363

ವಿವಿಧ

8ನೆಯ ಶತಮಾನ	ನಂ.ಗೂ. 142, 187
898–99 (?)	ಹೆ.ಕೋ. 1
9ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 36, 37, 51, 52, 92, 206 ನಂ.ಗೂ. 180, 190 ಹೆ.ಕೋ. 63
9–10ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 124 ನಂ.ಗೂ. 244, 249, 250 ಹೆ.ಕೋ. 112
975	ಗು.ಪೇ. 59

ಅರಸರ ಹೆಸರು	ಶಾಸನಕಾಲ (ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ)	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
	10ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 45, 50, 58, 82, 104, 108, 171, 203–05, 219 ನಂ.ಗೂ. 188, 211, 219, 222, 240, 280, 307 386 ಹೆ.ಕೋ. 107, 155
	1009	ಗು.ಪೇ. 62
	1017	ನಂ ಗೂ. 254
	1029	ಗು.ಪೇ. 28
	1054	ನಂ.ಗೂ. 178
	1077	ನಂ.ಗೂ. 198
	1087	ಗು.ಪೇ. 61
	1087-88	ಹೆ.ಕೋ. 114
	1090–91	ಗು.ಪೇ. 220
	10–11ನೆಯ ಶತಮಾನ	ನಂ.ಗೂ. 253
	11ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 83, 154 ನಂ.ಗೂ. 199, 324, 372, 387, 388 ಹೆ.ಕೋ. 108, 121, 144
	1158	ನಂ.ಗೂ. 243
	1188	ನಂ.ಗೂ. 265
	11–12ನೆಯ ಶತಮಾನ	ನಂ.ಗೂ. 234
	12ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ 79, 103, 153 ನಂ.ಗೂ. 132, 141, 200, 202, 284, 297, 323, 357 ಹೆ.ಕೋ. 50, 55, 115, 131, 136
	1204–05	ನಂ.ಗೂ. 203
	1264	ನಂ.ಗೂ. 225–27, 229–32 ಹೆ.ಕೋ. 4
	1272	ನಂ.ಗೂ. 194
	1277	ನಂ.ಗೂ. 228
	1283	ಹೆ.ಕೋ. 20
	1287	ಗು.ಪೇ. 31
	1292	ನಂ.ಗೂ. 306
	1299	ಹೆ.ಕೋ. 38
	12–13ನೆಯ ಶತಮಾನ	ನಂ.ಗೂ. 359 ಹೆ.ಕೋ. 24, 45
	13ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 63, 99 ನಂ.ಗೂ. 221, 223, 224 ಹೆ.ಕೋ. 21, 25, 49, 69
	1305	ಗು.ಪೇ. 128
	1311	ಗು.ಪೇ. 133
	1322	ಹೆ.ಕೋ. 14
	1327	ಗು.ಪೇ. 179
	1337	ನಂ.ಗೂ. 146

ಅರಸರ ಹೆಸರು	ಶಾಸನಕಾಲ (ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ)	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
	1338	ಗು.ಪೇ. 74
	1346	ಹೆ.ಕೋ. 62
	1350	ನಂ.ಗೂ. 315
	1371	ನಂ.ಗೂ. 137, 171
	1372	ಗು.ಪೇ. 17
	1399	ನಂ.ಗೂ. 275
	13–14ನೆಯ ಶತಮಾನ	ನಂ.ಗೂ. 281, 346, 394 ಹೆ.ಕೋ. 9
	14ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 11, 14-16, 32, 123, 129, 218 ನಂ.ಗೂ. 153, 168, 206, 263, 287, 345 ಹೆ.ಕೋ. 15, 109
	1405	ಗು.ಪೇ. 224
	1407	ಹೆ.ಕೋ. 151–54
	1411	ನಂ.ಗೂ. 272
	1413	ಗು.ಪೇ. 159
	1416	ಹೆ.ಕೋ. 92
	1429	ಗು.ಪೇ. 173
	1432	ನಂ.ಗೂ. 90
	1439	ಗು.ಪೇ. 210 ನಂ.ಗೂ. 17
	1488	ನಂ.ಗೂ. 273
	1496	ನಂ.ಗೂ. 305
	1497	ಹೆ.ಕೋ. 36, 67, 68
	14–15ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಹೆ.ಕೋ. 70
	15ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 9, 65, 158 ನಂ.ಗೂ. 158, 179, 183, 184, 196, 209, 264, 268-71, 358 ಹೆ.ಕೋ. 104, 138, 140
	1501	ಗು.ಪೇ. 60 ಹೆ.ಕೋ. 33
	1502	ನಂ.ಗೂ. 377, 389
	1503	ನಂ.ಗೂ. 145, 236
	1504	ಹೆ.ಕೋ. 99
	1505	ಹೆ.ಕೋ. 111
	1514	ನಂ.ಗೂ. 395, 396, 401
	1517	ನಂ.ಗೂ. 17, 277
	1518	ಹೆ.ಕೋ. 35
	1520	ಹೆ.ಕೋ. 160
	1527	ನಂ.ಗೂ. 292
	1529	ಗು.ಪೇ. 170
	1530	ನಂ.ಗೂ. 217
	1532	ಹೆ.ಕೋ. 106
	1535	ಗು.ಪೇ. 137

ಅರಸರ ಹೆಸರು	ಶಾಸನಕಾಲ (ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ)	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
	1537	ಗು.ಪೇ. 71, 122
	1540	ಗು.ಪೇ. 186
	1542	ಹೆ.ಕೋ. 103
	1543	ಗು.ಪೇ. 5
	1546	ಗು.ಪೇ. 53
	1553	ಗು.ಪೇ. 72
	1559	ಹೆ.ಕೋ. 75
	1567	ಗು.ಪೇ 69
	1569	ಹೆ.ಕೋ. 84
	1573	ಹೆ.ಕೋ. 145
	1581	ಹೆ.ಕೋ. 43
	1589	ನಂ.ಗೂ. 214
	1598	ಗು.ಪೇ. 183, 184
	15–16ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 66, ಹೆ.ಕೋ. 19, 39, 40, 64, 71, 141
	16ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 4,10, 19, 20, 22, 38, 54, 76, 86, 94, 96,97, 116, 125, 130, 182, 185, 200, 201 ನಂ.ಗೂ. 160, 170, 216, 245, 260, 261, 286, 289, 291, 293, 303, 309, 312, 325, 331, 351–53, 356, 360, 368, 381 ಹೆ.ಕೋ. 41, 42, 76–80, 101, 102, 105, 137, 148
	1610	ಗು.ಪೇ. 91
	1619	ನಂ.ಗೂ. 139
	1621–22	ನಂ.ಗೂ. 333
	1632	ನಂ.ಗೂ. 161
	1633	ನಂ.ಗೂ. 128
	1634	ನಂ.ಗೂ. 140
	1646	ನಂ.ಗೂ. 374
	1663	ಹೆ.ಕೋ. 158
	1663–64	ಗು.ಪೇ. 44
	1665	ಗು.ಪೇ. 112
	1671	ನಂ.ಗೂ. 233
	1675	ಗು.ಪೇ. 209
	1679	ನಂ.ಗೂ. 119
	1688	ಗು.ಪೇ. 221
	1699	ನಂ.ಗೂ. 122
	17ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 7, 8, 35, 148, 162,193, 199, 208, 217 ನಂ.ಗೂ. 154, 155, 172, 185, 238, 339, 350 361, 373, 375, 379, 380, 382–84, 391, ಹೆ ಕೋ. 8, 11, 87, 93, 94, 100, 139, 157
	1704	ಗು.ಪೇ. 2
	1718–19	ಹೆ.ಕೋ. 72

ಅರಸರ ಹೆಸರು	ಶಾಸನಕಾಲ (ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ)	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
	1726	ನಂ.ಗೂ. 173, 176
	1732	ನಂ.ಗೂ. 163
	1738	ಹೆ.ಕೋ. 73
	1746	ನಂ.ಗೂ. 123
	1751–52 (?)	ನಂ.ಗೂ. 252
	1766	ನಂ.ಗೂ. 341
	1771	ನಂ.ಗೂ. 237
	1774	ನಂ.ಗೂ. 125
	18ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 21, 30, 98, 110, 131, 138–45, 165–67,177, 194, 195 ನಂ.ಗೂ. 24–89, 144, 255, 304, 343, 364, 365 ಹೆ.ಕೋ. 3, 85, 88
	1810	ಹೆ.ಕೋ. 12
	1830–31	ನಂ.ಗೂ. 100
	1834	ನಂ.ಗೂ. 99
	1851	ನಂ.ಗೂ. 19
	1860	ಗು.ಪೇ. 87
	1861	ಹೆ.ಕೋ. 120
	1862	ನಂ.ಗೂ. 126
	1863	ನಂ.ಗೂ. 400
	18–19ನೆಯ ಶತಮಾನ	ನಂ.ಗೂ. 366, 367
	19ನೆಯ ಶತಮಾನ	ಗು.ಪೇ. 105–07, 117, 160, 161, 163, 164, 180,196, 197, 211 ನಂ.ಗೂ. 7, 9, 11, 15, 20, 91, 92, 95–98, 127, 136, 279, 301, 397 ಹೆ.ಕೋ. 2, 6, 18, 51–54, 95, 96, 124, 125 127–30, 132
	..	ಗು.ಪೇ. 126, 188 ನಂ.ಗೂ. 165, 399 ಹೆ.ಕೋ. 31, 66, 147

Dynastic Index of Inscriptions

King	*Date (in A.D.)*	*No. of Inscription*
	PUNNATA KING	
Skandavarma	7th–8th century	Nj. 175
	GANGA	
Harivarma	..	Nj. 262
Śivamāra I	..	Nj. 162, 193
Śrīpurusha	..	Gu. 42, 43, 67, 68, 88, 207 Nj. 147, 182 Hg. 90, 159
Koṅguṇi-arasa (?)	9th century	Nj. 192
Piḷduvi Gaṅga	..	Nj. 205
Śivamāra (I or II)	..	Nj. 129 Hg. 156
Satyavākya Permānaḍi (Rāchamalla II)	870–71	Nj. 385
	..	Gu. 57 Nj. 130, 148, 197, 204, 210, 313, 314 Hg. 5
Permānaḍi (?)	..	Gu. 175
Nītimārga (Eṟegaṅga)	904	Nj. 402
	912–13	Nj. 320
	..	Nj. 344, 371 Hg. 26
Satyavākya Permānaḍi (Rāchamalla III)	..	Nj. 195 (?) Hg. 23
Mārasimha II	968	Nj. 282
	970–71	Nj. 242
	..	Nj. 239 (?)
Rāchamalla IV	977	Nj. 294
	986	Gu. 95
	1010 (?)	Gu. 48
	RASHTRAKUTA	
Dhārāvarsha-Śrīvallabha	8th century	Hg. 46
Raṇāvalōka Kambayya	808	Nj. 278

King	*Date (in A.D.)*	*No. of Inscription*
	CHOLA	
Rājēndra-chōḷa I	1015–16	Nj. 213
	1020	Hg. 58
	1021	Nj. 201
	1022–23	Hg. 29
	1027–28	Nj. 241
	1030	Hg. 98
	1032	Nj. 215
	1033	Hg. 59
	1037	Hg. 7
Rājādhirāja I	1049	Gu. 56
	1053	Hg. 32
Rājēndra-chōḷa II	1057	Hg. 60
	1063	Hg. 34
Vīra-Rājēndra	1069–70 (?)	Hg. 122
Kulōttuṅga I	..	Nj. 166
	1088–89	Hg. 61
	1100–01	Nj. 131
	1106–07	Nj. 348
	1114	Nj. 169
	1115–16	Hg. 10
	..	Nj. 166
		Hg. 44
Kulōttunga III (?)	12th century	Gu. 102
	KADAMBA OF BAYALNAD	
Chāgi	10th century	Hg. 110
Uraviyyammarasa	998–99	Hg. 142
Īkaravarma	1079	Hg. 123
Iravichallamma	1107	Hg. 135
..	1137	Hg. 117
	HOYSALA	
Vishṇuvardhana	..	Nj. 370
	(1124 ?)	Nj. 283
Narasimha I	1148	Nj. 322
	1157	Gu. 215
	1162–63	Gu. 64
	1164	Nj. 327
	1168–69	Nj. 235
	1170	Nj. 191

King	*Date (in A.D.)*	*No. of Inscription*
	1171	Gu. 47
Ballāḷa II	1180 (?)	Hg. 82
	1188	Gu. 111
	1196	Gu. 3
	1196–97	Nj. 220
	1198	Nj. 156
	1211	Hg. 74
	1218	Hg. 81, 83
Narasimha II	1221	Gu. 89
	1222	Nj. 321, 369
	1225	Nj. 310
	1229	Gu. 101
	1230	Gu. 90
	1231	Nj. 164
Sōmēśvara	1228	Nj. 274
	1241	Nj. 256
	1244	Gu. 70
	1244–45	Gu. 73
	1248–49	Nj. 276
	1249	Gu. 187
	1253	Hg. 22
	1255	Hg. 48
	. . .	Gu. 109
Narasimha III	1275	Gu. 198
	1277	Hg. 30
	1278	Nj. 290, 354
	1282	Nj. 295
	1285	Nj. 207
	1286	Nj. 257
	. .	Nj. 330
		Hg. 56
Ballāḷa III	1292	Nj. 329, 340, 376
. .	1293	Hg. 57
Ballāḷa III	1294	Gu. 34
	1296	Nj. 296
	1297–98	Nj. 342
Ballāḷa III (?)	1310	Gu. 152
	1312	Nj. 151, 152
	1314	Nj. 347
	1315	Gu. 223
	1318	Gu. 174
	1320	Gu. 40

King	Date (in A.D.)	No. of Inscription
	1322	Gu. 41
	1327	Hg. 47
	1332	Nj. 138
	1334	Gu. 155
		Nj. 349
	1338	Gu. 172
	..	Nj. 267
..	11th century	Nj. 189
..	12th-13th century	Nj. 393
..	13th- 14th century	Nj. 392

VIJAYANAGARA

King	Date (in A.D.)	No. of Inscription
Bukkarāya I (Chikka Kampaṇṇa-voḍeya)	1368	Nj. 258
Bukkarāya I	1368–69	Gu. 132
	1369 (?)	Nj. 378
	1372	Gu. 12
(Nanjaṇṇa-voḍeya)	1374	Gu. 18
	1376	Nj. 308
	..	Gu. 13
Harihara II	1379–80	Hg. 149
	1380	Gu. 214
	1399	Nj. 135
Dēvarāya I	1415	Nj. 288
Harihara III	1417	Gu. 149
	1422	Gu. 78
Bukkarāya III	1423	Hg. 91
Dēvarāya II	1437–38	Nj. 311
	..	Hg. 65
Mallikārjuna	1448	Gu. 147
Sāḷuva Narasimha II	1493	Hg. 89
	1497	Hg. 133, 143
Narasaṇṇa-nāyaka	1499	Hg. 150
Vīra-Narasimha	1506	Gu. 26
Kṛishṇadēvarāya	1490 (?)	Nj. 110
	1512	Nj. 302
	1513	Gu. 136, 212
		Nj. 285, 398
	1514	Nj. 248
	1517	Gu. 1
	1519	Nj. 143, 149

King	*Date (in A.D.)*	*No. of Inscription*
	1521	Gu. 119, 134, 150, 156
	1522	Hg. 134
	1526	Nj. 298
	1527	Nj. 246, 251; Hg. 113
	1529	Nj. 93
Rāmarāya (?)	1513 (?)	Nj. 113, 114
Achyutarāya	1531	Hg. 86
	1531–32	Hg. 119
	1537	Gu. 213
	1539–40	Gu. 127
	1542	Nj. 174
Salaka- Tirumala	1543	Nj. 115
Sadāśivarāya	1545	Nj. 247
	1546	Gu. 23; Nj. 337
	1548	Gu. 49
	1549	Gu. 46
	1550–51	Gu. 85
	1551	Gu 181
	1553	Gu. 93
	1554	Gu. 6
	1559–60	Gu. 27
	1562	Gu. 216
	1606 (?)	Gu. 84
Śriraṅgarāya	1575	Nj. 111
Srirangaraya	1576	Gu. 75; Nj. 112
Veṅkatapati I	1586	Nj. 208
	1593	Nj. 218
Veṅkatapati II	1627	Nj. 299
	1640	Gu. 121
Śriraṅgarāya IV	1656	Gu. 202
Vira-Veṅkatapatirāya (?)	1665	Gu. 25
	1668	Gu. 33
	1670	Gu. 157

UMMATTUR

Kumāra Chikkaṇṇa	1430	Gu. 24
Sōmayyadēva	1467	Nj. 181
Vīra Sōmarāya	15th century	Gu. 151
Dēvarāya-voḍeya	1469	Gu. 176
	1476	Gu. 77

King	*Date (in A.D.)*	*No. of Inscription*
Vīra Nañjarāya-voḍeya	1482	Gu. 81
	1488	Gu. 178
	1489	Gu. 120
	1490	Nj. 259
	1492	Gu. 135
		Nj. 334
	1492–93	Gu. 169
	1495	Nj. 335, 336
	1497	Gu. 168
	1504	Gu. 114, 115
	..	Nj. 186, 326
Dēvarāja-voḍeya	1504	Nj. 157
		Hg. 28
Gōvaṇṇa-voḍeya	1504	Nj. 159
Vīra Chikkarāya	1507	Gu. 39
Mallarāja-voḍeya	1530	Nj. 338
Chikka Maleya-voḍeya	1533	Gu. 55
Vīra Dēvarāja-voḍeya	1543	Nj. 266
..	1546	Gu. 29
..	1551	Gu. 181
Vīrarāja-voḍeya	1638	Gu. 113

CHENJI

Chavappa	1580	Nj. 116
Chinna-Chavappa	1614	Nj. 117
	..	Nj. 118
Vaḍayāri	1680	Nj. 121

MADHURE

Chokkanātha	1698	Nj. 120

MYSORE

Chāmarāja	1624–25	Hg. 97
Kaṇṭhīrava Narasarāya	1639	Nj. 212
Chāmarāja	1644	Nj. 14
Kaṇṭhīrava Narasarāja	1653	Nj. 332
	1654	Gu. 146
	1655	Hg. 116
Doḍḍadēvarāja	1662	Nj. 328, 355
	1663	Nj. 124

King	*Date (in A.D.)*	*No. of Inscription*
	1669	Hg. 17
	1670	Hg. 16
	1672	Nj. 300
	..	Hg. 146
Kaṇṭhīrava-arasu	1670	Hg. 13
	1672	Hg. 126
Chikkadēvarāja	1685	Nj. 167
	17th century	Gu. 189-92, 222
Kṛishṇarāja II	1751	Gu. 80
	1761	Nj. 109, 316, 318, 319
	1762	Nj. 317
Kṛishṇarāja III	1816	Hg. 27
	1818	Nj. 133, 134, 150, 390
		Hg. 37
	1819	Nj. 107, 108
	1829	Gu 100
		Hg. 118
	1834	Nj. 6, 8
	1847	Nj. 10, 18, 104, 105
	1848	Nj. 103
	1849	Nj. 2, 3
	1851	Nj. 4
	1852	Nj. 106
	1853	Nj. 12
	1854	Nj. 177
..	1876	Nj. 102
Kṛishṇarāja III	19th century	Nj. 21–23, 94
	..	Gu. 118
		Nj. 1, 13, 16, 101
Tippu Sultān	18th century	Nj. 362, 363

MISCELLANEOUS

8th century	Nj. 142, 187
898–99 (?)	Hg. 1
9th century	Gu. 36, 37, 51, 52, 92, 206
	Nj. 180, 190
	Hg. 63
9–10th century	Gu. 124
	Nj. 244, 249, 250
	Hg. 112
975	Gu. 59

King	*Date in (A.D.)*	*No. of Inscription*
	10th century	Gu. 45, 50, 58, 82, 104, 108, 171, 203–05, 219 Nj. 188, 211, 219, 222, 240, 280, 307, 386 Hg. 107, 155
	1009	Gu. 62
	1017	Nj. 254
	1029	Gu. 28
	1054	Nj. 178
	1077	Nj. 198
	1087	Gu. 61
	1087–88	Hg. 114
	1090–91	Gu. 220
	10–11th century	Nj. 253
	11th century	Gu. 83, 154 Nj. 199, 324, 372, 387, 388 Hg 108, 121, 144
	1158	Nj. 243
	1188	Nj. 265
	11–12th century	Nj. 234
	12th century	Gu. 79, 103, 153 Nj 132, 141, 200, 202, 284, 297, 323, 357 Hg. 50, 55, 115, 131, 136
	1204–05	Nj. 203
	1264	Nj. 225–27, 229–32 Hg. 4
	1272	Nj. 194
	1277	Nj. 228
	1283	Hg. 20
	1287	Gu. 31
	1292	Nj. 306
	1299	Hg. 38
	12–13th century	Nj. 359 Hg. 24, 45
	13th century	Gu. 63, 99 Nj. 221, 223, 224 Hg. 21, 25, 49, 69
	1305	Gu. 128
	1311	Gu. 133
	1322	Hg. 14
	1327	Gu. 179
	1337	Nj. 146
	1338	Gu. 74

King	*Date (in A.D.)*	*No. of Inscription*
	1346	Hg. 62
	1350	Nj. 315
	1371	Nj. 137, 171
	1372	Gu. 17
	1399	Nj. 275
	13–14th century	Nj. 281, 346, 394 Hg. 9
	14th century	Gu. 11, 14–16, 32, 123, 129, 218 Nj. 153, 168, 206, 263, 287, 345 Hg. 15, 109
	1405	Gu. 224
	1407	Hg. 151–54
	1411	Nj. 272
	1413	Gu. 159
	1416	Hg. 92
	1429	Gu. 173
	1432	Nj. 90
	1439	Gu. 210 Nj. 17
	1488	Nj. 273
	1496	Nj. 305
	1497	Hg. 36, 67, 68
	14–15th century	Hg. 70
	15th century	Gu. 9, 65, 158 Nj. 158, 179, 183, 184, 196, 209, 264, 268–71, 358 Hg. 104, 138, 140
	1501	Gu. 60 Hg. 33
	1502	Nj. 377, 389
	1503	Nj. 145, 236
	1504	Hg. 99
	1505	Hg. 111
	1514	Nj. 395, 396, 401
	1517	Nj. 17, 277
	1518	Hg. 35
	1520	Hg. 160
	1527	Nj. 292
	1529	Gu. 170
	1530	Nj. 217
	1532	Hg. 106
	1535	Gu. 137
	1537	Gu. 71, 122

King	*Date (in A.D.)*	*No. of Inscription*
	1540	Gu. 186
	1542	Hg. 103
	1543	Gu. 5
	1546	Gu. 53
	1553	Gu. 72
	1559	Hg. 75
	1567	Gu. 69
	1569	Hg. 84
	1573	Hg. 145
	1581	Hg. 43
	1589	Nj. 214
	1598	Gu. 183, 184
	15–16th century	Gu. 66 Hg. 19, 39, 40, 64, 71, 141
	16th century	Gu. 4, 10, 19, 20, 22, 38, 54, 76, 86, 94, 96,97, 116, 125, 130, 182, 185, 200, 201 Nj. 160, 170, 216, 245, 260, 261, 286, 289, 291, 293, 303, 309, 312, 325, 331, 351–53, 356, 360, 368, 381 Hg. 41, 42, 76–80, 101, 102, 105, 137, 148
	1610	Gu. 91
	1619	Nj. 139
	1621–22	Nj. 333
	1632	Nj. 161
	1633	Nj. 128
	1634	Nj. 140
	1646	Nj. 374
	1663	Hg. 158
	1663–64	Gu. 44
	1665	Gu. 112
	1671	Nj. 233
	1675	Gu. 209
	1679	Nj. 119
	1688	Gu. 221
	1699	Nj. 122
	17th century	Gu. 7, 8, 35, 148, 162, 193, 199, 208, 217 Nj. 154, 155, 172, 185, 238, 339, 350, 361, 373, 375, 379, 380, 382–84, 391 Hg. 8, 11, 87, 93, 94, 100, 139, 157
	1704	Gu. 2
	1718–19	Hg. 72
	1726	Nj. 173, 176
	1732	Nj. 163

King	*Date (in A.D.)*	*No. of Inscription*
	1738	Hg. 73
	1746	Nj. 123
	1751–52 (?)	Nj. 252
	1766	Nj. 341
	1771	Nj. 237
	1774	Nj. 125
	18th century	Gu. 21, 30, 98, 110, 131, 138–45, 165–67, 177, 194, 195 Nj. 24–89, 144, 255, 304, 343, 364, 365
		Hg. 3, 85, 88
	1810	Hg. 12
	1830–31	Nj. 100
	1834	Nj. 99
	1851	Nj. 19
	1860	Gu. 87
	1861	Hg. 120
	1862	Nj. 126
	1863	Nj. 400
	18–19th century	Nj. 366, 367
	19th ceutury	Gu. 105–07, 117, 160, 161, 163, 164, 180,196, 197, 211 Nj. 7, 9, 11, 15, 20, 91, 92, 95–98, 127, 136, 279, 301, 397 Hg. 2, 6, 18, 51–54, 95, 96, 124, 125, 127–30, 132
	..	Gu. 126, 188 Nj. 165, 399 Hg. 31, 66, 147

ಶಾಸನಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೃತಪಟ್ಟಿ

SYNCHRONISED TABLE OF INSCRIPTIONS

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

GUNDLUPETE TALUK

ಈಗಿನ ಆವೃತ್ತಿ *Present Edition*	ಎ.ಕ. III *E.C. III*	ಎ.ಕ. IV *E.C. IV*	ಎ.ಕ. XIV *E.C. XIV*	ಎಂ.ಎ.ಆರ್. *M.A.R.*
1		30		
2				1930–19
3		27	27	
4		28		
5		29		
6–9			103–106	
10		31		
11			108	
12		32		
13			109	
14				1938–75
15			107	
16		33		
17		34		
18				1930–20
19		62	62	
20			113	
21			112	
22		63		
23				1930–21
24				1930–29
25		64		
26		67		
27		61		
28				1935–26
29				1935–27
30–32				19352–3–25
33		65		
34		66		
35–37				
38				1936–58

ಈಗಿನ ಆವೃತ್ತಿ *Present Edition*	ಎ.ಕ. III *E.C. III*	ಎ.ಕ. IV *E.C. IV*	ಎ.ಕ. XIV *E.C. XIV*	ಎಂ.ಎ.ಆರ್. *M.A.R.*
39				1938–78
40		69		
41–43		85–87		
44				1935–16
45–47		70–72		
48				1935–17
49		73		
50–52				
53				1935–18
54				1935–19
55		95		
56		93		
57		94		
58		74		
59		91		
60		92		
61			148	
62		79		
63		81		
64		80		
65				1935–20
66				1935–21
67		88		
68		89		
69		90		1935–22
70		26		
71–74		75–78		
75–78		21–24		
79				
80				1935–29
81				1935–28
82		83		1935–30
83		84		
84		82		
85		36		
86		39		
87				

ಈಗಿನ ಆವೃತ್ತಿ *Present Edition*	ಎ.ಕ. III *E.C. III*	ಎ.ಕ. IV *E.C. IV*	ಎ.ಕ. XIV *E.C. XIV*	ಎಂ.ಎ.ಆರ್. *M.A.R.*
88				
89		37		
90		38		
91		40		
92				
93				
94				1934–44
95				1934–45
96		41		
97		42		
98				
99				
100–102		18–20		
103–108				
109		15		
110				
111		16		
112		25		
113				1923–59
114		5		
115		6		1934–40
116		7		
117			120	
118			119	
119		8	8	
120		9		
121		10		
122			118	
123–125				1934–41–43
126			121	
127		17		
128		43	110	
129			111	
130		44		
131			116	
132		46		
133		45		

ಈಗಿನ ವೃತ್ತಿ *Present Edition*	ಎ.ಕ. III *E.C. III*	ಎ.ಕ. IV *E.C. IV*	ಎ.ಕ. XIV *E.C. XIV*	ಎಂ.ಎ.ಆರ್. *M.A.R.*
134–137		1–4		
138			122	
139				
140			123	
141			124	
142				
143				
144			125	
145				
146				
147–152			126–131	
153			114	
154				
155			115	
156		–5		
157		49		
158				1930–32
59		1		
160				1938–76
161–167			135–141	
168		11		
169			134	
170		13		
171		1		
172				
173				
174		56		
175		57		
176		47		
177		48		
178		50		
179		55		
180		53		
181		54		
182			133	
183		51		
184		52		

ಈಗಿನ ಆವೃತ್ತಿ Present Edition	ಎ.ಕ. III E.C. III	ಎ.ಕ. IV E.C. IV	ಎ.ಕ. XIV E.C. XIV	ಎಂ.ಎ.ಆರ್. M.A.R.
185				
186			132	
187				1934–46
188		60		
189		99		
190–192		100–102		
193–197			142–146	
198				1930–26
199				1938–77
200				1930–22
201				1930–23
202				1930–25
203–205				
206				1934–27
207				1930–36
208				1930–37
209				1930–28
210				1930–33
211			147	
212				
213		59		
214				1930–34
215				1930–35
216				1930–30
217				
218		96		
219				1930–31
220		68		
221		97		
222		98		
223		58		
224			117	

ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕು
NANJANGUDU TALUK

1–4	1–4			

ಸಮೀಕೃತ ಪಟ್ಟಿ

ಈಗಿನ ಆವೃತ್ತಿ Present Edition	ಎ.ಕ. III E.C. III	ಎ.ಕ. IV E.C. IV	ಎ.ಕ. XIV E.C. XIV	ಎಂ.ಎ.ಆ M.A.I
5			270	
6	5			
7			271	
8	6			
9			272	
10	7			
11			273	
12	8			
13			274	
14	9			
15			275	
16			276	
17_19	10–12			
20			281	
21_23			282	
24_89		200–265		
90			280	
91			290	
92			291	
93		266		
94–96			277–279	
97_103			283–289	
104_106			292–294	
107_109	13–15			
110_125				1944–20–35
126–28				1946–12–14
129	26			
130	27			1946 17
131	29			
132	28			
133_135	30–32			
136	86			
137_139	64–66			
140				1929–48
141_143	61–63			
144_147				
148_153	68–73			

ಈಗಿನ ಆವೃತ್ತಿ *Present Edition*	ಎ.ಕ. III *E.C. III*	ಎ.ಕ. IV *E.C. IV*	ಎ.ಕ. XIV *E.C. XIV*	ಸಮೀಕೃತ ಪಟ್ಟಿ ಎಂ.ಎ.ಆರ್. *M.A.R.*
154–156				
157	85			1929–49–51
158–160	46–48			
161	67			
162	50			
163	49			
164–168	38–42			
169	44			
170				
171	43			1936–56
172	25			1936–57
173				
174				1946–20
175				1936–52
176	45			1936–53
177				
178				1936–54
179	47			1936–55
180				
181–183	22–24			1946–15
184–188				
189				
190				1944–36
191–194	125–128			1944–37
195				
196–201	129–134			1946–19
202	136			
203	1 5			
204	139			
205	138			
206	140			1930–40
207	142			
208	141			
209				
210				1930–47
211				1930–48
212	198			

ಈಗಿನ ಆವೃತ್ತಿ *Present Edition*	ಎ.ಕ. III *E.C. III*	ಎ.ಕ. IV *E.C IV*	ಎ.ಕ. XIV *E.C. XIV*	ಎಂ.ಎ.ಆರ್. *M.A.R.*
213	160, 161			
214	162			
215	164,165			1946–28
216	163			
217				1946–29
218				
219				
220–222				1945–19–21
223–231	166–174			
232				
233	176			
234	159			
235	175			
236				1930–46
237				1930–35
238				
239	155			
240	156			
241	157			1946–30
242	158			
243	21			
244	153			
245	154			
246				
247				
248				1930–38
249	143			
250	144			
251–254	146–149			
255				1930–39
256	145			
257				1930–41
258	117			
259	118			
260	121			
261				
262	122			

ಈಗಿನ ಆವೃತ್ತಿ *Present Edition*	ಎ.ಕ. III *E.C. III*	ಎ.ಕ. IV *E.C. IV*	ಎ.ಕ. XIV *E.C. XIV*	ಸಮೀಕೃತ ಪಟ್ಟಿ ಎಂ.ಎ.ಆರ್. *M.A.R.*
263				1938–44
264				
265	120			1938–45
266				1938–46
267				1938–51
268–271				1938–47–50
272	137			
273				1946–18
274	36			
275				1946–16
276	33			
277	124			
278				1927–122
279				1927–123
280				
281	123			
282–287	192–197			
288–290	178–180			
291	177			
292				
293–298	182–187			
299	181			
300	191			
301				
302	190			
303	188			
304	189			
305	115			
306	116			
307				1946–27
308	108			
309				1946–23
310				1946–22
311	109			
312				1936–45
313–315	97–99			
316–318			298-300	

ಸಮೀಕೃತ ಪಟ್ಟಿ

ಈಗಿನ ಆವೃತ್ತಿ *Present Edition*	ಎ.ಕ. III *E.C III*	ಎ.ಕ. IV *E.C. IV*	ಎ.ಕ. XIV *E.C. XIV*	ಎಂ.ಎ.ಆರ್. *M.A.R.*
319				1928–45
320	199			
321	96			
322–324	110–112			
325–327	82–84			
328	81			
329–333	103–107			
334	102			1946–24
335	100			1946–25
336	101			1946–26
337	34			
338	35			
339				
340	92			
341	94			
342	95			
343	114			
344–346				1929–45–47
347	93			1946–31
348–351	51–54			
352				
353				1927–121
354–356	55–57			1936–47–49
357				1936–50
358				1936–46
359	58			
360–367				1946–32–39
368	80			
369				1938–43
370–372	77–79			
373				1936–51
374				
375				1941–27
376				1941–26
377	88			
378				
379	74			

ಈಗಿನ ಆವೃತ್ತಿ Present Edition	ಎ.ಕ. III E.C. III	ಎ.ಕ. IV E.C. IV	ಎ.ಕ. XIV E.C. XIV	ಸಮೀಕ್ಷಿತ ಪಟ್ಟಿ ಎಂ.ಎ.ಆರ್. M.A.R.
380	87			
381	89			
382	90			
383				
384	91			
385	75			
386	76			
387	59			
388	60			
389				
390				1940–48
391				1940–49
392	113			1946–21
393	119			
394				
395	19			1936–43
396	20			1936–44
397				
398	16			
399	17			
400	18			
401			297	
402			XII 269	

ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
HEGGADADEVANAKOTE TALUK

1–3			124–126	
4		102		
5		103		
6				
7–9		104–106		
10			128	
11		122		
12		123		
13		120		
14		121		

ಸಮೀಕೃತ ಪಟ್ಟಿ

ಈಗಿನ ಆವೃತ್ತಿ *Present Edition*	ಎ.ಕ. III *E.C. III*	ಎ.ಕ. IV *E.C. IV*	ಎ.ಕ. XIV *E.C. XIV*	ಎಂ.ಎ.ಆರ್. *M.A.R.*
15				
16		119		
17				1940–47
18		118		
19		117		
20		112		
21		113		
22		111		
23		116		
24–26		108–110		
27–31		5–9		
32		114		
33				
34		115		
35		96		
36		97		
37		19		
38		94		
39		95		
40			129	
41–43		89–91		
44			127	
45		92		
46		93		
47		98		
48–50		10–12		
51–54			131–134	
55–60		13–18		
61		100		
62		101		
63				1932–58
64		99		
65		46		
66		47		
67		35		
68		36		
69		20		

ಈಗಿನ ಆವೃತ್ತಿ *Present Edition*	ಎ.ಕ. III *E.C. III*	ಎ.ಕ. IV *E.C. IV*	ಎ.ಕ XIV *E.C. XIV*	ಸಮೀಕ್ಷಿತ ಪಟ್ಟಿ ಎಂ.ಎ.ಆರ್. *M.A.R.*
70		107		
71		34		
72		33		
73–81		24–32		
82		22		
83		23		
84–88		41–45		
89				1924–111
90		4		
91–93		1–3		
94			130	
95				1938–80
96				1938–80
97		21		
98				1941–25
99		48		
100		54		
101		67		
102				
103				
104–106		68–70		
107				1941–21
108–110		75–77		
111		52		
112		53		
113		40		
114		55		
115		39		
116–118		49–51		
119		37		
120		38		
121				1941–22
122				1941–23
123		56		
124			135	
125			136	
126		57		

ಈಗಿನ ಆವೃತ್ತಿ *Present Edition*	ಎ.ಕ. III *E.C III*	ಎ.ಕ. IV *E.C. IV*	ಎ.ಕ. XIV *E.C. XIV*	ಎಂ.ಎ.ಆರ್ *M.A.R.*
127–131			137–141	
132		58		
133			142	
134–137		78–81		
138				
139		82		
140		83		
141–143		72–74		
144				
145		71		
146				1941–24
147		65		
148		66		
149			143	
150–155		59–64		
156		87		
157		88		
158		85		
159		86		
160		84		

ಪೀಠಿಕೆ

ಇದು ಪರಿಷ್ಕೃತಗೊಂಡು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕದ ೩ನೆಯ ಸಂಪುಟವಾಗಿದೆ. ರೈಸ್‌ರವರು ೩ ಹಾಗೂ ೪ನೆಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಮಂಡ್ಯಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ೧೭೬೫ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೮೯೪ ಹಾಗೂ ೧೮೯೮ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ ಶ್ರೀ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್, ಡಾ. ಶಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮತ್ತು ಡಾ. ಎಂ. ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣರವರು ರೈಸ್‌ರವರು ಆಗಲೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕ ಸಂಪುಟ–೧೪ ಮತ್ತು ೧೯೨೩ರ ಈಚಿನ ಪುರಾತತ್ವಶೋಧನ ಇಲಾಖೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಶಾಸನಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦೦೦ಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಐದು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೩ರಿಂದ ೭ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸಂಪುಟವೂ ೧೦೦೦ ಇಲ್ಲವೇ ೧೧೦೦ ಪುಟಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳು ಇಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಸದ್ಯದ ಈ ಸಂಪುಟವು (೩ನೆಯ ಸಂಪುಟ) ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿದೆ.

೭೮೬ ಶಾಸನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ (ಗು.ಪೇ.) ತಾಲ್ಲೂಕಿನ–೨೫೪ ಶಾಸನಗಳು, ನಂಜನಗೂಡು (ನಂ.ಗೂ.) ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ೪೦೨ ಶಾಸನಗಳು, ಹಾಗೂ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ (ಹೆ.ಕೋ.)ಯ ೧೬೦ ಶಾಸನಗಳು ಇದ್ದು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಶಾಸನಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷಣ ಪ್ರವಾಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ೭೮ ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳ ಮುದ್ರಣಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಎರಡು ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳ ಹಾಗೂ ಮೂರು ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿ ದೊರೆಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ೫ ಶಾಸನಗಳನ್ನೂ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿದ ನಂತರ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಮೊದಲೇ ಒಮ್ಮೆ ಪರಿಷ್ಕೃತವಾಗಿದ್ದ ಮೊದಲ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣಕಾರ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಈ ಸಂಪುಟದ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, 'ಶಾಸನ ಸವೆದಿದೆ', 'ಶಾಸನದ ಕೆಲವು ಪಂಕ್ತಿಗಳು ನೆಲದೊಳಗೆ ಸೇರಿವೆ' ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಶಾಸನ ಪಾಠವು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೂಲಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಶಾಸನದ ಪೂರ್ಣಪಾಠವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವು. (ಉದಾ. ಗು.ಪೇ.೭೭, ೧೩೫ ನಂ. ಗೂ. ೨೧೩, ೨೧೫ ಇತ್ಯಾದಿ). ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸುತ್ತೂರು ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನವನ್ನು ಕೂಡ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ತಪ್ಪುಗಳಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾವು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದೆವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ಶಾಸನ (ನಂ. ಗೂ. ೧೩೫). ಅದು ಚಾಮರಾಜನಿಗೆ ಸೇರಿದುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದರ ಕಾಲವನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೭೪೯ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ವಿಜಯನಗರದ ಹರಿಹರ (II)ನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಅದರ ಕಾಲ ಶಕ ೧೩೨೧ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೯೯).

ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಪ್ರತಿಗಳು ನಮಗೆ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ರೈಸ್‌ರವರ ಶಾಸನ ಪಾಠವನ್ನೇ ಅನೇಕಕಡೆ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳ ತೇದಿಗಳ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳುಂಟಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಆ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಸಂಭವನೀಯವಾಗುವಂತಹ ತೇದಿಗಳನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಎಲ್ಲಾ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಶಾಸನಪಾಠಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಅನೇಕ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳು ನಮಗೆ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರುವ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪುರಾತತ್ವ ಮತ್ತು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಿಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಹಂಗಳದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಕೆಲವು (ಗು.ಪೇ.೨೦೩–೦೫) ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದ ಆ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ನಾಗರಾಜರಾವ್‌ರವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತಾಲ್ಲೂಕು	ಸಂ. ೩ (ಮೊದಲನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ)	ಸಂ. ೪ (ಮೊದಲನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ)	ಸಂ. ೧೨ (ಮೊದಲನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ)	ಸಂ. ೧೪	ಎಂ.ಎ.ಆರ್. (೧೯೨೩ನೆಯ ಹಾಗೂ ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳದ್ದು)	(ಹೊಸದು ಈಗಿನ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದವು)	ಒಟ್ಟು	ಷರಾ
ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ	—	೧೦೨	—	೩ ಪರಿಷ್ಕೃತ ೪೫	೨ ಪರಿಷ್ಕೃತ ೧ ಸನ್ನದು ೪೪	೩೩	೨೨೪	ಸನ್ನದುಗಳ ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ.
ನಂಜನಗೂಡು	೧೯೯–೩(ಅ) =೧೯೬	೬೯	೧	೧ ಶಾಸನವೊಂದರ ನಕಲು ೧ ಸನ್ನದು ೨೯	೧೫ ಪರಿಷ್ಕೃತ ೮ ಸನ್ನದು ೭೯ (ಆ)	೨೮	೪೦೨	(ಅ) ಗಣಿಗನೂರು ಈಗ ಚಾಮರಾಜನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಗ್ರಾಮದ ೩ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ೩ನೆಯ ಸಂಪುಟದ ೧೬೦–೧೬೧ ಮತ್ತು ೧೬೪–೧೬೫ನೆಯ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨೧೩ ಮತ್ತು ೨೧೫ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಾಗಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದೆ. (ಆ) ೧೪ನೆಯ ಸಂಪುಟದ ೨೮೨ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಮೂರು ಶಾಸನಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. (ಸಂಖ್ಯೆ ೨೧, ೨೨, ೨೩)
ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ	—	೧೨೩	—	೨೦	೯ (ಅ)+೧	೭	೧೬೦	(ಅ) ಒಂದನ್ನು ಎರಡಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ.
	೧೯೬	೩೯೪	೧	೯೪	೧೩೨+೧	೬೮	೭೮೬	

ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಪುನ್ನಾಟ ಅರಸರು

ಬಸವನಪುರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನಂ. ಗೂ. ೧೭೫ನೆಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನವು ೫ ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ೨ ರಿಂದ ೪ರ ವರೆಗಿನ ಹಲಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಡೆಯೂ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ; ಮೊದಲನೆಯ ಹಾಗೂ ಕಡೆಯ ಹಲಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬರಹವಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ೩೫ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಎಂಟು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಒಂದೊಂದು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಐದೈದು ಸಾಲುಗಳಿವೆ. ಅಂತೆಯೇ ಐದನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಒಂದು ಮುಖದಲ್ಲೂ ಐದು ಸಾಲುಗಳಿವೆ. ಉಳಿದ ಹಲಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದರಲ್ಲೂ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲುಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ.

ಈ ಶಾಸನವು ಸ್ಕಂದವರ್ಮನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಆತ ಧವಳಪುರದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದಾಗ, ದ್ವಿವೇದಿ ಕೊತ್ತಮ್ಮ ಶರ್ಮನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಲ್ಲಿವ್ವಿಯೂರು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅರಸನ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಋಕ
|
ತಾಮ್ರಕಾಶ್ಯಪ
|
ರಾಜಾದಿತ್ಯ
⋮ (ಈತನ ವಂಶದ ಅನೇಕ ಅರಸರ ನಂತರ)
ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಮ (ಪತ್ನಿ : ಕದಂಬವಂಶದ ಪ್ರಭಾವತಿ)
|
ಸ್ಕಂದವರ್ಮ (ದಾನಿ)

ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಸ್ಕಂದವರ್ಮನು ಯಾವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದತ್ತಿಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ಎಡತ್ತೊರೆನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಕಪ್ಪುನಿ ನದಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಕಪಿಲಾನದಿಯ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ, ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನವು ತಾಮ್ರಕಾಶ್ಯಪನೆಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ತಾಮ್ರಪಾತ್ರೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಾಳಿದ್ದರಿಂದ ಈತನಿಗೆ ತಾಮ್ರಕಾಶ್ಯಪನೆಂಬ ಹೆಸರು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಡಾ. ಫ್ಲೀಟ್‌ರವರಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ರವಿದತ್ತನ ಕೊಮರಲಿಂಗಂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ವಂಶದವರೆಲ್ಲಾ ಕಾಶ್ಯಪಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.[1] ಆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅವರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ:

ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಮ
|
ನಾಗದತ್ತ
|
ಭುಜಂಗ (ಪತ್ನಿ : ಸಿಂಹವರ್ಮನ ಮಗಳು)
|
ಸ್ಕಂದವರ್ಮ
|
ರವಿದತ್ತ

ಮಾಂಬಳ್ಳಿ ಶಾಸನವೇ[2] ಈ ಅರಸರ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಮನು 'ಪುಂರಾಷ್ಟ್ರ' ಎಂದರೆ ಪುನ್ನಾಟದ ಅರಸನಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಆತನು ತಾಮ್ರಕಶ್ಯಪಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಬರುವ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ :

[1] *Indian Antiquary*, XVIII, p. 366

[1] ಎಂ.ಎ.ಆರ್. ೧೯೧೭, ಪು. ೩೩ ಮತ್ತು ೪೦–೪೧

ವಿಷ್ಣುದಾಸ
|
ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಮ (ಪತ್ನಿ ; ಹಾರೀತವಂಶದ ಪ್ರಭಾವತಿ)
|
ಪೃಥ್ವೀಪತಿ

ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪುಂರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿವರಣೆ ಇದೆ. ಹಲವಾರು ದೇಶಗಳ ವಿದ್ವಜ್ಜನರು ಆ ದೇಶದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಅದರ ಗ್ರಾಮಗಳು ಎಮ್ಮೆ, ಹಸು, ಕುದುರೆ, ರತ್ನಗಂಬಳಿ, ಮಾಣಿಕ್ಯ, ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಮುತ್ತು ಮತ್ತು ಹವಳಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಧನಾಢ್ಯರಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತೆಂದೂ, ಅದು ಕಾವೇರಿ ಹಾಗೂ ಕಪಿನೀ ನದಿಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತೆಂದೂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಬಸವನಪುರದ ಶಾಸನವು ಸ್ಕಂದವರ್ಮನು ಎಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದತ್ತಿಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವು ಕಪಿನೀ ನದಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಸ್ಕಂದವರ್ಮ ಹಾಗೂ ಕೊಮರಲಿಂಗಂ ಶಾಸನದ ರವಿದತ್ತ ಇಬ್ಬರೂ ಪುಂರಾಷ್ಟ್ರದ ಅರಸರಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಮಾಂಬಳ್ಳಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಮನ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವೀಪತಿಯು ಹಿರಿಯನು. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಮನ ಹೆಸರು ಮೂರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈತನು ಮಾಂಬಳ್ಳಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ವಿಷ್ಣುದಾಸನ ಮಗ ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಮನೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವರ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಮನ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು ಪೃಥ್ವೀಪತಿ, ಸ್ಕಂದವರ್ಮ ಮತ್ತು ನಾಗದತ್ತ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕೊಮರಲಿಂಗಂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇವರ ವಂಶಾವಳಿಯು ನಾಗದತ್ತನಿಂದ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ವಿಷ್ಣುದಾಸನ ಹೆಸರು ಮಾಂಬಳ್ಳಿ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದಿದೆ. ಬಸವನಪುರದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುದಾಸನ ಪೂರ್ವಿಕರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೂ, ಬಸವನಪುರದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ರಾಜಾದಿತ್ಯನಿಗೂ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುದಾಸನಿಗೂ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಬಹುಶಃ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೊಂಡಿಗಳು ತಪ್ಪಿವೆ.

ಈ ಮಾಂಡಲಿಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಮರಲಿಂಗಂ ಶಾಸನದ ಯಥಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ಫ್ಲೀಟ್‌ರವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿನ ಲಿಪಿ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳು ಈ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿವೆ. ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಬಸವನಪುರದ ಶಾಸನಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ರವಿದತ್ತನ ಕೊಮರಲಿಂಗಂ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಪ್ಪುಗಳಿವೆ.[1] ಆದರೂ ಈ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳು ಲಿಪಿಕಾರನಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಅರ್ಥವಾಗದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಉಂಟಾದುವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಲಿಪಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಫ್ಲೀಟ್‌ರವರು ಕೊಮರಲಿಂಗಂ ಶಾಸನವನ್ನು ೮ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗ ಅಥವಾ ೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಸವನಪುರದ ಶಾಸನ ಕ್ರಿ. ಶ. ೭೦೦ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಸೇರಿದುದು. ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್‌ರವರು ಮಾಂಬಳ್ಳಿ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಸು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೫೫೦ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬೇರೆ ರಾಜವಂಶಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕೆಲ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಮನೆತನದ ಮಾಂಡಲಿಕರೊಡನೆ ಅವರು ಹೊಂದಿದ್ದ ಬಾಂಧವ್ಯಗಳ ಸೂಚನೆಗಳಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಮನು ಕದಂಬ ವಂಶದ ಪ್ರಭಾವತಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾದನು ಎಂಬುದು ಬಸವನಪುರದ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದರೆ, ಮಾಂಬಳ್ಳಿಯ ಶಾಸನವು ಈತನು ಹಾರೀತ ವಂಶದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಪ್ರಭಾವತಿ[2]ಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾದನೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕದಂಬರನ್ನು ಹಾರಿತೀಪುತ್ರರೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಎರಡೂ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ರಾಣಿಯು ಒಬ್ಬಳೇ ಆಗಿದ್ದು ಆಕೆ ಕದಂಬವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ನಾಗದತ್ತನ ಮಗ ಭುಜಂಗನು ಸಿಂಹವರ್ಮನ ಮಗಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾದ ವಿಷಯ ಕೊಮರಲಿಂಗಂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ.

ಗಂಗರಾಜನಾದ ದುರ್ವಿನೀತನು ಪುನ್ನಾಟದ ರಾಜನಾದ ಸ್ಕಂದವರ್ಮನ ಮಗಳ ಮಗನೆಂದೂ, ಸ್ಕಂದವರ್ಮನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾರೂ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾದ ಪುನ್ನಾಟರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಈತನು ನಂತರ ಅರಸನಾದನೆಂದೂ ತಿಳಿದಿದೆ.

---

[1] ಎಂ. ಎ. ಆರ್. ೧೯೩೬–ಪುಟ. ೧೩೪.

[2] ಈ ಹೆಸರನ್ನು ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್‌ರವರು ಪ್ರಜಾವತಿ ಎಂದು ಓದಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಬಾಂಧವ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪೈರವರು ಈ ರಾಜರ ಕಾಲಾನುಪೂರ್ವಿಯೊಂದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಕದಂಬ ರವಿವರ್ಮನ (ಸು. ೩೫೩-೩೯೭) ಮಗಳಾದ ಪ್ರಭಾವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಮನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೩೬೫-೩೯೦ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ್ದು, ಅವನ ಮೊಮ್ಮಗನೂ ಪಲ್ಲವರ ಅರಸನಾದ ಸಿಂಹವರ್ಮನ ಅಳಿಯನೂ ಆದ ಭುಜಂಗನು ಸು.ಕ್ರಿ.ಶ. ೪೨೫ ರಿಂದ ೪೪೦ರ ವರೆವಿಗೂ ಆಳಿದನು. ರವಿದತ್ತನು ಸು.ಕ್ರಿ.ಶ. ೪೭೦-೪೯೫ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಬಳಿಕ ಪುನ್ನಾಟವು ದುರ್ವಿನೀತ (ಸು.ಕ್ರಿ.ಶ. ೪೭೮-೫೨೧) ನಿಗೆ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತವಾಗಿ ಲಭಿಸಿರಬೇಕು.[1] ಆದರೆ ಲಿಪಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಈ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳೂ ಸೂಚಿತವಾದ ಕಾಲಾನುಪೂರ್ವಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಮೇಲೆ ನೋಡಿದಂತೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನದ ಕಾಲವನ್ನು ಸು.ಕ್ರಿ.ಶ. ೫೫೦ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪೈರವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಗಂಗರ ಕಾಲಾನುಪೂರ್ವಿಯನ್ನು[2] ಒಪ್ಪುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗದು. ನಾವು ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲಾನುಪೂರ್ವಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ.[3] ಅದರಂತೆ ದುರ್ವಿನೀತನು ಕ್ರಿ. ಶ. ಸು. ೫೨೯-೫೭೯ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿರಬೇಕು. ಇದು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದರೆ, ಪುನ್ನಾಟವು ೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೋದರಮಾವನಾದ ರವಿದತ್ತನ ಮರಣಾನಂತರ ದುರ್ವಿನೀತನ ವಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು.

ಈ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಲಭ್ಯವಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪುನ್ನಾಟಾಧಿಪತಿಗಳ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಪುನರ್ಯೋಜಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ:

ವಿಷ್ಣುದಾಸ (೪೦೫-೪೩೦)
|
ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಮ (೪೩೦-೪೫೫)
| ಪತ್ನಿ : ಕದಂಬ ಕುಲದ ಪ್ರಭಾವತಿ

- ಪೃಥ್ವೀಪತಿ (೪೫೫-೪೭೦)
- ಸ್ಕಂದವರ್ಮ (I) (೪೭೦-೪೮೫)
  ಪತ್ನಿ : ಸಿಂಹವರ್ಮನ ಪುತ್ರಿ
- ನಾಗದತ್ತ (೪೮೫-೫೦೦)
  |
  ಭುಜಂಗ (೫೦೦-೫೨೫)
  |
  ಸ್ಕಂದವರ್ಮ (II) (೫೨೫-೫೫೦)
  - ಮಗಳು ಅವನೀತನೊಡನೆ ವಿವಾಹ
    |
    ದುರ್ವಿನೀತ (೫೨೯-೫೭೯)
  - ರವಿದತ್ತ ೫೫೦ಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಮರಣ

ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಮನು ಮದುವೆಯಾದ ಪ್ರಭಾವತಿಯು ಕದಂಬ ಕಾಕುಸ್ಥವರ್ಮನ ಮಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಕದಂಬ ರಾಜನು ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜವಂಶದವರೊಡನೆ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳಸಿದ್ದನೆಂದು ತಾಳಗುಂದ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅವನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಸ್ಕಂದಗುಪ್ತನು ವಿವಾಹವಾದನೆಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಾಕಾಟಕ

[1] *A Volume of Studies in Indology*, 1941, pp. 308 ff.
[2] *Karnataka Historical Review*, II pt. I p. 1–36 and pt II p. 17–26.
[3] *History of Karnataka* (ed.) P. B. Desai, p. 82-83.

ನರೇಂದ್ರಸೇನನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಅಜ್ಝಿತಭಟ್ಟಾರಿಕಾ ಆತನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗಳಾಗಿದ್ದು, ಮೂರನೆಯವಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಅಳುಪ ದೊರೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಮನು ವಿವಾಹ ಬೆಳೆಸಿದ ಕದಂಬ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಪ್ರಭಾವತಿಯು ಕಾಕುಸ್ಥವರ್ಮನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗಳೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು.

ಭುಜಂಗನು ಸಿಂಹವರ್ಮನ ಮಗಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾದನೆಂದಿದೆ. ಈ ಸಿಂಹವರ್ಮನು ಕದಂಬರ ಮೊದಲನೆಯ ಕೃಷ್ಣವರ್ಮ (I) ನ ಮೊಮ್ಮಗನಾಗಿರಬೇಕು. ಪುನ್ನಾಟದ ಅರಸನಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ಸ್ಕಂದವರ್ಮನು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಗಂಗ ಅವನೀತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಬೆಳೆಸಿದನು. ಆತನ ಮಗ ದುರ್ವಿನೀತನು ಆನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಅಂದರೆ ದೌಹಿತ್ರ ರೀತಿಯಿಂದ ಪುನ್ನಾಟವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಇಮ್ಮಡಿ ಸ್ಕಂದವರ್ಮನ ಏಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರನಾದ ರವಿದತ್ತನು ತಂದೆಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಮರಣ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ತಲಕಾಡಿನ ಗಂಗರು

ಗಂಗವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ೪೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಂ.ಗೂ. ೩೨ನೆಯ ಕೂಡ್ಲಾಪುರದ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೪೮. ಇದು ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ ನರಸಿಂಹ (I)ನಿಗೆ ಸೇರಿದ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲೇ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮನಿಂದ ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದ ದಾನವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮನನ್ನು 'ಪ್ರಥಮ ಗಂಗ'ನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಆ ಮೊದಲ ದಾನದ ಕಾಲವನ್ನು ಶಕವರ್ಷ ೨೫ನೆಯ ಶುಭಕೃತ್ ಸಂವತ್ಸರದ, ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ ೫, ರೋಹಿಣೀ ನಕ್ಷತ್ರ ವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಕ ವರ್ಷ ತಪ್ಪಾಗಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ರೈಸ್‌ರವರು ಅದನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೮ಕ್ಕೆ ಸಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೂ ಬೇರೆ ಆಧಾರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನೇ ನಿರ್ಣಾಯಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.[1] ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ವರ್ಷವು ಆತನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ವರ್ಷವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾಗಿರಬಹುದು. ಕದಂಬವಂಶದ ಅರಸರಿಗೆ ನಾವು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಕಾಲಾನುಪೂರ್ವಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೩೨೫-೩೫೦ ಆಗಿದ್ದು ಇವನ ೨೫ನೆಯ ಆಡಳಿತ ವರ್ಷವು ಸು.೩೫೦ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಶುಭಕೃತ್ ಸಂವತ್ಸರವು ಶಕ ೨೬೪, ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೩೪೨ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವುದರಿಂದ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಆಳಿಕೆಯ ೧೭ ಅಥವಾ ೧೮ನೇ ವರ್ಷವಾಗುವುದೇ ಹೊರತು ೨೫ನೆಯ ವರ್ಷವಾಗಲಾರದು! ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನೂ ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಥಮಗಂಗರಾಜನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿರುವ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ತಗಡೂರಿನ (ನಂ.ಗೂ. ೨೬೨) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಗಂಗರ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅರಸ ಹರಿವರ್ಮ ಉಲ್ಲೇಖಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ೩ ತಾಮ್ರದ ಹಲಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದ್ದು ಶಾಸನ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹರಿವರ್ಮನನ್ನು ಮಾಧವನ ಮಗನೆಂದೂ, ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮನ ಮೊಮ್ಮಗನೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಶಾಸನದ ಕಾಲವನ್ನು 'ಶಕವರಿಷೇಷು ಗತೇಷು ಅಟ್ಟಾಸೀತಿ ಸತೇ' ಇತ್ಯಾದಿ ಉಳಿದ ವಿವರಗಳೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ರೈಸ್‌ರವರು ಇದನ್ನು ಶಕವರ್ಷ ೧೮೮ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಪಿಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೊಂದು ಕೂಟಶಾಸನವೆಂಬುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟ. ಶಾಸನದ ೭ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಜ ಮತ್ತು ಜಾ, ೩ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಣ, ೪ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಣ್ವಾ ಅಕ್ಷರದ ಣಾ, ೧, ೨, ೫ನೆಯ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿನ ತ, ಮುಂತಾದ ಅಕ್ಷರಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಈ ಶಾಸನವು ಸುಮಾರು ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಕೂಟಶಾಸನವನ್ನು ಕಣ್ಡರಿಸಿದಾತ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿನ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದು ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ರೂಪಗಳನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ನಾವು ಅವನು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಕಾಲವನ್ನು ಶಕ ೮೮೦ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ರಾಜನ ತಂಜಾವೂರಿನ ದಾನಶಾಸನದಲ್ಲಿ 'ನವೋತ್ತರೇಷಷ್ಟಿ ರೇಕಶತಗತೇಷು' ಎಂದು ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಬಹುದು. ಇದು ೧೬೯ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ 'ಅಟ್ಟಾಸೀತಿಸತ' ಎಂಬುದನ್ನು ೮೮೦ ಎಂದೇ ಯಾರಾದರೂ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು. ಲಿಪಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬಹುದೆಂಬುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯದ ಸಂಗತಿ.

[1] ಎ.ಕ. III ರೈಸ್‌ರವರ ಮುದ್ರಣ, ಪೀಠಿಕೆ, ಪು. 1.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೨–೩ನೆಯ ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಯಾವ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಸಂವತ್ಸರ, ತಿಥಿ, ವಾರ ಮುಂತಾದ ಕಾಲವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಶಕ ಮುಂತಾದ ಕಾಲಗಣನೆಯ ಹೆಸರು ಇಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಹರಿವರ್ಮನ ಕೂಡಲೂರಿನ ಶಾಸನದ[1] ಕಾಲ ಅಟ್ಟಾಅಸೀತಿಉತ್ತರ ವರ್ಷದ, ಜಯಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ. ಕಾಲದ ವಿವರಗಳು ಸರಿಹೊಂದದಿದ್ದರೂ ವರ್ಷವನ್ನು 'ನೂರರ ನಂತರದ ೮೮ (೧೮೮)' ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಹ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಹಳ ನಂತರದ ಕಾಲದ್ದೇ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಶಾಸನದ ಲಿಪಿ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿರುವ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಷೆ ಪ್ರಾಕೃತವಾಗಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತವಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ. ೫ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕದಂಬ ಕಾಕುಸ್ಥವರ್ಮನ ತಾಳಗುಂದ ಶಾಸನವೇ ಬಹುಶಃ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನವೆಂಬುದೂ ಸಹ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಂಶ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜವಾದರೂ ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಈ ಭಾಷೆ ಶಾಸನ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿರದೆ ನಂತರದ ರೂಪವನ್ನೇ ಹೊಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಗಡೂರಿನ ದಾನಶಾಸನವನ್ನು ಕೂಟಶಾಸನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಅದು ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದುದಾಗಿರಬೇಕು.

ನಂ.ಗೂ. ೧೬೨ನೆಯ ತುಂಡುಶಾಸನವು ಸು. ೮ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಂಗುಣಿ ಅರಸ ಶಿವಮಾರನ ಆಳಿಕೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಶಾಸನವು 'ಎಳೆ' ಎಂಬುದರಿಂದ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ 'ಎಳೆ' ಎಂಬುದು ತಂದೆಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಮರಣಹೊಂದಿದ್ದ ಒಂದನೆಯ ಶಿವಮಾರನ ಪುತ್ರನಾದ ಎಳೆಗಂಗ–ಎಱೆಗಂಗನನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಈ ಸೂಚನೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆದಲ್ಲಿ, ಶಾಸನೋಕ್ತ ಶಿವಮಾರನು ಶ್ರೀಪುರುಷನ ತಾತನಾದ ಒಂದನೆಯ ಶಿವಮಾರನೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಊಹೆಯಷ್ಟೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಶಿವಮಾರನು ಕೊಂಗುಣಿ ಅರಸನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಬಿರುದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೊದಲನೆಯ ಶಿವಮಾರನು ಧರಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೂ ನಾವು ಈ ಶಾಸನ ಮೊದಲನೆಯ ಶಿವಮಾರನದೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ನಂ.ಗೂ. ೧೯೩ನೆಯ ಶಾಸನವು ಸಹ ಕೊಂಗುಣಿ ಅರಸನೆಂದು ವರ್ಣಿತನಾದ ಶಿವಮಾರನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಎಡೆತೊಱೆನಾಡಿನ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಉಳಿದ ವಿವರಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಂದನೆಯ ಶಿವಮಾರನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ವೆಡಿರೂನ್ ಎಂಬಾತನು ಮರಣಹೊಂದಿದಾಗ ಮಾನ್ದಾರಿ ಎಂಬಾತನಿಗೆ 'ಎಱೆಯುಮರಿಯಾದೆ' ಎಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡಲಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆಯ ೧೫೬ನೆಯ ಮಾಗುಡಿಲು ಶಾಸನವೂ ಶಿವಮಾರನ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಶಿವಮಾರನು ಒಂದನೆಯ ಶಿವಮಾರನೋ ಅಥವಾ ಎರಡನೆಯ ಶಿವಮಾರನೋ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದರಂತೆಯೇ ದೇಬೂರಿನ ಶಾಸನವೂ (ನಂ.ಗೂ. ೧೨೯) ಶಿವಮಾರನ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೂಚಿಸುವುದರಿಂದ ಇವನು ಯಾವ ಶಿವಮಾರನೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪುನ್ನಾಡು–೬೦೦೦ದ ಮಾಂಡಲಿಕನೊಬ್ಬ 'ಎಱೆಯುಮರಿಯಾದೆ' ಎಂದು ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ.

ನಂ.ಗೂ. ೨೦೫ನೆಯ ಇಗ್ಗಲಿಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ೯ನೆಯ ಶತಮಾನ. ಅದು ಅಸಗ ಗಂಗನ ಮಗನಾದ ಪಿಟ್ಟುವಿ ಗಂಗನು ಮಾಡಿದ ದಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಆತ ಎರಡನೆಯ ಶಿವಮಾರನ ಮಗನಾದ ಪಿಟ್ಟುವಿಪತಿ ಅಥವಾ ಮೊದಲನೆಯ ಪೃಥ್ವೀಪತಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಡಾ. ಕೃಷ್ಣರವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.[2] ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಸಗ ಗಂಗ ಎಂಬುದು ಶಿವಮಾರನ ಹೆಸರಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ಅನುಮಾನಿತವಾಗಿದ್ದು ಈ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಧಾರಗಳಿಲ್ಲ.

ಒಂದನೆಯ ಶಿವಮಾರನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯೂ ಮೊಮ್ಮಗನೂ ಆದ ಶ್ರೀಪುರುಷನ ಕಾಲದ ಆರು ಶಾಸನಗಳಿವೆ.

---

[1] ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1920–21 ಪು. 7, ಪು. 17 ff.

[2] ಎಂ ಎ.ಆರ್. 1930 ಪು. 183–84.

ನಳೂರಿನ ಗು.ಪೇ. ೮೮ನೆಯ ಶಾಸನವು ನಮಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ದೊರೆತ ಶಾಸನ. ಇದು ಕಡ್ಮಾಣೆಯ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತದೆ. 'ಕಡ್ಮಾಣೆ' ಗಂಗ ಶ್ರೀಪುರುಷನ ಬಿರುದೆಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ.[1] ಈತನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಂಗವೆಮ್ಮರಸನು ಯುದ್ಧ ಹೂಡಿದನೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಶಾಸನವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈತನೇ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಶಾಸನದ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವು ಸವೆದಿದ್ದು ವಿವರಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅದು ಕೊಂಗೆಳಿ ಎಂಬುವನನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀಪುರುಷನು ತನ್ನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವರೊಡನೆ ಅನೇಕಬಾರಿ ಹೋರಾಡಬೇಕಾಯಿತೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಷಯ. ಇದನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮ್ಮ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಸಿಂಗವೆಮ್ಮರಸನು ಬಹುಶಃ ಪಲ್ಲವರ ಇಮ್ಮಡಿ ನರಸಿಂಹವರ್ಮ ರಾಜಸಿಂಹ (ಸು. ೭೦೦-೭೨೮)ನೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆತನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆತನನ್ನು ಸಿಂಗವರ್ಮ್ಮರಸರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಧರ್ಮಪುರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೋತ್ತನ್‌ಕ್ಕೋಟ್ಟೈಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಶಾಸನವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಿರುದಿ ಗಂಗದಿ ಕಟ್ಟಿಣ್ಣೈಪರುಮರ್ ಎಂಬಾತನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದಿದೆ. ಈ ಕಟ್ಟಿಣ್ಣೈಪರುಮರ್ ಎಂಬಾತ ಗಂಗರ ಅರಸನೆಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿದೆ. ಕಡ್ಮಾಣೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಶ್ರೀಪುರುಷನ ಬಿರುದು. ಅದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಂಪಾಡಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ಕಟ್ಟಿಣ್ಣೈಪರುಮರನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಪೋತ್ತನ್‌ಕ್ಕೋಟ್ಟೈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಈತನನ್ನು ಗಂಗನೆಂದು ಕರೆಯದಿದ್ದರೂ ಈತನು ಶ್ರೀಪುರುಷನೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.[2]

ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆಯ ೧೫ನೆಯ ನೇರ್ಳೆಯ ಶಾಸನವು ಪಟ್ಟಣೆ ಎಱೆಯನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಕಲ್ಲನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಡ್ಮಾಣೆ ಎಂಬುವನ್ನು ಪಟ್ಟಣೆ ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಓದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಉಂಟು. ಇಲ್ಲವೇ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಕಣ್ಡರಿಸಿರಬಹುದು. ಈ ಅರಸನು ಶ್ರೀಪುರುಷನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಸದ್ಯದಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಚಿಸಬಹುದು.

ಹೆ.ಕೋ. ೯೧ನೆಯ ಶ್ರೀಪುರುಷನ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಪೃಥುವೀಕೊಂಗಣಿಮಹಾರಾಜನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಪುರುಷ ಮಹಾರಾಜನು ಕೆಸುಗೊಳದ ಒಡೆಯನಾದ ಬಿಣಾಮ್ಮನಿಗೆ ತನ್ನ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರ (ಶ್ರೀನಕ್ಷತ್ರ)ದ ದಿನದಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ೧೨ ಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಒಪ್ಪೊತ್ತಿನ ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ದಣ್ಣಗವಾಡಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದೇಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನೆಂಬ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯು ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ರೈಸ್‌ರವರು ಶಾಸನದ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅರ್ಥೈಸಿರುವಂತೆ 'ರಾಜನ ಭಟಾರ ಅಥವಾ ಹಾಸ್ಯಗಾರನ ತಿರುನಕ್ಷತ್ರದಂದು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ೧೨ ಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋಜನವಾಗಬೇಕು' ಎಂಬುದು ಶಾಸನದ ಉದ್ದಿಶ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಆ ಶಾಸನವು ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರದ ದಿನವನ್ನಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತೇದಿಯ ಇತರ ವಿವರಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಸನದ ಉತ್ತರಭಾಗವು ಅರಿದಾಳ್ಕೆ-೭೦ನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಹಾಸಾಮಂತನಾದ ಮುದುಕೊಙ್ಗಣಿಯದಿಯರಸನ ಹೆಸರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಆತನು ರಾಜನ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಪೆರ್ವಟ್ಟೆಯೂರ್ ಮತ್ತು ಮುದೂರ್ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದತ್ತಿಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

ಗು.ಪೇ. ೬೭ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅರಸನನ್ನು ಶ್ರೀಪುರುಷನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಂ.ಗೂ. ೧೮೩ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಕೊಙ್ಗಣಿ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಬಿರುದಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಲಿಪಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗು.ಪೇ. ೬೭ನೆಯ ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಡರಿಸಲಾಗಿರುವ ಗು.ಪೇ. ೬೮ನೆಯ ಶಾಸನವು ಆತನದೆಂದೇ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗುಣಸಾಗರ ತಮ್ಮಡಿ ಮತ್ತು ಅರಿಊರಿನ ಪನ್ನಿರ್ವರ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿರುವುದೂ ಈ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.

ಕೊಙ್ಗಣಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಗಂಗಮನೆತನದ ಅರಸರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಸನವೇ (ಗು.ಪೇ ೨೦೭) ಇದುವರೆಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಮೊದಲನೆಯದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅರಸರ ಕ್ರಮ ಹೀಗಿದೆ: ಕೊಙ್ಗಣಿಯನಂತರ ಮಾಧವ, ವಿಷ್ಣುಗೋಪ್ತಮ, ಮಾಧವ, ಅವಿನೀತ, ದುರ್ವಿನೀತ, ವಿಕ್ರಮ, ದುಗ್ಗ, ಶಿವಮಾರ ಮತ್ತು ಕೊಙ್ಗಣಿ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿವರ್ಮ ಮತ್ತು ಮುಷ್ಕರರ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

---

[1] ಎಂ. ಎ. ಆರ್., 1909–10 page 23, para 51

[2] ಈ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದವರು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಆರ್. ನಾಗಸ್ವಾಮಿಯವರು. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಡೆದ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ದುರ್ವಿನೀತನ ನಂತರ ವಿಕ್ರಮನೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈತನು ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮನೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ನಂತರ ದುಗ್ಗನ ಹೆಸರು ಬಂದು ಅದಾದ ಬಳಿಕ ಶಿವಮಾರನನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಆ ದುಗ್ಗನೇ ಭೂವಿಕ್ರಮನಿರಬಹುದು. ಭೂವಿಕ್ರಮನು 'ದುಗ್ಗ'ನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನೆಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಗತಿಯೇ. ಕೊಙ್ಗಣಿ ಎಂಬುದು ಶ್ರೀಪುರುಷನಿಗೇ ಅನ್ವಯವಾಗಿದೆ. ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಈ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಇದೇ ತೆರನಾದ ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಗಿರುವ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನುಳ್ಳ ಮಾರಸಿಂಗ–ಎಱೆಯಪ್ಪನ ಗಂಜಾಂ ಲೇಖ[1] ಇತ್ಯಾದಿ ಇತರ ಗಂಗ ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಸದ್ಯ ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಾಸನವು ಉಪಗೊಳ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದ ೨೦ ಸೈನಿಕರು ಗಂಗರ ಯುವರಾಜ ದುರ್ವಿನೀತ ಎಱೆಯಪ್ಪನು ಕೊಸರುಪುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮುತ್ತಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಹೋರಾಡಿ ಶತ್ರುರಾಜರನ್ನು ದಮನಮಾಡಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ರಾಜನು ಹಳ್ಳಿಯೊಂದನ್ನು ದಾನವಾಗಿಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ದುರ್ವಿನೀತ ಎಱೆಯಪ್ಪನು ಶ್ರೀಪುರುಷನ ಮಗನಾದ ದುಗ್ಗಮಾರ ಎಱೆಯಪ್ಪನೇ ಹೌದು. ಚಾಳುಕ್ಯ ಅರಸನಾದ ಎರಡನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ದುರ್ವಿನೀತ ಎಱೆಯಪ್ಪ ಕೊಙ್ಗಣಿಗೆ ಉಳ್ಚಳು ಮತ್ತು ಪರಿಯಳು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಇತ್ತ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಉಳ್ಚಾಳ ಶಾಸನದಿಂದಲೂ[2] ಆತನಿಗೆ ಆ ಹೆಸರಿತ್ತೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ನಂ.ಗೂ. ೧೪೭ನೆಯ ಕಣೆನೂರ ಶಾಸನವೂ ಒಂದು. ಈ ಶಾಸನವು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಸುಮಾರು ೮ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದಾಗಿದೆ. ಪೆರ್ಮಾನಡಿಯು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕಾರೆಗಾಡು ೭೦ನ್ನು ಅದಿಯೆನಾಡಿಯ ಎಂಬುವವನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನು ಇದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನವು ೮ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಕಾರಣ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಪೆರ್ಮಾನಡಿಯು ಗಂಗರ ಶ್ರೀಪುರುಷನೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕಾಂಚಿಯ ಪಲ್ಲವ ಅರಸನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಆತ 'ಪೆರ್ಮಾನಡಿ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಹೊಂದಿದನೆಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ಹೆ.ಕೋ. ೬೩ನೆಯ ಹೆಬ್ಬಲಗುಪ್ಪೆ ಶಾಸನದಿಂದ ನರಸಿಂಗೆಱೆ ಅಪ್ಪೋರ್ ಎಂಬಾತನು ದುಗ್ಗಮಾರ ಕೋಯಿಲ್ ವಸದಿಗಾಗಿ, ಅಂದರೆ ದುಗ್ಗಮಾರನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ (ದುಗ್ಗಮಾರನಿಂದಲೇ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ?) ಬಸದಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೆಂಬ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ನಂ. ಗೂ. ೩೮೫ನೆಯ ಹುಸುಕೂರಿನ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಶಕ ೭೯೨. ಅದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೮೭೦–೭೧ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಆಗ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ರಾಚಮಲ್ಲ ಪೆರ್ಮಾನಡಿಯು ರಾಜ್ಯಭಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಯುವರಾಜನಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಕೊಂಗಲ್ನಾಡು ಮತ್ತು ಪೂನಾಡು (ಪುನ್ನಾಟ?) ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಭಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಬೂತರಸನು ಕೋಟೆಯೊಂದರ ಮುತ್ತಿಗೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೆರ್ಮಾಡಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಹೋರಾಡಿದನೆಂದು ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಬೂತರಸನನ್ನು ಹಿರಿಯ ಸಹೋದರನಿಗೆ ರಾಜಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಿದ್ದ ಮೊದಲನೆಯ ಬೂತುಗನೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಮುತ್ತಿಗೆಗೀಡಾದ ಕೋಟೆಯ ಹೆಸರು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಪೆರ್ಮಾನಡಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗು. ಪೇ. ೫೭ನೆಯ ಚಿಕ್ಕಕಾಟಿಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದಾನಕೊಟ್ಟವನು ಬೂತರಸನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎರಡನೆಯ ರಾಚಮಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮೊದಲನೆಯ ಬೂತುಗನೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸದ ಈ ಶಾಸನ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೯ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದಾಗಿದೆ.

ನಂ. ಗೂ. ೨೧೦ನೆಯ ಶಾಸನ ನೀತಿಮಾರ್ಗನ ಮಗ (?) ನಾದ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮಧರ್ಮರಾಜ ಪೆರ್ಮಾನಡಿಯದು. ಆತನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ೯ನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ವಿಜಯಸಂವತ್ಸರ ಆ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದಂತಿದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ಅರಸನು ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಚಮಲ್ಲನೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ, ಆತನ

---

[1] ಎ. ಕ. IV, ಶ್ರೀ. ಪ. ೧೬೦

[2] *Annual Report on South Indian Epigraphy*, 1943–44 and 1944–45; Appendix E for the Collection of 1941–42.

ಆಳ್ವಿಕೆಯ ೯ನೆಯ ವರ್ಷವು ಉಕ್ತವಾದ ವಿಜಯಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಜಯ ಸಂವತ್ಸರವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೮೭೩ಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗುತ್ತದೆ. ಆದು ಆತನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ೩ನೆಯ ವರ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ, ೯ನೆಯ ವರ್ಷವಲ್ಲ.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿರುವ ಸು. ೯ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಗಂಗರ ಶಾಸನಗಳು ನೀತಿಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಇಬ್ಬರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾದರೂ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಮೊದಲು ನೀತಿಮಾರ್ಗ, ನಂತರ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ, ಈ ರೀತಿ ಪರ್ಯಾಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗಂಗ ಅರಸರು ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೇ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂ. ಗೂ. ೩೧೩ ಮತ್ತು ೩೧೪ನೆಯ ಗಟ್ಟವಾಡಿ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯ (ನಂ. ಗೂ. ೩೧೩) ಶಾಸನವು ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕೊಙ್ಗುಣಿವರ್ಮ ಪೆರ್ಮಾನಡಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಆತನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ೫ನೆಯ ವರ್ಷ ಎಂದು ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಂತರದ ಶಾಸನವೂ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ೫ನೆಯ ವರ್ಷವನ್ನೇ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ರಾಜನನ್ನು ನೀತಿಮಾರ್ಗ ಪೆರ್ಮಾನಡಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಎರಡೂ ಶಾಸನಗಳೂ ಒಂದೇ ಶಿಲೆಯ ಒಂದೊಂದು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಂಡರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಎರಡೂ ಶಾಸನಗಳು (ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣ ನಂ ಗೂ. ೯೭ ಮತ್ತು ೯೮) ನೀತಿಮಾರ್ಗನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದ ಐದನೆಯ ವರ್ಷದ್ದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ರೈಸ್‌ರವರು ಶಕವರ್ಷದ ನಿರ್ದೇಶನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಶಾಸನೋಕ್ತ ಅರಸನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದ ೫ನೆಯ ವರ್ಷ ಕ್ರಿ ಶ. ೮೯೮ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.[1] ಎರಡೂ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ವಿಷಯವೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯನನ್ನೇ ಎರಡನೆಯ ರಾಚಮಲ್ಲನೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ ಆತನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ೫ನೆಯ ವರ್ಷವು ಸು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೮೭೫-೭೬ ಆಗುವುದು. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಈತನು ತಂದೆಯಾದ ನೀತಿಮಾರ್ಗ ಎಱೆಗಂಗನೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ ಆತನ ಕಾಲ ಸು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೮೪೮-೮೯ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೮೯೮ರಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಚಮಲ್ಲನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆತನು ತನ್ನ ಸೋದರಳಿಯನಾದ ಮೊದಲನೆಯ ಬೂತುಗನ ಮಗನಾದ ಎಱೆಗಂಗನನ್ನು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರೈಸ್‌ರವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಕಾಲಾನು ಪೂರ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಚಮಲ್ಲನು ಸುಮಾರು ೮೯೦-೯೦೭ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆತನ ಆಳ್ವಿಕೆ ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಮೊದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಈ ಶಾಸನ ಪಾಠಕ್ಕೆ ರೈಸ್‌ರವರು ನೀಡಿರುವ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೂ, ನಾವು ಇವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿರುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. "ತಾಯೂರ ಪರೆಕರೆ ಬಸವಯ್ಯನು ಒಡ್ಡಿನ ಬಳಿಯ ತನ್ನ ಜೋಳದ ಹೊಲವನ್ನು . . . . ಮಾಡಿ ಆ ನೀರುಳ್ಳ ಸ್ಥಳ (ಸಾಲುಹೊಳೆ-fords ?) ವನ್ನು ಮಾರಗವುಣ್ಡ, ಸಾನ್ತಿಗವುಣ್ಡ, ಎಪ್ಪತ್ತು (ಜನ) ಹಳ್ಳಿಮರಿಗ ಕುಂಬಣ್ಣ—ಇವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬುಗವೆಯ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತಸಪಟ್ಟು ಆಕೆಗೆ" ಕೊಟ್ಟನೆಂದು ರೈಸ್‌ರವರು ಆ ಶಾಸನಪಾಠವನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಎಳೆಮಕ್ಕಳ್' ಎಂಬುದನ್ನು ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮದ ಸಭೆಗೆ 'ಎಳೆಮಕ್ಕಳ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದಿತು. ದತ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದು ಈ ಸಭೆಗೆ. 'ತನ್ನ ಪರವರಿಯ ಜೋಳದ ಕೆಯ್ಯ ಪೞಿಕವ್ಬಳದೆಡಕೆಯ್ಯಿಸಿ' ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು "ಬೀಳುಬಿದ್ದಿದ್ದ ತನ್ನ ಜೋಳದ ಹೊಲವನ್ನು ಫಲವತ್ತಾದ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ" ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಎಪ್ಪದಿಬೊಗ್ಗಪಳ್ಳಿಯ ಮಾರಗವುಣ್ಡ, ಶಾಂತಿಗವುಣ್ಡ ಮತ್ತು ಮರಿಗ ಕುಂಬಣ್ಣರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ನಂ ಗೂ. ೨೦೪ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲವನ್ನು ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮ ಪೆರ್ಮಾನಡಿಯು ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾದ ೨೨ನೆಯ ವರ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಉತ್ತರಿಳ್ಳಗದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ನೊಳಂಬರೊಡನೆ ನಡೆದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ರಾಚೆಯಗಂಗನು ಮೃತಿಹೊಂದಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಆ ಶಾಸನವು ಹೇಳುವದಲ್ಲದೆ, ದೊರೆ ಹಾಗೂ ಎಱೆಯಪ್ಪ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಇಗ್ಗಲಿ ಮತ್ತು ದುದುಗೆಱೆ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕಲ್ನಾಡಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೮೯೨-೯೩ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ನೊಳಂಬರಾಜನು ಮೊದಲನೆಯ ನೊಳಂಬ ಮಹೇಂದ್ರನಿರಬಹುದು. (ಸು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೮೬೦-೮೯೫). ಆತ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ನೀತಿಮಾರ್ಗ ಎಱೆಗಂಗನಿಂದ ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು.

---

[1] ಎ. ಕ. III, ಮೊದಲನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ, Introduction ಪು. 4.

ನಂ. ಗೂ. ೧೯೭ನೆಯ ವೀರಗಲ್ಲಿನ ತುಂಡುಶಾಸನವೊಂದು ಯುದ್ಧವೊಂದರಲ್ಲಿ ಚೋ. . . . ಳಿ ಮುತ್ತರಸನನ್ನು ಕೊಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಾಲ್ವರು ಮೃತಿಹೊಂದಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಎಱೆಯಪ್ಪ, ಪೆರ್ಮಾಡಿ ಹಾಗೂ ಮಹಾದೇವಿಯರು ಕೊಟ್ಟ ದಾನದ ವಿಷಯವನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂವರೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಚಮಲ್ಲ, ಆತನ ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಸೋದರಳಿಯನಾದ ಎಱೆಯಪ್ಪ ಆಗಿರಬಹುದು. ಮಹಾದೇವಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪೆರ್ಮಾಡಿಯ ರಾಣಿ ಎಂಬಷ್ಟೇ ಅರ್ಥವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಆಕೆಯ ಹೆಸರಾಗಿರಬಾರದೇಕೆ ? ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಾಲನಿರ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಇನು ಸುಮಾರು ೧೧ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶಾಸನ.

ನಂ. ಗೂ. ೩೭೧ನೆಯ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಭಗ್ನವಾದ ಶಾಸನ ಗಂಗರ ಅರಸನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಸೇರಿದುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಅರಸನ ಹೆಸರು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೇಸವಯ್ಯನೆಂಬೊಬ್ಬ ಶೂರನು ಕದನದಲ್ಲಿ ಇಂದಮರಸರ ದುಂಡಿಗೆಯನ್ನು ಕಸಿದು, ಅದನ್ನು "ಪೊನ್ನಕೆಯ್ಯು ಎಱೆಯಪ್ಪಂಗೊಪ್ಪಿಸಿಮೆನ್ನು" ಭಗವನ್ತನೆಂಬ, ಬಹುಶಃ ಅವನ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ, ಇತರ ವಸ್ತುಗಳೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕದನರಂಗಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಸುವನ್ನು ನೀಗಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ಎಱೆಯಪ್ಪನು ಬೂತುಗ (I) ನ ಮಗ ಎಱೆಗಂಗನಾಗಿರಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಮಹೇಂದ್ರನೊಡನೆ ಈತನು ಹೂಡಿದ ಕದನಗಳಲ್ಲಿ ಇದೊಂದಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಇಂದಮರಸನೆಂಬಾತನು ಗಂಗರನ್ನು ಎದುರಿಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನ ಇಮ್ಮಡಿ ಎಱೆಗಂಗನದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ನಂ.ಗೂ. ೩೨೦ರ ಗಟ್ಟವಾಡಿ ಶಾಸನದ ಕಾಲವು ಶಕವರ್ಷ ೧೧೧. ಅದು ಎಱೆಹವೆಮ್ಮಡಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಶಕವರ್ಷವು ೧೧೧ಕ್ಕೆ ಬದಲು ೭೧೧ ಆಗಿದ್ದು, ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಅಂಗೀರಸ ಸಂವತ್ಸರವು ಶಕವರ್ಷ ೭೧೪ಕ್ಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೭೯೨) ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವ ಕಾರಣ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೭೯೨ ಶಾಸನಕಾಲವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ರೈಸ್‌ರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನದ ಲಿಪಿಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೧೨–೧೩ ಅಥವಾ ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೭೨–೭೩ ಆಗಿರಬಹುದು. ಶಕವರ್ಷ ೭೧೧ ಎಂದು ಊಹಿಸಿರುವ ರೈಸ್‌ರವರು ಮುಂದುವರೆದು ಇಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಎಱೆಹವೆಮ್ಮಡಿಯು "ಗಂಗರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ . . . . ಮಾಂಡಳಿಕ ಮನೆತನ"ವೊಂದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ಹೇಳಿ ಆತನು ಸುಮಾರು ೮ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನವು ನಂತರದ ಕಾಲದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಅನಂತಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ಸೂರು ಶಾಸನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬಹುದು. ಐಮಡಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಬೀರನೊಳಂಬನೊಡನೆ ಕದನವೊಂದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ ನೀತಿಮಾರ್ಗವೆಮ್ಮಡಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಕಾಲನಿರ್ದೇಶವಿಲ್ಲದ ಈ ಶಾಸನ ೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಉಕ್ತನಾದ ನೀತಿಮಾರ್ಗವೆಮ್ಮಡಿಯು ನೀತಿಮಾರ್ಗ ಎಱೆಯಪ್ಪನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.[1] ನಮ್ಮ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಶಾಸನದ ಎಱೆಹವೆಮ್ಮಡಿಯು ೮೮೩ ರಿಂದ ೯೨೦ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಈ ಆರಸನೇ ಆಗಿರಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಇದು ನಿಜವಾದಲ್ಲಿ ಶಾಸನದಕಾಲ ಸು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೧೨-೧೩ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಹೆ.ಕೋ. ೨೩ನೆಯ ಶಾಸನವು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಎಱೆಯಪ್ಪನ ಮರಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲದೆ ಅದರ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನೂ ನಮೂದಿಸಿದೆ. ಎಱೆಯಪ್ಪನ ಮರಣಾನಂತರ ಆತನ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಕಿರಿಯ ರಾಚಮಲ್ಲನನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ ಪಡೆಯಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಭುವನಾದಿತ್ಯನು ಬಯಲ್ನಾಡಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದನು. (ಮನ್ನೆಬೇಡಿದೊಳೆರೆ ನೆಲನುಂ ಭಂಡಾರವುಮಂ ಕೊಟ್ಟಾನೆಂದು). ಆದರೆ ಐವರು ಸಾಮಂತರು ಮತ್ತು ಪೆರ್ಗಡೆಗಳು ಬಯಲ್ನಾಡನ್ನು ರಾಚಮಲ್ಲನ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಆಳಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಭುವನಾದಿತ್ಯನನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ತತ್ಫಲವಾಗಿ ಮಾಗುನ್ನಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕದನದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಿಯ ಕೊರನ್ನಿಯರಸರ ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳೂ ಕಾದಿ ಸತ್ತರು. ಶಾಸನೋಕ್ತ ಎಱೆಯಪ್ಪನು ನೀತಿಮಾರ್ಗ ಎಱೆಗಂಗನಾಗಿದ್ದು, ಆತನಿಗೆ ನರಸಿಂಹ, ಮೂರನೆಯ ರಾಚಮಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇಮ್ಮಡಿ ಬೂತುಗ ಎಂಬ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಈ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನು ಕೆಲವುಕಾಲ ಆಳಿದ ನಂತರ ಮೂರನೆಯ ರಾಚಮಲ್ಲನು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆತನ ಕಿರಿಯ ಸಹೋದರನಾದ ಬೂತುಗನು ರಾಚಮಲ್ಲನನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಲು ಬಯಸಿದನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರ

[1] *A.R.S.I.E.* 1918, pt II para 20, p. 140 (No. 763 of 1917)

ಕೊಟ್ಟ ಮೂರನೆಯ ಕೃಷ್ಣನ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ರಾಚಮಲ್ಲನನ್ನು ಕೊಂದು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡನೆಂಬುದು ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ. ಇದಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನ ಘಟನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಈ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬೂತುಗನ(?) ಪರವಾಗಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಭುವನಾದಿತ್ಯನು ರಾಚಮಲ್ಲನ ಬಳಿ ಬಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಆದರೆ ಸಾಮಂತರು ಮತ್ತು ಪೆರ್ಗಡೆಗಳು ರಾಚಮಲ್ಲನ ಪರ ವಹಿಸಲಾಗಿ ಅಂತಃಕಲಹ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ರೈಸ್‌ರವರು ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಅರ್ಥವಿಸಿರುವ ಬಗೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯದಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಯು ರಾಚಮಲ್ಲನನ್ನು "ರಾಜ್ಯ ಕೋಶಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಣ್ಣೆಯ ಅರಮನೆಗೆ ಬರಲು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದನು" ಎಂದು ಅವರು ಅರ್ಥೈಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಸರಿಯೆಂದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗು.ಪೇ. ೨೯ನೆಯ ಶಾಸನವು ಸುಮಾರು ೧೧ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದಾಗಿದೆ. ಅದು ಚಾವುಣ್ಡ ಪೆರ್ಮಾನಡಿಯು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದ ೭ನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಈ ಚಾವುಣ್ಡನು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈತನು ಎ.ಕ. III ಟಿ. ನರಸೀಪುರ ೬ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾದ ಚಾವುಣ್ಡಯ್ಯನಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಊಹೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೮೦ಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗು.ಪೇ. ೪೮ನೆಯ ಬೆಳಚಲವಾಡಿಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಶಕವರ್ಷ ೯೩೫. ಇದು ನೀತಿಮಾರ್ಗ ಪೆರ್ಮಾನಡಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ೩೭ನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಶಕವರ್ಷ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದು, ಅದು ೯೩೨ ಇರಬೇಕೆಂದು ಡಾ. ಎಂ. ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣರವರು ಸೂಚಿಸಿ, ಹೀಗಾದಲ್ಲಿ ತೇದಿಯ ಇತರ ವಿವರಗಳು–ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭಾನುವಾರ–ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೧೦ನೆಯ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೪ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇದು ನೀತಿಮಾರ್ಗನ ಆಳಿಕೆಯ ೩೭ನೆಯ ವರ್ಷವೆಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈತನ ಆಳಿಕೆಯ ಮೊದಲವರ್ಷವು ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೭೪ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಮ್ಮಡಿಮಾರಸಿಂಹನು ಮೃತಿಹೊಂದಿದ್ದು ಮಗನಾದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ರಾಚಮಲ್ಲ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಇದುವರೆಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಇದು ರಾಚಮಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯ ಈಚಿನ ಕಾಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರಕ್ಕಸಗಂಗನ ತರುವಾಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ರಾಚಮಲ್ಲನ ಕಿರಿಯ ಸಹೋದರನಾದ ಮೂರನೆಯ ನೀತಿಮಾರ್ಗನು ಆಳಿದನೆಂದು ಹೇಳಿ ರೈಸ್‌ರವರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೮೯, ೯೭೨ ಮತ್ತು ೯೯ನೆಯ ವರ್ಷಗಳ ಶಾಸನಗಳು ಅವನಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ರಕ್ಕಸಗಂಗನಿಗೂ ನೀತಿಮಾರ್ಗನಿಗೂ ಇದ್ದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಡಾ. ಕೃಷ್ಣರವರು ಒಪ್ಪಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಎಂತಲೇ ಅವರು ಶಾಸನೋಕ್ತ ನೀತಿಮಾರ್ಗನು ಮೂರನೆಯ ನೀತಿಮಾರ್ಗನೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಶಾಸನವು ಶಕವರ್ಷ ಹಾಗೂ ಆಳಿಕೆಯ ವರ್ಷಗಳೆರಡನ್ನೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ನೀತಿಮಾರ್ಗನನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ರಾಚಮಲ್ಲನೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬಯಲ್ನಾಡಿನ ಕದಂಬರು

ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೈಸ್‌ರವರು ಬಯಲ್ನಾಡಿನ ಕದಂಬರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರವಿಯಮ್ಮರಸ (ರವಿವರ್ಮ?)–೯೯೮; ಕನ್ದವಮ್ಮ(ಸ್ಕನ್ದವರ್ಮ)–೧೦೭೯;ಸಿವ....೧೦೮೩;ಕಂಠೀರವ–೧೦೯೦; ಇರವಿಚಲ್ಲಮ್ಮ–೧೧೦೭; ಮುಕ್ಕಣ್ಣ–೧೧೩೮. ಆದರೆ ಇವು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಓದಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪಾದ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರ ಫಲ. ಸಿವ...., ಕಂಠೀರವ ಅಥವಾ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನುಳ್ಳ ಯಾವ ಮಾಂಡಲಿಕನೂ ಈ ಮನೆತನದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೋಗಳ್ಳಿಯ ಶಾಸನದ (ಹೆ. ಕೋ. ೧೩೬) ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೮೩ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಶಾಸನದ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ಭಾಗವನ್ನು 'ಶಕವರಿಷ ಸಾವಿ[ರ]ದ ಅಯ್ದನೆಯ' ಎಂದು ಓದಲಾಗಿದ್ದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೮೩ಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಠದಲ್ಲಿ 'ಶಕವರಿಷಸಂದಅಯ್ದನೆಯಾ' ಎಂದಿದ್ದು ಶಾಸನದ ಮೂಲಪ್ರತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಈ ಪಾಠ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಮುಂದುವರಿದು 'ಸಿವ.... ನಕಟಾರಲದನ್ದು' ಎಂದು ರೈಸ್‌ರವರು ಓದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು 'ಸವದಿವ್ವನ ಕಡಾರಲದನ್ದು' ಎಂದು

ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾಯಕನ ಹೆಸರು ಸಿವ ಎಂದಾಗಲಾರದು. ಹೆ. ಕೋ. ೧೦೮ನೆಯ ಶಾಸನದ ೩ನೆಯ ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಮುನ್ನಿನ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ 'ಚಿದ್ದಚಿದುಕಂಠೀರವ' ಎಂದು ಓದಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು 'ವಿದುವಿಷ್ಠ ಕಂಠೀರವ' ವಾಗಿದ್ದು, ಕಂಠೀರವ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಬಿರುದಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬನ ಹೆಸರೆಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆ. ಕೋ. ೧೧೦ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ರೈಸ್‌ರವರು ಕದಂಬ ಕಣ್ಠೀರ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಓದಿದ್ದು ಆ ಹೆಸರು ಇದೇ ಕಂಠೀರವನ ಹೆಸರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ 'ಕದಂಬ ಕಣ್ಠೀರ' ಎಂಬುದು ಒಂದು ಬಿರುದು. ಶಾಸನದಲ್ಲಿನ ಪಂಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗಿದ್ದು ಶಾಸನ ಪಾಠವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಓದಲಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆಗ ಬಯಲ್ನಾಡನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಚಾಗಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ರೈಸ್‌ರವರು ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಕದಂಬನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೆ. ಕೋ. ೧೧೭ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಬಿರುದಾಗಿದ್ದು ನಾಯಕನ ಹೆಸರು ಸವೆದಿದೆ. ಹೆ. ಕೋ. ೧೨೩ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೭೯ ಎಂಬುದು ಸರಿ. ರೈಸ್‌ರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ಮಾಂಡಲಿಕನ ಹೆಸರು ಕಂದವರ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಮುನ್ನಿನ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡದ ಶಾಸನ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಸರಿಲ್ಲ. ಅದು ಈಕರವರ್ಮ (?) ಎಂಬ ಹೆಸರಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರೈಸ್‌ರವರು "ಯುಗ್ಮ ಬಯಲ್ನಾಡು" (ಎರಡು ಬಯಲ್ನಾಡು) ಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಶಾಸನ ಪಾಠವನ್ನು ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ತಪ್ಪಿನ ಫಲ. ಶಾಸನದ ೪–೫ನೆಯ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಅವರು "ಅಸತೀನೂತಲತಾಂಗಧೀ . . . ಸಯುಗ್ಮಬಯಲ್ನಾಡನಂ" ಎಂದು ಓದಿ 'ಯುಗ್ಮ' ಎಂಬುದು ಬಯಲ್ನಾಡಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಾವು ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನಪಾಠ "ಅಸತೀನೂತಲತಾಂಗದಿವ್ಯ ದೃಗಯುಗ್ಮ ಬಯಲ್ನಾಡನಂ" ಎಂದಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ 'ಯುಗ್ಮ' ಎಂಬುದು 'ದೃಗ' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೇ ಹೊರತು ಎರಡು ಬಯಲ್ನಾಡುಗಳಿರುವ ಸಂಭವವೇ ಇಲ್ಲ.

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಬಯಲ್ನಾಡಿನ ಕದಂಬರ ಹೆಸರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ: ಚಾಗಿ, ಉರವಿಯಮ್ಮರಸ (?) ಕ್ರಿ. ಶ. (೯೯೮–೯೯). ಈಕರವರ್ಮ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೭೯); ಮತ್ತು ಇರವಿಚಲ್ಲಮ್ಮ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೦೭). ಲಿಪಿಯ ಆಧಾರದಿಂದ ಹೆ. ಕೋ. ೧೧೦ನೆಯ ಶಾಸನ ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದೆನ್ನಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವ ಚಾಗಿಯು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನವನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಈತನು ಮಂಜರಾಬಾದಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ[1] ಬರುವ ಚಾಗಿಮಹಾರಾಜನಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಶಕವರ್ಷ ೧೦೧೭ಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೯೫ರ ಆ ಶಾಸನವು ದಯಸಿಂಹನೃಪನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಆತನ ಹಿರಿಯ ಸಹೋದರ ಮತ್ತು ತಾತ–ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಚಾಗಿಮಹಾರಾಜ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ದಯಸಿಂಹ ಮತ್ತು ಆತನ ಪೂರ್ವಿಕರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಳಿದರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಚಾಗಿಮಹಾರಾಜನು ೧೧ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಳಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಚರ್ಚೆಗೊಳಗಾದ ಬಯಲ್ನಾಡಿನ ಕದಂಬರ ಚಾಗಿಯು ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಅರಸನಾದ ಧ್ರುವನ ಮಗನಾದ ಕಂಬಯ್ಯನ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಆತನ ಬದನಗುಪ್ಪೆಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನ (ನಂ.ಗೂ. ೨೭೮)ದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೮೦೮. ಇದರಲ್ಲಿ ಆತನ ತಮ್ಮನಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಗೋವಿಂದ (ಗೋವಿಂದರಾಜ)ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಕಂಬಯ್ಯನು ಸ್ವತಃ ತನ್ನನ್ನು ಶ್ರೀಮತ್‌ಧಾರಾವರ್ಷ ಪಾದಾನುಧ್ಯಾತನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪುನ್ನಾಡು–ಎಡೆನಾಡನ್ನು ತಾನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದು ವಿಜಯಯಾತ್ರೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಲವನನಗರದಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಗ ಬದನಗುಪ್ಪೆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಶಾಸನಕಾಲದ ವೇಳೆಗೆ ಕಂಬಯ್ಯನು ತನ್ನ ಸಹೋದರನೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಂತಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದು

[1] ಎ. ಕ. V, Mj. 18

ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಈತನು ಆ ಸಹೋದರನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ದಂಗೆ ಎದ್ದು ಗಂಗರ ಶಿವಮಾರನ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈತನ ಮಗ ಶಂಕರಗಣ್ಣನ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಇದೆ.

ಹೆ.ಕೋ. ೪೬ನೆಯ ಮಟಕೇರಿಯ ಶಾಸನವು ಭಗ್ನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಧಾರಾವರ್ಷನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ಕಂಬರಸ, ಅಂದರೆ ಅದೇ ಕಂಬಯ್ಯನು ೯೬೦೦೦ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಇದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಬದನಗುಪ್ಪೆಯ ಶಾಸನವು ಈ ಶಾಸನದ ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಆತನು ಪುನ್ನಾಡು–ಎಡೆನಾಡನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವೇಳೆಗೆ ಕಂಬಯ್ಯನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಈತನ ಅಧಿಕಾರ ಗಂಗವಾಡಿಯ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಚೋಳರು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಚೋಳ ಅರಸರ ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ನಂ.ಗೂ. ೨೧೩ನೆಯ ಸುತ್ತೂರಿನ ಶಾಸನವು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು. ಇದು ತಮಿಳು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡದ ದ್ವಿಭಾಷಾಶಾಸನ. ಇದರ ಲಿಪಿ ಕನ್ನಡ. ರೈಸ್‌ರವರು ಇದನ್ನು ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಾಸನಗಳೆಂದು (ಹಳೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯ ನಂ.ಗೂ. ೧೬೦ ಮತ್ತು ೧೬೧) ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳೂ ಒಂದೇ ಕಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಒಂದೇ ಶಾಸನದ ಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಈಗಿನ ಸುತ್ತೂರು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸೊತ್ತಿಯೂರ್, ಶ್ರೋತ್ರಿಯೂರ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಗ್ರಾಮ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. (ನೋಡಿ: ನಂ.ಗೂ. ೨೧೫, ೨೩೫ ಇತ್ಯಾದಿ). ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ನಂತರದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತೂರು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಬಳಸಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನವು (ನಂ.ಗೂ. ೨೧೩) ಒಡೈಯಾರ್ ಶ್ರೀಚೋಳ ಗಂಗದೇವನ ೪ನೆಯ ವರ್ಷದ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ಈತನನ್ನು ಒಂದನೆಯ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಾಸನದ ಕಾಲವು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೧೫–೧೬ ಆಗುತ್ತದೆ. ತೇವನಾಡುವೇಲಾನ್ ಎಂಬಾತನು ಇಲ್ಲಿ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ (ವೀರಗಪ್ಪಡಿ) ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಎರಡು ಖಂಡುಗ ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಬಳ್ಳ ವಿಸ್ತಾರದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮದ ಸಭೆಯವರು ಮಾರಿದರೆಂದು ಹೇಳಿವೆ. ಈ ಅಳತೆ ಅಂದು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಭೂಮಿಯ ಅಳತೆಯಾಗಿದ್ದು (ಇನ್ನೆಲ ಕಣ್ಣುಗಪ್ಪಡಿ) ಇದು ೨ ಮಾಕಾಣಿ (ಮಾಗಾಣಿ?)ಗೆ ಸಮವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಖಂಡುಗ ಮತ್ತು ಐದು ಬಳ್ಳ ಭೂಮಿಯು ಒಂದು ಮಾಕಾಣಿಗೆ ಸಮವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಸೊತ್ತಿಯೂರು ಮುಡಿಗೊಣ್ಡಚೋಳಮಂಡಲದ ಗಂಗೈಗೊಣ್ಡಚೋಳವಳನಾಡಿನ ಇಡ್ಡೈನಾಡಿನಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ಊರಿನ ನಂ ಗೂ. ೨೧೫ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಸೂಚನೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರಾಜನ, ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಶಕವರ್ಷ ೯[೫]೫, ಹಾಗೂ ಒಂದನೆಯ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ೩೧ನೆಯ ವರ್ಷವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೩೩ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ. ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನು ತನ್ನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೧೨ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ೨೭ ಮತ್ತು ಜುಲೈ ೭ರ ನಡುವಣ ಒಂದು ದಿನದಿಂದ ಗಣಿಸುತ್ತಾನೆ.[1] ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಕಾಲವು ಆತನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ೨೧ನೆಯ ವರ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವಂತೆ ೩೧ನೆಯ ವರ್ಷವಲ್ಲ.[2] ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಉಕ್ತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಆತನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಸನವೆಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾದ ವಿಷಯವೇನಲ್ಲ.

ಶ್ರೋತ್ರಿಯೂರಿನ ಈಶಾನ ಈಶ್ವರಮುಡೈಯಾರ್ ಮತ್ತು ಮೂಲಸ್ಥಾನಮುಡೈಯಾರ್ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗಾಗಿ ಮಹಾಜನರು, ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸಭೆಗಳು ಸಹ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ

---

1 K.A.Nilakanta Sastri: *The Cōḷas* (II Edition, 1955), p. 194.

2 ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ರೈಸ್‌ರವರು ಇದನ್ನು ಎರಡು ಶಾಸನಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅವನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನವನ್ನು ಒಂದೇ ಶಿಲೆಯ ಎರಡು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಡರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಳೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯ 165ನೆಯ ಶಾಸನವು 164ನೆಯ ಶಾಸನದ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾದ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದಾಕೆ ಮಾರಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿಯ ಪತ್ನಿ ಗುಂಡಬ್ಬೆ. ಸುತ್ತೂರು ಇಂದು ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರ ಮಠವೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಂತೆ ಸುತ್ತೂರು ಒಂದು ಪುರಾತನ ನಗರವಾಗಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೩೨) ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿನ ಈ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಶಾನ ಈಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈಶಾನ ಈಶ್ವರ ಉಡೈಯಾರ್ ಎಂಬುದು ಸುತ್ತೂರು ಮಠದ ಗುರುಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಗುರುವಿನ ಹೆಸರಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ.[1] ಆದರೆ, ಅದು ದೇವರ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದು ಆ ದೇವನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯವೊಂದು ಅಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಶಾಸನವು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ದೇವರಿಗೆ ದತ್ತಿ ಬಿಡುವುದಲ್ಲದೆ ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ (ಪಂಚವಾದ್ಯ)ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ತಿವಳಿ, ದಟ್ಟಿ, ಖಂಡಿಕೆ, ಜಯಗಣ್ಟೆ ಮತ್ತು ಕಾಳೆ ಎಂಬಿವೇ ಆ ವಾದ್ಯಗಳು ಎಂಬ ಅಂಶ ಶಾಸನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಕ ೯೪೩ ಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೨೧ರ ನಂದಿಗುನ್ದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ನಂ.ಗೂ. ೨೦೧) ಅರಸನ ಹೆಸರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 'ತಿರುಮಣ್ಣಿವಳರ' ಎಂದು ಆರಂಭವಾಗುವ ಒಂದನೆಯ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಶಾಸನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಶಾಸನ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನದೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಮುಸಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಚಾಳುಕ್ಯ ಜಯಸಿಂಹನೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಪಡೆದ ವಿಜಯ ಮತ್ತು ರಟ್ಟವಾಡಿಯ ಆಕ್ರಮಣದ ವಿವರದೊಡನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಕಲ್ಲಿನ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ಶಾಸನ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ದಾನಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೨೧ ಮಾರ್ಚ್ ೧. ಈ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಮುಸಂಗಿ ಅರ್ಥಾತ್ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಸ್ಕಿಯ ಕದನದಲ್ಲಿ ಅರಸನ ದಿಗ್ವಿಜಯವು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಉಕ್ತವಾದ ತೇದಿಗೂ ಕೆಲ ತಿಂಗಳುಗಳ ಮೊದಲೇ ಈ ಕದನ ಸಂಭವಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆಸ್ಥಾನಕವಿಗಳು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಈ ವಿವರವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ೨ ಅಥವಾ ೩ ತಿಂಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿ ಜಯಸಿಂಹನ ವಿರುದ್ಧ ಮಸ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕದನವು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೨೦ನೆಯ ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಅಥವಾ ೧೦೨೧ನೆಯ ಜನವರಿ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತೇದಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ ನಂತರ ಎಡೆದೊಱೆನಾಡನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇಡಲಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. (ಎಡೆದೊಱೆನಾಡುಳ್ ಪದಿನಿಕ್ಕಿ). ಇದು ಚೋಳ ರಾಜನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೆಂದೂ, ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲು ಈತನು ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡಿದನೆಂದೂ ತರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಈ ಎಡೆದೊಱೆನಾಡನ್ನು ಕಾವೇರಿಯ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕಿರುವ ಎಡತೊರೆನಾಡು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದರೂ ಈ ಪ್ರಾಂತ ಅವನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಈ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಬಂದಿತ್ತಾದ ಕಾರಣ ಸುಮಾರು ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲದವೇಳೆಗೆ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಗಲಭೆಯುಂಟಾಗಿ ಅದನ್ನು ಅಡಗಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಆತನು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನಭಾಗವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕೃಷ್ಣಾ ಮತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಗಳ ನಡುವಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಎಡದೊಱೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತು.[2] ಕದನಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಮಸ್ಕಿಯು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದು ಆತನು ದಿಗ್ವಿಜಯಾನಂತರ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನೆಂದು ಊಹಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಂಜಸವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಶಾಸನ ದೊರೆತ ಸ್ಥಳವಾದ ನಂದಿಗುನ್ದವು ಮೈಸೂರು ನಾಡಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೩೭ನೆಯ ವರ್ಷದ ಅಂಕನಾಥಪುರದ ಹೆ.ಕೋ. ೭ನೆಯ ಶಾಸನವು ನೊಲನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೂರಿನ ಸಿಗಳಂಕಪಲ್ಲಚಂಗಾಳ್ವನು ಮುತ್ತಿಗೆಹಾಕಿದಾಗ ಪ್ಪಿಂಗೆಯ ಹಲವು ಗಾವುಣ್ಡರು, ನಾಗಮಂಗಲವನ್ನು ಕಲ್ನಾಡಾಗಿ ಪಡೆದರೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪಲರ್ಮೆಚ್ಚೆಗಂಡ ಮತ್ತು ತೆಲುಂಗರಮಾರಿ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಮಹಾಮಣ್ಡಲೇಶ್ವರ ಪಂಚವಮಾರಾಯನು ಆ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಗಾವುಂಡರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ಎಂದಿದೆ. ಒಂದನೆಯ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನು ಪಂಚವನ್ ಮಾರಾಯ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನೆಂಬುದು ಚೋಳ ರಾಜರಾಜನ

[1] ಎಂ. ಜಿ. ನಂಜುಂಡಾರಾಧ್ಯ : ಶಿವರಾತ್ರಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ (೧೯೬೧) p. xiii-xiv.

[2] *Epigraphia Indica*, XII, p 295-96

ಮಾಲಂಬಿಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದಿದೆ.[1] ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಂಚವಮಹಾರಾಯನನ್ನೂ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳನೆಂದೇ ಗುರುತಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಆತನನು ಕೇವಲ ಮಹಾಮಣ್ಡಲೇಶ್ವರನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲದ ವೇಳೆಗೆ ಚಂಗಾಳ್ವರು ಚೋಳರ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಚಂಗಾಳ್ವನ ಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹನಸೋಗೆಯ ಶಾಸನದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನಾಧರಿಸಿ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಹೆಸರಿನ ಜೊತೆಗೆ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನೆಂಬ ಅಭಿದಾನವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ನನ್ನಿಚಂಗಾಳ್ವನು ಚೋಳದೊರೆಯಿಂದ ಪರಾಜಿತನಾದ ಮೊದಲನೆಯ ಅರಸನೆಂದು ರೈಸ್‌ರವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಮಾಲಂಬಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪನಸೋಗೆಯ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಲಾದ ಚಂಗಾಳ್ವನು ಈತನೇ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.[2] ಆದರೆ, ಆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮನಿಜನಿಂದ ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೈರಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನೇ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೩೭ರಲ್ಲಿ ಚಂಗಾಳ್ವರು ಚೋಳರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಡನ್ನು ಮುತ್ತಿದರೆಂಬ ವಿಷಯದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನ ಕಾಲದ ವೇಳೆಗೂ ಇನ್ನೂ ಚಂಗಾಳ್ವರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.[3]

ಹೆ.ಕೋ. ೬೦ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೫೭ನೆಯ ವರ್ಷದ ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನ ಶಾಸನ. ಇದು ಕುಱುಪನ್ನ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪೆರ್ವ್ವಯಲಿನ ಏಚನ ಪತ್ನಿಯಾದ ದೇಕಬ್ಬೆಯ ಮರಣವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸುಂದರವಾದ ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.[4] ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆಕೆಯ ತಂದೆಯಾದ ರವಿಗನು ನುಗುನಾಡಿನ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ. ತಾತ (ತಾಯಿಯ ತಂದೆ) ಎಡೆನಾಡಿನ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದನು.

ನುಗುನಾಡಿನ ಅಧಿಪರು — **ಎಡೆನಾಡಿನ ಅಧಿಪರು**

ಎಱೆಯಂಗ
|
ಏಚ
|
ಜವನಿಯಮ್ಮ (ಪತ್ನಿ–ಜಾಕಬ್ಬೆ)
|
ರವಿಗ — ಪತ್ನಿ — ಪೊನ್ನಕ್ಕ

ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ನಾಲ್ಗೋಜ (ಪತ್ನಿ–ಬೂತಬ್ಬೆ)
|
ಪೊನ್ನಕ್ಕ

ರವಿಗ
|
ದೇಕಬ್ಬೆ ನವಿಲೆ ನಾಡಿನ ಏಚನೊಡನೆ ಮದುವೆ

ಕುಡಿಯರ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ರವಿಗನು ಎಡೆನಾಡಿನ ಅಧಿಪನಾದ ನಾಲ್ಗೋಜನ ಮಗಳಾದ ಪೊನ್ನಕ್ಕನನ್ನು ವರಿಸಿದ್ದ. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಜನಿಸಿದ ದೇಕಬ್ಬೆಯನ್ನು ನವಿಲೆನಾಡಿನ ಏಚನು ವಿವಾಹವಾದ. ಉತ್ತಮ ಜಟ್ಟಿ (ಜಟ್ಟಿಗ) ಯಾಗಿದ್ದ ಈ ಏಚನು ಯಾವುದೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ತನ್ನ ದಾಯಿಗನನ್ನು ಇರಿದ (ಒಟ್ಟಜೆಯಿಸಿಱಿದು) ನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.[5] ಈ ಸಾವು ಹತ್ಯೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಏಚನನ್ನು ತಲಕಾಡಿಗೆ ಒಯ್ಯಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಅರಸನು ಇವನನ್ನು ಮರಣಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸಿದನು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ದೇಕಬ್ಬೆಯು ಸತಿಯಾಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು. ಆಕೆಯ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಕರು ಆಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ, "ನುಗುನಾಡಿನ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮಗಳೂ

---

[1] ಎ.ಕ., ಸಂಪುಟ ೧ (ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿ 1972.), ಪೀಠಿಕೆ, ಪು. XXXI

[2] B. L. Rice: *Mysore and Coorg from Inscriptions*, p. 142.

[3] ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನು ಯುವರಾಜನಾಗಿದ್ದಲೇ ಚಂಗಾಳ್ವರ ಮೇಲೆ ವಿಜಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದನು. ಬಹುಶಃ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೩೭ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಚಂಗಾಳ್ವರು ದಂಗೆ ಎದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂದು ಡಾ. ಮಹಾಲಿಂಗಂ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

[4] ಈ ಶಾಸನ ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಇಂಡಿಕಾದ ಆರನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

[5] ಶಕ್ತಿಯುತನಾಗಿದ್ದ ಈ ಜಟ್ಟಿಗ ಏಚನು ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿರೋಧಿಯನ್ನು ಕೊಂದ. ಆತನು ಅರಸನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಎಂದು ರೈಸ್‌ರವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. (ಎ.ಕ. III (ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿ), Introduction, p. 15). ಆದರೆ ಈ ಊಹೆ ಆಧಾರರಹಿತವಾದುದಾಗಿದೆ.

ನವಿಲೆನಾಡಿನ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಪತ್ನಿಯೂ ಆದ ನಾನು ಜೀವಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಎರಡೂ ವಂಶದ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಕಳಂಕ ಉಂಟಾಗುವುದು" ಎಂದು ವಾದಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು. ಆನಂತರ, ಆಕೆ ದೇವರ ನೈವೇದ್ಯ ಹಾಗೂ ನಂದಾದೀಪಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ತೋಟವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದಳು. ತಲಕಾಡು ಅಂದಿನ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಏಚನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಿರಬೇಕು. ಕೊಲೆಯ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಮರಣದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯವೂ ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಸುಲಭವಾದ ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಕರುಣರಸವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಕವಿಯಾದ ಮಲ್ಲನನ್ನು ಕವಿರಾಜಬಾನ್ಧವ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರೆ. ಕಿಟ್ಟೆಲ್‌ರವರಿಂದ ಈ ಶಾಸನ ಈ ಮೊದಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಪೊನ್ನಕ್ಕನ ತಾಯಿ ಬೂತಬ್ಬೆ. ಆದರೆ ಪೊನ್ನಕ್ಕನ ತಂದೆಯಾದ ರವಿಗನ ಮಾವನ ಹೆಸರು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಿಟ್ಟೆಲ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ ಪೊನ್ನಕ್ಕನ ತಂದೆ ಎಡೆನಾಡಿನ ನಾಲ್ಗೋಡಿನ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ (ನಾಲ್ಗೋಡಿನ ಮುಖ್ಯ) ಯಾಗಿದ್ದ. ಆದರೆ ಆತ ಎಡೆನಾಡಿನ ಅಧಿಪತಿ (ಎಡೆನಾಡಧಿಪತಿ) ಯೂ ಆಗಿದ್ದ. ಶಾಸನ ಪಾಠವನ್ನು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿ ಓದಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳುಂಟಾಗಿವೆ. ರೈಸ್‌ರವರು ಶಾಸನದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಹೆಸರನ್ನು (ಶಾಸನ ಪಾಠದ ೧೩ನೆಯ ಸಾಲು) ನಾಲ್ಗೋಜ ಎಂದು ಓದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಾಠವನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಪೊನ್ನಕ್ಕನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ನಾಲ್ಗೋಜ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ೧೪ನೆಯ ವೃತ್ತದ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ (೧೯-೨೦ನೆಯ ಸಾಲುಗಳು) ದೇಕಬ್ಬೆಯ ಪತಿಯು ಇರಿದು ಕೊಂದ ದಾಯಿಗನು ಚೋಳರಾಜನ ದಾಯಿಗನಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಏಚನ ದಾಯಿಗನಾದರೂ ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಕಿಟ್ಟೆಲ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.[1] ಏಚನು ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ಜಟ್ಟಿಗನಾಗಿದ್ದು ಆತ ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ದಾಯಿಗನನ್ನು ಕೊಂದನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊಲೆಯಾದವನು ರಾಜನ ದಾಯಾದಿ ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಏಚನು ಅವನಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲುಗೈ ಉಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜನ ದಾಯಿಗರು ಯಾರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳೇನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸಹ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಮನೆತನದ ಅಂತಃಕಲಹದ ಫಲಿತಾಂಶ ಕೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು ಎಂಬುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಂಜಸವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಿಟ್ಟೆಲ್‌ರವರು ದೇಕಬ್ಬೆಯ ಮರಣವನ್ನು ಆತ್ಮಬಲಿ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿ ಅದು ಸತಿ ಪದ್ಧತಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತಿಯದ್ದಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೬೩ನೆಯ ವರ್ಷದ (ಹೆ.ಕೋ. ೩೪ನೆಯ) ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ರಾಜಕೇಸರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ನೆವಲೆನಾಡು ಮುಡಿಗೊಣ್ಡಶೋಳಮಂಡಲದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣವಾಗಿರುವ ಈ ಶಾಸನಪಾಠವು ರೈಸ್‌ರವರಿತ್ತ ಪಾಠಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ರೈಸ್‌ರವರು ಕೆಜೆಯೂರಿನ ನಾಗಣ್ಣನು ನಾಡಿನ ಒಡೆಯ ಗಂಗಯನ ಮತ್ಸರಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಅವನಿಗೆ ಶರಣಾಗತನಾದನೆಂದೂ, ಆಗ ಗಂಗಯನ ಮಗ ಸರಚಗಾವುಣ್ಡನು ನಾವು ನಾಗಣ್ಣನನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರೆವು . . . . . ಎಂದು ಹೇಳಿದನೆಂದೂ ಮುಂತಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿದ್ದಾರೆ.[2] ಶಾಸನವು ಭಗ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಜೆಯೂರ ನಾಗಣ್ಣನು ಕೊಳಿಗಾಲದ ಸಂಗಯನನ್ನು ಕೊಂದನೆಂದೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಾಗಣ್ಣನು ರಾಚಗಾವುಣ್ಡನಿಂದ ಹತನಾದನೆಂದೂ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ರಾಚಗಾವುಣ್ಡನಿಗೆ ಗಣ್ಡರಾದಿತ್ಯ ಚೋಳಗಾಮುಣ್ಡನೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರಿದ್ದಿತೆಂದೋ ಅಥವಾ ಆ ಹೆಸರಿನ ಬಿರುದು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದೋ ತೋರುತ್ತದೆ. ಶಾಸನದ ಕಲ್ಲನ್ನು ನೆಡಿಸಿದ ಗಂಗಗೊಣ್ಡನ ಮಗ ರಾಚಗೊಣ್ಡನು ಬೇರೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ. ವೀರವಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿಕ್ರಯಿಸಿದ ನಾಡಗಣ್ಡರಾದಿತ್ಯ ಚೋಳಗಾಮುಣ್ಡನೂ ಸಹ ಭಿನ್ನವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ. ಕಲ್ಲನ್ನು ಕೆತ್ತಿದ ಶಿಲ್ಪಿ ಕೇತಾಚಾರಿ. ಈತನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಪಡೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೫೩ನೆಯ ವರ್ಷದ ರಾಜಾದಿತ್ಯನ ಹೆ.ಕೋ. ೩೨ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ.ಚೋಳಗಾವುಣ್ಡನ ಮಗ ರಾಚಯನು ನಾಡಗಣ್ಡರಾದಿತ್ಯಚೋಳಗಾಮುಣ್ಡನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೬೩ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ನಾಡಗಣ್ಡರಾದಿತ್ಯ ಚೋಳಗಾಮುಣ್ಡನಾಗಿರಬಹುದೇ ? ಈ ಕುರಿತು ಏನನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗದು.

---

[1] *Ep. Ind.*, VI, p. 218, note 6.

[2] ಎ.ಕ. IV, Hg. 115, Rice's edition, Translation p. 80.

ಹೊಯ್ಸಳರು

ಹೊಯ್ಸಳರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಗಲೂರಿನ ಶಾಸನವು (ನಂ. ಗೂ. ೩೭೦) ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಈ ತುಂಡು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ವಿವರಗಳೂ ನಷ್ಟವಾಗಿವೆ.

ಕಾರ್ಯಗ್ರಾಮದ ನಂ. ಗೂ. ೨೬೩ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಸು. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಭುಜಬಲ ವೀರಗಂಗ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ ಹೊಯ್ಸಳದೇವನ ಹೆಸರು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆತ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಧರಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ತಲಕಾಡು, ಗಂಗವಾಡಿ, ನೊಳಂಬವಾಡಿ, ಕೊಂಗು, ನಂಗಲಿ, ಬನವಸೆ, ಉಚ್ಚಂಗಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದವನೆಂದೂ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಆತನನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಿರಲೂಬಹುದು. ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೪೦ರಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ಚಾಲುಕ್ಯ ಇಮ್ಮಡಿ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನಿಂದ ಪರಾಜಿತನಾದ ವಿಷಯ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆ ನಂತರ ಹೊಯ್ಸಳರು ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಆ ಬಿರುದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಸಂವತ್ಸರ ಕ್ರೋಧಿ. ಇದು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೪ಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಒಮ್ಮೆ, ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೨ರಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ಚಾಲುಕ್ಯ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಿಂದ ಪರಾಜಿತನಾಗಿದ್ದ. ಆದರೆ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಧರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನು ತನ್ನ ಅಜ್ಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂಬುದು ಈಗ ತಿಳಿದಿದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೯೯ರ ಭಾಲ್ಕಿಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈತನ ಹೆಸರು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.[1] ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನನ್ನು ಪರಾಜಿತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜಕುಮಾರ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನೂ ಭಾಗಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಎಂತಲೇ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಅಧೀನತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೨೪ರಲ್ಲಿಯೇ ಧರಿಸಿದನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ಲಾಪುರದ ಶಾಸನವು (ನಂ. ಗೂ. ೩೨೨) ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು. ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೪೮. ಶಾಸನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಗಂಗನೆನಿಸಿದ ಕೊಙ್ಗುಣಿವರ್ಮನು ಮಾಡಿದ ದಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಶಾಸನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನಾರಸಿಂಹಪೆರ್ಮಾಳದೇವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಈತನನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ನರಸಿಂಹನೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾವಳಿಯ ಶಾಸನದ[2] ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೪೧ರಲ್ಲಿ ಮೃತಿಹೊಂದಿದನೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪಲಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾದ ಹಿರಿಯರಸ ಬಿಟ್ಟಿದೇವನು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನೆಂಬುದನ್ನು ಕೆಲವರು ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಪ್ರೊ. ಕೊಯೆಲ್ಹೊ ರವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಉಲ್ಲೇಖವಿರುವ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೪೧ರ ನಂತರದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೫೨ರ ವರೆಗಿನ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.[3] ಆದರೆ ಅವರ ವಾದಗಳು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಮುನ್ನವೇ ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾದೀತು. ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೫೨ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದನೆಂಬುದನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಮೊದಲನೆಯ ನರಸಿಂಹನು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ತನ್ನೊಬ್ಬನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೪೮ರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಈಗ ಹೇಳಬಹುದು.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೫೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ಇದೇ ಒಂದನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗು. ಪೇ. ೨೧೫ನೆಯ ಶಾಸನವು ಮಹಾಪಸಾಯಿತನಾದ ಮಾಮಣಮಲ್ಲಣ್ಣನು 'ಕೊಂಗಿಂಗೆ ಧಾಳಿ ಇಟ್ಟ'ನೆನ್ನುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ, ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ, ಕೊಂಗುದೇಶವನ್ನು ಹೊಯ್ಸಳರು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಶಾಸನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.[4] ಕೊಂಗುವಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕದನದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಅಡಿಗೈಮಾನ್ ಬಲಿಯಾದನೆಂಬುದು

---

[1] ಮಾನವಿಕ ಕರ್ಣಾಟಕ, ಸಂಪುಟ ೨, ಸಂಚಿಕೆ ೪ (ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು—೨)

[2] ಎ. ಕ. VI Cm. 96

[3] *The Hoysaḷa Vamśa*, p. 116–117

[4] ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಎ. ಕ. ಸಂಪುಟ ೨ (1973 edition) ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ 481. ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. 1159.

ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೂ ಆ ಪ್ರದೇಶ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಯ್ಸಳರ ವಶವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನದಿಂದ ಮೊದಲನೆಯ ನರಸಿಂಹನು ಕೊಂಗುದೇಶವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಾಸನ ಕಾಲದ ೧೧೫೦ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನೆಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೬೨–೬೩ನೆಯ ವರ್ಷದ ನಿಟ್ರೆಯ ತಮಿಳುಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಗು.ಪೇ. ೬೪) ಮಹಾಪ್ರಧಾನ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದಣ್ಣಾಯಕನು ಅರಸನ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆತ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಹಾದಣ್ಣಾಯಕ ನೊಡನೆ (ಆತನ ಹೆಸರು ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ) ಕೊಲ್ಲಣದ ವಾಸುದೇವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೭೧ನೆಯ ವರ್ಷದ ಗು. ಪೇ. ೬೭ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಕಲ್ಲಯ್ಯನನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೯೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ಗು. ಪೇ. ೩ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೆದ್ದೊರೆವರೆಗಿನ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಎರಡನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ದೋರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆತನ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಕುಮಾರ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದಣ್ಣಾಯಕನು ಕುಡುಗುನಾಡು-೩೦೦ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಲಕ್ಷ್ಮಣದಣ್ಣನಾಯಕನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೯೬–೯೭ರ (ನಂ.ಗೂ. ೨೨೦) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವ ಕುಮಾರ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವ ದಣ್ಣನಾಯಕನೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಹಿರಿಯನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ಎಡೆನಾಡಿನ ಸೊತ್ತಿಯೂರಿನಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿಹೋಗಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿದನೆಂದು ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶತ್ರುಗಳು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೂರನೆಯ ಕುಲೋತ್ತುಂಗನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಚೋಳರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.[1] ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾದ ಶತ್ರು ಈ ಚೋಳರಾಜನೋ ಇಲ್ಲವೇ ಆತನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೋ ಆಗಿರಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಟು. ಅದೇ ಸುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಗ್ನವಾದ ವೀರಗಲ್ಲು (ನಂ. ಗೂ. ೨೨೧) ಇದೆ. ಮಲಿಸೆಟಿಯ ಮಗ ಎಕ್ಕಟಿಗ ಚಿಕಣನು ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಹಿರಿಯ ನಾಯಕ ಮಂಚಯ್ಯಂಗಳ ಬೆಸದಿಂದ ಕಣಿಯಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕದನದಲ್ಲಿ ಕಾದಿ ಸತ್ತನೆಂದು ಈ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮಂಚಯ್ಯನು ಎರಡನೆಯ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೧೧ರ (ಹೆ. ಕೋ. ೭೪) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಮಂಚಯ್ಯದಣ್ಣಾಯಕನಿರಬಹುದು. ಆತ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಹಿರಿಯದಣ್ಣನಾಯಕ ಗೋವಿಂದಮಯ್ಯನ ತಮ್ಮನೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾದಲ್ಲಿ ನಂ ಗೂ. ೨೨೧ನೆಯ ಶಾಸನವೂ ಸಹ ಎರಡನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಣಿಯಲ ಕದನವು ಹೊಯ್ಸಳ ಮತ್ತು ಚೋಳರಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದ ಸಮರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರಬೇಕು.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶೋಟಿಗಂಗದೇವನ ಆಳಿಕೆಯ ೧೪ನೆಯ ವರ್ಷದ ಕೆಲಸೂರಿನ (ಗು.ಪೇ. ೧೦೨) ತಮಿಳು ಶಾಸನವು ಆ ಹಳ್ಳಿಯು ಮುಡಿಗೊಣ್ಡಶೋಟಿಮಣ್ಡಲಮ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಗಂಗೈಕೊಣ್ಡಶೋಟಿವಟಿನಾಡಿನ ಕುಡುಗೂರುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೆಂದು ಸೂಚಿಸಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಲಾಗಿರುವ ರಾಜನು ಮೂರನೆಯ ಚೋಳ ಕುಲೋತ್ತುಂಗನ ಸಾಮಂತನಾಗಿದ್ದು ಗಂಗರ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ. ಇವನ ವಂಶಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕೋಲಾರಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಆಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಕಾಲವು ಮೂರನೆಯ ಕುಲೋತ್ತುಂಗ ಚೋಳನ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲವಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಹಾಗಾದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೯೧–೯೨ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವುದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೯೧–೯೨ರಲ್ಲಿ ಕುಡುಗೂರುನಾಡು ಮೂರನೆಯ ಕುಲೋತ್ತುಂಗನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿತ್ತು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೯೬ರಲ್ಲಿ ಕುಮಾರ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನು ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೋಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಬಹುಶಃ ಮಂಚಯ್ಯನೂ ಇದೇ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ನಂ ಗೂ. ೨೨೧ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಕಣೆಯಾಲವು ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಕಣ್ಣೆಗಾಲವಾಗಿರಬಹುದು.

ಹೆ.ಕೋ. ೮೨ನೆಯ ತಮಿಳು ಶಾಸನವು ವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ಶಾರ್ವರಿ ಸಂವತ್ಸರ ಕುಂಭಮಾಸ ಎಂದು ಶಾಸನದ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ವರ್ಷವೊಂದರೊಡನೆ ಸರಿಹೊಂದಿಸಲು

---

[1] *A.R.S.I.E.*, 1907, Pt. II para 67 p. 74.

ಬೇಕಾದ ವಿವರಗಳು ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಉಕ್ತನಾದ ಅರಸನು ಇಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನೇ ಅಥವಾ ಮೂರನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನೇ ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರಿಬ್ಬರ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಶಾರ್ವರಿ ಸಂವತ್ಸರವು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಶಾಸನವಲ್ಲಿ ನುಗುನಾಡು ಮುಡಿಗೊಣ್ಡಶೋಳಮಣ್ಡಲವ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಗಂಗೈಕೊಂಣ್ಡ ಶೋಟವಟಿನಾಡಿನಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರದೇಶವು ಚೋಳರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅರಸರ ಹೆಸರನ್ನೇ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೯೧-೯೨ರಲ್ಲಿ ಕುಡುಗುನಾಡು ಸಹ ಇದೇ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಮೇಲೆ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೯೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಡುಗುನಾಡು ತಮಿಳು ಹೆಸರುಗಳುಳ್ಳ ಪ್ರಾಂತದ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೧೮ (ಹೆ.ಕೋ. ೮೧)ರ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ನುಗುನಾಡು ಸಹ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನವು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೮೦ಕ್ಕೂ ಮೊದಲು, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೯೬ಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಶಾರ್ವರಿ ಸಂವತ್ಸರವು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೮೦ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ೧೧೮೦ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಅರಸನು ಎರಡನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೧೮ರ (ಹೆ.ಕೋ. ೮೧ ಮತ್ತು ೮೩) ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮಾರ ಮಾಧವದಣ್ಣಾಯಕನು ಎರಡನೆಯ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನ ಅಧೀನನಾಗಿ ಕುಮಾರನಾಡನ್ನು ಏಕಾಧಿಷ್ಠಿತವಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆತನನ್ನು ಮಹಾಪ್ರಧಾನ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ, ಮಹಾಪಸಾಯಿತ, ಬಾಹತ್ತರನಿಯೋಗಾಧಿಪತಿ ಮತ್ತು ಅನೇಕದೇಶಾಧಿಪತಿ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆತನೊಡನೆ ಕೇಶವದಣ್ಣಾಯಕನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನುಗುನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ಕುಂದೂರು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಲ್ಲಂಬಾಳಿನ ಕಾಮೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಕುಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಹೆ. ಕೋ. ೮೩ನೆಯ ಶಾಸನವು ಪ್ರಧಾನ ನರಸಿಂಹನಾಯಕ ಹಾಗೂ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ತಿಪ್ಪರಸಯ್ಯನ ಸಾಮಂತನಾದ ಎಚಿಮನಾಯಕರು ಈ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ ೧೧೯೮ರಲ್ಲಿ ನುಗುನಾಡನ್ನು ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಹಿರಿಯ ದಣ್ಣಾಯಕ ಗೌಡಯ್ಯನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಜೋಡಿ ಕಾಟೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ನಂ. ಗೂ. ೧೫೬ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಶ್ರೀರಂಗದಣ್ಣಾಯಕನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೨೧ನೆಯ ವರ್ಷದ (ಗು.ಪೇ. ೮೯) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿದ್ದು, ಆತನು ಹಿರಿಯನಾಡಿನ ಮಹಾಪ್ರಭುವಾದ ಕೊಲುಗಣದ ಶಂಕರಗಾವುಣ್ಡನೊಡನೆ ವಿಜಯನಾರಾಯಣದೇವರಿಗೆ ದಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಂಕರಗಾವುಣ್ಡನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೨೯ನೆಯ ವರ್ಷದ ಕೆಲಸೂರಿನ (ಗು ಪೇ. ೧೦೧) ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೆಸರು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಮಹಾಪ್ರಧಾನ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದಂಡನಾಯಕ ಮತ್ತು ಜಲ್ಲಹ ದಣ್ಣಾಯಕರೆಂಬ ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಸೇನಾನಿಗಳು ಕ್ರಿ. ಶ ೧೨೨೨ರ (ನಂ. ಗೂ. ೩೨೧) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದಾನಿಗಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬದನಾಳು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾದ ಕಾಲದ ವಿವರಗಳು ಸರಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಆ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ ಶ. ೧೨೨೮ರ ಮಾರ್ಚಿ ೧೪ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು (ನಂ.ಗೂ. ೨೬೪). ಅಂದು ಕುಮಾರ ಸೋಮೇಶ್ವರನು ರಾಜಧಾನಿ ಕಣ್ಣಾನೂರಿನಿಂದ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಆ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆ ಶಾಸನವನ್ನು ಪ್ರೊ. ಕೊಯೆಲ್ಹೋರವರು ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ[1] ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿ ನರಸಿಂಹನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದು ಸೋಮೇಶ್ವರನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹಾಕಿಸಿದ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದಕಾಲದಿಂದಲೇ ಹೊಯ್ಸಳರಾಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸೋಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ವಹಿಸಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.[2]

ಸೋಮೇಶ್ವರನ ೭ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ೪ ಶಾಸನಗಳು ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆ ಶಾಸನ ಕಲ್ಲುಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಡೆದುಹೋಗಿ ಶಾಸನಗಳ ಬಹುಭಾಗ ಹಾಳಾಗಿವೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೪೧ ನೆಯ ವರ್ಷದ ನಂ.ಗೂ. ೨೫೬ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತರಯೂರು ಪೆರಿಯನಾಡಿನಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೫೩ರ ಹೆ.ಕೋ. ೨೨ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬದನಾಡಿನ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಹೆ. ಕೋ. ೪೮ನೆಯ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನದ ಪಾಠವು ಮಾತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣ

[1] *The Hoysaḷa Vamśa*, p. 185.

[2] cf. K. R. Venkataraman: *Hoysaḷas in the Tamil country*, p. 15.

ವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೫೫. ಅದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮತ್ತು ಬಾಣೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ದತ್ತಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಅಲಾಳದೇವ ದಣ್ಣಾಯಕನ ಅತಿಕಾರ (ಅಧಿಕಾರ)ವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿವೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಭಾಷೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಮೂರನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಸೇನಾನಿ ಪೆರುಮಾಳದಣ್ಣಾಯಕ. ಈತನ ಉಲ್ಲೇಖ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೮೫ನೆಯ ವರ್ಷದ ನಂ.ಗೂ. ೨೧೭ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರೊ. ಕೊಯೆಲ್ಹೋರವರು ಹೆಗ್ಗಡೆ ಕಲ್ಲಯ್ಯ (ಗು.ಪೇ. ೪೭) ಮತ್ತು ಮಹಾಪ್ರಧಾನ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ (ಗು.ಪೇ. ೬೪) ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಮೂರನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ.[1] ಈ ಎರಡೂ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂವತ್ಸರಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೂಚಿಸಿದ್ದು ಈ ಸಂವತ್ಸರಗಳು ಮೊದಲನೆಯ ನರಸಿಂಹ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ನರಸಿಂಹ ಇವರಿಬ್ಬರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿರುವ ಕಾರಣ ಈ ಶಾಸನಗಳು ಮೂರನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಕಾಲದ್ದೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನಗಳ ಲಿಪಿ ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೇ ಗು.ಪೇ. ೬೪ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅರಸನನ್ನು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಪೋಸಳ ಶ್ರೀವೀರನಾರಸಿಂಹದೇವನೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿರುವದರಿಂದ ಆತನು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಮಗನೆಂದು ಅದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೪೮ನೆಯ ವರ್ಷದ ನಂ.ಗೂ. ೩೨೨ನೆಯ ಶಾಸನ ಹಾಗೂ ತಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ನಂ.ಗೂ. ೩೨೭ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನಾರಸಿಂಹ ಪೆರುಮಾಳದೇವನೆಂದು ಹೆಸರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಉದಹರಿಸಬಹುದು. ಎಂತಲೇ ಗು.ಪೇ. ೪೭ ಮತ್ತು ೬೪ನೆಯ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗು. ಪೇ. ೩೪ರ ಆಲತ್ತೂರಿನ ಶಾಸನವು ಮೂರನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಸೇರಿದುದಾಗಿದೆ. ಅದರ ಕಾಲ ಶಕ ೧೨೦೫ನೆಯ ವಿಜಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ ೧೦ ಶುಕ್ರವಾರ. ಈ ವಿವರಗಳು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಶಕವರ್ಷ ಹಾಗೂ ಸಂವತ್ಸರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಶಕವರ್ಷವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೮೩–೮೪ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದು ಆಗ ಮೂರನೆಯ ನರಸಿಂಹನೇ ಇನ್ನೂ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಶಾಸನದ ೩–೪ನೆಯ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀಮತು ಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಶ್ರೀ ವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವರಸರು" ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದರೆ ಮೂರನೆಯ ನರಸಿಂಹ ಹಾಗೂ ಬಲ್ಲಾಳ (ಮೂರನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳ) ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಾಳನು ನರಸಿಂಹನೊಡಗೂಡಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿಜಯ ಸಂವತ್ಸರವನ್ನೇ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಶಕವರ್ಷ ೧೨೧೫ ಆಗುತ್ತಿದ್ದು ಅದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೯೩–೯೪ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಇತರ ವಿವರಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಉಕ್ತ ತಿಥಿಯು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೯೪ ಫೆಬ್ರವರಿ ೭ ಭಾನುವಾರದಂದು ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ವೇಳೆಗೆ ಮೂರನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಪೆರುಮಾಳದಣ್ಣಾಯಕನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಹೆಸರು ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಆತ ಸಿತಗರಗಂಡ, ನೀಲಗಿರಿ (ಸಾಧಾರ?) ಮುಂತಾದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ. ಆತನೂ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೯೨ನೆಯ ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೦ರ ನಂ. ಗೂ. ೩೯ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತನಾಗಿರುವ, ಇನ್ನು ಮೂವರು ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಉಲ್ಲೇಖಿತನಾದ . . . . ಮೆಯ ದಣ್ಣಾಯಕನ ಮಗನಾದ ಪೆರುಮಾಳದೇವ ದಣ್ಣಾಯಕನೂ ಅನನ್ಯರೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಅದೇ ವರ್ಷದ ಜೂನ್ ೮ರ (ನಂ. ಗೂ. ೩೪೦) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ಪೆರುಮಾಳುದೇವಣ್ಣಾಯಕನ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ನಂ. ಗೂ. ೩೯ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಭೀಮಯ ದಣ್ಣಾಯಕ ಮತ್ತು ಮಂಚಣದಣ್ಣಾಯಕರ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಭೀಮಯನನ್ನು ಗೋಪಿಯ ದಣ್ಣಾಯಕನ ಮಗನೆಂದೂ, ಮಂಚಯನನ್ನು ಅಲ್ಲಾಳದೇವ ದಣ್ಣಾಯಕನ ಮಗನೆಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೧೦ರಲ್ಲಿ ಪೆರುಮಾಳನ ಮಗನಾದ ಮಾಧವ ದಣ್ಣಾಯಕನು ಹದಿನಾಲ್ಕುನಾಡನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯಿಂದ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದು ಗು. ಪೇ. ೧೫೨ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾಧವ ದಣ್ಣಾಯಕನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೧೪ರ ನಂ. ಗೂ. ೩೪೭, ೧೩೧೫ರ ಗು.ಪೇ. ೨೨೩ ಮತ್ತು ೧೩೬೮ರ ಗು. ಪೇ. ೧೭೪ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲೂ ಉಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮಾಧವನಿಗೆ ಭರತಜೀಯದಣಾಯಕ

[1] *op.cit.* p. 209, note 4.

೬೭ಕೆ

ನೆಂಬ ಮಗನಿದ್ದು ಆತ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೨೦ರಲ್ಲಿ ಅದೇ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ (ಗು. ಪೇ. ೪೦). ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಆತನ ಸಹೋದರನಾದ ಕೇತಯ್ಯನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೨೭ (ಗು. ಪೇ. ೧೭೯) ಮತ್ತು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩೩೨ರಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ (ನಂ. ಗೂ. ೧೩೮).

ವಿಜಯನಗರ

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೬೮ನೆಯ ವರ್ಷದ ನಂ. ಗೂ. ೨೫೮ನೆಯ ತಗಡೂರಿನ ಶಾಸನವು ವೀರಬುಕ್ಕಣ್ಣವೊಡೆಯ (ಮೊದಲನೆಯ ಬುಕ್ಕ)ನ ಮಗನಾದ ಚಿಕ್ಕಕಂಪಣ್ಣವೊಡೆಯನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಈ ಅರಸನು ಈಗಿನ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಚಂಗಲ್ಪೇಟೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಆರ್ಕಾಟ್ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪೂರ್ವಭಾಗದ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.[1] ಮಧುರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಮದೀಯರ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿದವನು ಈತನೇ. ಈತ ಕ್ರಿ. ಶ ೧೩೬೮-೬೯ರ ತುಂಡು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಗು. ಪೇ. ೧೩೨) ಕುಮಾರನಂಜಣ್ಣನೊಡನೆಯೂ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೭೨ನೆಯ ವರ್ಷದ ಗು. ಪೇ. ೧೨ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕ್ರಿ. ಶ, ೧೩೭೪ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೪ರ ಶಾಸನ (ಗು. ಪೇ. ೧೮) ದಿಂದ ಆ ವೇಳೆಗೆ ಕಂಪಣ್ಣನು ಮೃತಿಹೊಂದಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಶಾಸನವು ಆತನ ಮಗನಾದ ನಂಜಣ್ಣನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದ ತನ್ನ ಹಿರಿಯನಿಗೆ ಪುಣ್ಯಲಭಿಸಲೆಂದು ಹಳ್ಳಿಯೊಂದನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೭೪ರ "ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧ ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೧ರ ನಡುವಣ ಒಂದುದಿನದಲ್ಲಿ" ಕಂಪಣ್ಣನು ಮೃತಿ ಹೊಂದಿರಬಹುದೆಂದು ಸಿವೆಲ್‌ರವರು ಊಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.[2] ನಂಜಣ್ಣನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೮೦ರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಹೆ. ಕೋ. ೧೪೯ನೆಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನ ಎರಡನೆಯ ಹರಿಹರನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದಾಗಿದೆ. ಶಕವರ್ಷ ೧೨೦೦ನೆಯ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಬಹುಳ ೩೦ ಎಂಬ ತೇದಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಲಿಪಿ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳಿವೆ. ಉಕ್ತವಾದ ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು ಎಂಬುದು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿ ಸಂವತ್ಸರವು ಎರಡನೆಯ ಹರಿಹರನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಶಕವರ್ಷ ೧೩೦೧ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ನೈಜತೆಯ ಬಗೆಗೆ ಸಂದೇಹವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯ ದೇವರಾಯನ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೧೫ರ ಶಾಸನವು (ನಂ. ಗೂ ೨೮೮) ಉಮ್ಮತ್ತೂರಿನ ಠಾಣೆಯರಸ (ಅಧಿಕಾರಿ) ನಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವಪ್ಪನನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತದೆ. ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರದ ತಾಮ್ರಶಾಸನವು (ಗು. ಪೇ. ೧೪೯) ಎರಡನೆಯ ಬುಕ್ಕನ ಮಗನಾದ ಹರಿಹರನು ಮಾಡಿದ ದಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ಬುಕ್ಕನಿಗೆ ಹರಿಹರನೆಂಬ ಮಗನಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ದೇವರಾಯನಿಗೆ ಆ ಹೆಸರಿನ ಮಗನಿದ್ದ. ಶಾಸನವು ದೇವರಾಯನನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಶಕವರ್ಷ ೧೪೩೨ ಸಹ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ತಪ್ಪು. ೧೪೪೨ಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ೧೪೩೨ ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಖಂಡರಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿದರೂ ತೇದಿಯ ಉಳಿದ ವಿವರಗಳು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಹೇವಿಳಂಬಿ ಸಂವತ್ಸರವನ್ನು ಸರಿಯಾದುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೧೭ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕಾಲವನ್ನು ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸದೆ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದುವರೆಗಿನ ಶಾಸನಭಾಗವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಭಾಷಾಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲೂ ತಪ್ಪಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಬುಕ್ಕನ ಸೋದರಳಿಯನಾದ ಮೂರನೆಯ ಹರಿಹರನು ತನ್ನನ್ನು ಬುಕ್ಕನಮಗನೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಅಪರೂಪವಾದುದೇನಲ್ಲ. ಈಗ ಊಹಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೧೭) ಮೊದಲನೆಯ ದೇವರಾಯ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ. ಹರಿಹರನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ಶಾಸನದ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಸಂದೇಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

---

[1] R. Sewell: *Historial Inscriptions of Southern India*, p.195 ff.

[2] *Ibid.*, p. 199.

ಗು.ಪೇ. ೭೮ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಶಕವರ್ಷ ೧೩೪೪ಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೪೨೨ ಅಗಸ್ಟ್ ೨. ತನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ದೇವರಾಯ ಮಹಾರಾಯನಿಗೆ ದೇವಲೋಕ ಲಭಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಆ ಸಲುವಾಗಿ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರನಾದ ಮೂರನೆಯ ಹರಿಹರನು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಮತ್ತು ೧೧ ಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದಾನದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ವೇಳೆಗೆ ದೇವರಾಯನು ಮೃತಿ ಹೊಂದಿದ್ದನೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಂಜನಗೂಡಿನ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಮಠದಲ್ಲಿರುವ ತಾಮ್ರಶಾಸನವು (ನಂ.ಗೂ. ೧೧೦) ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಉದಯಗಿರಿಯನ್ನು ಜಯಿಸಿದ ನಂತರ ಆ ಜಯೋತ್ಸಾಹದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಆ ಮಠದ ಅರ್ಚಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದಾನದ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಶಕವರ್ಷ ೧೪೧೨. ಈ ತೇದಿಯನ್ನು ಸಂಖ್ಯಾಸಂಕೇತ ಪದಗಳಾದ ನೇತ್ರ, ಇಂದು, ವೇದ, ಭೂ ಎಂಬ ಪದಗಳಿಂದ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೪೯೦ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವೇಳೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಸು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೧೩ರಲ್ಲಿ ಉದಯಗಿರಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದನೆಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು (ಅಂಕಿಗಳಿಂದ) ಬಳಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಕಣ್ಡರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಿತ್ತು, ಆದರೆ ಅದು ಸಂಖ್ಯಾಸಂಕೇತಪದ (chronogram) ಗಳಿಂದ ಸೂಚಿತವಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಶಕ ೧೪೧೨ ಎಂದೇ ಅರ್ಥೈಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನದ ನೈಜತೆಯು ಸಹ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನಾವು ಆ ಶಾಸನದ ಮೂಲಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಯತ್ನಗಳು ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅದರ ಲಿಪಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಹೆ.ಕೋ. ೧೩೩ ಮತ್ತು ೧೪೩ನೆಯ ಉಯ್ಯಂಬಳ್ಳಿಯ ಮತ್ತು ಮಗ್ಗೆಯ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳೂ ಸಾಳುವ ನರಸಿಂಹನ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಧಾನ ತಿಪ್ಪರಸಯ್ಯನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಿತ್ತೂರಿನ ರಾಮಯ್ಯದೇವರಿಗೂ ಮಗ್ಗೆಯ ಬಾಣೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೂ ಬಿಟ್ಟ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿವೆ. ಒಂದರಲ್ಲಿ (ಹೆ. ಕೋ. ೧೩೩) ಕಠಾರಿ ಸಾಳುವ ನರಸಿಂಗರಾಜವರ್ಮನೆಂದೂ ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ (ಹೆ.ಕೋ. ೧೪೩) ನರಸಿಂಗರಾಯನೆಂದೂ ಅರಸನನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ ಈ ಎರಡೂ ಶಾಸನಗಳು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೪೯೭ರಲ್ಲಿ, ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಹೆ.ಕೋ. ೧೩೩ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ರಾಜನನ್ನು ನರಸಿಂಗರಾಜವರ್ಮನೆಂದು ಹೆಸರಿಸಿರುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಹೆ.ಕೋ. ೮೯ ಸಾಳುವ ಇಮ್ಮಡಿ ನರಸಿಂಹನ ತಾಮ್ರಶಾಸನ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಲವನ್ನು 'ಭಾಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯೇ' ಎಂಬ ಸಂಕೇತದಿಂದ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಕಟಪಯ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಇದು ಶಕಕಾಲ ೧೪೧೪ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅರಸನ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನರಸಿಂಹನು ಅಹೋಬಲದ ಅಧಿದೇವತೆಯಾದ ನರಸಿಂಹನ ವರಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಜನಿಸಿದನೆಂದೂ, ಎಂತಲೇ ಆ ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಆತನಿಗಿಡಲಾಯಿತೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಅರಸನ ಆಣತಿಯಂತೆ, ಅರಸನು ನೀಡಿದ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ, ನಾಗನಾಯಕನು ಭಗ್ನವಾಗಿದ್ದ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಗೊಳಿಸಿ, ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಂದು ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರಸನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಅರಸನು ದೇವಸಮುದ್ರ ಪ್ರತಿನಾಮವಾದ ಚಾಕೇನಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಅಗ್ರಹಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ದತ್ತಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕತಾರಕವಾಗಿರಲೆಂದು ನಾಗನಾಯಕನು ಅರಸನ ದಾನವನ್ನು ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನೆಂದು ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ನಾಗನಾಯಕನನ್ನು ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯಾಸರ್ವಸ್ವನೆಂದೂ, ಸಾಹಿತ್ಯರಸಜೀವಿತನೆಂದೂ ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ

ನಂ.ಗೂ. ೩೭೭ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನರಸಣ್ಣನಾಯಕನ ಮನೆಯ ಶಿರಪ್ರಧಾನನೆನಿಸಿದ ತಿಪ್ಪರಸಯ್ಯನು ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಯ ವಿಷಯವಿದೆ. ರಾಜಾಧಿರಾಜ, ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಕಡಹಾರಿಸಾಳುವನೆಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ನರಸಣ್ಣನಾಯಕನು ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೦೨ನೆಯ ವರ್ಷದ ಈ ಶಾಸನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಳುವ ಇಮ್ಮಡಿ ನರಸಿಂಹನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಮೇಲೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಹೆ.ಕೋ. ೧೩೩ ಮತ್ತು ೧೪೩ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ನರಸಿಂಗರಾಜವರ್ಮ ಮತ್ತು ನರಸಿಂಗರಾಯರನ್ನು ಈ ಇಮ್ಮಡಿ ನರಸಿಂಹನೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನದಿಂದ ಈತನು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರಾಜನಾಗಿದ್ದು ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ತುಳುವರಾಜನಾದ ನರಸಣ್ಣನಾಯಕನೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈತನು ಕಡಹಾರಿ ಸಾಳುವನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ವಿಷಯ ಗಮನಾರ್ಹ. ಈ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವ ತಿಪ್ಪರಸಯ್ಯನು ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

ಆರವೀಡು ವಂಶದ ಬುಕ್ಕನ ಮಗನೂ, ಪಿನ್ನಮನ ಮೊಮ್ಮಗನೂ ಆದ ರಾಮರಾಯನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೧೩ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನ (ನಂ.ಗೂ. ೧೧೩)ದಲ್ಲಿ ಆ ಅರಸನ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆತನ ರಾಣಿಯಾದ ಲಕ್ಕಾಂಬಿಕೆಗೆ ಜನಿಸಿದ ಶ್ರೀರಂಗನನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ಸ್ತುತಿಸಿದೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಈತನು ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಕಣ್ಡರಿಸಿದಾತ ಮಂಗಣಾಚಾರ್ಯನ ಮಗ ವೀರಣ. ಆರವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಆರವೀಡು ಮನೆತನದ ಮೊದಲನೆಯ ಶ್ರೀರಂಗರಾಯನ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೭೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನವನ್ನು ಕಣ್ಡರಿಸಿದಾತನೂ ಇವನೇ (ನಂ.ಗೂ. ೧೧೨). ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನವನ್ನೂ ಕೂಟಶಾಸನವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತಾಮ್ರಶಾಸನದ ಮೂಲಪ್ರತಿಯೂ ನಮಗೆ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ.

ಗು.ಪೇ. ೧೯ರ ಭೀಮನಬೀಡಿನ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನವು ನಾಗರೀ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಶಕವರ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಹುಧಾನ್ಯ ಸಂವತ್ಸರ ಶ್ರಾವಣ ಶು. ೧೨ ಎಂದು ಕಾಲ ನಿರ್ದೇಶನವಿದೆ. ಲಿಪಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ್ದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕಾಲವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ವಿವರಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಸಂವತ್ಸರವು ಶಕವರ್ಷ ೧೪೪೦ಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೧೮ರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಕೃಷ್ಣರಾಯನಿಗೆ ಪುತ್ರಸಂತಾನವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾತನ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಗೋವಿಂದರಾಜನು ಶ್ರೀನಿವಾಸಪಂಡಿತ ಮತ್ತು ತಿರುಮಲಪಂಡಿತರಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಗ್ರಾಮವೊಂದನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಇದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವೆನಿಸದಿದ್ದರೂ, ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಕೃಷ್ಣರಾಯನನ್ನು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದೇನೋ! ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ತನ್ನ ಮಗನಾದ ತಿರುಮಲನಿಗೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೨೪ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದನೆಂಬುದು, ಆಗ ತಿರುಮಲನಿಗೆ ಕೇವಲ ೬ ವರ್ಷಗಳಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಎಂದಮೇಲೆ ತಿರುಮಲನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೧೮ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಪುತ್ರೋತ್ಸವದ ವಿಷಯವು ಇದೇ ತಿರುಮಲನ ಜನನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆಂದು ಊಹಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು. ಬಹುಶಃ ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಿರುಮಲ ಜನಿಸಿರಬೇಕು. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿರುವ ಗೋವಿಂದರಾಜನು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಾಳುವ ಗೋವಿಂದರಾಜನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೨೧ರ ಗು.ಪೇ. ೧೩೪ನೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲೂ ಈ ಗೋವಿಂದರಾಜನ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಇದೇ ತಿರುಮಲರಾಯನ ಮರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಾಸನ ಸಹ ಇದ್ದಂತಿದೆ. ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಗ್ನವಾದ ಈ ಶಾಸನ (ನಂ.ಗೂ. ೯೩)ದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಕಾಲ ಶಕ ೧೪೫೧ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೨೯, ಫೆಬ್ರವರಿ ೭). ಇದರಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲರಾಯನಿಗೆ ಪುಣ್ಯ ಲಭಿಸಲೆಂದು ದಾನವೊಂದನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತೆಂದಿದೆ. ತಿರುಮಲರಾಯನು ಈ ವೇಳೆಗೆ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಸದ್ಗತಿ ದೊರಕಲೆಂದು ಈ ದಾನವನ್ನು ನೀಡಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಅರಸನ ಹೆಸರಾಗಲೀ, ಇತರ ವಿವರಗಳಾಗಲೀ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶಾಸನ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲದ್ದು. ತಿರುಮಲನು ತಂದೆಯು ಜೀವಿಸಿದ್ದಾಗಲೇ ಸತ್ತನೆಂಬುದೂ, ಈ ಮನೋವ್ಯಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅರಸನೂ ಸತ್ತನೆಂಬುದೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಶಾಸನೋಕ್ತ ತಿರುಮಲನು ಈ ಯುವರಾಜನೇ ಆಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಶಾಸನ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಆತನು ನಿಧನ ಹೊಂದಿದನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನ್ಯೂನಿಜನು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾದ ಎಂಟು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತಿರುಮಲನು ರೋಗಪೀಡಿತನಾಗಿ ಮರಣಹೊಂದಿದನೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಅದು ನಿಜವಾದಲ್ಲಿ ಆತನು ೧೫೨೫–೨೬ರಲ್ಲಿ ನಿಧನನಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಸಹ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವೆಂಬುದೂ ಪರಿಶೀಲನಾರ್ಹವೇ.

ಶಕವರ್ಷ ೧೪೬೪ಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೪೩ನೆಯ ಫೆಬ್ರವರಿ ೩ರ ನಂ. ಗೂ. ೧೧೫ನೆಯ ಶಾಸನವು ಸಲಕರಾಜನ ಮಗನಾದ ತಿರುಮಲರಾಯ ಮಹಾರಾಯನು ಎಮ್ಮೆಬಸವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದತ್ತಿಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಅಚ್ಯುತರಾಯನು ಮರಣಹೊಂದಿದ್ದನು. ಆತನ ಮಗನಾದ ಯುವರಾಜ ವೆಂಕಟನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಸಲಕರಾಜ ತಿರುಮಲನು ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದು, ಕ್ರಮೇಣ ತಾನೇ ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢನಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನೆಂಬುದು ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ. ಪ್ರಸ್ತುತಶಾಸನವು ತಿರುಮಲನು ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ದಾನಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕಾಲದ್ದಾಗಿದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅವನು ಸಾರ್ವಭೌಮಸೂಚಕವಾದ ಎಲ್ಲ ಬಿರುದುಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿದುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ದಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಎಮ್ಮೆಬಸವೇಂದ್ರನು ಒಬ್ಬ ವೀರಶೈವಗುರು. ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡಲಾದ ಕೊಮ್ರಕೆರೆ ಗ್ರಾಮವು ಹಸ್ತಿನಾವತಿವಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ಮೂಡನಾಡಿನ ಕುರುಗೋಡು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಳ್ಳಾರಿ

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕುರುಗೋಡಿನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ವೀರಶೈವ ಗುರು ಬಹುಶಃ ಹೊಸಪೇಟೆಯ ಬಳಿ ಜಂಬುನಾಥ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಮಠವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈತನು ಕಾಲಜ್ಞಾನದ ಕರ್ತೃ. ಈ ವಿಷಯ ಶಾಸನದಲ್ಲೇ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿರುವ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಮಠದವರ ವಶಕ್ಕೆ ಈ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನವು ಹೇಗೆ ಬಂತೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲ.

ಉಮ್ಮತ್ತೂರಿನ ಪಾಳೆಯಗಾರರು

ರೈಸ್‌ರವರು ಎ. ಕ. ಸಂಪುಟ IVರ ಪೀಠಿಕೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳಷ್ಟನ್ನೇ ಆಧರಿಸಿ ಈ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ ಈ ವರೆಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಅಂಶಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳು ಗೋಚರವಾಗಿವೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೩೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ಗು. ಪೇ. ೨೪ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವೀರಸೋವಣ್ಣವೊಡೆಯನ ಮಗನಾದ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಚಿಕ್ಕವೊಡೆಯನು ತೆರಕಣಾಂಬಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈತ ಉಮ್ಮತ್ತೂರು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಆಧಾರಗಳಿಲ್ಲ. ಆ ಪಾಳೆಯಗಾರರು ಹೊಂದಿದ್ದ ಯಾವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಈತ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೪೬೭ನೆಯ ವರ್ಷದ ನಂ. ಗೂ. ೧೮೧ನೆಯ ಶಾಸನವು ಉಮ್ಮತ್ತೂರಿನ ಸೋಮಯ್ಯದೇವನನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಒಡೆದಿದ್ದು ಆತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಶಾಸನದ ಭಾಗವು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆತನು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ ದೇವರ ಭಕ್ತನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರದ, ಶಕ ೧೩೯೧ಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೪೬೯ರ ಗು. ಪೇ. ೧೭೬ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸೋಮರಾಯವೊಡೆಯನ ಮಗನಾದ ವೀರಗಜಬೇಟೆಕಾರ ದೇವರಾಜವೊಡೆಯನ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಆತ ಕುಡುಗುನಾಡನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೮೨ರ ಚಿಕ್ಕಣಾಪುರದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ವೀರಭದ್ರದೇವರಿಗೆ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ವೀರನಂಜರಾಯವೊಡೆಯನು ಬಿಟ್ಟ ದತ್ತಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈತನು ತೆರಕಣಾಂಬಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ತರ್ಕಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉಮ್ಮತ್ತೂರಿನ ಅರಸರು ಹೊಂದಿದ್ದ ಘೇಣಾಂಕ ಚಕ್ರೇಶ್ವರ, ಪೆಸಾಳಿಹನುಮ ಮುಂತಾದ ಬಿರುದುಗಳು ಈ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ.

ಶಕ ೧೪೦೦ರ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೮೮) ಗು. ಪೇ. ೧೭೮ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ ಅರಸರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ವೀರಹನುಮಪ್ಪಒಡೆಯ
|
ಇಮ್ಮಡಿರಾಯ
|
ದೇವಣ್ಣ ಒಡೆಯ — ಬೆದ್ದೆಯ ನಂಜರಾಯ ಒಡೆಯ

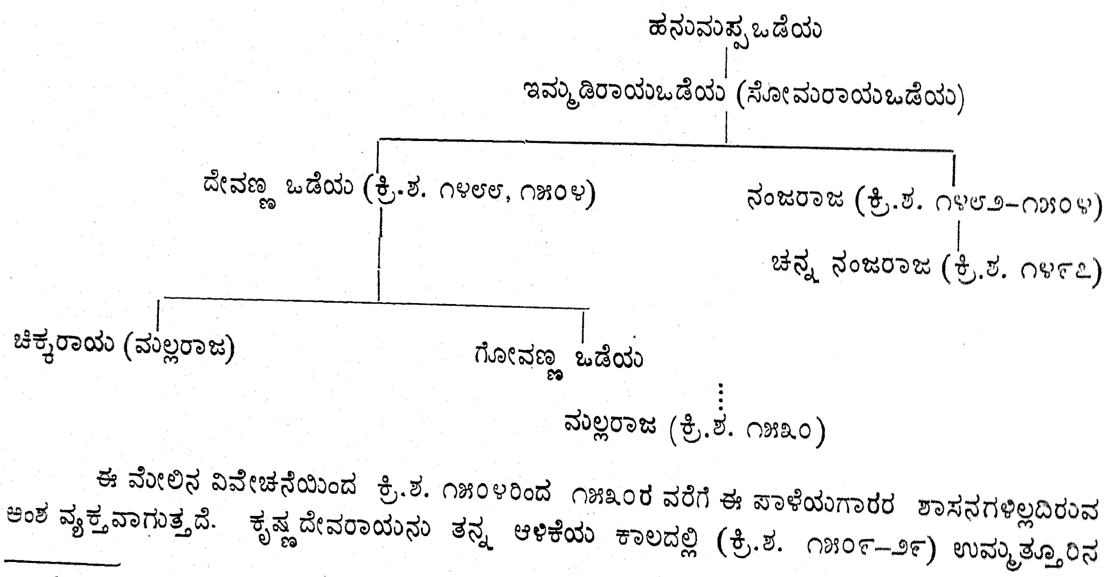
ಈ ನಂಜರಾಯ ಒಡೆಯನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೮೯ (ಗು. ನೇ. ೧೨೦) ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೯೦ (ನಂ. ಗೂ. ೨೫೯) ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೯೨ (ನಂ. ಗೂ. ೩೩೪; ಮತ್ತು ಗು.ಪೇ. ೧೩೫), ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೯೫ (ನಂ. ಗೂ. ೩೩೫ ಮತ್ತು ೩೩೬) ಮತ್ತು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೦೪ (ಗು. ಪೇ ೧೧೫ ಮತ್ತು ೧೧೪)ನೆಯ ವರ್ಷಗಳ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೯೭ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವೀರನಂಜರಾಯನ ಮಗನಾದ ಚನ್ನ ನಂಜರಾಯಒಡೆಯನು ಮಾಡಿದ ದಾನದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಆದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೦೪ರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ನಂಜರಾಯನೇ ದಾನಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೩೦ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲರಾಜ ಒಡೆಯನ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಆದರೆ ಈತನಿಗೆ ನಂಜರಾಜನೊಡನೆ ಇದ್ದ ಸಂಬಂಧ ತಿಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ರೈಸ್‌ರವರು ಕೋಟೆಯ ನಾಯಕರ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಕೋಟೆ ಎಂಬುದು ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿರುವ ಬೆಟ್ಟದಕೋಟೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಚೇರಚೋಳಪಾಂಡ್ಯ ಮೂವರುರಾಯರಗಂಡ', 'ನೀಲಗಿರಿಸಾಧಾರವೊಡೆಯ' ಅಥವಾ 'ನೀಲಗಿರಿನಾಡಾಳ್ವ' ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಆ ನಾಯಕರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಕೆಲವರು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೦೪, ಆಗಸ್ಟ್ ೧೫ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಹೆ.ಕೋ.೨೮) ದೇವರಾಜವೊಡೆಯನ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಹೆಸರಿನ ಸಾಮ್ಯದಮೇಲೆ ಅದೇ ವರ್ಷದ ಆಗಸ್ಟ್ ೨೬ರ ನಂ.ಗೂ. ೧೫೭ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ದೇವರಾಜನೂ ಈತನೂ ಒಬ್ಬನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ತೇದಿಯ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೦೪, ಆಗಸ್ಟ್ ೧೫) ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನವು (ನಂ. ಗೂ. ೧೫೯) ದೇವರಾಜ ಒಡೆಯನು ಧರಿಸಿದ್ದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನೇ ಹೊಂದಿದ್ದ ಮೂಡಣಕೋಟೆಯ ಗೋವಣ್ಣ ಒಡೆಯನನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಇವರಿಬ್ಬರ ಸಂಬಂಧವೆಂತಹುದು? ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ, ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೀರನಂಜರಾಯನು ಉಮ್ಮತ್ತೂರಿನ ಪಾಳೆಯಗಾರನಾಗಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಊಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಗು.ಪೇ. ೧೭೮ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿರುವ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವಷ್ಟೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇಮ್ಮಡಿರಾಯನಿಗೆ ದೇವಣ್ಣ ಮತ್ತು ವೀರನಂಜರಾಯನೆಂಬಿಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಹಿರಿಯನಾದ ದೇವಣ್ಣನು ಮೂಡಣಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪಾಳೆಯವೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದೇ? ಗೋವಣ್ಣ ಒಡೆಯನು ಈ ದೇವಣ್ಣನ ಮಗನಾಗಿರಬಹುದೇ?

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೦೬ (ಶಕ ೧೪೨೭)ನೆಯ ಗು.ಪೇ. ೨೬ನೆಯ ಶಾಸನ ವೀರನರಸಿಂಹನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ 'ಪೆನುಗೊಂಡಚಕ್ರೇಶ್ವರ' ಬಿರುದಾಂಕಿತನಾದ ದೇವಣ ಒಡೆಯನ ಮಗ ವೀರಚಿಕ್ಕರಾಜ ಒಡೆಯನು ತೆರಕಣಾಂಬೆನಾಡನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದಿದೆ. ಈ ದೇವಣ್ಣನೇ ದೇವರಾಜ ಒಡೆಯ. ಗು.ಪೇ. ೧೭೬ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ಸೋಮರಾಯ ಒಡೆಯನೇ ಇಮ್ಮಡಿರಾಯ ಒಡೆಯನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕರಾಯನು ಇಮ್ಮಡಿರಾಯನ ಮೊಮ್ಮಗನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮಲ್ಲರಾಜನೆಂಬುದು ಈತನ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರಾಗಿರಬಹುದು.[1] ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಉಮ್ಮತ್ತೂರಿನ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ರೂಪಿಸಬಹುದು.

ಈ ಮೇಲಿನ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೦೪ರಿಂದ ೧೫೩೦ರ ವರೆಗೆ ಈ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಶಾಸನಗಳಿಲ್ಲದಿರುವ ಅಂಶ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ತನ್ನ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೦೯–೨೯) ಉಮ್ಮತ್ತೂರಿನ

[1] K. A. Nilakanta Sastri and N. Venkataramanayya : *Further Sources of Vijayanagara History*, I, pp. 181–83

ಒಬ್ಬ ಪಾಳೆಯಗಾರನನ್ನು ಅಣಿದ ವಿಷಯ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಆತನು ಆಳುತ್ತಿರುವವರೆಗೂ ಈ ಪಾಳೆಯಗಾರರು ತಮ್ಮ ಪಾಳೆಯದ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೩೦ರವರೆಗೂ ಇವರ ಶಾಸನಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಅಡಗಿಸಿದ ಉಮ್ಮತ್ತೂರಿನ ಪಾಳೆಯಗಾರನ ಹೆಸರು ಗಂಗರಾಜನೆಂಬುದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗಂಗರಾಜನ ಉಲ್ಲೇಖವೇ ಇಲ್ಲ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೦೪ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾತ ನಂಜರಾಜ. ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಆಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ಗಂಗರಾಜನು ಈ ನಂಜರಾಜನೆಂದೇ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಶಕ ೧೪೩೪ಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೧೨ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೯ನೆಯ ದಿನಾಂಕದ ನಂ.ಗೂ. ೩೦೨ನೆಯ ನರಸಿಂಹವರ್ಮನ ಮಗನಾದ ಕೃಷ್ಣವರ್ಮಮಹಾಧಿರಾಜನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಆತನ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬನ, ಹಾಗೂ ತಲೆಕಾಡಿನ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಶಾಸನೋಕ್ತ ಕೃಷ್ಣವರ್ಮಮಹಾಧಿರಾಜನು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನೇ ಆಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲದ ವೇಳೆಗೆ ತಲಕಾಡು ಮತ್ತು ಉಮ್ಮತ್ತೂರುಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಏನಿದ್ದರೂ, ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೧೩ರ ಆಕ್ಟೋಬರ್ ೪ರ ವೇಳೆಗೆ ಉಮ್ಮತ್ತೂರಿನ ಪಾಳೆಯಗಾರರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಸಾಳುವ ಗೋವಿಂದರಾಜನನ್ನು ತೆರಕಣಾಂಬಿಸೀಮೆಯ ಪ್ರಾಂತಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದುದಂತೂ ಖಚಿತ (ಗು. ಪೇ. ೧೩೬)[1]

ಮೈಸೂರಿನ ಒಡೆಯರು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿದ ಶಾಸನಗಳು. ಈ ಮನೆತನದ ಕೊನೆಯ ಅರಸರಾದ ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರು ೨೩–೯–೭೪ರಲ್ಲಿ ವಿಧಿವಶರಾದರು. ಈ ಅರಸರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಡಕುಗಳಿವೆ. ಶಕ ೧೫೬೧ಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೩೯ರ ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜನ ಗಜ್ಜಿಗನಹಳ್ಳಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ನಂ.ಗೂ. ೨೧೨) ಇವರ ಒಂದು ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಇಮ್ಮಡಿ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನು ಘನ ಶೈಲ–ಪೆನುಗೊಂಡ–ದಿಂದ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಇದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರಿದು ಗೋದಾವರೀ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವೈಭವದಿಂದ ಆಳಿದ ಅರಸರು, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಆಳಿದರೆಂದು ಹೇಳಿ, ಚಾಮರಾಜ, ಆತನ ಮಗ ಬೆಟ್ಟದ ಚಾಮರಾಜ ಮತ್ತು ಮೊಮ್ಮಗ ಕಂಠೀರವನರಸ ರಾಜರನ್ನು ಶಾಸನ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಚಾಮರಾಜನಿಗೂ ಮೊದಲಿನವರು ಗೋದಾವರೀ ಪ್ರದೇಶದ ಯಾವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನಾಗಲಿ, ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬರಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಶಾಸನ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿಲ್ಲ. ಚಾಮರಾಜನಿಗೂ ಮೊದಲು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆತನದ ಇತರರು ಆಳಿದರೆಂದೂ, ಬೆಟ್ಟದ ಚಾಮರಾಜನ ನಂತರ ಆಳಿದವನು ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜಒಡೆಯನೇ ಹೊರತು ಕಂಠೀರವನರಸರಾಜನಲ್ಲವೆಂಬುದೂ, ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ರಾಜಒಡೆಯರ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಆರನೆಯ ಚಾಮರಾಜನ ಬಳಿಕ ಈ ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜಒಡೆಯನು ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಆಳಿದನು. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಿಯುಗ ೪೭೨೬, ಶಕವರ್ಷ ೧೫೪೬ಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೬೨೪–೨೫ನೆಯ ವರ್ಷದ ಮುಳ್ಳೂರು ಶಾಸನ (ಹೆ. ಕೋ. ೯೭)ದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವ ಚಾಮರಾಜನು, ಆರನೆಯ ಚಾಮರಾಜನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಶಕ ೧೫೬೫ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೬೪೪)ನೆಯ ನಂ. ಗೂ. ೧೪ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ನಂದಿಯ ವಿಗ್ರಹವೊಂದರ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಿದೆ. ಇದು ಮೈಸೂರಿನ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ ಮಗನಾದ ದಳವಾಯಿ ವಿಕ್ರಮರಾಯನ ಸೇವೆ ಎಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯನು ಯಾರು ? ರಾಜಒಡೆಯರ ಸೋದರನಾದ ಬೆಟ್ಟದ ಚಾಮರಾಜನ ಮಗ (natural son) ಎಂಬುದು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ಶಾಸನವೊಂದರಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮರಾಯನು ರಾಜಒಡೆಯರ ಮಗನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.[2]

---

[1] ಮೇಲೆ ನಮೂದಿಸಲಾದ ಗ್ರಂಥದ ಪುಟ ೨೦೦ ಹಾಗೂ ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ.

[2] S. K. Aiyangar: *Ancient India and South Indian History and Culture*, II, p. 222 and note.

ಗು. ಪೇ. ೧೪೬ನೆಯ ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರದ ಶಾಸನ ಹೊಸದಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾದದ್ದು. ಬೆಟ್ಟದ ಚಾಮರಾಜನ ಮಗನಾದ ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಶಕ ೧೫೭೬ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೬೫೪) ರಲ್ಲಿ ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸೀಮೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಬೊಮ್ಮರಸಯ್ಯನು ಆ ಗ್ರಾಮದ ಬಾವಿಯೊಂದನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಗೊಳಿಸಿದನು. ಈ ಬಾವಿಯನ್ನು ವೀರವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನ ಮಗನಾದ ತಿರುಮಲರಾಜಯ್ಯನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನಾದ ಶಂಕರಯ್ಯನು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಶಕ ೧೫೩೬ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೬೦೪)ರಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಿದ್ದನೆಂದೂ ಕೆಲ ಕಾಲದ ಬಳಿಕ ಕೂಪದಿಂದ ಗಂಗೋದಕ ನಡೆಯದೆ ಕೂಪ ಜೀರ್ಣವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ವೀರವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನು ಆರವೀಡು ಮನೆತನದ ಒಂದನೆಯ ವೆಂಕಟಪತಿ. ಆದರೆ ಆತನಿಗೆ ತಿರುಮಲ ಅಥವಾ ತಿರುಮಲರಾಜಯ್ಯನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಗನಿರಲಿಲ್ಲ. ವೆಂಕಟಪತಿಯ ಹಿರಿಯ ಸಹೋದರನಾದ ರಾಮನಿಗೆ ಆ ಹೆಸರಿನ ಮಗನೊಬ್ಬನಿದ್ದನು. ಶಾಸನೋಕ್ತ ತಿರುಮಲರಾಜಯ್ಯನು ಈತನೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ ಸಂಪುಟದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ (ಉದಾ : ನಂ. ಗೂ. ೨೦೮) ಈತನು ರಾಮರಾಜ ತಿರುಮಲರಾಜಯ್ಯದೇವನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ನಂ. ಗೂ. ೩೨೮ ಮತ್ತು ೩೫೫ನೆಯ ಶಾಸನಗಳೆರಡೂ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೬೬೨ನೆಯ ವರ್ಷದ್ದು. ದೇವರಾಜಒಡೆಯನು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವರ್ಷ ದೇವಾಜಮ್ಮನು ಗತಿಸಿದ ಅರಸರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಕಳಲೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಹಾಮಹತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಮಠವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಆ ಮಠಕ್ಕೆ ಕುಚಿಹಟ್ಟಿ, ಸಂಬುಪುರ (ನಂ. ಗೂ. ೩೨೮) ಮತ್ತು ಉಪ್ಪಿನಹಳ್ಳಿ (ನಂ. ಗೂ. ೩೫೫) ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದಳೆಂದು ಆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ದೇವಾಜಮ್ಮನು ಕಂಠೀರವನರಸರಾಜವೊಡೆಯರ ಪತ್ನಿಯೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.[1]

ಹೊರಮರಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಶಕ ೧೫೯೧ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೬೯)ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನ (ಹೆ.ಕೋ. ೧೭) ದೇವರಾಜವೊಡೆಯನ ಆಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಆತನ ಕುಮಾರ ಕಂಠೀರವ ಮಹೀಪಾಲಕನು ಕೊಟ್ಟ ದಾನವೊಂದನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಕಂಠೀರವನು ದೇವರಾಜವೊಡೆಯರ ಪೌತ್ರನೆಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆ ದಳವಾಯಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ, ವಿಲ್ಕ್ಸ್ ಮಹಾಶಯನು 'ಮೈಸೂರಿನ ಚರಿತ್ರೆ' (History of Mysore)ಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ, ವಂಶಾವಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಕುಮಾರ ಕಂಠೀರವನು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈತನ ಹಿರಿಯ ಸೋದರನಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನು ತಂದೆಯಾದ ದೊಡ್ಡದೇವರಾಜನ ನಂತರ ಆತನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾದನು. ಕಂಠೀರವನ ಅಜ್ಜನಾದ ಶಾಸನೋಕ್ತ ದೇವರಾಜವೊಡೆಯನು ಖ್ಯಾತಿವೆತ್ತ ರಾಜವೊಡೆಯರ ಕಿರಿಯ ಸೋದರನಾದ ಮುಪ್ಪಿನ ದೇವರಾಜನೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ಕೆ. ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಹಯವದನ ರಾಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನು ತನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನಾದ ಕೆಂಪದೇವಯ್ಯ (ಅಥವಾ ದೇವರಾಜವೊಡೆಯ)ನ ಬಳಿಕ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದನೇ ಹೊರತು ತಂದೆಯಾದ ದೊಡ್ಡದೇವರಾಜನ ನಂತರವಲ್ಲ. ಈ ದೊಡ್ಡದೇವರಾಜನು ಆಳಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೭೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ಹೆ.ಕೋ. ೧೩ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಂಠೀರವ ಅರಸಿನವರು ಬಿಡಾರದ ವೆಂಕಟ್ಟಯ್ಯನನ್ನು ಕಾಶಿಗೆ ಕಳುಹಿದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಆರು ವರಹಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆತನಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕಾಶಿಗೆ ಕಳುಹಿದುದರ ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಂಠೀರವ ಅರಸನು ಕುಮಾರ ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜನೇ. ತನ್ನ ತಂದೆ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈತನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಬಲವನ್ನು ಈ ಶಾಸನಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ನಂಜನಗೂಡಿನ (ನಂ.ಗೂ. ೧೫೯) ಮತ್ತು ಗಟ್ಟವಾಡಿಯ (ನಂ.ಗೂ. ೩೧೬,೩೧೭ ಮತ್ತು ೩೧೯) ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳು ಇಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯನು ನೀಡಿದ ಕ್ರಯ ಭೂದಾನ ಶಾಸನಗಳು. ಈ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿಯೂ ದಾನವನ್ನು ಖರೀದಿಗೆ ಪಡೆದಾತ ವೆಂಕಟ್ರಾಮೈಯ್ಯನೆಂಬ ಒಬ್ಬಾತನೇ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆತನು ಪಡೆದ ಗ್ರಾಮಗಳೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರದಚಾವಡಿ ವಳಿತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳಾದರೂ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ, ತುರುವೇಕೆರೆ, ತಾಯೂರು ಮತ್ತು ಸತ್ಯಾಗಾಲ ಎಂಬ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿದ್ದುವು. ನಂ.ಗೂ. ೧೫೯ ಮತ್ತು ೩೧೬ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಕ್ರಯವಾಗಿ ಪಡೆದ ಗ್ರಾಮಗಳು ಪಟ್ಟಣದ ಹೋಬಳಿಯೊಳಗಿದ್ದರೆ, ನಂ.ಗೂ. ೩೧೭ ಮತ್ತು ೩೧೯ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದವುಗಳು

[1] C. Hayavadanarao : *Mysore Gazetteer*, II, pt. IV, pp. 2440-41

ಮಹಿಶೂರನಗರ ಹೋಬಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದುವು. ಇವು ಅಂದಿನ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತವೆ. ವಳಿತಗಳು ಹಿರಿದಾದ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೋಬಳಿಗಳಿದ್ದು ಒಂದೊಂದು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು 'ಸ್ಥಳ'ಗಳಿದ್ದುವು. ವಿಚಾರಚಾವಡಿ ವಳಿತದೊಳಗೆ ಪಟ್ಟಣ ಹೋಬಳಿ ಹಾಗೂ ಮಹಿಶೂರನಗರ ಹೋಬಳಿಗಳಿದ್ದು ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ತುರುವೇಕೆರೆ ಸ್ಥಳಗಳು ಪಟ್ಟಣ ಹೋಬಳಿಯೊಳಗೂ, ತಾಯೂರು ಮತ್ತು ಸತ್ಯಾಗಾಲ ಸ್ಥಳಗಳು ಮಹಿಶೂರನಗರ ಹೋಬಳಿಗೂ ಸೇರಿದ್ದುವು. ಆ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ವಿಕ್ರಯಿಸುವ ಮೊದಲು ಅವುಗಳ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಆದಾಯದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾನುಭೋಗನಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಮೈಸೂರಿನ ಒಡೆಯರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಲಲಿತಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು, ವಿದ್ವಾಂಸರ, ಪಂಡಿತರ ಪೋಷಕರಾಗಿದ್ದರು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೮೮ನೆಯ ವರ್ಷದ ನಂ. ಗೂ. ೧೬೭ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ಒಡೆಯರು ಮೈಸೂರು ಹೋಬಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಏಚಿಗಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಯಳವಂದೂರಿನ ದೊಡ್ಡಪಂಡಿತನಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ದಾನಪಡೆದಾತನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೧೬ ಮತ್ತು ೧೮೧೮ನೆಯ ವರ್ಷಗಳ ಹೆ.ಕೋ. ೨೭ ಮತ್ತು ೩೭ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶಂಖಹಳಿ ಮತ್ತು ಚಕ್ಕೂರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೀಣೆ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನಿಗೆ ದತ್ತಿಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೧೮ನೆಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೩ ಮತ್ತು ೧೪ರಂದು ಸವಾರ ಕಚೇರಿ ಅಂದರೆ ಅರಮನೆಯ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಬಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದ ಭೀಮರಾಯನು ದೇಬೂರು ಮತ್ತು ಹತ್ತವಾಳು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಇನಾಮುಕೊಡಿಗೆಯಾಗಿ ಪಡೆದ ವಿಷಯ ನಂ.ಗೂ. ೧೩೩,೧೩೪,೧೫೦ ಮತ್ತು ೩೯೦ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇವು ಅಂದು ಅರಸರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿಷ್ಠಾವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಗೌರವಿಸಲು ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಕವಿಗಳು-ರೂವಾರಿಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಏಳು ಜನ ಶಾಸನ ಕವಿಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಜಖಿಚದ ಮಲ್ಲನು ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೫೭ರ (ಹೆ.ಕೋ. ೬೦) ಬೆಳತೂರು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನನ್ನು 'ಕವಿರಾಜಬಾಂಧವ' (ಕವಿರಾಜರ ಸ್ನೇಹಿತ) ಹಾಗೂ ಸನ್ದಿಖಿಕೆಯವಗಾದಮಲ್ಲಂ ಎಂದೂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೪೮ರ ಕೂಡ್ಲಾಪುರದ ಶಿಲಾಶಾಸನದ (ನಂ.ಗೂ. ೩೨೨) ಕರ್ತೃ ಗಂಗಮಂಡಲಪಂಡಿತ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೪೪೮ರ ಗು.ಪೇ. ೧೪೭ನೆಯ ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರದ ಶಾಸನ ಕವಿ ಯಜುರ್ವೇದದ ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದ ವೇದಕೇಸರಿಭಟ್ಟನ ಮಗನಾದ ನೃಸಿಂಹ. ಶಾಸನವನ್ನು ರಚಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಈತನಿಗೆ ಒಂದು ವೃತ್ತಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಇದೇ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಾಚಾರ್ಯನೆನಿಸಿದ ವರದಾಚಾರ್ಯರ ಪುತ್ರನಾದ ಶ್ರೀಗಿರಿ ಸಕಲಾಚಾರ್ಯನು ಎರಡು ವೃತ್ತಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದನೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ಈತನು ಇಂತಹ ದತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಬಹುಶಃ ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಪಿಡುವ ಅಥವಾ ರಾಜಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಶಾಸನಾಧಿಕಾರಿ ಎಂಬ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಡನೆ ಬಹುಶಃ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನದ ಶಾಸನಾಚಾರ್ಯನನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದು.[1]

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೧೩, ೧೫೧೭ ಮತ್ತು ೧೫೨೧ರ (ನಂ. ಗೂ. ೩೯೮, ಗು.ಪೇ. ೧ ಮತ್ತು ಗು.ಪೇ. ೧೫೦) ಮೂರು ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳ ಕರ್ತೃ ಸಭಾಪತಿ. ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸನಾದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಜನ ಹಲವಾರು ಶಾಸನಗಳ ಕರ್ತೃವಾದ ಈತ ಪರಿಚಿತನಾದ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈತ ಆಸ್ಥಾನಕವಿಯಾಗಿದ್ದು ಅಚ್ಯುತರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಅದೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಲಕರಾಜನಮಗ ತಿರುಮಲ ಹಾಕಿಸಿದ ನಂ.ಗೂ. ೧೧೫ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕರ್ತೃವೂ ಸಭಾಪತಿಯೇ. ಅದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೪೩. ಹೆಸರನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಈತನನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಭಾಪತಿ ಎಂದು

[1] D. C. Sircar : *Indian Epigraphical Glossary*, p. 304

ಗುರುತಿಸಿದರೆ ಈ ಶಾಸನಕವಿ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದನೆನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಒಬ್ಬಾತ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಅಸಾಮಾನ್ಯ.

ನಂ.ಗೂ. ೧೧೧ನೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ತಾಮ್ರಶಾಸನವು ಆರವೀಡು ವಂಶದ ಶ್ರೀರಂಗರಾಯನ ಕಾಲದ್ದಾಗಿದ್ದು ಆ ಶಾಸನದ ಕರ್ತೃವನ್ನು ಸಭಾಪತಿಯ ಮಗನಾದ ಕವಿಶಾಸನಸ್ವಯಂಭು ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಾಸನದ ಕಾಲವು ಶಕ ೧೪೯೭ ಆಗಿದ್ದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೭೫ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಸಭಾಪತಿಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಭಾಪತಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಬಹುಶಃ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಆತನ ಮಗನ ಹೆಸರು ಕವಿಶಾಸನಸ್ವಯಂಭು ಎಂದಾಗಿತ್ತೆ ? ಅಥವಾ ಕವಿ ಎಂಬುದು ಆತನ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದು ಶಾಸನಸ್ವಯಂಭು ಎಂಬುದು ಬಿರುದಾಗಿರಬಹುದೇ ?

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೮೦ರ (ನಂ. ಗೂ. ೧೧೬) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಭಾಪತಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಆತನು ಕುಂಭಘೋಣದ ಕುಂಭಲಿಂಗನ ಮಗ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತ ಇವನು ಭಿನ್ನವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ನಂ.ಗೂ. ೨೧೨ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೬೩೯) ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ ನರಸಿಂಹಾರ್ಯನ ಮಗ ನೃಹರಿ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕವಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೪೮ರ ಲೊಕ್ಕೆರೆ ಶಿಲಾಶಾಸನ (ಗು.ಪೇ. ೧೮೬) ಅಪ್ಪಾಜಿ ಜೋವೀಸನ ಬರಪ ಎಂದಿದೆ. ಶಾಸನವನ್ನು ಆತ ಕಂಡರಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಾಸನದ ಪಾಠವನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆಂದು ಅರ್ಥೈಸಲಾದೀತೆ? ತಾಂಡ್ಯದ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೫೪) ಶಾಸನ (ನಂ.ಗೂ. ೧೭೮)ದಲ್ಲಿ 'ಬಾವಿಸೆಟ್ಟಿಪೇಳೆ' ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ. . . . . .ಯಾಚಾರಿ ಬರೆದನೆಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾವಿಸೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಶಾಸನದ ಕರ್ತೃವೆಂದೂ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕಂಡರಿಸಿದಾತನೆಂದೂ ಹೇಳಬೇಕು.

೧೫ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಸನ ಕಂಡರಿಸಿದವರು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪುನ್ನಾಟ ಸ್ಕಂದವರ್ಮನ ಬಸವನಪುರ ತಾಮ್ರಶಾಸನ (ನಂ.ಗೂ. ೧೭೫) ಕುನಾಚಾರಿಯ ಲಿಖಿತ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆತನ ಹೆಸರನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಶಾಸನವನ್ನು ಆತ ಕಂಡರಿಸಿದನೆನ್ನಬೇಕು. ನೀತಿಮಾರ್ಗನ ಗಟ್ಟವಾಡಿ ಶಿಲಾಶಾಸನ (ನಂ ಗೂ. ೩೧೪) ಬರೆದಾತ ಬಿದಿಯಮ್ಮ. ಆದರೆ ಆದೇ ಗ್ರಾಮದ ತಾಮ್ರಶಾಸನ (ನಂ.ಗೂ. ೪೦೨)ವನ್ನು ಕಂಡರಿಸಿದಾತ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾಚಾರ್ಯ. ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೦೪. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಕಂಬಯ್ಯನ ಶಕ ೭೩೦ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೮೦೮)ರ ತಾಮ್ರಶಾಸನ (ನಂ.ಗೂ. ೨೭೮) ವನ್ನು ಬರೆದಾತ ಸಹ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾಚಾರ್ಯನೇ. ಆದರೆ ಇದು ಮೇಲಿನ ಶಾಸನಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಹಿಂದಿನದು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪದ. ಆದರೆ ಯಾವ ಶಬ್ದಕೋಶದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪದಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಉದಹರಿಸಲಾದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾಚಾರ್ಯ ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನೆಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುವುದಾದರೆ, ಈ ಬಳಕೆಯ ಮಾತು ೮–೯ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಂ.ಗೂ. ೨೯೪ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದಾತ ಇಮ್ಮಡಿ ಪೆಮ್ಮಡಿಯಾಚಾರಿ. ಇದು ಆತನ ಶೀಘ್ರಲಿಖಿತವೆಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೫೭ರ ಬೆಳತೂರ ಶಾಸನದ ರೂವಾರಿ ಮುನಿವರಸಿಂಗಾಚಾರಿ. ಈತನನ್ನು ಮಚ್ಚರಿಪರ ಗಂಡನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುನಿವರಸಿಂಗಾಚಾರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನೇ ಮುನಿದವರಿಗೆ ಸಿಂಹಪ್ರಾಯದಂತಿರುವ ಆಚಾರಿ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು! ಗು.ಪೇ. ೧೦೨ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದಾತ ಮಾಣಿಕ್ಯಾಚಾರಿ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೪೮ರ ಕೂಡ್ಲಾಪುರದ ಶಾಸನವನ್ನು (ನಂ.ಗೂ. ೩೨೨) ಕಂಡರಿಸಿದಾತ ಮಡಿಮಾಚಾರಿ. ಚಾಕೇನಹಳ್ಳಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನ (ಹೆ.ಕೋ. ೮೯)ವನ್ನು ಕೊರೆದಾತ ತಿಪ್ಪಯಾಚಾರಿಯ ಮಗ ಭೈರವಾಚಾರಿ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಆಚಾರಿ ಎಂಬ ನಾಮಾಂತ್ಯಪದವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಇವರೆಲ್ಲಾ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರೆಂದು ಶಾಸನಗಳ ಕಣ್ಡರಣೆ ಇವರ ಒಂದು ವೃತ್ತಿ ಎಂದೂ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಸೇನಬೋವ, ರಾಯಸ ಮುಂತಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೇನಬೋವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ಲೆಕ್ಕಿಗ, ಕಾರಕೂನ. ರಾಯಸ ಎಂದರೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ. ಈ ಹುದ್ದೆ ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನದ ನಂತರ, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಸೇನಬೋವ ಅರಪರಸ (ಹೆ.ಕೋ. ೧೨೩–ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೭೯), ರಾಯಸಂ ಲಿಂಗಪ್ಪಯ್ಯ (ನಂ.ಗೂ. ೧೨೨–ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೪೯೯), ರಾಯಸಂ ವೈದ್ಯಲಿಂಗಯ್ಯ (ನಂ.ಗೂ. ೧೨೩–ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೪೬)—ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.

ಅಸಗರ (ಹೆ.ಕೋ. ೪೮–ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೫೫), ಸಿರಿಪತಿಯ ಮಗ ಪೊನ್ನಯ್ಯ (ಹೆ.ಕೋ. ೪೭–ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩೨೭) ಲಿಂಗಣ (ನಂ.ಗೂ. ೨೯೨–ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೨೭) ಮುಂತಾದ ಇತರರೂ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕೊರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಅನುಭವವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳಿಯ ಬರಹಗಾರರು. ಎಂತಲೇ ಇವರು ಬರೆದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಆರ್ಥಿಕ–ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳು

ಸಂಪುಟದ ಪದಸೂಚಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ತೆರಿಗೆಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿನವು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ನಂತರ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟುವೆಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅನೇಕವು ವಿಜಯನಗರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾದವುಗಳು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತವೆಲ್ಲ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಏಕಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟವು. ಅದುವರೆವಿಗೂ ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಅರಸನ, ಒಂದು ಅರಸು ಮನೆತನದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಹಿಂದೂಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತಹವುಗಳಾಗಿದ್ದು ಸ್ವಮತ, ಸ್ವಧರ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯಾದರೂ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯ ಭಾವನೆ ಉದ್ದೀಪನಗೊಂಡಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಯಿಸಿದರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅಂದಿನ ಅರಸರು ಸಹ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಣ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸವನ್ನು ತುಂಬಿಸಲೆಂದು ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದಲೂ ಧನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿತ್ತು; ಎಂತಲೇ ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸುಂಕಗಳು.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸುಂಕಗಳ ವಿವರಣೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವುಗಳ ಅರ್ಥ ಆಗಿಲ್ಲ. 'ಕೋಜುಗಳತೆರಿಗೆ' ಏನು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ (ಗು.ಪೇ. ೧೩೬). ಇದೇ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಗಣಾಚಾರಿತೆರಿಗೆಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಸಹ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಸಹ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. 'ಗಣ' ಎಂದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಜನರ ಗುಂಪು. ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. 'ಗಣಾಚಾರಿ ಲಿಂಗಯ' ಎಂಬಾತ ಹೆ. ಕೋ. ೬೭ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಬೇರಂಬಾಡಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಗು.ಪೇ. ೨೧೬) ಹೊನ್ನಪ್ಪನೆಂಬ ಗಣಾಚಾರಿ (ವೀರಶೈವ ಗುರು ?)ಗೆ ಗ್ರಾಮವೊಂದನ್ನು ಕಾಳಾಂಜಿಯಾಗಿ ಕೊಡಲಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. 'ಗಣಾಚಾರಿ ದೆಜಿಗೆ' ಎಂಬುದು ಈ ವೀರಶೈವ ಯತಿಗಳು ಕೊಡಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆಯೇ? ಶಿವಪುರದ (ಗು. ಪೇ. ೧೭೬) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ 'ಗಣಾಚಾರ' ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಮಾತುಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದು.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕಗ್ಗಲೂರಿನ ನಂ. ಗೂ. ೩೮೧ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲನಹಳ್ಳಿಯ 'ಸುದಚಿನ್ನ'ಗಳು ಸೋಮೆಯದೇವರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಆದಾಯಗಳ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾನ್ಯದ ಓಲೆ ಎಂದು ಕರೆದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾಜಿ ಚಉರಿಗೆ, ಗಾಣಕಾವಲಿ, ಅಸಗ, ಮಾದೆಗ, ತೋಟ, ಕಬಿನ ಆಲಯ ಸುಂಕ ಇವುಗಳನ್ನು, ಪುರದ ಒಳಗಣ ಬಣಜಮತ ಇಷ್ಟನ್ನೂ ದೇವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಮಾದೆಗ, ಬಣಜಮತ ಇವುಗಳ ಅರ್ಥವು ಸಹ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಸಗ ಎಂಬುದು ಅಗಸ ಪದದ ರೂಪ. ಅಸಗರ (ಅಗಸರ) ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದುದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಗು. ಪೇ. ೧೩೪ನೆಯ ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ವೃತ್ತಿಕಾರರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದುದರ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಬೋಗಾಜಿದೆರಿಗೆ, ದಾಸುಗಳ ತೆರಿಗೆ, ಅಸಗರ ತೆರಿಗೆ, ನಾಯಿಂದರ ತೆರಿಗೆ, ಕುಂಬಾರ ತೆರಿಗೆ, ಮಗ್ಗಸುಂಕ, ಮಾದಾಜಿಕೆ– ಇವುಗಳು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಕೆಲವು ತೆರಿಗೆಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ವೋಜುಗಳ ತೆರಿಗೆ ಎಂಬುದು ಸಹ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ವೋಜ ಎಂದರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆಯೇ? ವೋಜ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಕಮ್ಮಾರ, ಬಡಗಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬೋಗಾರರು, ಆಹಳರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪ

ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವೋಜಂಗಳ ತೆರಿಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವೋಜು (ಓಜು) ಗಳು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೋ ಅಥವಾ ವೋಜ ಎಂಬ ನಾಮಾಂತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ ಕಲ್ಕುಟಿಗ (ರೂವಾರಿ) ರೋ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಈ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ರೆಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಈ ತೆರಿಗೆಗಳು ಬಹಳವಾಗಿದ್ದು ಯಾವುದು ಸಕ್ರಮ ಯಾವುದು ಅಕ್ರಮ ಎಂಬುದೇ ತಿಳಿಯಲಾರದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ದುರ್ಲಾಭಗಳನ್ನು ಅಂದಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೭೪ನೆಯ ವರ್ಷದ (ಗು. ಪೇ. ೬) ಶಾಸನವು ವಿಜಯಾಪುರದ ವಿಜಯನಾರಾಯಣ ದೇವಾಲಯದ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರನು ಹೀಗೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ೨೦ ರೇಖೆಗಳಷ್ಟು ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಕೊಡಗೆದೇಜೆಯನ್ನು ವಿಜಯಾಪುರದ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಗಣ ಭೂಮಿ ಯಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪಡೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದ ವಿಜಯಾಪುರದ ಸೀಮೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ರುಸ್ತುಂಖಾನ ವೊಡೆಯನು ಈ ಅಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಪಡಿಸಿದನು.

ಸದಾಶಿವರಾಯನ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲದ ೧೫೪೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನ ಗು.ಪೇ. ೨೩ ಹಲಗೆವೊಡೆಯನಿಗೆ ಮುಸಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಎರಡು ಉಪಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿಗುತ್ತಿಗೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. 'ಸುತ್ತಿಗುತ್ತಗೆ' ಎಂಬುದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಹಣಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಹ ಹಿಡುವಳಿಯ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಗುತ್ತಿಗೆಯ ಹಣ ೪೦ ಗದ್ಯಾಣಗಳೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಕಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೆಡಿಗೆಗಳಿಂದ ಅದು ವಿನಾಯಿತಿ ಪಡೆದಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ರಾಮರಾಜ ಮಹಾಅರಸನ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಈ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾತ ಬಹುಶಃ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ರುಸ್ತುಂಖಾನನೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೪೯ರಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದರಾಜನು ಇದೇ ಹಲಗೆ ವೊಡೆಯನಿಗೆ ಭೂಮಿಯೊಂದನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನು ಗು. ಪೇ. ೪೬ನೆಯ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಸು. ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಗು. ಪೇ. ೮೬ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೋಣನೂರಿನ ಬಸವೈಯನ ಮಗನಾದ ವೀರೈಯನಿಗೆ ಪುರ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಡಲಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮ ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಸಾಗುವಳಿ ಯಾಗದೆ ಪಾಳುಬಿದ್ದಿದ್ದು ಪೊದೆ, ಕುರುಚಲು ಗಿಡಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಪಡೆದಾತನು ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ, ಸರಿಪಡಿಸಿ ಪುನಃ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಷರತ್ತನ್ನೂ ಸಹ ವಿಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು. 'ಮರಿಯಾದೆ' ಎಂದು ಆ ಭೂಮಿಗೆ ನಿಗದಿಯಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಆತನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಶಾಸನದ ಪೂರ್ಣವಿವರಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೩೫ನೆಯ ವರ್ಷದ ಗು. ಪೇ. ೧೩೭ನೆಯ ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರದ ಶಾಸನವನ್ನು ಕ್ರಯಶಾಸನವೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರ ದೇವಾಲಯದ ಸ್ಥಾನಿಕನಾದ ನಂಜಿನಾಥಜೋಯಿಸನ ಮಗ ಅಯ್ಯಪನು ಕಮಲಾಪುರ ಅಗ್ರಹಾರವೆಂಬ ಪ್ರತಿನಾಮವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಹುಲ್ಲಾಣ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಗ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಭೂಮಿಯ ಬೆಲೆಯಾದ ೨೫೦ ವರಹಗಳಿಗೆ ಮಾರಿದನು. ಹೀಗೆ ಮಾರಿದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಡೆದ ತೋಟ, ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಗೋಪಣರಿಂದ ೧೦೦ ವರಹಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಭೂಮಿಯೂ ಸೇರಿವೆ. ರಾಮಾಭಟ್ಟಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನೂ ಹಾಗೂ ದೇವಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಆದ ಭಾಸ್ಕರಯ್ಯನು ಗುರುಮೂರ್ತಿ ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಂಡನು.

ದೇವರ ಭಂಡಾರದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ೧೫೦ ಗದ್ಯಾಣ ಹೊನ್ನಿಗೆ ಬರುವ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ರಾಮನಾಥ ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಪೂಜೆ, ನೈವೇದ್ಯ, ನಂದಾದೀವಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಮಹಾಜನರು ಒಪ್ಪಿ ಬರೆಸಿದ ಗು. ಪೇ. ೧೬ನೆಯ ಶಾಸನ ಸು. ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದಾಗಿದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಭಂಡಾರದ ಹಣವನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯಮೇಲೆ ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಆ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಲಾಭಕರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಮಹಾಜನರಿಗಿತ್ತೆಂದು ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವರು ದೇವಾಲಯದ ಭೂಮಿಯನ್ನು

ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರೈತರೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಭದ್ರತೆಯೂ ಇತ್ತು. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿಯ ದರ ಎಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿಲ್ಲ.

ಹೊಳಲವಾಡಿಯ ಶಾಸನ (ನಂ ಗೂ. ೧೮೮) ಸು. ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದಾಗಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಕಲ್ಲಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೮ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಭೂದಾನ ಶಾಸನವೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನ ಒಂದು ವೀರಗಲ್ಲು. ಪಳ್ಳಿಕಾಲೆ ಚೆಂದಯ್ಯನು ೧೦ ಕೊಳಗ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. 'ಬೆನಯಿತಗಱಿಗ'ನ ಮಗ ಎಱೆಯನು ತಲೆಗಡಿಸಿಕೊಂಡನೆಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿಲ್ಲ. ದಾನ ಪಡೆದಾತ ಯಾರು ಎಂಬುದು ಸಹ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಬೆಳತೂರಿನ ದೇಕಬ್ಬೆಯ ಶಾಸನದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆಬ್ಬಲಗುಪ್ಪೆಯ ಶಾಸನ (ಹೆ. ಕೋ. ೬೧)ದ ಕಾಲವನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೮೮-೮೯ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ 'ನವಿಲೆನಾಡ ನಾಟ್ಗಾವುಂಡ ಪೆರ್ಮ್ಮಯಲ ಅೞಿಯ ಚೋೞನು ಆತನ ಮಗ ನವಲಾಶಿರಾಜ ಸತ್ತಡೆ ಹಾಗೂ ಆತನ ಎಳೆತಿ ತಪರಿಯ ಕಮ್ಮರಿ ಉಯಿದು ಸತ್ತಡೆ' ಅವರಿಗಾಗಿ, ಅಂದರೆ ಅವರ ಪುಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಭೂಮಿದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಎಳೆತಿ' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಹೆಂಡತಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೇನೋ. ಈಕೆ 'ಉಯಿದು ಸತ್ತಡೆ' ಎಂದಿದೆ. ಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹಾರಿ ಸತ್ತಳೆಂದು ಇದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಬಹುದೇ ?

ಗು. ಪೇ. ೪೪ನೆಯ ಶಾಸನ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಕೇತೆಯದಣಾಯಕನ ಮಗನ ನಾಮಕರಣವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ನಂಬಿ (ಅರ್ಚಕ) ಯೊಬ್ಬನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ವಿಷಯವನ್ನು ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೇತೆಯ ದಂಡನಾಯಕ ಹೊಯ್ಸಳ ಮುಮ್ಮಡಿಬಲ್ಲಾಳನ ದಂಡನಾಯಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿರಬಹುದು. ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೩೮.

ನಂ.ಗೂ. ೨೦೮ನೆಯ ಶಾಸನ ಅರವೀಡು ಮನೆತನದ ವೆಂಕಟಪತಿದೇವ (I) ನದು. ಈತನ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರನಾದ ರಾಮರಾಜು ತಿರುಮಲರಾಯ ಮಹಾಅರಸುಗಳವರು ಹದಿನಾಡ ರಾಮರಾಯ ನಾಯಕನಿಗೆ ತಾಯೂರು ಮುಂತಾದ ಮೂಗೂರು ಸೀಮೆಯ ಹದಿನೈದು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕೊಡಗೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ "ನೀನೂ ನಿನ್ನ ಮಗಂನೂ ನಂಮ ಹೆಸರನೂ ಕರೆಯಲಾಗಿ ನಾವು ನಂಮ ಹೆಸರನೂ ಕೊಟ್ಟು, ನಮ್ಮ ಹೆಸರ ತಿರಮಲರಾಜ ನಾಯಕಗೆ ಪಲಕಿ ಕೊಡಗಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟದು" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ದಾನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು ರಾಮರಾಯ ನಾಯಕ ಹಾಗೂ ಆತನ ಮಗ ತಿರುಮಲರಾಜ ನಾಯಕ. ಇದರಿಂದ ದಾನಿಯ ಹೆಸರಿನ ಮೊದಲ ಭಾಗವಾದ ರಾಮರಾಜು ಎಂಬುದು ಆತನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ದಾನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ತಂದೆಯು ತನ್ನ ಹೆಸರಿನ್ನು ರಾಮರಾಯ ನಾಯಕನೆಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ. ತಿರುಮಲರಾಜನಾಯಕ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರನ ಹೆಸರು. ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಗನಾದ ತಿರುಮಲರಾಜ ನಾಯಕನಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಲಕಿಯ ಉಂಬಳಿಗೆ ಗೊಡಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತೆಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ತಿರುಮಲರಾಜ ನಾಯಕ ಅರಸನಾದ ವೆಂಕಟಪತಿಯ ಹಿರಿಯ ಸೋದರ ರಾಮನ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪುತ್ರ ತಿರುಮಲ.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೭೨ರ ಗು. ಪೇ. ೧೨ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನ ವಿಜಯಾಪುರದ ಅಗ್ರಹಾರದ ಮಹಾಜನಗಳು ರಾಮನಾಥ ದೇವಾಲಯದ ಪಾತ್ರಭೋಗಕ್ಕಾಗಿ (ನರ್ತಕಿಯರ ಸೇವೆ) ೩೦ ಗದ್ಯಾಣಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವಿದೆ. ಶಾಸನದ ವಿವರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಒಕ್ಕಲೂ ಅರ್ಧವರಹ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗದ್ದೆಗೂ ಗೊತ್ತಾದ ಪರಿಮಾಣದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಂದಾಯವೆಂದು ಇದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಇದೇ ಕಾಲದ ಗು.ಪೇ. ೧೭ ನೆಯ ಶಾಸನವು ನಾಗವ್ವೆಯ ಮಗನಾದ ಹಿರಿಯ ರಾಮಣ್ಣನು ಕೇತವ್ವೆಯನ್ನು ದೇವಾಲಯದ ಪಾತ್ರವೆಂದು ರಾಮನಾಥದೇವರಿಗೆ ಪಾತ್ರಭೋಗವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. 'ವೀರ ಪಂಚಾಳ' ಎಂದರೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ಬಡಗಿಗಳು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಕಂಚುಗಾರರು, ಕಲ್ಕುಟಿಗರು ಮುಂತಾದ ಕುಶಲ ಕಲೆಗಾರರ ಒಕ್ಕೂಟವು ಬಡಗಿಗಳು, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ಕಂಚುಗಾರರು ಪಾತ್ರದ ಜೀವಿತಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ತೆರಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ (ಗು. ಪೇ. ೧೨) ಶಾಸನಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ವಾರದ ಈಚೆಗಷ್ಟೆ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದೆ. ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ

ಭೋಗದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿದ್ದು ಕೇತವ್ವೆ ಆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿತಳಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವೀರಪಾಂಚಾಳರು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಛಂದಸ್ಸು[1]

ಈ ಶಾಸನ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿತವಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿ ಶಾಸನದಲ್ಲೂ—ಅದು ಪದ್ಯಶಾಸನವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಪದ್ಯ ಗದ್ಯಗಳು ಕೂಡಿ ಬರುವ ಶಾಸನವಾಗಿರಲಿ—ಕಂಡುಬರುವ ಪದ್ಯಗಳ ಛಂದಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಆಯಾ ಶಾಸನದ ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಶಾಸನ ಕವಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಛಂದಸ್ಸು ವಹಿಸಿರುವ ಪಾತ್ರ ಯಾವ ರೀತಿಯದು, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವಿವಿಧ ಛಂದಸ್ಸುಗಳು ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿವೆ, ಅಂತಹ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕವಿಗಳ ವಿದ್ವತ್ತಿನ ದೃಷ್ಟಿ ಯಾವ ತೆರನಾದ್ದು ಈ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಾದರೆ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕೆಲಸ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ. ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ರಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ಛಂದಸ್ಸುಗಳು ಉಂಟುಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸುಗಳು—ಎರವಲು ಕೊಂಡ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯವಾದ—ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮಜಲುಗಳನ್ನೂ ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಇದರಿಂದ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಛಂದೋವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೂ ತೌಲನಿಕ ವಾಗಿಯೂ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡುವುದೂ ಫಲಕಾರಿಯಾದ್ದೇ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಯನವಿರಲಿ, ಛಂದಸ್ಸಿನ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಇನ್ನೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಭಾವವಾಹಿಯಾದ ಭಾಷೆ ನಿಯತ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿ ಹೆಣೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಕವಿಕಾರ್ಯ ರಹಸ್ಯದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಪ್ರಾಚೀನಕವಿತ್ವ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಹಾಗೂ ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೇರಳವಾದ ಉಪಪತ್ತಿಯುಂಟು.

ಇಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳ ಛಂದಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗ ಅನುಸರಿಸಿರುವ ಕ್ರಮಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ: ಛಂದಸ್ಸುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ಡಿ. ವೇಲಣಕರ್ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ 'ಜಯದಾಮನ್' ಗ್ರಂಥದ (Haritosha samiti, Bombay, 1949) ಮತ್ತು ಹೇಮಚಂದ್ರಕೃತ 'ಛಂದೋನುಶಾಸನ'ದ (Singhi Jain Series-No. 49, Bombay, 1961) ಕೊನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡ ವೃತ್ತಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ—ನಾಗವರ್ಮನ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. ೯೯೦) ಕನ್ನಡ 'ಛಂದೋಂಬುಧಿ'ಯನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಯಾ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರು, ಲಕ್ಷಣ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳು ಯಾವ ಛಂದೋ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲೆರಡು ಆಕರಗಳ ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡ 'ಛಂದೋಂಬುಧಿ'ಯನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೧. ಮೊದಲೆರಡು ಆಕರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಿಂಗಲ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಛಂದಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಕೊಡುವ ಹೆಸರುಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ಪಿಂಗಲನ ಛಂದಸ್ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬೇರೆಯವರು ಕೊಡುವ ವೃತ್ತನಾಮಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಛಂದಸ್ಸುಗಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಏರುಪೇರಾಗ ಬಹುದು.

೨. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಛಂದಸ್ಸಿಗೆ ಹೆಸರು ಪೂರ್ವೋಕ್ತವಾದ ಮೂರು ಆಕರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯದಿದ್ದಾಗ, ಮುಖ್ಯ ಛಂದೋವರ್ಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ 'ಅನುಕ್ತ' ಎಂದು ಬರೆದಿದೆ (ಉದಾ: ಗು.ಪೇ. ೪೦; ನಂ.ಗೂ. ೪೦೨).

[1] ಪೀಠಿಕೆಯ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಡಾ. ಟಿ. ವಿ. ವೆಂಕಟಾಚಲ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಸೀತಾರಾಮ್ ಜಾಗೀರ್‌ದಾರ್ ಇವರುಗಳು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

೪. ಅಕ್ಷರಗಳು ಅಳಿಸಿಹೋಗಿರುವುದು ಮುಂತಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರಣದಿಂದ ವೃತ್ತವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಾಗ, ಇಂತಹವೇ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಛಂದಸ್ಸು ಗೊತ್ತಾದರೂ ಪದ್ಯವು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದಾಗ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವೃತ್ತದ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಿಲ್ಲ (ಉದಾ : ಗು.ಪೇ. ೧೧೨ : ನಂ.ಗೂ. ೨೩೫).

೫. ಛಂದಸ್ಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾಲ್ಕು ಪಾದಗಳೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲದ ವೃತ್ತ ಜಾತಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಅಂಥ ವೃತ್ತಜಾತಿಗಳ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ 'ಅಸಮಗ್ರ' ಎಂದು ಬರೆದಿದೆ (ಉದಾ : ಗು.ಪೇ. ೧೧೨ ; ನಂ.ಗೂ. ೧೨೫).

೬. ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸವರಣೆಯಿಂದ ಓದುಗರೇ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಲಿಪಿಕಾರ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳು ಬಹು ವಿರಳವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧವಾದವೆಂದೇ ಗ್ರಹಿಸಿ ಆಯಾ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ (ಉದಾ : ಗು.ಪೇ. ೭೫ ; ನಂ.ಗೂ. ೨೪೮) ; ಪ್ರಸ್ತಾರದಿಂದ ಇಂತಹ ಛಂದಸ್ಸು ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ, ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸವರಣೆಗಳಿಂದ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತೆ ಬಹುವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟಿರುವ ವೃತ್ತಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ವೃತ್ತಜಾತಿಯ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ 'ಅಶುದ್ಧ' ಎಂದು ಬರೆದಿದೆ (ಉದಾ : ನಂ.ಗೂ. ೧೧೧, ೧೭೧).

೭. ವೃತ್ತಜಾತಿ ಇಂಥದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದ್ದಾಗ, ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೂ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ವಿಭಿನ್ನ ಲಕ್ಷಣ ತೋರುವಂತಿದ್ದಾಗ, ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ಸಂದೇಹಗಳಿದ್ದಾಗ, ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ (ಉದಾ : ಗು.ಪೇ. ೧೬೪ ; ನಂ.ಗೂ. ೪೦೨). ಹೀಗೆ ತೊಡಕಾಗಿರುವ ವೃತ್ತಜಾತಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಗುರುತಿಸದೆಯೇ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರಲೂ ಬಹುದು.

೮, ಶಾಸನಪಾಠದಲ್ಲೇ ವೃತ್ತಜಾತಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸೂಚನೆಯಿರುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ (ಉದಾ : ಕಂದ=ಕ, ಕಂ) ಮತ್ತೆ ಅಂಥವನ್ನು ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಸೂಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ತಿದ್ದಿ ಸರಿಯಾದ ಹೆಸರನ್ನು ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದೆ (ಉದಾ : ಹೆ.ಕೋ. ೩೫).

೯. ವರ್ಣವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಮ ಚತುಷ್ಪದಿಗಳಾದ ಉಪಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸದೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಉಪಜಾತಿ ಎಂದೇ ಕರೆದಿದೆ. ಅರ್ಧಸಮಚತುಷ್ಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ದುಂಡುಕಂಸದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಸಮ ಚತುಷ್ಪದಿಯೆಂದು ಬರೆದಿದೆ. ಮಾತ್ರಾವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಯೆಗೆ ಭೇದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಂಪುಟದ ವೃತ್ತಜಾತಿಗಳು ಈ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯಾಗಿವೆ : ವರ್ಣವೃತ್ತಗಳು, ಮಾತ್ರಾವೃತ್ತಗಳು, ಶ್ಲೋಕ, ಮತ್ತು ಕರ್ಣಾಟಕವಿಷಯ ಜಾತಿ. ವರ್ಣವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಸಮ, ಅರ್ಧಸಮ ಮತ್ತು ವಿಷಮ (ಉಪಜಾತಿ) ಎಂಬ ಮೂರು ಬಗೆಗಳಿಗೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಮಾತ್ರಾವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಯೆ ಮತ್ತು ಆದರ ಕೆಲವು ಪ್ರಭೇದಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಂದ ಪಿರಿಯಕ್ಕರಗಳ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿವೆ.

ವರ್ಣ ಸಮಚತುಷ್ಪದೀ ವೃತ್ತಗಳು : ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ವರ್ಗದ (೧೧) ಇಂದ್ರವಜ್ರ, ಉಪೇಂದ್ರವಜ್ರ, ದೋಧಕ, ರಥೋದ್ಧತ, ಶಾಲಿನಿ ; ಜಗತೀ ವರ್ಗದ (೧೨) ದ್ರುತವಿಲಂಬಿತ, ವಂಶಸ್ಥ ; ಶಕ್ವರೀ ವರ್ಗದ (೧೪) ವಸಂತತಿಲಕ ; ಅತಿಶಕ್ವರೀ ವರ್ಗದ (೧೫) ಮಾಲಿನಿ ; ಅಷ್ಟಿ ವರ್ಗದ (೧೬) ಶೈಲಶಿಖಾ ; ಅತ್ಯಷ್ಟಿ ವರ್ಗದ (೧೭) ಅವಿತಥ, ಪೃಥ್ವಿ, ಮಂದಾಕ್ರಾಂತ, ಶಿಖರಿಣಿ, ಹರಿಣಿ ; ಅತಿಧೃತಿ ವರ್ಗದ (೧೯) ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ ; ಕೃತಿ ವರ್ಗದ (೨೦) ಉತ್ಪಲಮಾಲೆ; ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತ ; ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಗದ (೨೧) ಚಂಪಕಮಾಲೆ, ಸ್ರಗ್ಧರೆ ; ಆಕೃತಿ ವರ್ಗದ (೨೨) ಮಹಾಸ್ರಗ್ಧರೆ ; ಮಾಲಾವೃತ್ತವಾದ ಲಲಿತವೃತ್ತ. ಅರ್ಧ ಸಮಚತುಷ್ಪದೀ ವೃತ್ತಗಳು : ಆಖ್ಯಾನಕಿ (೧೧, ೧೧) ; ಪುಷ್ಪಿತಾಗ್ರ (೧೨, ೧೩). ವಿಷಮ ಚತುಷ್ಪದೀವೃತ್ತಗಳು : ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂದ್ರವಜ್ರ ಉಪೇಂದ್ರವಜ್ರಗಳ ಮಿಶ್ರಣದ ಉಪಜಾತಿಗಳು. ಛಂದೋಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಾಯಶಃ ಶಾಸನಕವಿಗಳೇ ಸ್ವತಃ ಕಲ್ಪಿಸಿರಬಹುದಾದ ಒಂದೆರಡು ಸಮ ಮತ್ತು ಅರ್ಧಸಮಚತುಷ್ಪದಿಗಳೂ ಉಂಟು (ಗು.ಪೇ. ೪೦ ; ನಂ.ಗೂ. ೪೦೨).

ಮಾತ್ರಾವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಯೆ, ಗೀತಿ, ಆರ್ಯಾಗೀತಿಗಳೂ ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದ ಪಿರಿಯಕ್ಕರಗಳೂ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ.

ವಿವಿಧ ಛಂದಸ್ಸುಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಟ್ಟು ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಅಧಿಕಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದೆ. ಲಕ್ಷಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಾದದ ೫, ೬ ಮತ್ತು ೭ನೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರೂಢವಾದ ಗುರುಲಘು ನಿಯಮವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಪಾಲಿಸಿರುವಂಥವನ್ನು 'ಶ್ಲೋಕ' ಎಂದೂ ಪಾಲಿಸದಿರುವಂಥವನ್ನು 'ಶ್ಲೋಕ: ಅಪವಾದ' ಎಂದೂ ತೋರಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಪಾದಸಂಖ್ಯೆ ೪ಕ್ಕೆ ಕಡಮೆಯಿದ್ದಾಗ 'ಶ್ಲೋಕ: ಅಸಮಗ್ರ' ಎಂದೂ ಅಕ್ಷರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆಗಳೂ ಇತರ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವಲ್ಲಿ 'ಶ್ಲೋಕ: ಅಶುದ್ಧ' ಎಂದೂ ಕರೆದಿದೆ.

ಅಸಮಗ್ರ ಪಾದಗಳ ಛಂದಸ್ಸುಗಳಿರುವ (ಉದಾ: ಗು.ಪೇ. ೧೪೯), ಅಪೂರ್ವವೂ ವಿವಿಧವೂ ಆದ ಛಂದಸ್ಸುಗಳಿರುವ (ನಂ.ಗೂ. ೧೧೧, ೧೧೩), ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗದ ಛಂದಸ್ಸುಗಳಿರುವ (ನಂ.ಗೂ. ೨೩೫; ಹೆ.ಕೋ. ೬೦) ಶಾಸನಗಳು ಛಂದಸ್ಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕುತೂಹಲಕರವಾಗಿವೆ.

INTRODUCTION

This is the III Volume in the series of Revised Volumes of *Epigraphia Carnatica*. In all 1765 inscriptions of the then Mysore District which included the present Mandya District also, were compressed by Rice in two volumes—Volumes III and IV published in 1894 and 1898 respectively. Thereafter Sri Narasimhachar, Dr. Shamasastri and Dr. M. H. Krishna copied quite a number of new inscriptions and also revised a few published by Rice. These have been published in *Epigraphia Carnatica*, Vol. XIV and the *Annual Reports of the Mysore Archaelogical Department* from 1923 onwards. The total number of all these inscriptions published so far exceed 3000. It has been proposed to publish these in five Volumes—Volumes 3 to 7—so that each Volume may not exceed 1000 or 1100 pages. The first three pertain to the present Mysore District, the present one being the first of them.

This Volume consists of 786 inscriptions from three Taluks in the Mysore District—224 from Gundlupet (Gu) Taluk, 402 from Nanjangud (Nj) Taluk and 160 from Heggadadevanakote (Hg) Taluk including 68 new inscriptions copied in the course of our tours in the said Taluks to re-examine some of the published epigraphs.

While the inscriptions in the Nanjangud Taluk were being printed, we had an opportunity to examine the originals of 2 copper plate records and 3 stone epigraphs the availability of which we came to know late. Hence, these five records were added on later, after the records from Heggadadevanakote Taluk were printed.

In the revision of this volume we have faced more difficulties, unlike in the first two volumes, each of which had already been once revised. In a number of cases the texts had remained incomplete with a comment that some more lines were worn out or that a part of the slab still lay underground and so on. In many of those cases we have attempted to trace the original stones and copy the remaining portions, thereby giving the complete texts (cf. Gu. 67, 135; Nj. 213, 215 etc.). In some cases, as in Suttūr of Nanjangud Taluk, for example, since the records engraved in Kannada were mostly in Tamil language, the published texts were very faulty and we have revised them thoroughly. For example, one record, (Nj. 135) ascribed to Chāmarāja and said to be dated in 1759 A.D. actually belonged to the reign of the Vijayanagara king Harihara II and its correct date is Śaka 1321 corresponding to 1399 A.D.

It has not been possible for us to get the originals always and in such cases we have had to depend upon the readings of Rice. But that resulted, sometimes, in discrepencies in working out details of date. In such cases we have not only given the equivalents, though irregular, of the dates as read by him, but also have suggested the more probable dates.

Many of the original copper plates were not available for examination in spite of our attempts to get them. But some, preserved in the office of the Director of Archaeology and Museums, Government of Karnataka, could be secured and examined. We are thankful to Dr. M. S. Nagarajarao, the Director, who was kind enough to supply them as also to bring to our notice new findings as the ones from Haṅgaḷa (Gu. 203-05).

The distribution of these inscriptions in the different Volumes previously published are noted below :

Taluk	Vol. III	Vol. IV	Vol. XII	Vol. XIV	M.A.R. from 1923 onwards	New (Included in the present Vol.)	Total	Remarks
Gundlupet	—	102	—	3 Revised 45	2 Revised 1 *Sannad* 44	33	224	*Sannads* have been omitted
Nanjangud	199—3(a) = 196	69	1	1 copy of an inscription 1 *Sannad* 29	15 Revised 8 *Sannad* 79(b)	28	402	(a) 3 from Ganiganur have been ommitted since the village is now in Chamarajanagar taluk Nos. 160–161 and Nos. 164–165 of Vol. III have been clubbed into Nos. 213, 215 respectively. (b) No. 282 of Vol. XIV has been split into three (Nos. 21, 22, 23)
Heggadadevanakote	—	123	—	20	9 (a)+1	7	160	(a) One has been split into two.
	196	294	1	94	132+1	68	786	

Some important records are reviewed below.

PUNNATA CHIEFS

No. Nj. 175 from Basavanapura is a set of 5 copper plates with writing on both sides of plates 2 to 4 while the first and the last plates are engraved only on the inner faces. There are in all 35 lines of writing on eight faces. The third plate as also the inner side of the 5th plate have 5 lines of writing on each face, while there are only 4 lines each in the other plates.

This record registers a grant of the village Muṭṭalavviyūr to a brahmin, Dwivēdi Kottammaśarma by the king Skandavarma who was ruling from his victorious camp at Dhavaḷa-pura. The genealogy of this king is given as follows :

Mika
|
Tāmrakāśyapa
|
Rājāditya
⋮ (In his family after several kings)
Rāshṭravarma *m*
| Prabhāvatī of the Kadamba family
Skandavarma, the donor

The record does not specify the region over which this Skandavarma was ruling. But the gift village was situated in Eḍettoṟe-nāḍ, near the river Kappuni, *i.e.* the Kapilā to the east. The record gives an explanation for the name Tāmrakāśyapa when it says that to Mika was born in the early days, a son in a vessel of copper.

However, the members of this family have been referred to as belonging to Kāśyapa-kula in the Komaralingam plates[1] of Ravidatta published by Dr. Fleet. Therein the genealogy is given as follows :

Rāshṭravarma
|
Nāgadaṭṭa
|
Bhujaṃga *m*
| the daughter of Simhavarma
Skandavarma
|
Ravidatta

In the Māmbaḷḷi grant[2] which is the earliest of the records of these chiefs it is stated that Rāshṭravarma was the king of Puṃrāshṭra *i.e.*, Punnāṭa and belonged to the Tāmrakaśyapa family. The genealogy as given in this record is :

Vishṇudāsa
|
Rāshṭravarma *m*
| Prabhāvatī of the Hārīta family
Pṛithvīpati

[1] *Indian Antiquary*, XVIII, p. 366
[2] *M.A.R.*, 1917, p. 33 and 40-41

The record contains a description of Puṃrāshṭra, whose fame is said to have been sung by the learned in several countries and whose "villages were full of wealthy people, who possessed she-buffaloes, cows, horses, woollen blankets, gems, gold, silver, pearls and coral". It was adorned by the rivers Kāvērī and Kapinī.

We have seen above that the Basavanapura record does not refer to the region over which Skandavarma was ruling, although the gift village was situated near the river Kapinī. Obviously, this Skandavarma, as also Ravidatta of the Komaralingam plates were rulers of Puṃrāshṭra. In the Māmbaḷḷi plates, Pṛithvīpati is said to be the eldest of the three sons of Rāshṭravarma. This latter name (*i.e.* Rāshṭravarma) is common to all the records and may perhaps be identified with his namesake, son of Vishṇudāsa, as stated in the Māmbaḷḷi grant. The three sons of Rāshṭravarma are also known from the three records as Pṛithvīpati, Skandavarma and Nāgadatta. The Komaralingam grant continues the genealogy from Nāgadatta. Vishṇudāsa's name is revealed in the Māmbaḷḷi grant while his predecessors are named in the Basavanapura grant. Yet, it is difficult to make out the relationship between Rājāditya and Vishṇudāsa and probably some links are missing here.

Of the three sets of records of these chiefs, the authenticity of the Komaralingam grant has been questioned by Fleet. The faulty language and orthographical errors go very much against the genuineness of the grant. The same may be said of the Basavanapura grant also. "There are far more errors in the present plates than in the Komaralingam plates of Ravidatta",[1] although these errors are considered to have been due to the ignorance of the engraver who did not understand the import of the Sanskrit stanzas. On grounds of palaeography the Komaralingam plates are assigned to the close of the 8th or the beginning of the 9th century by Fleet while the Basavanapura grant is assigned to c. 700 A.D. The Māmbaḷḷi plates have been assigned to c. 550 A.D. by Sri Narasimhachar.

Records of other dynasties also refer to the relationships they had with the chiefs of this family. We have seen that the Basavanapura plates say that Rāshṭravarma married Prabhāvatī of the Kadamba family while according to the Māmbaḷḷi record he married Prabhāvatī[2] a princess of the Hārita family. Since the Kadambas are described as Hāritīputras, it is possible to surmise that the queen mentioned in the two records is identical and belonged to the Kadamba family. Further, in the Komaralingam grant Bhujaṅga, son of Nāgadatta, is stated to have married a daughter of Siṃhavarma.

Durvinīta, the Gaṅga king, is known to have been the daughter's son of Skandavarma, the king of Punnāṭa, and the later became the ruler of the Punnāṭa country by inheritance since his grandfather had no other heir to succeed.

Taking these relationships into consideration Sri Govinda Pai has suggested a chronology for these chiefs according to which Rāshṭravarma who married Prabhāvatī, daughter of Kadamba Ravivarma (c. 353-397 according to him), ruled between 365-390 A.D. while his grandson, Bhujaṅga, a son-in-law of the Pallava king Siṃhavarman ruled from c. 425 to 440 A.D. Ravidatta ruled from c. 470-495 A.D. whereafter Punnāṭa came to be inherited by Durvinīta (478-520 A D.)[3]. But the palaeography of all the three records of these chiefs goes very much against this chronology. As seen above the earliest record itself is assigned to c. 550 A.D.

[1] *M. A. R.*, 1936, p. 134

[2] The name has been read as Prajāvati by Narasimhachar.

[3] *A Volume of Studies in Indology*, 1941, pp. 308 ff.

The chronology of the Gaṅgas as suggested by Sri Pai[1] is not acceptable and is full of problems, which cannot be discussed here. We have suggested another chronology according to which Durvinīta ruled during c. 529-579 A.D.[2] If this is accepted, then we will have to surmise that Punnāṭa came to be inherited by Durvinīta sometime by the middle of the 6th century, after the death of his maternal uncle Ravidatta.

Considering the information that these records supply, it is possible to rearrange the chronology of these chiefs thus :

Vishṇudāsa (405-430)
|
Rāshṭravarma (430-455)
m
Prabhāvatī of the Kadamba family
|
- Pṛithvīpati (455-470)
- Skandavarma I (470-485) *m* d/o Siṃhavarma
- Nāgadatta (485-500)
  |
  Bhujaṅga (500-525)
  |
  Skandavarma II (525-550)
  |
  - A daughter *m* Avinīta
    |
    Durvinīta (529-79)
  - Ravidatta died before 550

Prabhāvatī whom Rāshṭravarma had married might have been a daughter of Kadamba Kākusthavarma. From the Tāḷagunda inscription we learn that this Kadamba ruler had matrimonial alliances with a number of royal families. It is held that Skandagupta had married one of his daughters. Ajjhita-bhaṭṭārikā, wife of Vākāṭaka Narēndrasēna appears to have been another of his daughters while Lakshmī, a third, had married an Āḷupa chief. Hence, we may surmise that Prabhāvatī, the Kadamba princess, whom Rāshṭravarma had married, was another of the daughters of Kākusthavarma.

Bhujaṅga is said to have married a daughter of Siṃhavarma who might be the grandson of Kadamba Kṛishṇavarma I. Skandavarma II, the Punnāṭa chief gave his daughter in marriage to Avinīta, the Gaṅga, whose son Durvinīta inherited the Punnāṭa country as a *dauhitra*. Obviously, Ravidatta, the only son of Skandavarma II must have predeceased his father.

GANGAS OF TALAKAD

More than 40 records of the Gaṅgas are included in the present Volume.

Nj. 322 from Kūḍlāpura dated Śaka 1070(=1148 A.D.), is a stone inscription of the Hoysaḷa king Narasimha I; but it refers to an earlier grant said to have been made by Koṅguṇivarma,

[1] *Karnataka Historical Review*, II, pt. I p. 1-36 and pt II p. 17-26.

[2] *History of Karnataka*, (ed.) P. B. Desai, p. 82-83.

described as the *prathama Gaṅga*, in the Śaka year 25, Śubhakṛit, Phālguṇa śu. 5, Rohiṇi-nakshatra. The Śaka year cited in this part of the record is obviously wrong. It is taken to be equivalent to 103 A.D. by Rice although he hesitated to accept this as decisive 'without corroboration from other sources.'[1] The year cited may as well be a reference to the regnal year. 'If the dates assigned by us for the Kadamba rulers are to be accepted, the reign-period of Koṅguṇivarma would be 325-350 A.D., and the regnal year cited would correspond to c. 350 A.D. However, the cyclic year Śubhakṛit cited in the record corresponds to Śaka 264, *i.e.* 342 A.D. which would, even according to our dates, be the 17th-18th year of rule and not the 25th! Nothing definite can, therefore, be said about this. It is interesting to note that Koṅguṇivarma is described herein as the first Gaṅga king.

The next king represented is Harivarma in Nj. 262 from Tagaḍūr. This record is engraved on a set of 3 copper-plates in Kannada script and language. It refers to the king as the son of Mādhava and grandson of Koṅguṇivarma. The date of the record is given as *Śaka varishēshu gatēshu aṭṭāsīti satē*, followed by other details of date. The Śaka year is taken to be 188 by Rice. That this is a spurious record is quite obvious from the palaeography. It is possible to surmise that it came into existence sometime in the 10th century, when we examine some letters like *ja* and *jā* in line 7, *ṇa* in line 3, *ṇā* of *ṇvā* in line 4, *ta* in lines 1, 2, 5 etc. The person who engraved this spurious grant was obviously getting the letters mixed up, for, in some cases, the early forms also of the letters have been retained. However, he has cited the date as 188 and we have interpreted it as Śaka 880. The Tanjore grant of the same king, for example, gives the date as *navōttarē shashṭir-ēkaśata gatēshu* which clearly stands for 169. The way in which the date is expressed in our grant would make one translate *aṭṭāsīti sata* only as Śaka 880 and interestingly the grant itself can be assigned to this period.

Further, it may be noted that no record of such an early period as the 2nd-3rd centuries A. D. gives all details of date, like the cyclic year, the *tithi*, weekday etc., as has been given in this record. Even the name of the era, like the Śaka, is not mentioned at such an early date. The Kūḍalūr grant of the same Harivarma[2] is dated the year *aṭṭā-asīti-uttara*, Māgha-amāvāsya, of the cyclic year Jaya.[2] The year is taken to be "88 beyond (? hundred)", although the details do not agree. The characters of the record also betray their late period.

The language used in these records is Sanskrit and Kannada. It may be noted that all south Indian records of such early periods are in Prakrit language and not Sanskrit. It may be noted further that perhaps the Tāḷagunda record of Kadamba Kākusthavarma is the earliest Sanskrit record and that belongs to the 5th century. Even the Kannada language used in the record under review is of a much later period than the one to which it professes to belong. Hence the Tagaḍūr grant may be considered as a spurious record that came into existence in the 10th century.

Nj. 162 is a fragmentary record in characters of c. 8th century. It refers to the rule of Koṅguṇiarasa Śivamāra and mentions *eḷe* with which the record ends. This *eḷe* may be a reference to Eḷegaṅga-Eṟegaṅga who is known to have been a son of Śivamāra I whom he predeceased. If this is so, Śivamāra of the record may be identified with Śivamāra I, the grandfather of Śripurusha. But we are making here too much of a surmise! However, since Śivamāra is described

[1] *E.C.* III (Rice's edition), Introduction, p. 1

[2] *M.A.R.* 1920–21 p. 7, p. 17 ff

as *Konguṇi-arasa*, a title with which Śivamāra I was generally associated, we may, on this ground at least assign the record to him.

Nj. 193 also refers to the rule of Śivamāra who is described as *Konguṇi-arasa.* It mentions Eḍatoṟe-nāḍ, other details being lost. Even this record may be assigned to Śivamāra I on the same ground.

Hg. 156 from Māguḍlu also refers to the rule of a Śivamāra and records a gift of land made to Vāndāri, as *eṟeya mariyādi* on the death of Veḍirūn. It is difficult to identify this Śivamāra either with Śivamāra I or with Śivamāra II.

Likewise, the Dēbūr record (Nj 129) also cannot be definitely assigned to either of them since the ruler is referred to only by the name Śivamāra. This record contains a reference to the Punnāḍu-6000 division the chief of which makes a gift of paddy field as *eṟeya-mariyāde.*

Nj. 205 from Iggali is in characters of c. 9th century. It registers a grant by Piḻduvi Gaṅga, son of Asaga Gaṅga, who is identified with Piḻduvīpati or Pṛithvīpati I, son of Śivamāra II by Dr. Krishna.[1] In that case Asaga Gaṅga would be the name of Śivamāra, an inference not supported by any evidence.

There are about six records of Śrīpurusha, the grandson and successor of Śivamāra I. Gu. 88 from Naḷūru is a new record discovered by us. It refers to the rule of Kaḍḍāṇe. We know that *Kaḍḍāṇe*, is the title of Gaṅga Śrīpurusha.[2] The record further states that during his rule Siṅgavemmarasa fought some battle. Obviously, this person was the aggressor. The latter part of the record is damaged and the details lost, but it mentions a Koṅgeḷi It is interesting to note that during the early years of his rule, Śrīpurusha had to wage battles against the Pallavas. Siṅgavemmarasa of our record may probably be identified with Narasiṃhavarma II Rājasiṃha (c. 700–728) who is more familiarly called Siṅgavarmarasar in his own records. It may be incidentally noted that an unpublished inscription from Pōttankkōṭṭai in the Dharmapuri district of Tamilnāḍu refers to the rule of Pirudi Gaṅgadi Kaṭṭiṇai-parumar. This Kaṭṭiṇai–parumar, a Gaṅga as the record itself says, is no other than Śrīpurusha who was known as Kaḍḍāṇe. Another record from Rāmakṛishṇāmpāḍi in the same district also refers to the rule of a Kaṭṭiṇai-parumar who is undoubtedly the same as Śrīpurusha although the record does not call him a Gaṅga as in the case of the Pōttankkōṭṭai record.[3]

Hg. 159 from Nērḷe belongs to the reign of Paṭṭaṇe Eṟeyan. The original stone containing this record could not be traced. It is quite possible that Paṭṭaṇe is either a misreading for Kaḍḍāṇe or wrongly engraved so. The king may be tentatively identified with Śrīpurusha.

Hg. 90 is a copper plate record of Śrīpurusha who is described as Prithuvi Koṅgaṇi-mahārāja. The record is interesting in as much as the first part registers the royal gift of a village made to Biṇāmma, the chief of Kesugoḷa for exclusive enjoyment with the stipulation that 12 brahmins should be fed once a day, for the month, from the day of the natal star (*śrīnakshatra*) of the king. This part of the record is differently interpreted by Rice. According to him 12 brahmins were to be fed every month on the recurrence of the *Śrīnakshatra* of the king's *bhaṭāra* or chaplain. Unfortunately the record does not specify the natal

[1] *M.A.R.*, 1930, pp. 183–84

[2] *M.A.R.*, 1909–10, p. 23, para 51

[3] These records have been noticed by Sri R. Nagaswamy, Director of Archaeology, Tamilnadu and were exhibited in the Seminar on Hero-stones held in 1973 at Madras.

star itself, nor does it give any details of date. The latter portion of the record refers to *mahāsāmanta* Mudu Koṅguṇiyadiyarasa who was governing Aridāḷke-70 and who, with the permission of the king, made a gift of the villages Pervvaṭṭiyūr and Marddūr.

Nj. 182 refers to Śrīpurusha as Koṅguṇi-mahārājādhirāja paramēśvara, while Gu.67 calls him only by the name Śrīpurusha. Gu. 68, engraved behind the same stone as Gu. 67 is also assigned to him since the two are palaeographically identical and both of them refer to Guṇasāgaratammaḍi and the Twelve of Ariūr.

Gu. 207 appears to be the first known lithic record that contains a genealogy of the Gaṅgas commencing from Koṅguṇi The names given are Mādhava (after Koṅguṇi), Vishṇugōttama, Mādhava, Avinīta, Durvinīta, Vikrama, Dugga, Śivamāra and Koṅguṇi. It may be noted that this list omits Harivarma and Mushkara. After Durvinīta, Vikrama is mentioned and he is obviously identical with Śrīvikrama. Thereafter the record refers to Dugga. Since Śivamāra is referred to next, this Dugga may be the same as Bhūvikrama. More so because Bhūvikrama is known to have the title *Dugga*. Koṅguṇi is obviously applied to Śrīpurusha. This genealogy, given in verses, may as well be compared with similar, but slightly different genealogies recounted in the Gaṅga copper plates like the Ganjam plates of Mārasiṅgha Eṟeyappa[1] etc. The epigraph under review seems to record the heroism of 70 soldiers of a village named Upagoḷa in breaking the forces of the enemies of the Gaṅga prince Durvinīta Eṟeyappa in the siege, by him, of Kosarupuḷki and a grant of the village by the prince in recognition of their valour. Durvinīta Eṟeyappa mentioned herein is the same as Duggamāra Eṟeyappa, son of Śrīpurusha. That he was known also by this name becomes apparent from the Uḷchāla record[2] of Vikramāditya II, the Chālukya king, according to which the emperor made a present of the villages Uḷchaḷu and Pariyaḷu to Durvinīta Eṟeyappa Koṅguṇi.

Nj. 147 from Kaṇenūr is another new record discovered by us. This fragmentary record is in characters of c. 8th century and refers to the rule of a Permānaḍi when Adeyenāḍiya is stated to be governing Kāregāḍu-70. Since the record is assigned to the 8th century, Permānaḍi of the record may probably be identified with the same king Śrīpurusha. We know that he assumed this title *Permānaḍi* after defeating the Pallava king of Kāñchi.

Hg. 63 from Hebbalaguppe registers a grant of land by Narasigeṟe–appōr to Duggamāra–kōyil–vasadi, the basadi of (built by?) Duggamāra, same as his namesake, son of Śrīpurusha.

Nj. 385 from Husukūr is dated Śaka 792 corresponding to 870-71 A.D. and refers itself to the regin of Satyavākya Rāchamalla-permānaḍi (II). It mentions Būtarasa, who was administering Koṅgal-nāḍ and Punāḍ (Punnāṭa?) as *yuvarāja* and states that he, by the order of the Permāḍi, laid siege to a fort and fought. Būtarasa mentioned herein is identified with Būtuga I, who is known to have assisted his elder brother in administration, and was also the *yuvarāja*. The name of the fort he laid siege to is lost.

Gu. 57 from Chikkakāṭi refers to the rule of Satyavākya Permānaḍi and mentions Būtarasa who appears as a donor. These two are also to be identified with Rāchamalla II and Būtuga I respectively. This record is undated but is in characters of c. 9th century.

Nj. 210 refers to the rule of Koṅguṇivarma-dharmarāja Permānaḍi, son of (?) Nītimārga

[1] E. C. IV Sr. 160

[2] *Annual Report on South Indian Epigraphy*, 1943-44 and 1944-45; Appendix E for the collection of 1941-42

and is dated the 9th regnal year, probably corresponding to the cyclic year Vijaya. If this king is to be identified with Rāchamalla II, his 9th year of rule would not correspond to the cyclic year Vijaya which occurred in 873 A.D. in his 3rd regnal year.

Some Gaṅga records of c. 9th century included in the present volume refer to the rulers only by their titles *Nītimārga* and *Satyavākya*, but without mentioning their proper names. It is not easy to identify them because these two titles are not definitely known to have been associated in an alternative order of succession. Nj. 313 and 314 from Gaṭṭavāḍi may by cited here as examples. The former (Nj. 313) refers to the rule of Satyavākya Koṅguṇivarma Permānaḍi and is dated in his fifth regnal year. The latter, also dated in the 5th regnal year, refers to the king as Nītimārga-permānaḍi. It may be incidentally noted that both the records are engraved on one single slab, each one on a different face. Mr. Rice has said that both these records (Nj. 97 and 98 of the I edition) are dated in the 5th year of Nītimārga's reign without any Śaka date being given and has suggested that the 5th year would fall in 898 A.D.[1] The contents of both the epigraphs are practically similar. On the one hand, if Satyavākya is to be identified with Rāchamalla II, the 5th year would be c. 875–76 A.D. and if, on the other, he is to be identified with his father Nītimārga Eṟegaṅga, the date would be c. 848–49 A.D. In 898 A D. we find Rāchamalla II ruling; but he was also associated with his nephew Eṟegaṅga, son of Būtuga I both of whom ruled jointly According to the chronology of the Gaṅgas prepared by Rice, Rāchamalla II ruled from c. 890–907. But we know that he started ruling two decades earlier.

It may be incidentally noted here that our interpretation of the records differs from the translation given by Rice. He says that " Parekare Basavayya of Tāyūr making . . . . his maize-field at the embankment, granted the ? ford to Māra-gavuṇḍa, Sānti-gavuṇḍa, the Seventy, Haḷḷi-Mariga-Kumbaṇṇa and being pleased with her young children also to Bugeve ". The term *eḷamakkaḷ* is taken to mean ' young children ' by Rice. But *eḷamakkaḷ* actually refers to the village council to which the gift was made over. Parekara Basavayya of Tāyūr, according to us, made a gift of land to Māra-gavuṇḍa, Sānti-gavuṇḍa and Mariga-Kumbaṇṇa of Eḷpadiboggapaḷḷi, and before making the gift the donor converted the fallow maize-land into a fertile rice land (*tanna paravariya jōḷada keyya paṟe kambaḷadeḍa-keyyisi*).

Nj. 204 is dated in the 22nd regnal year of Satyavākya Koṅguṇivama Permānaḍi. It records the death of Rācheya Gaṅga in a battle against Noḷamma in the Uttariḷḷaga fort, whereupon the king and also Eṟeyappa together made a gift of two villages Iggali and Dudugeṟe as *kalnāḍ*. The Christian equivalent of the date of the record would be 892–93 A.D. The Noḷamba king referred to here may be Noḷaṃba Mahēndra I (c. 860–895 A.D.), whom Nītimārga Eṟegaṅga ultimately defeated and killed, a few years later.

Nj. 197 is a fragmentary hero-stone that refers to the death of four individuals in a battle after killing Chō . . . . ḷi Muttarasa and to a gift made by Permāḍi, Mahādēvi and Eṟeyappa. These last three may probably be identical respectively with Rāchamalla II, his queen and his nephew and joint ruler Eṟeyappa . Mahādēvi may simply mean a queen of Permāḍi, although one may be tempted to take it as a proper name! The record is undated, but may be assigned to the 10th century.

Nj. 371 is a damaged record that refers to the rule of a Gaṅga king whose name is lost. It is in characters of c. 10th century. It registers the death of a hero, Kēsavayya, who is said to

[1] *E.C.* III (1st Edition), Introduction, p. 4.

have seized, among others, the bracelet of Indamarasa and made them all over into the hands of Bhagavanta, prabably his senior cfficer, with a request that they be converted into gold and presented to Ereyappa. He thereafter again returned to the battle-field where he ultimately died. Ereyappa referred to here appears to be Eregaṅga (son of Būtuga I). The battle was probably the one that he fought against Mahēndra, in which a certain Indamarasa opposed him. If so, the record may be assigned to Eregaṅga.

The Gaṭṭavāḍi inscription (Nj. 320) is dated Śaka year 111 and refers to the rule of a certain Erehavemmaḍi. Rice opined that the Śaka year might be 711 instead of 111, and since the cycle year Āṅgirasa associated with it would correspond to Śaka 714 (792 A.D.) he thought this might be the date of the record. But the inscription is written in characters of the 10th century, and it may be said to correspond with either 912-13 A. D., or 972-73 A.D Based on the assumption that the Śaka year is 711, Rice further surmised that Ereha vemmaḍi mentioned herein may belong to a "family of chiefs. . . . .befriended by the Gaṅgas" and placed him in c. 8th century. The record being much later in date than the one proposed by Rice, his surmise is not acceptable. In this connection we may note that a record from Utkūru in Anantapur district of Andhra Pradesh refers to Nītimārga Vemmaḍi who was engaged in a battle with Bira Nolaṃba fought at Ramadi. This undated record is placed about the later part of the 9th century and Nītimārga Vemmaḍi identified with Nītimarga Ereyappa, Erehavemmaḍi of our record may also probably identified with this king who ruled from c.883-920. A. D. The date of the record, in that case, would be 912-13 A. D.

Hg. 23 is a very interesting record that registers not only the death of Ereyappa, but also refers to the political developments that occurred thereupon. It states that on the death of Ereyappa, Bhuvanāditya came to Bayal-nāḍ hoping that the junior Rāchamalla would give him half the territory if demanded *(mannebēḍidoḷare nelanum-bhaṇḍāravumaṃ koṭṭānendu)*. But, the five *sāmantas* and the *perggaḍes* strongly opposed him, refusing to allow anybody else other than Rāchamalla to rule over the region i.e. Bayal-nāḍ. In the battle fought at Māgundi, four heroes, sons of Korantiyarasa of Nindi laid down their lives. Ereyappa mentioned here is the same as Nītimārga Eregaṅga who had three sons, Narasiṃha, Rāchamalla III and Būtuga II. Of these, the first ruled for sometime whereafter Rāchamalla III came to the throne. His younger brother Būtuga cherished a desire to overthrow Rāchamalla and it is well known that he finally succeeded in this when he killed Rāchamalla in a battle with the help of Rāshṭrakūṭa Krishṇa III. Our record obviously refers to an incident prior to this, when Bhuvanāditya, an officer, approached Rāchamalla on behalf of Būtuga (?) pleading for partition; but the *sāmantas* and *perggaḍes* supported Rāchamalla, and a skirmish followed. The interpretation of the record made by Rice is somewhat different. According to him the officer invited Rāchamalla "to come to Maṇṇe, the royal residence, so that they might make a division of the country and the treasury". This interpretation does not appear to be alright.

Gu. 219, is in characters of c. 10th century. It refers to the 7th year of coronation of Chāvuṇḍa-permānaḍi. Who this ruler is cannot be made out. It has been suggested that he might be identical with the chief Chāvuṇḍayya referred to in *E. C. III, T. Narasipur 69* But, on what basis this identity is suggested, is not clear. The latter record is assigned to about 980. A. D.

Gu. 48 from Beḷachalavāḍi, dated Śaka 935, is said to have been the 37th regnal year of Nītimārga Permānaḍi. Dr. M. H. Krishna surmised that the Śaka year might be

a mistake for 932, in which case the given details of date, viz., Uttarāyaṇa-saṅkrānti and Sunday correspond regularly to 1010 A. D., December 24. This being the 37th regnal year, the first year of rule of this Nītimārga would be 974 A. D. It was in this year that Mārasiṃha II passed away and had been succeeded by his son Rāchamalla IV; if this is accepted, we have herein the latest date for Rāchamalla IV. But Rice refers to a Nītimārga III ruling after Rakkasa Gaṅga, the younger brother of Rāchamalla IV, and assigns him records dated 989, 992 and 999 A.D. His relationship with Rakkasa Gaṅga is not specified. This appears to have been accepted by Dr. Krishna, who, therefore, seems to identify this king with Nītimārga III. But since our record gives both the Śaka and regnal years, we may have to identify Nītimārga of the record with Rāchamalla IV.

KADAMBAS OF BAYALNAD

From the records in Heggadadevanakote Taluk Rice has sketched an account of the Kadambas of Bayalnāḍ and gives their names as follows: Raviyammarasa (Ravivarma ?)–998; Kandavamma (Skandavarma)–1079; Siva . . . . –1083; Kaṇṭhīrava–1090; Iravi Challamma–1107; Mukkaṇṇa–1138. But these are based on faulty readings and interpretation. We do not have a chief named Siva . . . ., Kaṇṭhīrava or Mukkaṇṇa. The Sōgaḷḷi record (Hg. 136) is said to be of 1083 A.D. In the transliterated text the date portion is read as *Śakavarisha Sāvi[ra]da aydaneya* thereby getting the equivalent date as 1083 A.D. But the text in Kannada reads *Śaka varisha saṃda aydaneya* and this reading is found to be correct after examining the original. Further, where Rice has read *Siva . . . na kaṭāraladandu* we have read *savadivvana kaḍāraladandu* and the name of the chief cannot be Siva. In Hg. 108, the 3rd line has been read in the earlier edition as *chidda chidu kaṇṭhīrava*. But it is *viduvishṭha kaṇṭhīrava* and Kaṇṭhīrava which thus forms only part of an epithet cannot be taken as the proper name of a chief. In Hg. 110 Rice reads the name Kadamba Kaṇṭēra and takes him to be the same as Kaṇṭhīrava. But *kadamba kaṇṭēra* is only an epithet. The record is not properly read, the lines being confused. The chief referred to herein is actually Chāgi governing Bayalnāḍ. Likewise, Rice reads the name *Mukkaṇṇa Kadamba* in Hg. 117. But it is only an epithet, the name of the chief being lost. No. Hg. 123 is no doubt dated in 1079 A.D., but the name of the chief is said to be Kandavarma according to Rice, while the Kannada text in the earlier edition does not give that name. The name seems to be Īkaravarma (?). Further, herein Rice detects a double Bayalnāḍ. But this is due to a faulty reading, In the 4th–5th lines he read *asatīnutalatāṃgadhī . . . sayugma Bayalnāḍanaṃ* and took *yugma* as qualifying *Bayalnāḍ*. The reading given by us now is *asatīnūtalatāṃga divya-dṛigayugma Bayalnāḍanaṃ*, *yugma* here qualifying *dṛiga*, not Bayalnāḍ ! There is, thus, no possibility of there being two Bayalnāḍs.

Thus the only names that can be made out are Chāgi Uraviyammarasa (?) (998–99 A.D.); Īkaravarma (1079 A.D.); and Iravichallamma (1107A.D.) Chāgi figures in Hg. 110 which on grounds of palaeography, may be assigned to c. 10th century and thus he would be the earlieast of the four listed here. This Chāgi appears to be different from Chāgi-mahārāja who figures in a record from Manjarābād.[1] This record, dated Śaka 1017 (= 1095 A.D.), refers to Dayasiṃhanṛipa whose elder brother and grandfather were both known by the name Chāgi-mahārāja. Even if we assign 25 years of rule to Dayasiṃha and his predecessors, Chāgi-mahārāja I might have ruled

[1] E.C. V Mj. 18

by the middle of the 11th century while Chāgi, the Kadamba chief of Bayalnāḍ under review was in power in the 10th century.

RASHTRAKUTAS

There are two records of Kaṃbayya, the Rāshṭrakūṭa prince, son of Dhruva, in this volume. His Badanaguppe plates (Nj. 278) is dated 808 A.D. Herein he extols the achievements of Gōvindarāja, his younger brother Gōvinda III, and describes himself as the meditator at the feet of Dhārāvarsha. He is stated to be in his victorious camp at Taḷavananagara when he made a gift of the village Badanaguppe in the Punnāḍu-Eḍenāḍu country which he was governing. The date of the record would show that by then Kaṃbayya had reconciled himself to the position of a governor and served his brother faithfully. Earlier, he had risen in revolt against him and had received help from Śivamāra, the Gaṅga. The record also refers to his son Śaṅkaragaṇḍa.

Hg. 46 from Maṭakēri is a damaged record that refers to the rule of Dhārāvarsha and states that Kaṃbarasa, same as Kaṃbayya, was administering the 96000 dominion. The Badanaguppe grant which is later than this and describes him as the ruler of Punnāḍu-Eḍenāḍu leads us to surmise. that much of his powers were subsequently curtailed and his authority confined only to a portion of Gaṅgavāḍi.

THE CHOLAS

More than 20 records of the present volume belong to the Chōḷa kings. The earliest of them is Nj. 213 from Suttūr. This is a bilingual record in Tamil and Kannada, engraved in Kannada characters. This is reported to be two separate records by Rice (Nj. 160 and 161 of the I Edition). But, in fact, the former is engraved on the backside of the stone containing the latter and is a continuation of the same. The present Suttūr is referred to herein as Sottiyūr and also as Śrōtriyūr and Śrōtriya-grāma (Nos. Nj. 215, 235 etc.). The modern form of this name, Suttūr, occurs as such in the records later than the 12th century.

The present record refers to the 5th regnal year of Oḍaiyār śrī Chōḷa-gaṅgadēva. This king may be identical with Rājēndra-chōḷa I, in which case the date of the record may fall in 1015–16A.D. Tēvanāḍuvēlān, the donor, figures as an officer (*vīragappaḍi*) under Rājēndra-chōḷa. Two *khaṇḍugas* and 10 *baḷḷas* of land were sold by the *sabhā* and the record seems to state that this extent of land, as measured in this part of the country (*innela-kaṇḍugappaḍi*) would be equivalent to 2 *mākāṇis (māgāṇi?)* and that this was sold for 2 *kaḷañjus* by the *sabhā*. It means that one *mākāṇi* was equivalent to one *khaṇḍuga* and five *baḷḷas* of land measure. Sottiyūr is stated to be situated in Iḍai-nāḍ of Gaṅgaigoṇḍachōḷa-vaḷanāḍ of Muḍigoṇḍachōḷa-maṇḍalam.

Nj. 215, from the same place, on the other hand, is a clearly dated record falling in the reign-period of the same king *viz.*, Rājēndra-chōḷa I. It is dated Śaka 9[5]5, the 31st regnal year, the Śaka year corresponding to 1032 A.D. Rājēndra-chōḷa "counts his regnal years from some date between 27 March and 7 July, A.D. 1012".[1] Hence the date of our record would fall in his

[1] K. A. Nilakanta Sastri: *The Cōḷas* (II Edition, 1955). p. 194.

21st regnal year and not the 31st as stated in the record.[1] There is no difficulty in identifying the king with Rājēndra-chōḷa I since the record contains his *praśasti*.

The record registers a gift of land for the temples of Īśāna Īśvaramuḍaiyār and Mūlasthānamuḍaiyār of Śrōtriyūr by the *mahājanas*, the *samaya* and the *sabhā*. Of these two temples, the latter is said to have been got built by Guṇḍabbe, wife of Mārayyaseṭṭi. Suttūr is today a religious and educational centre, where a *maṭha* of the Vīraśaivas is found. This is however a centre of considerable antiquity, as our records themselves indicate. The Mūlasthāna temple was constructed on, or slightly prior to, the date of the present record, *viz.*, 1032 A.D. But the temple of Īśāna Īśvara might have been of greater antiquity. Incidentally, it may be mentioned that this is taken to be the name of the second pontiff of the Suttūr-maṭha.[2] The record, however makes it clear that it is the name of the deity in whose name a temple existed. Besides making gifts for the gods, arrangements were made for the use of the *pañchamahāśabda* (the five musical instruments) and these instruments are specified in the record as *tivaḷi, daṭṭe, khaṇḍike, jayagaṇṭe* and *kāḷe*.

The Nandigunda record (Nj. 201) dated Śaka 943 (=1021 A.D.) does not refer to the ruling king; but commences with the *praśasti* starting with *Tirumaṇṇivaḷara, etc*, of Rājēndra-chōḷa I to whom the record has to be assigned. The *praśasti* stops with his victory over Chālukya Jayasiṁha at Musaṅgi and the occupation of Raṭṭavāḍi, and on the reverse of the slab it refers to a grant made by an individual to a temple. Since the record is dated 1st March 1021 A.D., by which time already his achievement at Musaṅgi *i.e.* Maski in Raichur district had been added on to his *praśasti*, it is likely that the battle itself might have been fought atleast a few months earlier. Hence, we may probably say that the battle against Jayasiṁha II fought at Maski might have taken place by the end of 1020 A D., or in the month of January 1021A.D., assuming that it would take at least 2 or 3 months for the court-poet to revise the *praśasti* uptodate and for the officials to make use of them in their records !

It may be further noted that after citing the date, the record says that Eḍedoṟe-nāḍ was kept properly (*Eḍedoṟe-nāḍuḷ-padinīkki*). By inference we may say that this is with reference to the king himself and it obviously refers to his making arrangements for proper administration of the area and the restoration of peaceful conditions there. Although this Eḍedoṟe-nāḍ may be identified with Yeḍatore-nāḍ, the territory to the south of the Kāvērī, yet, we know that this region had come under his control much earlier. Hence, one may have to surmise that there was recurrence of some trouble in this region, sometime about the date of the record which made him keep peace therein. But, Eḍadoṟe is the name given also to the country "between the rivers Krishṇā on the north and Tuṅgabhadrā on the south comprising a large part of the present Raichur district."[3] Since Maski, the place of battle, was in this region, it is tempting to surmise alternately that after his victory, he made efforts to restore peaceful conditions there. itself. Nandigunda, the findspot of the record, was situated in Maisu-nāḍ.

Hg. 7 from Aṅkanāthapura, dated Śaka 959 (=1037 A.D.), refers to an attack by Nigaḷaṅkamalla Chaṅgāḷva of Kūḍalūr in Nola-nāḍ when several *gāvuṇḍas* of Pḷiṅge obtained Nāgavaṅgalam as a *kalnāḍ* and a certain *mahāmaṇḍalēśvara* Pañchavamārāyan who bore the titles

1 Even in the case of this record, Rice split this into two and reported that they were on different stones. But this is engraved on both faces of a single slab the old No. 165 being a continuation of No. 164.

2 M.G. Nanjundaradhya : *Śivarātri Śivāchārya* (Kannada, 1961), p. xiii-xiv.

3 *Epigraphia Indica*, XII, p. 295-96.

palarmechche-gaṇḍa and *Telugara-māri*, conferred the same titles upon some *gāvuṇḍas*. We have seen that Pañchavan-mārāya is the title borne by Rājēndra-chōḷa I, as noticed in the Mālambi record of Rājarāja, the father of Rājēndra-chōḷa.[1] It is therefore tempting to surmise that the Pañchavamahārāya of the record under review is identical with Rājēndra-chōḷa. But, then it is not easy to explain why he is referred to in the record as only *mahāmaṇḍalēśvara*. However, it is clear from this that on the date of this record the Changāḷva chief had not yet accepted the suzerainty of the Chōḷa. The name of the Changāḷva is not given here. On the basis of statements made in the Hanasōge record Rice opined that Nanni-changāḷva who had the name of Rājēndra-chōḷa imposed on his own, is the first chief who was subdued by the Chōḷa king. Basing his statement on the Mālambi record,[2] he further says that it was this Changāḷva who was defeated at the battle of Panasōge. But that record does not at all refer to the enemies who were defeated by Manija. Since the present record refers to an attack by the Changāḷvas in 1037 A.D., it is obvious that even by this date the Changāḷvas had remained unsubjugated.[3]

Hg. 60, a record of Rājēndra II, dated Śaka 979 (= 1057 A. D.), is a beautiful poetic composition recording the death of Dēkabbe, wife of Ēcha who is said to have belonged to the Kuṟuvanda family of Pervvayal.[4] The record gives an account of her parents' families. Her father Raviga was the chief of Nugu-nāḍ, while her maternal grandfather was the chief of Eḍe-nāḍ.

Chiefs of Nugu-nāḍ — *Chiefs of Ede-nāḍ*

Eṟeyanga — Satyavākya Nālgōja *m* Būtabbe
|
Ēcha
|
Javaniyamma *m* Jākabbe
|
Raviga *m* Ponnakka
|
Dēkabbe *m* Ēcha, chief of Navile-nāḍ

Raviga belonged to the Kuḍiyara family. He married Ponnakka, daughter of Nālgōja the chief of Eḍe-nāḍ. To this couple was born Dēkabbe who married Ēcha. This latter person who was a good wrestler (*jeṭṭiga*) is said to have pierced with valour (*oṭṭajeyin-iṟidu*) his *dāyiga*–a cognate kinsman.[5] Obviously, this amounted to murder, and he was taken to Talakāḍ where he was committed to death by the king. His wife Dēkabbe, having learnt this, decided to commit *sati*. When her parents and relatives tried to dissuade her, she convincingly argued that she being the daughter of the chief of Nugu-nāḍ and the wife of the chief of Navile-nāḍ it would stain the fame of both the

1 *E. C.* I (Revised edition, 1972). Introduction, p. xxxi

2 B. L. Rice : *Mysore and Coorg from Inscriptions*, p. 142.

3 Dr. T. V. Mahalingam says, "The conquest of the Changāḷvas was undertaken when Rājēndra-chōḷa was a crown-prince. There was probably a rebellion in 1037A.D."

4 This record is published in *Epigraphia Indica*, Vol. VI to which reference is made below.

5 Rice says that this Ēcha "being a powerful wrestler, had the misfortune probably in a match, to kill his opponent apparently some relative of the king" (E. C. III (I Edition), Introduction, p. 15). But there is no ground for such assumption.

families that gave and received her. So, she made gifts of land and garden to the god for offerings and perpetual lamp and laid down her life. Talakāḍ obviously was the headquarters of the province, a reason why Ēcha was taken to that place. This would also, incidentally reveal that the offence of murder was punishable with death. The inscription is in simple poetry wherein pathos is writ large. Malla, described as *kavirājabāadhava* is the poet.

This record is published by Rev. Kittel. He states that the name of the father-in-law of Raviga, husband of Ponnakka, is not mentioned, although the mother of Ponnakka was Būtabbe. However, the father, according to Kittel, was the headmen of Nālgōḍu in Eḍe-nāḍ (*Nālgōḍina-mukhya*). But he was also the chief of Eḍe-nāḍ (*Eḍenāḍahipati*). This conclusion has resulted from a variant in reading. Rice has read this portion (1.13 of the text, cf. plate) as *Nālgōja* and we agree with this reading. Hence the name of Ponnakka's father would be Satyavākya Nālgōja.

Further, translating verse 14 (lines 19–20) Kittel said that the term 'kinsmen' whom Dēkabbe's husband grappled and killed 'might be grammatically applied either to the kinsmen of the Chōḷa king or those of Ēcha.'[1] But Ēcha is described as a wrestler of great valour who by his 'superiority' killed the kinsmen. If it is applied to the king's kinsmen it would amount to conceding Ēcha's superiority over them. Further it would raise the questions, as to who the royal kinsmen were and what their position was? It is on the other hand, likely that Ēcha killed his own kinsmen. It was perhaps simply a family feud resulting in murder !. It may be further noted in passing that Kittel describes the death of Dēkabbe as an act of self-immolation, not identical with *sati* which is said to be of brahmanical usage. The difference made out is too subtle indeed.

Hg. 34, dated Śaka 984 (= 1063 A.D.), is a record of Rājēndra II wherein he is described as Rājakēsari. Nevale-nāḍu is said to be a division in Muḍigoṇḍaśōḷa-maṇḍalam. The text published in the present edition is different from the one published by Rice. According to him, the record states that Nāgaṇṇa of Keṟeyūr fearing the jealousy of Gaṅgaya, lord of the *nāḍ* submitted to him when Saṟacha gāvuṇḍa, son of Gaṅgaya saying 'we cannot bear Nāgaṇṇa . . . . . ". A foot-note adds that the meaning is not clear since the record is worn out.[2] But, the record actually states that Nāgaṇṇa of Keṟeyūr killed Saṅgaya of Koḷigāla and the former *i.e.* Nāgaṇṇa was killed by Rācha-gāvuṇḍa. This last mentioned person appears to have been called (or, given the title) Gaṇḍarāditya Chōḷagāmuṇḍa. He is different from Rāchagoṇḍa, son of Gaṅgagoṇḍa who set up the stone ; he is also different from Nāḍagaṇḍarāḍitya Chōḷa-gāmuṇḍa from whom land was purchased from out of the *vīravaṇa* and gifted to Kētāchāri, probably the sculptor who set up the stone. It may be noted that in Hg. 32, a record of Rājādhirāja dated Śaka 975(= 1053 A.D.), figures a Rāchayya, son of Uttamachōḷa-gāvuṇḍa, who seems to have borne the title *Nāḍa-gaṇḍarāditya chōḷa-gāmuṇḍa*. We cannot be sure if this person is identical with Nāḍagaṇḍarā-ditya Chōḷa-gāmuṇḍa who fiiures in the record of 1063 A.D., noted above.

---

1 *Ep. Ind.*, VI, p. 218, note 6.

2 *E.C.* IV, Hg. 115, Rice's Edition, Translation, p. 80.

HOYSALAS

Among the records of the Hoysaḷas, we have one of Vishṇuvardhana from Kūgalūṛu (Nj 370). This is a damaged and fragmentary record in which all other details are lost.

Nj. 283 from Kārya is in characters of c. 12th century. The king is referred to as Bhujabala Vīragaṅga Jagadēkamalla Hoysaḷadēva. He also bears the epithet *Tribhuvanamalla* and describes himself as the conqueror of Taḷakāḍu, Gaṅgavāḍi, Noḷambavāḍi, Koṅgu, Naṅgali, Banavase, Uchchaṅgi etc. These attributes are generally associated with Vishṇuvardhana who quite possibily is the king referred to. Since we know that around 1140 A.D., Vishṇuvardhana was defeated by Chālukya Jagadēkamalla II, the assumption of the Chālukya title *Jagadēkamalla* by the Hoysaḷa may be taken to indicate Vishṇuvardhana's acceptance of Jagadēkamalla's overlordship. But the present record is dated in the cyclic year Krōdhi, which during Vishṇuvardhana's period, corresponds to 1124 A D., during the reign of the Chālukya ruler, Vikramāditya VI who, however, did not bear the title *Jagadēkamalla*. We know in 1122 A.D. Vishṇuvardhana had once been defeated by Vikramāditya VI and we also now know that Jagadēkamalla, the grandson of Vikramāditya VI was holding office, probably as a *mahāmaṇḍalēśvara*, as early as 1099 A.D. to which date the Bhālki inscription[1] wherein he is mentioned belongs. It is quite possible that Jagadēkamalla had a part to play in putting down Vishṇuvardhana which made the latter assume his title in 1124 A D. itself indicating his subordination.

The earliest of the records of Narasimha I in this volume is from Kūḍlāpura (Nj. 322) dated 1148 A.D. This record has already been noticed above since in its earlier part it refers to a grant originally made by Koṅguṇivarma, the *prathama Gaṅga*. The latter part refers to the rule of Vishṇuvardhana Nārasimha-permāḷadēva, who is to be identified with Narasimha I. Although on the basis of the record from Hāvaḷi[2] it is generally held that Vishṇuvardhana died in 1141 A D., some scholars have doubted the identity of the *hiriyarasa Biṭṭidēva* whose death it records, with Vishṇuvardhana. Prof. Coelho has discussed this point and cites some of those records which refer to Vishṇuvardhana, even after 1141 A.D., and right upto 1152 A.D.[3] The reason put forward by him for not accepting the statement made in such records are not convincing. Until the concerned records are examined it would not be proper to discuss them now. However, at this juncture it may only be stated that if Vishṇuvardhana ruled till 1152 A.D. the present record dated 1148 A D., would suggest that although Vishṇuvardhana and Narasimha I were joint rulers, Narsimha was issuing records independently also.

Gu. 215 is dated in 1157 A.D. in the reign of Narasimha I and states that his *mahāpasāyita* Vāmaṇa Mallaṇṇa attacked the Koṅgu country. Inscriptions attribute the conquest of the Koṅgu country by the Hoysaḷas much earlier during the reign-period of Vishṇuvardhana[4] It is well known that Aḍigaimān who held sway over Koṅgu fell a victim to Vishṇuvardhana's attack. Yet, it is obvious that not the whole of that territory paid homage to the Hoysaḷas. The present record indicates the effort made by Narasimha I to subdue the Koṅgu country by about 1157 A.D.

Mahāpradhāna, *sarvādhikāri*, Mallikārjuna-daṇṇāyaka figures as the king's officer in the

---

[1] *Mānavika Karṇāṭaka*, Vol. III pt. IV. (Bidar district inscriptions-2)

[2] *E. C.* VI, Cm. 96

[3] *The Hoysaḷa Vamśa*, p. 116-117

[4] *For example E. C.* Vol. II (1973 edition) No. 481 of1159 A.D.

Tamil record from Niṭre dated 1162–63 A.D. (Gu. 64). He, along with another *mahā-daṇṇāyaka* whose name is not specified, made a gift of lands to the god Vāsudēva of Kolgaṇa. Another general of the king, *mahāpradhāna, sarvādhikāri, heggaḍe* Kallayya figures in Gu. 47 dated 1171 A.D.

Among the generals of Ballāḷa II figures Kumāra Lakshmaṇa-daṇṇāyaka who is stated to be governing Kuḍugu-nāḍ–300 while the king was ruling from his capital at Dōrasamudra, after conquering the territories to the north upto Heddoṟe (Gu. 3 dated in 1196A.D.). This Lakshmaṇa-daṇṇāyaka is identical with Kumāra Lakshmīdēva-daṇḍanāyaka figuring in Nj. 220 dated 1196–97A.D. This epigraph refers to the general's march on Sottiyūr in Eḍe-nāḍ of Hiriya-nāḍ to drive out the enemy. We are not in a position to know who this enemy was. But, around this period the Chōḷas were still trying to reestablish their hegemony over this region when Kulōttuṅga III was ruling.[1] It is quite possible that the aggressor might be the Chōḷa king or his nominee. Nj. 221, another fragmentary herostone from the same place, *i e.* Suttūr, is in characters of the 13th century. It refers to *mahāpradhāna, hiriya-nāyaka* Mañchayya at whose instance Chikaṇa, the nobleman, son of Maliseṭi fought and died in a battle at Kaṇiyala. This Mañchayya may probably be identified with Mañchayya-daṇṇāyaka figuring in Hg. 74 of Vīraballāḷa II, dated 1211 A.D. He is therein stated to be the younger brother of *mahāpradhāna, hiriya-daṇḍanāyaka* Gōvindamayya. If this identification is accepted, Nj. 221 also would fall in the reign-period of Ballāḷa II and the battle of Kaṇiyala mentioned therein might as well be one of the series of skirmishes that the Hoysaḷas had with the Chōḷas as seen above.

It may incidentally be noted that the 13th century Ṯamil record from Kelasūr (Gu 102) dated the 14th year of Śōḷagaṅgadēva refers to that village as being situated in Kuḍugūr-nāḍ in Gaṅgaikoṇḍa-śōḷa-vaḷanāḍ in Muḍigoṇḍa-śōḷa-maṇḍalam. The chief mentioned here is the feudatory of Chōḷa Kulōttuṅga III, who is known to have borne Gaṅga titles. Some of these chiefs are found ruling in the period in and around Kolar district. The regnal year mentioned in the record is more probably of the Chōḷa king Kulōttuṅga III and, if so, it would correspond to 1191–92A.D. We could now see that in 1191-92 A.D. Kuḍugu-nāḍwas under Kulōttuṅga III. In 1196 A D., Kumāra Lakshmīdēva was ruling this province and was making an effort to drive back this enemy. Probably Mañchayya also was engaged in a similar attempt. Kaṇeyāla mentioned in Nj. 221 is in all likelihood the same as Kaṇṇēgāla, in Gundlupet taluk.

Hg. 82 is a Tamil record of Vīraballāḷadēva. It is dated the cyclic year Śārvari and the month Kumbha, these details being insufficient for verification. We cannot be positive about the king's identity with Ballāḷa II or Ballāḷa III, since the said cyclic year occurs in the reign–periods of both these rulers. Yet, the fact that the record refers to the province of Gaṅgaikoṇḍaśōḷa–vaḷanāḍu in Muḍigoṇḍa-śōḷamaṇḍalam in which Nugu–nāḍ was situated would suggest that on the date of the record this region was under the Chōḷas who had given the names of their rulers to the province and its subdivision. We have also seen above that Kuḍugu–nāḍ was likewise included in this province in 1191–92 A.D. These Tamil nomen–clatures are not associated with the same Kuḍugu–nāḍ in the record of 1196 A D. Likewise. Nugu–nāḍ also is not associated with these provinces in the record of 1218 A.D. (Hg. 81) Hence, we may say that this record belongs to a period prior to 1218 A.D., and even 1196 A.D. Since the cyclic year Śārvari occurred in 1180 A.D. we may say that the king mentioned herein is identical with Ballāḷa II.

[1] *A. R. S I. E.*, 1907, Pt II, para 67, p. 74

Kumāra Mādhava-daṇṇāyaka figures as a general under Vīraballāḷa II, (Hg. 81 and 83, both dated 1218 A.D.), as governing Kumāra-nāḍ as *ēkādhishṭhita*. He is described as *mahāpradhāna, sarvādhikāri, mahāpasāyta, bāhattaraniyōgādhipati* and *anēkadēśādhipati*. He is associated with Kēśava-daṇṇāyaka. Their relationship is not known. The village Kundūr in Nugu-nāḍ was gifted to the god Kaliyuga Kāmēśvara of Kallambāḷa. The latter record, found at Kundūr appears to confirm the grant by Erema-nāyaka, a subordinate of *mahāpradhāna* Tipparasayya as also *pradhāna* Narasimha-nāyaka. Nj. 156 from Jōḍi Kāṭūr informs us that in 1198 A.D. Nugu-nāḍ was being governed by *mahāpradhāna, hiriya-daṇṇāyaka* Gauḍayya.

Among the generals of Narasimha II Śrīraṅga-daṇṇāyaka figures in Gu. 89 dated 1221 A.D. wherein he is found making a grant to the god Vijayanārāyaṇa along with Śaṅkara-gāvuṇḍa of Kolugaṇa who was the *mahāprabhu* of Hiriya-nāḍ. This latter figures in another record (Gu. 101) from Kelasūru dated 1229 A.D. Two other generals known to us from the present volume are Mallikārjuna-daṇḍanāyaka described as *mahāpradhāna* and *sarvādhikāri* and Jallaha-daṇṇāyaka, figuring as donors, in a record dated 1222 A.D. (Nj. 321). In the Badanāḷu epigraph we find mention of the prince Sōmēśvara. The details of the date given therein are not regular though it is possible that they correspond to 1228 A.D., March 14. Herein we find Sōmēśvara ruling from Kaṇṇanūr. This has been noticed by Prof. Coelho.[1] The record does not refer to Narasimha II at all and is issued independently. It is possible, therefore, that even from that date Sōmēśvara had been entrusted with the administration of the southern regions of the kingdom.[2]

Of the seven records of Sōmēśvara, four are in Tamil and Grantha characters and Tamil language. Almost all of them are broken and damaged. While Nj. 256 dated 1251 A.D. refers to Tarayūr in Periyanāḍ, Hg. 22 dated 1253 A. D. refers to Bapa-nāḍ. Hg. 48 is the only complete record, in Kannada, and is dated 1255 A.D. It refers to the *atikāra* (administration) of *mahāpradhāna, sarvādhikāri* Alāḷadēva-daṇṇāyaka, when some grants were made to the temple of Mallikārjuna and Bāṇēśvara. It may be noted that the language of this record is much influenced by Tamil

In Nj. 207 dated 1285 A.D., figures Perumāḷa-daṇṇāyaka, the well-known general of Narasimha III. Prof. Coelho considers that *herggaḍe* Kallayya (Gu 47) and *mahāpradhāna, sarvādhikāri* Mallikārjuna (Gu. 64) served as ministers under Narasimha III.[3] In both the records only cyclic years are mentioned and though these cyclic years fall in the reign-periods of both Narasimha I and Narasimha III, these records have been assigned to the reign periods of the latter. However, both of them are in characters of the 12th century, rather than the 14th. Further, Gu. 64 refers to the king Vishṇuvardhana-pōsaḷa-śrī vīra Nārasimhadēva thereby suggesting that he was the son of Vishṇuvardhana. We may in this connection cite Nj. 322 dated 1148 A.D. wherein the king Narasimha I is referred to as Vishṇuvardhana Nārasimha-perumāḷadēva, as also Nj. 327 dated the year Tāraṇa wherein also he is referred to likewise. Hence these records should be properly attributed to Narasimha I.

Gu. 34 from Ālattūru is a record of Ballāḷa III. It is dated Śaka 1205, Vijaya, Phālguṇa śu. 10, Friday The Śaka and cyclic years do not tally. The Śaka year would correspond to 1283-84 A.D., in which year Narasimha III was still ruling. Lines 3-4 of the record read *śrīmatu Pratāpachakravarttiyu śrī Vīraballāḷadēvarasaru* and it is possible to interpret that

[1] The *Hoysaḷa Vamsa*, p. 185

[2] cf. K.R. Venkataraman : *Hoysaḷas in the Tamil country*, p. 15

[3] *op. cit.*, p. 209, not 4

Pratāpachakravarti *i.e.* Narasimha III and Ballāḷa (III) were together ruling in that year. If, however, the cyclic year is taken into consideration, the corresponding Śaka year would be 1215, *i.e.* 1293-94 A.D. Even in this year the given details do not tally, the *tithi* occuring on Sunday, 1294 A.D., February 7. But this would fall well within the reign period of Ballāḷa III.

Mahāpradhāna Perumāḷa-daṇṇāyaka is said to be administering a region the name of which is lost. He bears the titles *sitagaragaṇḍa, Nīlagiri* (*sādāra* ?) etc. It is quite likely that he is identical with Perumāḷudēva-daṇṇāyaka, son of . . . meya-daṇṇāyaka, who figures with three other generals in Nj. 329 of 1292 A.D., February 20. Nj. 340, dated June 8, of the same year, also refers to this Perumāḷadēva-daṇṇāyaka besides Bhīmaya-daṇṇāyaka and Mañchaṇa-daṇṇāyaka who are mentioned in Nj. 329 also. Therein Bhīmeya is said to be the son of Gōpiya-daṇṇāyaka while Mañchaya was the son of Allāḷadēva-daṇṇāyaka. Perumāḷa's son Mādhava-daṇṇāyaka is found administering Hadinālku-nāḍ from his capital at Terakaṇāmbi in 1310 A.D. (Gu. 152). He is also mentioned in Nj. 347 dated 1314 A.D., Gu. 223 dated 1315 A.D., and Gu. 174 dated 1318 A.D. This Mādhva had a son Bharatajīya-daṇṇāyaka who was governing the same region in 1320 A.D. (Gu. 40). He was succeeded in that office by his brother Kēteya who is found governing the same province in 1327 A.D. (Gu. 179) and also in 1332 A.D. (Nj. 138).

VIJAYANAGARA

Nj. 258 from Tagaḍūr, dated 1368 A.D., refers to the rule of Chikka Kampaṇṇoḍeya, son of Vīra Bukkaṇṇoḍeya, *i.e.* Bukka I. This prince is known to have been administering regions in the modern Chingleput and North Arcot districts of Tamilnāḍu as also the eastern districts of South Karnāṭaka, like Bangalore and Mysore.[1] He it was that put an end to the Muhammadan rule at Madurai. He figures in another damaged record (Gu. 132) dated 1368–69 A.D., along with Kumāra Nañjaṇṇa, and also in Gu. 12 of 1372 A.D. From Gu. 18 of 1374 A.D., December 24, we learn that by then Kampaṇṇa had passed away. It registers a grant of the village for the merit of the deceased prince, by his son Nañjaṇṇa. Sewell has surmised that Kampaṇṇa might have died " on a day between September 1 and December 11, 1374 ".[2] Nañjaṇṇa is found to be in charge of the viceroyalty of the area in 1380 A.D. also.

Hg. 149 is a copper-plate record purporting to belong to Harihara II. There are scribal errors in this record which is dated Śaka 1200, Siddhārthi, Kārttika ba. 30. On the very face of it, this date is quite wrong. The cyclic year Siddhārthi falls in the reign-period of Harihara II, the Śaka year being 1301. The genuineness of the record is questionable.

Nj. 288 of 1415 A.D., is a record of Dēvarāya II that refers to Chikkadēvappa, the chief of of the *ṭhāṇe* (*ṭhāṇeyarasa*) of Ummattūr. The Triyambakapura copper-plate grant (Gu. 149) refers to the rule of Harihara, son of Bukka II. But we do not know of a son of Bukka II bearing the name Harihara, while Dēvarāya I had a son of that name. The record does not refer to Dēvarāya at all. Further, it is dated Śaka 1432 which is obviously wrong. Even if it is taken as a mistake for 1342, the other details of date cited do not agree. Taking the year Hēmaḷambi as correct we may equate it with 1417 A.D. But the date, Śaka 1432 is expressed.

[1] R. Sewell : *Historical Inscriptions of Southern India*, p. 195 ff.

[2] *Ibid* p. 199.

in words and from that portion onwards the record continues in Kannada while the earlier portion is in Sanskrit. The language is quite faulty. It may be noted that Harihara III, a nephew of Bukka II might have called himself a son of Bukka, a practice not uncommon. Yet, on the assumed date (1417 A.D.) it was Dēvarāya I that was ruling and one cannot explain why Harihara ignored his father. All these would lead one to suspect the genuineness of this record also.

Gu. 78 dated in 1422 A.D., August 2, registers a gift of lands to god Nañjuṇḍēśvara and to eleven brahmins by the prince *mahāmaṇḍalēśvara* Harihara III, the prince "in order that his father Dēvarāya-mahārāya might attain eternal world of gods". This statement would lead one to conclude that by then Dēvarāya I had passed away.

Nj. 110 is a copper-plate record in the Rāghavēndrasvāmi *maṭha* at Nañjanagūḍu, purporting to register a gift by Kṛishṇadēvarāya to the pontiff of the *maṭha*, on the eve of his conquest of Udayagiri. The date given in the record *viz.*, Śaka 1412, expressed by the chronogram *nētra-indu-vēda-bhū*, corresponds to 1490 A.D. a date which is too early for Kṛishṇadēvarāya. We also know that the king conquered Udayagiri in c. 1513 A.D. If the record had made use of numerals in expressing the date one could have considered it to be a mistake. But it is expressed in the chronogram which could be interpreted only as Śaka 1412. The genuineness of the record can be doubted. Unfortunately, we were not in a position to examine the original plates and so are unable to say anything about its palaeography.

Hg. 89 is a set of copper plates of Sāḷuva Narasimha II. Its date is expressed by the chronogram *bhāgya-bhagyē*. The date implied in this is to be decided by the *kaṭapaya* system and it would yield the year 1414 of the Śaka era, corresponding to 1493 A.D. The record contains an account of the Sāḷuva king's genealogy. It says that Narasimha was born with the blessings of god Nṛisimha of Ahōbala and was named after that god. Under the orders of the king, Nāga-nayaka had the old tanks repaired and new ones excavated with the money provided by the king and requested the king that an *agrahāra* be settled on 40 *brāhmaṇas*. Thereupon, the king converted the village Chākēnahaḷḷi *alias* Dēmasamudra into an *agarhāra*. It may be noted that Nāga-nāyaka made a request that the gift to be made was to be recorded on copper plates and be enjoyable for ever (*āchandratārakam-amī tāmraśāsanapūrvakam*). Nāga-nāyaka, it is said, was the essence of music and led a life of literary taste—(*saṅgītavidyā sarvasvati* and *sāhityarasa-jīvitam*)

Two records Hg. 133 and 143 from Uyyambaḷḷi and Magge register gifts to god Rāmayya of Kittūr and Bāṇēśvara of Magge respectively by *pradhāna* Tipparasayya who is said to be an officer under Sāḷuva Narasimha, called Kaṭhāri-Sāḷuva Narasiṅgarājavarma in Hg. 133 and Narasiṅgarāya in the other. Both of them are dated 1497 A.D., although there is a gap of four days between each of them. It is interesting to note that in Hg. 133 the king is called Narasiṅgarājavarma.

Nj. 377 refers to a grant by Tipparasayya described as the *maneya-śira-pradhāna* of Narasaṇa-nāyaka who is given the epithet *kaḍahāri sāḷuva* besides the titles *rajādhirāja* and *rājaparamēśvara*. It is dated 1502 A.D., falling in the reign period of Sāḷuva Narasimha II. Narasiṅgarājavarma and Narasiṅgarāya of Hg. 133 and 143 may be identified with Narasimha II. But Narasaṇa-nāyaka of Nj. 377 is certainly the Tuḷuva chief who was, of course, the *de-facto* ruler of the empire while Narasimha II was ruling. That this person bears the title *kaḍahāri sāḷuva* is worthy of note Tipparasayya, figuring in all these three records is one and the same person.

Nj. 113 is dated 1513 A.D. and refers to the rule of Rāmarāya the chief of Āraviḍu, grandson of Pinnama and son of Bukka. It recounts the genealogy and eulogises his son Śrīraṅga born to Lakkāmbikā. This Śrīraṅga is given of epithets which are generaly associated with the Vijayanagara kings. The engraver of the record is Vīraṇa, son of Maṅgaṇāchārya and he is known to have engraved the reeord of Śrīraṅgarāya I dated 1576 A D. (Nj. 112) more than six decades later. Hence, even the present record may be considered as spurious. Original copper-plates were not available for examination.

Gu. 19 from Bīmanabīḍu is a damaged record in Nāgari characters, but Kannada language. It is dated the year Bahudhānya, Śrāvaṇa śu. 12, the Śaka year not being given· Palaeographically it may be assigned to the 16th century. The details given, are not verifiable but the cyclic year would correspond to Śaka 1440 *i.e.* 1518 A.D. It registers a gift, probably of a village, to Śrīnivāsapaṇḍita and Tirumala-paṇḍita by Gōvindarāja under the orders of his grandfather, on the eve of the birth of a son to *mahāmaṇḍalēśvara* Kṛishṇarāya. Although it may look farfetched, Kṛishṇarāya of the record may probably be identified with Kṛishṇadēvarāya. We know that his son Tirumala was installed on the throne in 1524 A.D., by his father when he was barely 6 years old. This would take the year of birth of that prince to 1518 A.D. The *putrōtsava* mentioned in this record would tempt one to surmise that this is a reference to the birth of a son to Kṛishṇadēvarāya. Probably on the date of this record Tirumala was born. Gōvindarāja, the donor is probably Sāḷuva Gōvindarāja, the officer under Kṛishṇadēvarāya that figures in other records like Gu. 134 dated in 1521 A.D.

Interestingly, we seem to have, in the present volume, a record that appears to refer to the death of this prince. Nj. 93 dated Śaka 1451 (= 1529 A.D., February 7) is a badly damaged record that registers a grant made for the merit of Tirumalarāya. It is clear that here is a reference to the death of Tirumalarāya. The name of the king and other details are lost; but the date would fall in the reign-period of Kṛishṇadēvarāya. It is well known that Tirumala predeceased his father, and that this resulted in the death, ultimately, of the broken-hearted emperor. If Tirumala of our record is the prince who died, his death occurred sometime before the date of this record. It should be remembered, however, that according to Nuniz, the festivals marking the prince's coronation lasted for eight months, when, in the meanwhile, the prince fell sick of a disease of which he died. If this is true, Tirumala might have passed away in 1525–26 A.D. How far Nuniz's statement is correct is worthy of consideration.

Nj. 115 dated Śaka 1464 (= 1543 A.D., February 3), registers a grant of a village to Emmebasavēndra, by Tirumalarāya-mahārāya, son of Salakarāja. The date falls in the period after the death of Achyutarāya. It is well known that Salakarāju Tirumala acted as the regent of prince Veṅkaṭa, son of Achyutarāya and slowly also attempted to usurp power for himself. The present record is issued in that period when this Tirumala issued grants independently. He is found bearing all imperial titles. The donee of the grant was Emmebasavēndra, the Vīraśaiva pontiff and the gift village Komrakere was situated in Kurugōḍu-sīme of Mūḍa-nāḍ in Hastināvati-vaḷita. The gift village may be identified with a place near Kurugōd, in Bellary district. It has been surmised that the Vīraśaiva pontiff had his *maṭha* probably on the Jambunātha hill, near Hospet. Emmebasava is the author of a *Kālajñāna*, to which reference is made in the record itself. It is not known how the Rāghavēndrasvāmi *maṭha* at Nañjanagūḍ came to possess this copper-plate.

THE UMMATTUR CHIEFS

Rice has given a genealogical account of these chiefs in his Introduction to *E.C.* Vol. IV. We confine ourselves here to the inscriptions published in the present volume. An analysis of these records would give a picture different from the one known till now.

In Gu. 24 dated 1430A.D. it is stated that *mahāmaṇḍalēśvara* Chikkaṇṇa-voḍeya, son of Vīra Sōvaṇṇa-voḍeya was ruling over Terakaṇāmbi-rājya. There is no means to know whether this person belonged to the Ummattūr family at all. He is not associated with any of the titles of those chiefs. Nj. 181 of 1467 A.D. refers to Sōmayyadēva of Ummattūr. The record is damaged and the portion eulogising him are lost. He is, however, described as a devotee of god Nañjuṇḍēśvara. Gu. 176 dated 2 years later (1469 A.D.) mentions Dēvarāja-voḍeya, son of Sōmarāya-voḍeya, described as *Vīra-gaja-bēṭekāṛa*, He appears to have been governing Kuḍugu-nāḍ, The Chikkaṇāpura record of 1482 A.D. states that *mahāmaṇḍalēśvara* Vīra Nañjarāya-oḍeya made a grant to god Aṅgaḍiya Vīrabhadra of Terakaṇāmbi. We may infer that the donor was administering Terakaṇāmbi-nāḍ. These records mentioned above do not give any specific titles like *Ghēṇāṁka-chakrēśvara, pesāḷi Hanuma* etc. which are generally associated with the chiefs of Ummattūr.

Gu. 178 dated Śaka 1400(= 1488 A.D.) gives a genealogy of these chiefs bearing such titles.

Vīra Hanumappa-oḍeya
|
Immaḍirāya
|
Dēvaṇṇa-oḍeya — Beddeya Nañjarāja-oḍeya

This Nañjarāya oḍeya figures in other records dated 1489 (Gu. 120), 1490 (Nj. 259), 1492 (Nj. 334) and (Gu. 135), 1495 A.D. (Nj. 335 and 336) and 1504 A.D. (Gu. 115 and 114) respectively.

In the record of 1497 A.D. we find Channa Nañjarāya-oḍeya, son of Vīra Nañjarāya making a grant, although in 1504 A.D., as seen above, we find Nañjarāya once again. In 1530 A.D. we find Mallarāja-oḍeya whose relationship with Nañjarāya is not known.

These discussions are based on the records published in the volume. Rice has made a reference to the chiefs of Kōṭe, identified with Beṭṭadakōṭe, on the Gōpālasvāmi hill. He also lists names of these chiefs who bore distinct titles tik *Chēra-Chōḷa-Pāṇḍya-mūvaru-rāyara-gaṇḍa, Nīlagiri sādhāra-voḍeya* or *Nīlagiri-nāḍāḷva.* In the present volume we have reference to some chiefs who bore such epithets. In a record of 1504 A.D., August 15, is mentioned Devarāja-voeḍya (Hg. 28). It is quite possible that he is identical with his name sake referred to in Nj 157, dated August 26, of the same year. But, in another record (Nj. 159) of the same date (August 15, 1504 A.D.) figures Gōvaṇṇa-oḍeya of Mūḍaṇa-kōṭe bearing the titles, similar to those of Dēvarāja-oḍeya. What is the relationship between these two? On the other hand, in the same year we find Vīra Nañjarāya as the Ummattūr chief.

We may offer a surmise. In the genealogy given in Gu. 178 noted above Immaḍirāya has two sons, Dēvaṇṇa and Vīra Nañjarāya. Could it be that, for reasons not known, the elder brother carved out a principality of his own around Mūḍaṇa-kōṭe and Gōvaṇṇa was his son ?

Gu. 26 of 1506 A.D. is a record of Vīra Narasimha. In this it is stated that Vīra Chikkarāja-oḍeya, son of Dēpaṇṇa-voḍeya was governing Terakaṇāmbe-nāḍ. He bears the epithet *Penugoṇḍa-chakrēśvara.* This Dēpaṇṇa is identified with Dēvaraja-voḍeya and Sōmarāya-voḍeya (Gu. 176 noted above) with Immaḍirāya. If so, it would follow that Chikkarāya was the grandson of Immaḍirāya, and he appears to have been known also as Mallarāya[1]. The genealogy of these chiefs would be:

Hanumappa-voḍeya
- Immaḍi Rāya-voḍeya (Sōmarāya-voḍeya)
  - Dēvaṇṇa-voḍeya (1488 and 1504 A.D.)
    - Chikkarāya *alias* Mallarāja
    - Gōvaṇṇa-voḍaya
  - Nañjarāja (1482–1504 A.D.)
    - Channa Nañjarāja (1497 A.D.)
      - ⋮ Mallarāja (1530 A.D.)

From the records discussed here we find a gap from 1504 A.D. to 1530 A.D. We know that Kṛishṇadēvarāya subdued a chief of Ummattūr and this was between 1509–29 A.D, the reign-period of this king. It is possible that these chiefs lost their position during his period of rule, till 1530 A.D. But one question poses itself before us. It is known from the literary sources that the Ummattūr chief defeated by Kṛishṇadēvarāya was Gaṅgarāja. But the epigraphs of the period do not reveal the name of Gaṅgarāja. We find, however, Nañjarāja in 1504 A.D. It appears that Gaṅgarāja referred to in the literary sources was actually this chief.

Nj. 302 of 1512 A.D. December 9, in the reign-period of Kṛishṇavarma-mahādhirāja, son of Narasiṃhavarma, refers to his officer (name lost) and to Taḷakāḍ. If the king referred to is Kṛishṇadēvarāya, we may infer that by the date of this record Taḷakāḍ and Ummattūr had been conquered by him. Anyhow, at least before 1513 A.D. October 4, the Ummattūr chief had been subdued and Sāḷuva Gōvindarāja appointed as the governor of Terakaṇāmbe-sīme (Gu. 136).[2]

WODEYARS OF MYSORE

In this volume we have more than 50 records of the Oḍeyars of Mysore, the last member of which family, śrī Jayachāmarājaoḍeya, breathed his last on 23–9–1974. The genealogy of these rulers is beset with a number of problems. The Gajjiganahaḷḷi plates (Nj. 212) of Kaṇṭhīrava Narasarāja, dated Śaka 1561 corresponding to 1639 A.D., contain a genealogical account of the family; but it raises several questions. The plates refer to the rule of Vīra Veṅkaṭapatirāya II of Vijayanagara, from Ghanaśaila *i.e.* Penugoṇḍa, It proceeds to say that kings of great splendour belonging to the Gōdāvarī region arrived at the region of Karnāṭaka to rule. Then it refers to Chāmarāja, his son Beṭṭada Chāmarāja and grandson Kaṇṭhīrava Narasa, the donor.

1. K. A. Nilakanta Sastri and N. Venkataramanayya: *Further Sources of Vijayanagara History,* I, p. 181–83.

2. cf. *op.cit,* p. 200 and note.

It does not specify where exactly in the Gōdāvarī region the predecessors of Chāmarāja were ruling and why they moved into Karnāṭaka. We know, however, that prior to Chāmarāja there were other rulers who ruled in Mysore and also that it was not Kaṇṭhīrava Narasarāja that succeeded his father, but Immaḍi Rāja-oḍeya, who ruled for just one year after Chāmarāja VI, grandson of Rāja-oḍeyar, had ruled. These would be discussed when all the records in Mysore district are published. Chāmarāja who figures in a record from Muḷḷūru (Hg. 97) dated the Kali year 4725, Śaka 1546 corresponding to 1624-25 A.D., appears to be identical with this Chāmarāja VI.

Nj. 14 dated Saka 1565 (= 1644 A.D.) states that the Nandi image on which the record is engraved is the service of *daḷavāyi* Vikramarāya, son of Chāmarāja-oḍeya of Maisūr. Who is this Chāmarāja-oḍeya ? Vikramarāya was "the natural son" of Beṭṭada Chāmarāja, brother of Rāja-oḍeya although it has been stated "in one of the inscriptions Vikramarāya is referred as the natural son of Rāja odeyar."[1]

Gu. 146 from Triyambakapura is a newly discovered record wherein it is stated that when Kaṇṭhīrava Narasarāja, son of Beṭṭada Chāmārāja was ruling (Śaka 1576 = 1654 A.D.), Bommarasayya who was in charge of the region (*sīme*) comprising Triyambakapura, had a well at that place renovated. The record says that this well had been originally excavated 50 years back in Śaka 1526 (= 1604 A.D.) by Saṅkarayya the agent of Tirumalarājayya, son of Vīra Veṅkṭapatirāya; but had fallen into ruins. Vīra Veṅkaṭapatirāya mentioned here is identified with Veṅkaṭapati I of the Āravīḍu dynasty. But he is not known to have had a son by name Tirumalarājayya or Tirumala, while his elder brother Rāma had a son by that name. This appears to be the person referred to in the record. He figures in some other records of the volume (for *e.g.* Nj. 208) by the name Rāmarāja Tirumalarājayyadēva.

Nj. 328 and 355 are both dated 1662 A.D. in the reign-period of Dēvarāja-oḍeya ruling from Śrīraṅgapaṭṭaṇa. Both of them refer to the construction of a *maṭha* at Kaḷale for the *mahāmahattu* and grant of the villages Kuṛahaṭṭi, Sambupura (Nj. 328) and Uppinahaḷḷi (Nj. 355) by Dēvājamma in memory of the departed king. This Dēvājamma is identified with the queen of Kaṇṭhīrava Narasarāja.[1]

The Horamaraḷi record (Hg. 17) dated Śaka 1591(= 1669 A.D.), refers to the rule of Dēvarāja-oḍeya and registers a grant by his son, the prince Kaṇṭhīrava-mahīpālaka. It is stated herein that this donor was the grandson of Dēvarāja-oḍeya. This statement goes against the genealogy as recorded in the Daḷavāy grant and also the genealogy prepared by Wilks in his *History of Mysore.* This prince Kaṇṭhīrava did not rule at all. His elder brother Chikka Dēvarāja, succeeded his father Doḍḍa Dēvarāja and the grandfather Dēvarāja-oḍeya referred to in the record is identical with Muppina Dēvarāja, the younger brother of Rāja-voḍeya of renown. But it may be noted that according to Prof. Aiyangar and also Sri Hayavadana Rao, Chikka-Dēvarāja succeeded his senior uncle Kempa Dēvaiya (also called Dēvarāja-oḍeya) and not his father Doḍḍa Dēvarāja who did not rule.

Hg. 13 of 1670 A.D. registers a grant of land of the value of 6 *varahas* to Biḍārada Veṅkaṭayya by Kaṇṭhīrava-arasa for having sent the donee to Kāśi-(Vāraṇāśi). Why he was sent there is not known. Kaṇṭhīrava-arasa is obviously the same prince Kaṇṭhīrava-Narasarāja.

---

[1] S. K. Aiyangar, *Ancient India and South Indian History and Culture,* (1941), II p. 222 and note.

[2] C. Hayavadanarao : *Mysore Gazeetteer,* II, pt IV, p 2440–41.

These records indicate the power that this prince wielded during the reign-period of his father (or senior uncle).

Nj. 109 from Nanjanagūḍ and 316-317 and 319 from Gaṭṭavāḍi are copper-plate records which are sale deeds of lands by the king Kṛishṇarāja-oḍeya II. In all of them the recipient who purchased the lands, appears to be one and the same person named Veṅkaṭarāmayya. The villages purchased were all situated in Vichārada-chāvaḍi-vaḷita, but in different *sthaḷas* (Channapaṭṭaṇa, Turuvekere, Tāyūr and Satyāgāla *sthaḷas* respectively) In Nj. 109 and 316 the gift villages are said to have been situated in Paṭṭaṇa-hōbaḷi, while in Nj. 317 and 319 they are said be situated in Mahiśūranagara-hōbaḷi. These speak of the administrative arrangements made then. *Vaḷitas* were bigger divisions under which there were *hōbaḷis* Each *hōbaḷi* was further divided into *sthaḷas.* It becomes clear that in the Vichāra-chāvaḍi vaḷita, Paṭṭaṇa-hōbaḷi and Mahiśūranagara-hōbaḷi were two sub-divisions and while Channa-paṭṭaṇa and Turuvekere *sthaḷas* were within Paṭṭaṇa-hōbaḷi, Tāyūr and Satyāgāla-*sthaḷas* were in Mahiśūranagara-hōbaḷi. The villages were sold to the individual after receiving their value assessed on the basis of the income of one year by the *śānubhōga*, or the accountant, of the *sthaḷa* as also the *chāvaḍi.*

These rulers of Mysore were great patrons of learning and fine arts. From Nj. 167 of 1688 A. D., we learn that Chikkadēvamahārāja-oḍeya made a gift of the village Yēchigahaḷḷi in Maisūru-hōbaḷi to Doḍḍa-paṇḍita of Yaḷavandūr.

In Nos. Hg. 27 and 37 of 1816 and 1818 A.D., we find the king Kṛishṇarāja-oḍeya III making a grant of the villages Sankhahaḷi and Chakkūru respectively to Veṅkaṭasubbaiah, the famous lutanist of Mysore.

On the 13th and the 14th of October, 1818 A.D. Bhimarāya, who held the post of *bakshi* in the *savāra-kachēri i.e* the Palace Office, was donated the villages Dēbūr and Hattavāḷu as *ināmu koḍage* (Nj. 133, 134, 150 and 390). This is obviously in recognition of the services rendered by the official.

COMPOSERS-ENGRAVERS

Names of about seven composers are revealed from the epigraphs of the volume. The earliest of these is Malla of Jaṛucha, who figures as the composer of the Beḷatūr record (Hg. 60) of 1057 A.D. He is described as *kavirājabāndhava* (the friend of eminent poets) and the famous conveyor of intelligence. The Kūdlāpura stone inscription (Nj. 322) of 1148 A.D., was written by Gaṅgamaṇḍala-paṇḍita of Eḷataḷe.

Nj. 147 from Triyambakapura of 1448 A. D. is a composition of Nṛisiṃha, son of Vēdakēsaribhaṭṭa of Kāśyapa-gōtra and Yajurvēda who gets one *vṛitti* of land for having composed the same. It is interesting to note that Śrīgiri Sakalāchārya, son of Varadāchārya who is described as *śāsanāchārya* gets 2 *vṛittis* of land. This would probably indicate that he held an office connected with such grants. He may probably be compared to *Śāsanādhikāri*, an officer in charge of royal grants or their issue, although he also often figures as the writer of documents.[1]

[1] D. C. Sircar : *Indian Epigraphical Glossary*, p. 304.

Sabhāpati figures as the composer of three copper-plate records, dated in 1513, 1517 and 1521 A.D., respectively (Nj. 398; Gu. 1 and Gu. 150). This poet is well known as the composer of several records of Kṛishṇadēvarāya, the Vijayanagara ruler. He appears to have been the court-poet and continued to hold the position under Achyutarāya. Nj. 115, a record issued by Salakarāju Tirumala is also said to have been the composition of Sabhāpati. It is dated in 1543 A.D. If he is identical with his namesake mentioned above, this composer will have occupied that position for more than three decades, something rather unusual.

In Nj. 111, another copper-plate record of Śrīraṅgarāya of the Āravīḍu dynasty, we come across the name of the composer as Kaviśāsana-svayambhu and he is described as the son of Sabhāpati. The record is dated Śaka 1497 corresponding to 1575 A.D. This latter person may probably be identical with Sabhāpati, who composed the other records mentioned above. But was Kaviśāsana-svayambhu, the name of his son? Or, would it be that *śāsana-svayambhu* was the title, while Kavi was the proper name?

Another Sabhāpati figures in a record of 1580 A. D. (Nj.116). He is said to be the son of Kumbhaliṅga of Kumbhaghōṇa. He is quite obviously different from his namesake referred to above. Nj. 212 (1639 A.D.) reveals the name of another poet Nṛihari, son of Narasimhārya.

The Lokkere stone inscription of 1540 A. D. states that the record was the writing (*barapa*) of Appāji Chauvīsa. We do not know if it is to be construed to mean that he drafted the record, if he did not write *i.e.* engrave it. Nj. 178 from Tāṇḍya, of 1054 A. D., is another epigraph wherein it is stated that it was engraved by Satyavākya . . . . . . yāchāri, obviously a stone mason, as dictated by Bāviseṭṭi (*Bāviseṭṭi pēḷe baredam*). It is clear that the record was drafted by Bāviseṭṭi.

More than fifteen engravers are revealed from these records. The Basavanapura grant (Nj. 175) of the Punnāṭa chief Skandavarma states that it is the writing (*likhitaṃ*) of Kunāchāri. From the name it appears that he engraved the record. The Gaṭṭavāḍi epigraph of Nītimārga (Nj. 314) states that it was written (*bareda*) by Bidiyamma, while the copper-plate grant from the same place, of 904 A.D.(Nj. 402), states that it was engraved (*likhitaṃ*) by Viśvakarmāchārya. Nj. 278 of Rāshṭrakūṭa Kambayya dated Śaka 730 (= 808 A.D.), also states that it was engraved by Viśvakarmāchārya. This is earlier almost by one century. But in common parlance, the name Viśvakarma is generally applied to the community of goldsmiths, although the lexicons do not give such a meaning for the word. If Viśvakarmāchārya appearing in these records is to be taken to mean simply a goldsmith, we will have to assume that this meaning was in usage even as early as the 8th–9th century.

Nj. 294 is a record engraved by Immaḍi Pemmaḍiyāchāri. It states that it is the *śīghra-likhita* of this engraver. The Beḷatūr record of 1057 A.D. was engraved by Munivara Siṅgāchāri described as *machcharipara-gaṇḍa* (a champion over the envious). Munivara Siṅgāchāri also may be taken to mean an *āchāri*, who was a lion to the wrathful. Māṇikkāchāri figures as the engraver in Gu. 102. Maḍemāchāri engraved the Kūḍlāpūr inscription of 1148 A.D. (Nj. 322), while the Chākēnahaḷḷi plates (Hg. 89) were engraved by Bhairavāchāri, son of Tippayāchāri. It may be noted that all these persons bear the surname *āchāri* which is generally borne by the goldsmiths. These were professional engravers.

We, however, come across officials holding the office of scribes like the *sēnabōva* or *rāyasa*. *Sēnabōva* is the clerk or accountant in the villages. *Rāyasa* is a secretary and his office came into existence around the 14th century, during the Vijayanagara period. *Sēnabōva* Araparasa (Hg. 123–1079 A.D.), *Rāyasam* Liṅgappayya (Nj. 122–1699 A.D.) and *Rāyasam* Vaidyaliṅgayya (Nj. 123–1746 A.D.) are some such officials that figure in the present volume.

We find others like Asagara (Hg. 48 of 1255 A.D.), Ponnayya, son of Siripati (Hg. 47 of 1327 A.D.), Liṅgaṇa (Nj. 292 of 1527 A.D.) engraving records. Interestingly these records are full of orthographical errors, suggesting that they were inexperienced local scribes.

ECONOMY AND SOCIETY

A look at the Index would give an idea of the numerous kinds of taxes referred to in the records published. A majority of them came to be levied only by and after the 12th century; more so in the Vijayanagara period. During the Vijayanagara period, practically the whole of South India came under a single rule as never in the past. Unlike in the North, till then no attempt had been made to unify the whole of the South under a sole sovereign. But the political circumstances which endangered the very existence of Hindu *dharma* inspired among the people a sense of oneness, at least in defence of one's own religion and *dharma*. To that end all efforts were directed and energies conserved. It is for this reason that the rulers of the period gave impetus to greater production by utilizing all available sources. Huge wealth was needed also for the administration of the vast empire and its protection from the enemies. Naturally, therefore, the government sought to find all kinds of resources to enrich the state treasury. Hence the innumerabie kinds of taxes.

Of these taxes named, the meaning of some are clear, while those of others are not. For example, we come across a tax on *kōju* (Gu. 136) the import of which is not clear. In the same record we find reference to tax on *Gaṇāchāri*. The meaning of this also is not clear. *Gaṇa* is a group of religious people. Specially during the Vijayanagara period this word appears to have been applied more specifically to the followers of Vīraśaiva religion. In Hg. 67 we find a *Gaṇāchāri* Liṅgayya. In the Bērambāḍi epigraph (Gu. 216) it is said that a village was gifted as *kāḷāñchi* to Honnappa, described as a *Gaṇāchāri* (Vīraśaiva preceptor ?). Does *Gaṇāchāri-deṟige* mean the tax that these Vīraśaiva preceptors were to pay? In Gu. 176 from Śivapura, only the term *Gaṇāchāra* occurs. The exact import of this is not known.

The Kaggalūr record of c. 16th century (Nj. 381) gives details of incomes made over to god Sōmayadēva by 'Sudachinpa' of Hullanahaḷḷi. The record is described as *mānyada ōle*. Herein it is stated that income from *kumbārachavuṟige*, *gāṇakāvali*, *asaga*, *mādaga*, *tōṭa*, *kabina-ālaya-suṅka* and also the *baṇajamata* in the Pura were made over to the god as *mañya*. The meaning of terms *mādaga*, *baṇajamata* mentioned in the record are not clear. *Asaga* is another form of the term *agasa*, *i.e.* the washerman. That taxes were levied upon them is known.

Gu. 134 from Triyambakapura refers to number of professional taxes. *Bōgāradeṟige*, *dāsugaḷa terige*, *asagara terige*, *nāyindara terige*, *kumbāra terige*, *magga-suṅka*, *mādāṟike*—taxes on braziers, *dāsas*, washermen, barbers, potters, looms, basket-weavers—are some such taxes mentioned. Of these there is a reference to tax on *vōjas*. *Vōja* means a teacher. Were teachers to pay taxes? *Vōja* also is used in the sense of braziers, goldsmiths, carpenters. But in this very

record there is a separate reference to the taxes those persons were to pay, Hence there was no necessity of repeating it, as applied to them. Therefore, *vōju* (*ōju*) may be a reference to teachers or, probably the stone masons who bore such surnames.

It is true that the officials were quite strict in collecting the taxes. But these taxes being innumerable, it was often difficult to make out which of them were legal and which illegal. There are instances to show that officials of those days were sometimes indulging in illegal exactions. Gu. 6 dated 1574 A.D. refers to one such illegal collection of taxes by the manager (*Pārupatyagāra*) of Vijayanārāyaṇa temple of Vijayāpura. This tax (*koḍagedeṟe*) amounting to 20 *rēkha(?)* which had been exempted from payment, was collected from the land below the tank at Vijayāpura. Rustumkhāna-oḍeya, the person who learnt about this exaction and set it right, was in charge of the administration of Vijāyāpura-sīme.

A record of the reign-period of Sadāśivarāya (Gu. 23) dated 1546 A.D. registers a grant of the village Masahaḷi along with two of its hamlets to Halage-voḍeya on *sutti-guttige* for one year. *Sutti-guttage* may be interpreted as the tenancy of land on rotative rental basis, the amount of money to be paid being fixed annually. In this case the amount was fixed at 40 *gadyāṇas* while it was exempt from *kāṇike* and *beḍige*. It may be noted that the grant was made by Rustumjikhāna-voḍeya at the instance of Rāmarājamahā-arasa. It is quite possible that this officer is identical with Rustumkhāna noticed below who figures just 8 years later. Another record (Gu. 46) from Beḷachalavāḍi dated 3 years later, *i.e.* 1549A.D., refers to the grant of land on *guttige* by Gōvindarājadēva, the recipient being the same Halage-voḍeya.

Gu. 86 is a badly damaged record of c. 16th century that refers to the grant of the hamlet called Pura as *guttige* to Vīraya (son of) Basavaya of Kōṇanūr. This hamlet had for a long time been in ruins the lands remaining uncultivated and the place overgrown with shrubs and trees. The gift was made under the stipulation that the donee would resettle the area, after clearing the overgrowth and bringing it under cultivation. He was to pay a fixed sum as *mariyāde* towards the leased land and enjoy all the incomes and rights due from the village himself. Unfortunately the details are lost.

Gu.137 from Triyambakapura dated in 1535 A.D., is a sale deed. Ayyapa, son of Nañjinātha jōyisa, the *sthānika* of the temple of Triyambakadēva sold his land in Hullāṇa, also known as Kamalāpura *agrahāra* for a sum of 250 *varahas*, which was the price of the land then current. The land sold by him included the garden that he received as *sarvamānya* besides the land he had purchased from his uncle and from Gōpaṇa for 100 *varahas*. Bhāskarayya, the manager of the temple and agent of Rāmābhaṭṭayya purchased the land for the temple of Gurumūrti Triyambakadēva. The record is described as a *kraya-śāsana*, a sale deed.

Gu. 16 of c. 14th century states that arrangements were made for worship, offerings etc., daily to god Rāmanāthadēva, by the *mahājanas* from out of the interest accrued upon a loan of 150 *gadyāṇas* given from the treasury of the god to its farmers. This would indicate that the temple treasury was authorised to utilise the funds of the temple in a profitable way, by such means as giving out loans on interest. Since the recipients of the loan were farmers who obviously cultivated the temple lands, such loans were quite secure. The record does not clearly indicate the rate of interest.

Nj. 188 from Hoḷalavāḍi is a record of c. 10th century. This is a hero-stone. Behind this stone is found engraved another record, a land-grant of c. 8th century. It registers a gift of

ten *koḷagas* of land by Paḷḷikāle Chandayya. Eṟeya, son of Benayita Gaṟega is said to have got himself beheaded. The reasons are not specified, nor is the name of the donee and other details.

Reference has already been made to the Beḷatūr record of Dēkabbe. The date of another record from Hebbalaguppe (Hg.61) in the same Heggadadevanakote taluk may be 1088–89 A.D. It is stated in the record that "Aḻagiya-chōḷa of Pervvayal, the *nāḻgāvuṇḍa* of Navile-nāḍ, when his son Navalāshirāja died and his wife (*eḷeti*) Tapaṟiya Kammari jumped and died" granted certain lands for their merit. Here may the term '*eḷeti*' mean wife? The record states that she jumped and died. Is it to be interpreted to mean that she jumped into fire and died?

Gu. 74 is an interesting record wherein a *nambi* (temple priest) performed the naming ceremony of the son of Kēteya-daṇṇāyaka, for which he received land, as fee. This latter person may probably be identified with his namesake who was a general under Ballāḷa III. The date of the present record is 1338 A.D.

Nj. 208 is a record of Veṅkaṭapatidēva I of the Āraviḍu dynasty. The record is interesting in that it registers a grant of 15 villages as also the income from the customs of Tāyūru-sthaḷa, by *mahāmaṇḍalēśvara* Rāmarāja Tirumalarājayyadēva to Rāmarāya-nāyaka of Hadināḍ, for the reason that the donee named himself and his son after the name of the donor. The donee is named Rāmarāya-nāyaka while his son is called Tirumalarāja-nāyaka. The record says: "you and your son having called yourself by our name, we not only give to you our name, but to Tirumalarāja-nāyaka bearing our name are given, as a rent-free land for (the maintenance of) palanquin". From this it would appear that while the father who assumed the name of Rāma-rāja, thereby assumed the name of the first part of the donor's name, Tirumalarāja-nāyaka, took the name of the donor himself. Hence, Tirumalarājayya-dēva appears to be the proper name of the donor while Rāmarāja was the name of his father. The record states that Tirumalarāja-nāyaka who assumed the name of his master was specially given a grant as *uṃbaḷi* for the palanquin. Tirumalarāja-nāyaka the donor, is the eldest son of Rāma, elder brother of king Veṅkaṭapati.

Gu. 12, dated 1372 A.D., registers a gift of 30 *gadyāṇas* by the *mahājanas* of *agrahāra* Prasanna Vijayāpura, for maintaining the service of dancing girls (*pātra-bhōga*) in the temple of Rāmanātha. Although the details are not quite clear, it appears to have been laid down that every family (*okkalu*) was to pay half a *varaha* and a stipulated quantity of corn from each wet land. This was considered as revenue (*kandāya*) set apart for the said purpose. Gu. 17 of the same date and place states that Hiriya Rāmaṇṇa, son of Nāgavve offered the services of Kētavve to the temple as *pātra* for the *pātra-bhōga* of god Rāmanātha. The *Vīra-pāñchāḷas, i.e.* the class of artificers–goldsmiths, carpenters, blacksmiths, braziers and stone cutters–as a body, laid down that the carpenters, goldsmiths and braziers have to pay a stipulated sum annually, for the maintenance of that dancing girl. This record is dated just a week later than the above (Gu. 12). It is probable that on the earlier date it was agreed that the services of a dancing girl was to be instituted in the temple, whereupon Kētavve was made over to the temple, and the *Vīra-pāñchāḷas* also agreed to contribute for her maintenance.

METRES*

A. The metres of all the verses in the inscriptions of the present volume, be they in

* This note is prepared by Dr. T. V. Venkatachala Sastry and Sri Sitaram Jagirdar.

poetry or a mixture of prose and poetry, have been identified and indicated in the footnotes of the respective epigraphs. The part played by prosody in Kannada inscriptional poetry, the way in which several metres are spread over, the scholarship of the poets that could be inferred from such distribution, can all be better understood and would enable one to recognise the literary value of these inscriptions more easily. This, in fact, is the purpose with which the metres are identified. This would also help one to know the impact of Sanskrit language and prosody on the formation of Kannada language and to note the historical stages of development of Kannada metres, both narative and borrowed. It is quite useful to make an independent or comparative study of the varieties of metres in Sanskrit and Kannada inscriptions. In fact, let alone a study of metres of inscriptions in Sanskrit and Kannada, even an extensive study of prosody itself has not been undertaken. The more we analyse the secret of the poet's art of giving expression to feeling in a language that is organically woven into the frame-work of fixed prosodical principles, the better we can understand ancient poetry. In Telugu some work has been done with regard to the study of metres of the ancient epics and inscriptional literature. A look at the present volume would convince anybody that there is a great scope and enough material for a similar study in Kannada language also.

B. While identifying the metres the following methods have been followed :

1. The names of metres have been selected after consulting the detailed Appendices given at the end of *Jayadāman* (Haritosha samiti, Bombay, 1949) and *Chhaṃdōnuśāsana* of Hēmachandra (Jain Singhi series, No. 49, Bombay, 1961) both edited by Prof. H. D. Velankar. Sometimes, specially with regard to pure Kannada metres, Nāgavarma's *Chhaṃdōṃbudhi* has been referred to. Hence, if one has to know from which source the name, features and such other details of each metre is found, the Appendices of the first two works cited above and the Kannada *Chhaṃdōṃbudhi* have to be looked into.

2. While availing of the first two sources, generally the names given by ancient writers like Pingala, on prosody, are preferred. Only when it is not found in Pingala's work, have the metrical names given by others, in a chronoloical order, been applied. However, there might have been some discrepancy in this method while giving due consideration to more popular names of metres.

3. When the name of the metre is not found in any of the three sources cited, the main class to which it belongs is mentioned, indicating that it is " not cited " (*e.g.* Gu. 40 ; Nj. 402).

4. No metre is indicated in cases where either it is not possible to identify it clearly due to reasons like the wearing out of some letters or, the verse is incomplete although the metre could be made out (*e.g.* Gu. 112 ; Nj. 235).

5. There are some verses which are canonically incomplete, although the metres can be made out and are correct ; *i.e.*, all the four *pādas* may not be there. The names of such metres are given showing by the side that the stanzas are incomplete (*e.g.* Gu. 112 ; Nj. 125).

6. Wherever there are very few scribal errors that could be easily emended by the readers themselves, the names of such metres are given. But where the inscription is too badly damaged

to be emended, the names of metres of those stanzas that could be identified by scanning are generally noted with a remark that the metre is defective (*e.g.* Nj. 111, 171).

7. In cases of impossibility in determining the metre, or, inspite of possibility, peculiar features are observed in any of the *pādas* or, when there are other doubts, a question mark is inserted by the side (*e.g.* Gu. 164; Nj. 402). Sometimes such problematic metres are omitted without identification.

8. Where the metres are suggested in the text itself (*e.g. ka, kam*=Kanda), they have not been indicated for a second time in the footnotes, unless they are wrong and in such cases the correct names of the metres are also indicated (*e.g.* Hg. 35).

9. The *upajātis* are generally called so without suggesting the distinctions of *Vishama-chatushpadi* among *varṇa-vṛittas*; such distinctions are indicated in *ardha-sama-chatushpadi* noting so within round brackets by the side. Distinction in Āryā metre among *mātrā vṛittas* are not specified.

C. The metres found in the records of this volume are of four classes: *Varṇa-vṛitta, Mātrā-vṛitta, Ślōka* and *Karṇāṭaka-vishaya-jāti*. There are examples for all the three *sama, ardha-sama* and *vishama (upajāti)* types of *varṇa vṛittas*. Among the *mātrā-vṛittas*, Āryā and its varieties have been used. Also metres like Kanda and Piriyakkara related to Kannada language are found to have been brought into use. Of the *sama vrittas* Indravajra, Upēndravajra, Dōdhaka, Rathōddhata and Śālini of the *Tṛishṭup* class (11 letters); Drutavilambita and Vaṃśastha of *Jagati* class (12 letters); Vasantatilaka of *Śakvari* class (14 letters); Mālini of *Atiśakvari* class (15 letters); Śailaśikha of *Ashṭi* class (16 letters); Avitatha, Pṛithvī, Mandākrānta, Śikhariṇi and Hariṇi of *Atyashṭi* class (17 letters); Śārdūlavikrīḍita of *Atidhṛiti* class (19 letters); Utpalamāle and Mattēbhavikrīḍita of *Kṛiti* class (20 letters); Champakamāle and Sragdhare of *Prakṛiti* class (21 letters); Mahāsragdhare of *Ākṛiti* class (22 letters)–these are the metres that figure in these records.

Lalitavṛitta, a *mālā-vṛitta* and of *ardhasama-vṛittas* Ākhyānakī (11, 11) and Pushpitāgra (12, 13) are used; of *vishama-vṛttas* a mixture of Indravajra and Upēndravajra are mainly found. We come across a few *sama* and *ardha-sama-chatushpadis* not mentioned in works on prosody, but more likely scanned out by the inscriptional poets themselves (*e.g.* Gu. 40; Nj. 402). Among *mātrā-vṛittas* Āryā, Gīti and Āryāgīti, are used. There are Kanda and some Piriyakkara metres, which are special to Kannada.

From an analysis of the distribution of different metres in the present volume, it appears that the Ślōka metre is the most commonly used. In some records this metre is used to a great extent. From the point of the form those which have strictly followed the rules pertaining to the occurrence of *guru* and *laghu* in the 5th, 6th and 7th *pādas* are designated as 'Ślōka', while those that do not adhere to this rule are noted as 'Ślōka; exception'. Likewise, when there are less than 4 *pādas* it is described as 'Ślōka: incomplete', while those wherein the number of letters are either less or more, or there are other errors, it is described as 'Ślōka: incorrect'.

In the volume some records are interesting from the point of prosody wherein metres with incomplete lines (*e.g.* Gu. 149), rare and varied metres (*e.g.* Nj. 111, 113) and metres that do not fit into any canon for various reasons (*e.g.* Nj. 235; Hg. 60) are noticed.

ಶಾಸನ ಪಾಠಗಳು

TEXTS

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

GUNDLUPETE TALUK

1 (ಎ.ಕ. IV ಗು. ಪೇ. 30)*

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

ಶೌರಿರಾಜಪಂಡಿತರ ಮಗ ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಮ್ರಶಾಸನ

This copper-plate record in Sanskrit language and Nāgari characters is dated Śaka 1437, Īśvara, Kārtika śu. 12, *utthāna-dvādaśi*. The given *tithi* corresponds to 1517 A. D., October 26, Monday. But the Śaka year was 1439 and not 1437.

The record refers to the rule of Kṛishṇarāya of Vijayanagara and gives a genealogical account of his family. It enumerates the great gifts made by the king and states that in the presence of god Viṭṭhala, on the bank of the river Tungabhadrā, he made a grant of the village Mādalavavāḍi, also known as Kṛishṇasāgara, in Terakāmbi-mahārājya, to Śrīnivāsa, son of Gōpīnātha, for worship and offerings to god Chaurirāja. The donee belonged to Kāśyapa-gōtra, Āpastambha-sūtra and Yajuś-śākha. The record was written by Sabhāpati and engraved by Vīraṇāchārya, son of Mallaṇa. The boundaries of the gift village are enumerated in Kannada language. The last line contains the sign-manual 'Śrī Virupāksha' in Kannada characters.

(ನಾಗರಾಕ್ಷರ)

ಒಂದನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗ

1 ಶ್ರೀ ಗಣಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ । ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾ
2 ಮರಚಾರವೇ । ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ ।[1] ಹರೇರ್ಲೀಲಾವ
3 ರಾಹಸ್ಯ ದಂಷ್ಟ್ರಾದಂಡಃ ಸ ಪಾತು ವಃ । ಹೇಮಾದ್ರಿಕಲಶಾಯತ್ರ ಧಾತ್ರೀಛತ್ರಶ್ರಿಯಂ
4 ದಧೌ ॥[1] ಕಲ್ಯಾಣಾಯಾಸ್ತು ತದ್ಧಾಮ ಪ್ರತ್ಯೂಹತಿಮಿರಾಪಹಂ । ಯದ್ಗಜೋಪ್ಯಗಜೋದ್ಭೂ

*ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಅಂಕೆಗಳು ಹಿಂದೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿನ ಅಂಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

[1] ಶ್ಲೋಕ

5 ತಂ ಹರಿಣಾಪಿ ಚ ಪೂಜ್ಯತೇ |[1] ಅಸ್ತಿಕ್ಷೀರಮಯಾದ್ದೇವೈರ್ಮ್ಯಥ್ಯಮಾನಾನ್ಮಹಾಂಬುಧೇಃ |
6 ನವನೀತಮಿವೋದ್ಭೂತಮಪನೀತತಮೋ ಮಹಃ ||[1] ತಸ್ಯಾಸೀತ್ತನಯಸ್ತಪೋಭಿರತು
7 ಳೈರನ್ವರ್ಥನಾಮಾ ಬುಧಃ ಪುಣ್ಯೈರಸ್ಯ ಪುರೂರವಾ ಭುಜಬಲೈರಾಯುರ್ದ್ವಿಷಾಂ ನಿಘ್ನತಃ |
8 ತಸ್ಯಾಯುರ್ನಹುಷೋಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಪರುಷೋ ಯುದ್ಧೇ ಯಯಾತಿಃ ಕ್ಷಿತೌ ಖ್ಯಾತಸ್ತಸ್ಯತು ತು
9 ರ್ವಸುರ್ವಸುನಿಭಃ ಶ್ರೀದೇವಯಾನೀಪತೇಃ ||[2] ತದ್ವಂಶೇ ದೇವಕೀಜಾನಿರ್ದೀಪೇ ತಿಮ್ಮ
10 ಭೂಪತಿಃ | ಯಶಸ್ವೀ ತುಳುವೇಂದ್ರೇಷು ಯದೋಃ ಕೃಷ್ಣ ಇವಾನ್ವಯೇ ||[1] ತತೋಭೂದ್ಬುಕ್ಕಮಾಜಾ
11 ನಿರೀಶ್ವರಃ ಕ್ಷಿತಿಪಾಲಕಃ | ಅತ್ರಾಸಮಗುಣಭ್ರಂಶಂ ಮೌಳಿರತ್ನಂ ಮಹೀಭುಜಾಂ ||[1]
12 ಸರಸಾದುದಭೂತ್ತಸ್ಮಾನ್ನರಸಾವನಿಪಾಲಕಃ | ದೇವಕೀನಂದನಾತ್ಕಾಮೋ ದೇವಕೀ
13 ನಂದನಾದಿವ ||[1] ವಿವಿಧಸುಕೃತೋದ್ದಾಮೇ ರಾಮೇಶ್ವರಪ್ರಮುಖೇ ಮುಹುರ್ಮುದಿತಹೃದಯ
14 ಸ್ಥಾನೇ ಸ್ಥಾನೇ ವ್ಯಧತ್ತ ಯಥಾವಿಧಿ (ಃ) | ಬುಧಪರಿವೃತೋ ನಾನಾದಾನಾನಿ ಯೋ
15 ಭುವಿ ಷೋಡಶತ್ರಿಭುವನಜನೋದ್ಗೀತಂ ಸ್ಫೀತಂ ಯಶಃ ಪುನರುಕ್ತಯನ್ ||[3] ಕಾವೇರೀಮಾ
16 ಶು ಬಧ್ವಾ ಬಹಳಜಲರಯಾಂ ತಾಂ ವಿಲಂಘ್ಯೈವ ಶತ್ರುಂ ಜೀವಗ್ರಾಹಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸ
17 ಮಿತಿಭುಜಬಲಾತ್ತಂ ಚ ರಾಜ್ಯಂ ತದೀಯಂ | ಕೃತ್ವಾ ಶ್ರೀರಂಗಪೂರ್ವಂ ತದಪಿ ನಿಜವಶೇ
18 (ವಶೇ) ಪಟ್ಟಣಂ ಯೋ ಬಭಾಸೇ ಕೀರ್ತಿಸ್ತಂಭಂ ನಿಖಾಯ ತ್ರಿಭುವನಭ[ವನ]ಸ್ತೂಯಮಾನಾಪದಾ
19 ನಃ |[4] ಚೇರಂ ಚೋಳಂ ಚ ಪಾಂಡ್ಯಂ ತದಪಿ ಚ ಮಧುರಾವಲ್ಲಭಂ ಮಾನಭೂಷಂ ವೀರ್ಯೋದಗ್ರಂ
20 ತುರುಷ್ಕಂ ಗಜಪತಿನೃಪತಿಂ ಚಾಪಿ ಜಿತ್ವಾ ತದನ್ಯಾನ್ | ಆಗಂಗಾತೀರಲಂಕಾ
21 ಪ್ರಥಮಚರಮಭೂಭೃತ್ತಟಾಂತಂ ನಿತಾಂತಂ ಖ್ಯಾತಃ ಕ್ಷೋಣೀಪತೀನಾಂ ಸ್ರಜಮಿವ ಶಿರ
22 ಸಾಂ ಶಾಸನಂ ಯೋ ವ್ಯತಾನೀತ್ |[4] ತಿಪ್ಪಾಜೀನಾಗಲಾದೇವ್ಯೋಃ ಕೌಸಲ್ಯಾಶ್ರೀಸುಮಿತ್ರ
23 ಯೋಃ ದೇವ್ಯೋರಿವ ನೃಸಿಂಹೇಂದ್ರಾತ್ತಸ್ಮಾತ್ಪಂಜ್ತಿರಥಾದಿವ |[1] ವೀರೌ ವಿನಯಿನೌ ರಾ
24 ಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾವಿವ ನಂದನೌ | ಜಾತೌ ವೀರನೃಸಿಂಹೇಂದ್ರಕೃಷ್ಣರಾಯಮಹೀಪತೀ |[1]
25 ವೀರಃ ಶ್ರೀನಾರಸಿಂಹಃ ಸ ವಿಜಯನಗರೇ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಃ ಕೀರ್ತ್ಯಾ ನೀತ್ಯಾ
26 ನಿರಸ್ಯನ್ನೃಗನಳನಹುಷಾನಪ್ಯವನ್ಯಾಮಥಾನ್ಯಾನ್ | ಆಸೇತೋರಾಸು
27 ಮೇರೋರವನಿಸುರನುತಃ | ಸ್ವೈರಮಾಚೋದಯಾದ್ರೇರಾಪಾಚ್ಯಾತ್ಯಾಚಲಾಂತಾದ
28 ಖಿಳಹೃದಯಮಾವರ್ಜ್ಯ ರಾಜ್ಯಂ ಶಸಾಸ |[4] ನಾನಾದಾನಾನ್ಯಕಾರ್ಷೀತ್ಕನಕ

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ

29 ಸದಸಿ ಯಃ ಶ್ರೀವಿರೂಪಾಕ್ಷದೇವಸ್ಥಾನೇ ಶ್ರೀಕಾಳಹಸ್ತೀಶಿತುರಪಿನಗರೇ
30 ವೇಂಕಟಾದ್ರೌ ಚ ಕಾಂಚ್ಯಾಂ | ಶ್ರೀಶೈಲೇ ಶೋಣಶೈಲೇ ಮಹತಿ ಹರಿಹರೇಹೋಬಲೇ
31 ಸಂಗಮೇ ಚ ಶ್ರೀರಂಗೇ ಕುಂಭಘೋಣೇ (ಮ)ಹತತಮಸಿ ಮಹಾನಂದಿತೀರ್ಥೇ ನಿವೃತ್ತೌ |[4]
32 ಗೋಕರ್ಣೇ ರಾಮಸೇತೌ ಜಗತಿ ತದಿತರೇಷ್ವಪ್ಯಶೇಷೇಷು ಪುಣ್ಯಸ್ಥಾನೇಷ್ವಾರ
33 ಬ್ಧನಾನಾವಿಧಬಹಳಮಹಾದಾನವಾರಿಪ್ರವಾಹೈಃ | ಯಸ್ಯೋದಂಚತ್ತುರಂಗಪ್ರ
34 ಕರಖುರರಜಃ ಶುಷ್ಯದಂಭೋಧಿಮಗ್ನಕ್ಷ್ಮಾಭೃತ್ಪಕ್ಷಛಿದೋದ್ಯತ್ತರಕುಳಿ
35 ಶಧರೋತ್ಕಂಠಿತಾ ಕುಂಠಿತಾಭೂತ್ |[4] ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂ ವಿಶ್ವಚಕ್ರಂ ಘಟಮುದಿತಮ
36 ಹಾಭೂತಕಂ ರತ್ನಧೇನುಂ ಸಪ್ತಾಂಭೋಧೀಂಶ್ಚ ಕಲ್ಪಕ್ಷಿತಿರುಹಲತಿಕೇ ಕಾಂಚಿ
37 ನೀಂ ಕಾಮಧೇನುಂ | ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷ್ಮಾಂ ಯೋ ಹಿರಣ್ಯಾಶ್ವರಥಮಪಿ ತುಲಾಪೂರುಷಂ ಗೋ

---

[1] ಶ್ಲೋಕ

[2] ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ

[3] ಹರಿಣಿ

[4] ಸ್ರಗ್ಧರೆ

38 ಸಹಸ್ರಂ ಹೇಮಾಶ್ವಂ ಹೇಮಗರ್ಭಂ ಕನಕಕರಿರಥಂ ಪಂಚಲಾಂಗಲ್ಯತಾನೀತ್ |[1]
39 ಪ್ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಸ್ಯ [ನಿ]ರ್ವಿಘ್ನಂ ರಾಜ್ಯಂ ದ್ಯಾಮಿವ ಶಾಸಿತಂ | ತಸ್ಮಿನ್ಸಂ[ಗ್ಗ]ಣೇನ ವಿ
40 ಖ್ಯಾತೇ ಕ್ಷಿತೇರಿಂದ್ರೇ ದಿವಂ ಗತೇ |[2] ತತೋಪ್ಯವಾರ್ಯವೀರ್ಯಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಯಮಹೀ
41 ಪತಿಃ | ಬಿಭರ್ತ್ತಿ ಮಣಿಕೇಯೂರನಿರ್ವಿಶೇಷಂ ಮಹೀಭುಜಾಂ |[2] ಕೀರ್ತ್ಯಾ ಯಸ್ಯ ಸ
42 ಮಂತತಃ ಪ್ರಸೃತಯಾ ವಿಶ್ವಂ ರುಚೈಕ್ಯಂ ವ್ರಜೇದಿತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ | ಪುರಾ ಪುರಾರಿ[ರ]ಭವ
43 ತ್ಫಾಲೇಕ್ಷಣಃ ಪ್ರಾಯಶಃ | ಪದ್ಮಾಕ್ಷೋಪಿ ಚತುರ್ಭುಜೋಜನಿ ಚತುರ್ವಕ್ತ್ರೋಭವತ್ಪದ್ಮಭೂಃ
44 ಕಾಳೀ ಖಡ್ಗಮಧಾದ್ರಮಾ ಚ ಕಮಲಂ ವೀಣಾಂ ಚ ವಾಣೀ ಕರೇ |[3] ಶತ್ರೂಣಾಂ ವಾಸ
45 ಮೇತೇ ದದ[ತ] ಇತಿ ರುಷಾ ಕಿಂ ನು ಸಪ್ತಾಂಬುರಾಶೀ ನಾನಾಸೇನಾತುರಂಗತ್ರುಟಿತವಸುಮ
46 ತೀಧೂಳಿಕಾಪಾಲಿಕಾಭಿಃ | ಸಂಶೋಷ್ಯ ಸ್ವೈರಮೇತತ್ಪ್ರತಿನಿಧಿಜಲಧಿ
47 ಶ್ರೇಣಿಕಾಂ ಯೋ ವಿಧತ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸ್ವರ್ಣಮೇರುಪ್ರಮುಖನಿಜಮಹಾದಾನತೋಯೈರ
48 ಮೇಯೈಃ |[1] ಮದ್ದತ್ತಾಮರ್ಥಿಸಾರ್ಥಃ ಶ್ರಿಯಮಿಹ (ಬಹ) ಸುಚಿರಂ ಭುಂಜತಾಮಿತ್ಯವೇತ್ಯ
49 ಪ್ರಾಯಃ ಪ್ರತ್ಯೂಹಹೇತೋಸ್ತ್ವಪನರಥಗತೇರಾಲಯಂ ದೇವತಾನಾಂ | ತತ್ತದ್ದಿಗ್ಜೈತ್ರ
50 ಪತ್ರ್ಯಾಪಿ ಚ ಬಿರುದಪದೈರಂಕಿತಾಂಸ್ತತ್ರತತ್ರ ಸ್ತಂಭಾನ್ಖ್ಯಾತಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ವ್ಯತನು
51 ತ ಭುವಿ ಯೋ ಭೂಭೃದಭ್ರಂಕಷಾಗ್ರಾನ್ |[1] ಕಾಂಚೀಶ್ರೀಶೈಲಶೋ[ಣಾ]ಚಲಕನಕಸಭಾವೇಂ
52 ಕಟಾದ್ರಿಪ್ರಮುಖ್ಯೇಷ್ವಾವೃತ್ಯಾವೃತ್ಯ ಸರ್ವೇಷ್ವತನುತವಿಧಿವದ್ಭೂಯಸೇ ಶ್ರೇಯಸೇ
53 ಯಃ | ದೇವಸ್ಥಾನೇಷು ತೀರ್ಥೇಷ್ವಪಿ ಕನಕತುಲಾಪೂರುಷಾದೀನಿ ನಾ[ನಾ]ದಾನಾನ್ಯೇವೋ
54 ಪದಾನ್ಯೈರಪಿ ಸಮಮಖಿಲೈರಾಗಮೋಕ್ತಾನಿತಾನಿ(ತ್) |[1] ರೋಷಕೃತಪ್ರತಿಪಾ
55 ರ್ಥಿವದಂಡಃ ಶೇಷಭುಜಕ್ಷಿತಿರಕ್ಷಣಶೌಂಡಃ | ಭಾಸೆಗೆತ[ಪ್ಪು]ವರಾಯರಗಂಡಃ ಸ್ತೋ
56 ಷಕೃದರ್ಥಿಷು ಯೋ ರಣಚಂಡಃ |[4] ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಯೋ ರಾಜಪರಮೇ
57 ಶ್ವರಃ | ಮೂರುರಾಯರಗಂಡಾಖ್ಯಃ ಪರರಾಜಭಯಂಕರಃ |[2] ಹಿಂದೂರಾಯಸುರತ್ರಾ
58 ಣೋ ದುಷ್ಟಷಾರ್ದೂಲಮರ್ದನಃ | ವೀರಪ್ರತಾಪ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಿರುದೈರುಚಿತೈರ್ಯು
59 ತಃ |[3] ಆಲೋಕಯ ಮಹಾರಾಯ ಜಯ ಜೀವೇತಿ ವಾದಿಭಿಃ | ಅಂಗವಂಗಕ

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗ

60 ಳಿಂಗಾದ್ಯೈರಾಜಭಿಸ್ಸೇವ್ಯತೇ ಚ ಯಃ |[2] ಸ್ತುತ್ಯೌದಾರ್ಯಃ ಸುಧೀಭಿಃ ಸ ವಿಜ
61 ಯನಗರೇ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಾನ್ ಕ್ಷ್ಮಾಪಾಲಾನ್ ಕೃಷ್ಣರಾಯಕ್ಷಿತಿಪ
62 ತಿರಧರೀಕೃತ್ಯ ನೀತ್ಯಾನೃಗಾದೀನ್ | ಆಪೂರ್ವಾದ್ರೇರಥಾಸ್ತಕ್ಷಿತಿಧ
63 ರಕಟಕಾದಾಚ ಹೇಮಾಚಲಾಂತಾದಾಸೇತೋರರ್ಥಿಸಾರ್ಥಶ್ರಿಯಮಿಹ
64 ಬಹಳೀಕೃತ್ಯ ನೀತ್ಯಾ ಸಮಿಂಧೇ(ಃ) ||[1] ಶಕಾಬ್ದೇ ಶಾಲಿವಾಹಸ್ಯ ಸಹಸ್ರೇಣ
65 ಚತುಶ್ಶತೈಃ | ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಕಾತ್ಯಾಯಾಭಿಖ್ಯೇ ಗಣ[ನಾಂ] ಪ್ರಾಪಿತೇ ಕ್ರಮಾತ್ |[2] ಯಿಶಾ
66 ಶ್ವರಾವತ್ಸರೇಭಿಖೇ ಮಾಸಿ ಕಾರ್ತೀಕನಾಮನಿ | ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ ಶುಭೇ ಲಗ್ನೇ ಮುಸ್ಥಾ
67 ನದ್ವಾದಶೀ ತಿಥೌ |[2] ತುಂಗಭದ್ರಾಪಗಾತೀರೇ ವಿಠ್ಠಲೇಶ್ವರಸನ್ನಿಧೌ | ಅಶೇ
68 ಷವೇದವೇದಾಂತಪುರಾಣಾಗಮವೇದಿನೇ |[2] ಪದವಾಕ್ಯಪ್ರಮಾಣೇಷು ಪರಾಂ ಪ್ರಹು
69 ಢಿಮುಪೇಯುಷೇ | ಕಾಶ್ಯಪಾನ್ವಯಜಾತಾಯ ಚಾಪಸ್ತಂಭಾಯ ಯಾಜುಷೇ |[2] ಷಾಖಿನೇ
70 ಸಚ್ಚರಿತ್ರಾಯ ಸಮಸ್ತಗುಣಶಾಲಿನೇ | ಚೌರಿರಾಜಾಖ್ಯದೇವಸ್ಯ ಕೈಂಕ

---

[1] ಸ್ರಗ್ಧರೆ

[2] ಶ್ಲೋಕ

[3] ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ

[4] ದೋಧಕ

71 ರ್ಯಾಸಕ್ತಚೇತಸಾಂ।[1] ವೇಂಕಟಾಚಾರ್ಯವರ್ಯಾಣಾಂ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಶಾಲಿನಾಂ। ಶಿ
72 ಷ್ಯಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ಗೋಪೀನಾಥಾಯ ಸೂನವೇ।[1] ತೆರಕಾಂಬಿಮಹಾರಾಜ್ಯೇ ಪ್ರ
73 ಸಿದ್ಧೇ ಜಗತೀತಳೇ। ಪುರಾತ್ಕಲ್ಲಮುಜೇಃ ಪ್ರಾಚೀಮಾಶಾಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಥಿತಂ।[1] ಬಿ
74 ಲಕುಪ್ಪಾಭಿಧಾನಾಯಾಃ ಪಲ್ಯಾದ್ದಕ್ಷಿಣತಃ ಸ್ಥಿತಂ। ಹಚೀಪುರಾಹ್ವಯಾದ್ಗ್ರಾಮಾ
75 ತ್ಪಶ್ಚಿಮಾಯಾಂ ದಿಶಿ ಸ್ಥಿತಂ।[1] ಗ್ರಾಮಾತ್ ಬೊಂಮನಹಳ್ಳೀತಿ ಖ್ಯಾತಾಯಾಶ್ಚೋತ್ತ
76 ರೇ ಸ್ಥಿತಂ। ನಾಮ್ನಾ ಮಾದಲವಾಡೀತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಗ್ರಾಮಮುತ್ತಮಂ।[1] ಕೃಷ್ಣಸಾಗರ
77 ಇತ್ಯೇವಂ ಪ್ರತಿನಾಮ್ನಾ ವಿರಾಜಿತಂ। ಕೃಷ್ಣದೇವಮಹಾರಾಯೋ ಮಾನನೀಯೋ ಮನ
78 ಸ್ವಿನಾಂ।[1] ಸಹಿರಣ್ಯಪಯೋಧಾರಾಪೂರ್ವಕಂ ದತ್ತವಾನ್ಮುದಾ। ಸರ್ವಮಾನ್ಯಚತುಃ
79 ಸೀಮಾಸಂಯುತಂ ಚ ಸಮಂತಥಃ।[1] ನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪಪಾಷಾಣಾಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯಜ
80 ಲಾನ್ವಿತಂ। ಅಕ್ಷಿಣ್ಯಾಗಾಮಿಸಂಯುಕ್ತಂ ಏಕಭೋಗ್ಯಸುಭೂರುಹಂ।[1] ವಾಪೀಕೂಪ
81 ತಟಾಕೈಶ್ಚ ಕಚ್ಛೇನಾಪಿ ಸಮನ್ವಿತಂ। ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿಭಿರ್ಭೋಗ್ಯಂ ಕ್ರಮಾ
82 ದಾಚಂದ್ರತಾರಕಂ।[1] ದಾನಸ್ಯಾಧಮನಸ್ಯಾಪಿ ವಿಕ್ರಯಸ್ಯಾಪಿ ಚೋಚಿ
83 ತಂ। ಪರೀತಃ ಪ್ರಯತೈಸ್ನಿಗ್ಧೈಃ ಪುರೋಹಿತಪುರೋಗವೈಃ।[1] ವಿವಿಧೈರ್ವಿಭುದೈ
84 ಶ್ರೌತಪಥಿಕೈರಥಿಕೈರ್ಗಿರಾಂ। ಕೃಷ್ಣದೇವಮಹಾರಾಯೋ ಮಾನನೀಯೋ
85 ಮನಸ್ವಿನಾಂ।[1] ಸಹಿರಣ್ಯಪಯೋಧಾರಾಪೂರ್ವಕಂ ದತ್ತವಾನ್ಮುದಾ।
86 ಸೀಮಾವಿನಿಮಯಂ ಗಾತಂ ಲಿಖಿತಂ ದಧತಾಶಯಂ॥[1] ಪರ್ವತವೊಡೆಯ
87 ರ ಕಲ್ಲಮುಡುವನಪುರದ ವೋಣೆಯಿಂದ ಮೂಡಲು ಗೋಪೀನಾಥದೇವ

ಮೂರನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ

88 ರ ಮಾಲಕುಪ್ಪೆಯ ಹೊಲದಿಂ ತೆಂಕಲು। ಹಂಚೀಪುರದಿಂದ ಪಡು
89 ವಲು ಪಂಚಗಡದೊಡೆಯರ ಬೊಂಮೇನಹಳ್ಳಿಯ ತೋಟದಿಂ ಬಡಗಲು।
(ಇಲ್ಲಿ ಐದು ಪಂಕ್ತಿಗಳು ಬರೆಯುವಷ್ಟು ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟಿದೆ)
90 ಪೂರಯತೋ ಬುಧವಾಂಛಾಂ ವಾರಯತೋ ವೈರಿಭೂಪಚಿತ್ತಮದಂ। ಕೃಷ್ಣದೇವಮ
91 ಹಾರಾಯೋ ತದಿದಂ ತಾಮ್ರಶಾಸನಂ।[2] ಕೃಷ್ಣದೇವಮಹಾರಾಯಶಾಸನೇ
92 ನ ಸಭಾಪತಿಃ। ಅಭಾಣೀನ್ ಮೃದುಸಂದರ್ಭಂ ತದಿದಂ ತಾಮ್ರಶಾ
93 ಸನಂ।[1] ಕೃಷ್ಣದೇವಮಹಾರಾಯಶಾಸನಾನ್ಮಲ್ಲಣಾತ್ಮಜಃ।[2] ತ್ವ
94 ಷ್ಟಾ ಶ್ರೀವೀರಣಾಚಾರ್ಯೋ ವ್ಯಲಿಖತ್ತಾಮ್ರಶಾಸನಂ।[1] ದಾನಪಾಲನ
95 ಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ। ದಾನಾತ್ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ॥[1]
96 ಸ್ವದತ್ತಾತ್ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ। ಪರದತ್ತಾಪಹಾ
97 ರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ್॥[1] ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋಹರೇ
98 ತ ವಸುಂಧರಾಂ। ಷಷ್ಟಿರ್ವರುಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ॥[1]
99 ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮಸೇತುರ್ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ।
100 ಸರ್ವಾನೇತಾನ್ಭಾವಿನಃ ಪಾರ್ಥಿವೇಂದ್ರಾನ್ ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಃ॥[3]
ಶ್ರೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ[4]

[1] ಶ್ಲೋಕ

[2] ಶ್ಲೋಕ (ಅಸಮಗ್ರ ?)

[3] ಶಾಲಿನಿ

[4] ಇದು ಕನ್ನಡಕ್ಷರದಲ್ಲಿದೆ

TRANSLITERATION

First plate, back

1 śrī-Gaṇādhipatayē namaḥ I namas-tuṃga-śiraś-chuṃbi chaṃdra-chā
2 mara-chāravē I trailōkya-nagarāraṃbha-mūla-staṃbhāya Śaṃbhavē I Harēr-līlā-va
3 rāhasya-daṃshṭrā-daṃḍaḥ sa pātu vaḥ I Hēmādri-kalaśā yatra dhātrī-chhatra-śriyaṃ
4 dadhau II kalyāṇāyāstu tad-dhāma pratyūha-timirāpahaṃ yad-gajōpy-Agajōdbhū
5 taṃ Hariṇāpi cha pūjyatē I asti kshīramayād-dēvair-mmathyamānān mahāṃbudhēḥ I
6 navanītam ivōdbhūtam apanīta-tamōmahaḥ II tasyāsīt tanayas-tapōbhir-atu–
7 ḷair-anvartha-nāmā Budhaḥ puṇyair-asya Purūravā bhuja-balair-āyur dvishāṃ nigh-natah I
8 tasy-Āyur-Nahushōsya tasya parushō yuddhē Yayātiḥ kshitau khyātas-tasya tu Tu–
9 rvasur-vasunibhaḥ śrī-Dēvayānī-patēḥ II tad-vaṃśē Dēvakījānir-didīpē Timma–
10 bhūpatiḥ II yaśasvī Tuḷuvēṃdrēshu Yadōḥ Kṛishṇa ivānvayē II tatōbhūd-Bukkamājā
11 nir-Īśvaraḥ kshiti-pālakaḥ II atrāsamaguṇa-bhraṃśaṃ mauḷi-ratnaṃ mahībhujāṃ II
12 sarasād udabhūt tasmān Narasāvanipālakaḥ I Dēvakī-naṃdanāt Kāmō Dēvakī–
13 naṃdanād iva II vividha-sukṛitōddāmē Rāmēśvara-pramukhē muhur-mudita-hṛidaya
14 sthānē sthānē vyadhatta yathā-vidhi(ḥ) II budha-parivṛitō nānā-dānāni yō
15 bhuvi shōḍaśa-tri-bhuvana-janōdgītaṃ sphītaṃ yaśaḥ punaruktayan II Kāvērīm ā
16 śu-badhvā bahaḷa-jala-rayāṃ tāṃ vilaṃghyaiva śatṛiṃ jīva-grāhaṃ gṛihītvā sa
17 miti-bhuja-balāt taṃ cha rājyaṃ tadīyaṃ II kṛitvā Śrīraṃga-pūrvaṃ tad api nija-vaśē
18 (vaśē) paṭṭaṇaṃ yō babhāsē kīrti-staṃbhaṃ nikhāya tri-bhuvana-bhavana-stūyamānā padā
19 naḥ I Chēraṃ Chōḷaṃ cha Pāṃḍyaṃ tad api cha Madhurā-vallabhaṃ māna-bhūshaṃ vīryōdagraṃ
20 Turushkaṃ Gajapati-nṛipatiṃ chāpi jitvā tad-anyān II ā-Gaṃgā-tīra-Laṃkā–
21 prathama-charama-bhūbhṛit-taṭāṃtaṃ nitāṃtaṃ khyātaḥ kshōṇīpatīnāṃ srajam iva śira
22 sāṃ śāsanaṃ yō vyatānīt I Tippājī-Nāgalādēvyōḥ Kausalyā-śrī-Sumitra
23 yōḥ II dēvyōr-iva Nṛisiṃhēṃdrāt tasmāt paṃṅkti-rathād-iva II vīrau vinayinau Rā
24 ma-Lakshmaṇāv-iva naṃdanau I jātau Vīra-Nṛisiṃhēṃdra-Kṛishṇa-rāya-mahīpatī I
25 vīraḥ śrī-Nārasiṃhaḥ sa Vijayanagarē ratnasiṃhāsanasthaḥ kīrtyā nityā
26 nirasyan Nṛiga-Naḷa-Nahushān apy-avanyām athānyān II ā Sētōr-ā Su
27 mērōr-avani-sura-nutaḥ I svairam ā chōdayādrēr-ā-pāchyātyāchalāṃtād a–
28 khiḷa–hṛidayam āvarjya rājyaṃ śaśāsa II nānā-dānāny-akārshīt Kanaka

Second plate, front

29 sadasi yaḥ śrī-Virūpāksha-dēvasthānē śrī-Kāḷahastīśitur-api nagarē
30 Vēṃkaṭādrau cha Kāṃchyāṃ II Śrīśailē Śōṇaśailē mahati Harihrēhōbalē
31 Saṃgamē cha Śrīraṃgē Kuṃbhaghōṇē (ma) hata-tamasi-Mahānaṃdi-tīrthē nivṛittau I
32 Gōkarṇē Rāmasētau jagati tad-itarēshv-apy-aśēshēshu puṇya-sthānēshv-āra
33 bdha-nānāvidha-bahaḷa-mahā-dāna-vāri-pravāhaiḥ I yasyōdaṃchat-turaṃga-pra
34 kara-khura-rajaḥ śushyad-aṃbhōdhi-magna-kshmābhṛit-paksha-chhidōdyattara-Kuḷi–
35 śadharōtkaṃṭhitā kuṃṭhitābhūt II brahmāṃḍaṃ viśva-chakraṃ ghaṭam udita-ma–
36 hābhūtakaṃ ratna-dhēnuṃ saptāṃbhōdhīṃś-cha kalpa-kshitiruha-latikē kāṃchi
37 nīṃ kāmadhēnuṃ II svarṇa-kshmāṃ yō hiraṇyāśvaratham api tulāpūrushaṃ gō

38 sahasram hēmāśvaṃ hēma-garbhaṃ kanaka-kari-rathaṃ paṃcha-lāṃgaly-atānīt |
39 prājyaṃ praśāsya [ni]rvighnaṃ rājyaṃ dyām-iva śāsituṃ ‖ tasmin guṇēna vi-
40 khyātē kshitēr-indrē divaṃ gatē | tatōpy-avārya-vīrya-śrī-Kṛishṇarāya-mahī
41 patiḥ ‖ bibharti-maṇi-kēyūra-nirviśēshaṃ mahībhujāṃ | kīrtyā yasya sa
42 maṃtataḥ prasṛitayā viśvaṃ ruchaikyaṃ vrajēd ity-āśaṃkya | purā Purāri [r-a] bhava
43 t phālēkshaṇaḥ prāyaśaḥ ‖ Padmākshōpi chaturbhujōjani chatur-vaktrōbhavat Padma
bhūḥ
44 Kāḷi khaḍgam adhād Ramā cha kamalaṃ viṇāṃ cha Vāṇī karē | śatrūṇāṃ vāsa-
45 m ētē dada[ta] iti rushā kiṃ nu saptāṃburāsī nānā-sēnā-turaṃga-tṛiṭita-vasuma-
46 tī-dhūḷikā-pālikābhiḥ | saṃśōshya svairam ētat-pratinidhi-jaladhi
47 śrēṇikāṃ yō vidhattē brahmāṃḍa-svarṇa-Mēru-pramukha-nija-mahā-dāna-tōyair-a-
48 mēyaiḥ | mad-dattām arthi-sārthaḥ śriyam-iha [baha] suchiraṃ bhuṃjatām ity-avētya
49 prāyaḥ pratyūha-hētōs-tapana-ratha-gatēr-ālayaṃ dēvatānāṃ | tat-tad-dig-jaitra
50 vatyāpi cha biruda-padair-aṃkitāṃs-tatra tatra staṃbhān jāta-pratishṭhānyatanu
51 ta-bhuvi yō bhūbhṛid-abhraṃkashāgrān | Kāṃchī-Śrīśaila-Śō[ṇā]chala-Kanakasabhā
Vēṃ
52 kaṭādri-pramukhyēshv-āvṛirtyāvṛirtya sarvēshvatanuta-vidhivad-bhūyasē śrēyasē
53 yaḥ ‖ dēvasthānēshu tīrthēshv-api kanaka-tulāpūrushādīni nā[nā]-dānāny-ēvō-
54 padānair-api samam akhiḷair-āgamōktāni tānī (t) | rōsha-kṛita-prati-pā-
55 rthiva-daṃḍaḥ Śēsha-bhuja-kshiti-rakshaṇa-śauṃḍaḥ ‖ bhāsege-ta[ppu]va-rāyara-gaṃ-
ḍaḥ stō-
56 shakṛid--arthishu yō raṇa-chaṃḍaḥ ‖ rājādhirāja ity-uktō yō rāja-Paramē-
57 śvaraḥ ‖ mūru-rāyara-gaṃḍākhyaḥ para-rāja-bhayaṃkaraḥ ‖ Hindū-rāya--suratrā-
58 ṇō dushṭa-shārdhūla-mardhanaḥ ‖ vīra-pratāpa-yity-ādi-birudair-uchitair-yu-
59 taḥ ‖ ālōkaya mahārāya jaya jīvēti vādibhiḥ | Aṃga-Vaṃga Ka-

Second plate, back

60 ḷiṃgādyai-rājabhis-sēvyatē cha yaḥ | stutyaudāryaḥ sudhībhiḥ sa Vija
61 yanagarē ratna-siṃhāsanasthān kshmāpālān Kṛishṇarāya-kshitipa
62 tir-adharīkṛitya nityā Nṛigādin | ā-pūrvādrēr-athāsta-kshitidha
63 ra-kaṭakād-ācha Hēmāchalāṃtād ā Sētōr arthi-sārtha-śriyam iha
64 bahaḷīkṛitya nityā samiṃdhē (ḥ) ‖ Śakābdē Śālivāhasya sahasrēṇa
65 chatuś-śataiḥ ‖ sapta-trīkātyāyābhikhyē gaṇa[nāṃ] prāpitē kramāt ‖ Yī-
66 śvarā-vatsarēbhikhe māsi Kārtīka-nāmani | śukla-pakshē śubhē lagnē musthā
67 na-dvādaśī-tithau | Tuṃgabhadrāpagā-tīrē Viṭhṭhalēśvara-sannidhau ‖ aśē
68 sha-vēda-vēdāṃta-purāṇāgama-vēdinē | pada-vākya-pramāṇēshu parāṃ prahu-
69 ḍhim upēyushē | Kāśyapānvaya-jātāya chāpastaṃbhāya Yājushē ‖ shākhinē
70 sach-charitrāya samasta-guṇaśālinē | Chaurirājākhya-dēvasya kaiṃka
71 ryāsakta-chētasāṃ | Vēṃkaṭāchārya-varyāṇāṃ bhagavad-bhaktiśālināṃ ‖ śi-
72 shyāya Śrīnivāsāya Gōpīnāthāya-sūnavē | Terakāṃbi-mahārājyē pra
73 siddhē jagatī-taḷē | purāt Kallamajēḥ prāchīm āśām āśritya saṃsthitaṃ | Bi-
74 lakuppābhidhānāyāḥ palyād-dakshiṇataḥ sthitaṃ ‖ Hachīpurāhvayād-grāmā-
75 t paśchimāyāṃ diśi sthitaṃ | grāmāt Bommanahaḷḷīti khyātāyās-chōtta-
76 rē sthitaṃ | nāmnā Mādalavavāḍīti prasiddhaṃ grāmam uttamaṃ | Kṛishṇasāgara
77 ity-ēvaṃ prati-nāmnā virājitaṃ | Kṛishṇadēva-mahārāyō mānanīyō mana-
78 svināṃ | sa-hiraṇya-payō-dhārā-pūrvakaṃ dattavān mudā | sarvamānya chatuḥ

79 sīmā-saṃyutaṃ cha samaṃtatahḥ I nidhi-nikshēpa-pāshāṇā-siddha- sādhya-ja
80 lānvitaṃ I akshiṇy-āgāmi-saṃyuktaṃ ēka-bhōgya su-bhūruhaṃ I vāpī-kūpa
81 taṭākaiś-cha kachchhēnāpi samanvitaṃ I putra-pautrādibhir-bhōgyaṃ kramā
82 d ā-chaṃdra-tārakaṃ I dānasyādhamanasyāpi vikrayasyāpi chōchi
83 taṃ I parītaḥ prayatais-snigdhaiḥ purōhita-purōgamaiḥ I vividhair-vibhudai
84 śrauta-pathikair-athikair-girāṃ I Kṛishṇadēva-mahārāyō mānanīyō
85 manasvināṃ sa-hiraṇya-payō-dhārā-pūrvakaṃ dattavān mudā
86 sīmā-vinimayaṃ gātuṃ likhitaṃ dadhatāśayaṃ II Parvata-voḍeya
87 ra Kallamaḍuvanapurada vōṇiyiṃda mūḍalu Gōpīnāthadēva

Third plate, front

88 ra Malakuppeya holadiṃ teṃkalu I Haṃchīpuradiṃda paḍu-
89 valu Paṃchagaḍadoḍayara Boṃmēnahaḷḷiya tōṭadiṃ baḍagalu I
90 pūrayatō budha-vāṃchhāṃ vārayatō vairi-bhūpa-chitta-madaṃ I Kṛishṇadēva-ma-
91 hārāyō tad-idaṃ tāmra-śāsanaṃ I Kṛishṇadēva-mahārāya-śāsanē-
92 na Sabhāpatiḥ I abhāṇīn mṛidu-saṃdarbhaṃ tad-idam tāmra-śā-
93 sanaṃ I Kṛishṇadēva-mahārāya-śāsanān Mallaṇātmajaḥ I tva-
94 shṭā śrī-Vīraṇāchāryō vyalikhat tāṃbra-śāsanaṃ I dāna-pālana
95 yōr-madhyē dānāchchhrēyōnupālanaṃ I dānāt-svarggam avāpnōti pālanād achyutaṃ
padaṃ II
96 sva-dattā dviguṇam puṇyaṃ para-dattānupālanaṃ I para-dattāpahā-
97 rēṇa sva-dattaṃ nishphalaṃ bhavēt II sva-dattāṃ para-dattāṃ vā yōharē
98 ta vasuṃdharāṃ I shashṭir-varusha-sahasrāṇi vishṭāyāṃ jāyatē krimiḥ II
99 sāmānyōyaṃ dharma-sētur-nṛipāṇāṃ kālē kālē pālanīyō bhavadbhiḥ I
100 sarvān ētān bhāvinaḥ pārthivēndrān bhūyō bhūyō yāchatē Rāmachaṃdraḥ II
śrī-Virūpāksha[1]

2 (ಎಂ. ಎ. ಆರ್. 1930–19)

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಮ್ರಶಾಸನ

The object of this record, described as *jayarēke-paṭṭe*, is to register an agreement by the disciples of the Kōṭa community of four *nāḍus* of Nīlagiri and others from several places like Namalukōṭe and Kūḍalūru, to pay certain specified sums annually to their teacher (*guru*) Malapaguru-svāmi, priest of Kāḷikāṃba-Kammaṭēśvara, in Vijayāpura (Guṇḍlupēṭe). They also agreed to give further sums on occasions like marriage and a free supply of provision when he visited them. They were to convey him (free of cost) to the next camp. The witnesses to the grant are named. The record is full of orthographical errors. The engraver is Subbāchāri of Koyamtūr.

The date is given as Sunday, Mārgaśira śu. 5, with Hastā-nakshatra in the year Tāraṇa of Śaka 1638. But the Śaka year corresponds with Durmukhi and not Tāraṇa and the nearest Śaka year corresponding to Tāraṇa is Śaka 1626. If we take this as correct, the given details correspond to November 20, 1704 A.D., Monday. The *nakshatra* was Śravaṇa. The genuineness

[1] This is engraved in Kannada characters.

of the grant may be questioned. The characters seem to belong to a later period, of the early 19th century.

ಮುಂಭಾಗ

1 ಶ್ರೀಮಂತು ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಲೋಕವಿಸ್ತರತ್ರಿಬುವನಬುವನನಿರ್ಮಿ
2 ತೋದಾರ ಅನಂತವೇದಾಶಸ್ತ್ರಶಬ್ದಪುರಾಣಪಾರವಾರಗಂಬಿ
3 ರದಿರದಿಶೋದಾರ ಜಗಕೆ ಹರಕರಣಕರ್ತರಾದ ಪೆಸುನಿಹ
4 ಸುಮಂತ ಪೆಂಡೋಳಪುರದೀಸ್ವರರಾದ ಕೂರ್ಮಗವಹನಕನ
5 ಕಕುಲೀಬರಣ ಶ್ರೀಕಳಿಂಗರಾಯನಿರ್ಧುಮಧಾಮ
6 ಚೋಳರಾಯಸ್ತಪಾನಾಚಾರ್ಯ ಆತಳವಿತಳಸುತ
7 ಳತಳಾತಳಮಹೀತಳಪಾತಾಳಲೋಕನಿರ್ಮಿತೋ
8 ದಾರಾ ಪೃತ್ವಿಅಪ್ರತೇಜುವಾಯುಆಕೇಶನಿರ್ಮಿ
9 ತೋದಾರ ಕರುವೊನೆಕಂಟದವೊನೆಕದರು
10 ವೊನೆನೇಗಿಲುವೊನೆನಿರ್ಮಿತೋಧಾರ ಶ್ರೀಕಳಿ
11 ಕಾಂಬಕಮಟಿಸ್ವರಪಾದಪೂಜವಿದೇಹಿ
12 ಗಳದಂತೇ ॥ ಶಲಿವಹನಶಾಕಾಬ್ದ ೧೬೩೮ನೆ
13 ಸಂದ ವರ್ಥಮಾನವಾದ ತಾರಣನಾಮಸಂ
14 ವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶರ ಸು ೫ ಯು । ಬಾನುವಾರ
15 ಹಸ್ತನಕ್ಷತ್ರ ಯಿ ಸುಬದಿವಾಸದಲಿ ವಿಜಯಾ
16 ಪುರದಲಿ ಯಿರುವ ಮಲಪಗುರು ಸ್ವೇಮಿಯು
17 ವರಿಗೆ ನೀಲಗಿರಿ ನೇಲ್ಕುನಾಡಿನ ಕೋತಸಿಸುಮಕಳು
18 ಕಾಳಕಂಮಟ ಕೆಂಚಕೋಡಿ । ನಮಲುಕೊ
19 ೯ಟಿ ಸೆರಿದ ಕೂಡಲುರು ಕಂಮಟ ಕಣಚ ಯರ

ಹಿಂಭಾಗ

20 ಡು ಸ್ತ್ರಳದ ಸಿಶರು ಯಿಂನು ಮುಂತಾದ ಸಮ
21 ಸ್ತ ಜನಗಳು ಕೂಡಿ ಬರೆದುಕೊಟೇ ಜಯರೇ
22 ಕೆ ಯೇನೆಂದರೆ ಅದಾಗಿ ನಾವು ನಂಮ ಮನೆ
23 ಗಳಿಗೆ ವರುಶಕೆ ‹೧ ಹಣ ಕಾಣಿಕೆ ಮದುವೆ
24 ವಸಗೆಗಳಿಗೆ ‹೨ ಹಣ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಟು ತ
25 ಪುನೆಪುಗಳಿಗೆ ‹೧ ಹಣ ಸಹ ಕೊಟು ನಿಮಗೆ ನಂ
26 ಮ ಸ್ತ್ರಳದಲಿ ನಿಮಗೆ ಸರ್ಪರಾಯಿ ಮಾಡಿ ಮುಂ
27 ದಕೆ ರವಾನೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲುಳವರು
28 ಯೆಂದು ನಾವಾಗಿ ನಂಮ ಕುದುರಾಜಿಯಿಂ
29 ದ ಬರದುಕೊಟ ತಾಂಬ್ರದ ಜಯರೇಕೆ ಯಿದಕೆ
30 ತಪಿದರೆ ಕಾಸಿಯಲಿ ಗೋಹತ್ಯ ಸಿಸುಹತ್ಯ ಮಾತ್ರುಪಿತ್ರು
31 ಹತ್ಯ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಾ ಯಿದಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಜೋಗಿಗ
32 ವುಡ ನಂಜೇಗೌಡ ಪಾದಗವುಡ ಕೆಂಚಗವುಡ ದ್ದ
33 ಡಿಗವುಡ ಸಹ ಸೇಕ್ಷಿ ಬರದಾತ ಕೊಯಂತೂರ ಸು
34 ಬಾಚೇರಿಯು ಬರದುಕೊಟ ಜಯರೇಕೆ ಪಟ್ಟಿ

3 (ಎ.ಕ. IV; ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 27)

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಬಸ್ತಿಮಾಳದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿರುವ ಕಲ್ಲು

This epigraph records the gift of the village Maḍahaḷḷi and some lands by the *prabhu-gāvuṇḍas* of Kuḍugu-nāḍ 300, for the *basadi* at Tuppūr, called Biṭṭi-jinālaya, after washing the feet of Kanakanandi-paṇḍita of Aruṅgaḷānvaya, Nandi-saṅgha in Draviḷa-saṅgha, son (*maga*-disciple ?) of Nāga-paṇḍita, disciple of Vajranandi-siddhāntadēva. It is stated in the record that the *basadi* was got built by Biṭṭi-gāvuṇḍa, son of Harada-gāvuṇḍa and grandson of Gorava-gāvuṇḍa, head of the Horalādhi-kula. The grant was made for repairs and for the eight kinds of worship of the god.

The record refers to the reign of Hoysaḷa Vīraballāḷa II ruling from Dōrasamudra after conquering the teritories to the north upto Heddoṛe, i. e., the Krishṇā river, and states that *mahāpradhāna*, Kumāra Lakshmaṇa-daṇṇāyaka was governing the area. The date of the grant is Śaka 1118, Naḷa, Jyēshṭha śu. 13, Vaḍḍavāra corresponding to 1196 A.D., May 11, Saturday.

ಮುಂಭಾಗ

1 ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಗಂಭೀರಸ್ಯಾದ್ವಾದಾಮೋಘಲಾಂಛನಂ । ಜೀಯಾತ್ತ್ರೈಳೋಕ್ಯನಾಥಸ್ಯ ಶಾಸನಂ ಜಿನಶಾ
2 ಸನಂ ॥[1] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯಂ ಶ್ರೀಪೃಥ್ವೀವಲ್ಲಭಮಹಾರಾಜಾ
3 ಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ ಯಾದವಕುಳಾಂಬರದ್ಯುಮಣಿ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವಚೂ
4 ಡಾಮಣಿ ಮಲೆಪರೊಳ್ಗಂಡ ಕದನಪ್ರಚಂಡನಸಹಾಯಶೂರ ಸನಿವಾರಸಿದ್ಧಿ ಗಿರಿ
5 ದುಗ್ಗ೯ಮಲ್ಲ ಚಲದಂಕರಾಮ ನಿಶ್ಶಂಕಪ್ರತಾಪ ಭುಜಬಳಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಹೊಯ್ಸಳ ವೀ
6 ರಬಲ್ಲಾಳದೇವರು ಬಡಗ ಹೆದ್ದೊಱೆ ಪರ್ಯ್ಯಂತ ಸಾಧಿಸಿ ದೋರಸಮುದ್ರದ ನೆಲವೀಡಿನೊ
7 ಳ್ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯುತ್ತಮಿರೆ ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ ॥ ಪುರುಷನಿ
8 ದಾನರೂಪ ಹೊರಲಾಧಿಕುಲಾಗ್ರಣಿ ಲೋಕಸಂಸ್ತುತಂ ಗೊರವಗವುಂಡನ
9 ಗ್ರತನಯಂ ವಿನಯಾಂಬುಧಿಕೀರ್ತಿಸಂಪದಂ ಹರದಗವುಂಡನಾತನ ಸುತಂ ವರಬಿಟ್ಟಿಗ
10 ವುಂಡನೊಲ್ದು ತಾಂ ನಿರುಪ[ಮ]ಮಪ್ಪ ತುಪ್ಪುರಜಿನಾಲಯಮಂ ಭರದಿಂದೆ ಮಾಡಿದಂ ॥[2]
11 ವಿನಯನಿಧಿ ಸತ್ಯದಾಗರ ಮನುಚರಿತವದಾನ್ಯಮೂರ್ತ್ತಿ ಮಂದರಧೈರ್ಯ್ಯಂ
12 ಜನತಾಸಂಸ್ತುತನೆಂಬೊಂದನುಪಮಗುಣರಣವಿತಾನ ಬಿಟ್ಟಿಗವುಂಡಂ ॥[3] ಶ್ರೀಮದ್ದ್ರಮಿ
13 ಳಸಂಘೇಸ್ಮಿನ್ನಂದಿಸಂಘೇಸ್ತ್ಯರುಂಗಳಃ ಅನ್ವಯೋಭಾತಿ ನಿಶ್ಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರವಾರಾಶಿಪಾರಗೈಃ ॥[1]
14 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನಂ ಕುಮಾರ ಲಕ್ಷಣದಣ್ನಾ[ಯ]ಕರಧಿಕಾರಂ ಮಾಡುತ್ತಿ
15 ರ್ಪ್ಪಂದಾತನ ಸಂನಿಧಾನದಲು ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಗುಣಸಂಪಂನರಪ್ಪ ಕುಡುಗುನಾಡ ಮುಂನೂಱ
16 ಸಮಸ್ತಪ್ರಭುಗಾವುಂಡುಗಳಿರ್ದ್ದು ತುಪ್ಪೂರ ಬಿಟ್ಟಜಿನಾಲಯಕ್ಕಾಮೂರ ಮ
17 ಡಹಳ್ಳಿಯ ಸರ್ವ್ವಬಾಧಾಪರಿಹರವಾಗಿ ಸಕವರ್ಷಂ ೧೧೧೮ ನಳಸಂವತ್ಸ
18 ರದ ಜೇಷ್ಟ ಸುದ್ಧ ೧೩ ವಡ್ಡವಾರದಂದು ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟ ದತ್ತಿ ॥ ಬಸ
19 ದಿಯ ಬಡ[ಗ]ದಿಶಾಭಾಗದಲೆರಡು ಬೇಲಿ ಭೂಮಿಯ್ಮಂ ಖಂಡಸ್ಫುಟಿತಜೀರ್ಣೋ

ಹಿಂಭಾಗ

20 ದ್ಧಾರಕ್ಕಂ ದೇವರಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚ್ಚನೆಗಂ ರಿಷಿಯರಾಹಾರದಾನಕ್ಕವಾಗಿಂತಿದೆಲ್ಲವಂ ಕುಡು

[1] ಶ್ಲೋಕ

[2] ಚಂಪಕಮಾಲೆ

[3] ಕಂದ

21 ಗುನಾಡ ಮುಂನೂಱ ಸಮಸ್ತಪ್ರಭುಗಾಉಂಡುಂಗಳಿಟ್ಟು ವಜ್ರಣಂದಿಸಿ
22 ದ್ಧಾಂತದೇವರ ಶಿಷ್ಯ ನಾಗಪಂಡಿತರ ಮಗ ಕನಕನಂದಿಪಂಡಿತರ ಕಾಲಂ ಕರ್ಚ್ಚಿ ಧಾರಾಪೂ
23 ರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೀಧರ್ಮ್ಮವಂ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸುವರ್ಗ್ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲಿ ಸಹ
24 ಸ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ್ಗೆ ಸಹಸ್ರ ಕವಿಲೆಯ ಕೋಡುಂ ಕೊಳಗಂ ಹೊಂನಲಿ ಕಟಿಸಿ ದಾನಮಾ
25 ಡಿದ ಪುಣ್ಯಫಳಮಕ್ಕೀ ಧರ್ಮ್ಮವ ಕಿಡಿಸಿದರ್ಗ್ಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನಾ ಕವಿಲೆಯನಾ ಕ್ಷೇ
26 . ಕೊಂದ ಪಾಪಕಮಕ್ಕು || ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋಹರೇತ ವಸುಂಧರಾಂ | ಷಷ್ಟಿ
27 ರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ||[1] ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ
28 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಸಮಸ್ತೆಕ್ಕೋಟಜಿನಾಲಯಂ ಭದ್ರಮಸ್ತು ಜಿನಶಾಸನಾಯ ||

4 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 28)

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಬಸ್ತಿಮಾಳದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಎರಡನೆಯ ಕಲ್ಲು

This records a grant of land, garden, house and house-site in the two villages—Baura and Bāsaravāḍi for the god Anantadēvaru of Vijayapura by Baichaṇṇa and Kāmeya-nāyaka respectively. No date is given. The characters seem to belong to the 16th century.

1 ವಿಜಯಪುರದ ಅನಂ
2 ತದೇವರಿಗೆ ಸಮಸ್ತ
3 ಗೌಡುಪ್ರಜೆಗಳೊಳ
4 ಗಾಗಿ ಬೌರದಲಿ ಬೈ
5 ಚಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟ ಬೆದ್ದ
6 ಲು   ಕಂಬ ೧೦೦ ಮ
7 ನೆ ಏಳು ಕ್ಕೈ ನಿವೆಸನ
8 ಬಾಸರವಾಡಿಯಲಿ ಕಾ
9 ಮೆಯನಾಯಕರು ಕೊ
10 ಟ್ಟ ಗದ್ದೆ ಕೊ ೧೦ ಬೆ
11 ದ್ದಲು ಕಂಬ ೧೦೦
12 ಮನೆ ೧ ತೋಟ ೧

5 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 29)

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

ವಿಜಯನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಖಮಂಟಪದ ಕಂಬದ ಮೇಲೆ

This inscription states that Rupparasa-voḍeya, son of Ādityarasa, had an open *maṇṭapa* (*ghāḷimaṇṭapa*) built and provided for offerings at the morning service of god Vijayanārāyaṇa.

The record is dated Śōbhakṛit, Śrāvaṇa ba. 10, Ādivāra. As the characters seem to belong to the 16th century, the date may correspond to 1543 A.D., July, 26, Thursday if Adhika Śrāvaṇa is taken, or August 25th, Saturday (f.d.t. .13) if it is Nija Śrāvaṇa.

1 ಶೋಭಕೃತ್‌ಸಂವತ್ಸರದ
2 ಶ್ರಾವಣ ಬ ೧೦ ಆ ಲು ಶ್ರೀ ವಿ
3 ಜಯನಾರಾಯಣದೇವರ
4 ಘಾಳಿಮಂಟಪವೂ ಉದ
5 ಯಕಾಲದ ನೈವೇದ್ಯವೂ ಆ
6 ದಿತ್ಯಅರಸರ ಮಕ್ಕಳು ರು
7 ಪ್ಪರಸವೊಡೆಯರ ಧರ್ಮ್ಮ
8 ಶ್ರೀ (ನಾಗರಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿ)

[1] ಶ್ಲೋಕ

6 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 103)

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

ವಿಜಯನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

This is dated Śaka 1475, Ānanda, Vaiśākha śu. 5, corresponding to 1554 A.D., April 7, Saturday; but the Śaka year was 1476.

It states that Ḷālavandakhāneya . . Rustuṃkhāna-oḍeya, who had been in charge of the *nāyakatana* of Vijayāpurasīme, having learnt that the tax *koḍagedeṟe* on the land situated below on the tank at Vijayāpura which had been exempted from payment, was being collected illegally by the officials (*pārupatyagāṛa*), made a remission of the same. The details are not given.

1 ಶುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ವಿಜೆಯಾ
2 ಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನಶಕ
3 ವರು ೧೪೭೫ ಸಂದ ವರ್ತಮಾ
4 ನ ಆನಂದಸಂವತ್ಸರದ ವಯಿಶಾ
5 ಖ ಸುದ ೫ ಳಾಲವಂದಖಾನೆಯ
6 . . ರುಸ್ತುಂಮುಖಾನೊಡೆಯರು
7 ವಿಜಯಾಪುರದ ವಿಜೆಯನಾ
8 ರಾಯಣದೇವರ ದೀಪ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ
9 . . . ಯಲಿ ಕೊಡಗೆದೆಯ
10 ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ ನಂಮ ನಾಯ
11 ಕತನಕೆ ಸಲುವ ವಿಜೆಯಾಪುರದ
12 ಸೀಮೆಯೊಳ ವಿಜೆಯಾಪುರದ ಕೆ
13 ಱಿಯ ಕೆಳಗೆ ಸರ್ವಮಾ
14 ನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದುಬಹ ರಿಖ
15 ೨ಂನೆಯ ಕೊಡಗೆದೆಱಿನ
16 ಹಿ . . . ರದ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾ
17 ಱರು ಅಂನ್ಯಾಯವ ಮಾಡಿ ತೆಕೊ
18 ಳುತಿದಲಾಗಿ ನಾಉ ಆ ಕೊಡಗೆ
19 ಕೆಱಿಯನು ಬರುವ ಅವನೊಬ ತಿರಿಗಿ
20 . . . . ವಾರಣಾಸಿಯಲಿ ಗಂಗೆ
21 ಯ ತಡಿಯಲಿ ಗೋಉ ಬ್ರಾಂಹರು
22 ತಂದೆ ತಾಯ ಕೊಂದ ಪಾಪಕೆ ಹೋಹ
23 ರು

7 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 104)

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

ವಿಜಯನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪರವಾಸುದೇವರ ಉತ್ಸವವಿಗ್ರಹದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ

This records the setting up of the processional image *(utsava-vigraha)* of Paravāsudēva. It may be assigned to the 17th century.

1 ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವರಾಯ ಸುಪ್ರಸಂನ ಶ್ರೀಮದಪ್ರತಿಮಪರವಾಸುದೇವ:

8 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 105)

ಗುಂಡ್ಲು ಪೇಟೆ

ವಿಜಯನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪರವಾಸುದೇವರ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಉತ್ಸವ ವಿಗ್ರಹದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ

The label engraved on the mutilated metallic image in the Vijayanārāyaṇa temple reads *śrī Doḍḍadēvarāja-varada*. The record can be assigned to the 17th century.

1 ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡದೇವರಾಜವರದ

9 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 106)

ಗುಂಡ್ಲು ಪೇಟೆ

ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಾಗಿಲ ಬಲಗಡೆ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು

This epigraph of c. 15th century records a grant of land as *dīvige-sāmya*, for perpetual lamps, to god Rāmayadēvaru by the *mahāmahattu* (Liṅgāyata maṭha) of Terakaṇāṃbi-sthaḷa.

The record is dated Viḷaṃbi, Māgha śu. 5. The details are not sufficient for verification.

1 ಶ್ರೀ ರಾಮನಾಥದೇವರಿಗೆ
2 ವಿಳಂಬಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾ
3 ಗ ಸುದಿ ೫ ಲು ರಾಮಯದೇವರಿಗೆ
4 ತೆರಕ[ಣಾ]ಂಬಿಸ್ತಳದ ಮಹಮ
5 ತ್ತು ಆ ಸ್ತಳದ . . . . . .
6 ಕೊಟ್ಟ ಸಾಸನ ಆ ರಾಮದೇವ
7 ಗೆ ದೀಪಕೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಟ ದೀವಿ
8 ಗೆಸಾಮ್ಯವನು ಬಿಟ್ಟೆವಾಗಿ
9 ಯಿ ಧರ್ಮ್ಮಕೆ ಅಳಿಹಿದವರು
10 ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲಿ ಕವಿ
11 ಲೆಯ ಕೊಂದವರು ಸಮಯ
12 ದ್ರೋಹಿಗಳು
13 ಕೆ . . ಜ ಕಳಕೆ
14 ಒಕುಳ ನೆಲ್ಲ ಕೊಡುವರು ಸ್ತಾ
15 ನಿಕರು

10 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 31)

ಗುಂಡ್ಲು ಪೇಟೆ

ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದಕ್ಷಿಣಕಡೆ ತಳಪಾದಿ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This inscription states that Chikka Nanjayya-arasu gifted land for providing offerings once daily, to god Rāmeyadēva after purchasing the same for 18 *honnu* from Viśvanātha-voḍeya, son of Mahādirāja-voḍeya of Yaḍatale who was holding lands in Vijayapura as *sarvamānya*.

The record is dated Raktākshi, Jyēshṭha ba. 5. It is in characters of the 16th century. The given details are insufficient for verification.

1 ರಕ್ತಾಕ್ಷಿಸಂವತ್ಸರದ ಜೇಷ್ಟ ಬ ೫ ಲೂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾದೇವದೇವೋತ್ತಮ ಶ್ರೀರಾಮೆಯದೇವರಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ನಂಜಯಅರಸರು ಯಡತಲೆ
2 ಮಹಾದಿರಾಜವಡೆಯರ ಮಕ್ಕಳು ವಿಶ್ವನಾಥವೊಡಯರಿಗೆ ವಿಜಯಪುರದಲು ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡದುಬಹ ಎಂಟಜ ಹಾದಿಯಲಿ ಬೀಜವರಿ ಖಂಡು . . . .
3 ಯನು ನಾವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹದಿನೆಂಟು ಹೊಂನಿಗೆ ಕ್ರಯವಾಗಿ ಕೊಂಡು ವೊಂದು ಹೊತ್ತಿನ ನಯಿವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಧಾರೆಯನೆಱದು ಕೊಟೆ
4 . . . . ವರು ಅದೊ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಹರು

11 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 108)

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದಕ್ಷಿಣಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ೧ಂನೆಯ ಶಾಸನದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ

This record in Sanskrit gives the pontiffical genealogy of Vidyārāsi-Digambara thus:

Prasiddharāsi
|
Nīlakaṇṭhāryya
|
Chandramauḷi
|
Vidyārāsi-Digambara

The record may be assigned to the 14th century on palaeographical grounds.

1 ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಸಿ ಸಂಕೀರ್ತ್ತಿಯತಿಪೋ ಮ . . ಮತಿ
2 ನೀಲಕಂಠಾಯ್ಯರ್ತಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಂದ್ರಮೌಳಿಕ್ರಿಪೋದ್ಭವ
3 ತತ್ಕ್ರಿಪೋದ್ಭವ ಆಚಾಯ್ಯರ್ ವಿದ್ಯಾರಾಸಿದಿಗಂಬರ

TRANSLITERATION

1 Prasiddharāsi saṃkīrtti-yatipō ma . . mati
2 Nīlakaṃṭhārayyata-śrēshṭha Chaṃdramauḷi-kripōdhava
3 tat-kripōdbhava-āchāryya Vidyārāsi-Digaṃbara

12 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 32)

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗರ್ಭಗೃಹದ ದಕ್ಷಿಣಕಡೆ ತಳಪಾದಿಯಲ್ಲಿ

This inscription records a gift of 30 *gadyāṇas* by all the *mahājanas* of *agrahāra* Prasanna-Vijayapura for maintaining dancing girls for the *pātra-bhōga* service of god Rāmanātha of the village. It states that Chikka Kampaṇṇa-voḍeya, son of Vīra Bukkaṇṇa-voḍeya of Vijayanagara was ruling the kingdom.

The date of the inscription is Śaka 1294, Paridhāvi, Chaitra śu. 2, Ādivāra. These details regularly correspond to 1372 A.D., March 7, Sunday.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಕವರುಷ ೧೨೯೪ಳ ಸಂದ ವರ್ತ್ತಮಾನ ಪರಿಧಾವಿಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶು ೨ ಆ । ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀಮತ್ಸರ್ವನಮಸ್ಯದ ಮಹಾಗ್ರಹಾರಂ ಸಕಲ ವಿ . . . ನಿದಾನ ಪ್ರಸಂನವಿಜಯಪುರದ ಶ್ರೀಮದಶೇಷಮಹಾಜನಂಗಳು ತಂಮೊಳು ಸರ್ವ್ವೈಕಮತ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀ ವೀರಬುಕ್ಕಣ್ಣವೊಡೆಯರ ಕುಮಾರ ಚಿಕ್ಕಕಂಪಣ್ಣವೊಡೆಯರು ಪ್ರಿಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ವುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಧಿದೆಯ್ವವಾಗಿಹ ರಾಮನಾಥದೇವರ ಪಾತ್ರಭೋಗಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಧರ್ಮ್ಮದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ ಆ ಪಾತ್ರ

2 ಭೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಗ ೩ಂಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ನಿರ್ನ್ನಯ ನಂಮ ಹ . . ಬಾರಿಯ್ತೂರ ಶೂದ್ರರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಏರಿಂಗೆ ವ ೧ ಉಳಿದ . . ನು ಪ್ರಜೆಗಳು ಎಂನವರುತಂಮವರೆಂದೆನದೆ ವೊಕ್ಕಲಿಗೆ ವ ॥ ಗದ್ದೆಯಲಿ ಪ್ರತಿ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಖಂಡುಗಕ್ಕೆ ಕೊ . . . . ಗ ೩ಂ ಮುಂ ಕಂದಾಯವಾಗಿ ನಡಸಿಕ್ಕೊಡುತ ಬಹೆಲು ಈ ಧರ್ಮ್ಮಕ್ಕಿರ . . ಬ್ರಾಹ್ಮರು ವಿಘ್ನವ ಮಾಡಿದವರು ಬ್ರಹ್ಮರಿಗೆ ಹೊರಗು ಗ್ರಾಮಬಹಿಶ್ಕೃತರು . . . . .

3 ವನು ಆ ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಸ್ಥಾಇ ಆಗಿ ನಡೆಸಿಕ್ಕೊ . . ವೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಅಸೇಷ ಮಹಾಜನಂಗಳ ಶ್ರೀಹಸ್ತದವೊಪ್ಪ ಶ್ರೀ ವಿಜಯನಾರಾಯಣಸ್ಯ ॥ ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮಸೇತುರ್ನ್ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವ . ಸರ್ವಾನೇ . ನ್ಭಾವಿನ . . . . . ಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರ ॥[1] ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧರಾ । ಷಷ್ಟಿರ್ವರುಶಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ ॥[2]

13 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 109)

ಗುಂಡ್ಲು ಪೇಟೆ

ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗರ್ಭಗೃಹದ ದಕ್ಷಿಣ ತಳಪಾದಿಯಲ್ಲಿ

This badly damaged and effaced epigraph registers a grant made by Ālamma to the Rāmēśvara temple and refers to a son of Bukka-chakrēśvara. It may be assigned to the latter half of the 14th century.

1 . . . .

2 . . . . ರಾಮನಾಥ . . . ತ್ರ ಭೋಗಕ್ಕೆ . . . ಕಶಾ . . . . ಪೂರ್ವ್ವ . . . ಉತ್ತರದ . . . . . . ಚ ಹತಿಕರಿತು . . . . .

3 . . . . ಯೊ . . ಗೊಂಡ . . ಮವಾದ . . . ಣ। . . . ಕ . . ವ . . ಮಾಜಿ . . . . . . ಬುಕ್ಕ ಚಕ್ರೇಶ್ವರನ ಕುಮಾರ

4 . . . . ಕ ಮಗಳು ಯೋ . . . ವರು . . . . . ನಿಧಿ ಚಕ್ರೇಶ್ವರಂಗೆ ಜಟಾಮಕುಟ . . . . ನಂಜುಂಡ . . . ನೂದಾರ

5 . . . . ತ್ಯಸ . . . . . ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯ್ಯ ಸಂ . . . ಮ . . . . . ಲಂಹ . . . . . .

6 . . . . ಬರ . . . . . ಗಲೆಂದು . . . . . ಆಲಂಮಗಳು ಮಾಡ್ಸಿದ ಸಿ ಧರ್ಮ್ಮ ಮಂಗಳಮಹಾ

[1] ಶಾಲಿನಿ

[2] ಶ್ಲೋಕ

14 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1938–75)

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನ ಗೋಡೆಯ ಬಾಗಿಲುವಾಡದ ಮೇಲೆ

This short inscription mentions the name of a person Changove-Nāgaṇṇadēva. Probably he might have set up the doorway. It is in characters of the 14th century.

[ಶ್ರೀ] ಚಂಗೊವೆನಾಗಂಣದೇವ

15 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 107)

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದಕ್ಷಿಣದ್ವಾರದ ಹೊಸಲಿನ ಮೇಲೆ

The record mentions some *sēnabōva* . . rasa. It may be assigned to the 14th century.

1 ಸೇನಬೋವ . .
2 ರಸ

16 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 33)

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗರ್ಭಗೃಹದ ಪಶ್ಚಿಮಕಡೆ ತಳಪಾದಿಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This undated record in characters of the 14th century refers to an arrangement made by the *mahājanas* of the village for conducting the daily worship of and making offerings to the god Rāmanātha. These *mahājanas* had given to their farmers (*okkalu*) a loan of 150 *gadyāṇas* from the treasury of the god and the arrangements for worship etc., were made from out of the interest derived from this loan amount.

1 . . . . ರ ಶ್ರೀಮದಶೇಷಮಹಾಜನಂಗಳು ತಂಮೊಳು ಸರ್ವ್ವೈಕಮತ್ಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಶಿ . . . ನ ಕ್ರಮ ವೆಂತೆಂದಡೆ ಆ ರಾಮನಾಥದೇವರ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಅಶೇಷಮಹಾಜನಂಗಳು ತಂಮೊಕ್ಕಲು . . ಗಡ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಲವಂಗೀಕ್ರಿತ ಕುಲರಿಣಜೀವಂತಸೇಷವಾಗಿ ಹೊ . .

2 ಣಂ . . . . ಸಲುವ ವರಾಹ . . . ಅಕ್ಷರದಲ್ಲು ಗದ್ಯಾಣಂ ನೂರ ಅಇವತ್ತು ಇ ಹೊಂನಿನ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿವಸದಲ್ಲಿಯೂ ವೊಂ . . . . . . ನಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ ಮೂಜು ಎಳೆನೀರು ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ಪತ್ರೆ ಪುಷ್ಪ ದೂಪದೀಪ ಅಹೋರಾತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡಸುವ ನಂದಾದೀವಿಗೆ ಏಳು ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿ ಅಯ್ದು ಮಾನ ತುಪ್ಪ ಸೊಲಗೆ ಉಪ್ಪು ಮೆಣಸು ಸಹಿತ ಎರಡು ಮೇಲೋಗರ ನೈವೇದ್ಯಕಾಲದಲಿ ಅಯ್ದಡಕೆ ಏಳೆಲೆಯಲಿ ವೊಂದು ವೀಳೆಯ ವೊಂದು ನೀರಾ . . .

3 ಕ್ಕೆ ವೊಂದೊಂದು ಹೊಂನ ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ಸವವನು ಮಾಡಿಸುವೆವು ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನು ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಸ್ಥಾಯಿ ಯಾಗಿ ಎಂಮ ಧರ್ಮ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಡಸುವೆವು ಇ . . . ಆದಿತ್ಯಚಂದ್ರಾವನಿಲೋನಲಶ್ಚ ದ್ಯೌರ್ಭೂಮಿ ರಾಪೋಹೃದಯಂ ಯಮಶ್ಚ ಅಹಶ್ಚ ರಾತ್ರಿಶ್ಚ ಉಭಿಯೋ ಚ ಸಂಧ್ಯೆ ಧರ್ಮ್ಮಶ್ಚ . . . . ಇಂತೀ ಲೋಕ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಹ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಪ್ರಜೆಯೂ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಇ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಆರು ವಿಘ್ನವಮಾಡಿದವರು ನಂಮಬ್ರಾಹ್ಮರಿಗೆ ಹೊರಗು ಗ್ರಾಮಬಹಿಷ್ಕೃತರು ಇಂತಪ್ಪುದಕ್ಕೆ ಆ . . . .

17 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 34)
ಗುಂಡ್ಲು ಪೇಟೆ
ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗರ್ಭಗೃಹದ ಹೊರಭಾಗದ ಉತ್ತರಕಡೆ ತಳಪಾದಿ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This epigraph is dated Śaka 1294, Chaitra śu. 10, Monday, the name of the cyclic year being lost. The details regularly correspond to 1372 A.D., March 15, Monday.

It states that Hiriya Rāmaṇṇa, son of Nāgavve, offered the services of Kētavve as a dancing girl *(pātra)* in the temple of Rāmanātha (?) of Vijayāpura and the *vīra-pāñchāḷas,* as a body, agreed to pay money for her maintenance. These *vīra-pāñchāḷas* are described as the lords of Pindōṭipura and the devotees of Kāḷikādēvi Kamaṭēśvara and hailed from several places like Tirakaṇāmbe described as the capital of the *rāya (rāya-kaṭaka)* and of Kuḍugu-nāḍu, Kolugāṇa, Kāre-nāḍu, Hosa-nāḍu and several *sthaḷas* and *āhaḷas* named. It is stipulated that the carpenters, goldsmiths and braziers of every village should pay a fixed sum for the purpose, annually.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಕವರುಷ ೧೨೯೪ಳ ಸಂದು ವರ್ತ್ತಮಾನ . . . . . . ಸಂವತ್ಸರದ ಚಇತ್ರ ಶು ೧೦ ಸೋ । ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮಾನುಮಹಾ . . . . ಶ್ರೀ ವೀರಪಂಚಾ . . . . . . ಸಮಸ್ತ . . . . . . ಮನುಕುಲ ಕನ್ದರುಂ ಅನುಪಮಚರಿತ್ರರದೆಂತೆಂದಡೆ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮನುಪರಬ್ರಹ್ಮನಿರತರಪ್ಪ ಚತುರ್ದಶಭುವನಂಗಳ ಸ್ರಿಷ್ಟಿಕರ್ತ್ತಾರರು ಜಗತ್ತಿನ ಬಗೆದ ಬಣ್ಣಿಗೆ . . ಮಾಡಲೆಂದು . . . . . . ಅಚಲಆನಂದನಿತ್ಯಶುದ್ಧಬುದ್ಧ ಮುಕ್ತಿಸ್ವಯಂವೇದ್ಯಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶನಾದ ಬೆಂಡುಕಳಿಯುರ ತುಂಗ . . . . ಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಬೀಜಾಂಕುರಶತಸಹಸ್ರಾನುಪಾದಿಯಂ ಮಾಡಿ . . . . . . ತ್ತಂ ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷಾಧಿಕಾರದಿಂದಾದ ಉನ್ಮಾನಉಪಮಾನಶ್ರುತಿಶಾಸ್ತ್ರತರ್ಕ್ಕವ್ಯಾಕರಣಕಾಬ್ಯತಾಳೋಷ್ಟಪುಷ್ಟವ್ಯಾಹರಣ ಅಸ್ವಸಿಕ್ಷಗಜಸಿಕ್ಷ ಸುಯ್ಯಾಣಗಂಧಿಯುಕ್ತಗ್ರಹವಾದ ಪಠಲಿಖಿತಗಣಿತಗುಣ . . . . ಜನವೈಸಿಕರ ವಿಜಯ ಉಹದ್ಯರುಂ ಸಂ . . . .

2 . ನಿಳಯರುಂ ಸರಸ್ವತಿವಿರಳಮಲ್ಲಿಕಾಮೋದ . ರರುಂ ಸರಸ್ವತೀಕರ್ಣ್ನಕುಂಡಲಾಭರಣರುಂ ಪುರಗ್ರಹಜಲದುರ್ಗ್ಗ ಗಿರಿದುರ್ಗ್ಗವನದುರ್ಗ್ಗ . . . ಪಂಚವಸ್ತು . . . . ದ ಕೂಟಸಿಖರಸೇಖರಶೋಡಸಾದಿ ಗ್ರಹಲಕ್ಷಣ ಯಾಗಮಂಟಪಲಕ್ಷಣ ಹೋಮಕುಂಡಲಕ್ಷಣ ಮಾಲಾದ್ಯಾಯಲಕ್ಷಣ ಇಂತು ಸಮಸ್ತ ಲಕ್ಷಣಕರುಂ . . . . . . ಭವನ . . . . . ಭುವನನಿರ್ಮ್ಮಿತಾಧಾರ ಶ್ರೀಪರ್ಬ್ಬತಾಅಲಂಕಾರ ಅನಂತಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಪಾರಾವಾರ ಗಂಭೀರಧೀರೊ ಯುಕ್ತರಣದ ಗಜಹಿತಕಾರುಂಣ್ಯಸಂಸಾರಭೀತ . ಧಿತವನತ್ಸತ್ರಸಂ ಕುಸಾಯೆರವಾದ್ಯಾಪ್ರಸಾಧಿರಾಮ ಪಿಂದೋಟಿಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರ ಶ್ರೀಕಾಳಿಕಾದೇವಿ ಕಮಟೇಶ್ವರದೇವರ ದಿಬ್ಯಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮಾರಾಧಕರುಮಪ್ಪ ಶ್ರೀವೀರಪಂಚಾ . . . . ತಿರಕ ಣಾಂಬೆಯ ರಾಯಕಟಕದ ಪಂಚಾ

3 . ದ ಕುಡುಗುನಾಡು ಕೊಲುಗಾಣದ . . ಕಾರೆನಾಡು ಹೊಸನಾಡ ಗರಗ . . ಸ್ತಳ ಹುಲ್ಲನಹಳ್ಳಿಯಸ್ತಳ ಬೆಳುಕರೆಸ್ತಳದಲೆ ಮಾರತ್ತೂರಸ್ತಳ ಅಂತು . ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತಳದ ಸಮಸ್ತ ಪಂಚಾಳ ಹಟಾಲಕೋಟಿ ತಿರಕಣಂಬೆ ನಲುಳೂರು ಬಾಗೂರು ಇ ನಾಲ್ಕು ಆಹಳದ ಕಂಚಗಾಱರು ವೊಳಗಾದ ಸಮಸ್ತವೀರಪಂಚಾಳ [ರು] ತಂಮೊಳು ಸರ್ವಏಕಮತ್ಯವಾಗಿ ವಿಜಯಪುರದ . . . . ಥದೇವರ ಪಾತ್ರಭೋಗಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಧರ್ಮ್ಮದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ ನಾಗವ್ವೆ ಮಗ ಹಿರ್ಯ ರಾಮಣ್ಣಂಗಳು ಕೇತವ್ವೆಯನು . . . ಯಾಗಿ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಳಾಗಿ ಆ ಪಾತ್ರದ ಕೇತವ್ವೆಯ ಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಬಡಗಿಗಳು ‘೧ ಅಕ್ಕಸಾಲೆಗರು ‘೧ ಕಂಚಗಾರರು ಆಹಳಕ್ಕೆ ‘ ॥ ಇ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರುಷವು ಕೊಟ್ಟು ಇ ಧರ್ಮವನು ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ನಡದು ಕೊ . . . . ಬರಹ॥ ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

4 ಈ ಧರ್ಮ್ಮವನು ಆವನೊಬ್ಬ ಅಳಿಪಿದವನು ಪಂಚಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಱಗು ಆಹಳಕ್ಕೆ ಹೊಱಗು ಸಮಯಕ್ಕೆಯೂ

ನಾಡಿಗೂ ಹೋಱಗು ॥ ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧರಾ ಷಷ್ಟಿರ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥[1]

18 (ಎ.ಎ.ಆರ್. 1930–20)

ಮಡೆಹಳ್ಳಿ

ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಯೊಂದರ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

This epigraph records the gift of the village Maḍehaḷḷi situated in Kuḍugu-nāḍu, for services in the temple of Rāmayyadēvaru in Vijayāpura which is the same as the Rāmanātha temple near the present town of Guṇḍlupēṭe. The donor was prince Nañjaṇṇa-oḍeya, grandson of Vīra Bukkarāya (I) of Vijayanagara, and son of Chikka Kampaṇṇa-oḍeya who made the grant in memory and for the merit of his father who passed away. The gift village appears to have been named Rāmanāthapura.

The date of the grant is given as Śaka 1296, Ānanda, Pushya ba. 5, Monday, corresponding to 24th December, 1374 A.D. But the week day was Sunday.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಕವರುಷ ೧೨೯೬ನೆಯ ಶ್ರೀ ಆನಂದ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬ ೫ ಸೋ ।
2 ಶ್ರೀಮನುಮಹಾಮಂಡಲೇಸ್ವರ ಅರಿರಾಯವಿಭಾಡ ಭಾಸೆಗೆತಪ್ಪುವ
3 ರಾಯರಗಂಡ ಚತುಸ್ಸಮುದ್ರಾಧಿಪತಿ ಶ್ರೀವೀರಬುಕ್ಕರಾಯನ ಕುಮಾರ
4 ಚಿಕ್ಕ ಕಂಪಂಣಒಡೆರ ಕುಮಾರ ನಂಜಂಣಒಡೆಯರು ತಂಮ್ಮ ತಂ
5 ದೆ ಕಂಪ್ಪರಾಯರು ಸ್ವರ್ಗ್ಗಸ್ತರಾದಲ್ಲಿ ವಿಜೆಯಾಪುರದ ರಾಮಯ್ಯದೇವರಿಗೆ ಅ
6 ಮೃತಪಡಿಗೆ ಕುಡುಗುನಾಡ ಮಡೆಹಳ್ಳಿಯ ಚತುಸ್ಸೀಮೆ ಒಳಗೆ ಏನುಳ ಗದ್ದೆಬೆದ್ದಲು
7 ಅಕ್ಷೀಣಿನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪಜಲಪಾಶಾಣಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯತೇಜಸ್ವಾ
8 ಮ್ಯಸರ್ವ್ವಸ್ವಾಪ್ತಿಸಮಸ್ತಬಳಿಸಹಿತವಾಗಿ ಆ ಮಡೆಹಳ್ಳಿಯನು
9 ರಾಮನಾತಪುರವಂ ಧಾರೆಯನೆಱೆದು ಕಲ್ಲನಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಸನ ।
10 ಯಿ ಧರ್ಮ್ಮಕ್ಕೆ ಆರು ಅಳುಪಿದವರಿಗೆ ದೇವದ್ರವ್ಯವನು ಅಪಹರ್ಸಿ
11 ಕೊಂಡವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನರಕವಿಹುದು ಆಯಷ್ಟು ನರಕವಿಹುದು
12 ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತು ವಸುಂಧರಾಂ । ಷಷ್ಠಿರ್ವರುಷ
13 ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೆ ಕ್ರಿಮಿ[1] ಎಂದು ತಾಗಿ ಈ
14 ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಳುಪಿದವರು ಅಂಥಾ ನರಕವನು ಅನುಭವಿಸು
15 ವರು ಯಿ ಸಾಸನಕ್ಕೆ ನಂಜಂಣಒಡೆಯರ ಸುಹಸ್ತದ ವ
16 ಪ್ಪ ಶ್ರೀವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ॥

19 (ಎ.ಕ. IV ; ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 62)

ಭೀಮನ ಬೀಡು

ಊರಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

This record in Nāgari characters and Kannada language, registers a grant of land to Śrīnivāsa-paṇḍita and Tirumala-paṇḍita by Gōvindarāja, on the occasion of the birth of a son to

1 ಶ್ಲೋಕ

mahāmaṇḍalēśvara Kṛishṇarāya. The details of the gift are lost. It refers to Maraḷa Tippūru in Baḍaga-nāḍu.

It is dated Bahudhānya, Śrāvaṇa śu. 12. The record may be assigned to the 16th century. The given details are insufficient for verification.

(ನಾಗರಾಕ್ಷರ)

1 ಶ್ರೀಮಂತು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ
2 ಕೃಷ್ಣರಾಯರಿಗೆ ಪುತ್ರೋತ್ಸವವಾದ ಕಾಲ ತಮಜಗಳ ನಿ
3 ರೂಪದಿಂದ ಗೋವಿಂದರಾಜಗಳು ಬಹುಧಾನ್ಯಸಂವತ್ಸರದ
4 ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ೧೨ ದ್ವಾದಶಿಯಲ್ಲು ಮಲ . . ದಾನ . ಶ್ರೀನಿ
5 ವಾಸಪಂಡಿತರು ತಿರುಮಲಪಂಡಿತರಿಗೆ ಬಡಗನಾಡ ಮ
6 ರಳತಿಪ್ಪೂರ . . . ಹಳ್ಳಿಗೆ ಸಲುವ . . .
7 . . . . ರಕೆ ಸಲುವಾಗಿ . .
8 . . . .
9 . . . . ಗ್ರಾಮಸೀಮೆ . . .
10 ನ ಶ್ರೀಮ . . . .
11 . . . .
12 ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ . . .
13 ಭೋಗಿಸುವುದು || ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾಃ |
14 ಷಷ್ಟಿವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ||[1]

20 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 113)

ಭೀಮನಬೀಡು

ಊರಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ

This Sanskrit record, in Nāgari characters of the 16th century, contains only the imprecatory verses.

(ನಾಗರಾಕ್ಷರ)

1 ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ |
2 ದಾನಾತ್ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ ||[1] ಸಾಮಾ
3 ನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮಸೇತುರ್ನ್ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ |
4 ಸರ್ವಾನೇತಾನ್ಭಾವಿನಃ ಪಾರ್ತ್ಥಿವೇಂದ್ರಾನ್ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಃ |[2]
5 ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ
6 ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾಂ
7 ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ
8 ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ
9 ಕ್ರಿಮಿಃ ||[1]

---

1 ಶ್ಲೋಕ
2 ಶಾಲಿನಿ

TRANSLITERATION

1 dāna-pālanayōr-mmadhyē dānā-chhrēyōnupālanaṃ ।
2 dānāt svargam avāpnōti pālanād achyutaṃ padaṃ ॥ sāmā
3 nyōyaṃ dharmma-sētur-nṛipāṇāṃ kālē kālē pālanīyō bhavadbhiḥ ॥
4 sarvvān ētān bhāvinaḥ pārtthivēṃdrān bhūyō bhūyō yāchatē Rāmachaṃdraḥ ॥
5 sva-dattāṃ para-dattāṃ vā
6 yō harēta vasuṃdharāṃ
7 shashṭir-vvarsha sahasrāṇi
8 vishṭāyāṃ jāyatē
9 krimiḥ ॥

21 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 112)

ಭೀಮನಬೀಡು

ಮಾರಿಗುಡಿಗೆ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು

This label inscription, in characters of the 18th century, reads *Bhīmanabīḍu*.

ಭೀಮನಬೀಡು

22 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 63)

ಮೂಕಹಳ್ಳಿ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

This records a grant of a house-site as charity. The details are lost. A certain Chokkaṇṇa is mentioned. The given details, of date, viz., Yuva, Śrāvaṇa śu. 10, are insufficient for verification. It is in characters of the 16th century.

1 ಯುವ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಸು ೧೦ ಲು
2 . . . . ಆಳವ ಚೊಕ್ಕಂಣ . . . .
3–4 (ಸವೆದಿದೆ)
5 ಬ್ರಾಂಹ್ಮಣಕೇರೀಲಿ . . . . . . ನಿ
6 ವೇಶನವನು ದಂಮವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿ
7 ಉ ಆ ಧರ್ಮ್ಮವನು ಆ
8 ಳಿಹಿದವರು ಸ್ವಂತ ತಾಯ
9 ತಂದೆ . . . . . . ಗಂಗೆತಡೀಲಿ
10 ಬ್ರಂಹ್ಮಣರನ ಕೊಂದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಹರು

23 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1930–21)

ಮಸಹಳ್ಳಿ

ಊರಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

This records the grant of the village Masahaḷḷi and its hamlets Maṟujavuḷipura and Kenga-

haḷupura situated in Vijayapura (division) to Halage-voḍeya of Koḍatiyahonnu on rotative rental basis *(sutti-guttige)* for one year commencing from Kārttika śu. 1 of the year Pramādīcha to Āśvayuja ba. 30 of the year Ānanda, by Rustumjikhāna-voḍeya under instructions from Sadāśivarāya-mahārāja and Rāmarāja-mahā-arasa. The rental value was 40 *gadyāṇas* and the villages were exempted from *kāṇike* and *beḍige.*

It is dated Śaka 1468, Parābhava, Bhādrapada ba. 3 corresponding to 12th September, 1546 A.D.

1 ಶುಭಮಸ್ತು ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಸಾಲಿವಾಹನ
2 ಶಖವರುಸಕೆ ಸಲುವ ೧೪೬೮ನೆ ವರುಸ
3 ಕ್ಕೆ ಸಲುವ ಪಾರಭವಸಂವತ್ಸರದ ಭದ್ರಪದ ಬ ೩ ಲೂ
4 ಶ್ರೀಮತು ಸಾದಾಶಿವರಾಯಮಹಾರಾಯರ ಅನುಗ್ನೆ
5 ಯಿಂ ರಾಮರಾಜಮಹಅರಸುಗಳ ನಿರುಪದಿಂ ರುಸ್ತುಂಜಿಖ
6 ನವೊಡೆರು ಕೊಡತಿಯಹೊಂನ ಹಲಗೆವೊಡೆರಿಗೆ ಕೊಟ ಗ್ರಮನುಗ್ರ
7 ಮದ ಕಲಪಟಿ ಕ್ರಮೆಂತೆದರೆ ನಂಮ ವಿಜೆಯಪುರಕೆ ಸಲುವ ಮಸಹ
8 ಳಿಗ್ರಾಮ ಕಾಲುವಳಿ ಮಜುಜಲುಳೆಪುರ ೧ ಕೆಂಗಹಳುಪುರ ೧ ಯಿ ಮೂ
9 ಜು ಗ್ರಾಮವನು ನಿವಗೆ ಸುತ್ತಿಗುತ್ತಿಗೆಯಗಿ ಕಲುಪಟಿಯಾಗಿ ಕೊಟೆವಾ
10 ಗಿ ಯೀ ಮುಜು ಗ್ರಾಮದ ಚತುಸಿಮೆವೊಳಗುಳ ಗದೆ ಬೆದಲು ತೋಟ ಆ
11 ಡು ಸುಂಕ ಯೇನುಂಟಾದ ಸಕಲ ಆದಾಯವನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರ
12 ಮಾದಿಚಂವತ್ಸರದ ಕತ್ತಿಖ ಶು ೧ ಆರುಭ್ಯವಾಗಿ ಆನಂದಸಂವತ್ಸರದ
13 ಆಶ್ವಯಿಜ ಬ ೩೦ ನಿಲೆಗೆ ಧರ್ಮ್ಮಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮದಲು ಸಾಗುವಳಿ ಕಲಪಟಿ
14 ಯಾಗಿ ತಱುದು ಗ ೪೦ ಆಕ್ಷರದಲು ನಾಲುವತ್ತು ವರಹಂನು
15 ತೆಱುತಲಿ ಕಾಣಿಕೆ ಬೆಡಿಗೆಯಿಲ್ಲ ಯಿ ಧರ್ಮ್ಮಕಳಿಹಿದವರು ಗಂಗೆ ಕಾ
16 ಶಿಯಲಿ ಗೋಉ ಬ್ರಮರ ಕೊಂದ ಪಪಕೆ ಹೊಹರು

24 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1930–29)

ಚನ್ನಮಲ್ಲಾಪುರ

ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

This records the gift of the village Ālattūr in Kuḍugu-nāḍ to god Nañjuṇḍēśvara (in Nañjanagūḍ) by *mahāmaṇḍalēśvara* Chikkaṇṇa-voḍeya, son of Sōvaṇṇa-voḍeya, who was governing Terakaṇāmbi-rājya.

The date of the grant is Śaka 1352, Sādhāraṇa, Āshāḍha śu. 1 which corresponds to 21st June, 1430 A.D.

1* ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾ
2 ದುದಯಶಕವರುಷ ೧೩೫೨ನೆಯ ಸ
3 ಲುವ ಸಾಧಾರಣಸಂವತ್ಸರದ ಆಷಾಡ ಶು
4 ೧ ಜಲು ದೇವಾಧಿದೇವ ದೇವದೇವೋತ್ತಮ ಕಲಿ
5 ಯುಗವಿಷಪರಿಹಾರಿ ಕಪಿಲಾಕೌಂಡ್ಯಂನ್ಯ
6 ಸಂಗಮದಲಿ ಪ್ರಸಂನರಾದ ಶ್ರೀನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ

* 1–6 ಪಂಕ್ತಿಗಳ ಎಡಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಶೂಲದ ಗುರುತಿದೆ.

7 ದೇವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರಂ ಶ್ರೀ ವೀರಸೋಮಣವೊ
8 ಡೆಯರ ಕುಮಾರ ಚಿಕಂಣವೊಡೆಯರು ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ
9 ರಾಜ್ಯವನು ಆಳುತ್ತ್ತ[ಮಿರ]ಲು ಕುಡುಗುನಾಡ ಗ
10 ಡಿಯ ಆಲತೂರನು [ದೇವಮಾನ್ಯವಾಗಿ] ಚತುಸ್ಸೀಮೆ ಅಷ್ಟ
11 ಭೋಗತೇಜಸ್ವಾಮ್ಯಸರ್ವ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿಸಮಸ್ತಬಳಿಸಹಿತವಾಗಿ
12 . . . . . . ದಾನಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆ
13 ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಸ್ತಾಯಿಆಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು ಸ್ವದತ್ತಂ ಪ
14 ರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾ । ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರುಷ[1]

(ಮುಂದೆ ಬರೆವಣಿಗೆ ಇಲ್ಲ)

25 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 64)

ದೇಶೀಪುರ

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನೈರುತ್ಯ ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This epigraph states that during the reign of the Vijayanagara king Vīra-Venkaṭapatirāya, the Mysore ruler Dēvarāja-voḍērayya, son of Dēvarāja-veḍērayya, caused the Virakta-maṭha to be newly built at Mallanamūle, to the north of the temple of god Nañjuṇḍēśvara of Nañjanagūḍ and made a grant of two villages—Dēsapura and Hūkunda to Praṇamappa-Channavīra-Dēva-rāya-voḍeya, the Viraktasvāmi. See No. 33 below for an identical record.

The details of the date are Śaka 4770, Viśvāvasu, Vaiśākha śu. 5, Monday. The Śaka year is obviously a mistake. The given details correspond to Monday, April 10, 1665 A.D. But the Śaka year was 1587 and the Kali year 4766.

ಮುಂಭಾಗ

1 ಶ್ರೀಮತು ವೀರಭದ್ರಾಯ ನಮಃ ॥ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಶುಭಮಸ್ತು ॥ ಗ್ರಂಥ ॥ ನಮಸ್ತುಂ
2 ಗಸಿರಃಚುಂಬಿ । ಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ । ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಂ । ಮೂ
3 ಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ ॥೧॥[2] ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ । ದಾನಾತ್ಸ್ವ
4 ರ್ಗ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ ॥[2] ಸ್ವದತ್ತಾ ದುಹಿತಾ ಧಾತ್ರೀ ಪಿತೃದತ್ತಾ ಸಹೋ
5 ದರೀ । ಅಂನ್ಯದತ್ತಾ ಸ್ವಯಂ ಮಾತಾ ತ್ರಿಭಿಃದ್ದತ್ತಾನಪಾಹರೇತ್ ॥೩॥[2] ಸ್ವಸ್ತಿ ವಿಜ
6 ಯಾದ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷಂಗಳು ೪೦೦೦ । ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರದ ೭೦೦
7 ನೂಱು ೭೦ತ್ತು ವರುಷ ಸಂದ ವಿಶ್ವಾವಸುಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ೫ ಪಂಚಮಿ
8 ಯೂ ಸೋಮವಾರ ಶ್ರೀಮತು ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀವೀರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀ
9 ವೀರವೇಂಕಟಪತಿರಾಯರಯ್ಯನವರು ರಾಜ್ಯಂಗೈವಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ ಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರ
10 ನಾದ ದೇವರಾಜವಡೇರಯ್ಯನವರ ಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀವೀರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯ್ಯಸಿಂಹ್ವಾಸ
11 ನಾಧೀಶ್ವರನಾದ ದೇವರಾಜವಡೇರಯ್ಯನವರು ಧರ್ಮ್ಮದಲಿ ರಾಜ್ಯಂಗೈವಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪಿನೀಕಉಂಡ
12 ನಿ ಸಂಗಮಕ್ಷೇತ್ರದಲು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಉತ್ತರಭಾಗದಲು ಯಿರಲ್ಪಟ್ಟ

---

[1] ಶ್ಲೋಕ ; ಅಸಮಗ್ರ

[2] ಶ್ಲೋಕ

ಹಿಂಭಾಗ

13 ಮಲ್ಲನಮೂಲೆಯಲ್ಲು ನೂತನಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾಗಿ ವಿರಕ್ತಮಠವ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಪ್ರಣಮಪ್ಪಚೆಂನವೀರದೇವರಯ
14 ಮಡೇರೆಂಬ ವಿರಕ್ತಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಕಲವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರಿಗೆಯು ಶಿವಾರ್ಪ್ಪಿತವಾಗಲೀ ಯೆಂದು
15 ಸರ್ವ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೂಕುಂದ ದೇಸಪುರ ಸಹ ಗ್ರಾಮ ೨ ನೂ ಶಿವಾರ್ಪ್ಪಿತವಾಗಲಿ: ಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾ
16 ಮಂದ ಚತುಃಸೀಮೆಗೆ ಸಲುವ ಕುಳಭೂಮಿಯೂ ಸೀಗೆ ಶ್ರೀಗಂಧ ಸ್ಥಳಸುಂಕ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಸ್ಥಾ
17 ಯಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ: ಯಂದು ಶಿವಾರ್ಪ್ಪಿತಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಶಿಲಾಶಾಸನ ‖ ಯಿಾಧರ್ಮ್ಮ . . . .

26 (ಎ.ಕ. IV ಗು. ಪೇ. 67)

ಹೊಣಕನಹಳ್ಳಿ

ಗ್ರಾಮನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ನೆಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನ

This inscription states that the Vijayanagara king Narasiṃha-mahārāya, in course of performing the sixteen *mahādānas*, while making a gift called *mahābhūta-ghaṭa*, in the presence of god Raṅganātha on the bank of the Chandra-pushkaraṇi situated between the two Kāvēris, bestowed the office of *āchāryaka* upon Raṅganātha-bhaṭṭa, son of Lakshmīnātha-dīkshita, of Bhāradvāja-gōtra, Āpastambha-sūtra and Yajuś-śākha, well-versed in sixteen *darśanas* and made a gift of the village Honnakahaḷḷi in Kuḍugu-nāḍu of Terakaṇāmbe-nāḍu, as an *agrahāra* renamed Chikka-rāyapura and exempt from several taxes like *kūṭa-dere, eleya-tarugu, Jīyara-terige*. Vīra Chikkarāja-voḍeya, son of Dēpaṇṇa-voḍeya, described as *Penugoṇḍa-chakrēśvara* and belonging to solar family was governing Terakaṇāmbe-nāḍu.

The record, slightly damaged in the beginning, is dated Śaka 142[7], Krōdhana, Phālguṇa śu. 4, Mīna-sankrānti. The date falls in 1506 A. D. February 27. But Mīna-sankrānti fell on February 24.

1 ಶುಭಮಸ್ತು । ಪಾಯಾದ್ವಃ ಕುಹನಾಪೋತ್ರೀ . . . .
2 ಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೪೨[೭] ಸಂಧ ನಡವ ಕ್ರೋದುನಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶು ೪ ಮೀನ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ
3 ಪುಂಣ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಕಲಭೂರಕ್ಷ್ಣಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ ರಾಜಾಧಿರಾಜರಾದ ನರಸಂಣನಾಯಕರ ಕೊಮಾರರು
4 . . . . ಭೂಪಾಲಮುಕುಟಘಟಿತವಿವಿಧಮಣಿಕಿರಣಕಿಂಜಲ್ಕಿತಪಾದಾರವಿಂದರಾದ ಸಂತತತಂತಂನ್ಯಮಾನ . . . .
5 . . . . ಮಹಾದಾನಪ್ರಮುಖಸಕಲಮಹಾದಾನಧಾರೋದಕಜನಿತ . ತನಾಸಸ್ಯೋಪರಿವರ್ಧಿತರತೆ . ಕರರಾದ ಸಗರನಳನಹು
6 ಷಯಯಾತಿದುಂದುಮಾರಮಾಂಧಾತ್ರುಪ್ರಮುಖಪ್ರತ್ನ ರಾಜಂನ್ಯಪ್ರಥಾಉ್ರಥಾಕರಣಪಟಿಷ್ಟಪ್ರಭಾವರಾದ ವಿದ್ಯಾನ
7 ಗರಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢನಾದ ಭುಜಬಲಪ್ರತಾಪ ನರಸಿಂಹಮಹಾರಾಯರು ಸಮಸ್ತಪೃಥ್ವೀರಾಜ್ಯ ಗಯಿಉತಂ
8 . . . ಭೂದಾನಾದಿ ಷೋಡಶಮಹಾದಾನಗಳ ಮಾಡುವಲು ಅದರೊಳಗಣ ಮಹಾಭೂತಘಟವೆಂಬ ಮಹಾದಾನವನು ಶ್ರೀರಂ
9 ಗಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಉಭಯಕಾವೇರೀಮಧ್ಯೆ ಚಂದ್ರಪುಷ್ಕರಣೀತೀರದಲಿ ನೆಲಸಿಹ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥದೇವರ ಸಂನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರದ್ವಾಜಸಗೋ

10 ತ್ರದ ಯಜುಶ್ಯಾಖಾಧ್ಯಾಯಿಗಳಾದ ಆಪಸ್ತಂಬಸೂತ್ರದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಥದೀಕ್ಷಿತರ ಪುತ್ರರಾದ ಷಡುದರುಶನ
ಪಾರಂಗತರಾದ ರಂಗನಾಥ

11 ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಆಚಾರಿಯಕವನು ವರಿಸಿ ಸಹಿರಣ್ಯೋದಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಆ ದಾನಾಂಗವಾಗಿ ವೊಂದು ಗ್ರಾಮವನು
ಧಾರೆ

12 ನೆಱೆದು ಆ ಗ್ರಾಮವನು ಗಜಮೃಗಯಾವಿಹಾರವಿಖ್ಯಾತರಾದ ಕಲಿಯುಗವಿಲೀಕೃತವೇದಶಾಸ್ತ್ರೋ
ದ್ಧರಣದೃಢ

13 ವ್ರತರಾದ ಸಕಲವರ್ಣಾಸ್ರಮೋಕ್ತಧರ್ಮಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಧುರಂಧರರಾದ ಸೂರ್ಯಕುಲಪ್ರಸೂತರಾದ
ಪೆನುಗೊಂ

14 ಡಚಕ್ರೇಸರಾದ್ಯನೇಕಬಿರಿದಪ್ರಸಸ್ತರಾದ ಸಕಲರಾಜಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ದೇಪಂಣವೊಡೆಯರ ಕುಮಾರರು ಶ್ರೀ
ವೀರಚಿಕ್ಕರಾಜ

15 ವೊಡೆಯರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆರಕಣಾಂಬೆಯನಾಡೊಳಗೆ ಕುಡುಗುನಾಡ ಹೊಂನಕಹಳ್ಳಿಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಿಂ
ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ

16 ತೆತ್ತುಬಹ ಸಮಸ್ತ ಕುಳವರಿ ವಿರಾಡ ಕಾಣಿಕೆ ಬೇಡಿಗೆ ಹೊಂನು ಹೊಂಬಳಿ ದವಸ ಧಾನ್ಯ ಗಣಾಚಾರದೆಱೆ
ಕಂಮಾ

17 ಱದೆಱೆಗೆ ಕುಱದೆಱೆಗೆ ಎಲೆಯತರುಗು ಮಾದಾಱಕೆ ಉಪಿನಕಾವಲಿ ಜೀಯರತೆಱೆಗೆ ಸುಂಕ ಮೊದಲಾದ
ಸಮಸ್ತ

18 ತೆಱೆಗೆ ಹೊಱೆಗೆ ಎಲ್ಲವನು ಕುಳವ ಕಡಿದು ಬಿಟು ಸರ್ವಮಾನ್ಯದ ಅಗ್ರಾರವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕರಾಯಪುರವೆಂಬ
ಹೆಸರಮಾಡಿ

19 ಚತುಸ್ಸೀಮೆಗೆ ವಾಮನಮುದ್ರೆಯಕಲ ನೆಡಸಿ ಉರಮುಂದೆ ಸಿಲಾಶಾಸನವ ನೆಡಿಸಿ ಕೊಟೆವಾಗಿ ಯಿಗ್ರಾಮದ
ಚತುಸೀಮೆಯ

20 ಎಲೆಗಲಿನ ವಿವರಾ ಮುಡಲು ಮಳವಳಿಯ ಎಲೆಯಲಿ ಪಡುವಮುಖವಾಗಿ ನೆಟ ಕಲು ೩ ಅಲಿಂದಂ ತೆಂಕಲು
ದಂಡಿನದಾರಿ ಎ

21 ಲೆಯ ದೇವಲಾಪುರದ ಕಲ ವೊತಿರಿಸಿಟ ಕಲು ೧ ಅಲಿಂದ ಪಡವಲು ನಡದು ದುರುಸನಹೊಲದ ಬೇಲಿಯಲಿ
ಕಲು ೧ ಅಲಿಂದಂ

22 . . . ತಿಯಾಗಿ ಸೀಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳದ ತಾಳಕಲು ಸಹ ಕಲು ೫ ಅಲಿಂದಂ ಯಿಶಾಂನ್ಯಯಿರುತ್ಯ
ವಾಗಿ ಕೊರಟು ಹೊ

23 . . ಗುಳತಾಳಕಲು ಸಹಿತ ಅಲಿಂದ ಕಿಚಿದು ಯಿಸಾಂನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದು ಕಗಲಹಳು ಹೊಂನಕಹಳಿಗು
ನಂಜಿನಾಥಪುರಕು .

24 . . . ಮರುವೆ ಆಗಿ ಸಲುಉದು ಎದು ಬರದು ನೆಟ ಕಲು ೧ ಆಲಿಂ ಮುಡಲು ಬಂದು ಹಸುಕುಲಿಗು
ಹೊಂನಕಹಳಿಗು ಸಾಗ .

25 . . ವೆಯಾಗಿ ಸಲುಉದು ಎಂದು ಬರದು ನೆಟ ಕಲು ೧ ಅಲಿಂದಂ ಮುಡಲು ಗಿತಯಪುರದ ಸೀಮೆಯಲಿ
ಮುಡಲಾಗಿ ನಡದು

26 . . ಮಾಭಿಮುಖ ನಟ ಕಲು ೧ ಅಲಿಂ ತೆಂಕಲಾಗಿ ನಡದು ನೆಟ ಕಲು ೧ ಆಲಿಂ ತೆಂಕಲಾಗಿ ನಡದು
ಗರಗನಹಳಿ ಹೊಂನಕಹಳಿ

27 ಯ ಎಲೆ ಮಧ್ಯದಲಿ ಸೀಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ನೆಟ ಕಲು ೪ ಯಿಂತೀ ಚತುಸೀಮೆಯನುಳ ಕೆಱೆ ಕಟೆ ಕಾಲುವೆ
ಗದೆ ಬೆದಲು

28 ತೋಟ ತುಡಿಕೆ ಗಿಡು ಬೆಟ ಗ್ರಾಮನಿವೇಶನ ಅಲಿಯ ಸಮುಸ್ತವೊಕಲು ಅವರು ತೆಱುವ ನಾನಾ ತೆಱೆಗೆ ಹೊಱೆಗೆ

29 ಎಲ್ಲವನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಚತುಸೀಮೆಯ ವೊಳಗುಳ ನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪಜಲಪಾಷಾಣಅಕ್ಷೀಣಿಆಗಾಮಿ
ಸಿಧಸಾ

30 ಧ್ಯವೆಂಬ ಅಷ್ಟಭೋಗತೇಜಸ್ವಾಂಮ್ಯಸು ಯಿ ಗ್ರಾಮದ ನಾನಾಜಾತಿ ತೆಱುವ ಜಾತಿತೆಱಿಗೆ ನಾನಾ ಸಮುಯದೆಱಿಗೆ

31 ಎಲವನು ಪುತ್ರಪಉತ್ರ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ತಾಯಿಗಳಾಗಿ ಸುಖದಿಂ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಬಿರಿನಿತು ವರ್ಷಕಾಲಂ

32 ವರೆ ಪುರ್ವಮರಿಯಾದಿ ಸ್ಥಾನಮಾನ್ಯ ಪ್ರಾಕುಮರಿಯಾದಿ ಎಂದು ರಂಗನಾಥಭಟರಿಗೆ ಬರಸಿ ನಡಸಿಕೊಟ ಧಂರ್ಮಸಾಸನಾ

33 ಏಕೈವ ಭಗಿನೀ ಲೋಕೇ ಸರ್ವ್ವೇಷಾಮೇವ ಭೂಭೂಜಾಂ ನ ಭೋಜ್ಯಾ ನ ಕರಗ್ರಾಹ್ಯಾ ವಿಪ್ರದತ್ತಾ ವಸುಂಧರಾ |[1] ದಾನಪಾಲನಯೋ

34 ರ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ ದಾನಾತ್ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ |[1] ಶ್ರೀ

27 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 61)

ಮಳವಳ್ಳಿ

ಉಪ್ಪರಿಗೆಬಸವನಗುಡಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ನೆಟ್ಟ ಶಾಸನ

This damaged inscription refers to the rule of the Vijayanagara king Sadāśivarāya. It is dated Śaka 1381, Sunday, other details not being given. It corresponds to 1459 A.D. But this is too early a date for Sadāśivarāya. The Śaka year may therefore be a mistake for 1481, corresponding to 1559-60 A. D. It refers to a fair (*sante*) and mentions Terakaṇāmbe. All other details are lost.

1 ಶುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿ
2 ಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹ
3 ನಶಕವರುಷ ೧೩೮೧ ನೆ ಆ ಶ್ರೀ
4 ಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇ
5 ಶ್ವರ ಶ್ರೀವೀರಪ್ರತಾಪಸದಾಶಿವರಾಯ
6 ಮಹಾರಾಯರು ಪ್ರುಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯು
7 ತ್ತಿರಲು ಹಾಗಯ ಜಯಸ್ತಂ . . . . . .
8 . . . . ಯರು ತೆರಕಣಾಂಬೆ . . . . . .
9 . . . . ಸಂತೆಗೆ . . . .

28 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935–26)

ಹಸುಗೂಲಿ

ಊರಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

This record has several lacunae, the letters being much worn out and hence illegible in some portions. It seems to record a grant of land in the village Pusuguli situated in Kuḍugu-nāḍu by Davisāse Ammaṇa to Ādava-gāvuṇḍa, son of Kāḍamāra-gāvuṇḍa. Several witnesses are

[1] ಶ್ಲೋಕ

named. It refers to a *mahāsāmanta* bearing several epithets. But his name and other details are lost. *Heggaḍe* Bāsayya is stated to have written the record.

The epigraph is dated Śaka 949, Vibhava, Māgha. The *tithi* and other details are lost. The Śaka year corresponds with the cyclic year Prabhava, while the year Vibhava occurred on Śaka 950. The details of date cannot be verified ; but it would fall in January-February, 1029 A.D.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಧಿಗತಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ ಮಹಾಸಾಮ
2 ನ್ತ ವಿಪಕ್ಷಕ್ಷೋಣೀಪತಿ . . . . . ಪರಮಸ್ತ
3 ಕಸ್ತಳಹಸ್ತಿವಜ್ರಾಂಕುಶಂ ಬಿರಿದರಂಕುಶಂ ವಿದ್ವಿಷ್ಟ
4 ವಿದ್ರಾರಣಂ . . . . . . ಶರಣಾಗತ
5 ವಜ್ರಪಂಜರಂ . . . . . . ಬುಧಜನಾಶ್ರ
6 ಯಂ . . . . ದವಿಸಾಸೆಯಮ್ಮಂ
7 ಶಕವರ್ಷಂ ೯೪೯ನೆಯ . . . . . ವಿಭವಸಂ
8 ವತ್ಸರದ ಮಾಗ . . . . ಯನ್ದು ಕುಡು
9 ಗುನಾಡ ಪುಸುಗುಲಿ . . . . . . ಮಣ್ಣ ಜಿ
10 ಕೊಟ್ಟ ದವಿಸಾಸೆಯಮ್ಮಣ . . . . ಕಾಡಮಾರಗಾವುಣ್ಡ
11 ನ ಮಗಂ ಆದವಗಾವುಣ್ಡಂಗೆ ಇದನಱಿವ ಸಾ
12 ಕ್ಷಿ ಕೆಲ್ಲಸೂರ ಹೊಲ್ಲಗಾವುಣ್ಡನುಂ ತುಪ್ಪೂರ ಕುನ್ದಗಾ
13 ವುಣ್ಡನುಂ ಕನ್ದಮಂಗಲದ ಎಳವಮ್ಮಗಾವುಣ್ಡನುಂ
14 ಹಂನಿಸೋಗೆ ಯಱಹಗಾವುಣ್ಡನುಂ ಕಲ್ಲೂ[ರ] ಬೀಚಗಾ
15 ವುಣ್ಡನುಂ ಹದೆವಳಿ ಬೂತಯ್ಯನುಂ ಬಿಲ್ಲಾಪಯ್ಯನುಂ
16 ನಿಟಿರಿಯ ಚಾವುಣ್ಡಯ್ಯನುಂ ಇವರ್ ಹೇೞೆ ಬರೆದಂ
17 ಹೆಗ್ಗಡೆಬಾಸಯ್ಯ
18 ಇಕ್ಕರಂ ಮಙ್ಗಳಂ ||

29 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935–27)

ಹಸುಗೂಲಿ

ಊರಬಾಗಿಲಲ್ಲಿರುವ ಮಾಸ್ತಿಯಮ್ಮನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲು

This record registers a gift of the village Hasuguli in Terakaṇāmbi-sīme to god Nañjuṇḍēśvara. The donor whose name is not specified, received the village as *sarvamānya* from a chief of Ummattūr. This latter's name also is not given.

The date of the grant is Śaka 1468, Viśvāvasu, Phālguṇa ba. 14 which corresponds to 1st March, 1546 A.D., which was Monday. The Śaka year was current.

1 ಶುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯರಸ
2 ಸಾಲಿವಾಹನಸಕವರುಸ ೧೪೬೮ ಸಂದು
3 ನಡವ ವರ್ತ್ತಮಾನ ವಿಸ್ವಾವಸುಸಂವತ್ಸರದ ಪಾ
4 ಲ್ಗುನ ಬ ೧೪ ಲೂ ಶ್ರೀಮಂನ್ಮಹದೇವದೇವೋ
5 ತ್ತಮ ಶ್ರೀನಂಜುಂಡೇಸ್ವರದೇವರ ಅಮ್ರಿ
6 ತಪಡಿಗೆ ಉಂಮತೂರ ವೊಡೆಯರು ನ

7 ಮಗೆ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ಸೀಮೆಯಲಿ ಸ
8 ರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡವಬಹ ಹಸುಗು
9 ಲಿಯ ಗ್ರಾಮವನು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ ದೇವರಿ
10 ಗೆ ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಟೆಲು ಶ್ರೀ ಯಿಂದ
11 ಕೆ ತಪ್ಪಿದವರು ವಾರಣಾಸಿಯಲಿ ಗೋಉ
12 ಕೊಂದ ಪಾಪಕೆ ಹೋಹರು ||

30 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935–23)

ಹಸುಗೂಲಿ

ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

This epigraph records a grant by Honnappa-nāyaka, manager for the household affairs (*maneya-naḍavaḷikāṛa*) of Timmaṇarāya, for burning two perpetual lamps before god Rāmēśvara, twice a day.

The date given is the cyclic year Kāḷayukta, Bhādrapada śu. 5. These details are insufficient for verification. It may be assigned to the 18th century.

1 ಕಾಳಯುಕ್ತಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಸು
2 ೫ ಲು ತಿಂಮಣರಾಯರ ಮನೆಯನಡವಳಿಕಾಱ
3 ೦ ಹೊಂನಪ್ಪನಾಯಕರು ರಾಮೇಶ್ವರದೇವರ್ಗೆ ನಂದಾದೀವಿಗೆ ಯರ
4 ಡು ಯೆರಡುಹೊತ್ತಿನಲಿ ನಡೆವ
5 ಯಿಷ್ಟನು . . . .
6 ಅಳಿಪಿದರು ಸಾಸಿರ ಕವಿಲೆಯ ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯ
7 ಲಿ ಗೋಉ ಬ್ರಾಂಹರ ಕೊಂದ ಪಪಕೆ ಹೊಹರು ||
8 ಯಲಿ ಹೊಹರು

31 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935–24)

ಹಸುಗೂಲಿ

ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನ ಹೊರಭಾಗದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊದಲನೆಯ ಶಾಸನ

This short record states that Kali, son of Manchamaraḍi of the village Hasukali, gave one *gadyāṇa* for the stone masonry of the outer walls of the temple of Rāmanātha.

It is dated the year Sarvajitu, Bhādrapada śu. 7, Sunday. No Śaka year is given; the characters seem to belong to the 13th century. The details of date may probably correspond to 1287 A.D., 17th August, Sunday.

1 ಸರ್ವಜಿತುಸಂ
2 ವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪ
3 ದ ಸ್ದ್ಧ ೭ ಆ | ಹಸುಕಲಿ
4 ಯ ಮಂಚಮರಡಿಯ
5 ಮಗ ಕಲಿ ರಾಮನಾಥ
6 ದೇವರಗುಡಿಯ ಶ್ರೀ
7 ಹೊರತರದ ಕಲುಗೆಲಸಕ್ಕೆ
8 ಕೊಟ್ಟ ಗ ೧ ಶ್ರೀ
9 ಮಂಗಳಮಹ

32 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935–25)

ಹಸುಗೂಲಿ

ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನ ಹೊರಭಾಗದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯ ಶಾಸನ

This record refers to the establishment of a charity house (*satra*) as an adjunct of the temple of Rāmayadēva of Hasukali by Mahadēva of Maharājāḍi. Maharājāḍi or Mahārājavāḍi is the name of a province called also Mārājavāḍi-7000 with Vallūr as capital, comprising chiefly the areas of the modern Cuddapah district of Andhra Pradesh. The record seems to belong to the 14th century.

1 . . . .
2 ಸೀವೆಂಯು ಶ್ರೀ ಹಸುಕಲಿಯ ರಾಮಯದೇವರ ಕಾರ್ಯಕೆ [ಶ್ರೀ]
3 ಮಂಮಹರಾಜಾಡಿಯ ಆ ಮಹದೇವನು ಸರ್ವ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಸತ್ರಕೆ
4 ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ

33 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 65)

ಹೂಕುಂದ

ಗ್ರಾಮನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

The purport of this record is almost identical with No. 25 above. But the date cited herein is different. It is dated Śaka 1[5]90, Kīlaka, Āshāḍha śu. 1, Saturday, corresponding to Saturday, 30th May 1668 A.D. if it is Adhika-Āshāḍha, or Tuesday, June 30, if it is Nija-Āshāḍha. The former appears to be the intended date.

1 ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿ
2 ಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ । ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾ
3 ರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ ॥[1] ಸ್ವಸ್ತಿ
4 ಶ್ರೀ ವಿಜ[ಯ]ಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ
5 ಸಂದ ಸಾವಿರದ ೧[೫]೯೦ ಸಂದ ಕೀಲಕ ಸಂವತ್ಸರ
6 ಆಷಾಡ ಶುಧ ಪಾಡ್ಯಮಿ ಸನಿವಾರ ಶ್ರೀ
7 ಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ
8 ವೀರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀವೀರವೆಂಕಟಪತಿರಾ
9 ಯನಯ್ಯನವರು ಪ್ರಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಂ ಇರ
10 ಲು . . . . ವೈಸೂರುಸಿಂಹಾಸ
11 ನಾಧೀಶ್ವರ ದೇವರಾಜವಡೆಯರಯ್ಯನವರ ಪುತ್ರರಾದ ದೇವರಾಜಅಯ್ಯನವರು ದಕ್ಷಿಣಕ
12 ಪಿನೀಕೌಂಡಿನಿ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲನಮೂಲೆಯ
13 ಲಿ ನೂತನಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾಗಿ ವಿರಕ್ತಮಠವ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಪ್ರಣಮಪ್ಪಚೆಂನವೀರದೇವರೆಂಬ ವಿ[ರ]ಕ್ತ
14 ದೇವರಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸರ್ವ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡಿಯಲಿಯೆಂದು ಹೂಕುಂದ ದೇಸಿಪುರಯೆಂಬ ಗ್ರಾ
15 ಮ ಎರಡನ್ನೂ ಶಿವಾರ್ಪ್ಪಿತವಾಗಲಿಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಸ್ವಾಮಿ ಆ ಯಿ ಗ್ರಾಮದ ಚತುಃಸೀಮೆ[2]

---

1 ಶ್ಲೋಕ

2 ಇದರ ಮುಂದಿನ ಭಾಗ ಸವೆದು ಹೋಗಿದೆ.

34 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 66)

ಆಲತ್ತೂರು

ಮನೆಯೊಂದರ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

This record states that when *mahāpradhāna* Perumāḷadēva-daṇṇāyaka was governing under the Hoysaḷa king Vīraballāḷadēva, a person named Māṟeya (?), a messenger (*vōlekāṟa*) of Siṅga-gauḍa, son of Kempa-gauḍa of Ālattūr in Kuḍugu-nāḍ killed a tiger and died in the sequel. A gift was made, obviously for the maintenance of his dependants.

It is dated Śaka 1205, Vijaya, Phālguṇa śu. 10, Friday. The details are irregular since the given Śaka year and the cyclic year do not tally. It may be noted that in the given Śaka year Narasimha III was still ruling. Hence Ballāḷa (III) was, as yet, a prince. It is possible to interpret lines 3–5 of the record to say that Pratāpachakravarti, i.e. Narasimha III and Vīraballāḷadēva were both ruling, in which case it would appear that the latter was associated with the rule.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಕವರ್ಷ ೧೨೦೫ನೆಯ್ದ
2 ನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲು
3 ಣ ಸು ೧೦ ಶು । ಶ್ರೀಮತು ಪ್ರತಾ
4 ಪಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿಯು ಶ್ರೀ ವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇ
5 ವರಸರು ಪ್ರಿಥುವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯುತ್ತ
6 ವಿರಲು । ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಸಿತಗರಗಂಡ । ಕೊ
7 . . . . ಬೇಂಟೆಕಾಱ ನೀಲಗಿರಿ
8 . . . . ಕರಕಾವು ಯಿಂಮಡಿ
9 . . . . ಶ್ರೀಮನುಮಹಾಪ್ರಧಾನಂ
10 ಪೆರುಮಾಳದೇವದಂಣಾಯಕಂ । ಪ್ರಿಥುವೀರಾ
11 ಜ್ಯಂಗೈಯುತ್ತವಿರಲು । ಕುಡುಗುನಾಡ ಆಲ
12 ತ್ತೂರ ಕೆಂಪಗಉಂಡನ ಮಗ ಸಿಂ[ಗ]ಗಉಂಡನ ವೊಲೆ
13 ಯಕಾಱ . . . . . ಮಾಱೆಯು ಹುಲಿಯು
14 ನಿಱಿದು ಕೊಂದು ಸ್ವರ್ಗ್ಗಕ್ಕೆ ಸಂದನು ಆತ
15 ಂಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಂಣ್ಣು ೫೦೦ ಮಂಗಳಮಹಾ

35

ಆಲತ್ತೂರು

ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

This incomplete record in characters of the 17th century refers to Hosavīra Singayya-seṭṭi and a well named Gōvindabāvi situated in the land given as *koḍage* It is dated Vikrama, Vaiśākha śu. 10. These details are not sufficient for verification.

1 ಶುಭಮಸ್ತು । ವಿಕ್ರಮ
2 ಸಂವತ್ಸರದ ವಇ
3 ಸಾಕ ಸುದ ೧೦ಲು
4 ಹೊಸವೀರ ಸಿಂಗಯ್ಯ
5 ಸೆಟ್ಟರು ನಂಮ ಕೊಡ
6 ಗೆ ಹೊಲದೊಳಗಣ
7 ಗೋವಿಂದಬಾವಿಯ

36

ಆಲತ್ತೂರು

ಕಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕಾಳಿಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೂತುಹೋಗಿದ್ದ ವೀರಗಲ್ಲು

This undated hero-stone, in characters of the 9th century, records the death of a hero, Tippaṇṇa, son of Kariya Gaṅgi-seṭṭi, in a cattle-raid at Āṭṭiya, when he had raided Chōḷa-nāḍu. Tippaṇṇa's brother-in-law Piṭṭamma erected the stone. It states that the deceased hero had dug out a tank at Muḷchanūru.

1 ಶ್ರೀ ಸ್ವಸ್ತಿ ಮುಟ್ಟನೂರ
2 ಕೆಱೆಯಂಗಱಸಿದ ಕರಿಯ
3 ಗಂಗಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗಂ ತಿಪ್ಪಣ್ಣಂ ಅಮ್ಮಣ
4 ಸೆಟ್ಟಿಯಬೀಡಿನ್ದ
5 ಚೋೞನಾಡಿಕ್ಕೆ ಪರ
6 ದು ವೋಗಿ ಆಟ್ಟಿಯ
7 ದೊಳ ತುಱುಂಗೊ
8 ಳೊಳ್ಸತ್ತಂ ಆವ
9 ರ ಭಾವಂ ಪಿ
10 ಟ್ಟಮ್ಮಂ ನಿಱಿಸಿ
11 ದಂ ಕಲ್ಲಂ ||

37

ಆಲತ್ತೂರು

ಅದೇ ಕಬ್ಬಳ್ಳಿಕಾಳಿಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಎರಡನೆಯ ವೀರಗಲ್ಲು

This is another hero-stone at the same place and of the same period as above. It mentions the death of a hero (name lost), son of Bappa-seṭṭi, in the same cattle-raid. Beliyaṇṇa, brother of the hero, erected the stone.

1 ಶ್ರೀ ಸ್ವಸ್ತಿ ಬಪ್ಪ
2 ಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗಂ
3 . . ಮಂ ಅಮ್ಮಣಸೆ
4 ಟ್ಟಿಯ
5 ಬೀಡಿನ್ದ ಚೋೞ
6 ನಾಡಿಕ್ಕೆ ಪರ
7 ದು ವೋಗಿ ಆಟ್ಟಿ
8 ಯದೊಳೆ ತು
9 ಱುಗೊಳೊಳೆ ಸ
10 ತ್ತಂ ಆವನ ತ
11 ಮ್ಮಂ ಬೆಲಿಯ
12 ಣ್ಣ ನಿಱಿಸಿದಂ ಕಲ್ಲ

38 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1936–58)

ಮಂಚಹಳ್ಳಿ

ಮಲ್ಲೇದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ತುಂಡು ಶಾಸನ

This inscription is incomplete, the top portion of the inscribed slab being lost. It records a gift probably of the village Machihaḷi (same as Manchahaḷḷi). It is in characters of the 16th century.

1 . . . . ಬಹರು . . .
2 ಕಾಂಚನಿಸದರು ಗಂಗೆ

3 ಯು ತಡಿಯು ಕವಿಲೆಯು
4 ಕೊಂದ ಪಪಕೆ ಹೋ[ಹ]ರು
5 ಆ ವಾಚಿಹಳಿಯ ಚತು
6 ಸೀಮೆಯುಲು ಕೊಟ್ಟರು ಯಿ ಧರ್ಮ್ಮವ
7 ನು ಅಳಿಪಿದರು ಗಂಗೆ
8 ಯು ತಡಿಯು ಕವಿಲೆಯು ಕೊಂದ
9 ಪಪಕೆ (ಪಪಕೆ) ಹೊಹರು

39 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1938–78)

ರಾಘವಾಪುರ

ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಬಳಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು

This records the gift of lands, garden etc. as also the income from several taxes like *suṅka, voḷavāṛu, horavāṛu, kāvali, mādāṛike* etc. from the villages Rāghapura and Hompura for offerings to the god Nañjuṇḍēśvara by Vīra Chikkarāya-voḍeya. The money income was to be remitted to the temple treasury.

It is dated Śaka 1429, Prabhava, Vaiśākha śu. 5 corresponding to Saturday, 17th April, 1507 A.D.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯುಸಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೪೨೯ ಸಂ
2 ದ ವರ್ತಮಾನ ಪ್ರಭವಸಂವತ್ಸರದ ವೆಯುಶಾಖ ಸು ೫ ಸ[ನಿ]ವಾ
3 ರ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವದೇವೋತ್ತಮ ಶ್ರೀನಂಜುಂಡೇಸ್ವರದೇವರ ಅಮ್ರುತಪಡಿಗೆ ಶ್ರೀ
4 ವೀರಚಿಕ್ಕರಾಯುವೊಡೆಯರು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ರಾಘಪುರ ಹೊಂಪುರ ಯಿವೆಱೊಳಗಾದ
5 ಚತುಸ್ಸೀಮೆವೊಳಗುಳ್ಳ ಗದ್ದೆಬೆದ್ದಲು ತೋಟತುಡಿಕೆ ಸುಂಕ ವೊಳವಾಱು ಹೊರವಾಱು
6 ಕಂಪಾಱದೆಱೆ ಕುಂಬಾರದೆಱೆ ಗಣವಾರಿಕೆ ಕವಲಿ ಬೋಗಾಱಿಕೆ ಮಾದಱಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಏನು
7 ಳ್ಳ ಸಖಲಸ್ವಾಮ್ಯವನು ಅಗುಮಡಿ ನಂಜುಡೇಸ್ವರದೇವರ ಬಂಡಾರಕ್ಕೆ ಸಲಿಸುವಂತೆ ಸರ್ವಮಾನ್ಯದ ಧರ್ಮ
8 ಸಾದನ ಇದನು ಅಳುಪಿದನು ರಾಮೇಸ್ವರದೇವರ ಕಾಸಿಯಲಿ ಗೋಉ ಬ್ರಾಹ್ಮರನು ಕೊಂದ ಪಾಪಕೆ ಹೋ
9 ಹರೂ

40 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 69)

ರಾಘವಾಪುರ

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಇರುವ ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು

The epigraph refers to the rule of Hoysaḷa Vīraballāḷadēva (III) from his capital at Aruṇasamudra and to Bharatajīya-daṇṇāyaka, son of Mādhava-daṇṇāyaka, who was governing the 14 *nāḍus* (*Padinālku-nāḍu*) from Terakaṇāmbi. It states that *mahāpradhāna* Kētaya-daṇṇāyaka, son of Mādhava, having received the two villages Gommaṭahaḷḷi and Kāchagavuḍana Mādeyahaḷḷi in Koḍagu-nāḍu from the king, made it over to Nāraṇadēvaṇṇa, son of Rāghavadēva, who was the *śrīkaraṇa* of his palace, for converting the two villages into an *agrahāra* and donating the lands therein to 30 Brāhmaṇas of several *gōtras*. Gommaṭahaḷḷi was renamed as Rāghavapura in

memory of Rāghavadēva and to it was attached, as a hamlet (*kāluvaḷi*), Kāchagavuḍana Mādeya-haḷḷi, the two of which together was made an *agrahāra*. The gifts of lands were made tax-free. The record gives the boundaries of the villages and the lands therein.

It is dated Śaka 1243, Raudri, Śrāvaṇa śu. 15, Monday, Śravaṇa-nakshatra, lunar eclipse corresponding to 1320 A.D , July 20. But, the weekday was Sunday.

1 ಆದ್ಯಃ ಕ್ರೋಡಾಕೃತಿರ್ಯ್ಯುಷ್ಮಾನ್ವಿಷ್ಣುಃ ಪಾಣ್ಣಾತು ಸರ್ವ್ವದಾ ಧತ್ತೇ ವಿಶ್ವಂಭರಾ ಯಸ್ಯ ದಂಷ್ಟ್ರಾಗ್ರೇ ನರ್ತ್ತಕೀ ಶ್ರಿಯಂ ||[1]

2 ಗಂಭೀರಂ ರುಚಿರಂ ಹೃದ್ಯಂ ಬ್ಯಕ್ತಾರ್ತ್ಥಂ ಸುಮನೋಹರಂ ಶ್ರೀರಾಘವಪುರಸ್ಯೇದಂ ಸಾಶನಂ ಧರ್ಮ್ಮ ಸಾಶನಂ ||[1] ಶ್ರೀಬ

3 ಲ್ಲಾಳಮಹೀಪಾಳಃ ಪಾಲಯಂನಖಿಳಾಂ ಮಹೀಂ ಜಯತ್ಯಸೌ ರಿಪುಸ್ತೋಮಕರಿಕಂಠೀರವಾಕೃತಿ ||[1] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭು

4 ವನಾಶ್ರಯಂ ಶ್ರೀಪೃಥ್ವೀವಲ್ಲಭಂ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜಂ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ದ್ವಾರಾವತೀಪುರವರಾಧೀಶ್ವರಂ ವಿಷ್ಣುವರ್ದ್ಧನಚಕ್ರ್ರವರ್ತ್ತಿ ಯಾದ

5 ವಕುಲಾಂಬರದ್ಯುಮಣಿ ಸರ್ವ್ವಜ್ಞಚೂಡಾಮಣಿ ಮಲೆರಾಜರಾಜ ಮಲಪರೊಳುಗಂಡ ರಾಯಹುಲಿರಾಯ ಗಂಡಭೇರುಂಡ ಶನಿ

6 ವಾರಸಿದ್ಧಿ ಗಿರಿದುರ್ಗ್ಗಮಲ್ಲ ಏಕಾಂಗವೀರ ಚೋಳರಾಯಪ್ರತಿಷ್ಟಾಚಾರ್ಯ್ಯ ಪಾಂಡ್ಯರಾಜ್ಯಸಮುದ್ಧರಣ ಪಲ್ಲವಾದಿತ್ಯ ಪಲ್ಲವತ್ರಿಣೇತ್ರ ತೆಂ

7 ಕಣಾದಿತ್ಯ ತೆಂಕಣಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಜವನಿಕೆನಾರಾಯಣ ವಾಸಂತಿಕಾದೇವೀಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದ ಶ್ರೀವಿಶ್ವೇಶ್ವರದಿಬ್ಯ ಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮಾರಾಧಕಂ

8 ಹೊಯಿಸಳಭುಜಬಳನಿಸ್ಸಂಕಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಶ್ರೀವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವರಸರು ಸುಖದಿಂದ ಅರುಣಸಮು ದ್ರದ ನೆಲೆವೀಡಿ

9 ನೊಳು ಪ್ರಿಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ। ತತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿ। ಶ್ರೀಮನ್ಮಾಧವತನಯಃ ಕೇತಯ ದಂಡಾಧಿಪಶ್ಚಿರಂ ಜೀಯಾತ್ ಪರಿಹೃತ

10 ಫಣಿಪತಿಚಿರಧೃತಧರಣೀಭರಶ್ರಾಂತಿಚಂಡದೋರ್ದ್ದಂಡಃ। ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮಾಧವನಾಯ[ಕ]ಕುಲಕಮಳ ಮಾರ್ತ್ತಂಡ ಸಿತಗರಗಂಡ ಕ

11 ದನಪ್ರಚಂಡ ಯಿಂಮಡಿರಾವುತ್ತರಾಯ ಕೊಂಗಮಾರಿ ಕೊಂಗದಿಶಾಪಟ್ಟ ನೀಲಗಿರಿಸಾಧಕ ಗಿರಿದುರ್ಗ್ಗಮಲ್ಲ ಜಲದುರ್ಗ್ಗಮಂ

12 ಡಳಿಕಹೃದಯಶಲ್ಯ ಹೊಯಿಸಳರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀರಕ್ಷಣಪ್ರೌಢ ಅಭಿನವಮದನಾವತಾರ ಪಾಂಡ್ಯಬಲಕಮಳ ವನಕುಂ

13 ಜರ ಶರಣಾಂಗತವಜ್ರಪಂಜರ ವೈರಿಮಂಡಳಿಕಸಂಗ್ರಾಮರಾಮ ಅರಸುಗಂಡ ರಾಮಂಬೆಂಕೊಂಡ ಗಂಡ ವಿಶಾಲಮುದ್ರ

14 ಸರ್ಬಸರ್ಬಸ್ವಾಪಹಾರ ಕೀರ್ತ್ಯಂಗನಾವಲ್ಲಭ ದುಷ್ಟಜನದುರ್ಲ್ಲಭ ಅಲ್ಲಾಳದೇವದಿಬ್ಯ ಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮಾರಾಧಕಂ ಪರಬಳಸಾಧಕನುಂ

15 ಪರಾಶರಪರಮಭಟ್ಟಾರಕಲಬುಧವರಪ್ರಸಾದ ಏಕಾದಶೀವ್ರತನಿರತ ಯೇಕಾಂಗವೀರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಭುಜಂಗ

16 ಸಾಲಮಂನೆಯಬೇಂಟೆಕಾಜ ಅನವರತದಾನಶ್ರೀಕರ್ಪೂರವಾರಾಂಪ್ರವಾಹಂ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯ ಪರನಾರೀ ಸಹೋದರ ಸ್ವ

17 ಸ್ತಿಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಶ್ರೀಮಾಧವದಂಣ್ಣಾಯಕರ ಕುಮಾರಂ ಶ್ರೀಭರತಜೀಯದಂಣ್ಣಾಯಕರು ಪದಿನಾಲ್ಕು ನಾಡುಮಂ ಪ್ರತಿ

---

[1] ಶ್ಲೋಕ

18 ಪಾಲಿಸುತ್ತ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ನೆಲವೀಡಿನೊಳು ಸುಖದಿಂ ಪೃಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೈಯುತ್ತಮಿರೆ || ಆ ವಿಭು ಬಲ್ಲಾಳ ದೇವರಸರು

19 ಆ ಕೇ[ತ]ಯದಣ್ಣಾಯಕರಿಗೆ ಸಕಾರುಣ್ಯದಿನ್ ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡಗುನಾಡೊಳಗಣ ಗೊಂಮಟಹಳ್ಳಿಯುನೂ ಕಾಚಗವುಡನಮಾ

20 ದಿಯುಹಳ್ಳಿಯುನೂ ಆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನಂ ಕೇತಯದಂಣ್ಣಾಯಕರು ತಂಮುರಮನೆಯ ಶ್ರೀಕರಣದ ರಾಘವದೇವ

21 ನವರ ಮಕ್ಕಳು ನಾರಣದೇವಣ್ಣನವರಿಗೆ . . . . . ಗೆ ಆ ರಾಘವದೇವರ ಹೆಸರಲು ಅಗ್ರಹಾರವಂ ಮಾಡ ಲೋಸುಗ ಶಕ

22 ವರ್ಷ ೧೨೪೩ ನೆಯ ರೌದ್ರಿಸಂವತ್ಸರದ ಸ್ರಾವಣ ಸು ೧೫ ಲು ಸೋಮವಾರ ಸೋಮಗ್ರಹಣ ಶ್ರವಣನಕ್ಷತ್ರ

23 ವಾದ ಪುಂಣ್ಯತಿಥಿಯುಲು ಧರ್ಮಚಿತ್ತರಾಗಿ ಆ ಕೊಡಗುನಾಡೊಳಗಣ ಗೊಂಮಟಹಳ್ಳಿಯುನು ಆ ನಾರಣ ದೇವಣ್ಣಂಗೆ ತಂಮು ತಂ

24 ದೆ ರಾಘವದೇವನ ಹೆಸರಲು ರಾಘವಪುರವಾಗಿ ಸರ್ವ್ವನಮುಸ್ಯವಾಗಿ ಅಗ್ರಹಾರವ ಮಾಡಲೋಸುಗ ಆ ಕಾಚ ಗವುಡ

25 ನಮಾದೆಯುಹಳ್ಳಿಯುನೂ ಆ ರಾಘವಪುರದ ಪ್ರವಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಲುವಳಿಯಾಗಿ ಯಿಂತೀ ಯೆರಡು ಹಳ್ಳಿಯುನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಸೀ

26 ಮಾಸಮನ್ವಿತವಾಗಿ ಏಕಾ[ಕಾ]ರವಾಗಿ ಪೂರ್ಬ್ಬಾಯ ಅಪೂರ್ಬ್ಬಾಯ ಮೊದಲಾದ ಸಮುಸ್ತವನೂ ಸರ್ಬ್ಬ ಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿಧಿ

27 ನಿಕ್ಷೇಪಜಲಪಾಷಾಣಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯಅಕ್ಷೀಣಆಗಾಮಿಸಮುಸ್ತಬಳಿಸಹಿತವಾಗಿ ನಾನಾಗೋತ್ರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಗಳಿಗೆ ೩೦ ವೃತ್ತಿ

28 ಯಾಗಿ ಅಗ್ರಹಾರವ ಮಾಡುವಂತಾಗಿ ಆ ಕೇತಯದಂಣ್ಣಾಯಕರು ಆ ನಾರಣದೇವಣ್ಣನವರಿಗೆ ಆ ಗುಂಮಟ ಹಳ್ಳಿಯ

29 ನೂ ಆ ಕಾಚಗಉಡನಮಾದಿಯುಹಳ್ಳಿಯುನೂ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕವಾಗಿ ಸರ್ವ್ವಬಾಧಾಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಆಳುವರ ಸಂನಿ

30 ಧಿಯಲು ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಸ್ತಾಯಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು || ಆ ರಾಘವಾಪುರ . . . . ಗೊಂಮಟಹಳ್ಳಿಯುಲು ಕಾಲುವಳ್ಳಿ

31 ಮಾದಿಯುಹಳ್ಳಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧಸೀಮಾಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ || ಆ ಮಾದೆಯುಹಳ್ಳಿಯ ಯಿಾಶಾನ್ಯದಲು ಚಾಕ್ಕಗ

32 ಉಡಿಯಾಲತೂರ ಸೀಮೆಯುಲು ಗುಂಡಿಲದ ಪಡುವಣ ಪಟ್ಟ ತೊಱೆಮ . . ತ್ತಿಯುಲು ಬರದು ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧

33 ಅಲ್ಲಿಂ ತೆಂಕ ನಡದು ಮಾದಿಯುಹಳ್ಳಿಯ ಮೂಡಣದೆಸೆಗೆ ಗುಂಡಿಲದ ಸೀಮೆ ಬೂದಿಯುಹಳ್ಳಿಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಸಿವರ

34 ಆ ಮಾದೆಯುಹಳ್ಳಿಯ ಆಗ್ನೇಯದಲು ಗುಂಡಿಲದಿಂ ಬಡಗಲು . . ದದ ಮರದಿಂ ತೆಂಕಲು ಬರದು ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅ

35 ಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ನಡದು ಊರೋಣಿಯಿಂ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ನಡದು ಆ ವೋಣಿವ್ಮೇಗಣ ಕೊಡಗಿಗಲ್ಲು ನಟ್ಟ ಹಳ್ಳವೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಪ

36 ಡುವಲು ನಡದು ಆ ವೋಣಿಯ ಚವರಿಯುಮರ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಲು . . . ವೋಣಿಯುಲು ಬರದು ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂ ಪ

37 ಡುವಲು ನಡದು ಆ ವೋಣಿಯಿಂ ನಡುವಣ ಚಿಕ್ಕ ಅರಳಿಯ . . . ಪಡುವಲು ನಡದು ಹರಗಣಿಯಿಂ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು

38 ನಡದು ಮಾದಿಯುಹಳ್ಳಿಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗತಿಗಉಡನ . . . ತಿಯುಲು ಬರದು ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ಮಾದೆಯುಹಳ್ಳಿ

39 ಯಲ್ಲಿ ಗತಿಗಉಡನಹಳ್ಳಿಯ ಸೀಮೆ ಆ ಕಲ್ಲಿಂ ಬಡಗ ನಡದು ಸಂ . . . . . . ಯಿಹ ರಾಜ್ಯದ . . . ಪಡುವಲು ನಡದು

40 (ದು) ಹೆದ್ದಾರಿಯಿಂ ಅಲ್ಲಿಂ ತೆಂಕಲು ನಡದುಂ ಇಳಿಯು . . ಯಿಂ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ನಡದು ಆ ವೂರೊಬ್ಬೆಯ

41 ಲು ಬರದ ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂ ಬಡಗ ನಡದು ಹೇರೊಬ್ಬೆದ . ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ನಡದು ಇಪ್ಪೆಬ್ಬೆಮುರಿ ಅಲ್ಲಿಂ ಬಡಗಲು ನಡ

42 ದು ಹೇರೊಬ್ಬೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ನೈರುತ್ಯ . . . . ಹೇರೊಬ್ಬೆಯಿಂ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ಆ ಹೇರೊಬ್ಬೆಯಲು ಬರದು

43 ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ನಡದು ಹೇರೊಬ್ಬೆಯಿಂ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ನಡದು ಹೇರೊಬ್ಬೆಯಲು ಬರದ ನಟ್ಟ

44 ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ನಡದು ಹೇರೊಬ್ಬೆಯ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವ ನಡದು ಹೇರೊಬ್ಬೆಯ ನಡುವಣ . ಕಟ ತುಗ್ಗಿಲಮರದಿಂ ಕಲ್ಲಿಂ

45 ಪಡುವಲು ನಡದು ಹೇರೊಬ್ಬೆಯ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ರಾಘವಾಪುರದ ಮಾಗಣಿ ಗಉಡನಹಳ್ಳಿಯ ಗರಗಹನ ಹಳ್ಳಿಯ

46 ತ್ರಿಸಂಧಿ ಕಲ್ಲತ್ತಿಯಮರ . ಆ ರಾಘವಾಪುರದ ಗರುಗನಹಳ್ಳಿಯ . ಆ ಕಲ್ಲತ್ತಿಯಮರದಿಂ ಪಡುವಲು

47 ನಡದು ಹೇರೊಬ್ಬೆಯಿಂ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ನಡದು ಗರುಗನಹಳ್ಳಿಯ ಹೇರೊಬ್ಬೆ ವೋಣಿಯ ದ್ವಿಸಂಧಿಯಲು ಬರದು ನ

48 ಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಆ ಕಲ್ಲಿಂದ ವಾಯಾಬ್ಯಕ್ಕೆ ನಡದು ಹೇರೊಬ್ಬೆಯ ಆ ವಾಯಾಬ್ಯದ ಹೇರೊಬ್ಬೆಯಲು ಬರ

49 ದು ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ ಪಡುವಲು ನಡದು ಗರುಗನಹಳ್ಳಿಯ ತೆಂಕ ರಾಘವಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದ ದಾರಿ

50 ಯಲು ಬಲದ ದೆಸೆಯಲು ಬರದ ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು ನಡದು ಹೆದ್ದಾರಿಯೋ ಆ ಹೇರೊಬ್ಬೆ ಯೊಳಗಣ ನ

51 ಟ್ಟ ಹಳ್ಳದ ಚಿಂಚವೃಕ್ಷಮೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಹಡುವಲು ನಡದು ಆ ವೊಬ್ಬೆಯ ನಡುವಣ ನಟ್ಟ ಹಳ್ಳವೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಪಡುವಲು

52 ನಡದು ಹೊಸುಕಲಿಯ ಕೋಡಿಯಿಂ ಬಂದ ಹಳ್ಳದ ಪಡುವಣ ದಡದ ಹೊಂಗೆಯಮರನೆ ಆ ಹಳ್ಳವ ದಾಟಿ

53 ವಾಯಾಬ್ಯಕ್ಕೆ ನಡದು ರಾಘವಪುರದ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಮುದ್ರದ ನೀರೊತ್ತು ಸಾಗರ ಮರಿಯಾದೆ ಅಲ್ಲಿಂ ವಾಯಾಬ್ಯಕ್ಕೆ ನಡದು ಹ

54 ಸುಕಲಿಯ ಹಾಡಿಯದ ರಾಘವಪುರದ ತ್ರಿಸಂಧಿಯಲು ಪಡುವ ಮುಂತಾಗಿ ಹೋದ ವೋಣಿಯ ಯಿ

55 ಡದ ದಿಶಿಯಲು ಬರದು ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ ಬಡಗ ನಡದು ಆ ಹಾಡಿಯದ ರಾಘವಪುರದ ಸೀಮೆ ಹಾಡಿಯದ ರಾಘ

56 ವಪುರದ ಹೇರೊಬ್ಬೆಯಲು ಬರದು ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂ ಈಶಾನ್ಯವ ನೋಡಿ ಹಾಡಿಯದ ಕೆಱೆಯ ತೆಂಕಣ ಕೋಡಿಯ ಸಿಂದದ

57 ಮರ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಣ ಚಿಂಚವೃಕ್ಷಮೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಲು ಹಾಡಿಯದಕೆಱೆಯ ಕೋಡಿಯ ಮುಂದಣ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳ ಅಲ್ಲಿಂ ಬಡಗಲು ನ

58 ಡದು . . ಗಿನ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಮೆ ಆ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳದ ಮುರುವಿನ ಪಡುವಣ ದಡದ ಹುಟ್ಟಱೆಗಲ್ಲಿನ ವೊತ್ತಿನ ವಟವೃಕ್ಷಮೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಈ

59 ಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ನಡದು ಆ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳದೊಳಗಣ ಹುಟ್ಟಱೆಯ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಲು ನಡದು ಚಿಂಚವೃಕ್ಷದ ಕಲ್ಲತ್ತಿಯ ಮರದ

60 ಕುಱುಬಿತ್ತಿಯಬನಮೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಬಡಗಲು ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಮೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಮುರಿದು ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ನಡೆದು ರಾಘವಪುರದಿಂ ತೆಂಕಲು ವೋ

61 ಣಿಹೋದ ದಾರಿಯ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳದ ತೆಂಕಣದಡದ ಚಿಂಚವೃಕ್ಷ . . ನೀರೊಳು ಹಳ್ಳದ ಬಳಿಗೊಂದು ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ನಡದು

62 . . ತಗ್ಗಿಲೂರಿಂಗೆ ಹೋದ ದಾರಿಯ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳದ ತೆಂಕಣ ದಡದ ಹುಟ್ಟಱೆಯ ಮೂಡಣ ಚಿಂಚವೃಕ್ಷ ಮೂಱು ಅಲ್ಲಿಂ

63 ದೀಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ನಡದು ಹೊಸಕೆಱೆಯ ಮೂಡಣ ಮುರಿಯ ಮಡವಿನ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳವೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಮುರಿದು ಮೂಡಲು ನಡದು ಆ ಹೆಬ್ಬ

64 ಳ್ಳದ ಮೂಡಣ ಮುರುವಿನ ಹೊಲದ ಚಿಂಚವೃಕ್ಷದ ನಡುವಣ ಸಿಂದದಮರನೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಲು ನಡದು ಕೃಷ್ಣಗೆಱೆಯಿಂ

65 ಬಡಗಲು ಮುರಿದ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳವೆ ಆ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳದ ವೊಳಗಣ ಸಿಂದದ ಮರನೆ ಅಲ್ಲಿಂದೀಶಾನ್ಯವ ನೋಡಿ ಮುರಿದ . ನಟ್ಟ ಕಗ್ಗಲ್ಲಿಂ

66 ಬಡಗಲು ಮುರಿದಹೆಬಳ್ಳವೆ ಆ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳದ ಮೂಡಣ ದಡದ ಹಿಂಡಿಯ ಚಿಂಚವೃಕ್ಷದಿಂ ಹಳ್ಳ . . . . ನ

67 ಡವು ಹೇರೊಬ್ಬೆಯೊಳಗಣ ಕಲ್ಲತ್ತಿಯಮರನೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಲು ಹೇರೊಬ್ಬೆಯೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಲು ನಡದು ಹೇರೊಬ್ಬೆಯಿಂ ಬ

68 ಡಗಣ ವಟವೃಕ್ಷವೆ ಅಲ್ಲಿಂದಾಗ್ನೇಯವ ನೋಡಿ ನಡದು ರಾಘವಪುರದಿಂ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದ ದಾರಿಯ ಬಲದ ದೆ . . .

69 ಗೊಟ್ಟಿಯಮರದ ವತೆಯಲು ಬರದು ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಲು ನಡದು ರಾಘವಪುರದಿಂ . . . ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ

70 ಹೋದ ದಾರಿಯೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಲು ಆಲತೂರಿಂಗೆ ಹೋದ ದಾರಿಯೆ ಆಲತೂರ ಮಾದೆಯಹಳ್ಳಿಯ ಸೀಮೆ ಅಲ್ಲಿಂ

71 ಮೂಡಲು ನಡದು ಹಿರಿಯ ತುಗ್ಗಿಲಮರನೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಲು ನಡದು ಹೇರೊಬ್ಬೆಯಿಂ ಬಡಗಲು ನಡದು ಆ ಹೇರೊಬ್ಬೆ

72 ಯಲು ಬರದು ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಲು ನಡದು ಹೇರೊಬ್ಬೆಯಿಂ ಮಾದೆಯಹಳ್ಳಿಯಿಂದಂ ಆಲತೂರಿಂಗೆ ಹೋದ ವೋ

73 ಣಿಯ ಯೆಡದ ದೆಸೆಯ ಕಗ ಲಿಯಮರದ ಮುಂದೆ ಬರದು ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಲು ನಡದು ಹೇರೊಬ್ಬೆ

74 ಯೆ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಲು ನಡದು ವೊಬ್ಬೆಯ . . ಗೊಂಡು . . ಹುಟ್ಟುಗುಂಡಿನ . . . . . . ಯಲು ಬರದು ನಟ್ಟ

75 ಕಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂಡಲು ನಡದು ಮಾದೆಯಹಳ್ಳಿಯ ಯೀಶಾನ್ಯದಲು . . ಲದ ಪಡುವ ನಡದು . . ಕೆಱೆ

76 ಮತ್ತಿಯಲು ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲಿಂಮೇಲೆ ಗುಂಡಿಲಮಂ ಕೂಡಿತ್ತು ॥ ಇಂತೀ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚತುಃಸೀಮಾಸಮನ್ವಿತವಹ ಆ ರಾಘ

77 ವಪುರವಾದ ಗುಂಮುಟಹಳ್ಳಿಯನು ಆ ಕಾಲುವಳ್ಳಿ ಕಾಚಗಉಡನಮಾಡೆಯಹಳ್ಳಿಯನೂ ಆ ಶ್ರೀಮ

78 ನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನಂ ಕೇತೆಯದಂಣ್ನಾಯಕರು ಆ ನಾರಣದೇವಂಣ್ನನವರಿಗೆ ನಾನಾಗೋತ್ರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳಿಗೆ ಅ

79 ಗ್ರಹಾರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸುಗರ ಧಾರಾಪೂರ್ಬ್ಬಕವಾಗಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಸಲುವಂತಾಗಿ

80 ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಬರಸಿಕೊಟ್ಟ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಇಂತಪ್ಪ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೇತಯದಂಣ್ನಾಯಕರ ಶ್ರೀ ಹಸ್ತದೊಪ್ಪ

81 ಶ್ರೀ ಅಲ್ಲಾಳನಾಥ ॥ ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾ ಷಷ್ಟಿರ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿ

82 ಮಿಃ ॥[1] ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ ದಾನಾತ್ ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ ॥[1] ಸಾಮಾನ್ಯೋ

83 ಯಂ ಧರ್ಮಸೇತುರ್ನ್ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ ಸರ್ವಾನೇತಾನ್ ಭಾವಿನಃ ಪಾರ್ತ್ಥಿ ವೇಂದ್ರಾನ್ಭೂಯೋ

---

[1] ಶ್ಲೋಕ

84 ಭೂಯೋ (ಭೂಯೋ) ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರ ||[1] ಛಲದಿಂ ರಾಮನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜನಿವಂ ಸೌಭಾಗ್ಯದಿಂ ರಾಮನೆ ತಳದಿಂ

85 ರಾಘವನ ಂದನಂ ದ್ವಿಜಪವಿತ್ರೋತ್ತಂಸನಂ ಕಾಶ್ಯಪೀಕುಲಜಂ ರಾಜಿಸುವಂ ಕಳಾಭರಿತನೆ ಶ್ರೀಮಾಧವೇಂದ್ರ ಪ್ರಿಯಂ ಚ

86 ಲಪೀತಾಂಬರವಂತನೆ ಯೆನೆ ಪೆಸರ್ ಶ್ರೀಮಂತ್ರಿನಾರಾಯಣಂ ||[2] ಮೇರುಗಿರಿಸಮಧೈರ್ಯಗುಣಗಣ ಭೂಷಿತಂ ರುತ

87 ಚಾರಿತಂ ಚಾರುಚರಿತವಿಭಾವವಿಳಸಿತಭೂಸುರಂ ಸುವಿಭಾಸುರಶ್ರೀಯ ರಮಣೀ[ಯ] ಮುಖದ ನವಮಣಿ ತೋರಣಂ

88 ಸುಖಕಾರಣಂ ವೈರಿನೃಪಹತಿ ಮಾಧವನ ಮದವಾರಣಂ ಪ್ರಭುನಾರಣಂ ||[3] ವಿದಿತಂ ಕೃಷ್ಣಸನಾಥ ಸಳ್ವನೆ ದಿಟಂ ಶ್ರೀಮಾಧ

89 ವಂ ರಾಘವಂ ಪದಪಿಂ ತಂದೆ . . ರ್ಚ್ಕಕ್ಷ್ಣರ . . ನಾರಾಯಣಃ ಮುಂದದಿಂ ತತ್ತನೆಯಂರ್ಕ್ಕಳಂ . . . .

90 . . ನ ನಾಮಂ ನೊಳ್ಪದಿಂತೆಯ್ದೆ ಸರ್ಬ್ಬದೊಳಂ . . ಗ್ಗಮಯಂ ಗಡಂ ಪೋಗ . . ದಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಮುಂ ಧೈರ್ಯ . . . .

41 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 85)

ತಗ್ಗಲೂರು

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

This badly worn out inscription refers to the rule of Hoysaḷa Vīraballāḷadēva (III) from Unāmale-paṭṭaṇa, *i.e.*, the city of Aṇṇāmalai. It is dated Śaka 1248, Dundubhi, Mārgaśira ba. 30, Monday, Sūrya-grahaṇa. The details are irregular, since the given cyclic year correspnods with Śaka 1244. In this year the eclipse occurred on December 9, 1322 A.D.; but the weekday was Thursday. It seems to record gifts of lands to Brāhmaṇas. It mentions the *prabhu-gāvuṇḍas* and certain other individuals. The details are all lost.

1 . . . ಕ್ರೋಡಾಕೃತಿಯುರ್ಯ್ವಕ್ಷ್ಮಾಂನು . . . .
2 . . . .
3 ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯಂ ಶ್ರೀಪೃಥ್ವೀವಲ್ಲಭಂ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಮಲೆರಾಜರಾ
4 . . . . ರಾಯ ಹುಲಿರಾಯ ಗಂಡಭೇರುಂಡ ಶನಿವಾರಸಿದ್ಧಿ ಗಿರಿದುರ್ಗ್ಗಮಲ್ಲ ಪ್ರತಾಪ
5 . . . . ಶ್ರೀವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವರಸರು ಉನಾಮಲೆಪಟ್ಟಣದಲ್ಲು ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿ
6 . . . . ಸಕವರುಷ ೧೨೪೮ನೆಯ ದುಂದುಭಿಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗ್ಗಶಿರ ಬ ೩೦ ಸೋಮವಾರ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ
7 . . . . . . ಪುಣ್ಯಕಾಲದಲ್ಲು ಧರ್ಮ್ಮಚಿತ್ತರಾಗಿ . . . .
8 . . . . ಪ್ರಭುಗವುಂಡುಗಳು ಶ್ರೀಮನುಮಹಾಪ್ರ
9 . . . . ನಾಯಕ ರಾಮಪ್ಪಸೆಟ್ಟಿ
10 . . . . ಆ ನಾರಾಣದೇವರವರಿಗೆ ತಂಮ ತಂದೆಗೆ . . . .
11–17 (ಸವೆದಿದೆ)
18 . . . . ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮರಿಂಗೆ
19 . . . . ಹೊಸಿಸೀಲವನೂ

---

[1] ಶಾಲಿನಿ

[2] ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತ

[3] ಕೃತಿ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಅನುಕ್ತ ವರ್ಣವೃತ್ತ: ಅಶುದ್ಧ (?)

20 . . . . ಸಿದ್ಧ ಸಾಧ್ಯ . . . .
21 . . . . ಕೊಂಮೆಯರ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಭುಂಗವುಂಡುಂಗಳು
22 . . . . ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಂಗಳಿಗೆ . . ಧಾರಾಪೂರ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಬರಸಿಕೊ
(ಮುಂದೆ ಸವೆದುಹೋಗಿದೆ)

42 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 86)

ತಗ್ಗಲೂರು

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಾಸನ

This record of the Gaṅga king Śrīpurusha seems to register a grant probably by Āvukka when Vyeḷakaḷ-nāḍar was governing Taḷgiyūr. Witnesses to this grant are named.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪುರುಷ ಪ್ರಿಥಿ
2 ವೀರಾಜ್ಯಗೆಯೆ ವ್ಯೆಳಕಟ್ನಾಡರ ತಳ್ಗಿ
3 ಯೂರಾಳ ಆವುಕ್ಕ ಇಯುರೆ
4 ಪಣುಪುಲ್ಲು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಆ
5 ಮುಚ್ಚರ್ ತೆಲಮ್ಬಯುರ್ ಕರಾಸರ್ ರಗ್ಗ
6 . ಸರ್ . ನೆಚ್ಚೋರ್ ಧರೆಳೆ . ಕನ್ನತಮ್ಬೆ

43 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 87)

ತಗ್ಗಲೂರು

ಮೇಲಿನ ಶಾಸನದ ಕಲ್ಲಿನ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ

This record, engraved behind the slab containing No. 42 above, also refers to the rule of Gaṅga Śrīpurusha and seems to state that Vinōdi Maṇaleyara was administering Taḷiyūr when Garaḷōja appears to have made a gift of paddy field and Bīmaya made some grant for offering sandal paste. The latter portion of the record is slightly damaged. The actual import of some of the terms used herein cannot be made not.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕೊಂಗು .
2 ರಾಜ ಶ್ರೀಪುರುಷ ಪೃ . .
3 ರಾಜ್ಯ ಕೆಯೆ .
4 ವಿನೋದಿ ಮಣಲೆಯರ ತಳಿಯೂರಾಳ್ವ ತಿ .
5 ಜ . ಮುಜ್ಗಲದ ಗರಳೋಜ ಅರ .
6 ಕೊಟ್ಟವೆಂ . ತೆಳ್ಗಿ ಕಲಪುವೆ ಕಲವೆ
7 ಜ್ಗಿ ಕ . . ವ್ಬಿಯ ಬೀಮಯ ಗಂದಕ್ಕಂ ಕೊಟ್ಟ
8 ಅಳಿ . . ತೆ . ಪಞ್ಚಮಹಾಪಾತಕ
9 . . . . . ದು ಅಟ್ಟುವೆಂ . ಪಂ
10 . . . .

44 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935–16)

ಬೇಗೂರು

ಆಂಜನೇಯನ ಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

The damaged and worn out record registers the gift of a village, probably Bēhūr as *virakta-goḍage* and *kapparagoḍage*. The details are lost.

The date of the grant is given as Śaka 1548 of the Śalivāhana era, Śōbhakṛit. Śaka 1548 corresponds to Kshaya while Śōbhakṛit fell on 1585. If Śaka 1548, is a mistake for Śaka 1585, 1663-64 A.D. would be the date intended.

1 [ಶುಭಮ]ಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಸಕಲ ಸಾಲಿವಾಹ
2 * ಸಕೆ ಸಲುವ ೧೫೪೮ನೆ
3 ಶೊಬಕ್ರುತುಸಂವತ್ಸರ
4 . . . ಪವೊಡೆರು ಕೊಡ
5 . . . ಡೆರಿಗೆ ಕೊಟ ಗ್ರಾಮ ಕಪರೆಗೊ
6 . ಕೊಟ ಸಾದ[ನ]ದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದ
7 . . ಯಪುರಕೆ ಸಲುವ ಬೇಹುರ
8 . . . ಬಳಿ ಆ ವಿರಕ್ತಗೊಡಗೆ ಕಪ್ಪರಗೊ
9 ಡಗೆ ಆಗಿ ಕೊಟೆವಾಗಿ ಆ ಗ್ರಾಮಕೆ ಸಲುವ
10 ಗದ್ದೆಬೆ[ದ]ಲು ಸುಂಕ ಸೊಲಗೆ ಯೇನು ಉಂ
11 ಟಾದ . . ದಾಯವನು ಆನುಬವಿ
12 ಸಿಕೊಂಡು ಬಹಿರಿ [ಯೆಂದು ಕೊ]ಟ ಕಪ್ಪರ
13 . . . .
14 ಬವಿಸಿ . . . . . . ಬ[ಹಿ]ರಿ ಯೆಂ
15 ದು ಕೊಟ ಸಾಸಾನ ಯಿದನಳಿಹಿದ
16 ವರು ವಾರಣಾಸಿಯಲಿ ಗೋಉ ಬ್ರಮರ
17 ಕೊಂದ ಪಪಕೆ ಹೋಹರು ಕತೆ ಕಳ ನಾ
18 ಯ ತಿಂಬದು ಗಂಗೆತಡಿಲಿ ಕಪಿಲೆಯ
19 ಕೊಂದ ಪಪಕೆ ಹೋಹರು

45 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 70)

ಬೆಳಚಲವಾಡಿ

ಊರಬಾಗಿಲಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲು

This inscription, in characters of the 10th century, registers a grant of rice for the *mahājanas* of the village Beḷachavvāḍi in Sere-nāḍ. The name of the donee is lost.

1 ಪ . . . .
2 ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ . . . . . .
3 ಳ ಪನ್ನೆರ . . . .
4 ಚ್ಚಲವನಿ . .

---

*ಇಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕೆತ್ತಿದೆ.

5 ಅರಸ ಸೆರೆ
6 ನಾಡೊಳೆ ಬೆಳಚ
7 ವ್ವಾಡಿಯ ಮಹಾಜ
8 ನಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಯ
9 ಬಿಟ್ಟನೀ ದತ್ತಿಯ
10 ನಟಿ°ದೊ ಕೆಟಿ°ಯ
11 ನಾರವೆಯ ವಾರ .
12 ಸಿಯನಟಿ°ದೊ
13 ಬಳತುವ್ವಾಡಿ .
14 ನ್ನೆರಡಟಿ ಕೆ .
15 ಕೊಳ ಎಟಿ°ಮ
16 ಮಹಾತ .

46 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 71)

ಬೆಳಚಲವಾಡಿ

ಅದೇ ಊರಬಾಗಿಲಿಗೆ ಉತ್ತರಕಡೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

This damaged record states that while the Vijayanagara ruler Sadāśivarāya was ruling, Gōvindarājadēva, described as the agent of a Voḍeya whose name is lost, bestowed land on rental basis (*guttige*) to Halage-voḍeya. The details are lost. It is dated Śaka 1473, Saumya, Vaiśākha śu. 5 the equivalent of which would be 1549 A.D., April 2, if the month is Adhika-Vaiśākha or, May 2, if it is Nija-Vaiśākha. The Śaka year was, however, 1471.

1 ಶುಭಮಸ್ತು । ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನಸ
2 ಕವರುಷ ೧೪೭೩ ಸಂದು ವರ್ತಮಾನವಾದ ಸೌಮ್ಯಸಂವತ್ಸ
3 ರದ ವೈಶಾಖ ಶು ೫ ಲು . . . .
4 ಸದಾಸಿವರಾಯಮಹಾರಾಯರು . . . . ವೊಡೆ
5 ಯರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ತರಾದ ಗೋವಿಂದರಾಜದೇವರು ಸಂ . .
6 ತಸ ಪು . . ರಂ ಕೊಡ . . ಹೊಂನ ಹಲಗೆವೊಡೆ
7 ಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಶಿಲಾಶಾಸನ . . ಯ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಕ್ರಮವೆಂ
8 ತೆಂದರೆ ನಂಮ ದಿವಾನಖಾನ . ಹ . ಯರ ಆಮರ . . . . .
9 ವಿಜಯಾಪುರದ . . . .

47 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 72)

ಬೆಳಚಲವಾಡಿ

ರಾಮಲಿಂಗ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣಕಡೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

This epigraph refers to the rule of *mahāmaṇḍalēśvara* Nārasimhadēva from Dōrasamudra and registers a grant of the villa_e Beḷatulavāḍi by the Two Seventy of Padināḍu, for the worship of and offerings to the god Rāmanātha of Śītaḷavāri in Kumāranabiḍu. The grant was made in the presence of *mahāpradhāna, sarvādhikāri, hergaḍe* Kallaya. Out of the lands in the gift village one *bēli* each was gifted to god Mūlasthāna and the *mūligas* respectively.

The record, in characters of the 12th century, is dated Khara, Śrāvaṇa śu. 1, Sunday. These details correspond to Sunday, July 4, 1171 A.D. (f.d.t. ·92) when Narasimha (I) was ruling.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮನುಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ನಾರ
2 ಸಿಂಹದೇವರು ದೋರಸಮುದ್ರದ ನೆಲವೀಡಿನ

3 ಲು ಪ್ರಿಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರೆ ಖರ
4 ಸಂವಚ್ಛರದ ಶ್ರಾವಣ ಸುದ್ಧ ೧ ಆ
5 ದಿವಾರದಂದು ಕುಮಾರನಬೀಡಿನ
6 ಶೀತಳವಾರಿಯ ಶ್ರೀರಾಮನಾಥದೇ
7 ವರ್ಗ್ಗೆ ಪೂಜಾನಿವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರ
8 ಧಾನ ಸರ್ವ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಹೆರ್ಗಡೆ ಕಲ್ಲಯ್ಯ
9 ನ ಸಂನಿಧಾನದಲು ಪದಿನಾಡ ಯಿರೆ
10 ಪ್ಪತ್ತುಂ ಬೆಳತುಲವಾಡಿಯ ಧಾರಾ
11 ಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು ಆ ಭೂ
12 ಮಿಯೊಳಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಮೂಲಸ್ಥಾನ
13 ದೇವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಮಣ್ಣು ಬೇಲಿಯೊಂದು
14 ಅಲ್ಲಿಯ ಮೂಲಿಗರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಮಣ್ಣು
15 ಬೇಲಿ ೧ ಯೀ ಧರ್ಮ್ಮವನಳಿದವಂಗಪ್ಪು
16 ಂ ನರಕ ||

48 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935–17)

ಬೆಳಚಲವಾಡಿ

ಗ್ರಾಮದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

This record is dated Śaka 935, the 37th year of rule of Nītimārga-permāḍi, Uttarāyaṇa-Sankrānti, Sunday. These details correspond to 1013 A.D., December 24. But the weekday was Thursday.

It registers a gift of the village Nāraṇāgāla to Mēlāroḍeya Mārayya, son of Sivamāroḍeya and grandson of Ayvamaroḍeya by Jēḍavara Eṟeyaṅga-gāvuṇḍa and Kuṟuvatti Bēḍa-gāvuṇḍa of Peṟāya, when Permāḍi-gāvuṇḍa was the *nāḻgāvuṇḍa*.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಖನೃ
2 ಪಕಾಲಾತೀತ
3 ಸವತ್ಸರಸತಂ[1]
4 ಗ ೯೩೫ ನೆಯ ಸೂರ್ಯ್ಯಪ
5 ದಗನ್ದರ ನೀತಿಮಾರ್ಗ್ಗಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿ
6 ಪಟ್ಟಂಗಟ್ಟಿದ ೩೭ ನೆಯ ವರಿಷ
7 ಶ್ರೀ ಮದಯ್ಯನಚಕ್ರಂ ಶ್ರೀಪೆ
8 ರ್ಮ್ಮಾಡಿಗಾವುಣ್ಡ ನಾೞ್ಗಾವುಣ್ಡ
9 ಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರೆ ಪೆಱಾಯದ
10 ಜೇಡುವರ ಎಱೆಯಂಗ
11 ಗಾವುಣ್ಡನುಂ ಪೆಱಾಯದ
12 ಕುಱುವತ್ತಿ ಬೇಡಗಾವು
13 ಣ್ಡನುಂ ಆಯ್ವಮರೊಡೆ

1 ಮೊದಲ ಮೂರು ಸಾಲುಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಸುವಿನ ಚಿತ್ರ ಕೆತ್ತಿದೆ

14 ಯರ ಮಗಂ ಸಿವಮಾರೊಡೆಯರ ಮಗಂ ಮೇಲಾರೊ
15 ಡೆಯ ಮಾರಯ್ಯಂಗೆ ದಾನಮಂಗೊಟ್ಟರುತ್ತ
16 ರಾಯಣದ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ ಆದಿತ್ಯ
17 ವಾರಮಾಗೆ ನಾರಣಾಗಾ
18 ಲ ಬಿಟಂ ನೆಲನು ಚನ್ದ್ರ
19 ನುಮುಳ್ಳನಕ

49 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 73)

ಕೋಟೆಗೆರೆ

ಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This is dated Śaka 1489, Kilaka, Śrāvaṇa śu. 10, Sunday. The details are irregular. However, Kilaka fell in Śaka 1470, when the details correspond to 1548 A.D., July 15, which was a Sunday.

This record registers a grant of two villages, Kōṭeyakeṛe in Terakaṇāmbi-sthaḷa with its hamlet Rāmanapura and another (name lost) to Bōḷa Nanjayadēva of Marihaḷi on rental basis (*guttige*) by Sūrappa-ārichani, the agent of the king, with permission to enjoy the lands and other incomes from taxes like *phaḷadāya, manedaṇa, āḍadeṛe* etc. The *nāyakatana* of Terakaṇāmbi-sthaḷa appears to have been bestowed upon the donor by the king, Sadāśivarāya-mahārāya of Vijayanagara. The details are lost.

1 ಶುಭಮಸ್ತು । ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ
2 ೧೪೮೯ ವರುಷ ಸಂದಾ ನಡೆವ ವರ್ತಮಾನ ಕೀಲಕ ಸಂ
3 ವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶು ೧೦ ಆದಿವಾರದಲು ಶ್ರೀಮತು ಶ್ರೀವಿಶ್ವೇಶ್ವ
4 ರ . . ಕರಣಿ ಕರಣ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹದಿವ್ಯಶ್ರೀಚರಣಪ್ರಾಪ್ತ ಅರಸುಗಳ ಕಾರ್ಯ
5 ಕೆ ಕರ್ತ್ರರಾದ ಸೂರಪ್ಪಆರಿಚನಿಗಳು ಮರಿಹಳ್ಳಿ ಬೋಳನಂಜಯದೇವರಿಗೆ
6 ಅದೇ ಗ್ರಾಮದ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾ
7 ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವರಾಯಮಹಾರಾಯರು ನಮಗೆ
8 . . ನಕ್ಕೆ ಕನಡೇಶ್ವರ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯಸ್ಥಳದ ಕೋಟೆಯಕೆಱೆಯ
9 ಗ್ರಾಮ ೧ ಆ ಕಾಲುವಳಿ ರಾಮನಪುರ . . . . ಹರಗ್ರಾಮ ೧ ಉಭಯ
10 ರ ಸ್ತಳದ ಕಾಲುವಳಿ ಸಹ ನಮಗೆ ಗುತ್ತಗೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟೆವಾಗಿ ಅ ಗ್ರಾಮದೊ
11 ಳಗೆ ಸಲುವ ಚತುಸ್ಸೀಮೆಯೊಳಗಣ ಗದ್ದೆ ಬೆದ್ದಲು ತೋಟತುಡಿಕೆ ಕಳಱಿ
12 . . ಸುಂಕ ಸುವರ್ಣಾದಾಯ ಫಳದಾಯ ಮಗ್ಗ ಮನೆದಣ ಆಡದೆಱೆ ಕೆ
13 ಯ . . . . ನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪ
(ಮುಂದಿನ ಭಾಗ ಸವೆದುಹೋಗಿದೆ.)

50

ಕೋಟೆಗೆರೆ

ಊರ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಇರುವ ವೀರಗಲ್ಲು

This damaged record in characters of the 10th century refers to . . . siṅgapanmar who cannot be identified. It registers the death of Koḷḷiyaṇṇa while protecting the cattle of Posavūru

in a raid. His son Sāntaṇṇa set up the stone. The extant portion refers to the 6th year, Āṅgirasa, Friday, which details are not sufficient for verification.

1 . . . . .
2 ಸಿಂಗ[ಪನ್ಮ]ರನಾ
3 ಸೇನೆ ಸನ್ದವಾ
4 [ಱ]ನೆಯ ಆ[ಂ]ಗಿರಕ ಸ . .
5 ಶುಕ್ರವಾರದ [ಪು] ಣ್ಣೆ . .
6 ಗ . ಪೋಗೆ ಱಯ
7 . ಪೊಸವೂರ ತುಱು
8 ವಂ ಮುಗುಱ್ಚಿ . .
9 . ಱದ ಕೊಳ್ಳಿಯ [ಣ್ಣ]
10 ಸತ್ತು ಸುರಗತಿ
11 ಗೆ ಸನ್ದಂ ಕೊಳ್ಳಿಯ
12 ಣ್ಣನ ಮಗಂ ಸಾ
13 ನ್ತಣ್ಣಂ ಕಲ್ಲ ನಿಱಿ
14 ಸಿದಂ

51

ಹೊರೆಯಾಲ

ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ಶಾಸನ

This is a badly damaged, fragmentary record of c. 9th century registering a gift of land. It seems to be dated the year [Piṅgaḷa] . . . . ba. 7, Tuesday which cannot be verified. All details are lost.

1 [ಪಿ]ಂಗ[ಳ ಸಂ] . . . . .
2 ಬ ೭ ಮಂ . . . .
3 ಳಿ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗ . . . . .
4 ಗಱೆ ಗದ್ದೆ ಖ ೧ ॥ . . . . .

52

ಹೊರೆಯಾಲ

ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಾಸನ

The purport of this fragmentary record cannot be made out. It is in characters of the 9th century.

1 ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ
2 ಪೊಱ .
3 ಳ್ದನ್ದಂ
4 ನುಜಳ
5 ಱ್ದ ನಿದೆ
6 ಮತ್ತಂ ಗುನ್ಪಿ

53 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935–18)

ಹೊರೆಯಾಲ

ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಎಡಗಡೆ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲು

This registers the gift of the village Hoṟeyāla, situated in Tagaḍūr-sthaḷa, of Ummattūr-sīme by *daḷavāyi* Kṛishṇappa-nāyaka, the chief of Ummattūr, as *uṃbaḷi* to Chikamalaya of Tagaḍūr. It states that the office of *nāyaka* of Ummattūr was conferred on the donor by Achyutarāya, the Vijayanagara king.

The inscription is dated Śaka 1468, Parābhava, Kārttika śu. 10 equivalent to 3rd November 1546 A.D.

1 ಂ ಶುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ
2 ಂ ಸಾಲಿವಾಹನಾ ಶಕವರುಶ ೧೪೬೮ನೆಯ ಸಂದ ವರ್ತ್ತಮಾ
3 ನವಾದ ಪರಾಭವಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತ್ತಿಕ ಶು ೧೦ ಲು
4 ದಳವಾಯಿ ಕೃಷ್ಣಪನಾಯಕಅಯನವರು ತಗಡೂರು ಚಿ
5 ಕಮಲಯಗೆ ಕೊಟ ಉಂಬಳಿಗ್ರಾಮದ ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಕ್ರಮ
6 ವೆಂತೆಂದಡೆ ಅಚ್ಯುತಮಹಾರಾಯರು ನಮಗೆ ನಾಯಕತನ
7 ಕೆ ಪಾಲಿಸಿದ ಉಂಮತ್ತೂರಸೀಮೆಯ ತಗಡೂರಸ್ಥಳದ ಹೊಱೆಯಾ
8 ಲಗ್ರಾಮ ೧ ನೂ ಉಂಬಳಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟೆ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಚ
9 ತ್ತುಸೀಮೆಯ ವೊಳಗೆ ಸಲುವ ಪಯಿರು ಉಂಟಾದ ಸರ್ವ್ವ
10 ಸ್ವಾಮ್ಯವನು ಆಗುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಸ್ಥಾಯಿಯಾ
11 ಗಿ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವೆ ಎಂದು ಕೊಟ ಉಂಬಳಿಗ್ರಾಮ

54 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935–19)

ಅರೆಪುರ

ಮಾರಿಗುಡಿಯ ಬಲಗಡೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ದೊಡ್ಡ ತುಂಡುಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This damaged inscription of the 16th century seems to record the gift of the village Aṟepura, with all rights, to some one (name lost) as *rakta-koḍage*.

1 . . . . . ಕೆ ಸಲುವ
2 . . . . ಯ ಸ್ಥಳದ ಅಱೆಪು[ರ]
3 . . . . ಕೊಡಗಿ ಆಗಿ ರಕ್ತಕೊಡಗೆಯ
4 . . ಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟೆವಾಗಿ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಚತುಸೀಮೆಯ ಒಳ
5 . ಗದೆ ಬೆದಲೂ ತೋಟ ತುಡಿಕೆ ಅಚ್ಚು ಮನೆ ಕಳ ಕೊಟಾರ ಮಠ ಮನೆವಣ
6 ಸುಂಕ ಸೊದಿಗೆ ಸೋವಣ ಸಂದೂ ಸಕಲ ಸ್ವಾಮ್ಯವನು ಅನುಬವಿಸಿಕೊ
7 ಂಬಿರಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿ ಆರೀಥಂಮುವನು . . . .
8 . . . . ಅಳಿಹಿದಾತಂ ಗಂಗೆತ್ತಡಿಲಿ ಗೋವ ಕೊಂದ ಪಾ
9 ಪಾಕೆ ಹೋಹನು ವಾರಣಾಸಿಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಕೊಂದ ಪಾಪಕೆ ಹೋ[ಹ]ರು

55 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 95)

ಹಿರೀಕಾಟಿ

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸರ್ಕಾರದ ಬೀಡುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

This worn out record registers the grant of a village by Chikka Maleya-voḍeya the *prabhu* of Tagaḍūr-nāḍu to Mallayyadēva. It is dated Śaka 1454, Nandana, Māgha śu, 13 which corresponds to 1533 A.D., February 7.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನ
2 ಶಕವರುಷ ೧೪೫೪ ಸಂದ ವರ್ತಮಾನ ನಡವ
3 ನಂದನಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಶು ೧೩ ಶ್ರೀಮನು
4 ತಗಡೂರನಾಡ ಪ್ರಭುಗಳು ಚಿಕ್ಕಮಲೆಯವೊಡೆಯರು
5 . . . . ಕಂಣವೊಡೆಯರು ಹಿರಿಯಕಾ
6 . . . . ಮಲ್ಲಯದೇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಗು

56 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 93)

ಚಿಕ್ಕಕಾಟಿ

ಪಾಳು ಚಂದ್ರಶೇಖರ ದೇವಾಲಯದ ಬಳಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This inscription records the erection of a temple in memory of his ancestors and the grant of 100 *bhatta* of land and six cows to provide for the perpetual lamp of the gods Mādēva and Ekkagoṇḍadēva by Kēśavabhaṭṭa, son of Āchayya of Toṟekārāṭṭi. It was issued during the 33rd regnal year of the Chōḷa king Rājādhirājadēva I.

It further states that Mākayya, son of Rāchamma and Biyaḷabbe, having purchased certain lands from Kēśavabhaṭṭa and others, made a grant of 100 *bhatta* of land and cows for burning a perpetual lamp before god Chandraśēkharadēva

The record was engraved by a sculptor whose name is lost, but who was the son of Cheṇḍa-āchāriyya. The record is dated Śaka 971, Virōdhi, Solar eclipse. But, the solar eclipse occurred in the year 970, Sarvadhāri, Māgha, Amāvāsye which corresponds to 1049 A.D., February 5. The earlier portion refers to the 33rd year of rule of the Chōḷa king which is said to correspond with this year.

ಮುಂಭಾಗ

1 ವೀರಪಾಣ್ಡ್ಯಯತಲೆಯುಂ ಚೇರಲಸ
2 ಲೆಯುಂ ಲಂಕೆಯುಂ ದಣ್ಡಾಲುಕೊಣ್ಡ ಕೋವಿರಾಜಕೇಸರಿವ
3 ರ್ಮ್ಮರಾನ ವಡೆಯಂ ಶ್ರೀರಾಜಾಧಿರಾಜದೇವರ್
4 ಕೆ ಯಾಣ್ಡು ೩೩ ಆವುದು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು ತೊ
5 ಱೆಕಾರಾಟ್ಟಿಯ ಆಚಯ್ಯ
6 ನ ಮಗಂ ಕೇಸವಭಟ್ಟಂ ದೇಗು
7 ಲವಂ ಮಾಡಿಸಿ ತನ್ನ ಮಾತಾ
8 ಪಿತೃಗಳಿಪ್ಪರ್ತೊಂದ ಕುಲದ ಪರೋ

9 ಕ್ಷವಿನೆಯುಂ ಗೆಯ್ದು ದೇವರ್ಗ್ಗೆ
10 ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಣಲದೊ . .
11 ವೆ ನೂಱು ಬತ್ತದ ಮಣ್ಣುಮಾಱು ಪಸುವಂ ಮಾದೇವರ್ಗ್ಗೆಮಾ
12 ಎಕ್ಕಗೊಣ್ಡದೇವಗಂ ನನ್ದಾವೆಳಕಿಂಗೆ ಕೊಟ್ಟಂ . . .
13 . . ಹೊಸನಾಡ ಎಳನ್ದೆವಾಡಿಯ ಕೊಂಗಣಿಗಾವುಣ್ಡನ ಮಮ್ಮ
14 ಮಾರವಡೆಯನ ಮಗಂ ರಾಚಮ್ಮನ ಬಿಯಳಬ್ಬೆ
15 ಯ ಮಗಂ ಮಾಕಯ್ಯಂ ಕೇಸಿವಭಟ್ಟರುಳ್ಳಿಟ್ಟ
16 ಸಭೆಯ ಕಯ್ಯ ಪೊನ್ನರ ಕೊಟ್ಟು ಮಣ್ಣರಕೊ
17 ಣ್ಡ ಭೂಮಿಮಂಡಲದಿಂ ಪಡುವ ಸೀಮೆಯಲಂ
18 . ದಂಮಿ . ಕೊಲ್ಲ ನೂಱು ಭತ್ತದ ಮಣ್ಣು ನಾಲ್ಕು
19 . . ಬಿದಿ ಗಱ್ದಿಯುಂ ನನ್ದಾವೆಳಿಕ್ಕಂ . ಕಱುವಿಟ್ಟ . . .

ಹಿಂಭಾಗ

20 ಸಕವರ್ಷ ೯೭೧
21 ಸಂವತ್ಸರ ವಿರೋಧಿ
22 ಪಸುವುಮಂ ಚನ್ದ್ರಸೇಖರದೇವರ್ಗ್ಗೆ
23 ಮಾಕಯ್ಯಂ ಆಚನ್ದ್ರಸ್ಥಾಯಿವರಃ ಬಿಟ್ಟ ದ
24 ತ್ತಿ ಇದನಳಿದಂ ಕವಿಲೆಯುಂ ವಾಣರಾಸಿ
25 ಯುಮನಳಿದ ಕೆಱೆಯು . . ಮುಮನಳಿದಂ
26 ಇದ ಕೆಟ್ಟರೆ ಕೊಟ್ಟ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಳವರೆ ಕೊಟ್ಟ . ಸ್ವದತ್ತಂ ಪ
27 ರ[ದ]ತಂ ವಾ ಯೋ ಹ[ರೇ]ತ ವಸುಂಧರಾ ಶಷ್ಟಿರ್ವರಿಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ . . [1]
28 ಸೋಮಗ್ರಹಣ ಪರ್ವ್ವಯಾ ಅಕ್ಕರ
29 ರಿಗು ವೇದ . . . . ಸೋಮಸಿವ
30 ನ ಸ್ಥಾನಾ ಮಾಕಯ್ಯನ ಮ . . . . ಪಡಯ
31 ಮಗವಿ . . . . ಪುತ್ರನಾ ಧರ್ಮ್ಮ . ರಕ್ಷಿಸುಗೆ
32 . . ಚೆಣ್ಡ ಆಚಾರಿಯ ಮಗಂ ಉನಿ
33 . . ಗ . ಜ್ಜ ಆಚಾರಿ . . . . ಉರವರ
34 ಪೊಯ್ದ ಅಕ್ಕರಂ

57 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 94)

ಚಿಕ್ಕಕಾಟಿ

ಪಾಳು ಚಂದ್ರಶೇಖರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರ 56ನೆಯ ಶಾಸನವಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ

This inscription refers to the rule of the Ganga king Satyavākya-permānaḍi and seems to register a grant of Nelegūr in Padiyaḷe of Toṟekārāṭṭi by Būtarasa. It belongs to the 9th century.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಪೆರ್ಮ್ಮ
2 ನಡಿಗಳ ಪೃಥುವೀರಾಜ್ಯಂ
3 ಗೆಯ ಬೂತರಸ ತೊಱೆಕಾ
4 ರಟ್ಟಿಯ ಪದಿಯಳೆಯು
5 ನೆಲೆಗೂರು ಮೊಗಪೆ
6 ಅಳಿಯುವಮ ಬಿಚ್ಚಿ

[1] ಶ್ಲೋಕ

ಇದೊನ . . . . . . ಕವಿಲೆ
8 . . . . ಬಾರಣಾಸಿ
9 ಪಞ್ಚಮಹಾಪಾತನಕ್ಕೆ

58 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ.74)

ತೊರವಳ್ಳಿ

ಆಲತ್ತಾಳಮ್ಮನ ಜಗಲಿಯ ಕೆಳಗಿರುವ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This fragmentary record, in characters of the 10th century, seems to register a grant the details of which are lost. Only the imprecatory portion remains.

1 ವಿಟ್ಟೆರೆಗಿ . . . .
2 ಬಿಲವಪುಗಲಗಬಿರನ್ದುವು ನೆಗಳ್ದ
3 ವಣ್ಣ ಉಣ್ಬೋದು ಆಕಿಲಬೀವನಲಲ್ಲ
4 ದುಣತ ಕೆಱೆಯು ನಾರವೆಯು ವಾರಣಾಸಿ
5 ಯು ಕವಿಲೆಯು ಅೞಿದೊ ದೊರೆ ಬತ್ತಱು ಸ
6 ಸಿರಬರಿದೊ ಅಗಮುಪ್ಪರ್ದಿ . . . . ಪಲ
7 ಕತ್ತಗಿಣ್ಟಾರ
8 . . ವುದು ಸತ್ತೋ
9 ರ ಹೊತ್ತು ಸುಡುವುದು

59 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 91)

ತೊಂಡವಾಡಿ

ಗ್ರಾಮದ ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿರುವ ವೀರಗಲ್ಲು

This inscription records the death of Ayyapayya, son of Maḷeḷuttaya of the village Toṇḍa-vāḍi and registers a grant of one *khaṇḍuga* of land to Hāleyara Kaṇava. Dēvavariya of Horeyāla is mentioned. The date of the record is Śaka 897, Jyēshṭha and it corresponds to 975 A.D., May-June.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಖವರಿಶ ಎಣ್ಟನೂ
2 ಱತೊಂಬತ್ತೇೞನೆಯ ವರಿಸದ ಜೇಷ್ಟಮಾಸ
3 ತೊಣ್ಡವಾಡಿಯುಪಳ್ಳಿಯ ಮಳೆಱುತ್ತಯ್ಯನ ಮಗ
4 ಅಯ್ಯಪ
5 ಯ್ಯ .
6 ಣರ ಸ
7 ತ್ತ ಹಾಲೆ
8 ಯರ ಕ
9 ಣವೊಂ
10 ಗೆ ಕೊಟ್ಟ
11 ಮಣ್ಣ
12 ಖ ೧
13 ಹೊರೆಯಾಲ
14 ದೇವವ
15 ರಿಯರು
16 ಗ ಪೊಶ ಛ
17 ರಿ ಬೆಸ . .

60 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 92)

ತೊಂಡವಾಡಿ

ಊರಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಇರುವ ಶಾಸನ

Only the date portion of this record is preserved. It is Śaka 1423, Khara, Ā . . . . The given details are irregular.

ಶುಭಮಸ್ತು
ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾ
ಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೪೨೩ನೆಯ
. . . . . . ಖರಸಂವತ್ಸರದ ಆ

61 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 148)

ತೊಂಡವಾಡಿ

ತೊಟ್ಟಿಹಟ್ಟಿಸ್ವಾಮಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಮ್ರಶಾಸನ

This is a set of two copper-plates of unequal size, stated to have been issued during the reign-period of Harihara, who is said to be ruling from Śrīraṅgapaṭṭaṇa. It is dated Śaka 1009, Viśvāvasu, Māgha śu. 5, Monday, Pushya-nakshatra. These details are irregular. The given cyclic year corresponds to Śaka 1048. On the very face of it, therefore, the record betrays itself to be spurious. The language used is very faulty and full of orthographical errors.

It purports to register a grant of the village Sōmanāthapura to his preceptor Śivaliṅgasvāmi of Rēṇuka-gōtra, Āpastambha-sūtra and Sāmajarishi-pravara, the disciple (?) of Rēvaṇārādya-svāmi of Vijayanagara, by the king who also got a *maṭha* built for him at Sōsale. The record thereafter gives a list of his disciples from several places.

ಒಂದನೆಯ ಹಲಗೆ ಮುಂಭಾಗ

ಶುಭಮಸ್ತು ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಾಪತಾವೆ ನಮಾಹ
ನಮಸ್ತುಂಗಾಸ್ರಿರಾಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಾಚಾಮರಾಚಾರವೇ । ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರರಾಂಭ ಮುಲಸ್ತಭಾಯ
ಶ್ಯಾಂಭುವೇ[1] ಸ್ವೊಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಭ್ಯೂಥಯಶ್ಯಾಲಿವಾನಶ್ಯಾಖವರುಷಂಗಳು ೧೦೦೯ ಸಂದಾ ವರ್ತಮಾನಾ
ವಾದಾ ವಿಶ್ವಾವಾಸುಸಂವತಸಂವತಸರಧ ಮಗಾ ಶುದ್ಧಾ ೫ ಲು ಚಂದ್ರಾವಾರ ಪುಶ್ಯಾ ನಕ್ಷತ್ರಾದಲ್ಲು ಶ್ರೀ
ಮಥ್‌ರಾಜಾದಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರವೂಡಪ್ರತಾಪನಪ್ರತಿಪವೀರನರಫತಿ ಶ್ರೀರಂಗ
ಪಟ್ಟಣದ ನಗರದಲ್ಲು ಹರಿಹಾರಮಹಾರಾಯರವರು ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನರೂಢರಾಗಿ ಸುಖದಿಂಧ
ಪೃತ್ವೀ ಸಾಂಭ್ರಜ್ಯಗೈವೂತ್ರಿರಲೂ ವಿಜಯನಗರದ ರೇವಣರಾದ್ಯಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪುತ್ರರು
ಸಿವಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಯವರು ದಕ್ಷಿಣಯಾತ್ರೆಗಮನ ಚಿತ್ತೈಸುತ್ತಯಿರುವಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲು
ಹರಿಹರಮಹಾರಾಯರವರು ಸಿವಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಯವರ ದರುಶನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಸ್ವಾ
ಮಿಯವರು ಯಾವಥೇಶ ಯಾವಪೀಟ್ಟ ಗೋತ್ರಸೂತ್ರಶ್ಯಾಖಯೇನು ಯಂದು ಹರಿಹರಮ
ಹಾರಾಯರವರು ಭಿಂನಹಃ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಿವಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಯವರು ಸಿಷ್ಯವರ್ಗ ಸಹಿ
ತ ಕಟ್ಟುಮಾಡಿಸ್ತ ವಿವರ ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲು ಆದಿಪ್ರತಮಾಚಾರ್ಯಪೀಟಸ್ತರಾದ ರೇವಣಂರಾದ್ಯ ಸ್ವಮಿ
(ಮಿ)ಯವರ ಗೋತ್ರಕೆ ದೇವರು ಕೊಲ್ಲಿಪಾಕಿ ವೀರಭದ್ರಸಾಮಿಯವರು ಸದ್ಯೋಜಥಮುಖೋದ್ಭೂತಾಯ
ಸಾಮವೇದಶಾಖದ್ಯಯನಾಯ ಭಿಲ್ವದಂಡಧರಾಯ ಪಾಟ್ಟಲವರ್ನಸಿಂಹಾಸನಸ್ತಾಪಕಾಯ ಪ್ರಣವ
ಪಂಚಕ್ಷರಿಮಂತ್ರಜಪಕಾಯ ಷಟ್ತ್ರಿಮಿಶಜಟೇಮುಕುಟ್ಟಮಂಡಿತಾಯ ದ್ವಾದಶಸಹಸ್ರಚರ

[1] ಶ್ಲೋಕ : ಅಶುದ್ಧ

16 ದೀಪಕಾಯ ಸಿವಲಾಂಚನದಾರಕಾಯ ರೇಣುಕಗೋತ್ರ ಆಪಸ್ತಂಭಸೂತ್ರ ಸಾಮುಜರಿಷಿಪ್ರವರಾನ್ವಿತಾ

17 ಯ ಯಿಂತಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕರಾದ ಸಿವಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಸಿಷ್ಯರಾದ ಹರಿಹರಮಹಾರಾಯರು ಆ

18 ರಾದನ ನಿಮಿತ್ಯ ಸೋಸಲೆಯಲು ಮಟ್ಟ ಸ್ತಾಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸೋಮನಾತ್ತಪುರದ ಗ್ರಾಮವಂನು ಶಸ್ವತವಾ

19 ಗಿ ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ಶಿವಲ್ಲಿಂಗಸ್ವಮಿಯವರ್‍ರಿಗೆ ಅರಾದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಯಿರುವ ದರ್‍ತಿದ್ದ ಯಿ ಮಟ್ಟ

20 ಕ್ಕೆ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗಾಗಳ ವಿವರ ॥ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲು ಸಂಮುಖದ ಭಾಳರ್‍ರಾಜೈಯರಶಿನವರ್‍ರು ಯಿ

21 ವರ ಕುಲದೇವರು ಮುಗುರುತ್ತಿ ಬದೆಲಿ ಬಾಣವಾರದ ವೀರ್‍ರಾಜೈಯಆರಿಸಿನವರ್‍ರು ಯಿರುವ ಕ್ಕುಲಧೇವ

22 ರು ಚಿಂಕದೇವಿ ಅಮಾಚವಾಡಿ ಅಮ್ರುತಮಾಲ್ಲು ಕೆಂಪರಾಜೈಯಆರಶಿನವರ್‍ರು ಯಿರುವ ಕುಲಧೇವ

23 ರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಹಲನುರು ರ್‍ರಾಜೆಆರಶಿನವರ್‍ರು ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ವೀರಭದ್ರ ಮಂಚಹಳಿ ಮ

24 ಲರ್‍ರಾಜೈಯಆರಶಿನವರು ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಬೆಳಗಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಶೆಟ್ಟಿ ಯಿವರ ಕ್ಕುಲ

25 ದೇವರ್‍ರು ಬೆಳಗಿರ್‍ರಿ ರಂಗಸ್ವಮಿ ಚಿಪವಳಿಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಲಗಶೆಟ್ಟಿ ರಾಮಶೆಟ್ಟಿ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ರ್‍ರಾ

26 ಚವಟ್ಟಿವೀರಾಭದ್ರ ಮಳವಳಿಸ್ತಳದಲ್ಲಿ ಹೃಲ್ಲುಗುರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಮಶಟ್ಟಿ ಮುಂದುವೀರಶಟ್ಟಿ ಚಿಂನ್ನಬ್ಬುಶ

27 ಟ್ಟಿ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರ್‍ರು ನಂಜುಂಡೇಸ್ವರ ವುಕಲಗೆರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲು ಬೊಗನಂಜೆಗವಡ ಕೆಂಪೆಗವಡ ದೇವೆಗಡ ಯಿವ

28 ರ ಕುಲದೇವರ್‍ರು ನಂಜುಡೇಸ್ವರ ಚಿಂಗಳುರುರಲ್ಲಿ ರಾಚಶಟ್ಟಿ ಲಾಲಾಪೇಟ್ಟಿ ನಂಜುಡಶಟ್ಟಿ ಚಂನಮಲ್ಲ

29 ಶಟ್ಟಿ ಸಂಗಶಟ್ಟಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಶಟ್ಟಿ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರ್‍ರು ರಾಜವಟ್ಟಿ ವೀರಾಭದ್ರ ಮೈಹಿಸೂರಲ್ಲಿ ಬುದಿ

30 ಶಿದ್ದಂಣ ಚಿಂಕ್ಕವುಳಿಗದ ನಂಜೈಯ ಅವಸರಪ ಭೋಗಂಣ್ಣ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ನಂಜುಂಡೇಸ್ವರ ಆರಕೆರೆಯ

31 ಲ್ಲು ಚಂದ್ರಶಟ್ಟಿ ಶಿಂದಲಿಗಶಟ್ಟಿ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಶ್ರೀಶೈಲದ ಮಂಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಬಂನುರಲ್ಲಿ

32 ಹೊಳೆಗವಡ ನಂಜೆಗವಡ ವಿರಕ್ತಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ನಡುಹೊಳೆ ಬ್ಸವೇಸ್ವರ ನುಂಣಗಂಟಿ

33 ದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲು ದೇವಿರಗವಡ ಕೆಂಪೆಗವಡ ಮುದಿಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರ್‍ರು ನಂಜುಡೇಸ್ವರ ಮುಗು

34 ರು ತಂಮಡಿ ತ್ರಿಪುರಾತಕ್ಕೈಯ ದೇವ್ರಯ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ತ್ತಿಬದೇವಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲು ತ್ತಿ

35 ರುರರಾಳಿಗೆ ನಂಜಪ್ಪ ಬಿಡದಿ ವುಳಿಗದ ಲಿಂಗಣ ಮಡಿವುಳಿಗದ ದೊಡ್ಡೈಯ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರ್‍ರು ನಂ

36 ಜುಂಡೇಶ್ವರ ರಾಮನಾಡಪುರದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಗವಡ ಭೋಗೆಗವಡ ಲ್ಲಿಗೆವಡ ಯಿವರ ಕು

37 ಲ ದೇವರ್‍ರು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ ಬೆಟ್ಟದಪುರದ ಸ್ತಳದಲ್ಲಿ ಹಿರ್‍ರಿನ ಹಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಟ್ಟಿದಗವಡ ರ್‍ರಾಚಗವಡ

38 ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಶ್ರೀಶೈಲದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜು ಹೆಂಗಡದೇವನಕೊಟ್ಟಿ ಸ್ತಳದಲ್ಲಿ ಹರದನ

39 ಹಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಟ್ಟಿದಗವಡ ಬ್ಸವೆಗವಡ ಅಂಮಾಜಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರ್‍ರು ನಂಜುಡೇಸ್ವರ

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ

40 ರಾಂಪುರದಲ್ಲಿ ಭದ್ರಗವಡ ಚಿಂಕ್ಕಭದ್ರಗವಡ ವೀರೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವ

41 ರು ರಾಚವಂಟ್ಟಿ ವೀರಾಭದ್ರ ಪಂಚಾಳಾದ ದೊಡನೀಲಕಂಟೈಯ ಚಿಕ್ಕನೀಲಕ್ಕಟೈ

42 ಯ ನಚ್ಚೈಯ ಚವಡರುಳಿವೀರೈಯ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ನಂಜುಡೇಸ್ವರ ಕೊಂಗಹಳಿಯ

43 ಯಡುಮಾದೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ರಾಚವಂಟ್ಟಿ ವೀರಾಭದ್ರ ವಡೆಯ ಕೊಗಹ

44 ಳಿ ಮಂಲ್ಲೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ರಾಚವಂಟ್ಟಿ ವೀರಾಭದ್ರ ಹೊಂಚರಗಹಳಿ

45 ಬಸವೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ರ್‍ರಾಚವಟ್ಟಿ ವೀರಾಬದ್ರ ದುಗಹಳಿ ತಾಯ

46 ಮನ ಮಾದೆಗವಡ ಮಂಲ್ಲೆಗಾವಡ ಲ್ಲಿಗೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಅಲುರುದೇಶ

47 ಲ್ಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಕೊತ್ತಗಾಲದ ಶಿಂದೆಗಾವಡ ನಂಜೆಗವಡ ಕೊಟ್ಟಿಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವ

48 ರು ಮ . ಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ವೊಳಗಮಳಿ ತ್ರಿಥಾರ್‍ಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಅಲ್ಲುರು ದೇ

49 ಶಲ್ಲಿಗ ಯಾಳೆಹಳಿ ವಿಷಕಂಟ್ಠಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ನಂಜುಡೇಶ್ವರ ಕಲಂ

50 ಬಾಳು ಮಾದೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಮಂಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಹಗನವಾಳು ಗವರಕ್ಕ

51 ನ ಬಸವೆಗವಡ ಬೈಳಚಲವಾಡಿ ಯಿದಿಗವಡ ಮಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆಗವಡ ಅಂಬಳೆ

52 ಕೆವಡಮಂಲ್ಲೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ನಿಟ್ಟರೈ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಅಂಬಳೆ ಸಾ
53 ತಂಮನಾ ಸಿಲ್ಲೆಗವಡ ವಿರತ್ತಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನಂ
54 ಜನಗೂಡು ಪಂಚಾಳದ ಕವನಿಪತ್ತಿ ಹರತ್ತಲೆ ಭೋಗ್ಯೆಯ ಚಂದ್ರಶೇಕಾರೈ
55 ಯ ವಾಜಮಂಗಲದ ಒನವೈಯ ರಂಗುಪುರದ ಭೋಗ್ಯೆಯ ಅಲ್ಲುರು ವೀರೈಯ
56 ಹೊಂಮದ ಮಾದೈಯ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ನಂಜುಡೇಸ್ವರ ಲಕ್ಷಣಪುರದ ಮಲ್ಲೆ
57 ಗವಡ ಚಂನವಡೆನಪುರದ ಲ್ಲಿಗೆವಡ ಯಿವರ ಗ್ಯತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕುಲದೇವರು ಶಿಗಾವಾಡಿ ಚಂ
58 ನಿಗಾರಾಯ ಮಾದುಗಾಲದ ಪಂಚಾಳದ ಕುಂಟ್ಟುಮಲ್ಲೆಯ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರ್ರು ನಂಜು
59 ಡೇಸ್ವರ ಜೊರನಹಳಿ ಲಾಯದ ಮುದಿಯಂಣ ಹುಚ್ಚಣ ಅಂಕಣ ಬೆಕ್ಕಲುಲ್ಲಿಗಂಣ
60 ಯಿವರ ಕುಲದೇವರ್ರು ತಾಗಡೂರು ಅಂಕ್ಕನಾತಾಸ್ವಮಿಯವರು ಚುಂಚನಹಳಿ ಮುಲ್ಲೆ
61 ಹಟ್ಟಿ ಬಸವೆಗವಡ ವೊಳೆಗವಡ ಗಿರ್ರಿಜಂಮನ ನಂಜೆಗವಡ ಕರಿಬಸವೆಗವಡ ದೊಡೆಗ
62 ವಡನ ಬಸವೆಗವಡ ದೊಡಗವಡನ ಕೊಂಗಳಿಗವಡ ಹೊನಮನೆನಂಜೆಗವಡ ನಃಂಬೆಗ
63 ವಡನ ನಂಜೆಗವಡ ಮಂಟಮಲ್ಲಂಮ ತೊಂಗೆಗವಡ ದೊಡನಂಜೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇ
64 ವರು ರಾಯನಕ್ಕೆರ್ರಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ಹರಗನಪುರದ ಜವನೆಗವಡ ಶಿಂದೆಗವಡ ಯಿವರ ಕು
65 ಲದೇವರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಅರಳಿಕಂಟ್ಟಿ ದೊಡೆಗವಡ ಚಿಂಕ್ಕೆಗವಡ ಮುಗನ ನಂಜೆಗವ
66 ಡ ದ್ಯಾವನುರು ಮಂಲ್ಲೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ರಾಚವಂಟಿ ವೀರಭದ್ರ ಹರವೆ ಕಪ
67 ನಗವಡ ನಂಜೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ನಂಜುಡೇಸ್ವರ ತರದಲ್ಲೆ ಚಂನೆಗವಡ ಗುರು
68 ವೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಂಚಾಳದ ದಿವಿಲ್ಲಿಗ್ಯೆಯ ಯಿವರ
69 ಕುಲದೇವರು ಹರದನಹಳಿ ದಿವಿಲ್ಲಿಗೇಶ್ವರ ತೊರಹಳಿ ಬಸವೆಗವಡ ಮುಡಗು

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗ

70 ರುದಂಪದ ನಂಜೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಬಸವೇಸ್ವರ ನೆಲ್ಲಿತಾಳುಪುರದ ಹೊಳೆಗವಡ
71 ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಮಳಲ್ಲುರು ಶಂಭುಲ್ಲಿಗ ಸೊತ್ತನಪುರದ ಬ್ಸವೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವ
72 ರು ಮಳಲ್ಲುರು ಶಂಭುಲ್ಲಿಂಗ ಕಂಚನಹಳಿ ಹುಚೆಗವಡ ಮಾದೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು
73 ರಾಚವಟ್ಟಿ ವೀರಾಭದ್ರ ಬರಟಹಳಿ ಮಲ್ಲೆಗವಡ ಯಿಃವರ ಕುಲದೇವರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಹು
74 ರದಹಳಿ ಸುಂಬೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಸುತ್ತೂರು ಸೋಮೇಸ್ವರ ತಂಬಡಹಳಿ ಮಾದೆಗವಡ
75 ಬಸವೆಗವಡ ನಂಜೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ನಂಜುಡೇಸ್ವರ ಹಂಳದಮಾದಹಳಿ ಮಾದೆಗವಡ
76 ಬಸವೆಗವಡ ನಂಜೆಗವಡ ಲ್ಲಿಗೆವಡ ದೇವೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಮುಗೂರು ತ್ತಿಂಬದೇವಿ ಬೆ
77 ಟ್ಟದಪುರದ ವೀರೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಕಾಡುಬಸವೇಸ್ವರ ಸೆಟ್ಟಹಳಿ ಕಾಳನಂಜೆಗವು
78 ಡ ರಾಚೆಗವಡ ದೊಡೆಗವುಡ ಅವಡಲಿಂಗೆಗವುಡ ವೀರೆಗವುಡ ಕೆಂಚಮಲ್ಲೆಗ
79 ವುಡ ಬಸವೆಗವುಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ರಾಚಟ್ಟ ವೀರಬದ್ರ ಆಲತ್ತೂರು
80 ಮುಟ್ಟಿಹಗವುಡ ಲೆರ್ತಗವುಡ ನಂಜೆಗವ್ರಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ನಂಜುಂ
81 ಡೇಸ್ವರ ಹೊಂನಹಳಿ ನಂಜೆಗವುಡ ಚಿಕ್ಕನಂಜೆಗವುಡ ಮಲ್ಲೆಗವುಡ ಯಿವರ ಕು
82 ಲದೇವರು ನಂಜುಂಡೇಸ್ವರ ಚಂನಮಲ್ಲುಪುರದ ಗವಡೆಗವಡ ಲಿಗೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇ
83 ವರು ನಿಟ್ಟರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಬೀಚನಹಳಿ ಮಾದೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಮಲ್ಲಿಕಾಜು
84 ರ್ನ ಹುಂಡಿಪುರದ ಚಂನಮಲಗವಡ ಹುಲ್ಲೆಪುರದ ಭೋಗವಡ ಮುತ್ತ್ಯಾಜಯನಹುಂಡಿ ಭೋ
85 ಳೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ವಡಗೆರೆ ಕಂದಚಾರದ ಗುರಿಕಾರ ದೇವಂ
86 ಣ ಚದೈಯ ಚಿಂಕದೇವೈಯಿ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ರಾಚವಟ್ಟಿ ವೀರಬದ್ರ ಕಮರಹ
87 ಳಿ ದೊಡಹಟ್ಟಿ ಆಂವಾಜಗವಡ ನಂಜೆಗವಡ ಮಾದೆಗವಡ ಕುಳಗವಡ ಯಡದೊರೆ
88 ಕೊಟೆವಾರ್ರಿಗವಡ ಕಾಳೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ನಂಜುಡೇಸ್ವರ ನುಂಬೆಗವಡ
89 ವೀರೆಗವಡ ಕಂಚಿಬಸವೆಗವಡ ಕುಲದೇವರು ವೀರಾಭದ್ರ ಕುರುಡ ವೀರೆಗವಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇ

90 ವರು ವೀರಾಭದ್ರ ಹಾಲಹಳ್ಳಿ ತಿಂಬನಗವಡ ಮುನಕೆನಂಜೆಗವಡ ಗವುಡೆಗವಡ ಯಿವರ
91 ಕುಲದೇವರು ಮೂಗುರು ತ್ರಿಂಬದೇವಿ ದೊಡಗುಡ ಮಾದೆಗವಡ ಚಿಕ್ಕಗುಡ ಮಾಪಿಗವ
92 ಡ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಕೆಂಭಾವಿ ಭೋಗೇಸ್ವರ ನೂಳಿಮುರಲ್ಲಿಗಿ ಪುಟ್ಟೆ ತಾಳಕಾಡು
93 ನುಂಬಿಲ್ಲಿಗಿ ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ರಾಯನಕೆರೆ ಬಸವೇಸ್ವರ ತಗಡುರು ನುಂಬಿ ಯಿ
94 ವರ ಕುಲದೇವರು ನಂಜುಡೇಸ್ವರ ಕೂಡಲಪುರದ ಚಂನುವೀರೆಗವಡ ಲ್ಲಿಗೆವಡ ಯಿವರ ಕು
95 ಲದೇವರು ಯಡುರು ಶಿಂದೇಸ್ವರ ಆರೆಪುರದ ಕೊಮಾರ್‍ಯ ನವರಾದೆಗವಡ ಯಿವರ
96 ಕುಲದೇವರು ರಾಜವಟ್ಟ ವೀರಾಬದ್ರ ಬೇಗುರು ನ್ಯೆಳವಡೆರು ಚಂನಮುಲ್ಯೆಯ
97 ಯಿವರ ಕುಲದೇವರು ಶ್ರೀಶೈಲದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಶಿಂದವಳಿಪುರದ ಕಂಬದಗವಡ ಯಿ
98 ವರ ಕುಲದೇವರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ॥ ಶ್ಲೋಕಾ ॥ ಆದಿತ್ಯಚಂದ್ರ । ವನಿಲುನಲಚ್ಚಾಜವುರ್ಭೂಮಿ
99 ರಾಪೋಹದಯಂ ಯಮಶ್ಚ ॥ ಅಹಶ್ಚಾ ರಾತ್ರಿಶ್ಚಾ ವುಬೇ ಚ ಸಂಧ್ಯೇ । ದರ್ಮಾಶ್ಚ ಗ್ನ್ಯಾನಾತ್ತಿ
100 ನರಶ್ಚ ವೃತ್ತಂ । ಸ್ವದತ್ತಾ ತು ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ । ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ । ಪದತ್ತಪಹಾರೇಣ
101 ಸ್ವದತ್ತಂ । ನಿಪ್ಪಲಂ ಭವೇತಂ ।[1] ಯಿಂಪ್ರಪೃಶ್ಚತಿ ಚಾಂಡಾಲ್ಲಿಂ ಕಿಂ ಪುದಂ ಪಚ್ಛತೇ ತ್ವಯ ।
102 ಸ್ವಮಾಂಸಂ ಸುರಯಾಶಿಕ್ತಂ । ಕಪಾಲ್ಲೇನ ಚಿತಗ್ನಿನಾ ।[1] ದೇವಜಂಗನುವಿತಾನಿ । ಯೇ ಹರಂ
103 ತ್ತಿ ನರಾಧಮಾಃ । ತೇಷಾಂ ಪಾದ ರಜೋತ್ತ್ರೀತ್ಯಾ । ಚರ್ಮಣ ಪಿಹಿತಂ ಮಯಾ ।[1] ಸ್ವದತ್ತಾಂ । ಪ
104 ರದತ್ತಾಂ ವಾ । ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂದರ । ಶಷ್ಟ್ರವರ್ಷಾಣಿ ಸಹಶ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾ
105 ಯತೇ ಕ್ರಿಮಃ ॥[1] ಶ್ರೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ॥ ಶ್ರೀರಾಮನಮಃ [2]

62 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 79)

ನಿಟ್ರೆ

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯದ ಉತ್ತರಗೋಡೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಾಸನ

This epigraph registers a grant of land to Mādhavayya, son of Narasiṅgayya of Koḷanellūr by Pemma-gāvuṇḍa, son of Rācha-gāvuṇḍa of Niṭṭare, for the god Ādityadēva consecrated by his younger brother Bidivāsayya.

The details of the date are Śaka 931, Saumyā, Paushya, Śrīpañchami, Uttarāyaṇa-sankrānti- and correspond to 1009 A.D., December 24.

ನಾಯಯ್ಯಂ* ಅಂಸಬ್ಬೆ* ಬಿದಿವಾಸಯ್ಯಂ*

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಕವರ್ಷ ೯೩೧ನೆತ್ತೊನ್ದನೆ
2 ಯ ಸೌಮ್ಯಸಂವತ್ಸರದ ಪೌಷ್ಯ
3 ಮಾಸದ ಶ್ರೀಪಂಚಮಿ ಉತ್ತರಾಯ
4 ಣಸಂಕ್ರಾಂತಿಯೊಳ್ ನಿಟ್ಟರೆ ರಾಚ
5 ಗಾವುಣ್ಡನ ಮಗಂ ಪೆಮ್ಮಗಾವುಣ್ಡ
6 ಆತನ ತಮ್ಮ ಬಿದಿವಾಸಯ್ಯಂ ಆ
7 ದಿತ್ಯದೇವರಂ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಗೆಯ್ಸಿ ಸಿವ
8 ಕಳಸಂ ಮಿನ್ದು ಕೊಟ್ಟ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕರ
9 ಕಳಿಯಂ ಬಾಳಿ ಅಯ್ಗೊಳ ಹುಂಬೊಲ
10 ವಂ ಕೊಳನೆಲ್ಲೂರ ನಂರಸಿಗಯ್ಯನ
11 ಮಗಂ ಮಾಧವಯ್ಯಗೆ ಗೊಟ್ಟಂ ಇದ
12 ಱದಂ ಕವಿಲೆಯುನಱದ ಮಂಗಳ

---

1 ಶ್ಲೋಕ
2 ಇದು ನಾಗರಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿದೆ.
* ಈ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಶಾಸನದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ವಿಗ್ರಹಗಳ ಬಳಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

63 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 81)

ನಿಟ್ರೆ

ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

The purpose of this 13th century record is not clear. It seems to record certain names like Saṇṇa-Nāga, Iluchiga, Maḷāṛada, Vaḍariga and Parayyana Mārayya.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ತು
2 ಸಲವಪ್ಪ ಬಿಲ್ಲ
3 ಸಣ್ಣನಾಗ ಇಲು
4 ಚಿಗ ಬೆಪ್ಪುಲದ
5 ನ್ದದೊಟ್ಟೆ ಮಳಾಱದ ವಡ
6 ರಿಗಂ ಬಿಲ್ಲಂ ಪರಯ್ಯನ
7 ಮಾರಯ್ಯಂ ದು . . ಬುತ
8 . . ಣಿರದವನಿನ್ದಿ

64 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 80)

ನಿಟ್ರೆ

ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This damaged inscription of Hoysaḷa Vīra Narasiṃhadēva is dated the cyclic year Chitrabhānu, Vṛishabha, the other details being lost. However, as the king is referred to as Vishṇuvardhana Vīra Nārasiṃhadēva, he may be identified with Narasiṃha I, son of Vishṇuvardhana. The given cyclic year corresponds with 1162-63 A.D. which may be the year intended.

It registers a grant of wet and dry lands in Kuṭṭarai . . . . paḷḷi to god Vāsudēva of Kolgaṇa by *mahāpradhāna*, *sarvādhikāri* Mallikārjuna-daṇṇāyaka, a *mahādaṇṇāyaka* whose name is not given and the *prabhus* and *gāmuṇḍas* of a village (name lost) in Periya-nāḍu. The details are lost.

1 ವೀರವಿಸ್ವಾಣ್ಡನಿರ್ಮ್ಮಾಣ ಸ್ಥಿತಿಸಂಹೃತಿಕ
2 ರ್ಮ್ಮಣಃ। ಕುಲಮಾಣಿಕ್ಯನಾಥಸ್ಯ ವಾಸುದೇವ
3 ಸ್ಯ ಶಾಸನಮ್ ॥[1] ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ
4 ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನಪೋಸಳ ಶ್ರೀ ವೀರನಾರಸಿಂ
5 ಹದೇವರು ಪೃಥಿವಿರಾಜ್ಯಂ ಪಣ್ಣೆಯರುಳಾನಿಱ್ಕ ಶ್ರೀ
6 ಮನು ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜು
7 ನದಣ್ಣಾಯಕ್ಕರುಮ್ಮಹಾದಣ್ಣಾಯಕ್ಕರುಮ್ ಪೆರಿಯ
8 ನಾಡಾನ . . . . ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಭುಗಾಮುಣ್
9 ಡರುಮ್ ಶಕರ್ರೈ ಯಾಣ್ಡು . . . . . ಶೆನ್ಱ
10 ಚಿತ್ರಭಾನು ಸಂವತ್ಸರಮ್ ವೃಷಭ ಮಾಸತ್ತು
11 ಕೊಲ್ಗಣತ್ತು ವಾಸುದೇವ ಪೆರುಮಾಳುಕ್ಕು
12 ಕುಟ್ಟರೈ . . . . ಪಳ್ಳಿ . . . . . .
13 ನಞ್ಜೈ ಪುಞ್ಜೈ ನಾಙ್ಗೆಲ್ಲೈಯುಮ್ ಧಾ
14 ರಾಪೂರ್ವಮಾಗ ವಿಟ್ಟೋಮ್ ಚನ್ದ್ರಾದಿತ್ಯವರೈ .

[1] ಶ್ಲೋಕ

15 ಚೆಲ್ವದಾಗ . . . .
16 ಧರ್ಮತ್ತೈ ನಡತ್ತಕ್ಕಡವರೞಿಪ್ಪಿಲ್ ಗಂ
17 ಗೈಕ್ಕರೈಯಿಲೆ ಕುರಾಱ್ಪಸುವೈಯುಮ್ ಬ್ರಾಹ್ಮ
18 ಣರೈಯುಙ್ಕೊನ್ಱ ಗತಿ ಅಗುವರ್ಗಳ್
19 ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾ
20 ಷಷ್ಠಿರ್ವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾನ್ಗ್ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಮಿ ||
21 ಅಱಮಱವಱ್ಕಱಮಲ್ಲದು ತುಣೈ ಯಿಲ್ಲೈಯೇ

TRANSLITERATION

1 Vīravisvāṇḍanirmmāṇa sthitisaṃhratika–
2 rmmaṇaḥ | Kulamāṇikyanāthasya Vāsudēva–
3 sya śāsanam || svasti śrī Pratāpachakravatti
4 śrī Vishṇuvardhana Pōsaḷa śrī-Vīra Nārasiṃ–
5 hadēvaru pṛithivīrājyaṃ paṇṇiy-aruḷāniṟka śrī
6 manu mahāpradhāna sarvādhikāri Mallikārju–
7 na daṇṇāyakkarum Mahādaṇṇāyakkarum Periya–
8 nāḍ-āna . . . . samasta prabhu gāmuṇ–
9 ḍarum Śakaraiyāṇḍu . . . . . śeṉṟa
10 Chitrabhānu saṃvatsaram Vṛishabha-māsattu
11 Kolgaṇattu Vāsudēva perumāḷukku
12 Kuṭṭarai . . . . paḷḷi . . . . . .
13 nañjai puñjai nāṟpālellaiyum dhā
14 rāpūrvamāga viṭṭōm chandrādityavarai.
15 chelvadāga . . . .
16 dharmattai–naḍattak–kaḍavar–aḻippil geṃ–
17 gaik–karaiyile kurāṟpasuvaiyum brāhma–
18 ṇaraiyuṅ-koṉṟa gati–aguvargaḷ–
19 sva-dattaṃ para-dattaṃ vā yō harēta vasuṃdharā
20 shashṭhir–varsha-sahasrāṇi vishṭhāyāṅg-jāyatē-krami ||
21 aṟamaṟavaṟk-aṟamalladu tuṇai yillaiyē

65 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935–20)

ಕಮರವಳ್ಳಿ

ಊರಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿರುವ ತುಂಡುಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ

This small epigraph of the 15th century registers the gift of a plot of land for the maintenance of a watershed (*aṟavaṭige)* by a female named Mādabbe.

1 ಅಱವಟಿ
2 ಗೆಗೆ ಯಿಂ ಬುಂ
3 ಮಿಂ ಮಾದಬ್ಬೆ

4 ಕಲ ತಪಿದರೆ [ಗೋವ]
5 ಕೊಂದರಾ ಪಾಪಕೆ [ಹೋಹರು]

66 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935-21)

ಕನುರವಳ್ಳಿ

ಊರಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ತುಂಡುಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ

This fragmentary epigraph records a grant of land by a Nāyaka, to a person obviously for the maintenance of a watershed. The name of the donor is incomplete while that of the donee is lost. It may be assigned to the 15-16th century.

1 ನಾಯಕ್ಕರ ಧರ್ಮಂ . .
2 ರಿಗೆ ಕೊಡಗೆ ಯಾ . . .
3 ೧೦೦ ನೀರನೆಱದತಂಗೆ ಸ
4 ಲುವುದು ಯಿ ಧರ್ಮ್ಮಕ್ಕೆ ಅಳಿಹಿ
5 ದ ಅವನು ಕಳನಾಯಿ ತಿಂ
6 ಬವನು . . .
7 ರೂ ಕತ್ತಿಯ . . . . .

67 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 88)

ಕನುರವಳ್ಳಿ

ಮಾರೀಚಾವಡಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This inscription refers to the reign of the Gaṅga king Śrīpurusha and registers a grant of land to Guṇasāgara-tammaḍi by Mādappanna, son of Ākkakailūra and the *perggaḍe* of Ariūr and the Twelve of Ariūr. It belongs to the 8th century.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪುರುಷ ಪ್ರಿ .
2 ವೀರಾಜ್ಯಕೆಯೆ ಆಕ್ಕಕೈಲೂರ ಮಕನ್ದಿರ್ ಮಾ
3 ದಪ್ಪನ್ನ ಅರಿಉರದ ಅಗ್ಗಿರವೆರ್ ಪೆರ್ಗ್ಗಡೆತ
4 ನ ಕೆಯ ಅರಿಉಪ್ಪರ್ನ್ನಿರ್ವ್ವರು ತೊಱತಿಕ್ಕಾರಾಟ್ಟಿಉ
5 ಪೆಕ್ಕವಿಯ ಮುವೊಲ್ವೋಗೆಯುಂ ಕೂಡಲೂರು ಇ
6 ನೆತ್ತುಮೂರ್ ನೆರ ಸಾಸನಮಾಗ ಕುದಿಯ್ಯ ಕೊ . .
7 ಲು . ದೆನಿಬ್ಬಿ ಇತ್ತ ಮಣ ಆಱಲೂರ ಗನಾ
8 ವಱ ಗುಣಸಾಗರತಮ್ಮಡಿಗಳ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟದಾ .
9 ಇನ್ಡಾನಱತ್ತೋನ್ ಸಾಸಿರ್ವ್ವರ್ ಪಾರ್ವರು ಸಾಸಿರ ಕವಿಲೆ
10 ಸಾಸಿರ್ವ್ವರಿಷಿಯರು ಕೋಪಮೊಕ್ಕದು ಮನೆ . . .
11 . . . ಪ್ರಿತ್ತೆಳ್ಗೆ ರಕ್ಷಿಮುಕ್ಕು . . . .
12 . . . . ಕೊಟ್ಟ ಪಲಮುಕ್ಕು . . . .

68 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 89)

ಕಮರವಳ್ಳಿ

ಮೇಲಿನ ಶಾಸನದ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ

This record of the 8th century refers to a grant given to the same person, Guṇasāgara-tammaḍi by the Twelve of Ariür.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಅರಿಊರ ಪನ್ನಿರ್ವರೂ ಮೂ . .
2 ಯ್ಯನ್ತಲ ಮೊಜಮುನಿಜಿಸಿಹೆ
3 ಕಾರೆಯರಂ ಪೊರಳನ್ವಯರುತೆಸು
4 ಗುಣಸಾಗರತಮ್ಮಡಿಗಳ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮ .
5 ಇನ್ದ ಪಞ್ಚಮಹಾಪಾತಕನಕ್ಕೆ

69 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 90 ; ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935–22)

ಕಮರವಳ್ಳಿ

ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಬಸವ ದೇವಾಲಯದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

This record is much worn out. It seems to register a grant of some land for services in the temple of the god Basavēśvara by Lingadēva-voḍeya of Kammaravaḷḷi, son of Karibasava-voḍeya and disciple of Juñja-voḍeya of Kūriganahaḷḷi.

The given details of date of the grant *viz*. Śaka 1490, Prabhava, Āshāḍha śu. 10, correspond to 16th June, 1567 A.D. The Śaka year was current.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಾಲಿವಾಹಸಕವರಿಷ
2 . . . . . ೧೪೯೦ನೆಯ
3 ಶ್ರೀ ಷುಭಮಸ್ತು
4 ಪ್ರಭವಸಂವತ್ಸರದ ಆಷಾ
5 ಡ ಶು ೧೦ ಲೂ ಶ್ರೀಮಂನ್ಮಹ ಬ
6 ಸವೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ಕೂರಿಗನ
7 ಹಳಿಯ ಜುಂಜವಡೆರ ಸಿಸ್ಯ
8 ಕರಿಬಸವವಡೆರ [ಮಗ] ಕಂ
9 ಮರ[ವಳ್ಳಿಯ] ಲಿಂಗದೇವ
10 ವೊಡೆರು . . . . ದೇವರಿಗೆ
11 ಬಿ . . . . ಪುಂ
12 ಣ್ಯವಾಗಲಿಯೆಂದು ಕೊಟ . . . .
13 ಯಿದಕೆ ತಪಿದರೆ ಮಹಾಮಹತಿ
14 ಗೆ ಹೊಜಗು ತತ್ತ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ
15 ಹೊಜಗು

70 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 26)

ಸೀಗೋಡಿ

ಕೊಂಬಿನಮಾಳದಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲು

This Tamil, record in Tamil and Grantha characters, of Hoysaḷa Vīra Sōmēśvaradēva, is dated Śaka 1166, the end of the year [Śōbha]kṛit, Chittirai. Except for the mention of Vammachcha-gāmuṇḍa of Kolgaṇa and Gōpaṇṇa, other details are lost in this damaged inscription. The details of the date mentioned in this record are insufficient for verification. The month referred to *viz.*, Chittirai, would be in the cyclic year Krōdhi which comes after Śōbhakṛit and it corresponds to 1244 A. D.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರತಿವೀವ
2 ಲ್ಲಭ . . . . . ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ . . . .
3 . . . . . ಧೀಶ್ವರ ಯಾದವಕುೞಾಂಬರದ್ಯುಮ
4 . . . . . ಚೂಡಾಮಣಿ ಮಲೆರಾಜರಾಜ ಮಲೆ
5 ಪರೋೞುಗಣ್ಡ ಗಣ್ಡಭೇರುಣ್[ಡ*] ಕದನಪ್ರಚಣ್ಡ ಅ
6 . . ಯಶೂರ ಸನಿವಾರಸಿದ್ಧಿ ಗಿರಿದುರ್ಗಮಲ್ಲ ಚಲ
7 ದಂಕರಾಮ ಮಕರರಾಜ್ಯನಿರ್ಮೂಲನ ಚೋೞರಾಜ್ಯಪ್ರದಿ
8 . . . ಚಾರ್ಯ ಪಾಣ್ಡ್ಯದಿಶಾಪಟ್ಟ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ನಿಸ್ಸಂ
9 ಕ ಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಪೋಶಳ ಶ್ರೀ ವೀರಸೋಮೀಶ್ವರ
10 ದೇವನ್ ಪೃಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂ ಪಣ್ಣಿಯಾರುಳಾನಿಱ್ಕ
11 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಕರೈ ಯಾಣ್ಡು ೧೧೬೬ ಶೆನ್ಱ
12 [ಶೋಭ*]ಕೃತ್ ಸಂವತ್ಸರತ್ತು ಅಂತ್ಯತ್ತಿಲ್ ಚಿತ್ತಿರೈ . . . . .
13 ಲ್ ಕೊಲ್ಗಣತ್ತು ವಮ್ಮಚ್ಚಗಾಮುಣ್ಡು . . . . .
14 . . . ಮಗನ್ ಗೊಪ್ಪಣ್ಣನ್ . . . .

TRANSLITERATION

1 Svati śrì samastabhuvanāśraya śrī Prativīva-
2 allabha . . . . . Rājādhirāja paramabhaṭṭāraka . . . .
3 . . . . . dhīśvara Yādavakuḻāṃbaradyuma
4 . . . . . chūḍāmaṇi-malerājarāja-male-
5 parōḻu-gaṇḍa gaṇḍabhēruṇ[ḍa*] kadana-prachaṇḍa a-
6 . . yaśūra sanivārasiddhi giridurgamalla chala-
7 daṃkarāma makara-rājya-nirmūlana Chōḻarājyapradi-
8 . . . chārya Pāṇḍyadiśapaṭṭa śrī-Vishṇuvardhana nissaṃ-
9 ka pratāpachakravartti Pōśaḷa śrī Vīra-Sōmīśvara
10 dēvan Pṛithvīrājyaṃ paṇṇiy-aruḷāniṟka
11 svasti śrī Śakarai yāṇḍu 1166 śenṟa
12 [Śōbha*]kṛit saṃvatsarattu aṃtyattil Chittirai . . . . .
13 l Kolgaṇattu Vammachchagāmuṇḍu . . . . .
14 . . . magaṉ Gōppaṇṇaṉ . . . .

71 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 75)

ಬಲ್ಲಹಳ್ಳಿ

ಚನ್ನಿಗರಾಯ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾವನದ ಪೂರ್ವಕಡೆ ತೆನೆಯಲ್ಲಿ

This damaged 16th century inscription is dated the year Hēviḷambi Śrāvaṇa śu. 10, Monday. It may correspond with 1537 A.D. July 16, Monday (f.d.t. · 73). All other details are lost.

1 ಹೇವಿಳಂಬಿ
2 ಸಂ । ಶ್ರಾವ
3 ಣ ಶುದ್ಧ
4 ೧೦ ಚಂ
5 ದ್ರವಾರದ
6 ಲ್ಲು ರೂಪ್ಪ . .
7 ಯು

72 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 76)

ಬಲ್ಲಹಳ್ಳಿ

ಚನ್ನಿಗರಾಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ರಂಗಮಂಟಪದ ಕಂಬದಲ್ಲಿ

This is another record that registers the gift of a *raṅga-kamba i.e.* a pillar in the *raṅga-maṇṭapa* in the temple of Kēśava of Bol-haḷḷi. by Mādiyaṇṇa, son of Māri-seṭṭi. A gift of 3 *gadyāṇas* also was made. It is dated the year Pramādi, Pushya ba. 5, Monday. The Śaka year is not given. Since the record is engraved in characters of c. 16th century, the details of date may correspond to Monday, December 25, 1553 A.D.

1 ಸೊಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಪ್ರಮಾದಿಸಂವ
2 ತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬ ೫ ಸೋ ಬೊ
3 ಲ್ಹಳ್ಳಿಯು ಕೇಸವಪೆರುಮಾ
4 ಳ ರಂಗದ ಕಂಬಂ ಮಾರಿಸೆ
5 ಟ್ಟಿಯು ಮಗ ಮಾದಿಯಂಣ ಕೊ
6 ಟ್ಟ ಗ ೩ ಮಂಗಳಮಹ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

73 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 77)

ಬಲ್ಲಹಳ್ಳಿ

. ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕಿರುವ ಶಾಸನ

This Tamil record in Tamil and Grantha characters, of Vīra Sōmēśvaradēva mentions a senior (***periya***) Pērgaḍidēva, and Kolgaṇa situated in a *nāḍu* which may be the same as Periya-nāḍu. The details of the date excepting the Śaka year 116[6*] and all other details are lost. It corresponds to 1244-45 A.D. Cf. No. 70 above.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಕವರುಷಮ್ ೧೧೬ [೬*] . . .
2 (ರ್) ಶುಭ [ಕೃತ್*] ಸಂವಜ್ಸರತ್ತು ತು
3 . . . . ತ್ತಿಲ್ ಶ್ರೀ ವೀರಸೋಮೀಶ್ವರದೇವ
4 ನ್ . . ವೀರಾಜ್ಯಮ್ ಪಣ್ಣಿ ಅರುಳಾನಿಜ್ಕ ಶ್ರೀಮತು ಪೆ
5 . ಯನಾಟ್ಟು ಕೊಲ್ಗಣತ್ತು . . . . . .
6 ಪೆರಿಯು ಪೇರ್ಗಡಿದೇವ . . . .

TRANSLITERATION

1 svasti śrī Śaka varusham 116[6*] . . .
2 (r) Śubha [kṛit*] saṃvaṟsarattu tu
3 . . . . ttil śrī Vīra Sōmīśvaradēva-
4 n . . virājyam paṇṇi aruḷā niṟka śrīmatu Pe-
5 . yanāṭṭu Kolgaṇattu . . . . . .
6 periya Pērgaḍidēva . . . .

74 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 78)

ಬಲ್ಲಹಳ್ಳಿ

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This record is dated Śaka 1258, Bahudhānya, Śrāvaṇa śu. 12, Thursday. The *tithī* corresponds to 29th July, 1338 A.D. But the weekday was Wednesday and the Śaka year 1260.

It seems to state that Kēteya-daṇāyaka made a grant of land, probably to a Nambi (temple priest) who performed the naming ceremony of his son. It mentions Koluguṇa in this connection.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಕವರುಷ ಸಾ
2 ವಿರದ ಇಂನೂಜ ಆ
3 ಯಿವತ್ತೆಂಟನೆಯ
4 ಬಹುಧಾನ್ಯ ಸಂ॥ ಶ್ರಾ
5 ವಣ ಸು ೧೨ । ಬ್ರ । ಶ್ರೀ
6 ಕೇತೆಯದಣಾಯ
7 ಕರು ಕೊಲುಗುಣದ
8 . . . . ದರೊಳು ನಂಬಿಯ
9 ರು ತಂನ ಮಗನ ಹೆ
10 ಸರನಿಟ್ಟುದಕೆ ಧಾ
11 ರಾಪೂರ್ಬ್ಬಕವಾಗಿ
12 ಕೊಟ್ಟ ಮಣ್ಣು . . . .
13 ನೂಱು ಇದಕೆ . . .

75 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 21)

ಸೋಮಹಳ್ಳಿ

ಊರಮುಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಾಸನ

This stone charter issued by *mahāmaṇḍalēśvara* Rāmarāya and *daḷavāyi* Venkappa-nāyaka during the reign period of Śrīraṅgarāya of Vijayanagara, registers a grant of land belonging to the *chhatra* (feeding house?) of Terakaṇāmbi situated at Sōmahaḷḷi, for maintaining two *chhatras* one each for the Jangamas and the Brāhmaṇas respectively. The gift was made over to Paṭṭada Gaṅgādharadēva of the *hiriya-maṭha* of Nañjanagūḍu. The lands were free from imposts. The gift was made so that merit may accrue to Tirumalarājayyadēva-mahārāya, father of Rāmarāya.

It is dated Śaka 1498, Dhātu, Āśvija ba. 5, the Christian equivalent of which would be 12th October, 1576 A.D.

1 ಶುಭಮಸ್ತು ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ ತ್ರೈಲೋ
2 ಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ[1] ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ
3 ಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೪೯೮ ಸಂದು ನಡೆದ ಧಾತುಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವೀಜ ಬ ೫
4 ಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀವೀರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀರಂಗರಾಜಮಹಾರಾಯರು ಪೃಥ್ವೀ ರಾಜ್ಯಂ
5 ಗಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ರಾಮರಾಜುರಾಮಾಜೈಯ್ಯದೇವಮಹಾರಾಯರು ಸಜ್ಜನ ಸುದ್ದಿ ಶಿ
6 ವಾಚಾರಸಂಪಂನರಾದ ದೇವಪೃಥ್ವೀಮಹಾಮಹತ್ತಿನೊಳಗಾದ ನಂಜನಗೂಡು ಹಿರಿಯಮಠದ ಪಟ್ಟದಗಂಗಾ ಧರದೇವರು
7 ಗಳಾದ ಮಹಾಮಹತ್ತಿನ ಆರೋಗಣೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥಾ ಶಿಲಾಸಾದನ ನಂಮ ತಂದೆಗಳು ತಿರುಮಲರಾಜೈಯ್ಯ ದೇವಮಹಾರಾಯ
8 ರಿಗೆ ಪುಂಣ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಸೋಮಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ಛತ್ರಕ್ಕೆ ಸಲುವ ಭೂಮಿಯ ಸ್ತಳ ಜಂಗಮಚ
9 ತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಚತ್ರ ಉಭಯಂ ಛತ್ರ ೨ ನು ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ . . . . ಆ ಸ್ತಳಕೆ ಸಲುವ ಗದ್ದೆ ಬೆದ್ದಲು ತೋಟ ತು
10 ಡಿಕೆ ಅಡುಮನೆ ಕಳ ಕೊಟಾರ ಸುವರ್ನಾದಾಯ ಅಡ್ಡದೆರಿಗೆ ಚೌದೆರಿಗೆ . . . . . ಸರ್ವಮಾನ್ಯವನ್ನು ಆಗಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಶಿಕ್ಕೊಂಡು
11 ಬರುವದು ಯೆಂದು ರಾಮರಾಯರವರು ದಳವಾಯಿ ವೆಂಕಪ್ಪನಾಯಕರು ಸೋಮಹಳ್ಳಿಯ ಊರಮುಂದೆ ನೆಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಂಥಾ
12 ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಸಾದನ ಇದಷ್ಟು ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕಾಸ್ತಾಯಿಯಾಗಿ ಸಲುವುದು। ದಾನಪಾಲನಯೋ
13 ರ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾತ್ಸ್ರೇಯೋನ್ನುಪಾಲನಂ ದಾನಸ್ವರ್ಗಮೆವಾ . . ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪರಂ ।[2] ಸ್ವದತ್ತಂ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಂಣ್ಯಂ ಪರದ
14 ತ್ತಾನುಪಾಲನಂ ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತು ।[1] ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತು ವಸುಂಧರ ಷ
15 ಷ್ಟಿವರುಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ।[1]

76 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 22)

ಸೋಮಹಳ್ಳಿ

ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ

The purport of this badly worn out inscription of the 16th century cannot be made out. The extant portion mentions Nañjayadēva. The details of date given *viz.*, Kāḷayukti, Phālguṇa ba 2 are insufficient for verification.

1 ಶ್ರೀ ನಂಜುಂಡಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ। ಕಾಳಾ
2 ಯು[ಕ್ತಿ]ಸಂವತ್ಸರದ ಪಾಲ್ಗುಣ

[1] ಶ್ಲೋಕ
[2] ಶ್ಲೋಕ ; ಅಶುದ್ಧ

3 ಬ ೨ ಲೂ ನಂಜನಗೂಡ ಸಿಂಹಾ
4 ಸನದ . . . .
5-6 (ಸವೆದಿದೆ)
7 . . . . ಸಿಸ್ಯರು
8 ನಂಜಯದೇವರ . . . .

77 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 23)

ಸೋಮಹಳ್ಳಿ

ಬಸವನಗುಡಿ ಬಳಿ ಇರುವ ಶಾಸನ

The record registers a gift of land in Sōmahaḷḷi *alias* Pratāpa-Dēvarāyapura in Terakaṇāmbi-nāḍu, after purchase, for feeding the Śaiva disciples in the Nivāsi-maṭha set up in the stone *maṇṭapa* of the temple of Vīrabhadra, near the Nañjuṇḍēśvara temple of Nañjanagūḍu. The gift land consisted of 24 *vṛittis* exclusive of the 10 *vṛittis* earlier donated to the feeding houses of Brāhmaṇas and Jaṅgamas of Nanjanagūḍu and Terakaṇāmbi. Lines 3 to 6 are slightly damaged and hence some details about the donor is lost. He appears to be Dēvarāya son of *pradhāna* Ālapa-seṭṭi who seems to have associated himself with the sons of Nañjarāya-vaḍeya. It refers to Dēvaṇṇa-vaḍeya, son of Vīra Immaḍirāya-vaḍeya.

It is dated Śaka 1400, Durmukhi, Pushya śu. 10 corresponding to 1476 A.D., December 25. But the Śaka year was 1398.

1 ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾ
2 ಯ ಶಂಭವೇ ।[1] ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಖವರುಷ ೧೪೦೦ ಸಂ । ದುರ್ಮುಖಿ ಸಂವ
3 ತ್ಸರದ ಪುಶ್ಯ ಶು ೧೦ ಯಲ್ಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರಂ ಗಜಬೇ . . . ಜವಾಜಿಕೋಳಾಹಳ ಪಸುಳೆಹನುಮ ಅರ
4 ಸಂ . . . . ಶ್ರೀವೀರಯಿಂಮಡಿರಾಯವಡೆಯರ ಮಕ್ಕಳು ದೇವಂಣವಡೆಯ
5 ರವರ . ನಂಜರಾಯವಡೆಯರ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರದಾನ ಆಲಪಸೆಟ್ಟಿಯರ ಮಕ್ಕಳು ದೇವರಾಯನವರ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ
6 ನಂಜಲುಗೂಡ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರದೇವರ ಸಮೀಪದಲಿ ನೆಲಸಿದ ವೀರಭದ್ರದೇವರ ಕಲ್ಲುಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ನಿವಾಸಿ ಮಠದ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ
7 ನಡದು ಬಹ ಮಹತ್ತಿನ ಆರೋಗಣೆಯ ಸಯಿದಾನಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದ ದರ್ಮಶಾಸನದ ಕ್ರಮ
8 ವೆಂತೆಂದರೆ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಧಮಶಾಸನಸ್ಥವಹ ಪ್ರತಾಪದೇವರಾಯಪುರವಾದ ಸೋಮ[ಹ]ಳಿಯ
9 ಲ್ಲಿಂ ನಡದುಬಹ ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕು ವ್ರಿತ್ತಿ ವಳಗೆ ಆ ನಂಜಲುಗೂಡ ಬ್ರಾಂಹಣ ಚತ್ರದ ವ್ರಿತ್ತಿ ೩ ಜಂಗಮ ಬಿಕ್ಷವ್ರಿ
10 ತ್ತಿ ೨ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ಬ್ರಾಂಹಣಚತ್ರದ . . ೩ ಜಂಗಮರ ಚತ್ರದ ವ್ರಿತ್ತಿ ೨ ಅಂತು ವ್ರಿತ್ತಿ ೧೦ ಸುದ್ಧ ಯಿಪತ್ತನಾಲ್ಕು
11 ವ್ರಿತ್ತಿಯುಂನು ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಡ ವ್ರಿತ್ತಿಯ ವಿವರ ಭಯರವಭಟ್ಟರ ನಂಜನಾಥಭಟ್ಟರ ವ್ರಿತ್ತಿ ೧ ಮಾದವಪ
12 ಟ್ಟಣದ ವಿರೂಪಾಕ್ಷದೇವಗಳ ವ್ರಿತ್ತಿ ೨ ಅವರ ತಂಮಂದಿರುಗಳ ವ್ರಿತ್ತಿ ೪ ಮದೂರ ರಾಯರುಗಳ ವ್ರಿತ್ತಿ ೩ ಮದೂ

[1] ಶ್ಲೋಕ

13 ರ ವಿರೂಪಾಕ್ಷದೇವಗಳ ವ್ರಿತ್ತಿ ೨ ಮಾದವಪಟ್ಟಣದ ಲಕ್ಷ್ಮಂಮಂಣಿಗಳ ವ್ರಿತ್ತಿ ೨ ಮಾದೂರ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರ
ವ್ರಿತ್ತಿ ೨
14 ತೆರಕಣಾಂಬಿ ಲಿಂಗರಸನ ವ್ರಿತ್ತಿ ೧ ಹೊಂನಗೊಂಡನಹಳಿಯ ನಂಜಪ್ಪನ ವ್ರಿತ್ತಿ ೧ ಅಂತು ಇಪ್ಪತ್ತ
15 ಮೂರು ವ್ರಿತ್ತಿಯನು ತತ್ಕಾಲೋಚಿತ ಕ್ರಯದಲಿ ಕ್ರಯಕೆಕೊಂಡು ಆ ಯಿಪ್ಪತ್ತಮೂರು ವ್ರಿತ್ತಿಗೆ ಸಲುವ
16 ಗದ್ದೆಬೆದ್ದಲು ತೋಟ ತುಡಿಕೆ ಸುಂಕ ಸುವರ್ನಾದಯ ಕಳ ಕೊಟಾರ ಆರು ಗೋ ಭೂಮಿಹಳಿ ಹೆಳಿ
17 ಯೂರು ಮುಂತಾಗಿ ಏನುಳ ಸರ್ವಸೋಮ್ಯವನು ಆಗುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ವೀರಯ್ಯದೇವರ ಶಿವಾ
18 ಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಿಹ ಒಡೆಯರುಗಳು ನಾಲ್ವತ್ತು ಒಡೆಯರುಗಳಿಗೆ ಸಲುವ ಸಕಲ ಸಯಿದಾನ ಅಭಿಗರ ಪ
19 ರುಪು ಪದಾರ್ಥ ಶಿವದಾನ ವಿಳೆಯ ಮುಂತ್ತಾಗಿ ಸಲುವುದೆನೆ ಒಡೆಯರುಗಳ ಶ್ರೀಪಾದವನೆ ದೇವರಾಯರವ
20 ರೂ ಸಮರ್ಪಿ[ಸಿ]ಕೊಟ್ಟು ಆ ಸೋಮಹಳಿಯ ಊರಮುಂದೆ ಶಿಲಾಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯ ಕಲ್ಲನು
ತಿದ್ದಿ ನೆ
21 ಡಿಸಿಕೊಟ್ಟವಾಗಿ ಯಿಾ ದರ್ಮದಲೂ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಸಲುಋದು ಎಂದು ಆ ದೇವರಾಯ
22 ನವರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮಶಿಲಾಶಾಸನ । ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾತ್ಸ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ
ದಾನಾತ್ಸ್ವ
22 ರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ ।[1] ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ
24 ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತು ।[1] ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತು ವಸುಂದರಾಂ
25 ಷಷ್ಟಿರ್ವರುಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ : ॥[1]

78 (ಎ.ಕ. IV ಗುಪೇ. 24)

ಸೋಮಹಳ್ಳಿ

ಗ್ರಾಮದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವೃತ್ತಿಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನ

This copper-plate record registers a grant of 12 *vṛittis* of land in the village Bāge-Sōmahaḷḷi situated in Kulugaṇa-staḷa of Terakaṇāmbi-rājya, to god Nañjuṇḍēśvara (1 *vṛitti*) and eleven Brahmins belonging to different *gōtras*, by *mahāmaṇḍalēśvara* Harihara III, the Vijayanagara prince for the merit of his father Dēvarāya (I). The village was converted into an *agrahāra* and named Dēvarājapura.

The details of the date are Śaka 1344, Sōbhakṛit, Srāvaṇa śu. 15, Monday, Lunar eclipse. The eclipse occurred on 1422 A.D., August 2, Sunday and the cyclic year was Śubhakṛit and not Sōbhakṛit.

1 ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರುಷ ೧೩೪೪ನೆ ಸಂದ ವರ್ತಮಾನ
2 ವಾಗಿ ನಡದುಬರುವ ಶೋಭಕೃತುಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶು ೧೫ ಸೋಮವಾರ ಸೋಮ ಗ್ರಹಣ
3 ಪುಂಣ್ಯಕಾಲದಲ್ಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮದಕ್ಷಿಣೋ
4 ತ್ತರಚತುಸ್ಸಮುದ್ರಾಧೀಶ್ವರ ಹಿಂದುವರಾಯಸುಪುತ್ರಾಣಾಂ ಶ್ರೀವೀರಪ್ರತಾಪದೇವರಾ
5 ಯಮಹಾರಾಯರ ಕುಮಾರ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಶ್ರೀವೀರಹರಿಹರರಾಯರು ತಂಮ
6 ತಂದೆ ದೇವರಾಯಮಹಾರಾಯರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತಪುಂಣ್ಯಲೋಕಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ತೆರಕ
7 ಣಾಂಬಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವ ಕುಲಗಣದಸ್ತಳದ ಬಾಗೆಸೋಮಹಳ್ಳಿಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮವಂನು ದೇ
8 ವರಾಯ ವಡೆಯರು ತಂನಾಮದೇಹವಾಗಿ ದೇವರಾಜಪುರವೆಂಬ ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನು

---
[1] ಶ್ಲೋಕ

9 ಮಾಡಿ ಸಹಿರಣ್ಯೋದಕ ದಾನಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನಾಗೋತ್ರದ ನಾನಾನಾಮಧೇಯ
10 ದ ಮಹಾಜನಂಗಳಿಗೆ ಹಂನೆರಡುವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಧಾರೆಯನೆರದುಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮ

ಶಾಸನದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವಿವರ

೧ ಶ್ರೀನಂಜುಂಡೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ವೃತ್ತಿ
೧ ಜೊರುವಜೊತಿಶಿರಿಗೆ
೧ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರಿಗೆ
೧ ದೇವಂಣದೀಕ್ಷಿತರಿಗೆ
೧ ಯಲ್ಲಾಜೋಯಿಸರಿಗೆ
೧ ನರಸಾಜೋಯಿಸರಿಗೆ
೧ ಕೃಷ್ಣಜೋಯಿಸರಿಗೆ
೧ ಅಕ್ಕಾಜೋಯಿಸರಿಗೆ
೧ ಚಂನಕೇಶವಾಚಾರಿಗೆ
೧ ಬಿನಕರಸರವೃತ್ತಿ
೧ ನಾರಶಿಬಟ್ಟರಿಗೆ
೧ ದೇವರಾಯಬಟ್ಟರಿಗೆ

79 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935–29)

ಸೋಮಹಳ್ಳಿ

ಗಂಗಾಧರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಶಿಲಾಮಠದಲ್ಲಿರುವ ತುಂಡುಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ

This fragmentary record seems to register a gift of wet land. All details are lost. The record may be assigned to the 12th century.

1 ಕಲ್ಲುಮಾಡಿ ದಾರಾಪೂ
2 ರ್ವ್ವವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಗದ್ದೆ ೫೦೦
3 ಇದನಳುಪನು ಗಂಗೆಯ
4 ತಡಿಯಲಿ ಕವಿಲೆಯ
5 ಕೊಂದ ಪಾಪದಿ ಹೋಹನು

80 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935–28)

ಮಾದಾಪಟ್ಟಣ

ಮಲ್ಲಾಜಮ್ಮನ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಮ್ರಶಾಸನ

This copper-plate grant in Kannada is engraved on one side of a single copper-plate, while its Tamil version is stated to have been incised on the other side. Since the original cannot be traced, the text of the Tamil record is not available now It refers to the rule of Immaḍi Krishṇa-rāja-voḍeya, the Mysore king and registers a gift of income from *maganmai* which is said to be the customs levied on several specified in-coming and out-going articles of merchandise, by mutual agreement, by several *paṭṭakāras* (merchants?) of the fifty six countries who had assembled at Kṛishṇarāyapēṭe in Koyambattūr, for the maintenance of a *maṭha* and for feeding therein. The *maṭha* was set up by Śaṅkarayya, an agent under *daḷavāyi* Dēvarājayya of Kaḷale, the general and minister of the king, on the bank of the river Kauṇḍinī to the south of the Nañjuṇḍēśvara temple at Nañjanagūḍ. For some articles of merchandise the customs levied was *Kaṇṭhīrāya-guḷige-bēḷe-haṇa* per load, while for others it was *Kaṇṭhīrāya-Viḷāsa haṇa* per load and it was collected on the roads leading to Pālukāḍa-pēṭhe, Koḍuvāyi-pēṭhe, Kollangōḍu-pēṭhe, Nerje-pēṭhe, Veṇṇurakāḍa-pēṭhe, Kabbira-pēṭhe, Amritammana-pēṭhe and Guṇḍlu-pēṭhe. This charter was written (engraved?) by Ānandāchāri.

It is dated Śaka 1673, Kaliyuga 4852, Prajōtpatti, Tulā 26, the *tithi* being *shashṭhi*, Monday, Punarvasu-nakshatra. The details correspond regularly with 1751 A.D., October 28.

1 || ಶ್ರೀ ಪ್ರಸಂನನಂಜುಂಡೇಶ್ವರಸ್ವಾಮೀ ಸಹಾಯಂ ||
2 ಶುಭಮಸ್ತು || ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ | ರಿಪುಕುಲತರುವಿಚ್ಛೇದನಕುಠಾರ ಚಪ್ಪಂ |
3 ನದೇಶಾಧಿಪರಿಂ | ಕಪ್ಪವಕೊಂಡು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಧರ್ಮದೊಳ್ ವಿಖ್ಯಾತಿಯ ಪಡೆದು ಮೆರೆಯುವ
4 ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ | ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ | ರಾಜಾಮಾರ್ತಾಂಡ | ರಾಜಗಂಭೀರ ರಾಜಕುಲಮನೋ
5 ಭಯಂಕರರಾದಂತ್ಥಾ | ಕ್ಷಮೆಯೊಳ್ ಧರ್ಮರಾಯ | ಶಕ್ತಿಗೆ ಭೀಮ | ಶಸ್ತ್ರದೊಳರ್ಜುನ ತುರಗಕ್ಕೆ
6 ನಕುಲ | ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಸಹಾದೇವ | ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ | ಚೆಲ್ವಿಗೆ ಮನ್ಮಥನಾದಂತ್ಥಾ | ಕಂಡನಾಡಕೊಂ
7 ಡು | ಕೊಂಡನಾಡ ಕೊಡದ | ಮಂಡಲಿಕರ ಗಂಡನಾದಂತ್ಥಾ | ಮಹೀಶೂರ ರತ್ನಸಿಹ್ಯಾಸನಾಧೀ
8 ಶ್ವರ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜವಡೆಯರ್ಯ್ಯನವರು ಪೃಥ್ವಿಸಾಂ | ಬ್ರಾಜ್ಯಮಂಗೈಯುತ್ತಿರಲು | ಯಿವರ
9 ಕಾರ್ಯ್ಯಕರ್ತ್ತರಾದ | ಕಳಲೆ ದಳವಾಯಿ ದೇವರಾಜೈಯನವರ ಕಾರ್ಯ್ಯಪ್ರವೀಣರಾದ
10 ಶಂಕರೈಯ್ಯನವರು ಕೊಯಂಬುತ್ತೂರು | ಆನೆಮಲೆ ಗುರಿತನ ಪಾರುಪತ್ಯ ಸುಂಕ ಪೊಂಮ್ಮು
11 ದೇವಸ್ಥಾನ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲಾಧಿಕಾರಲು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಯಿರುವಲ್ಲಿ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ
12 ೧೬೭೩ ಕಲಿಯುಗ ೪೮೫೨ ಸಂದ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಸಂವತ್ಸರದ ತುಲಾಮಾಸ ೨೬ನೆ ತೇದಿ ಷಷ್ಠಿ
13 ಯೂ ಸೋಮವಾರ ಪುನರ್ವಸೂ ನಕ್ಷತ್ರ | ಶುಭನಾಮಯೋಗಲೂ ಕೂಡಿಯಿರುವ | ಯೀ ಶುಭ
14 ದಿನದಲ್ಲಿ ಕೊಯಂಬುತ್ತೂರ ಕೃಷ್ಣರಾಯಪೇಠೆಯಲ್ಲೂ | ನಾಲ್ಕುದಿಕ್ಕಿನ ಐವತ್ತಾರು ದೇಶದ
15 ಯೆಂಟು ಬಗೆ ಪಲರು ಪಟ್ಟಕಾರರು ಕೂಡಿ ಧರ್ಮಶಾಸನದ ಪಟ್ಟೆಯುವ ಬರೆಸಿಕೊಟ್ಟ ಕ್ರಮ
16 ವೆಂತೆಂದರೆ | ಮೋಲುಸೀಮೆ ನಂಜನಗೂಡಲಿನಲ್ಲಿ | ಶ್ರೀ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಗುಡಿಗೆ ದಕ್ಷಿ
17 ಣ ಭಾಗದ ಕಉಂಡಿನಿನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಶಂಕರೈಯ್ಯನವರ ಉಭಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮಠದ ಧ
18 ರ್ಮ್ಮಕ್ಕೆ ಸಾರೋದ್ಧಾರವಾಗಿ ಅಂನಧಾನ ನಡದು ಬರೂ ರೀತಿಗೆ ನಾಉ ಮಗಮೆಯ ಉಂಟುಮಾ
19 ಡಿದ ವಿವರಾ | ಪಾಲುಕಾಡಪೇಠೆ | ಕೊಡುವಾಯಿಪೇಠೆ | ಕೊಲ್ಲಂಗೋಡುಪೇಠೆ | ನೆರ್ಜೆಪೇಠೆ | ಮಂ
20 ಣೂರಕಾಡಪೇಠೆ | ಕಬ್ಬಿನಪೇಠೆ | ಅಮೃತಂಮನಪೇಠೆ | ಗುಂಡ್ಲಪೇಠೆ ಯೀ ಉಭಯ ಮಾ
21 ರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾಉ ವ್ಯಾಪಾರವ ನಡಸುವ | ಜಉಳಿ | ನೂಲು | ಅಡಕೆ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು | ಗಂಧದ ಕೊ
22 ರಡು | ಅರಗು | ಜೀರಿಗೆ ತುಪ್ಪ | ಕುಸುಂಬೆ | ಅರಿಸಿನ | ಮೆಣಸು | ಶುಂಠಿ ಪಲಸರಕು ಮೊದ
23 ಲಾದ ಹೋಗಿಬರುವ ನಿಜಹೇರು ೧ಕ್ಕೆ ಕಂಠಿರ್ರಾಯಗುಳಿಗೆ ಬೇಳೆ ಹಣಊ | ಯಿದಲ್ಲದೆ | ವೀಳ್ಯ
24 ದೆಲೆ | ಬೆಲ್ಲ | ಉಪ್ಪು | ಉದ್ದು ಮೊದಲಾದ ಮೂಲೆ ನಿಜಹೇರು ೧ಕ್ಕೆ ಕಂಠಿರ್ರಾಯ ವಿಳಾಸದ
25 ಹಣಉ | ಯೀ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ | ಯೀ ಮಗಮೆಯಂನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಂನಸತ್ರದ ದರ್ಮ
26 ಉ ಆಚೆಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ನಡವ ರೀತಿಗೆ | ನಾಉ ಯಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಸನ್ಮತಿಸಿ ಬರಕೊಟ್ಟ
27 ಧರ್ಮಶಾಸನದ ಪಟ್ಟೆಯ || ಯೀ ಧರ್ಮವ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು
28 ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಭೋಗಸಂಪಂನರಾಗಿ ಯಿರಲುಳವರು | ಯೀ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನವಾಗಿ
29 ನಡದವರು ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಂಹ್ಮಹತ್ಯ | ಶಿಶುಹತ್ಯ | ಸ್ತ್ರೀಹತ್ಯ | ಅಶ್ವಹತ್ಯ |
30 ಗೋಹತ್ಯಾದಿ ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲುಳವರು | ಯೀ ಧರ್ಮವಲ ಪರಿಪಾ
31 ಸಿ ನಡಸುವಂತ್ಥಾವರು ದೇವಪ್ರಸಾದ ಗುರುಪ್ರಸಾದ ಉಂಟಾಗಿ ಸುಖದಲಿ ಯಿರಲು
32 ಳ್ಳವರು | ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ | ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ | ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ
33 ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ್ |[1] ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ | ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ |
34 ದಾನಾತ್ ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ | ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ ||[1] || ಐನೂರು ಕುಡಿ ಪಾ
35 ಟದ ವರ್ತಕರು | ೨೪ ಮನೆ ತೆಲುಗಶೆಟ್ಟಿಗಳು | ದೇವಾಂಗದ ಶೆಟ್ಟಿಗಳು || ದೇಶದವರು
36 ಬಣಜಿಗರು | ೧೨ ಕುಡಿಪಾಟದ ವರ್ತಕರು | ಪೆಡಸಿಂಧೂರವರು ಅಲ್ಲಿತ್ತೊರೆಯ

[1] ಶ್ಲೋಕ

37 ವರು । ವೈಶ್ಯ ಸಾಮಿಶೆಟ್ಟಿ ಮೊದಲಾದ ವರ್ತಕರು ಮುಂತಾದ ಸಕಲವರ್ತಕರ ಮೊ
38 ಪ್ಪಿತಾ ॥ ಶ್ರೀ ॥ ಯೀ ಪಟ್ಟಿಯುವ ಬರೆದವ ಆನಂದಾಚಾರಿ ॥
39 ಶುಭಮಸ್ತು ॥

81 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1935-30)

ಚಿಕ್ಕಣಾಪುರ

ಪಾಳುಗ್ರಾಮ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಲ್ಲು.

This registers the gift of the village Chikaṇṇahaḷḷi, a hamlet of Kāchagauṇḍana Mādahaḷḷi situated in the Terakaṇāmbi-nāḍ, by the *mahāmaṇḍalēś vara* Vīra Nañjarāya-oḍeya as *umbaḷi* for the food offerings every Tuesday to god Aṅgaḍiya Vīrabhadra of Terakaṇāmbi. At the rate of 5 *haṇas* to be spent on every Tuesday, for 54 such days in the year, the cost would be 270 *haṇas* or 27 *hons* which was the annual revenue of the gift village, payable to the royal treasury. Vīra Nañjarāya-oḍeya, the donor in this record, was the chief of Ummattūr at this time.

The record is dated Śaka 1404, Kali year 4582, Phālguṇa śu. 1. No cyclic year is given. Kali 4582 is the same as Śaka 1403 expired or Śaka 1404 current. In this year the details of the date given corresponded to 18th February, 1482 A. D.

1 ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕ
2 ವರುಸ ೧೪೦೪ನೆ ಸಂದ ಕಲಿವರುಷ ೪೫೮೨ರ ಸಂದ ಇ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಾಲ್ಗುನ ಶು ೧ಲು ಶ್ರೀ
3 ಮನ್ಮಹದೇವದೇವೋತ್ತಮಂ ಶ್ರೀತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ಅಂಗಡಿಯ ವೀರಭದ್ರದೇವರ ಶ್ರೀಚರಣ . . . .
4 . . . . ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವೀ
5 ರನಂಜರಾಯಒಡೆಯರು ಶ್ರೀ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ಅಂಗಡಿಯ
6 ವೀರೆದೇವರಿಗೆ ಮಂಗಳವಾರದ ನಯಿವೇದ್ಯಕೆ ಮಂಗಳವಾರ ೧ಕೆ ಅಯಿದು ಹಣವಿನ ಲೆಕದ
7 ಲಿ ವರುಷವೊಂದಕೆ ವಾರ ಅಯಿವತ್ತುನಾಲ್ಕಕೆ ಯಿಪ್ಪತ್ತೆಏಳು ಹೊಂನಿನ ತೆರಕಣಾಂಬಿ
8 ಯ ನಾಡ ಕಾಚಗೌಂಡನ ಮಾದಹಳಿಯ ಕಾಲುವಳಿಯ ಚಿಕಂಣನಹಳಿಯನೂ ದಿವ್ಯ ಶ್ರೀಕಾ
9 ರ್ಯಕ್ಕೆ ಅರಮನೆಯ ಭಂಡಾರಕೆ ಸಲುವ ಪ್ರಮಾಣಿನ ಕುಳದ ೨೭ ಹೊಂನಿನ ಗ್ರಾಮವನೂ ಆ ತೆರ
10 ಕಣಾಂಬಿಯ ಅಂಗಡಿಯ ವೀರಭದ್ರದೇವರ ಶ್ರೀಚರಣಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಸಿಲಾಶಾಶನಕಲನೂ ಕ
11 ಡಿಸಿಕೊಟ್ಟೆವಾಗಿ ಆ ಗ್ರಾಮಕೆ ಸಲುವ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಕಲ ನಡಸಿದೆವಾಗಿ ಆ ಗ್ರಾಮಕೆ ಸಲುವ ಗದ್ದೆ
12 ಬೆದ್ದಲು ಸುಂಕ ಸುವರ್ಣಾದಾಯ ನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪಜಲಪಾಷಾಣಅಕ್ಷೀಣಿಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯ
13 ಗಳೆಂಬ ಅಷ್ಟಭೋಗತೇಜಸ್ವಾಂಮ್ಯ ಸರ್ವಸ್ವಾಮ್ಯಸಹವಾಗಿ
14 ಸಹಿರಣ್ಯೋದಕದಾನಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ಅಂಗಡಿಯ ವೀರಭದ್ರ
15 ದೇವರುಂಬಳಿಯಾಗಿ ಮಂಗಳವಾರದ ನಯಿವೇದ್ಯಕೆ ಸಲುವುದೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಶಿಲಾಶಾಸನ ॥ ದಾನಪಾಲನಯೋ
16 ರ್ಮಧ್ಯೆ ದಾನಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ । ದಾನಾತ್ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ[1]
17 ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ್ತು ವಸುಂಧರಾ । ಷಷ್ಟಿವರುಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾ
18 ಂ ಜಾಯತೆ ಕ್ರಿಮಿ ॥[1]

[1] ಶ್ಲೋಕ

82 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 83)

ಹಳ್ಳದ ಮಾದಹಳ್ಳಿ

ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

This damaged epigraph records a further grant of land, since it was felt that the earlier grant was insufficient, by Kētapa-gāvuṇḍa, son of Yaraṅga-gāvuṇḍa to god Sōmēśvara of Bendavāḍi. The record, in characters of the 10th century, is dated the year Manmatha, Sunday, Sankrānti, other details being lost.

1 . . . . . . ಶ್ರೀ . . . . ರ್ಜನದೇವರ್ಗ್ಗೆ
2 . . . . ಮನ್ಮಥ
3 ಸಂವತ್ಸರದ . . . . ಯರದಿ
4 ಮತ್ತಣ್ಡರಿಲ . . . .
5 ಯರಙ್ಗಗವುಣ್ಡನ ಮಗ ಕೇತಪಗಾವುಣ್ಡನುಂ ರ . .
6 ಮಾತ್ತಣ್ಡದೇವಜ್ಜಿಯು ಮೆಂಚ್ಚಿ ಬೆನ್ದವಾಡಿಯ ಸೋ
7 ಮಶಿವರಂ ಬರಿಸಕ್ಕೆ ಸಿವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಕೊ
8 ಟ್ಟ ಭೂಮಿ ನೆಱೆಯದೆನ್ದು ಮತ್ತ ಕಿಱಿದು ಭೂ
9 ಮಿಯ ಆದಿತ್ಯವಾರಂ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಯೆನ್ದು ಮ
10 ರಣಮನಾನ್ತು . . . . ದಿಲೆವಪಿನ್ದ
11 . . . . ಕೊಟ್ಟರ್ ಕೊ
12 . . . .

83 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 84)

ಹಳ್ಳದ ಮಾದಹಳ್ಳಿ

ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಕಡೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

This 11th century record seems to state that Tātaṇṇa, born to Toreyara Māraṇṇa and Annavveyakka, of Paṟemeyara-kula granted a cow and a perpetual lamp for the worship of the god Mādhava and caused a flower-garden to be laid. The exact import of the record cannot be made out.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತ್ ಪಱೆಮೆಯರಕು
2 ಲದ ತೊರೆಯರ ಮಾರಣ್ಣಗಂ ಅನ್ನವ್ವೆಯಕ್ಕಂಗಂ ಪುಟ್ಟಿ
3 ದ ವರ ತಾತಣ್ಣ ಪಡಿಗೆಱೆಯ ಪೆಸದಿಬೆದ್ಯ ಗ್ರಹಮಾಸರು
4 ಮಾತ್ರಕೆಯಕ್ಕವಾವಿನಾಯಕನ ವಿದಾತ್ತ ಶ್ರೀ ಮಾದವಯ
5 ದೇವಗೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಆ ಕವಿಲೆಯ ಬಿಟ್ಟ ನನ್ದನವನ ಮಾ
6 ಡಿಸಿ ನಂದಾದೀವಿಗೆಯುಂ ಮಾಲೆಪೂವ ನದಿಯ ಸಿಲಬೆಣ್ಡೆ
7 ತ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿರ್ಯ . . ನದೊಳು ಸಂಸಾರವ ತೊಱೆ . .
8 ಗೆ ಬೆಸಗೆಯ್ದುಮವರ ದಸನಿನ್ದದ ಪೆಸರ . . . .

84 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 82)

ಅವುತುಗೊಂಡಹಳ್ಳಿ

ಬಸವನಗುಡಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮಕಡೆ ನೆಟ್ಟ ಶಾಸನ

This damaged inscription registers the grant of a village probably to Mṛityuñjaya-voḍeya by Vāgarasa under the orders of Tusyambakāna-voḍeya during the reign of the Vijayanagara king, Sadāśivarāya. It refers to Avaḷatanagoṇḍahaḷḷi which appears to be the gift village.

The date given is Śaka 1558, Parābhava, Kārttika ba. 1. The details are irregular since the Śaka year does not correspond with the cyclic year. Even if the Śaka year were a mistake for 1528, it would be too late a date for Sadāśivarāya.

1 ಶುಭಮಸ್ತು ಶ್ರೀ ಜಯಾಭುಧಿ ಸಲಿವಾಹನಸಕವರುಸಕೆ ಸಲು
2 ವ ಸ ೧೫೫೮ಕ್ಕೆ ಸಲುವ ಪರಾಭವಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತೀಕ ಬ ೧ ಲು ಸದಾಸಿವ
3 ರಾಯ ಮಹಾರಾಯರ ಪದಪದಿಂದ ತುಸ್ಯಂಬಕಾನವೊಡೆಯರ ನಿರೂ
4 ಪದಿಂ ವಾಗರಸರು ಕೊಣ . . . . ಮ್ರುತ್ಯುಂಜೆಯವೊಡೆಯರಿಗೆ
5 . . . . ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಯಂತೆಂದರೆ ನಂಮ ವಿಜೆಯ
6 . . . . ಅವಳತನಗೊಂಡಹಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಾಮ ೧ ನು ನಿನಗೆ . .

85 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 36)

ಹಳ್ಳದಪುರ (ಬೇಚಿರಾಕ್)

ಬಸವನ ಗುಡಿ ಬಳಿ ಇರುವ ಶಾಸನ

This inscription belongs to the reign period of the Vijayanagara king, Sadāśivarāya. It records the gift of the village Haḷḷadapura in Kallahāḷiya-staḷa of Terakaṇāmbi-sime as an *agrahāra* to Lakshmīpati-ayya of Yajuś-śākha and Āpstambha-sūtra by Vidyādhara-mahāpātre-arasu who had been given that Sime for *nāyakatana* by the king. The grant was made for the merit of his mother whose name is not clear.

The details of date given in the inscription, *viz.*, Śaka 1472, Sādhāraṇa . . . . 5, are insufficient for verification. The corresponding year would be 1550–51 A.D.

1 ಶುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾ[ಲಿವಾಹನ ಶಕವ]
2 ರ್ಷ ೧೪೭೨ ಸಂದು ವರ್ತಮಾನ ಸಾಧಾರಣಸಂವತ್ಸ[ರ] . . .
3 ಜಿಲ್ಲೂ ಶ್ರೀಮತು ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರದೇಉ ಚರಣು ಶರಣು . .
4 ವಿದ್ಯಾದರಮಹಾಪಾತ್ರೆಅರಸುಗಳು ಯಜುಶ್ಯಾಖೆಯ ಆಪಸ್ತಂಭ . .
5 ಲಕ್ಷ್ಮಿಪತಿಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಗ್ರಹಾರದ ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಕ್ರಮ . .
6 ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ರತಾಪ ಸದಾಶಿವ
7 ರಾಯರು ಪೃಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂ ಮಾಡುತ್ತಂ ಯಿರಲಾಗಿ ನವಗೆ ನಾಯಕತನಕೆ ತೆ
8 ರಕಣಾಂಬಿಯ ಸೀಮೆಯ ಕಲ್ಲಹಾಳಿಯಸ್ತಳದ ಹಳ್ಳದಪುರದ ಗ್ರಾಮ
9 ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗಳು ಅ . . ಹದೇವಿಅಂಮನವರಿಗೆ ಧರ್ಮ್ಮವಾಗಬೇಕೆಂದು
10 . . ಶಿ ಪುಣ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಉ ನಿಮಗೆ ಸಹಿರಂಣ್ಯೋದಕ ದಾನಧಾರಾಪೂರ್ವಕ
11 ವಾಗಿ ಸದ್ಯಃ ಪರಿಘೇದವಾ[ಗಿ] ಅಗ್ರಹಾರವಾಗಿ ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟೆವಾಗಿ . .
12 ಮದಪೂರ್ತ ತೆರಿಗೆ ಗ ೫೫ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲು ಅಯಿವತ್ತೈದು ವರಹ

13 ದ ಚತುಸ್ಸೀಮೆ ಒಳಗುಳ್ಳ ಗದ್ದೆ ಬೆದ್ದಲು ತೋಟ ಸುಂಕ ಸುವರ್ನಾದಾಯ
14 . . ಮುಂತಾದ ಸರ್ವ ಆದಾಯವನು ಅಕ್ಷೀಣಿ ಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟಭೋಗ
15 ತೇಜಸ್ವಾಮ್ಯವನೂ ಕಲ್ಲಹಾಳಿಯ ಕಲ್ಲಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಖ ೧
16 ದನೂ ಆದಿಕ್ರಯ ದಾನ ಪರಿವರ್ತನೆ ಸಲುವಂತಾಗಿ ನಿಂಮ ಪುತ್ರ ಪೌತ್ರ
17 ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿಗಳಾಗಿ ಸುಖದಿಂ ಅನುಭವಿ
18 ಸಿ ಬಹಿರಿಯೆಂದು ವಿದ್ಯಾದರಮಹಾಪಾತ್ರೈಅರಸುಗಳು
19 ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಗ್ರಹಾರವಾಗಿ ಧಾ
20 ರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಳ್ಳದಪುರದ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರ . .
21 . . . .

86 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 39)

ವೀರನಪುರ

ಮಾರೀಚಾವಡಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

This inscription, damaged towards the end, refers to the grant of the hamlet called Pura as *guttige* to Vīraya, son of Basavaya of Koṇanūr by Chikka Nañjayya-arasu who made this grant by orders of Side-Rāūta. The village had been left uncultivated and deserted for a long time and the donee had it resettled after clearing the overgrowth and cultivating the land. Hence, it was donated to him for a fixed sum as *guttage*. The details are, however, lost.

The inscription is in characters of the 16th century and the details of the date—Śubhakṛit, Kārttīka, śu. 1–are insufficient for verification.

1 ಶುಭಕ್ರಿತು ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತೀಕ ಶು ೧ಲು ಸಿದೆರಾಉತರ ನಿರೂಪದಿಂ[1]
2 ಚಿಕ್ಕನಂಜಯಅರಸರು ಕೊಣನೂರ ಬಸವಯನ
3 ವೀರಯಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪುರ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಸಿಲಾಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ
4 ನಂಮ ಊರ ಕಾಲುವಳ್ಳಿಯ ತೆಂಕಣ ಪುರವು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಭೂಮಿಸೀ
5 ಮೆ ಸಾಗದೆ ವೊಕ್ಕಲು ಕಟ್ಟದೆ ಹಾಳುನತ್ತವಾಗಿ . . . .
6 . . ಬೆಳದು ಪಾಳುಬಿದ್ದು ಯಿದ ಪರನಂದ ಆ ಹಳು ಸೀಮೆಯಾಗಿ ಯಿದದನು ಗಿಡವ
7 ಕಡದು ಹಳ್ಳ ಉತ್ತು ಹೊಸ್ತಾಗಿ ಭೂಮಿ ಸೀಮೆಯನು ಕಂಡು ಪುರನು ಕ
8 ಟ್ಟಿ ವೊಕ್ಕಲ ಹೆಳಹಿ ಭೂಮಿಯನು ಹೊರಹುಮಾಡಿಕೊಂಡು ತೆಜುಮರಿಯಾ
9 ದಿಯಲಿ ಪ್ರಾಹಿನಿಂದ ಗುತ್ತಗೆಯಾಗಿ ಸಿಲಾಶಾಸನವನು ಬರಸಿಕೊಟ್ಟೆವಾಗಿ
10 ಅ ಪುರಕ್ಕೆ ಸಲೂವ ಚತುಸ್ಸೀಮೆ ವಿವರ . . . .
11 ಅಜಿಬಿಟು . . . . ಉ . . . .
12 ತೆಂಕಲು ಯಿಂತೀ ಚತುಸೀಮೆಯೊಳಗುಳಂಥ ಗದ್ದೆ ಬೆದ್ದಲು ತೋಟ ತುಡಿಕೆ ಕುಳ ಕೊಟಾ
13 ರ ಸುಂಕ . . ಕಾಯುವ ನಮಗೆ . . . ಚರಾದಾಯ ಮಗ್ಗಮನೆ ಅಡುದೆರೆ . . . ಕಪ್ಪಕಾಣಿಕೆ . .
14 ನು ಬೆಸವೊಕಲು ಮುಂತಾದ ಏನು . . . .
15 ವಿಸಿಕೊಂಡು . . . .

(ಮುಂದೆ ಸವೆದುಹೋಗಿದೆ)

1 ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ '೦' ಗುರುತಿದೆ.

87

ವೀರನಪುರ

ಊರಮುಂದಣ ಬಾವಿಕಟ್ಟೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ಶಾಸನ

This is dated Śaka 1782, Raudri, Jyēshṭha śu. 15 corresponding to 1860 A.D., June 3. It states that the well, by the side of which the epigraph is set up, is the gift of Mallappa and Mādappa, sons of Mūḍluhaṭṭi Mādappa of Vīranapura.

1 ಶಾಲಿವಾಹನಶಖವರುಷ
2 ೧೭೮೨ನೆ ರವುದ್ರಿ ಸಂ॥ರದ ಜೇಷ್ಟ
3 ಶುದ್ಧ ೧೫ಲ್ಲು ವೀರನಪುರ ಮೂ
4 ಡ್ಲುಹಟ್ಟಿ ಮಾದಪ್ಪನವರ ಮಕ್ಕ
5 ಳು ಮಲ್ಲಪ್ಪ ತಂಮು ಮಾದಪ್ಪ ಇವ
6 ರುಗಳ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾದ ಯೀ
7 ಭಾವಿ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆಯು ಮಾಡ್ಲಪ್ಪಟ್ಟಿತು

88

ನಳೂರು

ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ವೀರಗಲ್ಲು

This damaged here-stone refers to the reign of Kaḍḍāṇe and to a fight by Siṅgavemma-rasa. A certain Koṅgeḷi is also mentioned. The name of the hero and other details are lost. The record is not dated. It is in characters of the 8th century.

ಎಡಗಡೆ

1 ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಕಡ್ಡಾ
2 ಣೆ

ಬಲಗಡೆ

3 ಪೃಥುವೀ [ರಾ*]ಜ್ಯಂಕೆಯೆ
4 ಸಿಙ್ಗವೆ[ಮ್ಮ]ರಸರ್ ಕಾದು
5 . . . [ಙ್ಗ]ಕೊಙ್ಗೆಳಿವೇ
6 . . . ವೊರಗೆತ್ತಿ
7 ದೊರ್

89 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 37)

ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ

ಊರ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This damaged record registers a grant of *kalupaṭṭa* of Kuḍagu-nāḍ by *mahāpradhāna*, *sarvādhikāri*, Śrīraṅga-ḍaṇāyaka and probably also Saṅkara-gāvuṇḍarasa of Koluga ṇa, the *mahā-*

prabhu of Hiriya-nāḍu, for the daily services of god Vijayanārāyaṇa.

The record is dated Śaka 1123, Vishu, Bhādrapada ba. 8, Ādivāra, Mṛigaśira-nakshatra when the Hoysaḷa king Nārasimhadēva is stated to be ruling the kingdom. If the Śaka year is a mistake for 1143, the *tithi* would correspond to 1221 A.D., September 11, Saturday, Ārdrā-nakshatra.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ[ನಾರ]ಸಿಂಹದೇವರು ಪ್ರಥುವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರೆ ಶ್ರೀಮತು
2 ಹಿರಿಯನಾಡ ಮಹಾಪ್ರಭು ಕೊಲುಗಣದ ಸಂಕರಗಉಂಡರಸ ತುಪ . . . .
3 ರು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನಂ ಸಬ್ಬಾದಿಕಾರಿ ಬಾಹತರ ನಿಯೋಗಾದಿ[ಪತಿ] ಪರಮಾವಿ . . . .
4 . . . . . . ತಾದಪತಿಸಕಲಲಘುಮಿಪತಿ ಶ್ರೀಲೀಲಾಗತರುಮಾ
5 ದೇವರ ದೇವಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮಾರಾಧಕರುಮಪ್ಪ . . ಮಾ . . . . ಗಾಪಣ ಶ್ರೀ
6 ರಂಗಡಣಾಯಕರು ಕುಡುಗುನಾಡ ನವ . ವೀರ ಶ್ರೀವಿಜಯನಾರಾಯ
7 ಣದೇವರಿಗೆ ನಿತ್ಯಸಮಾರಾಧನೆ ಚಂದ್ರಾರ್ಕತಾರಂಬರ ಸಲುಂವಂತಾಗೆ ಆ
8 ನಾಡ ಕಲುಪಟ್ಟವನು ಸಕವರುಷ ೧೧೨೩ನೆಯ ವಿಷುಸಂವತ್ಸರದ
9 ಭಾದ್ರಪದ ಬಹುಳ ಅಷ್ಟಮಿ ಆದಿವಾರ ಮ್ರಿಗಶಿರ
10 . . . . ವನು ಚತುಸ್ಸೀಮಾನ್ತರ ವಿಸಿಷ್ಟ ಬಾ[ಧಾ]ಪರಿ
11 [ಹಾರ]ವಾಗಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು . . . . ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ
12 ಹರೇತಿ ವಸುನ್ಧರಾಂ ಷಷ್ಟಿರ್ವರುಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯ
13 ತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ[1] ಶ್ರೀ

90 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 38)

ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ

ಊರ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿರುವ ವೀರಗಲ್ಲು

This epigraph, dated Śaka 1132, Vikṛita, Āśvayuja ba . . , Thursday, registers the death of some hero (name lost), son of Harada-gauḍa, while slaying a tiger. The Hoysaḷa king Nārasiṁha is stated to be ruling the kingdom. If the Śaka year is a mistake for 1152, the details correspond to 1230 A.D., September 26 or, October 3, the *tithi* being either ba. 3 or ba. 10.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಖವರುಷ ೧೧೩೨ ವಿಕ್ರುತು ಸಂವತ್ಸರದ ಆಸಯುಜ ಬಉ
2 ಳ . . ಗುರುವಾರ[ದ]ಲು ಶ್ರೀ ನಾರಸಿಂಹದೇವರು ಪೃಥುವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯಿದ ಪಟ್ಟ
3 ದಕಾ . . . ಹರದಗೌಡನ ಸುಪುತ್ರ . . . ಹುಲಿಯನಿರಿದು
4 . . . . ಸಂದನು

91 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 40)

ಸಂಪಿಗೆಪುರ

ಮನೆಯೊಂದರ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ

The record states that at the instance of Ṭirumalarājayya, Rāmānujayya gave to Mariyaṇṇa,

---

[1] ಶ್ಲೋಕ

his own son, Sampagepura hamlet of Kabbaḷi, as an *umbaḷi*, together with all the rights pertaining thereto.

The date of the grant is given as Śaka 1532, Sādhāraṇa, Kārttika śu 1, the equivalent of which would be October 7, 1610 A.D.

1 ಸುಭಮಸ್ತು । ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜೆಯಾಭ್ಯುದಯ ಸಾಲಿವಾಹನ
2 ಸಕವರುಷ ೧೫೩೨ ಸಂದ ವರ್ತಮಾನ ಸಾಧಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತೀಕ
3 ಶು ೧ಲು ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ ಶ್ರೀಮದ್ವೇದಮಾರ್ಗಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾ
4 ಚಾರ್‍ಯರಾದ ಉಭಯವೇದಾಂತಚಾರ್‍ಯರಾದ ರಾಮಾನುಜೈಯ್ಯನವರು ತಿರುಮಲರಾಜಯ್ಯ
5 ನವರ ನಿರೂಪದಿಂದ ನಂಮ ಕೊಮಾರನಾದ ಮರ್ರಿಯಂಣಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮಸಿಲಾಸಾದನ
6 ದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ ನಂಮ ಕಬ್ಬಳಿಯ ಕಿಳಿಯ ಗ್ರಾಮ ಸಂಪಗೆಯಪುರದ ಗ್ರಾ ೧ದನು ನಿನಗೆ
7 ಉಂಬಳಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟೆವಾಗಿ ಯಿಾ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಉಳ್ಳ ಚತ್ತುಸೀಮೆವಳಗಣ ಗದ್ದೆ ಬೆದ್ದಲು ತೋಟ ಅಡುಉ
8 ಮನೆ ಸರ್ವ್ವಸ್ವ . . ಸರ್ವ ಆದಾಯವನು ಆಗುಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿ
9 ಯಾಗಿ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಪಾರಂಪರೆಯಾಗಿ ಯಿಾ ಗ್ರಾಮ[ವ]ನು ಕೊಡಗಿಯಾಗಿ ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ
10 ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವರಿ ಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಸಿಲಾಸಾದನ ಶ್ರೀ

92

ಸಂಪಿಗೆಪುರ

ಅರ್ಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹಿಂದೆ ಗೋಡೆಗೆ ಒರಗಿಸಿರುವ ಶಾಸನ

This inscription in characters of the 9th century A.D. seems to register a money grant received by the *mahājanas* of Kammaḻi, probably from the villages of Koṅgaḷke, Pudigaṟe, Koṇavur and their own village, and made it over for the maintenance of the tank, temple, *basadi*, public hall (*ambala*) and the guests.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕಮ್ಮೞಿಯುದ ಮಹಜನಂ ಗ್ರಾಮ ಸಮು
2 ದಯಮಾಡಿ ಪಡೆದ ದಾನ ಕೊಙ್ಗಳ್ಕೆಯ ಪುದಿಗ
3 ಱೆಯ ಕೊಣವುರ ತಮ್ಮುರ ಪಡೆದ ದನಂಮ ಕೆಱೆ
4 ಗ ದೇಗುಲಕ್ಕ ಬಸದಿಗ ಅಮ್ಬಲಕ್ಕ ಅತಿತಿಗಂ ಕೊಟ್ಟರ್
5 ಇಸ್ತಿ[ತಿ*]ಯುನಱಿದು ಕೊಳ್ವೊನು ಕೊಳ್ಗೆ ನ್ದು ಪೇೞ್ದನು
6 ವಾರಣಾಸಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಯುಮನೞಿದ ಪಪ
7 ಅಕ್ಕು ಅಗ್ರಹರಕ್ಕೆ ಪೊರಗು ◯

93

ಹೂರದಹಳ್ಳಿ

ಮಾರಿಚಾವಡಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

This record, belonging to the reign of the Vijayanagara king Sadāśivarāya-mahārāya, registers the grant of the village Hūradahaḷḷi to the god Gōpālakṛishṇadēva of Terakaṇāmbe by *mahā-maṇḍalēśvara* Avubhaḷarājayyadēva-mahā-arasu, for the merit of his father Siṅgarājayya and the king. The donor is said to have received Terakaṇāmbe for his *nāyakatana*.

The record is dated Śaka 1475, Krōdhi, Kārttika śu. 1 which corresponds to 1553 A.D., October 8.

1 ಶುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾ[1]
2 ಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರು
3 ಷ ೧೪೭೫ ಸಂದು ವರ್ತ್ತಮಾನ ಕ್ರೋಧಿ ಸಂವ
4 ತ್ಸರದ ಕಾರ್ತ್ತಿಕ ಶು ೧ ಲು ಶ್ರೀಮಂನ್ ಮಹಾಮಂ
5 ಡಳೇಶ್ವರ ಮಾಹರಾಜ ಅವುಭಳರಾಜಯ್ಯದೇವ ಮಹಾ
6 ಅರಸುಗಳೂ ತೆರಕಣಾಂಬೆಯ ಗೋಪಾಲಕ್ರಿಷ್ಣದೇ
7 ವರಿಗೆ ಸರ್ವಮಾಂನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದ ಶಿಲಾಶಾಸನದ
8 ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಂನ್ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪ
9 ರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ರತಾಪ ಸದಾಶಿವರಾಯ ಮಹಾರಾಯರು
10 ಪ್ರಿಥ್ವಿ ರಾಜ್ಯಂ ಮಾಡುತ್ತ ಯಿರಲಾಗಿ ನಂಮ ನಾಯಕತನಕ್ಕೆ ಪಾಲಿಸ್ತ
11 ತ್ತೆರಕಣಾಂಬೆಯೊಳಗಣ ಹೊರದಹಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಾಮ ೧ ೫ ಚತು
12 ಸೀಮೆಯೊಳಗಣ ಅಷ್ಟಭೋಗ ಸಹವಾಗಿ ಗೋಪೀನಾಥದೇವರ ಅಂ
13 ಗರಂಗವೈಬೋಗ ಅಮ್ರುತ್ತಪಡಿಗೆ ಶಲವಾಗಿ ಸದಾಶಿವರಾಯ
14 ಮಹಾರಾಯರಿಗು ನಂಮ ತ್ತಂದೆ ಸಿಂಗರಾಜಯ್ಯಗು ಪುಂ
15 ಣ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಹಿರಂಣ್ಯೋದಕದಾನಧಾರಾಪೂರ್ವ
16 ಕವಾಗಿ ಕೊಟಿವಾಗಿ ಹೊರದಹಳಿಗ್ರಾಮವನು ಗೋಪೀನಾಥದೇ
17 ವರಿಗೆ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿ ಆಗಿ ಸಲೂದು ಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟ
18 ಶಿಲಾಶಾಸನ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮಧ್ಯೆ ದಾನಾ
19 ಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ ದಾನಾತ್ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ
20 ಪದಂ[2]

94 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1934–44)

ಪಡುಗೂರು

ಆಂಜನೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ನೆಟ್ಟಕಲ್ಲು

This epigraph records the gift of 430 *kambas* of land situated in Paḍuvarūr, Sampigepura and Bagutarakeṟe, by six *rāvutas* named, for services in the temple of god Hanumantadēva of Paḍuvarūr, for the merit of Sāḷuva Gōvindarāja-ayya.

The grant is dated Svabhānu, Śrāvaṇa śu. 5. The details are insufficient for verification. It is in characters of the 16th century.

1 ಸೊಬಾನುಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಸು ೫ ಲು ಪಡುವರೂರ ಉರವುಂದ
2 ಣ ಹನುಮಂತದೇವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಸಾಳುವ ಗೋವಿಂದರಾಜಅಯ್ಯನವರಿಗೆ
3 ಧರ್ಮ್ಮವಾಗಲಿ ಯೆಂದು ಬೋವರಾಉತ ಮಂಗರಾಉತರ ಬಸವರಾ
4 ಉತ ಮಲ್ಲರಾಉತ ದೇವರಾಯರಾಉತ ಆಂಣಮಯ್ಯರಾಉತ ಬ
5 ಯಿರರಾಉತ ಯಿ ಆಱುಮಂದಿ ರಾಉತರು ಮುಖ್ಯ ಕೊಠ ಕೊಡಗೆ ||

1 ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ ' ೦ ' ಗುರುತಿದೆ.

2 ಶ್ಲೋಕ

6 ಊರವಯಿಂದೆ ನಾಲ್ಕು ಕಲ್ಲಿನ ಒಳಗಾದ ಚತುಸೀವೆ ಉರ ಮುಂದಣ ಸಾ
7 ರಿಗೆಹೊಲ ಕಂಬ ೫೦ ತೆಂಕಳ ಸಾರಿಗೆಹೊಲ ಕಂಬ ೫೦ ಹುಣಸೆ ರಾ
8 . . . . ಹೊಲ ಕಂಬ ೧೦೦ ಸಂಪಿಗೆಪುರದ ಯೆಲ್ಲೆ ಸೀವೆಹೊಲ ಕಂ
9 ಬ ೧೦೦ ಬಗುತರಕೆಜೆಯ ಸಾರಿಗೆಹೊಲ ಕಂಬ ೧೦೦ ಸಾವ್ಯ .
10 ಡುವ ನಟ್ಟ ಹೊಲ ಕಂಬ ೩೦ ಅಂತು ಕಂಬ ೪೩೦ ನು ಆಗುಮಾಡಿ ಅನು
11 ಭವಿಸಿ ನಡಸುವಂತಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡಗೆ ಯಿ ಕೊಡಗೆಯ ಸಲಿಸಿ
12 ನಡಸದವನು ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲಿ ಗೋವ ಕೊಂದ ಪಾಪಕೆ ಹೋಹರು ವಾ
13 ರಣಾಸಿಯಲಿ ಬ್ರಾಂಹರ ಕೊಂದ ಪಾಪಕೆ ಹೋಹರು

95 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1934–45)

ಪಡುಗೂರು

ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉತ್ತರದ ಕಡೆ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

This is a fragmentary inscription, as the stone is broken in the middle and the piece of stone containing the remaining portion of the writing is lost.

The record refers to a king of the Gaṅga family. It is dated Śaka 907, Pārthiva, Māgha-amāvāsye, Saturday, Solar eclipse. These details are irregular. The given *tithi* corresponds to 986 A.D., February 11 when, however, there was no eclipse and the weekday was Thursday. A solar eclipse occurred in the previous month, on January 13, when the weekday was Wednesday. The Gaṅga king referred to may be Rāchamalla IV.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಕನೃಪಕಾಲಾತೀತಸಂವತ್ಸರಚ್ಛತ
2 ಗಳೊಂಭಯ್ನೂಱ ಏೞನೆಯ ಭತ್ಥಿವಸಂ
3 ವತ್ಸರದ ಮಾಘಮಾಸದಮಾವಾಸ್ಯೆ
4 ಸ್ಥಿರವಾರ ಸೂರ್ಯ್ಯಗ್ರಹದನ್ದು ಸ್ವಸ್ತಿ ಕೊಂ
5 ಗುಣಿವರ್ಮ್ಮಧರ್ಮ್ಮಮಹಾಧಿಮಧಿ
6 ರಾಜ ಕುವಳಾಳಪುರವರೇಶ್ವರ ನನ್ದಗಿ
7 ರಿನಾಥ ಜಯದಂಕಕಾಱ

96 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 41)

ಪಂಚನಹಳ್ಳಿ

ಊರ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಉತ್ತರ ಕಡೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

This inscription seems to register a charter granted to *gauḍa-praje* of the village, at the instance of Allāḷarāya-arasu, in connection with the supply of water for cultivating the lands therein. However, the details are lost. *Mahārājādhirāja* Sāḷuva Narasiṅga-nāyaka is also mentioned. The inscription, in characters of the 16th century, is dated the cyclic year Manmatha, Kārttika ba. 5. These details are insufficient for verification.

1 ಶುಭಮಸ್ತು ಮನ್ಮತಸಂವತ್ಸರ ಕಾರ್ತಿಕ ಬ ೫ಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ[1]

[1] ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ '೦' ಗುರುತಿದೆ

2 ಸಾಳುವ ನರಸಿಂಗನಾಯಕಂಗೆ ಶ್ರೀ ಅಲ್ಲಾಳರಾಯಅರುಸಿನವರ ಸಿರೂಪದಿಂ
3 ಗಉಡಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೇತೆಂದಡೆ ಸಿಂಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಲು
4 ವ ಭೂಮಿಯ ಉಳಗೆ ಕಳನಿ ಯಿಕಲು ‘೩೦೮ ಹೊಜವೆಯಾಜಿಗೆ ನೀರ ಕೊಂಡ
5 ಹೋಹ ನಿಮಿತ್ಯವಾಗಿ ಸಿಂಮ ನಳೂರ ಹೊಲದ ಯಲಿ
6 ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಖ ೩೦೦ಕ್ಕೆ ವಿವರ ಗೌಣಿಸಾರಿಗೆ ಮಲಸಿದಯ ಗ
7 ದೆ ಖ ೧ ಅ ಪುರಕೆ ತೆಂಕಣ ನಡದು ಖ ನಾಲ್ಕಕೆ ಖ ೨ ಉಭಯಂ
8 ಖ ೩ ಗದೆಯನು ಅನುಭವಿಸಿಬಹರಿ ಯೆಂದು ಕೊ
9 ಟ ಸಿಲಾಸಾಧನ

97 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 42)

ಪಂಚನಹಳ್ಳಿ

ಊರಮುಂದೆ ಬಸವನ ಗುಡಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕಡೆ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This record registers a grant (*koḍige*) by Perama-nāyaka-ayya, son of Mallappa-nāyaka of Arakeṛe to god Basavēśvara for the merit of Puṭṭadēva-gauḍa, son of Side-gauḍa of Pañjanahaḷḷı. The record is in the 16th century characters; the details of the date mentioned, Īśvara, Chaitra śu. 9 are not sufficient for verification.

1 ಶುಭಮಸ್ತು ಶ್ರೀ ಗಣಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ
2 ಶ್ರೀಮತು ಯಿಶ್ವರಸಂವತ್ಸರದ ಚಯಿತ್ರ
3 ಶುದ್ಧ ನವಮಿಯಲು ಪಂಜನಹಳ್ಳಿಯ
4 ಸಿದೆಗಉಡನ ಮಕ್ಕಳು ಪುಟ್ಟದೇವಗಉಡ
5 ೦ ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ಆರಕೆಜಿ
6 ಯ ಮಲ್ಲಪನಾ[ಯ]ಕರ ಕುಮಾರ ಪೆರಮನಾಯ್ಕ
7 ಅಯ್ಯನವರು ತಮಗೆ ಪುಂಣ್ಯವಾಗಬೇ
8 ಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡಿಗೆ ಮಾಂನ್ಯ ಶ್ರೀ

98

ಪಂಚನಹಳ್ಳಿ

ಬಸವಣ್ಣನ ಕಂಬದ ಬಳಿ ಇರುವ ಶಾಸನ

This refers to the grant of certain lands and a house to the god Rāmēśvara. It is in characters of the 18th century.

1 ಶ್ರೀ ರಾಮೇಸ್ವರ
2 ದೇವರಿಗೆ ಹೊಲ
3 ಸಾರಿಗೆ ೩ ಮನೆ

99

ಪಂಚನಹಳ್ಳಿ

ಮಾರಿಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ತುಂಡುಕಲ್ಲು

This fragmentary inscription in 13th century characters appears to record the death of a hero named Pambeya-nāyaka. The details, however, are lost.

1 . . . . .
2 [ನಾ]ಯಕರು ಸಹ
3 ಲ್ಲಿ . . ದೆ ಸೆತಿನಬಲ್ಲನ ಕಾದಿ
4 . . . ಲ್ಲರೆಯಿಂವಪ್ಪುಲ .
5 ನಾ . ಪರಿಯಮಿಂರ ಪೆಮಬಯ ಕಾ
6 ಕರಗಂಡ ಪಂಬೆಯ ನಾಯಕ ಬಿ
7 ರಿದು . ವಾಡಿಯ ಗಿರವ ಹೊಡೆದ

100 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 18)

ಕೆಲಸೂರು

ಬಸದಿಯೊಳಗೆ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ

This Sanskrit record states that on the application of a person whose name is lost, the Mysore king Kṛishṇarāja (III), son of Chāmarāja (IX) caused to be set up anew the images of Chandraprabha-tīrthakara, the god Vijaya and the goddess Jvālinī, in the *chaityālaya* at Kelasūr, which he had caused to be repaired and painted afresh. The details of the date are Sarvadhāri, Pushya śu. 7, Thursday, Mṛigaśirā-nakshatra. The Śaka year is lost. The details are irregular. It is in characters of the 19th century. The given *tithi* corresponds to 1829 A.D., January 12, Monday, Rēvati-nakshatra.

1 ಶ್ರೀಚಂದ್ರಪ್ರಭಜಿನೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ। ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಗಂಭೀರಸ್ಯಾದ್ವಾದಾಮೋಘಲಾಂಛನಂ ಜೀಯಾತ್ರೈ-ಲೋಕ್ಯನಾಥಸ್ಯ ಶಾಸ
2 ನಂ ಜಿನಶಾಸನಂ ।[1] ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಕವತ್ಸರೇ ತ್ರಿ . . ಷಷ್ಟಿತ್ರಯಸಂಖ್ಯೇ ಸ್ಥಿತೇ ವರ್ಷೇ ಸಂಪ್ರತಿ ಸರ್ವ-ಧಾರಿಣಿ ಸಿತೇ ಮಾಸೇ ತಪಸ್ಯೇ ತಿಥೌ ಸಪ್ತಮ್ಯಾಂ ಗುರುವಾ
3 ಸರೇ ಮೃಗಶಿರೋಭೆ ಯೋಗ ಆಯು . . . . ಕರ್ಣಾಟಕನಾಮದೇಶವಿಲಸನ್ಮಧ್ಯಸ್ಥಿತೇ . ಶಂಭೇ । ಶ್ರೀಮಾನ್ಯೋ ಮಹಿಸೂರು ನಾಮನಗರೇ ಸದ್ರತ್ನಸಿಂ
4 ಹಾಸನಾಸೀನಃ ಪಾರ್ಥಿವಚಾಮರಾಜತನುಭೂರಾತ್ರೇಯಗೋತ್ರೋದಿತಃ ಕುರ್ವನ್ನಿಹ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ-ಮತಃ ಶಿಷ್ಟಾನುರಕ್ಷಾಂ ಚ ಸುಪ್ರೇಕ್ಷಾ
5 ವಾನ್ ಪೃಥುಪುಣ್ಯರಾಶಿರಪಿ ಸತ್ಪುಣ್ಯೋದ್ಯಮಾದಿಕ್ಷಮಃ ।[2] ನಾನಾದೇಶನೃಪಾಲಮೌಲಿವಿಲಸದ್ರತ್ನಪ್ರಭಾ-ರ್ಚ್ಚಿತಕ್ರಮಾಂ ಭೋಜೋ ರಾ
6 ಜ್ಯವಿಚಾರಣೈಕಚತುರೋ ಭಾಸ್ವಾನ್ವದಾನ್ಯಾಗ್ರಣೀಃ ತೇಜಸ್ವೀ ವಿಭುಧೌಘರಕ್ಷಣಚಣಃ ಸಂಜ್ಞಾನಲೀಲಾ-ನಿಧಿರ್ನಾನಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಚಾರಣೋ ವಿಜಯ

[1] ಶ್ಲೋಕ

[2] ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ

7 ತೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜೋ ನೃಪಃ |[1] ತತ್ಪಾದಾಶ್ರಿತಶಾಂತಪಂಡಿತಸುತಃ ಶ್ರೀವತ್ಸಗೋತ್ರೋದ್ಭವೋ ರಾಜದ್ರಾಜ-
ಯಸ . ಜಃ ಪ್ರವಿಲಸದ್ವಿಜ್ಞಾಪನಾಕ

8 ರ್ನ್ನನಾತ್ ದಿವ್ಯೇ ಹೃದ್ಯವಧಾರ್ಯ ಪುಣ್ಯಪುರುಷ[ಃ] ಸದ್ಧರ್ಮಕೃತ್ಯಾಂ ಮಹಾನ್ಸೋ ಸೌಪ್ತಾ ಕೆಲಸೂರು-
ನಾಮನಿ ಪುರೇ ಚೈತ್ಯಾಲ

9 ಯಾದಿ(ತಃ) ಸ್ಥಿತಾಂ ||೧||[1] ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಪ್ರಭತೀರ್ಥಕೃದ್ವಿಜಯದೇವಜ್ವಾಲಿನೀದೇವಿಕಾಬಿಂಬಾನಾಂ
. . . . ಪುನರ್ನ್ನವಲಸಚ್ಚಿತ್ರಾ

10 ನ್ವಿತಾಂ ಶೋಭನಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಶ್ಚರ್ಯ್ಯರಸಾಮಕಾರಯದಪಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ಪುನಃ ಶನ್ಯೇಕಾಸ್ಯ
ಶುಭ . . ನಾಟಗುರುಣಾ ವಕ್ತುಂ

11 ಯಥಾವನ್ಮನಃ ||[1] ಶ್ರೀಮಂಗಲಂ ಭವತು | ವರ್ಧತಾಂ ಜಿನಶಾಸನಂ |

TRANSLITERATION

1 śrī-Chaṃdraprabha-Jinēṃdrāya namaḥ | śrimat-paramagaṃbhīra-Syādavādāmōgha-
lāṃchhanaṃ jiyāt-trailōkya-nāthasya śāsa

2 naṃ Jina-śāsanaṃ | svasti śrī Śaka-vatsarē tri . . . . shasṭi-traya-saṃkhyē sthitē varshē
saṃprati Sarvadhāriṇi sitē māsē Tapasyē tithau Saptamyāṃ Guru-vā

3 sarē Mṛigaśirō-bhē yōga Āyu . . . . Karṇātakanāma-dēśa-vilasan-madhya-sthitē. śubhē |
śrīmān yō Mahisūru-nāma-nagarē sad-ratna-siṃ

4 hāsanāsīnaḥ pārthiva-Chāmarāja-tanubhūr-Ātrēyagōtrōditaḥ kurvan sanniha dushṭa-
nigraham ataḥ śishṭānurakshāṃ cha suprēkshā

5 vān pṛithu-puṃṇya-rāśir-api sat-puṇyōdyamādi-kshamaḥ | nānā-dēśa-nṛipāla-mauli-
vilasad-ratna-prabhārchcha-kramāṃ Bhōjō rā

6 jya-vichāraṇaika-chaturō bhāsvān vadānyāgraṇīḥ | tējasvī vibudhaugha-rakshaṇa-
chaṇaḥ su-jñāna-lilā-nidhir-nānā-śāstra-vichāraṇō vijaya

7 tē śrī-Kṛishṇa-rājō nṛipaḥ | tat-pādaśrita-Śāṃta-paṃḍita-sutaḥ Śrīvatsa-gōtrōdbhavō
rājad-rāja-yasa . jaḥ pravilasad-vijñāpanāka

8 rnnanāt divyē hṛidy-avadhārya-puṇya-purusha[ḥ] sad-dharma-kṛityāṃ mahān | sō sau-
ptā Kelasūru-nāmani purē chaityāla

9 yādi (taḥ)-sthitāṃ ||1|| śrī-Chaṃdraprabha-tīrthakṛid-Vijayadēva-Jvālinī-dēvikā-biṃbā-
nāṃ . . . . punar-nnava-lasach-chitrā

10 nvitāṃ śōbhanāṃ prāptāścharyya-rasāmakārayad api śrēshṭāṃ pratishṭāṃ punaḥ
śanyēkāsya śubha . . nāṭa-guruṇā vaktuṃ

11 yathāvan manaḥ || śrī maṃgalaṃ bhavatu | vardhatāṃ Jina-śāsanaṃ |

101 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 19)

ಕೆಲಸೂರು

ಬಸದಿಯ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನ ಪೌಳಿಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಶಾಸನ

This record states that during the reign of the Hoysaḷa king Vīra-Nārasimhadēva II, Gōpuyya and Rangaṇṇa made a gift of *nibandhi* (endowment) and income from *manneya* for

[1] ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ

worship etc., in the *basadi* at Kelasūr in Kuḍugu-nāḍ. It refers to the *mahāprabhu* of Heriya-nāḍ, Śaṅkara . . . . of Kolgaṇa.

The details of the date, Śaka 1151, Virōdhi, Chaitra śu. 5, Thursday, correspond to Thursday, March 1, 1229 A D.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಸ್ರಯಂ ಶ್ರಿಥ್ವೀವಲ್ಲಭಂ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ ಯಾದ
2 ವಕುಲಾಂಬರದ್ಯುಮಣಿಸಮ್ಯಕ್ತ್ವಚೂಡಾಮಣಿ ಮಲೆಪರೊಳುಗಂ
3 ಡ ಕದನಪ್ರಚಂಡ ಮಲೆರಾಜರಾಜ ಶನಿವಾರಸಿದ್ಧಿ ಅಸಹಾಯಸೂ
4 ರ ಗಿರಿದುರ್ಗ್ಗಮಲ್ಲ ಚಲದಂಕರಾಮ ಮಗರರಾಜ್ಯನಿರ್ಮ್ಮೂಳ ಜೋಳರಾ
5 ಜ್ಯಪ್ರತಿಷ್ಟಾಚಾರ್ಯ್ಯ ನಿಸ್ಸಂಕಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಶ್ರೀ ವೀ
6 ರನಾರಸಿಂಹದೇವಂ ಶ್ರಿಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರಲು ಶಕ
7 ವರ್ಷ ೧೧೫೧ ವಿರೋಧಿಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಸು ೫ ಬ್ರಿವಾ
8 ರದಂದು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಹೆರಿಯನಾಡ ಮಹಾಪ್ರಭು ಕೊಲ್ಗಣ
9 ದ ಶಂಕರ . . . . ಳಿವಂ ಗೋಪ್ರಯ್ಯಂ ರಂ
10 ಗಣ್ಣ ಕುಡುಗುನಾಡ ಕೆಲಸೂರ ಬಸದಿಯ ಶ್ರೀಕಾರ್ಯ್ಯ
11 ಕೆ ಸಿಬಂಧಿಯುಮಂ ಮಂನೆಯಮುಮಂ ಬಿಟ್ಟರು ಈಧರ್ಮ್ಮ
12 ಕಾರ್ಯ್ಯವನಳುಹಿದವ ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನುಮಂ
13 ಕಪಿಲೆಯುಮಂ ಕೊಂದ ದೋಸಕ್ಕೆ ಹೋದರು । ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದ
14 ತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂದರಾ । ಷಷ್ಟಿರ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ
15 ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ ॥[1] ಎರಡುಗದ್ಯಾಣ ಕಾಣಿಕೆ
16 ಯಲ್ಲದೆ ಆಳಿಹಿಕೊಂಡವ ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲಿ
17 . . . . ದೋಸಕ್ಕೆ ಹೋದರು ।

102 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 20)

ಕೆಲಸೂರು

ಬಸದಿಯ ತಳಪಾದಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ

This Tamil inscription in Tamil and Grantha characters dated in the 14th year of one Śōḷagaṅgadēva, records the gift of taxes probably from the village Kallūr in Kuḍugūr-nāḍu, land of the sowing capacity of 12 *kaṇḍugas* in Kellaśūrppulaichchēri and the land in Tenkōṭṭai as *paḷḷichchandam* to the deity (name lost) in a Jaina temple by Vikkiramachōḷapperumāḍi-gāmuṇḍaṉ of Kellāśūr in Kuḍugūr-nāḍu in Gaṅgaikoṇḍaśōḷa-vaḷanāḍu, a division of Muḍigoṇḍa-śōḷa-maṇḍalam. The record was engraved by a goldsmith Māṇikkāchāri, son of Rājāchāri, of . . . . . kuḷam (name lost). This is in characters of the 12th century.

1 [ಸ್ವ*]ಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಉಡೈಯಾರ್ ಶ್ರೀ ಶೋಳಗಙ್ಗದೇವರ್ಕ್ಕುಯಾಣ್ಡು ೧೪ ಆವದು ಮುಡಿಗೊಣ್ಡಶೋಳಮಣ್ಡ
ಲತ್ತು ಗಙ್ಗೈಕೊಣ್ಡಶೋಳವಳನಾಟ್ಟು ಕುಡುಗೂರ್ನಾಟ್ಟು ಕೆಲ್ಲಸೂರಿಲ್ . . . . . ದೇವರ್ಕ್ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿ
ಚ್ಚನ್ದಮಾಗ ಇನ್ನಾಟ್ಟು ನಾಟ್ಟುಗ್ಗಾಮುಣ್ಡನ್ ವಿಕ್ಕಿರಮಶೋಳಪ್ಪೆರ್ಮಾಡಿಗಾಮುಣ್ಡನೇನ್
ಇನ್ನಾಟ್ಟುಕ್ಕಲ್ಲೂರಿಲ್ . . . . . ಕಾಣಿಕ್ಕೈ ಕೆಲ್ಲಶೂರ್ಪುಲೈಚ್ಚೇರಿ ಕಾಲು . . . . ಕಟ್ಟು
ಪಣ್ಣಿರು ಕಣ್ಡುಗ ವಿದೈಯುನ್ ತೆ

---

[1] ಶ್ಲೋಕ

2 ಙ್ಗೊೀಟ್ಟೈಯಿಲ್ ಇರಣ್ಡಾ ವಿೞುನ್ದ .... ವಿಲ್ಲಪಱ್ಕು ಇವರ್ವೞಿ ಮಾಣಾಕ್ಕಱ್ಕು ಇಱೈಯಿಲಿ ...... ಚ್ಚನ್ದಿರಾದಿತ್ತವಱ್ ಇವಱ್ ..... ದ್ದಾರಾಪೂರ್ವಕಮಾಗ ಕುಡುತ್ತೇನ್ ವಿಕ್ಕಿರಮಶೋೞಪ್ಪೆರುಮಾಡಿಗಾಮುಣ್ಡನೇನ್ ಇದ್ದರ್ಮಞ್ಜೆಯ್ದಾ ನಿಱ್ಱನಮ್ ಇರಕ್ಷಿಪ್ಪಾನದು ದರ್ಮಮ್ ಅಱಮಱವಱ್ಕು ಅಱಮಲ್ಲದು ತುಣೈಇಲ್ಲೈ ಇವೂರ್ಶೊಲ್ಲ ಇ ಸಾಶನಮ್ ವೆಟ್ಟಿನೇನ್ .... ಕ್ಕುಳತ್ತು ತಟ್ಟಾನ್ ರಾಜಾಚಾರಿ ಮಗನ್ ಮಾಣಿಕ್ಕಾಚಾರಿ

TRANSLITERATION

1 [sva*]sti śrī uḍaiyār śrī Śōḻagaṅgadēvarkku yāṇḍu 14 āvadu Muḍigoṇḍaśōḻamaṇḍalattu Gaṅgaikoṇḍaśōḻavaḷanāṭṭu Kuḍugūrnāṭṭu Kellaśūril ..... dēvarkkup-paḷḷichchandam āga iṇṇāṭṭu nāṭṭug-gāmuṇḍaṇ Vikkiramaśōḻappermāḍi-gāmuṇḍaneṇ iṇṇāṭṭuk-Kallūril ..... kāṇikkai .... Kellaśūr-ppulaichchērikālu .... kaṭṭupaṇṇiru kaṇḍaga vidaiyun-Te-

2 ṅgōṭṭaiyil iraṇḍā viḻunda .... villapaṟku ivarvaḻi māṇākkaṟkku iṟaiyili ...... ch-chandirādittavaṟ ivaṟ ...... ddārāpūrvakam-āga kuḍuttēṇ Vikkiramaśōḻapperu-māḍi-gāmuṇḍaneṇ iddarmañ-śeydā-niṟṟaṇam irakshippānadu darmam aṟamaṟavaṟku aṟam-alladu tuṇai-illai ivūrśolla-isāśaṇam veṭṭinēṇ .... kkuḷattu taṭṭāṇ Rājāchāri magaṇ Māṇikkāchāri

103

ಕೆಲಸೂರು

ಬಸದಿಯ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನ ತಳಪಾದಿಯ ಮೇಲೆ

This damaged record in characters of the 12th century registers the grant of land and oil from the oil-mill to Sarvalōkāśraya-basadi of Kellasūr in Kuḍugu-nāḍ.

..... ಕ್ರಮಣನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಕುಡುಗನಾಡ ಕೆಲ್ಲಸೂರ ಸರ್ವ್ವಲೋಕಾಶ್ರಯದ ಬಸದಿಗೆ ಮಣ್ನ ಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಗಂ .... ಪಳಿಗಳ ಪ್ರತಿ ...... ಕ್ಷೆ.......... ತ್ತವಾಗಿ ಬಲ್ಲಾಳುಂಗೆ ನಿಮೋ .... ಯನುಂ ಕೆಲ್ಲಸೂರ ಗಾಣದೆಂಣ್ನೆಯನು ಸರ್ವ್ವನಮಸ್ಯವಾಗಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟ ದತ್ತಿ ‖ ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧರಾ ಷಷ್ಟಿ [ವರಿ]ಷ ಸ[ಹ]ಶ್ರಾಣಿ ...... ಕ್ರಿಮಿ

104

ಕೆಲಸೂರು

ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಸೂರ್ಯವಿಗ್ರಹದ ಪಾದಗಳ ಉಭಯ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ

This short record of the 10th century registers the consecration of the image (of Sūrya) by Sōmarāsi.

1 ಶ್ರೀ ಸೋಮ

2 ರಾಸಿಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ

3 ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

105

ಕೆಲಸೂರು

ಅದೇ ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯದ ಒಂದನೆಯ ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ

This 19th century record states that the bell was the gift of Śiṅgē-gauḍa, son of Sēmaḷḷi Doḍḍa Narasiṃhē-gauḍa to the goddess Chauḍēśvari.

1 ಶ್ರೀ ಚವಡೇಶ್ವರಿ ಅಮ್ಮನವರಿಗೆ ‖ ಸೇಮಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡನರಸಿಂಹೆಗೌಡರ ‖ ಮಗ ಶಿಂಗೇಗೌಡನ
2 ಸೇವಾರ್ಥ ‖

106

ಕೆಲಸೂರು

ಅದೇ ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯದ ಎರಡನೆಯ ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ

Similar record of the same period as No. 105 above, it refers to the grant of a bell by Hosahaṭṭi Kempadēvappa of Yalachaṭṭi.

ಗುಂಡ್ಲು ತಾಲೋಕು ಅಂಗಳದ ಹೋಬಳಿ ಯಲಚಟ್ಟಿಯ ಹೊಸಹಟ್ಟಿ ಕೆಂಪದೇವಪ್ಪನ ಸೇವಾರ್ತಾ

107

ಕೆಲಸೂರು

ಮಾರಿಚಾವಡಿಯ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

This inscription of the 19th century mentions the name of the village Kelsūru, belonging to Chāmarājanagara taluk. It has the initials of the Mysore king as *De* in the beginning.

ದೆ

1 ಚಾಮರಾಜ ನಗ
2 ರ ತಾಲೋಕು ಪೈಕಿ
3 ಕಸಬಾ ಕೆಲ್ಸೂ
4 ರು ‖ ಶ್ರೀ ‖

108

ಕೆಲಸೂರು

ಊರಪ್ಪನ ಗುಡಿ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ವೀರಗಲ್ಲು

This damaged hero-stone record in characters of the 10th century mentions one Permāḍi-gāvuṇḍa and the death of Chammaṇṇa in some battle. Permāḍi-gāvuṇḍa appears to have granted something to Māraṇṇa, younger brother of Kambaṇṇa.

ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿ

1 ○ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿಗಾವುಣ್ಡನ ವೇಳ್ದ ರಾಜ . . . .
2 ಗ . . ಳಿ . . . ಪೂರಕಾ . . . ದೊಬಿ ಕಾ
3 ದ . . ದೊಳೆ ಸತ್ತ ಇ್ಬ

ಬಲಗಡೆ ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿ

4 ವ್ರಣ್ಣಂ । ಕಂಬಣ್ಣನ ತಮ್ಮ ಮಾರಣ್ಣಂಗೆ ಪೆರ್ಮ್ಮಾಡಿಗಾವು

109 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 15)
ಬೆರಟಹಳ್ಳಿ
ಮಾರಿಚಾವಡಿ ಬಳಿ ನೆಟ್ಟ ಶಾಸನ

This fragmentary epigraph refers to the rule of the Hoysaḷa king Vīra Sōmēśvara and mentions Saṅkara-gauḍa and Kolugāṇa. Other details are lost. It is in 13th century characters.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯ ಶ್ರೀಪ್ರುಥ್ವೀವಲ್ಲಭ ಮಹಾರಾಜಾಧಿ
2 ರಾಜ ಪರಮೇಸ್ವರ ಯಾದವಕುಲಾಂಬರದ್ಯುಮಣಿ ಸಮುಕ್ತ
3 ಚೂಡಾಮಣಿ ಮಲೆಪರೊಳುಗಂಡ ಮಲೆರಾಜರಾಜ ಸನಿವಾರಸಿ
4 ದ್ಧಿ ಗಿರಿದುಗ್ಗ್ರಮಲ್ಲ ಮಕರ ರಾಜ್ಯನಿರ್ಮೂಲ ಚೋಳರಾಜ್ಯಪ್ರತಿ
5 ಷ್ಟಾಚಾರಿಯ . . . . ವೀರಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವರು ಪ್ರಿತ್ವೀ
6 ರಾಜ್ಯಂಗೆಯುತ್ತಿರೆ . . . . ಕೊಲುಗಾಣ . .
7 ದ ಸಂಕರಗೌಡು . . . . . . ಮಹಾಪ್ರಧಾ
8 ನ ಸೆ . . . . ವ ಸ್ವಾಸ್ತಿ ಶ್ರೀ

110
ಬೆರಟಹಳ್ಳಿ
ಮನೆಯೊಂದರ ಜಗತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವ ಕಲ್ಲು

This short inscription in characters of the 18th century, refers to some service rendered by Chandayya, son-in-law (*aḷiya*) of Daṇāyaka-voḍeya.

○ ದಣಾಯಕವೊಡೆಯರ ಅಳಿಯ ಚಂದಯ್ಯನವರ ಸೇವೆ ॥ ಶ್ರೀ

111 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 16)
ಬೆರಟಹಳ್ಳಿ
ಊರಿಗೆ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಾಸನ

This damaged Tamil inscription in Tamil and Grantha characters, of Hoysaḷa Vīraballāḷa records the grant made by the *gāmuṇḍas* probably to a Vishṇu temple. The extant details of date given in the record are Śaka [1*]110, Kīla[ka], Uttarāyaṇa-[sankrānti]. The other details and the grant portion are lost. The said Sankrānti occurred on 24th December, 1188 A.D.

1 . . [ಹತ್ತ] ವಿ [ಮೀ] ಪಾಣ್ಡನಿಮ್ಮಾಣಸ್ತ
2 . ಸಂಭ್ರತನಂ ಮ[ಣಿ]ಕುಲಮಾಣಿಕ
3 . . ಯಸ್ಯ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಶಾ[ಸ]
4 [ನಮ್*] ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಿ [ಸ]
5 [ಹಿತ] ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಣ್ಡಳೇಶ್ವರ ತ್ರಿ
6 ಭುವನಮಲ್ಲ ತಳೈಕ್ಕಾಡು ಕೊಙ್ಗ
7 ನಙ್ಗಲಿ ಕೊಯಙ್ಗೊರ್ವ್ವನವ[1]ಸಿ ಪಲ
8 ಸಿ[ಗೈ] ಹಾನುಙ್ಗಲುಚ್ಚಙ್ಗಿ ಪೆಙ್ಗೊ
9 ಕ್ಕೈಯಾದಿಯಾಗಕ್ಕೊಣ್ಡ ಭುಜಬ
10 ಲ ವೀರಗಂಗ ವಿಷ್ಣುವರ್ದ್ಧನ ಅಸ
11 ಹಾಯ ಶೂರ [ವ] . . ಪೊಯ್ಸಳ ಶ್ರೀ ವೀ
12 ರವಲ್ಲಾ[ಳದೇವನ್*] ಪ್ರಿಥುವೀ ರಾಜ್ಯ
13 ವ್ವೆಣ್ಣೆ[ಯುರು*]ಳಾಸಿಟ್ಕ ಶಕವರು
14 ಷವರ್ [ಆಯಿರತ್ತು*] [ನೂ]ಱೊರುಬದು ಸೆನ್
15 ಱ ಕೀಲ[ಕ] [ಸಂವತ್ಸ]ರತ್ತು ಉತ್ತರಾಯ
16 [ಣ ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ] . . [ನಲಙ್ಗಿ] . ಯಿಯರು
17 ಣ್ಡ . . . . . ಸಿ . . ಯ . .
18 . ಯಿ . [ಸಿಮ] . . . . . . [ಣ್ಣೈ]
19 ನಾಟ್ಟು [ಸ] . . . .
20 ಣ್ಡುಗಳ್ . . . .
21 [ಡುವರ್] . . . .
22 [ಡಾಗ] . . . .
23 [ಣ್ಣತಿ] . . . . ಗವಿಣ್ಣ
24 . . . . ಮ್ಮಾಳು ಕ್
25 . . . .
26 . . . . . . ವರ . . . .
27 . . . . . ಣಿಕ್ಕ . . . . . [ಮ]
28 . [ಙ್ಗ]ಣ ದಣ್ಡನಾಯಕ್ಕರ್ . [ಗಙ್ಗ]
29 . ಣ್ಯೆನಾಟ್ಟು ಸಮ[ಸ್ತಪ್ರಭುಗಾ]
30 ಮುಣ್ಡುಗಳೋಮ್ ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರ
31 ದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇ[ತಿ] ವಸುಂಧರಾ
32 ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾ
33 ಯಾಞ್ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿ

TRANSLITERATION

1 . . [hatta] vi[mī]pāṇḍa-nimmāṇasta
2 . saṃbhratanam-ma[ṇi]-kulamāṇika
3 . . yasya Vāsudēvasya śā[sa]-
4 [nam*] svasti samasta-praśasti-[sa]-

[1] 'ವ' ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ

5 [hita] śrīman-mahāmaṇḍaḷēśvara Tri-
6 bhuvanamalla Taḷaikkāḍu-Koṅgu-
7 Naṅgali-Koyāṟṟūr-Vanava[1]si-Pala-
8 si[gai] Pānuṅgal-Uchchaṅgi-Peṟtu-
9 ṟaiy = ādīy = āgakkoṇḍa bhujaba-
10 la Vīra-gaṃga Vishṇuvardhana asa-
11 hāyaśūra-[va] . . Poyśaḷa śrī Vī-
12 ravall[ā][ḷadēvan*] pṛithuvīrājya-
13 m paṇ[ṇiy = aru*]ḷāniṟka Śaka varu-
14 sham [āyirattu*] [nū] ṟṟorubadu sen-
15 ṟa Kīla[ka saṃvat]sarattu Uttarāya-
16 [ṇa-saṃkrānti] . . [nalaṅgē.] . [yiyaru-
17 ṇḍa . . . . . si . . ya . .
18 . [yi] . [sima] . . . . . . ṇ[ṇai]
19 [nāṭṭu [sa] . . . .
20 ṇḍugaḷ . . . .
21 [ḍum] . . . .
22 [ḍāga] . . . .
23 [ṇṇa ti] . . . . gaviṇṇa
24 . . . . , . mmāḷu k .
25 . . . .
26 . . . . . . vara . . . .
27 . . . . . ṇikka . . . . . [ma]
28 . . [ṅga]ṇa daṇḍanāyakkar.. [gaṅga]
29 . ṇai-nāṭṭu sama[sta prabhu gā]-
30 muṇḍugaḷōm svadattaṃ para-
31 dattaṃ vā yō harē[ti] vasundharā
32 shashṭir-varsha sahasrāṇi vishṭā-
33 yāñ-jāyatē krimi

112 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 25)

ಲಕ್ಕೂರು

ಗ್ರಾಮದ ಚಾವಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

This badly worn out inscription registers a gift of the village Lakkūr, with all the rights pertaining thereto, to Lakhapa-jyōtishka of Jamadagni-Vatsa-*gōtra*, Āśvalāyana-*sūtra* and Ṛik-*śākha*, son of Banadaṇṇa-jyōtishka and grandson of Lakhapa-jyōtishka by Dēvarāja-voḍeya, son of Dēparāja-voḍeya and grandson of Sōmarasa-voḍeya of Sōmavaṃśa.

It is dated Śaka 1586, Krōdhi, Pushya ba. 30, Friday, corresponding to Friday, 6th January, 1665 A.D.

1 ಶುಭಮಸ್ತು ‖ ಅಗಜಾನನಪದ್ಮಾರ್ಕ್ಕಂ ಗಜಾನನ . . . . ಂ ಅ
2 ನೇ . . . . ನಮಸ್ತುಂ
3 ಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ । ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ

1 The letter *va* is engraved below line 7.

4 ನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ ॥[1] ಹರೇರ್ಲೀಲಾ
5 ವರಾಹಸ್ಯ ದಂಷ್ಟ್ರಾದಂಡಃ ಸ ಪಾತು ವಃ। ಹೇಮಾದ್ರಿಕಲಶಾ ಯತ್ರ ಧಾತ್ರೀ ಛ
6 ತ್ರಶ್ರಿಯಂ ದಧೌ ॥[1] ಜಯತಿ ಜಗತಿಶ . . . . ದ . . . . ಸಕ
7 ಲಜನವಿಲಾಸೋದಾಸತನೂಜದೇಶಃ। ನಿವಹತಿ . . . . ವೀರ . . ಕ
8 . . . . . . ತನೂಜ . . . . ರಂಗರಾಡ್ರಾಜಧಾನಿ . . . .
9 . . . . ಕ್ಷಿತೀಶತಿನ . . . . . .
10 . . . . ತಾರಿವರ್ಗ . . . . ವಿರಾಳೀನು
11 . . . . . . ಸೀರಾಜಿನಾ ವಿಜಯತೇ ಭುವಿ ದೇವರಾಜಃ। ತೇನಾಸ
12 . . . . ಶಿಲಾ ದಾನಕಾಲೇ . . . . . , ರ್ವಿದೇವಾಯ . . ಲಖಪಶರ್ಮ
13 . . . . ಧಂಮ್ಯ್ರಶಾಸನಂ। ಶಾಲಿವಾಹಶಕಾಬ್ದೇಷು ಷಡಷ್ಟಶರಭೂ
14 ಮಿಷು। ಗತೇಷು ಕ್ರೋಧಿವರ್ಷೇಸ್ಮಿಂನ್ ಪೌಷೇ ದೇಶೇ ಶನಿಗ್ರಹೇ ।[1] ರವೀಂದುಕುಜ
15 . . . . ಬಿನೇ। ದತ್ತಗ್ರಾಮಸ್ಯ ಸೀಮಾದಿ ಲಿಖ್ಯತೇ ದೇಶ
16 ಭಾಷಯಾ ॥[1] ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲೀವಾಹನ ಶಕವರುಷ
17 ೧೫೮೬ ಸಂದ ಕ್ರೋಧಿಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬ ೩೦ ಶುಕ್ರವಾರ . . . .
18 . . . . ಪುಣ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತ್ರೇಯ ಗೋತ್ರ
19 ದ ಆಶ್ವಲಾಯುನ ಸೂತ್ರದ ಋಕುಶಾಖೆಯ ಸೋಮವಂಶದ ದೊರೆಗಳಾ
20 ದ ಸೋಮರಸ ಒಡೆಯರ ಪೌತ್ರರಾದ ದೇಪರಾಜೊಡೆಯರ ಪುತ್ರರಾ
21 ದ ದೇವರಾಜ ವಡೆಯರವರೂ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯವತ್ಸಗೋತ್ರದ ಆಶ್ವಲಾಯನಸೂ
22 ತ್ರದ ರುಕುಶಾಖೆಯ ಲಖಪ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕರ ಪೌತ್ರರಾದ ಬನದಣ್ಣ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕ
23 ರ ಪುತ್ರರಾದ ಲಖಪ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕರಿಗೆ ಲಕೂರು ಗ್ರಾಮ ೧ನೂ ಯಿ ಊರ
24 . . . . ಗೆ ಸಲುವ ಅಂತು ಮೂರು ವರಹ
25 ದ ಭೂಮಿ . . . . ವಾಗಿ . . . . ಮವಾಗಿ ಸಹಿರಣ್ಯೋದ
26 ಕದಾನಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕು . . ಜುಕವಾಗಿ ಧಾರೆಯನೆರದು ಕೊಟ್ಟೆವಾ
27 ಗಿ ಯಿಾ ಗ್ರಾಮಚತುಸ್ಸೀಮೆಯೊಳಗಣ ಗದ್ದೆ ಬೆದ್ದಲು ತೋಟ ಸುಂಕ ಸು
28 ವರ್ಣಾದಾಯ ಮುಂತಾದ ಆಸಕಲೇಶದ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಧಿನಿಕ್ಷೇ
29 ಪ ಮುಂತಾದ ಅಷ್ಟವಿಧತೇಜಸ್ವಾಮ್ಯಗಳನು ಆಗುಮಾಡಿ
30 ಕೊಂಡು ಪುತ್ರಪೌತ್ರಪಾರಂಪರೆಯಾಗಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿಯಾ
31–32 (ಸವೆದಿದೆ)
33 ಸ್ವದತ್ತಾದ್ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ।
34 ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ್ ॥[1]

113 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1923–59)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ವೀರರಾಜ ಒಡೆಯರ ಪಿಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ದಾನಶಾಸನ

This grant consists of three copper plates written on both sides. At the top of the inscription is engraved the Vaḍagalai *nāmam* of Śrīvaishṇava Brahmins with discus to the left and conch to the right. The characters are in Nāgari except the numerals which are in Kannada. The language is Kannada with the exception of three Sanskrit verses in the beginning, one in the middle and the imprecatory verses quoted at the end.

---

[1] ಶ್ಲೋಕ

It records the grant of the village Pillahaḷḷi in Kaṇeyala–nāḍu of Hullanahaḷḷi–sthaḷa and some lands to the god Yōgānarasimhasvāmi of Hullanahaḷḷi or Tṛiṇapura by Vīrarāja-oḍeya *alias* Basavarāja-oḍeya, son of Gōvaṇa, of lunar race and Kāśyapa–gōtra, and chief of Tṛiṇapura.

The date of the grant is given as Māgha śu. 15 Friday, of the year Īśvara, the 1559th year of the Śaka era and 4738th of the Kali era, the expired days of Kali era being 1730593. These details correspond to Friday the 19th January 1638 A.D.

ಒಂದನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ

1 ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ ಶುಭ
2 ಮಸ್ತು । ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತೆ ಕಮಲನಾ
3 ಭಸುರೇಶವಿಷ್ಣೋ ಯಜ್ಞೇಶಯಜ್ಞಮ
4 ಧುಸೂದನಪುಷ್ಕಲಾಕ್ಷ । ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ
5 ಕೇಶವಜನಾರ್ದನವಾಸುದೇವ
6 ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹ ಚರಣಂ ಶ
7 ರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ।೧।[1] ಶಾಕಾಬ್ಧೇ ಶಾ
8 ಲಿವಾಹೇ ನವಶರತಿಥಯೋ
9 ಈಶ್ವರಾಬ್ದೇ ಚ ಮಾಘೇ ಪೌರ್ಣ
10 ಮ್ಯಾಂ ಶುಕ್ರವಾರೇ ಗುರುರುಡು
11 ಸಹಿತೇ ಯೋಗತಿಥ್ಯಾಧಿಕೇ ಚ
12 ಶ್ರೀಮದ್ದೇವಾದಿದೇವೋ ಸಕ
13 ಲಮುನಿಗಣಸ್ತೋತ್ರಪಾಠೇ
14 ನ ನುತ್ಯೋ ಯೋಗಾನ

ಒಂದನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗ

15 ನ್ದೋ ನೃಸಿಂಹೋ ತ್ರಿಣಪುರನಿಲ
16 ಯೋ ಪ್ರಾದುರಶೀ ಬಭೂವ ॥೨॥[2] ಸ್ವ
17 ಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಲೀವಾ
18 ಹನಶಕವರ್ಷ ೧೫೫೯ ಕ
19 ಲಿ ವರ್ಷ ೪೭೩೮ ಸಂದ ಕಲಿ
20 ದಿನ ೧೭೩೦೫೯೩ ಘ ೩೪
21 ವಿ ಘ ೧೭ ಸಂದ ವರ್ತಮಾ
22 ನವಾದ ಈಶ್ವರಸಂವತ್ಸ
23 ರದ ಮಾಘ ಶು ೧೫ ಶುಕ್ರವಾ
24 ರ ಶುಭನಕ್ಷತ್ರ ಶುಭಯೋಗ
25 ಶುಭಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯ(ವ)
26 ಕ್ಷವಾದ ನರಶಿಂಹಸ್ವಾ
27 ಮಿಯವರ ಅಮೃತಪಡಿಗೆ
28 ಕೊಟ ಗ್ರಾಮ ಗದ್ದೆ ಬೆದ್ದಲು

---

1 ವಸಂತತಿಲಕ

2 ಸ್ರಗ್ಧರೆ

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ

29 ತೋಟ ಸ್ವಾಸ್ಥೆಯ ಶಾಸನ
30 ಶ್ರೀಮತ್ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರ
31 ಶಿನ್ಧುಜಾಸಿತಃ ಶ್ರೀ ಸೋ
32 ಮರಾಜನ್ವಯೋಃ ತತ್ಸೂನುಃ ಸ
33 ಕಲಾಕಲಾಸಂಸಿಪ್ರಣೋಃ
34 ಶ್ರೀ ಗೋವಣಾಖ್ಯೋಃ ನೃಪಃ |
35 ತತ್ಪುತ್ರೋ ಬಸವಾಭಿಧಾನನೃ
36 ಪತೌ ತೃಣ್ಯಾಪುರೀನಾಯಕೋಃ
37 ಶ್ರೀಮಪ್ವ್ಯಭವರಾಜರಾಜನೃಪ
38 ತಿ ಶ್ರೀ ವೀರರಾಜಾಹ್ವಯಃ[1]
39 ಯೋಃ ವೀರರಾಜೊಡೆಯರು | ಬಸ
40 ವರಾಜೊಡೆಯರು ಯಂಬ ಉಪ
41 ನಾಮದಿಸದ ಸುಖರಾಜಂ
42 ಗೈಉತ್ತಿರಲು | ತನುಗೆ

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗ

43 ಯಿಷ್ಟಕಾಮ್ಯಾರ್ಥವಾಗಬೇಕು
44 ಯನ್ನು ಯೋಗಾನರಸಿಂಹ
45 ಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾ
46 ಮ ಹುಲ್ಲನಹಳ್ಳಿಯಸ್ಥಲಕೆ
47 ಸಲುವ ಕಣೆಯಲನಾಡು ವೊಳ
48 ಗಿನ ಪಿಲ್ಲಹಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಾಮ ೧ ನು
49 ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಉ
50 ಅಲ್ಲಿಯ ಚತುಃಸೀಮೆಯ ವೊಳ
51 ಗಾದ ನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪಅಷ್ಟಭೋ
52 ಗಸ್ವಾಮ್ಯವನು ನರಸಿಂ
53 ಹಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಸಲುವ
54 ದು ನಮ್ಮ ಹುಲ್ಲನಹಳ್ಳಿಯಸ್ಥಲ
55 ಕೆ ಸಲುವ ತರ್ರಗನಹಳಿ
56 ಗೆ ಬಡಗಣ ಹಲಸಿನ ನಾ

ಮೂರನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ

57 ಲ ಹೊಲ | ಹುಲ್ಲನಹಳ್ಳಿ
58 ಗೆ ಸಲುವ ಅಲ್ಲಾಲನಾಥ
59 ಪುರಾದ ಮೂಡಣ ಗಪ್ಪೆ ೧ ಕಾ
60 ರೆಯುದ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಗಣ
61 ಪುಟ್ಟರಸನ ತೋಟ ೧ ಯಿವನು
62 ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನರಶಿಂ
63 ಹಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಕೊ

---

1 ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ ; ಅಶುದ್ಧ

64 ಟ್ಟಿಉ ಯಿಂದಕೆ ಆರು ಅ
65 ಳುಪಿದರು ಪಞ್ಚಮಹಾಪಾ
66 ತ್ರಕ ‖ ಯಿದಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥ । ಸ್ವ
67 ದತ್ತಾದ್ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾ
68 ನುಪಾಲನಂ । ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇ
69 ಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭ
70 ವೇತ್ |೧|[1] ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮ
71 ಧ್ಯೇ ದಾನಾಶ್ರೇಯಮ ವಾ

ಮೂರನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗ

72 ಯಿತಿ ಶ್ರೀ ನರಶಿಂಹ[2]
73 ಶಾಸನಂ ಶುಭ ಶಾಸನಂ[2]
74 ಪ್ನ್ಯಯಾತ್ । ದಾನಾಸ್ವರ್ಗಮ
75 ವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ
76 ಪದಂ |೨|[1] ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ
77 ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾ ।
78 ಷಷ್ಟಿರ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ
79 ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ |೩|[1] ಅಕ್ಷಯ ಸು
80 ಖವೀ ಧರ್ಮವನೀಕ್ಷಿಸಿ ರಕ್ಷಿ
81 ಸುವ ಪುಣ್ಯಪುರುಷರ್ಗಕ್ಕುಂ ಭಕ್ಷಿ
82 ಸುವಾತಗೆ ಸನ್ತಾನಕ್ಷಯ
83 ಮಾಯುಕ್ಷಯಂ ಕುಲಕ್ಷಯಮುಕ್ಕುಂ
84 |೪|[3] ಬಹುಭಿರ್ವಸುಧಾ ದತ್ತಾ ಪಾ
85 ಹುಭಿಃ ಸಗರಾದಿಭಿಃ । ಯ
86 ಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯಥಾ ಭೂಮಿಃ ತ
87 ಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತಥಾ ಫಲಂ[1]

114 (ಎ.ಕ. IV ಗು. ಪೇ. 5)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ಮೂಲಸ್ಥಾನೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಒಳಬಾಗಿಲಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣದಕಡೆ ನೆಟ್ಟಿರುವ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This damaged record seems to register a gift of income from levies like *tēra-kāṇike* collected from several villages in Terakaṇāmbi-nāḍu by Vīra Nañjarāya-voḍeya of Ummattūr for the offerings, decorations, car-festival and other services of the god Mūlasthānēśvara of Terakaṇāmbi. An order to this effect was issued to Chikka Nañjayya, the administrator (*pārupatyagāṟa*) of Terakaṇāmbi and Side-rāvuta, the *mahāpradhāna*.

The date given in the record is Śaka 1436, Raktākshi, Kārttika śu. 10. The details are irregular. If the Śaka year is a mistake for 1426, the details correspond to 1504 A.D., October 18. Cf. No. 115 below.

[1] ಶ್ಲೋಕ

[2] 72 ಮತ್ತು 73ನೆ ಪಂಕ್ತಿಗಳು ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

[3] ಕಂದ

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

1 ಶುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೪೨೬ ಸಂ
2 ಮ ನಡವ ವರ್ತಮಾನವಹ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶು ೧೦ ಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾದೇವದೇವೋತ್ತಮಂ
ತೆರಕಣಾಂ
3 ಬಿಯ ಶ್ರೀ ಮೂಲಸ್ಥಾನದೇವರ ಶ್ರೀ ನಯಿವೇದ್ಯ ಅಂಗರಂಗಭೋಗ ರಥೋತ್ಸವ ಮೊದಲಾದ ಸೇವೆಗೆ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಳೇ
4 ಶ್ವರಂ ಘೇಣಾಂಕಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಗಜಬೇಂಟೆಗಾಱ ಜವಾದಿಕೋಳಾಹಳ ಪೆಸಾಳಹನುಮ ಅರಸಂಕಸೂರೆಗಾಱ
ಸಕಲಧರ್ಮಪ್ರ
5 ತಿಪಾಲಕಂ ಮಹಾರಾಜ್ಯಾಧಿಪತಿ ಶ್ರೀ ವೀರಉಂಮತ್ತೂರ ನಂಜರಾಯವೊಡೇರೂ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿ
ನಂಮ ಮಹಾಪ್ರಧಾ
6 ನ ಸಿಪಿರಾಉತರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯನೂ ಕೊಟ್ಟು ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾಱ ಚಿಕ್ಕನಂಜಯ್ಯನವರಿಗೆ
ಸಿರೊಪವ
7 ಕೊಟ್ಟು ಮಾ . . . . ಡಿಣ . . ತೇರಕಾಣಿಕೆಯ ಸ್ವಾಂಮ್ಯಧಂರ್ಮಶಿಲಾಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ ಯಿಾ
8 ತೆರಕಣಾಂಬಿನಾಡವೊ . . ಯಿಾ ಮೂಲಸ್ಥಾನದೇವರ ತೇರಕಾಣಿಕೆಗೆ ದೇವದಾಯ ಬ್ರಹ್ಮದಾಯದ ಗ್ರಾಮಗಳು
9 ಹೊಱವಾಱ . . . . ಪಿರಿಯೂರು ಪುರಗಳು ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂ
10 . . . . ಹಳ್ಳಿಗೆ . . . .

ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ

11 ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಶ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ । ದಾನಾತ್ಸ್ವರ್ಗ
12 ಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂಪದಂ ॥[1]

115 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 6 ; ಎಂ. ಎ. ಆರ್. 1934–40)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪಾತಾಳಮುಂಟಪದ ಉತ್ತರದ ಕಡೆ ಜಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

This inscription records a grant of 25 *hons* from levies like the *tēra-kāṇike* by Nañjarāya-voḍeya, the chief of Ummattūr for the services in the temple of Allāḷanātha (Varadarāja) in Terakaṇāmbi. The officers that figure in No. 114 above are mentioned in this also. It was laid down that any officer posted to Terakaṇāmbe-chāvaḍi should collect the amount and deposit it in the temple treasury, annually.

The record is dated Śaka 1426, Raktākshi, Kārttīka śu. 10 and corresponds to 1504 A. D. October 18.

ಮುಂಭಾಗ

1 ಶುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾ
2 ಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ
3 ಸಂದ ೧೪೨೬ ಸಂದ ನಡವ ವರ್ತ
4 ಮಾನವಾದ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿಸಂವತ್ಸರದ ಕಾ
5 ರ್ತಿಕ ಶು ೧೦ ಲು ಶ್ರೀಮಂಮಹಾದೇವ
6 ದೇವೋತ್ತಮ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ಶ್ರೀಅಲ್ಲಾ
7 ಳನಾಥದೇವರ ಅಂಗಭೋಗ ಅಮ್ರುತ

1 ಶ್ಲೋಕ

8 ಪಡಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಘೇಣಾಂ
9 ಕಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಗಜಬೇಟೆಕಾಱ . . . . ಜವಾದಿ
10 ಕೋಳಾಹಳ ಪೆಸಾಳಿಹನುಮ ಅರಸಂಕ
11 ಸೂರೆಗಾಱ ಸಕಲಧಂರ್ಮಪ್ರತಿಪಾ
12 ಲಕಂ ಮಹಾರಾಜ್ಯಾಧಿಪತಿ ಉಂಮತ್ತೂ[ರ]
13 ಶ್ರೀವೀರನಂಜರಾಯಮೊಡೆಯರು ಧ
14 ರ್ಮವಾಗಿ ಸಮರ್ಪ್ಪಿಸಿ ನಂಮ ಮಹಾಪ್ರ
15 ಧಾನ ಸಿದ್ಧೆಯರಾಉತರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ
16 ಯನೂ ಕೊಟ್ಟು ಯಿಾ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ಪಾರು
17 ಪತ್ಯಗಾಱ ಚಿಕ್ಕನಂಜಯ್ಯನವರಿಗೆ
18 ನಿರೂಪವ ಕೊಟ್ಟು . . ಮಂ ಮಾಡಿ
19 ಕೊಟ್ಟ ತೇರಕಾಣಿಕೆ ಆ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಧರ್ಮ
20 ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ ಯಿಾ
21 ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ನಾಡೊಳಗೆ ಯಿಾ ಅಲ್ಲಾ
22 ಳನಾಥದೇವರ ತೇರಕಾಣಿಕೆಗೆ ದೇವದಾಯ
23 ಬ್ರಹ್ಮದಾಯದ ಗ್ರಾಮಗಳು ಹೊಱವಾ
24 ಱ ಭಂಡಾರವಾದ ವಾಗಿನುಕದುಬಹಳ್ಳಿ
25 ಹರ್ಕೆಕ ಗ್ರಾಮಾನುಗ್ರಾಮವಾದ ಹಳ್ಳಿ

ಹಿಂಭಾಗ

26 ಱ . . . . . . ನಗೆ
27 ಬಹ ಹಣವನು ಲೆಕ್ಕವ ಕೇಳಿ ತ
28 ತ್ಕಾಲದ ನಿಲಕೆ ಯಿಪ್ಪತ್ತೊಂಭತ್ತು
29 ೨೯ ಹೊಂನ ಆದುದ ಕರ್ತ್ತಗು ಮುನ್ನಿಂದ ನಾ
30 ಲ್ಕು ಹೊಂನ ಉಳಿದ ಶಂಥ ಯಿಪ್ಪತ್ತೈ
31 ಯಿದು ಹೊಂನನು ವರುಷ ವರುಷ ಪ್ರ
32 ತಿಕ್ರಮದೆ ತೇರಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ನಾಡಿಂದ
33 ಎತ್ತಿ ಯಿಾ ದೇವರ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಸಲಿಸಿ
34 ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ನಡದುಬಹ
35 ಮರಿಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಯಿಾ ಹಣವನ್ನೂ ತೆ
36 ರಕಣಾಂಬೆಯ ಚಾವಡಿಗೆ ಬಂದ ಆವನೊ
37 ಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾಱರುಗಳು ಯಿೀ
38 ಲೆಕದಲಿ ಕುಳವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಯಿಾ ಯಿಪ್ಪತ್ತೈ
39 ಯಿದು ಹೊಂನಿಗೆ ತಗ್ಗದೆ ಅಲ್ಲಾಳನಾಥ
40 ದೇವರ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ವರುಷವರುಷಂ ಪ್ರತಿ
41 ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಹರೂ ಎಂದೂ ಗ್ರಾಮ ಸಾಮ್ಯ
42 ವಾಗಿ ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕವಾಗಿ ದೇವರ ಭಂಡಾ
43 ರಕ್ಕೆ ನಡದುಬಹದು ಎಂದು ನಡಿಸಿಕೊಟ
44 ಧರ್ಮಶಿಲಾಶಾಸನ । ಯಿಾ ಶಿಲಾಶಾಸನ
45 ದಲಿ ಯಿದ ಧರ್ಮವನೂ ಆವನೊಬ್ಬನು

46 ಅಳುಪಿದವನು ಕತ್ತಿಯು

47 . . . .

116 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 7)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉತ್ತರದಕಡೆ ಹೊರಭಿತ್ತಿಯ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This small epigraph refers to the restoration of the temple by *mahāmaṇḍalēśvara* Koṇḍedēva-chōḷa-mahā-arasu. No date is given. The record seems to belong to the 16th century.

1 ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಜಗತಾಪಿ . . ಹಂ

2 ಸಿಬ್ಬರಗಂಡ ಕೊಂಡೆದೇವಚೋಳಮಹಾಅರಸು

3 ಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ

117 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 120)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉತ್ತರ ಹೊರಭಿತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ

This record, in 19th century characters, reads *Śrī Varadarāja.*

ಶ್ರೀ ವರದರಾಜ

118 (ಎ.ಕ. XIV ಗು. ಪೇ. 119)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅಮ್ಮನವರ ಗುಡಿ ಉತ್ಸವವಿಗ್ರಹದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ

The inscription records the gift of a metallic image of the goddess to the Varadarāja temple of Terakaṇāmbi by Kṛishṇarāja-voḍeyar III, of Mysore. The record belongs to the 19th century.

ತೆರಕಣಾಂಬಿ ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿಾ ಸಂನಿಧಿಗೆ | ಮೈ | ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸೇವೆ

119 (ಎ. ಕ. IV ; ಎ. ಕ. XIV ಗು. ಪೇ 8)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ರಾಮಭದ್ರ ದೇವಾಲಯದ ಪಾತಾಳಾಂಕಣದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು

This record is dated Śaka 1442, Vikrama, Pushya ba. 10 corresponding to 1521 A.D. January 3.

It refers to the rule of Kṛishṇadēva-mahārāya of Vijayanagara and states that for his merit, his minister *mahāpradhāna* Sāḷuva Gōvindarājayya made a gift of money income, collected at the rate of 2 *haṇas* per village, from the villages belonging to Terakaṇāmbe, for the car-festival of god Āḷvārudēva of Terakaṇāmbe.

1 ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯನಮಃ ಸುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿ ಜಯಾಭ್ಯುದ
2 ಯಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೪೪೨ ಸಂದ ವಿಕ್ರಮಸಂವತ್ಸ
3 ರದ ಪುಷ್ಯ ಬ ೧೦ ಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇ
4 ಶ್ವರ ಶ್ರೀವೀರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವಮಹಾರಾಯರು ಪೃಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೈಉ
5 ತ್ತಿರಲು । ಅವರ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಸಾಳುವಗೋವಿಂದರಾಜಅಯ್ಯನವರು ಆ ಕೃ
6 ಷ್ಣದೇವಮಹಾರಾಯರಿಗೆ ಪುಣ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೊಸಳನಾಡ ತೆರುಕ
7 ಣಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಜಮಾಡಿಯಿಹ ಶ್ರೀಮನ್‌ಮಹಾದೇವದೇವೊತ್ತಮ ಆಳ್ವಾರುದೇವರಿ
8 ಗೆ ರಥೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ವಿವರ ತೆರಕಣಾಂಬೆಗೆ ಸಲುವ ಗ್ರಾಮಂಗಳೊಳಗೆ ದೇವ
9 ದಾಯ ಬ್ರಹ್ಮದಾಯ ಹೊಜಗಾಗಿಯೂ ತಾರದಾಡಕ್ಕೆ ಸಲುವ ಪ್ರತ್ಯೇ
10 ಕ ಗ್ರಾಮನುಗ್ರಾಮಗಳು ಹಳ್ಳಿ ಹಿರಿಊರು ಪುರಗಳು ವೊದಲಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಾ
11 ಮಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಯೆರಡು ಯೆರಡು ಹಣವಿನ ಲೆಕದೊಳಗೆ ಬಿಟರು ಆದಕ್ಕೆ
12 ಶಿಲಾಶಾಸನವ ಬರಸಿ ಆಳ್ವಾರದೇವರಮುೃತಪಡಿಗೆ ಕೊಡಹಳ್ಳಿ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ಪಾರು
13 ಪತ್ಯಗಾಱ ಅಯ್ಯಪ್ಪಗಳ ಮಂಟರಸರಿಗೆ ಮಾಗಯರ ನಂಜಯಅರಸರಿಗೆ
14 ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟೆಉ ಧರ್ಮಸಾದನ ಯಿಾ ತೇರಕಾಣಿಕೆಯ ಹೊನ್ನ . ತೆರಕಣಾಂಬೆಯ
15 ಚಾವಡಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಪಾರುಪತ್ಯಗಾಱರು ಯಿಾ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳವಾಸಿಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು
16 ಆಳ್ವಾರದೇವರ ರಥೋತ್ಸವನು ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ನಡಿಸಿಬಹಿರಿ ಎಂ
17 ದು ಬಿಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮ್ಮಶಿಲಾಶಾಸನ । ಯಿಾ ಧರ್ಮವ ಅಳುಹಿದವರು ಗಂಗೆತ
18 ಡದಲ್ಲಿ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವಧಿಸಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಹನು । ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ
19 ಹರೇತಿ ವಸುಂಧರಾಂ ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥[1]

120 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 9)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ಏಳನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಲ್ಲಿನ ಹಿಂಭಾಗ

This incomplete record refers to a gift of certain villages given by Dāsa Kētappa-seṭṭi, son of Chennappa-seṭṭi of Terakaṇāmbi for the decorations, car-festival, the daily, fortnighty, monthly and yearly festivals of the gods Vaikuṇṭhanātha, Rāmachandra and Āḷvār in Terakaṇāmbi. Vīra Nañjarāya-voḍeya was ruling the kingdom. The gift village seems to have been situated in Heḍeyāla of Muḷūra-sthaḷa of Haku-nāḍu and received by the donor from Dēvarāja-voḍeya.

The date of the record is Śaka 1411, Saumya, Māragaśira śu. 13 and corresponds to 1489 A.D., December 6.

1 ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯನಮಃ । ಶುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾ
2 ಭ್ಯುದಯಾಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೪೧೧ ಸಂದ ಸೌಮ್ಯಸಂವತ್ಸ
3 ರದ ಮಾರ್ಗಸಿರ ಸು ೧೩ಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಜವಾದಿಕೋಳಾಹಳ ಅ
4 ರಸುಂಖಸುನೆಗಾಱ ಗೇಣಂಖಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಪೆಸಳಿಹನುಮ ಗಜಬೇಟೆಕಾ
5 ಱ ಯಿಂಮಡಿರಾಯವೊಡೆಯರ ಕೊಮಾರ ಶ್ರೀವೀರನಂಜರಾಯವೊಡೆಯರು ಸುಕ
6 ದಿ ಪೃತ್ಪ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೈಉತ್ತಿರಲಾಗಿ ತೆರಕಣಾಂಬೆಯ ಚೆಂನಪ್ಪಸೆಟ್ಟಿಯರ ಮ
7 ಗ ದಾಸಕೇತಪ್ಪಸೆಟ್ಟಿಯರು ತೆರಕಣಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠನಾಥದೇವರು ರಾಮ

---
1 ಶ್ಲೋಕ

8 ಚಂದ್ರದೇವರು ಆಳ್ವಾರುದೇವರ ಅಂಗರಂಗಭೋಗ ತೇರು ತಿರುನಾಳು ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ
9 ಪಕ್ಷೋತ್ಸವ ಮಾಸೋತ್ಸವ ಸಂವತ್ಸರೋತ್ಸವಂಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥಾ ಗ್ರಾಮಗಳು ಚೇರಚೋಳಪಾ
10 ಂಡ್ಯಮೂವರರಾಯರಗಂಡ ನೀಲಗಿರಿಸಾದಾರ ಕೊಡೆಯ ದೇವರಾಜವೊಡೆಯರು ಕೊಟ್ಟ
11 ಗ್ರಾಮದ ವಿವರ ಹಕುನಾಡ ಮಳೂರಸ್ತಳದ ಹೆಡೆಯಾಲದ ಚತುಸೀಮೆಯೊಳ

(ಮುಂದೆ ಬರವಣಿಗೆ ಇಲ್ಲ)

121 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 10)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ಹನುಮಂತ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕಡೆ ನೆಟ್ಟಕಲ್ಲು

This record belonging to the reign of Veṅkaṭapatidēva-mahārāya of Vijayanagara registers a gift of the village Puttanapura in Hangaḷa-sthaḷa of Terakaṇāmbi-sīme by Narasarājayya, the chief of Mysore who had received the *sīme* from the king for his governance. The gift was made for the worship and offerings to god Hanumanta consecrated in a new *maṇṭapa* built for the purpose at Nuḍukēri in Terakaṇāmbi by Kempa Nārasimha-seṭṭi, and also for feeding Brahmaṇas in the *satra* there.

It is dated Śaka 1562, Vikrama, Pushya śu. 5, Monday and regularly corresponds to December 7, 1640 A D.

1 ಶುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹ[ನ]ಶಕವರುಷ ೧೫೬೨
2 ಸಂದ | ವಿಕ್ರಮಸಂವತ್ಸರದ | ಪುಷ್ಯ ಶು ೫ಯ ಸೋಮವಾರದಲ್ಲು ಶ್ರೀ ಮದ್ರಾಜಾ
3 ಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀವೀರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀವೀರವೇಂಕಟಪತಿದೇವ ಮಹಾರಾಯರವರು
4 ಪ್ರುಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೈಯುತ್ತಂವಿರಲು ಶ್ರೀಮಂಮಹಾಮೈಸೂರ ಅಧಿಪ ನರಸುರಾಜಅಯ್ಯನ
5 ವರು ತೆರಕಣಾಂಬೆಯಲಿ | ಕೆಂಪನಾರಸಿಂಹಸೆಟ್ಟರು ನೂತನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾಗಿ ತೆರಕಣಾಂಬಿ
6 ಯ ನುಡುಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ನೂತನ ಮಂಟಪವನೂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಹನುಮಂತರಾಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾ
7 ಡಿ ಆ ದೇವರ ಪಡಿತರಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂಥಾ ನಿತ್ಯಕಟ್ಟಳೆಯ ಸತ್ರಕ್ಕೂ ಸರ್ವ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ |
8 ನಂಮ ಡೊರತನಕ್ಕೆ ರಾಯರಿಂದ ನಮಗೆ ಪಾಲಿಸಿದ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ಸೀಮೆಯ ಹಂಗಳಸ್ಥಳದ
9 ಪುತ್ತನಪುರವೆನಿಸಿಕೊಂಬ ಗ್ರಾಮವನೂ | ಸಹಿರಣ್ಯೋದಕದಾನದಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹ
10 ನುಮಂತಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪಡಿತರಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸತ್ರಕ್ಕೂ ಸರ್ವ್ವಮಾ
11 ನ್ಯವಾಗಿ ನಡಸುವ ಹಾಗೆ | ವಾಮನಮುದ್ರೆ ಸಮೇತವಾಗಿ ಸಿಲಾಶಾಸನವಂನೂ ಮಾ
12 ಡಿಸಿಕೊಟ್ಟೆವಾಗಿ ಯಿಾ ಗ್ರಾಮದ ಚತುಸ್ಸೀಮೆಯ ವೊಳಗಾದ ಭೂಮಿಯು ಪೂರ್ವ್ವ
13 ಮೇರೆಯಲ್ಲಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ . . . . ಕೊಟ್ಟ ಶಿಲಾಶಾಸನ ।
14 ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ | ದಾನಾತ್ಸ್ವರ್ಗ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾ
15 ದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ ||[1] ಏಕೈವ ವಸುಧಾ ಲೋಕೇ ಸರ್ವ್ವೇಷಾಮೇವ ಭೂಭುಜಾಂ | ನ ಭೋಜ್ಯಾ ನ ಕರ
16 ಗ್ರಾಹ್ಯಾ ವಿಪ್ರದತ್ತಾ ವಸುಂಧರಾ ||[1] . . . . . . ಲಂ ಭುಂಕ್ತೇ ಸ್ವಾನಂ ಸದಪ್ರಿತೇ
17 ಯದಿ | ತತಂ . . . . ಹಾರಿಣಾಂ | ವಿಕ್ರಮಸಂವತ್ಸರ
18 ಆರಭ್ಯ . . . . ಹನುಮಂತಸ್ವಾಮಿಯ . . . .
19 . . . .
20 ಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ್ || ಶ್ರೀ

[1] ಶ್ಲೋಕ

122 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 118)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ಕೋಟೆ ಬಾಗಿಲ ಬಿಸಿಲು ಹನುಮಂತರಾಯನ ಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಬೀರೇದೇವರ ಕಲ್ಲಿನ ಹಿಂದೆ

The purport of this badly worn out inscription cannot be made out. The extant portion contains the details of the date, viz., Śaka 1459, Hēmaḷambi, Kārttika śu. 12 which correspond to 1537 A D., October 15.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯಸಾಲಿವಾ
2 ಹನಶಕವರ್ಷ ೧೪೫೯ ಸಂದ ವರ್ತಮಾನ
3 ಶ್ರೀ ಗಣಾಧಿಪತಯೇಂ ನಮ ಶುಭಮಸ್ತು
4 ಹೇಮಳಂಬಿಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶು ೧೨ ಲು
5 . . . . ಡೆಯ . . . . ಯಲು
6 . . . . ಕಾರ್ಯಕೆಕರ್ತರಾದ .
7 . . . .
8 . . . . ಲಿವಾದ
9 . . . . ಶಿಲಾಶಾಸನದ
10 . . . .

123 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1934-41)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ಪ್ರವಾಸಿಮಂದಿರದ ಬಳಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ವಿಗ್ರಹದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ

This inscription, in characters of the 14th century, records the setting up of the Pārśvanātha image by Lalitak rti-bhaṭṭāraka, the Jaina teacher of the Mūla-saṅgha, Dēśiya-gaṇa, Postaka-gachchha, Koṇḍakundānvaya and Hanasōgeya-baḷi.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಮೂಲಸಂಘ ದೇಶಿಯಗಣ ಪೊಸ್ತಕ
2 ಗಚ್ಛ ಕೊಂಡಕುಂದಾನ್ವಯ ಹನಸೋಗೆಯ ಬಳಿ
3 ಯ ರಾಜಗುರು [ಮಂಡ]ಳಾಚಾರ್ಯ್ಯರುಮಪ್ಪ [ಸಮ]
4 ಯಾಭರಣ ಲಲಿತಕೀರ್ತ್ತಿಭಟಾರಕರು ಮಾಡಿಸಿದ
5 [ಪ್ರತಿಮೆ] ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

124 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1934-42)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ಗ್ರಾಮದ ಈಶಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಲ್ಲು

This short Kannada inscription is in characters of the 9th—10th century A.D. Śrī Ayya-dēvapar of Śrīvūr is stated to have raised a garden as an act of charity.

ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ
2 ಉರಾ
3 ಆಯ್ಯಾದೇವ
4 ಪರ ವಿಟ್ಟ
5 ತೊಡಿಕೆ ಆ
6 ಆ ವಿಟ್ಟೋರ್
7 ಇದಾನ್ನ ಆ ತ್ತೊರ್
8 ಪಞ್ಚಮಾ
9 ಹಾ ಪಾತಕ
10 ನಪ್ಪೊರ್

125 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1934–43)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ಗ್ರಾಮದ ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ತೋಟವೊಂದರಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲು

This badly worn out epigraph in characters of the 16th century, seems to register a gift of the village Hullāni and another (name lost) to god Allāḷanātha probably by *mahāmaṇḍalēśvara* Vīradēva-mahā-arasu. It refers to a son of Nañjeyadēva of Terakaṇāmbi. Other details are lost. The extant portion refers to the cyclic year Raudri, Pushya śu. 15 the details being insufficient for verification.

ಮುಂಭಾಗ

1 ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿ
2 ವಾಹನ ಶಕ . . . . ವರ್ತ್ತಮಾನ
3 ರೌದ್ರಿಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಸು ೧೫ಲು ಶ್ರೀ
4 ಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರನ
5 ಹ ಶ್ರೀವೀರದೇವಮಹಾಅರಸುಗ
6 ಳು ತೆರಕಣಾಂಬೆಯ ನಂಜೆಯದೇವ
7 ರ ಮಗ . . . . . ಹುಲ್ಲಾನಿ ಗ್ರಾ
8 ಮವಂ . . . . . ನಾಡು . . . . ಸ್ಥಳ
9 . . . . . . ಗ್ರಾಮವಂ
10 . . . . ಅಲ್ಲಾಳನಾಥದೇ
11 ವರಿಗೆ ಯೆಱದು ಕೊಟ್ಟರಿ . . .

ಹಿಂಭಾಗ

12 ಸಲುವ ನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪಜಲ
13 ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ
14 . . . . . .
15 . ಮಾಗಿ ನಡಸಿ ಬಾ
16 . . . ಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಶಿಲಾಶಾಸನ
17 . . . .
18 ಯಿದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದವರು ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲಿ
19 . . . . ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಕೊಂದ ಪಾಪ
20 ಕೆ ಹೋಹರು ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ
21 ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾ ಷಷ್ಟಿರ್ವರ್ಷ

22 ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೆ
23 ಕ್ರಿಮಿ[1]

126 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 121)

ತೆರಕಣಾಂಬಿ

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಹೊಲವೊಂದರ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಓಣೆಯ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ

This inscription declares a curse upon those who would abuse the gift of Kālanātha-doyisa.

1 ಕಾಲನಾಥದೊಯಿಸರ
2 ಕೊಡಗಿಯನು ಅಪಹರಿಸ್ತವ
3 ರು ಕಾಶಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಂದೆ
4 ತಾಯಿ ಗೋಉ ಬ್ರಾಂಹ್ಮ
5 ರ ಕೊಂದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋ
6 ಹರು

127 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 17)

ಕಗ್ಗಳ

ಊರಬಾಗಿಲಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

This inscription refers to a grant to the *gauḍas* of Karggaḷa by Dēvapāḷa-mahā-arasu during the reign of Achyutarāya, the Vijayanagara king. It is dated Śaka 1480, Vikāri, Chaitra śu. 5 which is irregular. The given cyclic year corresponded with Śaka 1461.

1 ಶಂ[ಭ]ಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ
2 ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ೧೪೮೦ ಸಂದು ವರ್ತಮಾನ ವಿಕಾರಿಸಂವಸ್ತ
3 ರದ ಚಯಿತ್ರ ಶು ೫ ಲೂ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಅಚ್ಯುತರಾಯಮಹಾ
4 ರಾಯರು ಪ್ರಿಥ್ವಿರಾಜ್ಯಂ ಗಯಿಉತ್ತಿರಲು . . . ರಾಹುತ್ತರಾಯರ ಕಾರ್ಯ್ಯ
5 . . ಶ್ರೀಮನ್‌ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ . . . ದೇವಪಾಳಮಹಾಅರ
6 ಸುಗಳು ಕರ್ಗ್ಗಳದ ಗಉಡುಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ
7 . . ಉಳಿಗಲ ಆರೊಬರು ಭೂಮಿಯ ಉಳುಮೇರಿಗೆ ನಾಲು ಕೊಟ ಪಡಿಮರಿಯಾದೆ
8 . . ಆ ಪಡಿಮರಿಯಾದೆಗೆ ಆ . ಪಲ್ಲಿ ಯಿ ಮಾರಿಯಾದೆಗೆ ತ್ತಪಿದವರೂ
9 . ರಣಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಗೋವ ಕೊಂದ ಪಾಪಕೆ ಹೋಹರು ತಂಮ ತಂದೆ ತಾಯ
10 ಕೋಟಿ ತೀರ್ತದಲಿ ಕೊಂದ ಪಾಪಕೆ ಹೋಹರು . . . . ರಾ
11 ಯಲಿ . . . . ಯನು ಹೆ
12 . . ಕೊಟವನು

128 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 43 ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 110)

ದೊಡ್ಡತುಪ್ಪೂರು

ಮನೆಯೊಂದರ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹೂತುಕೊಂಡಿರುವ ಕಲ್ಲುಗಾಣದ ಮೇಲೆ

This record, written by Gangaṇṇa, states that the son of Appagauḍa of Tuppūr got an oil-

[1] ಶ್ಲೋಕ

mill set up for the supply of oil to the lamps in the temple of god Chōḷa Rāmanātha. It is dated Śaka 1227, Viśvāvasu, Āśvija ba 5 and corresponds to 1305 A.D., October 8.

1 . . . . . ದ . . . . ೧೨೨೭ ಸಂದ
2 ವಿಸ್ವಾವಸು ಸಂ । ಆಸ್ವೀಜ ಬ ೫ ಸ . .
3 ತೆಂಕ ತುಪ್ಪೂರ ಅಪ್ಪಗೌಡನ ಮಗ
4 ಚೋೞರಾಮನಾಥಂಗೆ ಸೊಡಜಿಗಳಿಗೆ
5 ಆ . ದಮ . ವಾ . ಎಣ್ಣೆಯ . ಡು
6 ವಲ್ಲಿಗ ಹುಯ್ಸಿದ ಗಾಣ । ಮಂಗಳಮಹ
7 ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಬರದ ಗೆಂಗಣ

129 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 111)

ದೊಡ್ಡತುಪ್ಪೂರು

ಮನೆಯೊಂದರ ಮುಂದೆ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು

This damaged inscription, dated Prabhava, Chaitra ba. 11, records a grant for some god. The details are all lost. It is in characters of c. 14th century.

1 . . ಪ್ರಭವಸಂವಚರದ ಚಯಿತ್ರ ಬ ೧೧
2 . . ವಾರದಲು . . . .
3 . . ದೇವರಿಗೆ . . . . . ಧರ್ಮ್ಮ

130 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 44)

ಬೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿ

ಬಸವನಗುಡಿ ಬಳಿ ನೆಟ್ಟಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This fragmentary inscription probably refers to a grant made by *mahāmaṇḍalēśvara* Rāmalarājayya Tirumalarājayadēva-mahā-arasu and mentions Beṭṭahaḷḷi.

The inscription belongs to the 16th century. The details of the date are Nandana, Śrāvaṇa śu. 5. which details are insufficient for verification.

1 ನಂದನಸಂವತ್ಸರದ
2 ಶ್ರಾವಣ ಶು ೫ಲು ಶ್ರೀಮನು
3 ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ
4 ರಾಮಲರಾಜಅಯ್ಯ ತಿರುಮ
5 ಲರಾಜಯದೇವಮಹಾಅರಸುಗಳ
6 . . . .
7 ಆಯ್ಯನವರು ಬೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿ . . . . . .

131 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 116)

ಬೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿ

ಜಾವಡಿಯ ಬಳಿ ಸತ್ತಿಕಲ್ಲು ಜಗಲಿಯಮೇಲೆ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು

This is another fragmentary record registering the gift of the village Beṭṭahaḷḷi for the, services of some deity (name lost). It may be assigned to the 18th century.

(ಮೇಲುಭಾಗ ಹೋಗಿದೆ)

1 ವರಿಗೆ ಅಮ್ರೃತ ಪಡಿ . . .
2 ದ ಬೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿಯು ಚತುಸೀ . .
3 . . ನ್ನೊಳ್ಳ ಗದ್ದೆಬೆದ್ದಲುಅ
4 ಕ್ಷೀಣಿಆಗಾಮಿನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪ
5 ಜಲಪಾಸಾಣಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯತೇಜಸ್ವಾ
6 ಮ್ಯ ಸರ್ವ್ವಪ್ರಾಪಿ ಸಮಸ್ತ ಬಳಿ ಸಹಿ
7 ತವಾಗಿ ಆ ಬೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿಯನು
8 ಧಾರೆಯನೆಱದು ಕಲ್ಲುನಡ್ಸಿಕೊ
9 ಟ್ಟ ಸಾಸನ | ಈ ದರ್ಮ್ಮಕ್ಕೆ ಆರು ಅ

132 (ಎ.ಕ. IV ಗು. ಪೇ. 46)

ಬೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿ

ಸತ್ತಿಕಲ್ಲು ಜಗಲಿಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು

The proper left portion of this inscribed slab is worn out completely. It seems to refer to the rule of the Vijayanagara king, Vīra Bukkarāya and to some grant. Chikka Kampaṇṇa and Kumāra Nañjaṇṇa are mentioned. The details of the date that is extant are Śaka 1290, . . . Pushya ba . . . The year corresponds to 1368-69 A.D.

ಮುಂಭಾಗ

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಶಕವರುಷ ೧೨೯೦ನೆ . . . .
2 ಚ್ಛರದ ಪುಷ್ಯ ಬ . . ಲು ಶ್ರೀ . . . . . .
3 ಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಅರಿರಾ . . . .
4 ಭಾಷೆಗೆತಪ್ಪುವರಾಯರ . . . .
5 ಚತುಸ್ಸಮುದ್ರಾಧಿ . . . .
6 ವೀರಬುಕ್ಕರಾಯ . . . .
7 ರಚಿಕ್ಕಕಂಪಂಣ . . . .
8 ಕುಮಾರ ನಂಜಿಂಣ . . . .

ಹಿಂಭಾಗ

9 ದ್ರವ್ಯವನು ಅಪ . . . .
10 ಎಷ್ಟು ನಕ್ಕ ಉಂಟ . . . .

11 ಧರ್ಮ || ಸ್ವದತ್ತಾಂ . . .
12 ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂ . . . .
13 ವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾ . . . .
14 ಕ್ರಿಮಿಃ | . . .
15 . . . .
16 . . . . ಕೆಂಪಂ
17 ಣವೊಡೆಯರ ವೊ . .
18 ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ . . . .

133 (ಎ.ಕ. IV ಗು. ಪೇ. 45)

ಬೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿ

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಈಶಾನ್ಯ ಸ್ಮಶಾನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲುಗಾಣದ ಮೇಲೆ

The record states that when *mahāpradhāna* Māva-daṇṇāyaka was governing, Haru-gauḍa of Beṭṭahaḷḷi in Kuḍugalūr-nāḍu, had an oil-mill made for the merit of his deceased father Rāma-gauḍa. It is dated Śaka 1233, Virōdhikṛit, Pushya śu. 10, Sunday corresponding to 1311 A.D., December 21. But the weekday was Tuesday.

1 ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಶಕವರುಷ ೧೨೩೩ನೆಯ ವಿರೋ
2 ಧಿಕೃತುಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಶು ೧೦ ಆ | ಶ್ರೀ
3 ಮನುಮಹಾಪ್ರಧಾನಂ ಮಾವದಣ್ಣಾಯಕ
4 ಪೃಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ಕುಡುಗಲೂರ ನಾಡ ಬೆ
5 ಟ್ಟಹಳ್ಳಿಯ ರಾಮಗೌಡನ ಮಗಂ ಹರು[ಗ]ಉಡ ತ
6 ಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಸತ್ತಲ್ಲಿ ಧ
7 ರ್ಮ್ಮಕ್ಕೆ ಹೊಯ್ಸಿದ ಗಾಣ ಮಂಗ
8 ಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

134 (ಎ ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 1)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This inscription records a gift of income of 477 *gadyāṇas*, from Kōḍihaḷḷi in Terakaṇāmbe-sthaḷa and its two hamlets—Aṇṇiyūr and Channayyanapura, besides income from several taxes like *beṭṭadakāvalu*, *āhaḷadeṟe*, *bōgāṟadeṟe*, *gaṇākāra-teṟe etc.*, to god Triyambakadēva, at the instance of the Vijayanagara king Kṛishṇarāja-mahārāya, by Sāḷuva Gōvindarāja, son of Rāchirāja of Kauṇḍinya-gōtra, Yajuś-śākha and Āpastambha-sūtra. The donor had received Kuḍu-gunāḍu for his *nayākatana* from the king for whose victory in war and increase in the cavalry and elephants, the gift was made.

It is dated Śaka 1444, Vishu, Pushya ba. 30, Makara-sankrānti, Saturday corresponding to Saturday, 1521 A.D., December 28.

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜೆಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲೀವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೪೪೪
ನೆಯ ವಿಷುಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬ ೩೦ ಶನಿವಾರ ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂ
ತಿಪುಣ್ಯಕಾಲದಲೂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾ (ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾ)ದೇವದೇವೋತ್ತಮ ಶ್ರೀ ಗುರುಮೂ
ರ್ತಿ ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರ ಅಂಗರಂಗವೈಭವ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ
ಮನ್ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀವೀರಪ್ರತಾಪ ಕ್ರುಷ್ಣ
ರಾಜಮಹಾರಾಯರ ನಿರೂಪದಿಂ ಕೌಂಡಿನ್ಯಗೋತ್ರದ ಯಜು
ಶ್ಶಾಖೆಯ ಆಪಸ್ತಂಭಸೂತ್ರದ ರಾಚಿರಾಜಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಳುವ ಗೋ
ವಿಂದರಾಜಗಳೂ ಪೊಡವಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮಶಿಲಾಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂ
ತೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ರತಾಪ
ಕ್ರುಷ್ಣರಾಯಮಹಾರಾಯರು ಪ್ರುಥ್ವೀಸಾಂಬ್ರಾಜ್ಯಂ ಗೆಇವಲ್ಲಿ (ನ) ನಮಗೆ ನಾಯಕತನ
ಕ್ಕೆ ಪಾಲಿಸಿದ ಕುಡುಗುನಾಡ ತೆರಕಣಾಂಬೆಯಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೋಡಿಹ
ಳ್ಳಿಯ ಕಾಲುವಳಿ ಅಂಣಿಯೂರು ಚನ್ನಯ್ಯನಪುರ ಸಹ ಆ ಕೋಡಿ
ಹಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಲುವದು ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಾಮ ೧ಕೆ ಸಲೂ
ದು ಗ ೩೯೭' ೩ ಅಂಣಿಯೂರ ಗ್ರಾಮ ೧ಕೆ ಗ ೪೨ ಚೆಂನಯನಯ್ಯಪು
ರದ ಗ್ರಾಮ ೧ಕೆ ಗ ೩೭ '೨ ಅಂತು ಗ ೪೭೭ ಬೆಟ್ಟದಕಾವಲು ಬೋ
ಗಾಱದೆಱ[3] ಗಣಾಕಾರತೆಱ[3]ಗೆ ಮೋಜುಗಳತೆಱ[3]ಗೆ ದಾಸಗಳತೆಱ[3]ಗೆ ಆ
ಹಳದೆಱ[3]ಗೆ ಆಸಗರತೆಱ[3]ಗೆ ನಾಯಿಂದರತೆಱ[3]ಗೆ ಕುಂಭಾರತೆಱ[3]ಗೆ ಗಾ
ಣದಸುಂಕ ಕುಂಬನಕಾವಲಿಸುಂಕ ಮಗ್ಗಸುಂಕ ಮಾದಾಱಿಕೆ ಸಲಿಯೂ
ರವೆತ್ತನೆ ಮುಂತಾದ ಸರ್ವ್ವತೆಱ[3]ಗೆ ಕಾಲುವಳಿಯ ಗ್ರಾಮಗಳು ಸಹ
ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿಯ ಸರ್ವ್ವ ಆದಾಯವನೂ ತೆರಕಣಾಂಬೆಯ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಳೆ
ವನು ತಱದು ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿಪುಣ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಗಭ
ದ್ರಾತೀರ ವಿರೂಪಾಕ್ಷದೇವರ ಸಂನಿಧಿ ಭಾಸ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹಿರಂ
ಣ್ಯೋದಕದಾನಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಂಮ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ರತಾ
ಪ ಕ್ರುಷ್ಣರಾಯಮಹಾರಾಯರಿಗೆ ಬಹ್ವಶ್ವಗಜಸೇನಾಸಮೃದ್ಧಿಯಾ
ಗಬೇಕೆಂದು ದಿಗ್ವಿಜಯಸಾಂಮ್ರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ರಾಚಿರಾಜಗಳ
ಮಕ್ಕಳು ಸಾಳುವ ಗೋವಿಂದರಾಜಗಳು ಶ್ರೀ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ತ್ರಿ
ಯಂಬಕದೇವರ ಅಮೃತಪಡಿ ಅಂಗರಂಗವೈಭವ ನಡೆ
ಯಬೇಕೆಂದು ಧಾರೆಯನೆಱದು ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮಶಿಲಾಶಾಸನ ||
ಯೇಕೈವಭಗಿನೀ ಲೋಕೇ ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಭೂಭುಜಾಂ | ನ ಭೋ
ಗ್ಯಾ ನ ಕರಗ್ರಾಹ್ಯಾ ವಿಪ್ರದತ್ತಾ ವಸುಂಧರಾ |[1] ದಾನಪಾಲನ
ಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ | ದಾನಾತ್ಸ್ವರ್ಗಮವಾ
ಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ |[1] ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ
ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ | ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಫ
ಲಂ ಭವೇತ್ ||[1] ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾಂ |
ಷಷ್ಟಿರ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ||[1]
ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮಸೇತು ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲ
ನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ | ಸರ್ವಾನೇತಾನ್ ಭಾವಿನಃ ಪಾರ್ಥಿವೇನ್ದ್ರಾನ್ಭೂ
ಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಃ |[2] ಶತೃಣಾಪಿ ಕೃ

[1] ಶ್ಲೋಕ

[2] ಶಾಲಿನಿ

39 ತೋಃಧರ್ಮ್ಮಃ ಪಾಲನೀಯಃ ಪ್ರಯತ್ನತಃ । ಶತ್ರುರೇವ ಹಿ ಶತ್ರುಃ
40 ಸ್ಯಾತ್ ಧರ್ಮ್ಮಃ ಶತ್ರೂನ್ನಿಕೃಂತತಿ ||[1] ಈ ಧರ್ಮವ ಆವನಾನೊ
41 ಬ್ಬ ಅಪಹರಿಸಿಹನು ಅವನು ತಂಮ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು
42 ಗೋಉ ಯಿಷ್ಟನು ವಾರಣಾಸಿಯ ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ವ
43 ಧಿಸಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಹನು ತಂಮ ಗುರುವ ಕೊಂದ ಪಾಪಕ್ಕೆ
44 ಹೋಹನು ತಂಮ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವಳ ಅನುಭವಿಸುವ
45 ಪಾಪಕೆ ಹೋಹನು ||

135 (ಎ.ಕ. IV ; ಗು.ಪೇ. 2)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ

The record states that Parvatayya, son of Dēvarāya, the *maneya mahāpradhāna* (household-minister ?), of Vīra Nañjarāja-voḍeya, son of Immaḍi Rāya-voḍeya, the chief of Ummattūr had a new town built at Bommanahaḷḷi which was a *sarvamānya* village of god Triyambakadēva, got a tank dug out, betel palms planted and got the place on a rental of 12 *hons* per annum to be paid to the temple as *pura-guttage*. The income in excess of this amount, which he received in the form of levies, income on moveables (*charādāya*) and taxes like *āḍadeṛe*, *kumbāradeṛe* etc., was made over by him for feeding the *jangamas* (*oḍeyas*). The cost of feeding each one of them worked out at 6 *gaydāṇas* per year and therefore as many as the annual income would permit were to be fed.

It is dated Śaka 1416, Paridhâvi, Kārttika śu. 5. But Parīdhāvi fell on Śaka 1414 when the details of the date corresponded to 1492 A.D., October 26.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜೆಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲೀವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೪೧೬ ಸಂದ ಪರಿಧಾವಿಸಂ
2 ವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತ್ತಿಕ ಶುದ ೫ ಲೂ ಶ್ರೀಮಂನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರಂ ಜವಾದಿಕೋಳಾಹಳ ಪೆಸಾಳಿಹನು
3 ಮ ಆರಸಂಕಸೂನೆಗಾಜಿ ಘೇಣಂಕಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಗಜಬೇಂಟೆಕಾಜಿ ಹೊಯಿಸಣದೇಶಾಧಿಪ
4 ತಿ ಉಂಮತ್ತೂರ ಯಿಂಮಡಿರಾಯಒಡೆಯರ ಕುಮಾರರು ಶ್ರೀ ವೀರನಂಜರಾಯಒಡೆಯರ ಮ
5 ನೆಯಮಹಾಪ್ರಧಾನ ದೇವರಾಯನವರ ಮಕಳು ಪರ್ವತಯನವರು ತಿರುಮಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾಹ
6 ರದ ಪರ. ರ . ಒಡೆಯರುಗಳ ಆರೋಗಣೆ ಸಯಿದಾನಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದ ಧರ್ಮ
7 ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರ ಅಮ್ರುತಪಡಿಗೆ ಸರ್ವ್ವಮಾಂನ್ಯವಾಗಿ ನ
8 ಡದುಬಹ ಬೊಂಮನಹಳ್ಳಿಯಲಿ ನಂಮ ತಂದೆ ದೇವರಾಯನವರು ಪುರವಗ್ರ್ಗವಾಗಿ ಸೀಮೆಯನೂ
9 ಲಿಂಗಮುದೆಯ ಕಲ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸ್ತಾಗಿ ಪುರವನು ಕಟ್ಟಿ ಆ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಱೆಯನು ಕ
10 ಟ್ಟಿ ಆ ಕೆಱೆ ಕೆಳಗೆ ಅಡಕೆಯಮರಂನು ಯಿಕ್ಕಿ ಗ ೧೨ ಕೆ ಪುರಗುತ್ತಗೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂ
11 ಡು ಅನುಭವಿಸುತಿದ್ದು ಪುರವನು ಅ ಗುತ್ತಗೆ ಹಂನೆರಡು ಹೊಂನನೂ ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರ
12 ಭಂಡಾರಕೆ ವರುಷವರುಷಂಪ್ರತಿ ಸಲಿಸಿ ವೆಗ್ಗಳವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಬಹಂಥಾ ಹೊಂನ್ನನ್
13 ದಱ . . . . . . ದಗಿ ರಾಜಪುರದ ಒಡೆಯರುಗಳ ಆಱೋಗಣೆ ಸಇ
14 ದಾನಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟೆವಾಗಿ ಆ ಪುರದ ಚತುಸೀಮೆಗೆ ಸಲುವ ಗದ್ದೆ ಬೆದ್ದಲು ಅಡಕೆ ತೋ
15 ಟ ಕಳಕೊಟಾರ ಅರುಹೊಂನು ಮೇಲುಹೊಂನು ಸುಂಕ ಚರಾದಾಯ ಆಡದೆಱೆ ಕುಂ

[1] ಶ್ಲೋಕ

16 ಭಾಜಿದೆಜಿತೆ ಬಿನುಗು ಬೆಸವಕಳು ಮುಂತಾದವನುಳ ಸರ್ವಸ್ವಾಮ್ಯವನು ಆಗುಮಾಡಿ ಅ
17 ನುಭಯಿಸಿಕೊಂಡು ತಿ . . . .
18 ಸ ತಥಾತಿಥಿ ನಿಲೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಮಾಣಿನ ಹೊಂನಿನ ಒಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಒಡೆಯರಿಗೆ ವರುಷ ೧
19 ಒಂದಕಂ ಸಯಿದಾನಪದಾರ್ಥ ಅಭಿಗಾರ ಶಿವದಾನ ವೀಳೆಯಸೀನ ಪರಿಹರ ಸಹ ಆಜುಹೊ
20 ಂನಿನ ಲೆಕದಲ್ಲೂ ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೋಟ ಸಹ ಉಂಟಾದ ಸರ್ವ ಆದಾಯದ ಒಳಗೆ ಗ್ರಾಮದ ಗು
21 ಂತಗೆಯು ಗ ೧೨ ಹೊಂನು ತೋಟದ ಉಪಕ್ಷಯವನು ಕಳದು ಮೇಲಾದ ಹೊಂನನು ಒಬ್ಬ
22 ಒಡೆಯರಿಗೆ ಗ ೬ ಲೆಕದಲೂ ಎಷ್ಟು ಒಡೆಯರಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಆದಾಯದ ಹೊಂನು ಉಂ
23 ಟು ಅಷ್ಟು ಒಡೆಯರು ಆರೋಗಣೆಯು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚಿತ್ತಯಿಸಿ ಯಿಹರು ಆ ಗ್ರಾಮಉ
24 ಂ ಆಡಕೆಯು ಮರದಿಂದ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚುವ ಸಂಮಂಥ ವರುಷವರುಷದ ಆದಾಯವ
25 ಂನೆ ನೋಡಿ ಒಬ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಗು ಲೆಕದಲಿ ಯೆಷ್ಟು ಒಡೆಯರಿಗೆ ತಕಷ್ಟು ಹೊಂನು ಉಂ
26 ಟು ಅಷ್ಟು ಒಡೆಯರಿಗೆ ಸಲುಉದು ಈ ಪುರವನು . ಸೋಮಾರದೇವ
27 ರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆ ವಿಭಾಗಿಸಿ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಗುತ್ತಗೆ ಹಂನೆರಡು ಹೊಂನ
28 ನೂ ತೋಟದ ಉಪಕ್ಷಯವನೂ ಕಳದು ವೆಗ್ಗಳದ ಹೊಂನನೂ ಒಡೆಯರು
29 ಗಳ ಕಟ್ಟಳೆಯನೂ ನಡೆಸಿಬಹರೂ ಎಂದು ಆ ಪುರದಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಿಸೂರೆ ದೇವ
30 . . ರಾಜಮಠಕೆ ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರಲ್ಲಿ ಪರ್ವ್ವತ್ಯೆಯನವರೂ ನಿಲಿಸಿದ ಧಂ
31 ರ್ಮ್ಮಶಿಲಾಶಾಸನ ||೦|| ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಶ್ರೇಯೋನು
32 ಪಾಲನಂ | ದಾನಾತ್ಸರ್ಗ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ[1] ಸ್ವದತ್ತಾಂ
33 ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ | ಪರದತ್ತಾಪಹರೇಣ ಸ್ವ
34 ದತಂ ನಿಃಫಲಂ ಭವೇತು |[1] ಸ್ವದತಾಂ ಪರದತ್ತಾ ವಾ
35 ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧರಾಂ | ಷಷ್ಠಿರ್ವ್ವರುಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯ
36 ತೇ ಕ್ರಿಮಿ ||೧|| ದೇವರಿಗೆ ಆವಾವ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾಜಿ ಬಂದ ಅವ ಯಿದ ಆ
37 ಳುಹಿದರೆ ಯಿಾ ಶ್ಲೋಕಾರ್ತ್ಥದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಹರೂ ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ
38 ಸಾಗಡೆಯಲು ನೀರಿಲೆ ನಾಗರಸರಿಗೆ ಕ್ರಯವಾಗಿ ಬಂದ ಕಂಪಣಗಳ ಕೊಡ
39 ಗಿಯ ಗದ್ದೆ ಬಿಟ್ಟನ ಅಯಿಗಂಡುಗ ಬೆದ್ದ[2]ಲು ಕಂಬ [೪] ಮನೆ ಯಿಷ್ಟನು ಆ
40 ನಾಗರಸನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ದೇವರಾಯನವರ ಮಕ್ಕಳು ಪರ್ವತನವರು ಕ್ರಯಕೆ ತೆಗೆದು
41 ಕೊಂಡು ಶ್ರೀ . . . . [3] ಒಡೆಯರುಗಳ ಆರೋಗಣೆಯು ಸ
42 ಯಿದಾನಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಗದ್ದೆಹೊಲದ ಶಿಲ್ಪಶಾಸನ |

136 (ಎ.ಕ. IV ; ಗು. ಪೇ. 3)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ಅದೇ ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮಹಾದ್ವಾರದ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕಡೆಗೆ ನೆಟ್ಟ ಶಾಸನ

The record registers a gift of income from several taxes like *beṭṭada-kāvalu, upiliga-kāvali-suṅka* and *Siriyūra-vartane* which were being remitted to the treasury at Terakaṇāmbi from Triyambakapura, Maddūr and hamlets attached to it which had been donated to god Triyambaka-dēva as *sarvamānya,* besides other village which belonged to the chief and also Mādhavapaṭṭaṇa purchased by him, to god Triyambakadēva for the supply of camphor and betel-leaves, by Sāḷuva Gōvindarājayya, son of Rāchirāja for the merit of the king Vīra Kṛishṇarāya of Vijayanagara.

---

1 ಶ್ಲೋಕ

2 ಈ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.

3 ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಹೆಸರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೆತ್ತಿಹಾಕಲಾಗಿದೆ

Terakaṇāmbe-sīme had been bestowed upon him by the king as *nāyakatana*.

It is dated Śaka 1435, Śrīmukha, Āsvija śu. 13 corresponding to 1513 A.D., October 4.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲೀವಾಹನಶಕವರುಷ
2 ೧೪೩೫ನೆಯ ಶ್ರೀಮುಖಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವೀಜ ಶು ೧೩ ಲು
3 ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾದೇವದೇವೋತ್ತಮ ಶ್ರೀಗುರುಮೂರ್ತಿ ತ್ರಿಯಂಬ
4 ಕದೇವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮತು ಕಉಂಡಿನ್ಯಗೋತ್ರದ ಆಪಸ್ತಂಭ
5 ಸೂತ್ರದ ಯಜುಶ್ಶಾಖಾಧ್ಯಾಯರಾದ ರಾಚಿರಾಜಗಳ ಮ
6 ಕ್ಕಳು ಸಾಳುವ ಗೋವಿಂದರಾಜಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮಶಿಲಾಶಾಸನ
7 ದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾ
8 ಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀ ವೀರಕೃಷ್ಣರಾಯಮಹಾ
9 ರಾಯರು ಪೃಥ್ವೀಸಾಂಬ್ರಾಜ್ಯವ ಆಳುತ ಪಾಲಿಸಿದ ನಾಯ
10 ಕತನಕೆ ಸಲುವ ತೆರಕಣಾಂಬೆಯಸೀಮೆಯ ಒಳಗೆ ತ್ರಿ
11 ಯಂಬಕದೇವರಿಗೆ ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂದು ಬಹ ತ್ರಿಯಂ
12 ಬಕಪುರ ಮದ್ದೂರು ಆ ಕಾಲುವಳಿ ಎಳಗನೂರು ಬೆಳಾಮೆ . .
13 ಕಾಲುವಳಿ ಕೊಟಸೋಗೆ ಬೊಂಮನಹಳ್ಳಿ ತುಪೂರು ಆ ವೊಡೇರಿಗೆ
14 ಸಂದುಬಹ ಪುರತಂಣಿಲೆ ಬಲಚವಾಡಿ ದಿಉಡಿಹಳೆ ಮಂ
15 ಗಲದಮಾಳ ಕ್ರಯವಾಗಿ ಬಂದ ಮಾಧವಪಟ್ಟಣ ಯಿಷ್ಟು ಗ್ರಾಮ
16 ದೊಳಗಾಗಿ ತೆರಕಣಾಂಬೆಯ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಸಂದುಬರುತಿದ ತೆ
17 ಱಿಗೆಗಳು ಬೆಟ್ಟದಕಾವಲು ಬೋಗಾಱದೆಱಿಗೆ ಗಣಾಚಾರಿದೆರಿಗೆ
18 ಕೋಜಂಗಳತೆಱಿಗೆ ದಾಸಂಗಳತೆಱಿಗೆ ಆಹದೆಱಿಗೆ ಅಸಗರತೆ
19 ಱಿಗೆ ನಾಯಿಂದರತೆಱಿಗೆ ಕುಂಭಾರತೆಱಿಗೆ ಗಾಣದಸುಂಕ ಉ
20 ಪಿಲಿಗಕಾವಲಿಸುಂಕ ಮಗ್ಗಸುಂಕ ಮಾದಾಱಿಕೆ ಸಿರಿಯೂರ
21 ವರ್ತನೆ ಮುಂತಾದ ತೆರಕಣಾಂಬೆಗೆ ಸಂದುಬರುತಿದ ಏನುಂ
22 ಟಾದ ಸರ್ವತೆಱಿಗೆಯನು ಶ್ರೀವೀರಪ್ರತಾಪ ಕ್ರುಷ್ಣರಾಯರಿಗೆ
23 ಪುಂಣ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಕ್ರುಷ್ಣರಾಯರ ನಿರೂಪದಿಂದ ರಾಚಿ
24 ರಾಜಯಗಳ ಸಾಳುವ ಗೋವಿಂದರಾಜಯಗಳು ತ್ರಿಯಂ
25 ಬಕದೇವರಿಗೆ ಕಪ್ಪೂರವೀಳೆಯ ಸಲುವಹಾಗೆ ಯಿಾ ಹೊಂನನು
26 ತೆರಕಣಾಂಬೆಯ ಲೆಕ್ಕದೊಳಗೆ ಕಳವನು ತಱಿಸಿ ಧಾರೆ
27 ಯನೆಱೆದುಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮಶಿಲಾಶಾಸನ || ಏಕಯಿವ
28 ಭಗಿನೀ ಲೋಕೇ ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಭೂಭುಜಾಂ । ನ ಭೋ
29 ಜ್ಯಾ ನ ಕರಗ್ರಾಹ್ಯಾ (ನ ಕರಗ್ರಾಹ್ಯಾ) ವಿಪ್ರದತ್ತಾ ವಸುಂಧರಾ ।[1] ದಾ
30 ನಪಾಲನಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ ।
31 ದಾನಾತ್ಸ್ವರ್ಗ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ
32 ಪದಂ ||[1] ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನು
33 ಪಾಲನಂ । ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಫ
34 ಲಂ ಭವೇತ್ ||[1] ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹ
35 ರೇತಿ ವಸುಂಧರಾಂ । ಷಷ್ಟಿವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿ
36 ಷ್ಠಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ||[1] ಈ ಧರ್ಮವನಾವ
37 ನಾನೊಬ್ಬ . . . .

[1] ಶ್ಲೋಕ

137 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 4)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ಅದೇ ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ತಳಪಾದಿ ಕಲ್ಲಿನಮೇಲೆ

This record is a sale deed registering the sale of *sarvamānya* lands in Hullāna *alias* Kāmalāpura *agrahāra* in Paḍugunāḍa-sthaḷa of Terakaṇāmbe-sīme by Ayyapa son of Nañjinātha-jōyisa of Vaśistha-gōtra, Drāhyāyana-sūtra and Śāma-śākha, the *sthānika* of the temple of Triyambaka-dēva, to that god for a sum of 250 *varahas*, during the management (*pārupatya*) of Bhāskarayya, the agent of Rāmābhaṭṭayya. The amount was made over to the treasury of the temple. Witnesses to the deed are cited in the record which is dated Śaka 1457, Manmatha, Kārttika śu. 15, corresponding to 9th November, 1535 A.D.

1 ಶ್ರೀ ಗಣಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ । ಶುಭಮಸ್ತು । ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲೀವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೪೫೭ ಸಂದ ಮನ್ಮಥಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತೀಕ ಶು ೧೫ ಲು ಶ್ರೀಮಂನ್ಮಹಾದೇವದೇವೋತ್ತಮ ಶ್ರೀ ಗುರುಮೂರ್ತಿತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರ ಭಂಡಾರಕೆ ರಾಮಾಭಟ್ಟಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ತರಾದ ಭಾಸ್ಕರಯ್ಯನವರ ಪಾರುಪತ್ಯದಲೂ ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರ ಸ್ಥಾನಿಕ ವಶಿಷ್ಟಗೋತ್ರದ ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣಸೂತ್ರದ ಶಾಮಶಾಖಾಧ್ಯಾಯರಾದ ನಂಜಿನಾಥಜೋಯಿಸರ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ಥಾನಿಕ ಅಯ್ಯಪಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಭೂದಾನ ಕ್ರಯಶಾಸನಕ್ರಮವೆಂತೆದರೆ । ನಮಗೆ ತೆರಕಣಾಂಬೆಯಸೀಮೆಯ ಪಡುಗುನಾಡಸ್ಥಳದ ಹುಲ್ಲಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿನಾಮವಾದ ಕಾಮಲಾಪುರದ ಅಘ್ರಾರದಲೂ ನಮಗೆ ಸರ್ವಮಾಂನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಸ[ನ]ಸ್ಥವಾಗಿ ನಡದ ಬಹ ಪಂಡಿತರ ಪಂಚಕರ ಯಲ್ಲೆಯ ತೋಟದ ವ್ರಿತ್ತಿ ೧ ಗೋಪಣಗಳ ಪಂಚಕದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಧಾರಾಸಹಿತವಾಗಿ ನಡೆದುಬಹ ಅತ್ತಿತಾಳ ತೋಟವ್ರಿತ್ತಿ ಕ ೧೯ ಆ ಪಂಚಕದಲ್ಲಿ ಗೋಪಣಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಯವಾಗಿ ಬಂದ ವ್ರಿತ್ತಿಗಂ . . . . ಶಿನ ವ್ರಿತ್ತಿಯನು ನಂಮ ಚಿಕ್ಕಪ ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವಗಳ ಮೇಲಣ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಲವಾಗಿ ತ್ರಿಯಂಬ್ಕದೇವರಿಗೆ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟೆವಾಗಿ ಯಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನು ನಾಲು ಕೊಂಡದು ವ್ರಿತ್ತಿ ೧ ಕ ೧೫೦ ಆ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ತತ್ಕಾಲೋಚಿತ

2 ವರ್ತಮಾನ ಕ್ರಯವ್ರಿತ್ತಿ ೧ ಕಂ ಗ ೧೦೦ ಲೆಕ್ಕದಲೂ ವ್ರಿತ್ತಿ ಆನಿತ್ಕೆ ಕ್ರಯ ಗ ೨೫೦ ಅಕ್ಷಾರದಲ್ಲು ಯಿಂನೂರಅಯಿವತ್ತು ವರಹಾಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟೆವಾಗಿ ಯಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಲುವ ಗದ್ದೆ ಬೆದ್ದಲು ತೋಟ ತುಡಿಕೆ ಅಡುಮನೆ ಕಳಕೊಠಾರ ನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪಪಾಷಾಣಅಕ್ಷೀಣಿಆಗಾಮಿಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯಂಗಳೆಂಬ ಅಷ್ಟಭೋಗತೇಜಸ್ವಾ[ಮ್ಯ]ವು ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರಿಗೆ ಸಲುವದು ಯಂದು ನಾವು ನಂಮವುಪುತ್ರಗ್ನಾತಿ ದಾಯಾದ್ಯಾದ್ಯನು[ಮ]ತಪುರಸರವಾ[ಗಿ] ನಂಮ ಸ್ವರುಚಿಯಿಂ ಒಡಂಬಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟ ಕ್ರಯಶಾಸನ ಯಿಂತೊಪ್ಪುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಹುಲ್ಲಾನದ ರೇಬಿಣಗಳ ಮಕ್ಕಳು ದಂಗಣಗಳು ಲಕ್ಷಮಿನಾಥಭಟ್ಟರ ಮಕ್ಕಳು ವಾರಣಾಸಿದೇವರುಬಟ್ಟರು ಯಿ ಮರಿಯಾದೆಗೆ ರಾಮಾಭಟ್ಟಯ್ಯನವರ . . . .

138 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 122)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾದ್ವಾರದ ಹೊಸಲಿನಮೇಲೆ

This and the following seven inscriptions (Nos. 139-145) are in the 18th century characters. The present label inscription mentions a person by name Gōparasa.

ಗೋಪರಸನು

139

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೂರ್ವಮಹಾದ್ವಾರದ ಹೊಸಲಿನ ಮೇಲೆ

This mentions Mailārayya's son Lingaṇṇa

1 ಮೈಲಾರೈಯನ ಮಗ
2 ಲಿಂಗಂಣ

140 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 123)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ಅದೇ ದೇವಸ್ಥಾನದ ನವರಂಗದ ದಕ್ಷಿಣ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ

This record mentions Rāyasada Timmarasa.

ರಾಯಸದ ತಿಂಮರಸರು

141 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 124)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ಅದೇ ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ನವರಂಗದ ದಕ್ಷಿಣ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ

This inscription records the obeisance of a devotee Yalaṇṇa, son of Virūpākshayya to god Triyambakadēva.

1 ವಿರೂಪಾಕ್ಷೈನ ಮಗ ಯಲಂಣನು ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರಿಗೆ ನಮು
2 ಸ್ಕಾರ ಶ್ರೀ

142

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದಕ್ಷಿಣ ಮುಖಮಂಟಪದಲ್ಲಿ

This label records the obeisance of Mailarayya's (son) Elaiya.

1 ಮೈಲಾರೈಯ [ನ ಎ]ಲೈಯ ನಮ
2 ಸ್ಕಾರ ಶ್ರೀ

143

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಖಮಂಟಪದ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ

This reads *Virupākshanu.*

ವಿರುಪಾಕ್ಷನು

144 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 125)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ಅದೇ ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಎದುರಿಗಿರುವ ನಂದಿಯ ಮುಂದುಗಡೆ

This record mentions Yalaiya, son of Mailārayya.

ಮೈಲಾರೈಯನ ಮಗ ಯಲೈಯ*

145

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಮುಂದೆ

A persons by name Virupayya is mentioned in this record

ವಿರುಪಯ್ಯ

146

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ಊರಿನ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಪಿಲೆ ಬಾವಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

This epigraph of the Mysore king Kanṭhīrava Narasarājayya, son of Beṭṭada Chāmarāja, records the renovation of a well by Bommarasayya for the merit of the king. It states that this well had been constructed originally on Vaiśākha śu. 5 of Viśvāvasu, Śaka 1526, by Śaṅkarayya, agent of Tirumalarājayya, son of Vīra Veṅkaṭapatirāya, the Vijayanagara king, for the anointment of god Triyambakēśvara, but had fallen into ruins.

The date of the record, Śaka 157[6], Jaya, Vaiśākha śu. 15, Friday, corresponds to 1654 A.D. April 21.

1 ಶುಭಮಸ್ತು . . . .
2 . . . . ಕಲಾನಾಂ ಕರಿ . . . ಗಿರಿಸಾನುಃ
3 . . ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಃ ಪರಮವಿಭವಕೋಶಃ ಚಾರುವರ್ಣಾಭಿಕೇಶಃ
4 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೫೨೬ ನೆ
5 ಯ ವಿಶ್ವಾವಸುಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶು ೫ ಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾದೇವದೇ
6 ವೋತ್ತಮ ಶ್ರೀಗುರುಮೂರ್ತಿ ತ್ರೀಯಂಬಕೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಅ
7 ಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಗಂಗೋದಕವಾಗಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾ
8 ಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀವೀರಪ್ರತಾಪ ವೀರವೆಂಕಟಪತಿರಾಯರ ಕುಮಾ
9 ರ ತಿರುಮಲರಾಜೈಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯ್ಯಕೆ ಕರ್ತ್ರರಾದ ಶಂಕರೈನು
10 ದೇವಸ್ತಾನಕೆ ಅಗ್ನಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿ ಕೂಪವ ನಿರ್ಮಾ
11 ಣವ ಮಾಡಿಸಿ ಯೀ ಕೂಪದಿಂದ ಬಂದ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಅಭಿಷೇ
12 ಕವ ಮಾಡಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಕೆಲಉಕಾಲ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಅಭಿಷೇ

* ಇದೇ ರೀತಿ ಪೂರ್ವ ಮಹಾದ್ವಾರದ ಬಳಿಯೂ ಇದೆ.

13 ಕ ಯೀ ಕೂಪದಿಂದ ಗಂಗೋದಕ ನಡೆಯುದೆ ಕೂಪ ಜೀರ್ನವಾ
14 ಗಿರಲಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಮಹಿಷಾಸುರ . .
15 . ನಗರಾಧಿನಾಥ ಬೆಟ್ಟದ ಚಾಮರಾಜ ಕುಮಾರ ಕಂಠೀರವ ನರ
16 ಸರಾಜ್ಯೈಯ್ಯನವರೂ ಪ್ರಿಥ್ವಿಸಾಂಬ್ರಾಜ್ಯಂಗೈಉತ್ತ ವಿಜಾ
17 ಪುರ ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರಕೆ ಸಲುವ ಸೀಮೆಯ ಅಧಿಪತ್ಯವ ಬೊಂಮರ
18 ಸೈಯ್ಯನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಪಾಲಿಸಿಯಿದ್ದಲಿ ಯೀ ಕೂಪದ ಗಂಗೋದ
19 ಕ ಸ್ವಾಮಿಯ ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಯೆಂದು ಕರ್ತ್ರರಾದ ಕಂಠೀರವನ
20 ರಸರಾಜ್ಯೈಯ್ಯನವರಿಗೆ ಪುಂಣ್ಯವಾಗಲಿಯೆಂಪು ವಿಜಯಾ
21 ಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರುಷ ೧೫೭[೬] ನೆಯ ಜಯ
22 ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶು ೧೫ ಶುಕ್ರವಾರ ಬೊಂಮರ
23 ಸಯ್ಯನಿಂದ ಜೀರ್ನೋಧಾರಂ ಮಾಡ್ಸಿ ಕೂಪದಿಂದ ಬಂದ ಗಂಗೆಯ
24 ಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸ್ನಪನ ಬ್ರಾಂಹ್ಮಣಭೋಜನ ಕೂಪಪ್ರತಿಷ್ಟಾದಿ
25 ಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ . . . .
26 ಪುಂಣ್ಯವಾಗಲಿಯಂದು . . . .
27 . . ಗ್ರಂಥ । ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಂಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ ಪರದ
28 ತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತು[1]

147 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 126)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಚಕನ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದನೆಯ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ

This copper-plate record, written in Nāgarī script, consists of three plates and has a boar seal. It gives the usual genealogy of the Vijayanagara kings down to Mallikārjuna who, it says, was so named because he was born by the favour of the god Mallikārjuna of Śrīgiri. It records the grant by the king of the village Kāḍasūru, renamed Prauḍhadēvarāyapura, along with its three hamlets named, situated in Kottaṅgāla-sthaḷa of Arandavvālika-vēṇthe in the Hosapaṭṭaṇa kingdom of the Hoysaḷa country, to a certain number of brahmins, on the occasion of performing the *tulāpurusha mahādāna.*

Nṛisimha, son of Dvēdikēsari-bhaṭṭa of the Kāśyapa-gōtra, the composer of the inscription, also received a share in the gift land.

The record is dated Śaka 1369, Prabhava, Mārgaśira ba. 12, Friday which corresponds to Friday, February 2, 1448 A. D.

ಒಂದನೆಯ ಹಲಗೆ ಮುಂಭಾಗ

1 ಶ್ರೀ ಗಣಾಧಿಪತಯೇ ನಮ । ನಮಃಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರಚರ
2 ವೇ । ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಸಂಭವೇ ।[1] ಭೂಯಸ್ತ್ವೈ ಭವತಾಂ ಭೂ
3 ಯೋ ಭೂಯಾದಾಶ್ಚರ್ಯಕುಂಜರ । ಃ ಆಹುರ್ವಿಹಾರಕಾಂತಾರಮಗಮಾನ್ಯಸ್ಯ ಯೋ
4 ಗಿನಃ ।[1] ಕ್ಷೇಮಂ ವಃ ಪ್ರಚುರೀಕುರ್ಯಾತ್ ಕ್ಷೋಣೀಮಭ್ಯುದ್ವಹಂ ಹರಿಃ ಕ್ರೋಡಾಕೃತೇ
5 ರಭೂತ್ತಸ್ಯ ಕ್ರೀಡಾಪಲ್ವಲಮಂಬುಧಿಃ[1] ಅಸ್ತಿಕ್ಷೀರಾರ್ಣವೋದ್ಭೂತಮಪಾಂ

[1] ಶ್ಲೋಕ

6 ಪುಷ್ಪಮನುತ್ತಮಂ । ಅಮ್ಲಾನಂ ಯದ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಮಧತ್ತೇ ಶಿರಸೀಶ್ವರಃ ।[1]
7 ಸದಾಮೋದನಿಧೇಸ್ತಸ್ಯ ಸಂತಾನೇ ಯದುಸಂಜ್ಞಿತೇ । ಅ[ಭೂ]ದಾಶ್ಚರ್ಯ ಮಾಧು
8 ರ್ಯವಸುಧಾಯಾಸ್ತಪಃಫಲಂ ।[1] ಸಂಗಮೋ ನಮ ರಾಜಭೂತ್ಪೂರಭೂ
9 ತೇ ತದನ್ವಯೇ । ರೆಜೇ ಯಸ್ಯ ಯಷಃಸಿಂಧೌ ಸಾರಣೀವ ಸುರಾಪಗ[1] ಸ
10 ರ್ವರತ್ನನಿಧೇಸ್ತಸ್ಯ ಸಮ್ರಾಡಾಸೀತ್ತನೂಭುವಾಂ । ಮಧ್ಯೇ ಬುಕ್ಕಮಹೀಪಾ
11 ಲೋ ಮಣೀನಾಮಿವ ಕೌಸ್ತುಭಃ ।[1] ತಸ್ಯ ಗೌರಾಂಬಿಕಾಜಾನೇಸ್ತನಯೋ ಭೂ
12 ದ್ಗುಣೋನ್ನತಃ । ಹಾರಗೌರಯಶಃಪೂರಹರೀ ಹರಿಹರೇಶ್ವರಃ ।[1] ಯತ್ ಷೋಡ
13 ಶಮಹಾದನಯಶಸಾಂ ದಿಗ್ವಿಹಾರಿಣಾಂ । ಭೂಯಸಾಮಂಭವಂ ನಾಲಂ ಭುವ
14 ನಾನಿ ಚತುರ್ದಶಃ ।[1] ಪ್ರತಾಪದೇವರಾಯೋಸ್ಯ ಪುತ್ರೋಭೂದ್ಭುವಿ ವಿಶ್ರುತಃ । ಪ್ರಮೋದ
15 ಇವ ಮೂರ್ತೋ ಯಃ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಸ್ವೈರ್ಗುಣೈರಭೂತ್ ।[1] ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಸಮಿಧೋ ಹುತ್ವಾ ಪ್ರತಾಪಾ
16 ಗ್ನೌ ರಣಾಂಕಣೇ ವಿಹಿತೋ ಯೇನ ವಿರೇಣ ವಿಜಯಶ್ರೀಕರಗ್ರಹಃ[1] ತಸ್ಯ ದೇ
17 ಮಾಂಬಿಕಾ ಜಾನೇಸ್ತನಯೋ ವಿನತಃ . . ವಿದ್ಯನಿಧಿರ್ವಿಶೇಷಜ್ಞೋ ವೀರೋ ವಿಜಯಭೂ
18 ಪತಿ[1] ತಸ್ಯ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಂಬಯಾ ತನಯೋಭೂನ್ಮಹೀಪತಿಃ ಪೌಢಪ್ರತಾಪ
19 ದೇವೇಂದ್ರಃ ಪುತ್ರಃ ಸುತ್ರಾಮವಿಕ್ರಮಃ[2] ಔದಾರ್ಯಶೌರ್ಯಗಾಂಭೀರ್ಯನಿಧೌ ಯ
20 ಸ್ಮಿ ಮಹೀಪತೌ ಪರಿಪಾಲಯತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಯಾಸೀದ್ರಾಜನ್ವತೀ ಮಹೀ ।[1] ತಸ್ಯಾಸೀ
21 ನ್ಮಹಿಷೀಮುಖ್ಯಮಾನನೀಯಗುಣೋತ್ತಮ ಸಚೀ ಸಾ ಪೊಬ್ಬಲಾದೇವೀ ಪಾರ್ವತೀ
22 ವ ಪಿನಾಕಿನಃ ।[1] ತಯೊ ಪ್ರಚೀನಪುಣ್ಯಾನಾಂ ಪರಿಪಾಕವಿಶೇಷತಃ । ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜು
23 ನದೇವಸ್ಯ ಶ್ರೀಗಿರೀಸನ್ನಿವಾಸಿನಃ[1]ವರೋತ್ಥಕೃತ ತನ್ಮಾಮ್ನಾ ಕುಮಾರಃ ಸಮಜಾ
24 ಯತಃ ಪಿತರಿ ಮುಪರತೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಧೀಪುಣ್ಯವತಾಂ ವರಃ[1] ಇಂಮಡಿಪ್ರೌಢದೇ
25 ವೇಂದ್ರೋ ದೀವ್ಯತ್ಯತ್ರ ನೃಪಾಗ್ರಣೀಃ ವಿಕ್ರಮೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯಂ ಭೋಗೆ ಭೋಜಮಿವಾ
26 ಪರಂ[1] ರಾಜರಾಜಂ ವಿತರಣೇ ರಾಜಾನಂ ಯಂ ಪ್ರಚಕ್ಷತೇ । ಅಭಂಗಮಂಗಕಾಲಿಂಗ

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ

27 ವಂಗದ್ಯಾಶ್ಚಾಮರದಿಭಿಃ[2] ರಾಜಾನೋಯಂನ್ನಿಷೇವಂತೇ ರಾಜಚಿಹ್ನೈಸ್ವಯಂ ಧೃ
28 ತೈ । ರಾಜಾಧಿರಾ[ಜ]ಸ್ತೇಜಸ್ವೀ ಯೋ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರಃ ।[1] ಭಾಷಾತಿಲಂ
29 ಗಿಭೂಪಾಲಭುಜಂಗಬಿರುದೋಂನತಃ । ವೈರಿಭೂಪತಿವೇತಂಡಚಂಡಖಂ
30 ಡನಕೇಸರೀ[1] ಗಜೌಘಗಂಡಭೇರುಂಡೋ ಗಜೇಂದ್ರಮೃಗಯಾರತಃ । ಮೂರುರಾಯರ
31 ಗಂಡಾಂಕಃ ಪರರಾಯಭಯಂಕರಃ ।[1] ಹಿಂದೂರಾಯಸುರತ್ರಾಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಿರುದೋನತಃ ಶ್ರೀ
32 ತುಂಗಭದ್ರಾಪರಿಘೇ ನಗರೇ ವಿಜಯಾಹ್ವಯೇ[2] ಪಿತ್ರ್ಯಂ ಯಂ ಸಿಂಹಸನಂ ಪ್ರಪ್ಯ ಪಾಲನ್ಪೃಥುವೀ
33 ಮಿಮಾಂ । ಇಮ್ಮಡಿ ದ್ರೋವರಾಯೋ ಯಂ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಾಗ್ರಣೀ ನೃಪಃ ।[2] ನಿಧ್ಯರ್ತು ರಾಮಚಂದ್ರೈ
34 ಶ್ಚ ಮಿಳಿತೇ ಶ್ರೀ ಶಕಾಬ್ದಕೇ । ಪ್ರಭವೇ ವತ್ಸರೇ ಮಾರ್ಗೇಶೀರ್ಷೇ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಕೇ ।[2] ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ
35 ಭೃಗುವಾರಾಸ್ಮಿ ಸುತಾರಯೋಗಕೇ ಶುಭೇ । ಗೋದ್ವಾದಶೀಮಹಾಪುಣ್ಯಕಾಲೇ ಕಲ್ಪತರು
36 ರ್ನೃಪಃ ।[1] ಪವಿತ್ರೇ ಭಾಸ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರೇ ಹೇಮಕೂಟತಟೇ ಶುಭೇ । ತುಂಗಭದ್ರಾನದೀತೀರೇ ಶ್ರೀ ವಿ
37 ರೂಪಾಕ್ಷಸಂನಿಧೌಃ ।[1] ತತ್ರ ಕುರ್ವನ್ಮಹಾದಾನಂ ತುಲಾಪುರುಷಸಂಜ್ಞಿತಂ । ಅಂತರೀಯತಯಾ
38 ಭೂಮಿದಾನಂ ಕಾಲಪ್ರಸಂಜನಂ ।[1] ವಿದ್ವದ್ಭಿಃ ಶ್ರೋತ್ರಿಯೈರ್ವಿಪ್ರೈರ್ದೇವೇಶಾರ್ಯಪುರೋಗಮೈಃ । ವಿ
39 ಜ್ಞಪ್ತೋ ಹೋಸಲೇದೇಶೇ ಹೊಸಪಟ್ಟಣರಾಜ್ಯಕೇ ।[1] ಆರೆಂದಮ್ವಾಲಿಕೇವೇಂಶೇ ಕೊತ್ತಂಗಾಲಸ್ಥಳೇ
40 ಶುಭೇ । ಕಾಡಸೂರಾಖ್ಯಕಂ ಗ್ರಾಮಂ ಬೆಟ್ಟದಬ್ಬೀಡುನಾಯುತಂ ।[1] ಕಲ್ಲೋಟಿಗ್ರಾಮಸಹಿತಂ ಕೇತ
41 ಹಳ್ಳಿಸಮನ್ವಿತಂ । ಕಾಲುವಳ್ಳಿತ್ರಯಯುತಂ ಗ್ರಾಮಂ ಶ್ರೋತ್ರಿಯರೂಪತಃ ।[3] ತ್ರಿಶತ್ಯೈರ್ನಿಷ್ಕಕೈರ್ಯು

[1] ಶ್ಲೋಕ

[2] ಶ್ಲೋಕ ; ಅಶುದ್ಧ

[3] ಶ್ಲೋಕ, ಅಪವಾದ (?)

42 ಕ್ತಂ ಚತ್ವಾರಿಂಶದ್ಭಿರಷ್ಟಕೈಃ । ವಶಿಷ್ಟಗೋತ್ರಃ ಸತ್ಪಾತ್ರೋ ಋಗ್ವಿದಾಮಾಶ್ವಲಾಯನಃ ।[1] ವಾರಣಾಸೀ

43 ದೇವಣಾರ್ಯೋ ವಿದ್ವಾನ್ನಾಗಣವರ್ಯಜಃ । ತಸ್ಮೈ ತತ್ಪ್ರಮುಖೇಭ್ಯಶ್ಚ ನಾನಾಗೋತ್ರೇಭ್ಯ ಏ

44 ವ ಚ ।[2] ನಾನಾಸೂತ್ರೇಕ್ತಮಾಚಾರಮಾಚರದ್ಭ್ಯಸ್ವಕರ್ಮಭಿಃ । ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವೀಣೇಭ್ಯಃ ಕು[ಶ]
ಲೇಭ್ಯಃ

45 ಕಳಾಸು ಚ ।[1] ಷಟ್ಕರ್ಮನಿರತೇಭ್ಯಶ್ಚ ಶಾಂತೇಭ್ಯಶ್ಚಾದರಂ ಮುದಾ ಹಿರಣ್ಯೋದಕಧಾರಾಭಿರ್ದಕ್ಷಿ

46 ಣಾಸಹಿತಂ ಮುದಾ ।[1] ವಿಹಾಯ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಂ ರೂಪಂ ಸಿದ್ಧನಿಷ್ಕಾರ್ಹಣಂ ತತಃ । ಅಗ್ರಹಾರಮಿಮಂಸರ್ವ

47 ಮಾನ್ಯಮಾಚಂದ್ರತಾರಕಂ ।[1] ಪ್ರೌಢಶ್ರೀದೇವರಾಯಸ್ಯ ಪುರಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವನಾಮತಃ । ನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪ

48 ಪಾಷ್ಯಾರ್ಗಸ್ಮಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯಾಕ್ಷೀಣೀಯುತಂ ।[1] ಆಗಾಮಿತ್ಯಷ್ಟಕೊನ್ನದ್ಧತೇಜಸ್ವಾಮ್ಯಾದಿಸಂಕುಲಂ ।

49 ಸುವರ್ಣಾದಾಯಸಹಿತಂ ಸಶುಲ್ಕ ಸನಿಶಾಚರಂ ।[2] ಸರ್ವಸ್ವಾಮ್ಯಯುತಂ ಸಿದ್ಧಂ ಸರ್ವಬಾಧಾವಿ

50 ವರ್ಜ್ಜಿತಂ । ಪ್ರಾದಾತ್ಪ್ರತಾಪದೇವೇಂದ್ರಶ್ಚಿರಂಜೀಯಾನ್ನೃಪೋತ್ತಮಃ ।[1] ವೃತ್ತಿಮಂತೋ ವಿಲಿಖ್ಯಂತೇ

51 ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಕಲಾಜುಷಃ ಗೋತ್ರಸೂತ್ರಪಿತೃಸ್ವಾಖ್ಯಾ ವೃತ್ತಿಸಂಖ್ಯಾಃ ಕ್ರಮಾದಿಹ ।[1] ವಾಶಿಷ್ಟೋ

52 ಬಹ್ವೃಚೋಧ್ಯೇತಾ ನಾಗಣಾರ್ಯತನೂಭವಃ । ಶ್ರೀವಾರಣಾಶೀದೇವೇಶಭಟ್ಟೋ ವೃತ್ತಿದ್ವಯೇಶ್ವರಃ ।[1]

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗ

53 ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ ಸುಧೀಸ್ವಾರ್ಚ್ಯಃ ಸಮಾಧೀಹರಿಭಟ್ಟಜಃ । ತಿಮ್ಮಾಭಟ್ಟೋ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಟಃ ಪಂಚವೃತ್ತಿ

54 ಪತಿಃ ಸದಾ ।[1] ಸ್ವಾರ್ಚ್ಯಃ ಕಾಶ್ಯಪಗೊತ್ರೋಥ ಅನಂತಾರಾಧ್ಯಸಂಭವಃ । ವಿಷ್ಣುಭಟ್ಟೋ ಮಹಾವಿದ್ವಾನೇ

55 ಕಾಂ ವೃತ್ತಿಮಿಹಾಶ್ನುತೇ ।[1] ಲೋಹಿತೋ ಬಹ್ವೃಚಃ ಸಿಂಗಾಭಟ್ಟಸೂ[ನು] ರ್ದ್ವಿಜಾಗ್ರಣೀಃ । ದೇವರೇ
ಭಟ್ಟಕಾವೃತ್ತಿ ಚ

56 ತುಷ್ಟಯಪತಿಸ್ತ್ವಿಹ ।[1] ಬಹ್ವೃಚ ಕಾಶ್ಯಪೋಧ್ಯೇತಾ ಪಂಡರಾರಾಧ್ಯನಂದನಃ । ವಿಷ್ಣುಭಟ್ಟೋ ವಿಶೇಷಜ್ಞೋ
ಗ್ರಾ

57 ಮೇಸ್ಮಿನ್ನೇಕವೃತ್ತಿಮಾನ್ ।[1] ಆತ್ರೇಯೋ ಬಹ್ವೃಚೋ ವಿದ್ವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಭಟ್ಟಸುತಃ ಸುಧೀ । ಶ್ರೀಮನ್ನೃ
ಹರಿಭಟ್ಟಾಖ್ಯೋ

58 ವೃತ್ತಿದ್ವಯಮಿಹಾಶ್ನುತೇ ।[1] ಸ್ವಾರ್ಚ್ಯೋ ವಶಿಷ್ಟಗೋತ್ರೋತ್ಥಃ ಸುವರ್ಣ್ಣಕಲಶಪ್ರಭುಃ । ರಾಯಿಂಭಟ್ಟ
ಸುತ ಶಿಪಾರ್ಭ

59 ಟ್ಟೋ ವೃತ್ತಿದ್ವಯೇಶ್ವರಃ ।[3] ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬಹ್ವೃಚೋಸೌ ದೇವರೇದೀಕ್ಷಿತಾತ್ಮಜಃ ನಾಗಾದೀಕ್ಷಿತ
ವರ್ಯೋಸೌ ವೃತ್ತಿ

60 ದ್ವಯಮಿಹಾಪ್ತವಾನ್ ।[2] ಕಾಶ್ಯಪೋ ಬಹ್ವೃಚೋಧ್ಯೇತಾ ವಿದ್ವಾನ್ ಮಾಧವಭಟ್ಟಜಃ । ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಸ್ಕರ
ಭಟ್ಟೋಸ್ಮಿನ್ ವೃ

61 ತ್ತಿದ್ವಯಪತಿಃ ಸುಧೀಃ ।[1] ಹಾರೀತಃ ಸಾಮವಿದ್ವಿದ್ವಾನ್ ರಂಗುಭಟ್ಟಾತ್ಮಜೋ ದ್ವಿಜಃ । ಶ್ರೀಮನ್ಮಾಧವ
ಭಟ್ಟೋಸ್ಮಿ

62 ನ್ನೇಕವೃತ್ತಿಪತಿ ಸ್ವಯಂ ।[1] ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಋಗಧ್ಯೇತಾ ಶಂಕರೇಭಟ್ಟನಂದನಃ । ಶ್ರೀ ಪದ್ಮನಾಭ
ಭಟ್ಟೋಸ್ಮಿನ್ನೇ

63 ಕವೃತ್ತಿಶ್ವರೋಭವತ್ ।[1] ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಋಗಧ್ಯೇತಾ ಸಮಾಧೀಹರಿಭಟ್ಟಜಃಶ್ರೀಗಂಗಾಧರಭಟ್ಟೋಸ್ಮಿನ್ನೇಕ

64 ವೃತ್ತಿಪತಿ ಸ್ವಯಂ ।[1] ಮೌನಭಾರ್ಗವಗೋತ್ರೋಥೋ ಋಗ್ವೇದೀ ಚ ದ್ವಿವೃತ್ತಿಕಃ । ಗಂಗಾಧರಾರ್ಯ
ತನಯೋ ನಂಜಿನಾಥೋ ದ್ವಿ

65 ಜಾಗ್ರಣೀಃ ।[2] ಅಗಸ್ತ್ಯಗೋತ್ರಸಂಭೂತೋ ಋಗ್ವೇದೀ ಸೋಮನಾಥಜಃ । ವಿದ್ವದ್ಭೈರವಭಟ್ಟೋಸ್ಮಿನ್ನೇಕ
ವೃತ್ತೀಶ್ವರೋ

---

[1] ಶ್ಲೋಕ

[2] ಶ್ಲೋಕ, ಅಪವಾದ (?)

[3] ಶ್ಲೋಕ; ಅಶುದ್ಧ

66 ಭವತ್ |[1] ಆತ್ರೇಯಶ್ಚ ಋಗಧ್ಯೇತಾ ವಿದ್ವಲ್ಲಿಂಗಣಭಟ್ಟಜಃ | ನಂಜಿನಾಥೋ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಗ್ರಾಮೇಸ್ಮಿಂ ಸ್ತ್ತಿ ದ್ವಿವೃ

67 ತ್ತಿಮಾನ್ |[1] ಜಾಮದಾಜ್ಞಾವತ್ಸಗೋತ್ರೋ ಯಾಜುಷೋಽರ್ಕರ್ಕರ್ಪ್ರಭುಃ | ನಂಜಿನಾಥಾರ್ಯಜೋ ನಾಗ ಪಾರ್ಯೋಸ್ಮಿನ್ನೇಕವೃ

68 ತ್ತಿಮಾನ್ |[2] ಸ್ವಾಪ್ಸ್ತರ್ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರೋತ್ಥಃ ಕಲ್ಲಪಾರ್ಯ್ಯಸುತಃ ಸುಧೀಃ | ವಿದ್ವದ್ವ[ಲ್ಲ]ಭಭಟ್ಟೋಯ ಮೇಕ ವೃತ್ತಿಪತಿಃ ಸ್ವ

69 ಯಂ |[1] ವಾಶಿಷ್ಠೋ ಬಹ್ವೃಚೋ ವಿದ್ವಾನ್ದೇವರೇಭಟ್ಟನಂದನಃ | ಮಾಯಿಭಟ್ಟೋ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಗ್ರಾಮೇಸ್ಮಿನ್ನೇಕವೃತ್ತಿಮಾನ್ |[1]

70 ಗೌತಮಶ್ಚ ಯಜುರ್ವೇದೀ ಭಾಸ್ಕರೇಭಟ್ಟನಂದನಃ ವಿದ್ವನ್ನೃಹರಿಭಟ್ಟೋಸ್ಮಿನ್ನೇಕವೃತ್ತೀಶ್ವರೋಭವತ್ |[1] ಋಗ್ಭರ

71 ದ್ವಾಜಗೋತ್ರೋತ್ಥೋ ಭೋಗಣೋಪಾಧ್ಯನಂದನಃ | ಗೋಪಿನಾಥಾರ್ಯಕಶ್ಚಾಸ್ಮಿನ್ನೇಕವೃತ್ತಿಂ ಸಮಶ್ನುತೇ | ಶ್ರೀವ

72 ತ್ಸೋ ಯಾಜುಷೋಧ್ಯೇತಾ ವಿಷ್ಣುಭಟ್ಟಸುತಃ ಸುಧೀಃ | ಶ್ರೀಮತ್ಪಂಡರಿಭಟ್ಟೋಸ್ಮಿನ್ ವೃತ್ತಿದ್ವಯಪತಿಃ ಸದಾ |[1] ಭಾ

73 ರದ್ವಾಜೋ ಬಹ್ವೃಚೋಸೌ ನಾಗದೀಕ್ಷಿತನಂದನಃ | ನಾರುಸಿಂಹೋ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವೃತ್ತಿದ್ವಯ ಮಿಹಾಶ್ನುತೇ |[2] ಸ್ವಾಪ್ಸ್ತರ್ ಆತ್ರೇ

74 ಯಗೋತ್ರೋತ್ಥಃ ಸೋಮಯಾಜಿತನೂಭವಃ | ಗೋಪಿನಾಥೋ ಮಹಾವಿದ್ವಾನ್ ವೃತ್ತಿದ್ವಯಪತಿಃ ಸ್ವಯಂ |[1] ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ

75 ಋಚೋಧ್ಯೇತಾ ನಂಜಿನಾಥಾರ್ಯನಂದನಃ | ಸೋಮನಾಥೋ ದ್ವಿಜವರೋ ಗ್ರಾಮೇಸ್ಮಿನ್ನೇಕವೃತ್ತಿಮಾನ್ |[2] ಭಾರದ್ವಾಜೋ

76 ಬಹ್ವೃಚೋಸೌ ವಿದ್ವತ್ತಿರುಮಲಭಟ್ಟಜಃ | ಚಾಯಿಭಟ್ಟೋ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಗ್ರಾಮೇಸ್ಮಿನ್ನೇಕ ವೃತ್ತಿಮಾನ್ |[2] ಶ್ರೀವ

77 ತ್ಸೋ ಬಹ್ವೃಚೋಧ್ಯೇತಾ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾರ್ಯನಂದನಃ | ತಿಂಮಾಭಟ್ಟೋ ಮಹಾವಿದ್ವಾನ್ ವೃತ್ತಿದ್ವಯ ಮಿಹಾಶ್ನುತೇ |[1]

78 ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬಹ್ವೃಚೋಸೌ ಚೌಡಿಭಟ್ಟಾರ್ಯನಂದನಃ | ವಿದ್ವನ್ನೃಹರಿಭಟ್ಟೋಸ್ಮಿನ್ನೇಕವೃತ್ತೀಶ್ವರೋ ಭವತ್ |[2] ಋಗ್ಭರದ್ವಾಜ

79 ಗೋತ್ರೋಯಃ ಅಪ್ಪಾಭಟ್ಟಸುತಃ ಸುಧೀಃ | ಮಾಯಿಭಟ್ಟೋ ಮಹಾವಿದ್ವಾನ್ನೇಕಾಂವೃತ್ತಿಮಿಹಾಶ್ನುತೇ |[1]

ಮೂರನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ

80 ಕಾಶ್ಯಪೋ ಯಾಜುಷೋಧ್ಯೇತಾದ್ವೇದಿಕೇಸರಿಭಟ್ಟಜಃ | ಶಾಸನಶ್ಲೋಕಕೃದ್ವಿದ್ವಾನ್ ನೃಸಿಂಹಶ್ಚೈಕವೃತ್ತಿ

81 ಮಾನ್ |[1] ವರದಾಚಾರ್ಯಸತ್ಪುತ್ರ ಶಾಸನಾಚಾರ್ಯ ಧರ್ಮಕಃ ಶ್ರೀಗಿರಿ ಸಕಲಾಚಾರ್ಯ ಸದ್ವಿವೃತ್ತೀಶ್ವ

82 ರೋಭವತ್ |[1],

83[3] ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ | ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ್ |[1] ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪ

84 ರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾಂ | ಷಷ್ಟಿರ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ |[1] ಏಕೈವ ಭಗಿನೀ

---

[1] ಶ್ಲೋಕ

[2] ಶ್ಲೋಕ, ಅಪವಾದ (?)

[3] 82–83 ಪಂಕ್ತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳ ಬರೆಯದೆ ಬಿಟ್ಟಿದೆ.

85 ಲೋಕೇ ಸರ್ವೇಶಾಮೇವ ಭೂಭುಜಾಂ ನ ಭೋಜ್ಯಾ ನ ಕರಗ್ರಾಹ್ಯಾ ವಿಪ್ರದತ್ತಾ ವಸುಂಧರಾಂ |[1] ದಾನ ಪಾಲನಯೋರ್ಮ

86 ಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ | ದಾನಾತ್ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ |[1] ಶತ್ರುಣಾಪಿ ಕೃತೋ

87 ಧರ್ಮಃ ಪಾಲ[ನೀ]ಯಃ ಪ್ರಯತ್ನತಃ | ಶತ್ರುರೇವ ಹಿ ಶತ್ರುಸ್ಸ್ಯಾದ್ಧರ್ಮಶತ್ರುರ್ನಕಸ್ಯಚಿತ್ | ಅಹೋ ರಾಘವ

88 ರಾಜೇಂದ್ರ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಸಚರಾಚರಂ | ನ ಶೃಣೋಮಿ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸ್ವಯಂದತ್ತಾಪಹಾರಿಣಾಂ |[1] ಸಾಮಾನ್ಯೋ

89 ಯಂ ಧರ್ಮಸೇತುರ್ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ | ಸರ್ವನೇತಾನ್ಭಾವಿನ ಪಾರ್ಥಿವೇಂದ್ರಾ

90 ನ್ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಃ ||[2]

91 ಶ್ರೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ[3]

TRANSLITERATION

First plate, front

1 śrī-Gaṇādhipatayē nama | namaḥs-tuṃga-śiraś-chuṃbi-chaṃdra-chāmara-chara
2 vē | trailōkya-nagarārambha-mūla-staṃbhāya Saṃbhavē | bhūyasyai bhavatāṃ bhū
3 yō bhūyād Āścharya-kuṃjara | ḥ āhur-vihāra-kāntāram agamān yasya yō
4 ginaḥ kshēmaṃ vaḥ prachurīkuryāt kshōṇīm abhyudvahaṃ Hariḥ krōḍākṛitē
5 r-abhūt-tasya krīḍā-palvalam aṃbudhiḥ asti kshīrārṇvōdbhūtam apāṃ
6 pushpam anuttamaṃ | amlānaṃ yad anirmalyam adhattē śirasīśvaraḥ |
7 sadāmōda-nidhēs-tasya saṃtānē Yadu- saṃjñitē | a[bhū]d-āścharya-mādhu
8 rya-vasudhāyās-tapaḥ-phalaṃ | Saṃgamō nama rājabhūt sāra-bhū
9 tē tad-anvayē | rējē yasya yashaḥ-siṃdhau sāraṇīva Surāpaga sa
10 rva-ratna-nidhēs-tasya samrāḍ-āsīt tanūbhuvāṃ | madhyē Bukka-mahīpā
11 lō maṇīnām iva kaustubhaḥ | tasy Gaurāṃbikā jānēs-tanayōbhū
12 d guṇōnnataḥ | hāra-gaura-yaśaḥ-pūra-harī Hariharēśvaraḥ yat-shōḍa
13 śa-mahā-dana-yaśasāṃ dig-vihāriṇāṃ | bhūyasām abhavaṃ nālaṃ bhuva
14 nāni chaturdaśaḥ | Pratāpadēvarāyōsya putrōbhūdbhuvi viśṛitaḥ | pramōda
15 iva mūrtō yaḥ prajānāṃ sair-guṇair-abhūt | pratyarthi-samidhō hutvā pratāpā
16 gnau raṇāṃkaṇē vihitō yēna virēṇa vijaya-śrī-kara-grahaḥ tasya Dē
17 māṃbikā-jānēs-tanayō vinataḥ . . vidya-nidhir-viśēshajñō virō Vijaya-bhū
18 pati tasya śrī-Nārāyaṇāṃbayā tanayō-bhūn-mahīpatiḥ Prauḍhapratāpa
19 dēvēṃdraḥ putraḥ Sutrāma-vikramaḥ audārya-śaurya-gāṃbhīrya-nidhau ya
20 smi mahīpatau paripālayati śrīmaty-āsīd rājanvatī mahī | tasyāsī
21 m-mahisī-mukhya-mānanīya-guṇōttama-Sachī sā Pobbalā-dēvī Pārvatī
22 va Pinākinaḥ | tayō prachīna-puṇyānāṃ paripākaviśēhataḥ | Mallikārju-
23 na-dēvasya Śrīgirē sannivāsinaḥ varōttha-kṛita tan-nāmmna-kumāraḥ samajā
24 yataḥ pitari yuparatē śrīmān-dhī-puṇya-vatāṃ varaḥ Iṃmaḍi-Prauḍha-dē

[1] ಶ್ಲೋಕ

[2] ಶಾಲಿನಿ

[3] ಇದು ಕನ್ನಡಕ್ಷರದಲ್ಲಿದೆ

25 vēṃdrō dīvyaty-atra-nṛipāgraṇiḥ vikramē Vikramādityaṃ bhōge-Bhōjam ivā
26 paraṃ Rājarājaṃ vitaraṇē rājānaṃ yaṃ prachakshatē । abhaṃgam Aṃga-Kāliṃga

Second plate, front

27 Vaṃgādyāś-chāmaradibhiḥ rājānō yaṃnnishēvaṃtē rāja-chihai-svayaṃ dhṛi
28 tai । rājādhirā[ja]s-tējasvi yō rāja-paramēśvaraḥ । bhāshātilaṃ
29 gi-bhūpāla-bhujaṃga-birudōnaṃtaḥ । vairi-bhūpati-vētaṃḍa-chaṃḍa-khaṃ
30 ḍana-kēsarī gajaugha-gaṃḍa-bhēruṃḍō gajēṃdra-mṛigayā-rataḥ । Mūru-rāyara
31 gaṃḍāṃkaḥ para-rāya-bhayaṃkaraḥ । Hiṃdū-rāya-suratrāṇa ityādi birudōnataḥ śrī
32 Tuṃgabhadrā-parighē nagarē Vijayāhvayē pitryaṃ yaṃ siṃhasanaṃ prapya pālan prithuvī
33 m imaṃ । Immaḍi-Drōva-rāyōyaṃ puṇya-ślōkāgraṇī nṛipaḥ । nidhyartu-rāmachaṃdrai
34 ścha miḷitē śrī-Śakābdakē । Prabhavē-vatsarē Margēśirshē kṛishṇa-pakshakē । dvādaśyāṃ
35 Bhṛigu-vārāsmi su-tārā-yōgakē śubhē । Gōdvādaśī-mahā-puṇya-kālē kalpa-taru
36 r-nṛipaḥ । pavitrē Bhāskara-kshētrē Hēmakūṭa-taṭē śubhē । Tuṃgabhadra-nadī-tīrē śrī-Vi
37 rūpāksha-saṃnidhauḥ । tatra kurvan mahā-dānaṃ Tulā-purusha-saṃjñitaṃ । aṃtariyatayā।
38 bhūmi-dānaṃ kāla-prasaṃjanaṃ । vidvadbhiḥ । śrōtriyair-viprair-Dēvēśārya-purōgamaiḥ vi
39 Jñaptō Hōsalē-dēsē Hosapaṭṭaṇa-rājyakē । Āraṃda-vvālikē-vēṃthē Kottaṃgāla-sthaḷē
40 śubhē । Kaḍasūrākhyakaṃ grāmaṃ Beṭṭadabbīḍunā yutaṃ । Kallōṭi-grāma-sahitaṃ Kēta
41 haḷḷi-samanvitaṃ । kāluvaḷḷi-traya-yutaṃ grāmaṃ śrōtriyarūpataḥ । triśatair-nishkakair-yu
42 ktaṃ chatvāriṃśadbhir-ashṭakaiḥ । Vaśishṭa-gōtraḥ sat-pātrō Rug-vidām Āśvalāyanaḥ । Vāraṇāsī
43 Dēvaṇaryō vidvān Nāgaṇa-varyajaḥ । tasmai tat-pramukhēbhyaś-cha nānā-gōtrēbhya ē
44 va cha । nānā-sūtrōktam āchāram ācharadbhya sva-karmabhiḥ । vēda-śāstra-pravīṇēbhyaḥ Ku[śa]lēbhyaḥ
45 kaḷāsu cha । shaṭ-karma-niratēbhyaś-cha śāṃtēbhyaś-chādaraṃ mudā hiraṇyōdaka-dhārābhir-dakshi
46 ṇā-sahitaṃ mudā । vihāya śrōtriyaṃ rūpaṃ siddha-nishkārhaṇaṃ tataḥ । agrahāram imam sarva
47 mānyam ā-chaṃdra-tārakaṃ । Prauḍha-śrī-Dēvarāyasya puraṃ kṛitvā sva-nāmataḥ । nidhi-nikshēpa
48 vāryyasma-siddha-sādhyākshiṇī-yutaṃ । āgāmīty-ashṭakonnaddha-tēja-svāmyādi-saṃkulaṃ ।
49 suvarṇādāya-sahitaṃ sa-śulka-sa-niśācharaṃ । sarva-svāmya-yutaṃ siddhaṃ sarva-bādhā-vi
50 varjjitaṃ । prādāt pratāpa-dēvēṃdraś-chiraṃ jīyān nṛipōttamaḥ । vṛittimaṃtō vilikhyṃtē
51 vēda-śāstra-kalā-jushaḥ gōtra-sūtra-pitṛi-svākhyā vṛitti-saṃkhyāḥ kramād-iha । Vāśishṭō
52 Bahvṛichōdhyētā Nāgaṇārya-tanūbhavaḥ । śrī-Vāraṇāśi-Dēvēśa bhaṭṭō vṛitti-dvayēśvaraḥ

Second plate, back

53 Vaiśvāmitraḥ sudhī svārchchaḥ Samādhī-Haribhaṭṭajaḥ । Timmābhaṭṭō dvija-śrēshṭaḥ paṃcha-vṛitti
54 patiḥ sadā । svārchchaḥ Kāśyapa-gōtrōtha Anaṃtārādhya-saṃbhavaḥ । Vishṇubhaṭṭō mahā-vidvānē

55 kāṃ vṛittim ihāśnutē। Lōhitō Bahvṛichaḥ Siṃgābhaṭṭa-sū[nu]r-dvijāgaṇīḥ। Dēvarē bhaṭṭakā vṛitti-cha

56 tushṭaya-patis-tviha Bahvṛicha Kāśyapōdhyētā Paṃḍarārādhya-naṃdanaḥ। Vishṇubhaṭṭō viśēshajñō grā

57 mēsminn ēka-vṛittimān। Ātrēyō Bahvṛichō vidvān Vishṇubhaṭṭa-sutaḥ sudhī। śrīman Nṛiharibhaṭṭākhyō

58 vṛitti-dvayam ihāśnutè। svārchchō Vaśishṭa-gōtrōtthaḥ suvarṇṇa-kalaśa-prabhuḥ। Rāyi-bhaṭṭa-suta-Śirpābha

59 ṭṭō vṛitti-dvayēśvaraḥ। Bhāradvājō Bahvṛichōsan Dēvarēdīkshitātmajaḥ Nāgadīkshita-varyōsau vṛitti

60 dvayam ihāptavān। Kāśyapō Bahvṛichōdhyētā vidvan Mādhavabhaṭṭajaḥ। śrīmad-Bhāskarabhaṭṭōsmin vṛi

61 tti-dvaya-patiḥ sudhīḥ। Harītaḥ Sāmavid-vidvān Raṃgubhaṭṭātmajō dvijḥ। śrīman-Mādhavabhaṭṭōsmi

62 nn ēka-vṛitti-pati-svyaṃ। Bhāradvājō Rug-adhyētā Saṃkarēbhaṭṭa-naṃdanaḥ। śrī-Padmanābhabhaṭṭōsminnē

63 ka-vṛittīśvarōbhavat। Viśvāmitrō Rug-adhyētā Samādhī-Haribhaṭṭajaḥ। śrī-Gaṃgādhara bhaṭṭōsminn ēka–

64 vṛitti-pati svayaṃ। Maunabhārgava-gōtrōthō Rug-vēdī cha dvivṛittikaḥ। Gaṃgādha-rārya-tanayō Naṃjināthō dvi

65 jāgraṇīḥ Agastya-gōtra-saṃbhūtō Rug-vēdī Sōmanāthajaṃ। vidvad-Bhairavabhaṭṭōsminn ēka-vṛittīśvarō

66 bhavat। Ātrēyaś-cha Rug-adhyētā vidval-Liṃgaṇabhaṭṭajaḥ। Naṃjināthō dvija-śrēshṭō grāmēsmiṃs-tu dvi-vṛi

67 ttimān। Jāmadājña vatsa-gōtrō Yājushōrakarre-prabhuḥ। Naṃjīnāthāryajō Nāgapāryyō-sminn ēka-vṛi

68 ttimān। svārchcha-Kāśyapa-gōtrōtthaḥ Kallapāryya-sutaḥ sudhīḥ। vidvad-Va[lla]bha bhaṭṭōyam ēka-vṛitti-patiḥ sva

69 yaṃ। Vāśishṭō Bahvṛichō vidvān Dēvarēbhaṭṭa-naṃdanaḥ। Māyibhaṭṭō dvija-śrēshṭō grāmēsminn ēka-vṛittimān।

70 Gautamaś cha Yajur-vēdī Bhāskarēbhaṭṭa-naṃdanaḥ। vidvan-Nṛiharibhaṭṭōsminn ēka-vṛittīśvarōbhavat। Rug Bhara

71 dvāja-gōtrōthō Bhōgaṇōpādhya-naṃdanaḥ। Gōpināthāryyakaś-chāsminn ēka-vṛittiṃ samaśnute। Śrīva

72 tsō Yājushōdhyētā Vishṇubhaṭṭa-sutaḥ sudhīḥ। śrīmat-Paṃḍaribhaṭṭōsmin vṛitti-dvaya-patiḥ sadā। Bhā

73 radvājō Bahvṛichōsau Nāgadīkshita-naṃdanaḥ। Nārusiṃhō dvija-śrēshtō vṛitti-dvayam ihāśnutē। Svārchcha Ātrē

74 ya gōtrōtthaḥ Sōmayāji-tanūbhavaḥ। Gōpināthō mahā-vidvān vṛitti-dvaya-patiḥ svayaṃ Viśvāmitrō

75 Ruchōdhyētā Naṃjināthārya-naṃdanaḥ। Sōmanāthō dvija-varō grāmēsminn ēka-vṛitti-mān।। Bhāradvājō

76 Bahvṛichōsau vidvat-Tirumalabhaṭṭajaḥ। chāyibhaṭṭō dvija-śrēshṭō grāmēsminn ēka-vṛittimān। Śrīva

77 tsō Bahvṛichōdhyētā Rāmakṛishṇārya-naṃdanaḥ। Timmābhaṭṭō mahā-vidvān vṛitti-dvayam ihāśnutē।

78 Bhāradvājō Bahvṛichōsau Chauḍi bhaṭṭārya-naṃdanaḥ । Vidvan-Nṛiharibhaṭṭōsminn ēka-vṛittīśvarōbhavat । Rug Bharadvāja
79 gōtrōyaḥ Appābhaṭṭa-sutaḥ sudhīḥ । Māyibhaṭṭō mahā-vidvānn ēkāṃ-vṛittim ihāśnutē ।

Third plate, front

80 Kāśyapō Yājushōdhyētā Dvēdi-kēsaribhaṭṭajaḥ । śāsana-ślōka-kṛid vidvān Nṛisiṃhaś chaika-vṛitti
81 mān । Varadāchāryya-sat-putra-Śāsanāchārya-dharmakaḥ Śrīgirī-Sakalāchārya sa dvi-vṛittīśva
82 rō bhavat ।[1]
83 sva-dattā dviguṇaṃ puṇyaṃ para-dattānupālanaṃ ॥ para-dattāpahārēṇa sva-dattaṃ nishphalaṃ bhavēt । sva-dattāṃ pa
84 ra-dattāṃ vā yō harēta Vasuṃdharāṃ । shashṭivarsha-sahasrāṇi vishṭāyāṃ jāyatē krimi । ēkaiva bhaginī
85 lōkē sarvēśām ēva bhūbhujāṃ na-bhōjyā na-kara-grāhyā vipra-dattā vasuṃdharāṃ ॥ dāna-pālanayōr-ma
86 dhyē dānāch-chhrēyōnupālanaṃ । dānāt svargam avāpnōti pālanād achyutaṃ padaṃ । śatruṇāpi kṛitō
87 dharmaḥ pāla[nī]yaḥ prayatnataḥ । śatrur-ēva hi śatrusyā dharma-śatrur-na kasya chit । ahō Rāghava
88 rājēṃdra trailōkyaṃ sacharācharaṃ । na śṛiṇōmi na paśyāmi svayaṃ-dattāpahāriṇāṃ । sāmānyō
89 yaṃ dharma-sētur-nṛipāṇāṃ kālē kālē pālanīyō bhavadbhiḥ । sarvān ētān bhāvina pārthi-vēṃdrā
90 n bhūyō bhūyō yāchatē Rāmachaṃdraḥ ॥
91 śrī-Virūpāksha[2]

148 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 127)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ಅದೇ ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಚಕನ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಎರಡನೆಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನ

This fragmentary copper-plate inscription, written in Nāgari characters of the 17th century, enumerates the boundaries of the village Akīhaḷi Bēgūr which was an *agrahāra*. Other details are lost.

ಮುಂಭಾಗ

1 ತ್ರೈಸ್ತ್ರೈ ಸಮನ್ವಿತಾಶ್ಚಿಹ್ನೈರ್ದಿಕ್ಷು ಪ್ರಾಚ್ಯಾದಿಷುಕ್ರಮಾತ್ । ಸೀ
2 ಮಾನೋಸ್ಯಾಗ್ರಹಾರಸ್ಯ ಲಿಖ್ಯಂತೇ ದಶಭಾಷಯಾ ।[1] ಅ
3 ಕೀಹಳಿಬೇಗೂರ ಗ್ರಮದ ಯಲೆ ವಿವರ । ಮೂಡಲು ಮಾದೀಹಳಿ

---

[1] Some space is left unwritten between lines 82–83.

[2] This is in Kannada characters.

[1] ಶ್ಲೋಕ

ಹಿಂಭಾಗ

4 ಯ ತೋಟವ ಮೂಬೆಹತಿರ ನಟ್ಟ ಕಲು | ಅಲಿಂದಂ ತೆಂಕ
5 ಲಾಗಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲು | ಮಾದೀಹಳಿಯ ಪಡುವಣ ಮೂಬೆಯಿಂ ಪ
6 ಡುವಲು ನೆಟ್ಟ ಕಲು | ಅಲಿಂದಂ ಆಗ್ನೆಯವಾಗಿ ನಡದು
7 ಕೈಂಹಿಗೊಡನಪುರದ ಮಾದೀಹಳಿಯ ಬೇಗೂರ ಮುಗುಡ್ಡೆ
8 ಲಿ ನೆಟ ಕಲು | ಆಲಿಂದಂ ಪಡುವಲು ಕಹಿಗೊಡನಪುರದ ಬೇ
9 ಗೂರ ಮಧ್ಯದ ಬೇಲಿ ಹತಿರ ನೆಟ ಕಲು | ಆಲಿಂದಂ ತೆಂಕಲಾಗಿ ನ
10 ಡದು ಕುಂದನರೆಯಿಂ ಮೂಡಲು ಚೌಮೂಲೆಬಳಿಯ ನೆಟ್ಟ ಕಲು | ಆಲಿಂದಂ ನೈರುತ್ಯ
11 ವಾಗಿ ಕುಂಡನರೆ ಸಹ ಕಂಹಿಗೋಡನಪುರದ ಬೇಗೂರ ಮಧ್ಯದ ಮೋಣಿಯ
12 ಪಡುವಲು ನೆಟ ಕಲು | ಅಲಿಂದಂ ತೆಂಕಲಾಗಿ ಮೋಣಿಯಲಿ ನಡದು ಕಂಹಿ
13 ಗೋಡನಪುರದ ಯರೆಯೂರ ವೇಗೂರ ಮಧ್ಯದ ಮೋಣಿಯಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲು | ಅಲಿಂ
14 ದಂ ನೈರುತ್ಯವಾಗಿ ನಡದು ಯರೆಯೂರ ಯೀಶಾನ್ಯದ ಕೆರೆಯಿಂದ ಬಡಗ
15 ಲು ಸಲುವದು | ಅಲಿಂದಂ ಪಡುವಲಾಗಿ ನಡದು ಸಾಗರದ ತೆಂಕಣ ಕ
16 ರೆಯಾದಿಯಾಗಿ ಸಲುವುದು | ಅಲಿಂದಂ ಪಡುವಲಾಗಿ ನಡದು ಯಾ
17 ರೆಯೂರ ಅಸಗನಕಟ್ಟೆಯ ಯೇರಿಯ ಪಡುವಲು ಸಲುವುದು |
18 ಅಲಿಂದಂ ಪಡುವಲಾಗಿ ನಡದು ಸಾಗರದ ಪಡುವಲಾಗಿ
19 ನಡದು ಸಾಗರದ ತೆಂಕಣ ಕರೆಯಾದಿಯಾಗಿ ಸಲು
20 ವುದು | ಅಲಿಂದ ಬಡಗಲಾಗಿ ನಡದು ಜಾಲೆಪುರದ ಬೇ
21 ಗೂರ ಮಧ್ಯದ ಹಳ ಸಾಗರವೋರುವಾಗಿ ಸಲುವುದು
22 ಅಲಿಂದ ಬಡಗಲು ಕೊಟ್ಟಸಾಗೆ ಜಾಲೆಪುರ ಬೇಗೂರ
23 ಮಧ್ಯದಲಿ ಹಳದ ಮೂಡಣ ಮೋರದಲಿ ನಟ್ಟ ಕಲು
24 ಆಲಿಂದಂ ಬಡಗಲಾಗಿ ನಡದು ಕೊಟ್ಟಸೋಗೆಯ ಹಳದ
25 ತೆಂಕಣಕರೆ ಸಲುವುದು | ಅಲಿಂದಂ ಮೂಡಲುಹದ ತೆಂಕ
26 ಣ ಕರೆಯಲಿ ಗುಂಮನಾಲದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯವಾಗಿ ಕೊ
27 ಟ್ಟಸೋಗೆಯಹಳಿನ ಹತಿರೆ ನೆಟ್ಟ ಕಲು ! ಅಲಿಂದಂ
28 ಯೀಶಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡದು ಬೇಗೂರಹಳದಿಂದಂ ಬಡ
29 ಗಲು ಕಾರೆಹೊಲದಿಂ ಬಡಗಲು ಕೊಡಸೋಗೆಯ
30 ಮೂಬೆಯಿಂದಂ ತೆಂಕಲು ಸಲುವುದು ||

149 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 128)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅದೇ ಅರ್ಚಕನಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂರನೆಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನ

This is an interesting copper-plate inscription which records a grant by a Vijayanagara king named Harihara. The pedigree is thus given : Sangama, his son Bukka, his son Harihara, his son Bukkaṇa, his son Harihara. This Harihara is said to have restored a grant of certain lands for the god Triyambakadēva. Bukka II is not known to have had a son named Harihara. On the cther hand, Dēvarāya I, brother of Bukka II had a son Harihara. The plates in question may be of this Harihara who, though a nephew of Bukka II, is perhaps mentioned as his son, a practice which was not uncommon.

The grant consists of money income, lands and levies on betel-palms to god Gurumūrti Triyambakadēva of Triyambakapura in Terakaṉāmbe-sthaḷa.

The date is given as Śaka 1432, Hēmaḷambi, Jyēshṭha ba. 1, Mūlā-nakshatra. The Śaka year 1432 may be a mistake for 1342. Even then, the Śaka year corresponding to Hēmaḷambi would be 1339. The other given details correspond to 1417 A.D., May 31, the constellation being Mūlā.

The record consists of three plates and has the boar seal. It is written in Nāgarī characters. The language is sometimes Sanskrit and sometimes Kannada.

ಒಂದನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗ

1 ಶ್ರೀ ಗಣಧಿಪತಯೇ ನಮಃ । ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಶಂಕರಾಯ ನಮಃ । ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿ
2 ಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ ।[1] ಗಜಾ
3 ನನೋ ವಿಜಯತೇ ದಂತಕೋಟಿಂ ದದಾತಿ ಯಃ । ಗ್ರಾಮಾನ್ ಹರಿಹರಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾನ್ ಲಿಖಿತುಂ
4 ಲೇಖನೀಮಿವ ।[2] ಅತ್ರ ಶ್ರೀ ಕರ್ತೃಕಾಮೇಭ್ಯೋ ಧರಾಂ ದಾತುಮಿಮೋ ಧರಾನ್ । ಅಕೂಪಾ
5 ರಾಮಪಾರಾದ್ಯಃ ಸಪಾದಾಯಾದಿಸೂಕರಃ ।[1] ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಭಾಜಂ ಭಜತೇ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ
6 ತ್ರಯೀಮಯಂ(ಯಂ) ಯಃ । ಸಿರಸಾ ತ್ರಿವರ್ಗಃ । ಸಕರ್ಮಸಾಕ್ಷೀ ಜಗತಾಂ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಪು
7 ಷ್ಣಾತು ವಃ ಸರ್ವಸುಖಾನಿಪೂಷಾ ।[3] ತ್ರಿಲೋಕೀಭರ್ತಾಪೀ ತ್ರಿಪುರಜಯಿನಾ ಮೂರ್ಧ
8 ನಿ ಧೃತಃ ಸುದಾಭಿಃ ಕುರ್ವಾಣಃ ಸುರಪರಿಷದಾಂ ಪಾರಣವಿಧಿಂ ಹರೇರ್ವಾಮಂ
9 ಚಕ್ಷುಃ ಹತಕಮಭಿರೋಚಿರ್ನಿಚರ್ಯ್ಯಚಾ ಪ್ರಮೋದಂ ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಪಥಯತು ನಿ
10 ಕಾಮಂ ಹಿಮಕರಃ ।[4] ಮಥ್ಯಮಾನೇ ಪಯೋರಾಶಾವಾವಿರಾಸೀ[ತ್] ಸ ಚಂದ್ರಮಃ । ಲಕ್ಷ್ಮೀಕ
11 ಲ್ಪಲತಾವೃಕ್ಷಃ ಕಾಮಧೇನುಸಹೋದರಃ ।[1] ಕಲಾಧರಃ ಸ್ವಸ್ಯಕುಲೇ ಯಯಾತೇ
12 ರುದಭೂದ್ಯದುಃ । ತದಾದಿಯತ್ಕುಲಂ ಲೋಕೇ ಖ್ಯಾತಮಾಸೀತದಾಖ್ಯಯಾ ।[2] ಯಸ್ಮಿನ್ಯ
13 ದುಕುಲೇ ಶ್ಲಾಘ್ಯೋ ಸಂಜಾತಃ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಃ ಆಕರಂ ಗುಣರತ್ನಾನಾಂ ತಸ್ಮಾ
14 ಚ್ಛ್ರೀ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಃ ।[1] ಸಂಗಮ ಶ್ರೀ ಸರಸ್ವತ್ಯೋ ಅಭೂದ್ಯತ್ರಾಪಿ ದುರ್ಲಭಃ ಶ್ರೀಮ
15 ತ್ಯೋಮಾನ್ವಯೋ ಭೋಗೀ ಸವ್ಯಕ್ತೋ ವ್ಯಕ್ತಚತುರಃ ।[1] ವುದಾರಬುಕ್ಕಭೂಪಾಲೋ
16 ಕೀರ್ತಿಸ್ನೇಹಸಿಖಾಮಣಿಃ । ರಾಜ ಹರಿಹರೋ ನಾಮ ಜಾತೋ ಧರ್ಮ
17 ಯಿನಾಪರಃ ।[1] ವರ್ಗತ್ಸರ್ವೋರ್ವರಾಭೃದ್ವರಮುಕುಟತಟೀವಿರ್ಯಸ್ತವಿಗ್ರ್ಯಾಗಾ
18 ತ್ರೀ ಜೈತ್ರೀನ್ವಿತಾಂಘ್ರಿಂ ಹರಿಹರನೃಪತಿಂ ಕೀರ್ತಯಂತೇ ಕವೀಂದ್ರಃ ಕೇಚಿ
19 ಜ್ಜೈವಾತ್ರುಕಂ ತಂ ರಚಿತಕುವಲಯಂ ನಿಷ್ಕಲಂಕಂ ಕಲಾಂಕಂ । ಮಿತ್ರಂ ಕೇ
20 ಚಿಚ್ಚ ಸೂರ್ಯ್ಯಾಸ್ಥಿತಿರಹಿತಮಪಿ ಪ್ರಸ್ತುಪದ್ಮಾರಾಗಂ ।[5] ತಸ್ಮಿನ್ ಕಲುಹಾ
21 ರಷಂಡೇ ಕವಿಗುರುವಿಭುಧಾಖಂಡಲೇ ದಾನಶೌಂಡೇ । ದಾತವ್ಯಾ ದಾನಧಾರಾ
22 ಜಿತಜನಿತತೃಣಾಹಾರಪುಷ್ಟೋ ವೃಷೇಂದ್ರಃ । ಭೂಯಃ ಪಾದೈಶ್ಚತುರ್ಭಿಸ್ಥಿತಿ
23 ಮಿಹ ಕುರುತೇ ಯಾ ಸಮರ್ಥಾ ಸಮರ್ಥಾಃ । ತಸ್ಯಾರ್ಥಂ ಕಿಂ ವಿಚಿತ್ರಂ ಹರಿ
24 ಹರ ಬಹುನಾ ಕಿಂ ಸಕಾಲಃ ಕೃತಾರ್ಥಃ ।[6] ವಿಜಯಾಹ್ವನಗರೀ ವಿಶ್ವವಿ
25 ಜಯಾ ಧಂನ್ವಿಶಾಲಿನೀ ರಾಜಾಯೇನ ತತಃ ಶಕೋ ರಾಜಧಾನಿಕೃತಾ
26 ಸ್ಥಿರಾ [7] ಕೃತ್ವಾ ರತ್ನಸ್ಥಸಂಜಾತ ಕುಮಾರೋ ದೇವವಿಕ್ರಮಃ । ಬುಕ್ಕಣೋ ನಾ
27 ಮ ಯಶಕ್ರೋಕ್ಷ್ಮಾಭೃದಾರ್ಯ್ಯಣಃ ।[7] ಸ ಭೂಪತಿಂ ಭೂಪತಿ ವಂಶವರ್ಧ

1 ಶ್ಲೋಕ
2 ಶ್ಲೋಕ, ಅಪವಾದ (?)
3 ಉಪೇಂದ್ರವಜ್ರ
4 ಶಿಖರಿಣಿ ; ಅಶುದ್ಧ
5 ಸ್ರಗ್ಧರೆ; ಅಶುದ್ಧ
6 ಸ್ರಗ್ಧರೆ
7 ಶ್ಲೋಕ ; ಅಶುದ್ಧ

28 ನಂ ಯಥಾರ್ಥನಾಮಾ ನಮಜೀಜನತ್ಸುತಃ ಜಯಂತಮುರ್ವೀಮಖಿಲಾ ಪುರಂದ
29 ರೋ ಜಯಂತಮಾತ್ಮೋಪಮಮಾತ್ಮಜಂ ಯಥಾ|[1] ಬುಕ್ಕೋ ಭೂಪಾಲಪುತ್ರೋ ಹರಿಹ

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ

30 ರ ನೃಪತೌ ನಿರ್ಜಿತಾರಾತಿಗೋತ್ರೇ ಗುರ್ವೀಮುರ್ವೀಪ್ರಶಾಸ್ತ್ಯೃಪ್ಯಧಿಕಭು
31 ಜಬಲೇ ಧೂತಮುರ್ವೀಕರೇಂದ್ರೇ |[2] ಹರಿರಿವ ವಸುದೇವಾತ್ಕಂಸಹರ್ಷಂ ನ ಕು
32 ರ್ವನ್ ದಧದಧಿಕವಿಕಾಸಾಂ ಸಾಧು ಬೃಂದಾವನಸ್ಥಾಂ | ಜಯವಹಸ ವೃಧಿಂ ವರ್ಧ
33 ಯಂ ಸ್ವೇನ ಭೂಮ್ನಾ ಹರಿಹರಯಿತಿ ತಸ್ಮಾತ್ತೋವಿರಾಸೀನರೇಂದ್ರಃ |[3] ಮಾನ್ಯಾನ್ಮಾ
34 ನಯತಿ ಪ್ರಜಾ ಸ್ಥಿತಯತಿ ಸ್ವೇ ಸ್ವೇ ಪದೇ ಭೂಸುರಾನ್ ಧರ್ಮೇಣೈವ ಬಿಭರ್ತಿ ವ
35 ರ್ಷತಿ ಧನಾಂನ್ ಗೋತ್ರೇ ಜನೇ ಸ್ನೇಹತಿ | ನೀತಿಂ ರಕ್ಷತಿ ಕೀರ್ತಿಮಾಕಲಯತಿ ಪ್ರಾ
36 ಜ್ಞಾನ್ಮಹುಸ್ಥಾಪ್ಯತೇ ಸಂನ್ಮಿತ್ರಂ ಬಹುಮಾನ್ಯತೇ ಹರಿಹರಃ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರಿಯಂ ಭಾ
37 ಷಿತೇ[4] ಯಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿಪ್ರತಾಪಾಬ್ಯಾಂ ವ್ಯಕ್ತೋ ನಕ್ತಂ ದಿವಾ ಯೋ | ಪುನರುಕ್ತೋಂದು ಮಾರ್ತಾಂ
38 ಡ ಅಭವದ್ಭುವನತ್ರಯಂ |[5] ವಿಜಯನಿ ಹರಿಹರಭೂಪೇ ವಿರಚಿತವತಿ
39 ಕನಕವೇದಿನೀದಾನಂ ಆಚಾ ಚಿತ್ಪಾವನಾಮರ್ಕಿರ್ತಿಮುಖಂ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಚಿಪೋಃ |[6]
40 ಯಸ್ಯೋ ಯುಧೇ ಯುಧರಂಗೇ ವಿದಯರಿಪರಿತಃಸ್ತಾಂಡವಂ ಮಂಡಲಾಗ್ರೇ | ವಕ್ರೋ ಶುಷ್ಕಾ
41 ಸ್ತುರುಷ್ಕಾ ಭವಭಯಭರಿತಃ ಕೊಂಕಣಃ ಶಂಕಯಾರ್ಥಃ | ಆಂಧ್ರಾ ರಂಧ್ರಾಣಿ ಧಾ
42 ವಂತ್ಯಧೃತಮಧಿಗಿರೇ ಗುರ್ಜರಾ ಜರ್ಝರಾಂಗಾ ಕಾಂಬೋಜಾಚ್ಛಿಂನಧೈರ್ಯಾ ಸಪ
43 ದಿಸಮುಭವಃ ಪ್ರಾಪ್ತಭಂಗಾಃ ಕಲಿಂಗಾಃ |[7] ರಾಜಾಧಿರಾಜಸ್ತೇಜಸ್ವೀ ಯೋ ರಾಜಪ
44 ರಮೇಶ್ವರಃ ಭಾಷಾತಿಲಂಘಿಭೂಪಾಲೋ ಭುಜಂಗಮವಿಹಂಗರಾಟ್ |[8] ರಾಜಾ
45 ಧಿರಾಜಭುಜಗೋ ಪರರಾಜಭಯಂಕರಃ | ಹಿಂದೂರಾಜಸುರತ್ರಾಣ ಇತ್ಯೇ
46 ರುಪಶೋಭಿತಃ |[5] ಯಸ್ಮಿನ್ ಷೋಡಶದಾನಾನಾಂ ಯಶಸಾ ಪರಿಶೋಭಿತೇ ದಾನಾಂಬು
47 ಧಾರಯಾ ತಸ್ಯ ವರ್ಧಂತೇ ಧರ್ಮಪಾದಪಾಃ |[9] ಶ್ರೀಗಣಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ ತ್ರಿಯಂಬಕ
48 ದೇವರಿಗೆ | ಹರಿಹರರಾಯರು ಜೀರ್ನೋಧಾರವ ಮಾಡಿ | ಧಾರೆನೆಱದು ಕೊ
49 ಟ್ಟ ಸೀಮೆ | ತೆರಕಣಾಂಬೆಯ ಸ್ಥಳದ ಸೀಮೆಯಲಿ | ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರ್ಷ ಸಾ
50 ವಿರದನಾನೂರಮೂವತ್ತೆರಡು ಸಂದ ವರ್ತಮಾನವಾದ ಹೇಮಲಂಬಿಸಂವತ್ಸರ
51 ದ ಜೇಷ್ಠ ಬಹುಲ ಪಾಡ್ಯವೂ ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರದಲೂ ಹರಿಹರರಾಯರು ಗುರುಗುರ್ತಿ
52 ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರಿಗೆ | ತೆರಕಣಾಂಬೆಸ್ಥಳದಲು ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರದ ಗ್ರಾಮವೊಂ
53 ದಕೆ ನೂರಮೂವತ್ತ ವರಹ | ಯಲಗನೂರ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ಮೂನೂರಮೂವತ್ತ ವರಹ |
54 ಬೆಲಾವೆ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ಐವತ್ತಐದು ವರಹ | ಕೊಟ್ಟಸೋಗೆಯ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ
55 ಯಿನೂಱಪ್ಪತ್ತೈದು ವರಹ | ಮದೂರ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ನಾನೂಱನಾಲ್ವತ್ತು ವರಹ |
56 ನೆಟ್ಟಕಲು ಹಂದೀಪುರದ ಗ್ರಾಮಯರಡಕೆ ನೂಱಹತ್ತು ವರಹ | ತಂಣಿಲೆ ಗ್ರಾ
57 ಮವೊಂದಕೆ ನೂಱಮೂವತ್ತಯರಡು ವರಹ | ಕಾರನಾಡ ಬೆಲುವಾಡಿ ಗ್ರಾಮವೊಂ

---

1 ವಂಶಸ್ಥ
2 ಸ್ರಗ್ಧರೆ; ಅಸಮಗ್ರ
3 ಮಾಲಿನಿ; ಅಶುದ್ಧ
4 ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ
5 ಶ್ಲೋಕ; ಅಶುದ್ಧ
6 ಆರ್ಯೆ
7 ಸ್ರಗ್ಧರೆ; ಅಶುದ್ಧ
8 ಶ್ಲೋಕ, ಅಪವಾದ (?)
9 ಶ್ಲೋಕ

58 ದಕೆ | ಮೂನೂಱಮೂವತ್ತಯೆರಡು ವರಹ | ಪಟ್ಟಣದ ಸೀಮೆಯಲಿ ಲಕುಮೀಪುರ
59 ಆ ಕಾಲುವಳಿ ಬೊಮೆನಾಯಕನಹಳಿ ಹರವೆ ಅಂತು ಗ್ರಾಮ ಮೂಱಕೆ ನೂಱಮೂ
60 ವತ್ತಎರಡು ವರಹ | ಅಂತು ಗ್ರಾಮ ಹತ್ತಕೆ ಯೆರಡುಸಾವಿರ ವರಹ | ವೆಲ

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗ

61 ಗಿನ ಸೀಮೆಯಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳು | ಕಱುಪನಾಡವೊಳಗೆ ಆದಿಯೂರ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ
62 ನಾನೂಱಯಿಪತ್ತಎರಡು ವರಹಾನು ಐದು ಹಣ | ಪಾಲುದೊಳಲ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ಐ
63 ನೂಱು ವರಹ | ಕಲಿಗೀ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ನೂಱು ವರಹ | ಮೊಡಚಿಯೂರ ಗ್ರಾಮವೊಂ
64 ದಕೆ ನೂಱು ವರಹ | ಅಂತು ಗ್ರಾಮ ನಾಲ್ಕಕು ಸಾವಿರದನೂರಯಿಪತ್ತಎರಡು
65 ಹೊಂನು ಐದು ಹಣ | ಪುಂದನಾಡ ಬಂಗೆಡ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ಪಾಲೆಯಗಲುಹ ಐನೂಱು
66 ವರಹ | ಪೆರೂರನಾಡ ಗೋಪಾಡಿಯ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ನೂಱಯಿಪತ್ತು ವರಹ | ನ
67 ರೆನೂರನಾಡ ವೀರಾದಿಮಂಗಲದ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ಐನೂಱು ವರಹ | ಅಂಬ್ರಾವತಿಯ ನೆ
68 ರೆಯಲು ಕುಲುಮಡಸೀಮೆಯಲು ಎಲೂರ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ಮೂನೂಱು ವರಹ | ಕಣಿವೂ
69 ರ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ಯಿಂನೂಱು ವರಹ | ವುಭಯಂ ಗ್ರಾಮಯೆರಡಕೆ ಐನೂರು ವ
70 ರಹ | ವಡಪರಸನಾಡ ಮಾದಪನಲೂರ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ನೂಱು ವರಹ | ಅಂ
71 ತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಹತ್ತಕೆ ಯೆರಡುಸಾವಿರದಯೆಂಟುನೂಱನಾಲ್ವತ್ತಎರಡು ಹೊಂ
72 ನು ಐದು ಹಣ | ಮಗಮೆಸುಂಕದಿಂದ ಧಾರಾಪುರಕೆ ವರಹವೊಂದಕೆ ಮಗ
73 ಮೆ ಹಾಗ | ದ ಲೆಕದಲು ನೂಱು ವರಹ | ದಣಾಯಕರಕೋಟೆಯ ಮಗಮೆ ವರಹ
74 ವೊಂದಕೆ ಹಾಗದ ಲೆಕದಲು ಮಗಮೆ ಯಿಪತಐದು ವರಹ | ಅಂತು ಗಣೆಯ ಮೂ
75 ರಕೆ ನೂರಐವತ್ತು ವರಹ | ವುಕರದ ಅಗ್ರಹಾರದ ವೃತ್ತಿ ಮೂರು | ಯೀರೋಡ ಕಾಲ್ವೆ
76 ಗದ್ದೆ ನಾಲ್ವತ್ತು ಖಂಡುಗ | ಕೊಮತ್ತೂರಿಲಿ ನೂರಯಿಪತ್ತು ಖಂಡುಗ | ಮುಟದ
77 ಕಾಲುವೆ ಕೆಳಗೆ ಮುತ್ತು ಖಂಡುಗ | ನಾಡಮಾನ್ಯಗಳು | ತೆರಕಣಾಂಬೀಯ
78 ಸೀಮೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಟಲಕೋಟಿ ಕೆಱೆಕೆಳಗೆ ಕಡಲಗಾಲಗದ್ದೆ ಹ
79 ದಿನಾಲುಕು ಖಂಡುಗ | ಬೆಂಡುಗಭಾರಗದ್ದೆ ವೊಂಭತ್ತು ಖಂಡುಗ | ಹೆಗ್ಗಡೆ
80 ಹಳಿಯ ತಾಕಿನಗದ್ದೆ ಹಂನೊಂದು ಖಂಡುಗ | ಹಿರಿಯ ಕಾಲುವೆಗದ್ದೆ ವೊಂ
81 ಭತ್ತು ಖಂಡುಗ | ಗುರುಹಳಿಯ ತಾಕಿನಗದ್ದೆ ಹನ್ನೆರಡು ಖಂಡುಗ | ವುದಿಯ
82 ಕೊಂಡಿನಗದ್ದೆ ಹತ್ತು ಖಂಡುಗ | ಬಡಮೂಡಲ ತಾಕಿನಲು ನಾಘಂಡುಗ | ಮೊ
83 ರಗದ ಕೆರ್ಱೆಯ ಕೆಳಗೆ ಹದಿನಾಲುಕು ಖಂಡುಗ | ಅಂತು ಗದ್ದೆ ಯಂಭತ್ತ
84 ಮೂರು ಖಂಡುಗ | ಆರ್ಱೆಕೊತಾರದ ಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗಣ ಗದ್ದೆ ಯಿಪತ್ತು ಖಂ
85 ಡು | ಮಲೂರ ಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗಣ ಗದ್ದೆ ಯಿಖಂಡುಗ | ಅರಕಲವಾಡೀಕೆಱೆ
86 ಕೆಳಗಣ ಗದ್ದೆ ನಾಖಂಡುಗ | ನರಸಮಂಗಲದ ಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗಣ
87 ಗದ್ದೆ ಐಘಂಡುಗ | ಹೆಗವಾಡಿಯ ಕೆರೆ ಕೆಳಗೆ ಐಘಂಡುಗ | ಅಂಕೀಹಳಿ
88 ಯ ಕೆಱೆಕೆಳಗೆ ಯಿಖಂಡುಗ | ಹಗುಲದ ಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗೆ ಯಂಟು ಖಂಡುಗ |
89 ಕೋಡೀಹಳಿಯ ಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗೆ ಹದಿಮೂರು ಖಂಡುಗ | ಕೂತನೂರ ಕೆಱೆಕೆಳಗೆ
90 ಹತ್ತು ಖಂಡುಗ | ವಿಜಯಾಪುರದ ಕೆರೆಯಕೆಳಗೆ ಹದಿಮೂರು ಖಂಡುಗ ಹತ್ತು
91 ಕೊಳಗ | ನಲುವೂರ ಕೆಱೆಕೆಳಗೆ ಯಿಪತ್ತುಏಳುಖಂಡುಗ | ಕಲಹಾಳಿಯ
92 ಕೆಳಗೆ ಐಘಂಡುಗ | ರಾಘವಪುರದ ಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗೆ ಐಘಂಡುಗ | ಎಡ
93 ತಲೆಯ ಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗೆ ನಾಲುವತ್ತು ಖಂಡುಗ ಗದ್ದೆ | ಕೆಲಸೂರ ಕೆಱೆಕೆಳ

ಮೂರನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ

94 ಗೆ ಯೆಂಟು ಖಂಡುಗ | ವೊಡೆಯನಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗೆ ಐಘಂಡುಗ | ಸಾಗಡೆಯಕೆಱೆ

95 ಯ ಕೆಳಗೆ ಖಂಡುಗದ ಹತ್ತುಕೊಳಗ । ಅಂತು ಗದ್ದೆ ಯಿಂನೂಱಯಿವತ್ತೈಳು ಖಂಡು
96 ಗ । ಮರವಳಿಯ ಅಡಕೆಯ ಮರವೊಂದಕೆ ಅಡಕೆ ಪ ಯೆರಡ ಜ ಲೆಕದಲು ವಿ
97 ಜಯಾಪುರದಲಿ ಅಡಕೆ ಯೆಂಭತ್ತುಸಾವಿರ । ಮೂತನೂರಿಲಿ ಅಡಕೆ ನಾಲುವತ್ತು
98 ಸಾವಿರ । ಮಾಚಿನಾಥಪುರದಲಿ ಯಿಪತ್ತುಸಾವಿರ । ಮೂಕೆಹಳಿಯ ಅಡಕೆ
99 ಮೂವತ್ತುಸಾವಿರ । ನಲುವೂರಿಂದ ಅಱುವತ್ತುಸಾವಿರ । ಮೇಲೂರಿಂದ ಲಕವೂ ಯಿ
100 ಪತ್ತು ಸಾವಿರ । ಹಟಲುಕೋಟೆ ಯೆರಡುಲಕವುನಾಲುವತ್ತುಸಾವಿರ । ಅರೆಕೊಠಾರ
101 ದಲಿ ಯಿಪತ್ತುಸಾವಿರ । ಅರಕಲವಾಡಿಯಲಿ ಯಿಪತ್ತುಸಾವಿರ । ನರಿವಮಂಗಲ
102 ದಲಿ ಯಿಪತ್ತುಸಾವಿರ । ಹೆಗವಾಡಿ ಯಿಪತ್ತುಸಾವಿರ । ಸಾಗಡೆ ಯಿಪತ್ತುಸಾವಿರ ।
103 ಆಕೀಹಳಿಯಲಿ ಹತ್ತುಸಾವಿರ । ಹಂಗುಲ ಯಿಪ್ಪತ್ತುಸಾವಿರ । ಕೋಡಿಹಳಿ ಅಱುವತ್ತು
104 ಸಾವಿರ । ರಾಘವಪುರ ಮೂವತ್ತುಸಾವಿರ । ಎಡತಲೆ ಲಕ್ಷವೂಯಿಪ್ಪತ್ತುಸಾವಿರ ।
105 ಅಂತ್ತು ವೊಂಭತ್ತುಲಕ್ಷವೂ ಮೂವತ್ತುಸಾವಿರ । ಹರಿಹರರಾಯಮಹಾರಾಯರು ಯಿಷ್ಟು ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ
106 ವನು ಗುರುಮೂರ್ತಿತ್ರಿಯಿಂಬಕಲಿಂಗಗೆ । ಅಂಗಭೋಗರಂಗಭೋಗ ತಿರುಪಣಿ
107 ಕೆಱಿಕಾಲುವೆಗೆ ಯಿಷ್ಟಕೆ ಶಲವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸ್ತನು ।[1]
108 ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನ್ನಪಾಲನಂ । ದಾನಾತ್ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದ
ಚ್ಯುತಂ
109 ಪದಂ ।[2] ಏಕೈವ ಭಗಿನೀ ಲೋಕೇ ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಭೂಭುಜಾಂ । ನ ಭೋಜ್ಯಾ ನ ಕರಗ್ರಾಹ್ಯಾ ಶಿ
110 ವದತ್ತಾ ವಸುಂಧರಾ ।[2] ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮಸೇತುಂ ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲ
111 ನಿಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ । ಸರ್ವಾನೇತಾನ್ಭಾವಿನಃ ಪಾರ್ಥಿವೇಂದ್ರಾನ್ ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ
ರಾಮಚಂದ್ರಃ ।[3]
112 ಶ್ರೀವಿರೂಪಾಕ್ಷ ।[4]

150 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 129)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅದೇ ಅರ್ಚಕನ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನ

This copper-plate record in Nāgarī characters and Sanskrit and Kannada registers a grant of several villages, income from taxes etc. to the god Triyambakēśvara of Triyambakapura by the Vijayanagara emperor Kṛishṇadēvarāya. It is dated Śaka 1443, Vishu, Pushya śu. 3, Makara-sankrānti. The details of the date correspond to 1521 A.D., December 2 on which day, however, there was no Sankrānti.

Sabhāpati is the composer of this record and the engraver Vīraṇāchārya, son of Mallaṇāchārya.

ಒಂದನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗ

1 ಶ್ರೀಗಣಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ । ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಃಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರ

---

[1] 107-108 ಪಂಕ್ತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬರೆಯದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟಿದೆ.

[2] ಶ್ಲೋಕ

[3] ಶಾಲಿನಿ

[4] ಇದು ಕನ್ನಡಕ್ಷರದಲ್ಲಿದೆ.

2 ಚಾಮರಚಾರವೇ | ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭ
3 ವೇ |[1] ಹರೇರ್ಲೀಲಾವರಾಹಸ್ಯ ದಂಷ್ಟ್ರಾದಂಡಃ ಸ ಪಾತು ವಃ | ಹೇಮಾದ್ರಿಕಲಶಾ ಯ
4 ತ್ರ ಧಾತ್ರೀಚ್ಛತ್ರಶ್ರಿಯಂ ದಧೌ |[1] ಕಲ್ಯಾಣಾಯಾಸ್ತು ತದ್ಧಾಮಾ ಪ್ರತ್ಯೂಹ ತಿಮಿ
5 ರಾಪಹಂ | ಯದ್ಗಜೋಪ್ಯಗಜೋದ್ಭೂತಂ ಹರಿಣಾಪಿ ಚ ಪೂಜ್ಯತೇ |[1] ಅಸ್ತಿ ಕ್ಷೀರಮ
6 ಯಾದ್ದೇವೈರ್ಮಥ್ಯಮಾನಾಂ ಮಹಾಂಬುಧೇಃ | ನವನೀತಮಿವಾದ್ಭೂತಮುಪಸೀತ
7 ತಮೋಮಹ |[1] ತಸ್ಯಾಸೀತನಯಸ್ತಪೋಭಿರತುಲೈರನ್ವರ್ಥನಾಮಾ ಬುಧಃ
8 ಪುಣ್ಯೈರಸ್ಯ ಪುರೂರವಾಭುಜಬಲೈರಾಯುರ್ದ್ವಿಷಾಂ ನಿಘ್ನತಃ | ತಸ್ಯಾಯುರ್ನಹುಷೋ
9 ಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಪುರುಷೋ ಯುದ್ಧೇ ಯಯಾತಿ ಕ್ಷಿತೌ ಖ್ಯಾತಸ್ತಸ್ಯ ತು ತುರ್ವಸುರ್ವಸುನಿ
10 ಭಃ ಶ್ರೀದೇವಯಾನೀಪತೇಃ |[2] ತದ್ವಂಶೇ ದೇವಕೀಜಾನಿರ್ದಿದೀಪೇ ತಿಂಮಭೂಪತಿಃ |
11 ಯಶಸ್ವೀ ತುಳುವೇಂದ್ರೇಷು ಯದೋಃ ಕೃಷ್ಣ ಇವಾನ್ವಯೇ |[1] ತತೋಭೂದ್ಚುಕ್ಕಮಾಜಾನಿ
12 ರೀಶ್ವರಕ್ಷಿತಿಪಾಲಕಃ | ಅತ್ರಾಸಮಗುಣಭ್ರಂಶಂ ಮೌಳಿರತ್ನಂ ಮಹೀಭುಜಾಂ[1]
13 ಸರಸಾದುದಭೂತ್ತಸ್ಮಾನ್ ನರಸಾವನಿಪಾಲಕಃ | ದೇವಕೀನಂದನಾತ್ಕಾಮೋ
14 ದೇವಕೀನಂದನಾದಿವ |[1] ಕಾವೇರೀಮಾಶುಬಧ್ವಾ ಬಹಳಜಲಭರಾಂ ಯೋ ವಿಲಂ
15 ಘ್ಯೈವ ಶತ್ರೂನ್ ಜೀವಗ್ರಾಹಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸಮಿತಿಭುಜಬಲಾತ್ತಂ ಚ ರಾಜ್ಯಂ ತದೀಯಂ |
16 ಕೃತ್ವಾ ಶ್ರೀರಂಗಪೂರ್ವಂ ತದಪಿ ನಿಜವಶೇ ಪಟ್ಟಣಂ ಯೋ ಬಭಾಸೇ ಕೀರ್ತಿಸ್ತಂಭಂ
17 ನಿಖಾಯ ತ್ರಿಭುವನಭುವನಸ್ತೂಯಮಾನಾಪದಾನಃ |[3] ಚೇರಂ ಚೋಳಂ ಚ ಪಾಂಡ್ಯಂ
18 ತದಿಪಿ ಚ ಮಧುರಾವಲ್ಲಭಂ ಮಾನಭೂಷಂ ವೀರ್ಯೋದಗ್ರಂ ತುರುಷ್ಕಂ ಗಜಪತಿ
19 ನೃಪತಿಂ ಚಾಪಿ ಜಿತ್ವಾ ತದನ್ಯಾನ್ | ಆಗಂ[ಗಾ]ತೀರಲಂಕಾಪ್ರಥಮಚರಮಭೂ
20 ಭೃತಟ್ಟಾಂತಂ ನಿತಾಂತಂ ಖ್ಯಾತಕ್ಷೋಣೀಪತೀನಾಂ ಸ್ರಜಮಿವ ಶಿರಸಾ ಶಾಸ
21 ನಂ ಯೋ ವ್ಯತಾನೀತ್ |[3] ವಿವಿಧಸುಕೃತೋದ್ದಾಮೇ ರಾಮೇಶ್ವರಪ್ರಮುಖೇ ಮುಹುರ್ಮು
22 ದಿತಹೃದಯಸ್ಥಾನೇ ಸ್ಥಾನೇ ವ್ಯಧತ್ತ ಯಥಾವಿಧಿ | ಬುಧಪರಿವೃತೋ ನಾನಾ
23 ದಾನಾನಿ ಯೋ ಭುವಿ ಷೋಡಶತ್ರಿಭುವನಜನೋದ್ಗೀತಂ ಸ್ಫೀತಂ ಯಶಃ ಪುನರುಕ್ತ
24 ಯನ್ |[4] ತಿಪಾಜೀ ನಾಗಲಾದೇವ್ಯೋ ಕಂಸಲ್ಯಾ ಶ್ರೀಸುಮಿತ್ರಯೋಃ ದೇವ್ಯೋರಿವ ನೃ
25 ಸಿಂಹೇಂದ್ರ ತಸ್ಮಾತ್ಪಂಕ್ತಿರಥಾದಿವ |[1] ವೀಶಾ ವಿನಯಿನೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾ
26 ವಿವ ನಂದನೌ ಜಾತೌ ವೀರನೃಸಿಂಹೇಂದ್ರಕೃಷ್ಣರಾಯಮಹೀಪತೀ |[1] ವೀರ ಶ್ರೀ
27 ನಾರಸಿಂಹಃ ಸ ವಿಜಯನಗರೇ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಃ ಕೀರ್ತ್ಯಾ ನೀತ್ಯಾ ನಿರಸ್ಯಂ
28 ನೃಗನಳನಹುಷಾನಪ್ಯವನ್ಯಾಂ ವದಾನ್ಯಾನ್ | ಆಸೇತೋರಾಸುಮೇರೋರವನಿಸುರನು
29 ತಃ ಸ್ವೈರಮಾಚೋದಯಾದ್ರೇರಾಪಾಶ್ಚಾಂತ್ಯಾಚಲಾಂತಾದಖಿಲಹೃದಯಮಾವರ್ಜ್ಯ ರಾಜ್ಯಂ
30 ಸಶಾಸ |[3] ನಾನಾದಾನಾನ್ಯಕಾರ್ಷೀತ್ಕನಕಸದಸಿಯಃ ಶ್ರೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ

31 ದೇವಸ್ಥಾನೇ ಶ್ರೀ ಕಾಳಹಸ್ತೀಶಿತುರಪಿನಗರೇ ವೇಂಕಟ್ಯಾದ್ರೌ ಚ
32 ಕಾಂಚ್ಯಾಂ | ಶ್ರೀಶೈಲೇ ಶೋಣಶೈಲೇ ಮಹತಿ ಹರಿಹರೇಹೋಬಲೇ ಸಂಗ
33 ಮೇ ಚ ಶ್ರೀರಂಗೇ ಕುಂಭಘೋಣೇ ಹತತಮಸಿ ಮಹಾನಂದಿತೀರ್ಥೇ ನಿ

---

[1] ಶ್ಲೋಕ
[2] ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ
[3] ಸ್ರಗ್ಧರೆ
[4] ಹರಿಣಿ

34 ವೃತ್ತ್ಯಾ |[1] ಗೋಕರ್ಣೇ ರಾಮಸೇತೌ ಜಗತಿ ತದಿತರೇಷ್ವಪ್ಯಶೇಷೇಷು ಪುಣ್ಯಸ್ಥಾನೇ
35 ಷ್ವಾರಬ್ಧ ನಾನಾವಿಧ ಬಹಳ [ಮ]ಹಾದಾನವಾರಿಪ್ರವಾಹೈಃ | ಯಸ್ಯೋದಂಚತ್ತುರಂ
36 ಗಪ್ರಕರಖುರರಜಶುಷ್ಯದಂಭೋಧಿಮಗ್ನೈಃ | ಕ್ಷ್ಮಾಭೃತ್ಪಕ್ಷಚ್ಛಿದೋದತ್ತುರ
37 ಕುಲಿಶಧರೋತ್ಕಂಠಿತಾ ಕುಂಠಿತಾಭೂತ್ |[2] ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂ ವಿಶ್ವಚಕ್ರಂ ಘಟಮುದಿ
38 ತಮಹಾಭೂತಕಂ ರತ್ನಧೇನುಃ ಸಪ್ತಾಂಭೋಧೀ ಚ ಕಲ್ಪಕ್ಷಿತಿರುಹಲತಿಕೇ ಕಾಂ
39 ಚನೀಂ ಕಾಮಧೇನುಂ | ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷ್ಮಾ ಯೋ ಹಿರಣ್ಯಾಶ್ವರಥಮಪಿ ತುಲಾಪೂರುಷಂ ಗೋಸ
40 ಹಸ್ರಂ | ಹೇಮಾಶ್ವಂ ಹೇಮಗರ್ಭಂ ಕನಕಕರಿರಥಂ ಪಂಚಲಾಂಗಲ್ಯತಾನೀತ್ |[1] ಪ್ರಾಜ್ಯಂ
41 ಪ್ರಸಾಸ್ಯ ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ರಾಜ್ಯಂ ದ್ಯಾಮಿವ ಶಾಸಿತುಂ | ತಸ್ಮಿನ್ ಗುಣೇನ ವಿಖ್ಯಾತೇ ಕ್ಷಿತೇರಿಂ
42 ದ್ರೇ ದಿವಂ ಗತೇ |[3] ತತೋಪ್ಯವಾರ್ಯವೀರ್ಯಃ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಯಮಹೀಪತಿಃ | ಬಿಭರ್ತಿ ಮಣಿ
43 ಕೇಯೂರನಿರ್ವಿಶೇಷಂ ಮಹೀಂ ಭುಜೇ |[3] ಕೀರ್ತ್ಯಾ ಯಸ್ಯ ಸಮಂತತಃ ಪ್ರಸೃತಯಾ ವಿಶ್ವಂ ರು
44 ಚೈಕ್ಯಂ ವ್ರಜೇದಿತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ಪುರಾ ಪುರಾರಿರಭವದ್ಭಾಲೇಕ್ಷಣಃ ಪ್ರಾಯಶಃ | ಪದ್ಮಾಕ್ಷೋ
45 ಪಿ ಚತುರ್ಭುಜೋಜನಿ ಚತುರ್ವಕ್ತ್ರೋಭವತ್ಪದ್ಮಭೂಃ ಕಾಳೀ ಖಡ್ಗಮಧಾದ್ರಮಾ ಚ ಕ
46 ಮಲಂ ವೀಣಾಂಚ್ಚ ವಾಣೀ ಕರೇ |[4] ಯತ್ಪ್ರತಾಪಜಿತೋ ಭಾನುಃ ಪತತ್ಯಂಬುನಿಧೌ ಧೃ
47 ವಂ ದುಸಹಂ ಮನಸಸ್ತಾಪಂ ಸುತರಾಂ ಸೋಢುಮಕ್ಷಮಃ |[3] ಶತ್ರೂಣಾಂ ವಾಸಮೇತೇ ದದತ ಇತಿ
48 ರುಷಾ ಕಿಂ ನು ಸಪ್ತಾಂಬುರಾಸೀನ್ನಾನಾಸೇನಾತುರಂಗತೃಟ್ಟಿತವಸುಮತೀ ಧೂಲಿಕಾ
49 ಪಾಲಿಕಾಭಿಃ | ಸಂಶೋಷ್ಯ ಸ್ವೈರಮೇತತ್ಪ್ರತಿನಿಧಿಜಲಧಿಶ್ರೇಣಿಕಾಂ ಯೋ ವಿ
50 ಧತ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂ ಸ್ವರ್ಣಮೇರುಪ್ರಮುಖನಿಜಮಹಾದಾನತೋಯೈರಮೇಯೈಃ |[1] ಮದ್ವ
51 ತ್ತಾಮರ್ಥಿಸಾರ್ಥಾ ಶ್ರಿಯಮಿಹ ಸುಚಿರ ಭುಂಜತಾಮಿತ್ಯವೇತ್ಯ ಪ್ರಾಯಃ ಪ್ರತ್ಯೂಹಹೇ
52 ತೋಃಸ್ತಪನರಥಗತೇರಾಲಯಂ ದೇವತಾನಾಂ | ತತ ದಿಗ್ಜೈತ್ರವೃತ್ಯಾಪಿ ಚ ಬಿರುದ
53 ಪದ್ಯೈರಂಕಿತಾಂಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ಸ್ತಂಭಾಂ ಜಾತಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ವ್ಯತನುತ ಭುವಿ ಯೋ ಭೂಭೃ
54 ದಭ್ರಂಕಷಾಗ್ರಾನ್ |[2] ಕಾಂಚೀಶ್ರೀಶೈಲಶೋ[ಣಾ]ಚಲಕನಕಸಭಾವೇಂಕಟಾದ್ರಿಪ್ರಮು
55 ಖ್ಯೇಷ್ವಾವರ್ತ್ಯಾವರ್ತ್ಯ ಸರ್ವೇಷ್ವತನುತವಿಧಿವದ್ಭೂಯಸೇ ಶ್ರೇಯಸೇ ಯಃ | ದೇವಸ್ಥಾ
56 ನೇಷು ತೀರ್ಥೇಷ್ವಪಿ ಕನಕತುಲಾಪೂರುಷಾದೀನಿ ನಾನಾದಾ[ನಾ]ನ್ಯೇ[ವೋ]ಪದಾನೈರಪಿ
57 ಸಮಮಖಿಲೈರಾಗಮೋಕ್ತಾನಿ ತಾನಿ |[1] ರೋಷಕೃತಪ್ರತಿಪಾರ್ಥಿವದಂಡಃ ಶೇ
58 ಷಭುಜಕ್ಷಿತಿರಕ್ಷಣಶೌಂಡಃ | ಭಾಷೆಗೆತಪುವರಾಯರಗಂಡಃ ರೋಷಕೃ
59 ದರ್ಥಿಷು ಯೋ ರಣಚಂಡಃ |[5] ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಯೋ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರಃ |
60 ಮೂರುರಾಯರಗಂಡಾಖ್ಯಃ ಪರರಾಯಭಯಂಕರಃ |[3] ಹಿಂದೂರಾಯಸುರತ್ರಾಣ ದು

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗ

61 ಷ್ಟಶಾರ್ದೂಲಮರ್ದನಃ | ಗಜೌಘಗಂಡಭೇರುಂಡ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಿ
62 ರುದಾಂನ್ವಿತಃ |[3] ಆಲೋಕಯ ಮಹಾರಾಯ ಜಯ ಜೀವೇತಿ ವಾದಿಭಿಃ | ಅಂಗ
63 ವಂಗಕಳಿಂಗಾದ್ಯೈ ರಾಜಭಿಃ ಶೇವ್ಯತೇ ಚ ಯಃ |[3] ಸ್ತುತ್ಯೌದಾರ್ಯಃ ಸುಧೀಭಿಃ ಸ
64 ವಿಜಯನಗರೇ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥ ಕ್ಷ್ಮಾಪಾಲಾನ್(ಪ) ಕೃಷ್ಣರಾಯಕ್ಷಿ
65 ತಿಪತಿರಧರೀಕೃತ್ಯ ನೀತ್ಯಾ ನೃಗಾದೀನ್ ಆಪೂರ್ವಾದ್ರೇ ರಥಾಸ್ತ ಕ್ಷಿತಿಧ

---

[1] ಸ್ರಗ್ಧರೆ
[2] ಸ್ರಗ್ಧರೆ–ಅಶುದ್ಧ
[3] ಶ್ಲೋಕ
[4] ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ
[5] ದೋಧಕ

66 ರಕಟಕಾದಾಚ ಹೇಮಾಚಲಾಂತಾದಾಶೇತೋರರ್ಥಿಸಾರ್ಥಃ ಶ್ರಿಯಮಿಹ ಬ
67 ಹಳೀಕೃತ್ಯ ಕೀರ್ತ್ಯಾ ಸಮಿಂಧೇ ।[1] ಶ್ರೀಗಣಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ । ಶಾಲಿವಾ
68 ಹನಶಕವರುಷ ಸಾವಿರದನಾನೂಱನಾಲ್ವತಮೂಱನೆಯ ವಿಷುಸಂವತ್ಸರದ
69 ಪುಷ್ಯ ಶುಧ ತದಿಗೆಯಲು ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿಪುಣ್ಯಕಾಲದಲು ವಿರೂಪಾಕ್ಷದೇ
70 ವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ತ್ರಿಯಂಬಕಲಿಂಗಗೆ ಅಂಗಭೋಗರಂಗ
71 ಭೋಗ ತಿರುಪಣಿ ಕಟಿಕಾಲ್ಪಿ ಇಷ್ಟಕು ಶಲವಾಗಿ ಧಾರೆನೆರದು ಸಮರ್ಪಿಸಿ
72 ದ ಸೀಮೆಯ ವಿವರ । ತೆರಕಣಾಂಬೆಸ್ಥಳದಲೂ ಕೋಡೀಹಳಿ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ
73 ಮೂನೂರತೊಂಭತ್ತಯೆಂಟು ಹೊಂನು । ಆ ಕಾಲುವಳಿಗ್ರಾಮ ಅಣಿಯೂರು ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ನಾ
74 ಲುವತ್ತಎರಡು ಹೊಂನು ನಾಲುಕು ಹಣ । ಆ ಚಂನಯನಪುರದ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ಮೂ
75 ವತ್ತಏಳು ಹೊಂನೂ ಎರಡು ಹಣ । ಅಂತು ಗ್ರಾಮ ಮೂಱಕೆ ನಾನೂಱುಏಪತಏಳು ಹೊಂ
76 ನು ಆರು ಹಣ । ಚಿರುಕನಹಳಿಯ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ಎಂಭತ್ತು ವರಹ । ಹೊಸಹ
77 ಳಿ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ಐವತ್ತಐದು ವರಹ । ಚೌಡೀಹಳಿಯ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ಆರು
78 ವತ್ತು ವರಹ । ಆ ಕಾಲುವಳಿ ಪುರಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ ಯಿಪತ್ತೈದು ವರಹ । ವುಭ
79 ಯಂ ಗ್ರಾಮ ಯೆರಡಕೆ ಎಂಭತ್ತೈದು ವರಹ । ಮಂಗಲದ ಮೂಲದಿಂದಂ ಹದಿನೈದು
80 ವರಹ । ವೊಲುವುಂಮರೂರ ನಂಜರಾಯನ ಕಾಲದಲಿ ಕೊಟ್ಟ ನಡದುಬಹ ಗ್ರಾಮಗ
81 ಬೊಂಮನಹಳಿ ಆ ಕಾಲುವಳಿ ಪುರ ಸಹ ಗ್ರಾಮವೆರಡಕೆ ನಾಲುವತ್ತು ವರಹ । ತುಪೂ
82 ರು ಆ ಪುರ ಸಹ ಗ್ರಾಮವೆರಡಕೆ ಯಿಂನೂಱಐವತ್ತು ವರಹ । ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರಿಗೆ
83 ಸಲುವ ಗ್ರಾಮಗಳ ಹೊರತೆರಿಗೆಯ ಬಿಟು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪಾಲಿಸಿದದು ಗಣಾ
84 ರಕಂಮಾಱತೆಱಗೆ ಕುರಿತೆರಿಗೆ ಮಾದಾರಿಕೆ ಉಪಿನಕಾವಲಿಸುಂಕ ಯೆಲೆತ
85 ಱಗು ಬೆಟ್ಟದಕಾವಲು ಯಿಷ್ಟನು ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟದು । ಅರುವತ್ತಏಳು ವ
86 ರಹಾನೂ ಆರು ಹಣ । ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರ ಕೀಲಾರ ಮೆತುರೆ ಪಾಲಿಸಿದು ಪಡುವನಾಡ
87 ಸೀಮೆಯಲಿ ಸಿರಿಯೂರ ಸ್ಥಳದಲು ಆ ಸಿರಿಯೂರ ಗ್ರಾಮವೊಂದು ಗೋಣಿಯಪುರದ ಗ್ರಾಮ
88 ವೊಂದು । ಮಾಱಕೊಡಮೂಲದ ಗ್ರಾಮವೊಂದು । ಪಿಚ್ಚನಹಳಿಯ ಗ್ರಾಮವೊಂದು । ಸಂಪಗೆಯಪುರ ಗ್ರಾ
89 ಮವೊಂದು । ಸೊಡಲೀಪುರದ ಗ್ರಾಮವೊಂದು । ಸೇವೆಯಪುರದ ಗ್ರಾಮವೊಂದು । ಗಳಗೆಯಪುರದ
90 ಗ್ರಾಮವೊಂದು । ಹರದೇಪುರದ ಗ್ರಾಮವೊಂದು । ಕಂಮಾರನಪುರದ ಗ್ರಾಮವೊಂದು । ಜಯಿಾ

ಮೂರನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ

91 ದಾನಪುರದ ಗ್ರಾಮವೊಂದು । ವೋಟಗೋಡನಹಳಿಯ ಗ್ರಾಮವೊಂ
92 ದು । ಅಪಣನಪುರದ ಗ್ರಾಮವೊಂದು । ಸಿರಿಯೂರ ಬದನೇಪುರದ ಗ್ರಾ
93 ಮವೊಂದು । ಗಂಗೋಪುರದ ಗ್ರಾಮವೊಂದು ಕಂಪಾನಿಧಿಯ ಗ್ರಾಮವೊಂದು
94 ಅಂತು ಪುರವರ್ಗದ ಗ್ರಾಮ ಹದಿನಾಱು । ಕ್ರಯವಾಗಿ ಬಂದ ಗ್ರಾಮ ಮಾಧ
95 ವಪಟ್ಟಣದ ಮಹಾಜನಂಗಳಿಂದ ಕ್ರಯವಾಗಿ ಬ ಮಾಧಪಟ್ಟಣದ ಗ್ರಾಮವೊಂದಕೆ
96 ಐನೂಱು ವರಹ । ಕೊಂಗಿನಸೀಮೆಯಲಿ ವುಂಮತ್ತೂರ ನಂಜರಾಯ ಕೊಟ್ಟದು ವಡಪರ
97 ಸನಾಡ ಮಡಪಾನೂರ ಆ ಕಾಲುವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಮೂಱು । ಅಂತು ಗ್ರಾಮ ನಾಕಕೆ ಯಿಂನೂರ
98 ವರಹ । ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರಿಗೆ ಕೊಂಗಿನಸೀಮೆಯಲಿ ನಡದುಬಹ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸ್ಥಳಸುಂ
99 ಕ ಮಗ್ಗ ಮನೆ ಬೆಲ್ಲಸುಂಕ ಅಡೆದೆಱೆ ಮಾದಾಱಕೆ ವೋಜನ ವರಿ । ಅಸಗರಹಲ ಗಾಣಿ
100 (ಣಿ)ಗರ ಸುಂಕ ಪಲರ ಬೇಡಿಗೆ । ನಾಯಿಂದನ ವರಿ । ಕುಂಭಾರರುಕಾಣಿ ಯಾಲರ ಬೇಡಿ
101 ಗೆ । ಕುಱಿದೆಱೆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಬೇಡಿಗೆ । ಉಪಲಿಗರ ಕಾವಲಿ । ಅಂತು ಯಿಾ ತೆಱಗೆ ಸಹ
102 ವಾಗಿ ಆದಿಯೂರು ಯಿಪತ್ತಐದು ಹೊಂನು ಏಳು ಹಣ । ಕರಿಂಗಿ ಐದು ವರಹ । ವೊಡ

---

[1] ಸ್ರಗ್ಧರೆ

103 ಚಿಯೂರು ಯಿಪತ್ತಮೂರು ಹಣ ಮಡಪಾನೂರು ಹತ್ತು ಹೊಂನು ಐದು ಹಣ । ಪಾಲುದೊಳಲು ಏ
104 ಳು ಹೊಂನು ನಾಲುಕು ಹಣ । ಅಂತು ಸ್ಥಳಸುಂಕದಿಂದ ಐವತ್ತು ಹೊಂನೂ ವೊಂಭತ್ತು ಹಣ । ಶ್ರೀತಿ[1]
105 ತದಿದಮವನೀವನಿಪ ಕವಿನುತಧರಾ ಯುಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣರಾಯುಸ್ಯ । ಶಾಸನಮುರುಕವಿ
106 ವೈಭವನಿವಹನಿದಾನಸ್ಯ ಭೂರಿದಾನಸ್ಯ । ಕೃಷ್ಣದೇವಮಹಾರಾಯು ಶಾಸನೇನ ಸಭಾ
107 ಪತಿಃ । ಆಭಾಣೀನ್ ಮೃದುಸಂದರ್ಭಂ ತದಿದಂ ತಾಂಬ್ರಶಾಸನಂ ।[1] ಕೃಷ್ಣದೇವಮಹಾರಾಯು
108 ಶಾಸನಂ ಮಲಣಾತ್ಮಜಃ । ತ್ವಷ್ಟಾ ಶ್ರೀವೀರಣಾರ್ಯೋ ವ್ಯಲಿಖಂ ತಾಂಬ್ರಶಾಸನಂ ।[1]
109 ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ । ದಾನಾತ್ಸರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾ
110 ದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ ।[1] ಏಕೈವ ಭಗಿನೀ ಲೋಕೇ ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಭೂಭುಜಂ । ನ ಭೋಜ್ಯಾ ನಕ
111 ರಗ್ರಾಹ್ಯ ವಿಪ್ರದತ್ತಾ ವಸುಂಧರಾ ।[1] ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮಸೇತುಂ ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ
112 ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ ಸರ್ವಾನೇತಾಂ ಭಾವೀನಃ ಪಾರ್ಥಿವೇಂದ್ರಾನ್ ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ
ಯಾಚತೇ
113 ರಾಮಚಂದ್ರ ॥[2]
114 ಶ್ರೀ ವಿರುಪಕ್ಷ[3]

TRANSLITERATION

First plate, back

1 śrī-Gaṇādhipatayē namaḥ । namas-tuṃga-śiraḥś-chumbi-chaṃdra
2 chāmara-chāravē । trailōkya-nagarārambha-mūlastambhāya Śambha
3 vē । Harēr-līlā-varāhasya daṃshṭrā-daṃḍaḥ sa pātu vaḥ । Hēmadri-kalaśā ya
4 tra dhātrī-chchhatra-śriyaṃ dadhau । kalyāṇāyāstu tad-dhāmā pratyūha-timi
5 rāpahaṃ । yad gajōpy-Agajōdbhūtaṃ Hariṇāpi cha pūjyatē । asti kshīrama
6 yād-dēvair-mathya-mānāṃ mahāmbudhēḥ । navanītam ivādbhūtam apanīta-
7 tamō maha । tasyāsī tanayas-tapōbhir-atulair-anvartha-nāmā Budhaḥ
8 puṇyair-asya Purūravā bhuja-balair-āyur-dvishāṃ nighnataḥ । tasy-Āyur-Nahushō
9 sya tasya parushō yuddhē Yayāti kshitau khyātas-tasya tu Turvasur-vasu-ni
10 bhaḥ śrī-Dēvayānī-patēḥ । tad-vaṃśē Dēvakī-jānir-didīpē Timma-bhūpatiḥ ।
11 yaśasvī Tuḷuvēṃdrēshu Yadōḥ Kṛishṇa ivānvayē । tatōbhūd Bukkamājāni
12 r-Īśvara-kshitipālakaḥ । atrāsamaguṇa-bhraṃśaṃ mauḷi-ratnaṃ mahībhujāṃ
13 sarasād udabhūt tasmān Narasāvanipālakaḥ । Dēvakī-naṃdanāt Kāmō
14 Dēvakī-naṃdanād iva । Kāvērīṃ āśu badhvā bahaḷa-jalabharāṃ yō vilaṃ
15 ghyaiva śatrūn jīva-grāhaṃ gṛihītvā samiti bhuja-balāt taṃ cha rājyaṃ tadīyaṃ ।
16 kṛitvā Śrīraṃga-pūrvaṃ tad api nija-vaśē paṭṭaṇaṃ yō babhāsē kīrtti-stambhaṃ
17 nikhāya tri-bhuvana-bhuvana-stūyamānāpadānaḥ । Chēraṃ Chōḷaṃ cha Pāṃḍyaṃ
18 tadapi cha Madhurā-vallabhaṃ Mānabhūshaṃ vīryōdagraṃ Turushkaṃ Gajapati
19 nṛipatiṃ chāpi jitvā tad-anyān । ā Gaṃ[gā]tīra Laṃkā prathama-charama-bhū
20 bhṛi-taṭṭāṃtaṃ nitāṃtaṃ khyāta-kshōṇī-patīnāṃ srajam iva śirasā śāsa
21 nаṃ yō vyatānīt । vividha-sukṛitōddāmē Rāmēśvara-pramukhē muhur mu

---

[1] 104–105ನೇ ಪಂಕ್ತಿಗಳ ನಡುವೆಯ ಸ್ಥಳ ಬರೆಯದೆ ಬಿಟ್ಟಿದೆ.

[1] ಶ್ಲೋಕ

[2] ಶಾಲಿನಿ

[3] ಇದು ಕನ್ನಡಕ್ಷರದಲ್ಲಿದೆ.

22 dita-hṛidaya-sthānē sthānē vyadhatta yathāvidhi I budha-parivṛitō nānā
23 dānāni yō bhuvi shōḍaśa tri-bhuvanajanōdgītaṃ sphītaṃ yaśaḥ punarukta
24 yaṃn I Tipāji-Nāgalādēvyō Kaṃsalyā śrī-Sumitrayōḥ dēvyōr iva Nṛi
25 siṃhēṃdra tasmāt Paṃktirathādiva I vīrau vinayinau Rāma-Lakshmaṇā
26 v-iva naṃdanau jātau Vīra-Nṛisiṃhēṃdra-Kṛishṇarāya-mahīpati I vīra-śrī
27 Nārasiṃhaḥ sa Vijayanagarē ratna-siṃhāsanasthaḥ kīrtyā nītyā nirasyaṃ
28 Nṛiga-Naḷa-Nahushān apy-avanyāṃ vadānyāṃn I ā-Sētōr-ā-Sumērōr-avani-sura-nu
29 taḥ svairam ā-chōdayādrēr-ā-pāśchāṃtyāchalāṃtād akhila-hṛidayam āvarjya rājyaṃ
30 saśāsa I nānā-dānāny-akārshīt kanaka-sadasi yaḥ śrī-Virūpāksha

Second plate, front

31 dēvasthānē śrī-Kāḷahastīśitur-api nagarē Vēṃkaṭṭādrau cha
32 Kāṃchyāṃ I Śrīśailē Śōṇaśailē mahati Harihārēhōbalē Saṃga
33 mē cha Śrīraṃgē Kuṃbhaghōṇē hata-tamasi Mahā-Naṃdi-tīrthē ni
34 vṛittau I Gōkarnē Rāmasētau jagati tad-itarēshv-apy-aśēshēshu puṇya-sthānē
35 shv-ārabdha-nānā-vidha-bahaḷa-[ma]hā-dāna-vārī-pravāhai I yasyōdaṃchat turaṃ
36 ga-prakara-khura-raja-śushyad-aṃbhōdhi-maghnaḥ I kshmabhṛit-paksha-chchidōdattara
37 kuliśa-dharōtkaṃṭhitā kuṃṭhitābhūt I brahmāṃḍaṃ viśva-chakraṃ ghaṭa-mudi
38 ta-mahā-bhūtakaṃ ratna-dhēnuḥ saptāṃbhōdhī cha kalpa-kshiti-ruha-latikē kāṃ
39 chanīṃ kāmadhēnuṃ I svarṇa-kshmā yō hiraṃṇyāśva-ratham api tulāpūrushaṃ gō-sa
40 hasraṃ I hēmāśvaṃ hēma-garbhaṃ kanaka-kari-rathaṃ paṃcha-lāṃgaly-atānīt I prājyaṃ
41 prasāsya nirvighnaṃ rājyaṃ dyām iva śāsituṃ I tasmin guṇēna vikhyātē kshitēr-iṃ
42 drē divaṃ gatē I tatōpy-avārya-vīryaḥ śrī-Kṛishṇarāya-mahīpatiḥ I bibharti maṇi
43 kēyūra-nirviśēshaṃ mahīṃ bhujē I kīrtyā yasya samaṃtataḥ prasṛitayā viśvaṃ ru
44 chaikyaṃ vrajēd ity-āśaṃkya purā Purārir-abhavad phālēkshaṇaḥ prāyaśaḥ I Padmākshō
45 pi chatur-bhujōjani chatur-vaktrōbhavat Padmabhūḥ Kāḷī khaḍgam adhād Ramā cha ka
46 malaṃ vīṇāṃ chcha Vāṇī karē I yat-pratāpajitō bhānuḥ patatyaṃbunidhau dhṛi
47 vaṃ dusahaṃ manasas-tāpaṃ sutarāṃ sōḍhum akshamaḥ I śatrūṇāṃ vāsamētē dadata
iti
48 rushā kiṃ nu saptāṃburāsīn nānā-sēnā-turaṃga-tṛiṭṭita-vasumatī dhūlikā
49 pālikābhiḥ I saṃśōshya-svairam ētat-pratinidhi-jaladhi-śrēṇikāṃ yō vi
50 dhattē brahmāṃḍaṃ-svarṇamēru-pramukha-nija-mahā-dāna-tōyair-amēyaiḥ I mad-da
51 ttām arthi-sārthā śriyam iha suchira bhuṃjatām ity-avētya prāyaḥ pratyūha-hē
52 tōḥs-Tapana-ratha-gatēr-ālayaṃ dēvatānāṃ I tata-dig-jaitra-vṛityāpi cha biruda
53 padair aṃkitāṃs-tatra tatra staṃbhāṃ jāta-pratishṭhāṃ vyatanuta bhuvi yō bhūbhṛi
54 d-abhraṃkashāgrān I Kāṃchī-Śrīśaila-Sō[ṇā]chala-Kanakasabhā-Vēṃkaṭādri-pramu
55 khyēshv-āvartyāvartya sarvēshv-atanuta-vidhivad bhūyasē śrēyasē yaḥ I dēvasthā
56 nēshu tīrthēshv-api kanaka-tulā-pūrushādīni nānā-dā[nā]ny-ē[vō]padānair-api
57 samam akhilair-āgamōktāni tāni I rōsha-kṛita-pratipārthiva-daṃḍaḥ śē
58 sha-bhuja-kshiti-rakshaṇa-śauṃḍaḥ I bhāshege-tapuva-rāyara-gaṃḍaḥ rōsha-kṛi
59 d arthishu yō raṇa-chaṃḍaḥ I rājādhirāja ity-uktō yō rāja-paramēśvaraḥ I
60 mūru-rāyara-gaṃḍākhyaḥ para-rāya-bhayaṃkaraḥ I Hiṃdū-rāya-Suratrāṇa du

Second plate, back

61 shṭa-śārdūla-mardanaḥ I gajaugha-gaṃḍabhēruṃḍa ityādi bi
62 rudāṃnvitaḥ I ālōkaya mahārāya jaya jīvēti vādibhiḥ I Aṃga

63 Vaṃga-Kaḷiṃgādyai rājabhiḥ śēvyatē cha yaḥ I stutyaudāryaḥ sudhībhiḥ sa
64 Vijayanagarē ratna-siṃhāsanasthaḥ I kshmā-pālān (pa) Kṛishṇarāya-kshi
65 tipatir-adharī-kṛitya nityā Nṛigādīn ā-pūrvādrēr athāsta-kshitidha
66 ra-kaṭakād ā cha Hēmāchalāṃtād ā-Sētōr arthi-sārthaḥ śriyam iha ba
67 haḷīkṛitya kīrtyā samiṃdhē I śrī-Gaṇādhipatayē namaḥ I[1] . . .
105 tad idam avanī-vanipaka-vinuta-dharā yasya Kṛishṇarāyasya I śāsanam uru-kavi
106 vaibhava-nivaha-nidānasya bhūri-dānasya I Kṛishṇadēva-mahāraya-śāsanēna Sabhā
107 patiḥ I abhāṇīn mṛidu-saṃdarbhaṃ tad idaṃ tāṃbra-śāsanaṃ I Kṛishṇadēva-mahārāya
108 śāsanaṃ Malaṇātmajaḥ I tvashṭā śrī-Vīraṇāchāryō vyalikhaṃ tāṃbra-śāsanaṃ I
109 dāna-pālanayōr-madhyē dānāch-chhrēyōnupālanaṃ Idānāt svargam avāpnōti palanā
110 d achyutaṃ padaṃ I ēkaiva bhaginī lōkē sarvēshām ēva bhūbhujāṃ I na bhōjyā na ka
111 ra-grāhyā vipra-dattā vasuṃdharā I sāmānyōyaṃ dharma-sētuṃ nṛipāṇāṃ kālē
112 kālē pālanīyō bhavadbhiḥ I sarvān ētāṃ bhāvīnaḥ pārthivēṃdrān bhūyō bhūyō yāchatē
113 Rāmachaṃdra II
114 śrī-Virupaksha[2]

151 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 130)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅದೇ ಅರ್ಚಕನ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಐದನೆಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನ

This copper-plate inscription engraved on one plate, records a grant of lands in Maḍuvina-bīḍu of Terakaṇāmbi-nāḍu, by *mahāmaṇḍalēśvara* Vīra Sōmarāya-oḍeya to his *guru* Rudrākshe-oḍeya for *Śiva-pūje*. The date of the grant is Chitrabhānu, Phālguṇa ba. 14. These details are insufficient for verification. It is in characters of the 15th century.

ಮುಂಭಾಗ

1 ಚಿತ್ರಭಾನುಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುನ ಬ ೧೪ಲು ಶ್ರೀಮಂನ್ಮಹಾಮ
2 ಂಡಳೇಶ್ವರ ಶ್ರೀವೀರಸೋಮರಾಯಒಡೆಯರೂ ನಂಮ್ಮ ಶ್ರೀಗುರು
3 ರುದ್ರಾಕ್ಷೆಒಡೆಯರಿಗೆ ನಂಮ್ಮ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯನಾಡ ಮಡುವಿ
3 ನಬೀಡಿನ ತೋಟದಲಿ ಒಂದು ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯ ಸೀಮೆಯೂ ಒಡೆಯ
5 ರಿಲ್ಲದೆ ಯಿದ್ದ ತೋಟವನೂ ನಿಂಮ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ದಾನಧಾ
6 ರಾಪೂರ್ವ್ವಕಂವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟೆವಾಗಿ ಆ ತೋಟದ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯ ಚತುಃಸೀಮೆಯೊಳಗುಳ ಅ
7 ಕ್ಷೀಣಿಆಗಾಮಿನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪಜಲಪಾಷಾಣಸಿಧಸಾಧ್ಯಂಗ
8 ಳೆಂಬ ಅಷ್ಟಭೋಗತೇಜಸ್ವಾಮ್ಯ ಸರ್ವ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ ಸಮಸ್ತಬ
9 ಳಿಸಹಿತವಾ ಯೇನುಳ ಸ್ವಾಂಮ್ಯವನೂ ಆಚಂದಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿ

ಹಿಂಭಾಗ

10 ಗಳಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವಿರಿ ಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯ
11 ಶಿಲಾಶಾಸನ || ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮ್ಮಧ್ಯೇ | ದಾನಾತ್ಸ್ರೇಯೋ
12 ನ್ರುಪಾ[ಲ]ನಂ | ದಾನಾಸ್ವರ್ಗ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ | ಪಾಲನಾದಚತಂ ಪ

[1] Lines 67–104 are in Kannada.
[2] This is in Kannada characters.

13 ದಂ |[1] ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತಾಂ ವಾಂ | ಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧ
14 ರಾಂ | ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿ
15 ಮಿಃ |[1] ಯಿ ಧರ್ಮ್ಮವನಳಿದವರು ವಾರಣಾಸಿಯು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ತಂ
16 ಮ್ಮ ಶ್ರೀಗುರುವ ಕೊಂದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಬೀಳುಹರು || ಸೋಮರಾಯ
17 ಒಡೆಯರ ಬರಹ

152 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 131)

ತ್ರಿಯಂಬಕಪುರ

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

The top portion of this stone epigrah is defaced. It states that Vīra Mādhava-daṇṇāyaka, son of Perumāḷe-daṇṇāyaka, made a grant of a village to certain prominent Śrīvaishṇavas of Terakaṇāmbi, naming it Perumāḷapura after his father. Among the donees names of only a few like Gōvindadāsa, Rāmadāsa and Śrīrangadāsa may be made out. Mādhava-daṇṇāyaka, was governing the Padinālku-nāḍu from Terakaṇāmbi. Various titles of Mādhava-daṇṇāyaka are enumerated.

The epigraph is dated Śaka 1232, Sādhāraṇa, Bhādrapada ba. 1, Tuesday, Rōhiṇi. The *tithi* corresponds to 24th September 1310 A.D. But, the weekday was Thursday and the constellation Uttarābhādra.

1 . . . ರಾಯ . . . ರು . . . . || ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಮೊಡಕುಲಯಕುಲಕಮಳಮಾರ್ತಾಂಡ
2 ಸಿತಗರಗಂಡ ಕೊಂಗಮಾರಿ ಕೊಂಗದಿಶಾಪಟ್ಟ ನೀಲಗಿರಿಸಾಧಾರ ಗಿರಿದುರ್ಗ್ಗಮಲ್ಲ ಜ . . . . .
3 . . ಹ್ರಿದಯಶಲ್ಯ ಹೋಸಳರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀರಕ್ಷಾಪ್ರಾಕಾರ ಅಭಿನವಮದನಾವತಾರ ಪಾಂಡ್ಯ . .
4 . . ವಿಘಟನ ಪಾಂಡ್ಯಬಲಕಮಲವನಕುಂಜರ ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರ . ರಿಮಂಡಳಿಕಮಾನಮರ್ದನ
5 ವೈರಿಮಂಡಳಿಕ ಸಂಗ್ರಾಮರಾಮಂ ಅರಸುಗಂಡರಾಮನಬೆಂಕೊಂಡಗಂಡ ಕದನಪ್ರಚಂಡ ವಿಶಾಲಮುದ್ರಿ
6 ಗರ್ಬ್ಬಸರ್ಬ್ಬಸ್ವಾಪಹಾರ ಕೀರ್ತ್ಯಂಗನಾವಲ್ಲಭ ದುಷ್ಟಜನದುರ್ಲ್ಲಭ ಅಲ್ಲಾಳನಾಥದೇವರ ದಿವ್ಯಶ್ರೀಪಾದ
7 ಪದ್ಮಾರಾಧಕ ಪರಬಳಸಾಧಕ ಶ್ರೀಪರಾಶರಪರಮಭಟ್ಟಾರಕಲಬ್ಧವರಪ್ರಸಾದ ಏಕಾದ . .
8 ತನಿರತ ಏಕಾಂಗವೀರ ವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀಭುಜಂಗ ಅನವರತಕರ್ನ್ನಕರ್ಪ್ಪೂರಧಾರಾಪ್ರವಾಹ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮ
9 ಣಪ್ರಿಯ ಪರನಾರೀಸಹೋದರ ಸ್ವಸ್ತಿಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಇಂಮಡಿರಾಉತ್ತರಾಯ ಶ್ರೀ ಪೆರುಮಾ
10 ಳದಣ್ಣಾಯಕರ ಸುಪುತ್ರಂ ಶ್ರೀವೀರ ಮಾಧವದಣ್ಣಾಯಕರು ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ನೆಲೆವೀಡಿನಲು
11 (ವೀಡಿನೊಳು) ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತ ಪದಿನಾಲ್ಕು ನಾಡುಮಂ ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಸುಖದಿಂದಿರ್ದು ಧರ್ಮಚಿತ್ತರಾಗಿ ||
12 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಕವರ್ಷ ೧೨೩೨ನೆಯ ಸಾಧಾರಣಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಬ ೧ ಮ | ರೋಹಿಣಿನಕ್ಷತ್ರ ಬ್ಯತೀಪಾತ
13 . ತಿ . ಕ . ಲಷಜಪ . ಸಿದಷ . . ಥಿಯ . ತೆರಕಣಂಬಿಯ ಭೂಮಿ . . ವದೇ . ಸನಂ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣ
14 . ವರೊಳಗೆ . . . . . . ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರೊಳೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕರಾದ . ವಿಹಂಷಾಪ್ರಸರಿಗೆ ಸರ್ಬ್ಬನ
15 ಮಸ್ಯವಾಗಿ . . . . ಪೆರುಮಾಳಪುರ || ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರತ್ಯ ವಸುಂಧರಾ ಷಷ್ಟಿರ್ವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾ
16 ಣಿ ವ್ರಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ||[1] ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ . . . . . . || ವಡತಲೆಯ ಶ್ರೀ . . ದೇವರ ಮಗ .
17 . ದೇವರ . ರಿಗೆ . ೪೦೦ . . ಯ . ರು . . . . . ಗೋವಿಂದದಾಸರಿಗೆ . . . . ಗಾದೊಳ .

[1] ಶ್ಲೋಕ

18 . . . . ರವ . . . . ರಿಗೆ ೭೦೦ ಶ್ರೀರಾಮದಾಸರಿಗೆ ೧೦೦೦
19 . . . . ರಿಗೆ ೧೦೦೦ ಶ್ರೀರಂಗದಾಸರಿಗೆ ೧೦೦೦ ಲ .
20 . . . . . . ದಾ . . . .
21 . . . .
22 . ತ . ಕಾಡಗೊಮಿಪಡಿಯ ಮಗ ಶ್ರೀ . . ಭರ . ದಾಸರಿಗೆ . . .

153 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 114)

ಕೆಂದಾಗಾಲ

ಗ್ರಾಮದ ಕೆರೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಹೊಲವೊಂದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಲ್ಲು

This damaged Tamil inscription in Tamil and Grantha characters registers the gift to god Sōmēśvara, probably of Kandamaṅgala, by a body (*tiśaiy-āyirattaiññūṟṟuvar*) of the Eighteen Nāḍu (*Padineṉ-bhūmi*), of the village Kandamaṅgalam *alias* Teṉkaṇaya . . poḻil in Ku[ḍu*]gūrnāḍu in [Ga]ṅgaikoṇḍasōḻa-vaḷanāḍu, of Muḍigoṇḍaśōḻa[maṇḍalam]. It is in characters of the 12th century.

1 ಸಾಶೇ . . .
2 ಡಿಗೊಣ್ಡಶೋೞ . . . .
3 ಙ್ಗೈಕೊಣ್ಡಶೋೞವಳನಾಟ್ಟುಕ್ಕು [ಡು*]
4 ಗೂರ್ನ್ನಾಟ್ಟು ಕನ್ದಮಙ್ಗಲಮಾನ
5 ತೆನ್ಕಣಯ . . ಪೊೞಿಲ್
6 ಲೈ ಪದಿನೆಣ್ಭೂಮಿ ತಿ
7 ಶೈಯಾಯಿರತ್ತೈ(ತ)
8 ಞಾಱ್ಱ . . . ತ್ತಿಲ್
9 ಅರಳಿ . . . ನೈ
10 . ದೆ . . . ಮಙ್ಗಲತ್
11 . ಶೋಮೇಶ್ವರಙ್ಕು ಚನ್ದ್ರಾದಿತ್ಯ[ನ*]
12 [ಡ*]ತ್ತಿಕ್ಕುಡುತ್ತೋಮ್

TRANSLITERATION

1 sāśē . . .
2 ḍigoṇḍaśōḻa . . . .
3 ṅgaikoṇḍaśōḻa-vaḷanāṭṭuk-ku[ḍu*]
4 gūrnāṭṭu Kandamaṅgalam-āna
5 Teṉkaṇaya . . poḻil-
6 laī Padineṉ-būmi-ti-

7 śaiy-āyira [t*]tai (ta)ñ-
8 ñūṟṟi . . . tti
9 araḷi . . . naī
10 . de . . . maṅgalat-
11 . Sōmēśvararku chandrāditya[na*]-
12 [ḍa*]ttik-kuḍuttōm

154

ಕಂದಾಗಾಲ

ಂ೫೩ನೆಯ ಶಾಸನದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲು

This damaged Tamil inscription, in Tamil and Grantha characters refers to a certain *Śēnāpati-āṇḍār*, one *seṭṭi* of Padināḍu, Āyiramaḍi-ainūṟṟuvāṇḍāṉ, a certain *dēśi-nāyaka*, and a . . . . Uyyakkoṇḍān of the right-hand division (*valaṅgai*) of the army. It further seems to record a gift of *iraiyili* land (*śaṅkētām*). A certain Uyyakkoṇḍān is stated to have belonged to *vīrā-nānādēśī*. The exact import of the record cannont be made out. This is in characters of the 11th century.

1 . . . . ಪ್ಪು[ಡ] . .
2 . . . . ಡುವದಾಗವುಮ್
3 . . . . [ಡೈ ಶೇಣೈ]ಯುಮ್ . ಮ
4 . [ಕೇ]ಕಣ್ಡು ಶೋರುಮ್ ಇ[ವ್ವೂರಿ]ಸ[ಙ್ಗೈಲ್ತ]ಮಿನ
5 [ತ್ತಮ್] ಕೊಡುತ್ತೋಮ್ ಶೇನಾಪತಿಆಣ್ಡಾರಾನ
6 ಮದುರ[ವಾ]ಚಗನಾಟ್ಟುಚ್ಚೆಟ್ಟಿಯಾನ ವೀರಾಗಣ
7 [ನ್] ಪದಿನಾಟ್ಟುಚೆಟ್ಟಿಯುಮ್ ದೇಶಿ ಶೇನಾಪತಿ .
8 ಆಯಿರಮಡಿ ಐನೂಱ್ಱುವಾಣ್ಡಾನುಮ್ ರಾಜ
9 [ವ]ಜಾದಿ ವಲಙ್ಗೈ ಆಣ್ಡಾನುಮ್ ದೇಶಿನಾಯ[1] . .
10 ಕ್ಕೊಣ್ಡ ಪಿ[ಳ್ಳೈ]ಕೌರ[ಜು]ಮ್ ವೀರನಾನಾದೇಶಿ
11 ಉಯ[ಕೊ]ಣ್ಡಾನುಮ್ ವ[ಲ*]ಙ್ಗೈ ಉಯಕ್ಕೊ
12 ಣ್ಡಾನು ಇ ವೀರ . . ಯ್ದ ಶಙ್ಕೇತಮಾಚಿತ್ತ . . . .
13 ತ್ತವನ್ ಪನ್ನಿೞ . . . ಮ್ ನಾಯಿ . . . .
14 ವುಮ್ ಇಚ್ಚಙ್ಕೇತಮಾಚಿ[ದೋಮ್] ಗಙ್ಗೈಕುಮರಿ . ಯಿಡೈ ಎಱುನೂ
15 ಱ್ಱ ಕ್ಕಾದತ್ತ[ಲಜಮುಮ್] ದನ್ಮಮುಮಾಚಿತ್ತಾನಾ . . .

TRANSLITERATION

1 . . . . ppu[ḍa] . .
2 . . . . ḍuvad=āgavum
3 . . . . [ḍai śēṇai]yum . ma
4 . [kē]kaṇḍu śōrum iv[ūrī]sa[ṅgaīltam] iṉa
5 [ttam] koḍuttōm śēnāpati-āṇḍār=āna

1 'ಯು'ವನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

6 Madura[v]āchaga-nāṭṭuch-cheṭṭiy=āna vīrāgaṇa
7 [ṉ] Padināṭṭuch-cheṭṭiyum dēśi-śēnāpati .
8 āyiramaḍi-aiṉūṟṟuvāṇḍānum Rāja-
9 [va] jādi valaṅgai-āṇḍānum dēśin[ā*]ya[1] . .
10 kkoṇḍa pi[ḷai]kāra[ṟu]m Vīra-nāṇādēśi
11 Uyak[ko]ṇḍānum va[la*]ṅgai uyakko[ṇ*]-
12 ḍānu i-vīra . . [y]da śaṅkētam=aḻitta . . . .
13 ttavaṉ paṉṟi . . . m nāyī . . . .
14 vum ich-chaṅkētam=aḻi[dōm] Gaṅgai-kumariyīḍai eḻunū-
15 ṟṟuk-kādatta[la] a[ṟamum] danmamum=aḻit[tā]nā . . .

155 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 115)

ಕಂದಾಗಾಲ

ಗಿ೫೪ನೆಯ ಶಾಸನದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಗಾಣದ ಮೇಲೆ

This record is dated Śaka 1256, Bhāva, Mārgaśira śu. 10, Tuesday corresponding regularly to December 6, 1334 A.D.

It refers to a grant of one measure (*sollige*) of oil from each oil-mill for the perpetual lamp of god Sōmanāthadēva, made by Rāmagauḍa, Rāyagauḍa, Kētagauḍa and Kaṟegauḍa sons of Bammagauḍa of Kandavangala for the merit of their father. It states that *mahāpradhāna* Immaḍi Rāüttarāya Kēteya-daṇṇāyaka was administering. We know that he was a minister of Hoysaḷa Viraballāḷa III.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಕವರಿಷ ೧೨೫೬ನೆಯ ಭಾವಸಂವತ್ಸರದಂ
2 ದ ಮಾರ್ಗಸಿರ ಸು ೧೦ ಮಂ ಶ್ರೀಮನುಮಹಾಪ್ರಧಾನರಿಮ್ಮಡಿರಾ
3 ಉತ್ತರಾಯ ಕೇತೆಯದಂಣ್ಣಾಯಕರು ರಾಜ್ಯಂಗೆಯುತ್ತಿರಲು ಕಂದ
4 ವಂಗಲದ ಬಮ್ಮಗೌಡನ ಮಕ್ಕಳು ರಾಮಗೌಡ ರಾಯಗೌಡ
5 ಕೇತಗೌಡ ಕಱೆಗೌಡನವರು ತಂದು ಅಪ್ಪನ ಧ
6 ರ್ಮ್ಮಕೆ ಸೋಮನಾಥದೇವರ ನಂದಾದೀವಿಗೆಗೆ
7 ಗಾಣ ೧ ಕ್ಕೆ ಸೊಲ್ಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಮಂಗಳ ಮ
8 ಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

156 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 35)

ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ

ಮಾರೀಗುಡಿ ಬಳಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This epigraph registers a grant of money income derived from several professional taxes levied on the braziers, *gaṇāchāras vōjus*, *dāsu*, *āhaḷa*, washerman, barber, potter, and those on oil-mill, salt, weaver's loom and others like *ādāṟike* and *Setiyūra varttane*, in the villages of Koḍihaḷḷi, and its hamlets Aṇṇeyūru and Channayyanapura situated in Terakaṇāmbi-sthaḷa, by Sāḷuva

[1] The letter 'ya' is engraved above the line

Gōvindarāja-voḍeya, son of Rāchirāja of Kauṇḍinya-gōtra, Āśvalāyana-sūtra and Yajuś-śākha, who had received the territory as *nāyakatana* by the king Vira Kṛishṇarāya of Vijayanagara. The gift was made for the worship and offerings to god Triyambakadēva on the eve of *makara-sankrānti* in the presence of god Virūpāksha on the bank of the river Tuṅgabhadrā for the welfare of the king.

It is dated Śaka 1444, Vishu, Pushya ba. 30, Saturday, Makara-sankrānti, solar eclipse, Bhāskara-nakshatra corresponding to Saturday, 28th December, 1521 A.D., Purvāshāḍha-nakshatra. There was no solar eclipse on the day. The Śaka year was current.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೪೪೪ ನೆಯ ವಿಷುಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬ ೩೦ ಶನಿವಾರ

2 ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಪುಣ್ಯಕಾಲದಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾದೇವದೇವೋತ್ತಮ ಶ್ರೀ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರ ಅಮೃತಪಡಿ ಅಂಗರಂಗಭೋಗವೈಭವ ನಡೆಯು

3 ವದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ರತಾಪ ಕೃಷ್ಣರಾಯಮಹಾರಾಯರ ನಿರೂಪದಿಂದ ಕೌಂಡಿಣ್ಯಗೋತ್ರದ ಯಜುಶ್ಶಾಖೆಯ ಆ

4 ಶ್ವಲಾಯನಸೂತ್ರದ ರಾಚಿರಾಜಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಳುವಗೋವಿಂದರಾಜಗಳುವೊಡೆಯರು ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮ್ಮ ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮ

5 ಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವೀರಕೃಷ್ಣರಾಯಮಹಾರಾಯರು ಪ್ರಿಥಿವಿಯ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯಿವಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನಾಯಕತನಕ್ಕೆ ಸಲುವ

6 . . . . ಗುನಾಡ ತೆರಕಣಾಂಬೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ ಕಾಲುವಳಿ ಅಂಣೆಯೂರು ಚಂನಯ್ಯನಪುರ ಸಹ ಅಂತು ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿಯ

7 ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಲುವ ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಾಮ ೧ ಕ್ಕೆ ಗ ೩೯೭ ' ೩ ಚಂನಯ್ಯನಪುರದ ಗ್ರಾಮ ೧ ಕ್ಕೆ ಗ ೪೨ ' ೦ ಅಂತು

8 . . ೪೭೭ ' ೦ ಬೆಟ್ಟದಕಾವಲು ಬೋಗಾಱದೆಱೆ ಗಣಾಚಾರದ ತೆಱಿಗೆ ವೋಜುಗಳ ತೆಱಿಗೆ ದಾಸುಗಳ ತೆಱುಗೆ ಅಹಳ ತೆಱಿಗೆ ಅ

9 ಸಗರ ತೆಱಿಗೆ ನಾಯಿಂದರ ತೆಱೆ ಕುಂಭಾಱತೆಱಿಗೆ ಗಾಣಸುಂಕ ವುಪ್ಪಿಗೆ ಕಾವಲಿ ಮಗ್ಗಸುಂಕ ಮಾದಾಱಿಕೆ ಸೆತಿಯೂರ ವರ್ತ

10 ನೆ ಮುಂತಾದ ಸರ್ವತೆಱಿಗೆ ಕಾಲುವಳಿಯ ಗ್ರಾಮಗಳು ಸಹ ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿಯ ಸರ್ವ ಆದಾಯವನೂ ತೆರಕಣಾಂಬೆ

11 ಯಲಿ ಕದಲಕುಳವ ತಱಿದು ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿಪುಂಣ್ಯಕಾಲದಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾತೀರ ವಿರೂಪಾಕ್ಷದೇವರ ಸಂನಿ

12 ಧಿಯಲಿ ಭಾಸ್ಕರನಕ್ಷತ್ರದಲಿ ಸಹಿರಣ್ಯೋದಕದಾನಧಾರಾಪೂರ್ವ್ವಕವಾಗಿ ನಂಮ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ರತಾಪ ಕೃಷ್ಣರಾಯ

13 ಮಹಾರಾಯರಿಗೆ ಬಹ್ವಶ್ವಗಜಸೇನಾಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ದಿಗ್ವಿಜಯಸಾಂಬ್ರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ರಾಚಿರಾ

14 ಜಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಳುವಗೋವಿಂದರಾಜಗಳು ಶ್ರೀ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವರ ಅಂಗರಂಗವೈಭವಕ್ಕೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂ

15 ದು ಧಾರೆಯನೆಱದುಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮಶಿಲಾಶಾಸನ || ಏಕೈವ ಭಗಿನೀ ಲೋಕೇ ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಭೂಭುಜಾಂ | ನ ಭೋಜ್ಯಾ ನ ಕರಗ್ರಾ

16 ಹ್ಯಾ ವಿಪ್ರದತ್ತಾ ವಸುಂಧರಾ ||[1] ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನುಪಾಲನಂ | ದಾನಾ-ತ್ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾ

[1] ಶ್ಲೋಕ

17 ದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ ||[1] ಸ್ವದತ್ತಾದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ | ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ
ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ್ |[1]
18 ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾಂ | ಷಷ್ಟಿರ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ
ಜಾಯಂತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ |[1] ಶತ್ರು
19 ಣಾಪಿ ಕೃತೋಧರ್ಮ್ಮಃ ಪಾಲನೀಯಃ ಪ್ರಯತ್ನತಃ | ಶತ್ರುರೇವ ಹಿ ಶತ್ರುಸ್ಸ್ಯಾತ್ ಧರ್ಮಃ ಶತ್ರುರ್ನ್ನ-
ಕೃಂತತಿ ||[1] ಯಿಾ ಧರ್ಮ್ಮವ ಆವನಾ
20 ನೊಬ್ಬನು ಅಪಹರಿಸಿಹನು ತಂಮ ಮಾ[ತಾ]ಪಿತೃಗಳನೂ ಗೋವನೂ ವಾರಣಾಸಿಯ ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲಿ
ಕೊಂದ ಪಾ
21 ಪಕ್ಕೆ ಹೋಹರು || ಸಾಮಾನ್ಯೋಯಂ ಧರ್ಮ್ಮಸೇತುರ್ನ್ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೀಯೋ ಭವದ್ಭಿಃ |
ಸರ್ವಾನೇತಾನ್ಭಾ
22 ವಿನಃ ಪಾರ್ಥಿವೇಂದ್ರಾನ್ ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಯಾಚತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಃ ||[2]

157 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 49)

ಪುತ್ತನಪುರ

ಹನುಮಂತರಾಯನ್ನ ಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಾಸನ

This inscription refers to the rule of the Vijayanagara king Veṅkaṭapatirāya and registers a grant, at his instance, of the village Pūtanapura in Haṅgaḷa-sthaḷa of Terakaṇāmbi-sīme by Narasarājayya who was holding the charge of the administration of the region, to god Hanumanta newly consecrated by Nārasimha-seṭṭi, son of Kempa Narasimha-seṭṭi, at Naḍukēri in Terakaṇāmbi and also for the feeding house attached to it.

The record is dated Śaka 1592, Vikrama, Pushya śu. 10, Monday. The details are irregular.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನ ಶ
2 ಕವರುಷ ೧೫೯೨ ಸಂದ ವಿಕ್ರಮಸಂವತ್ಸರದ ಪುಶ್ಯ ಶು
3 ದ್ಧ ೧೦ ಸೋಮವಾರದಲು ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರ
4 ಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀವೀರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀವೀರವೇಂಕಟಪತಿದೇವಮಹಾ
5 ರಾಯರವರು ಪೃಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೈಉತ್ತಂಯಿರಲು ಶ್ರೀವೆಂಕಟಪತಿರಾ
6 ಯರ ನಿ[ರೂ]ಪದಿಂದ ಮಾಸೂರಾಪರ ಅಂತೆಂಬರಗಂಡ ಬಿರದ ನರಸರಾಜ
7 ಯ್ಯನವರು ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ಕೆಂಪನರಸಿಂಹಸಟ್ಟಿಯರ ಮಗ ನಾರಸಿಂ
8 ಹಸಟ್ಟರು ನೂತನಪ್ರತಿಷ್ಟೆಯಾಗಿ ತೆರಕಣಾಂಬೆಯ ನಡುಕೇರಿಯಲಿ ನೂ
9 ತನ ಮಂಟಪವನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಹನುಮಂತರಾಯನನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ಆ ದೇವರ
10 ಪಡಿತರಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂಥಾ ಸ . . ಕಟ್ಟಳೆಯ ಚಕ್ರಕ್ಕು ಸರ್ವಮಾ[ನ್ಯ]ವಾಗಿ ನಂಮ
11 ದೊರೆತನಕ್ಕೆ ರಾಯರವರಿಂದ ನಮಗೆ ಪಾಲಿಸಿದ ತೆರಕಣಾಂಬೆಯ ಸೀಮೆಯ ಹಂಗ
12 ಳಸ್ತಳದಲಿ ಪೂತನಪುರವೆನಿಸಿಕೊಂಬ ಗ್ರಾಮವನು ಸಹಿರಂಣ್ಯೋದಕದ ಸಹ ಧಾರೆಪೂ
13 ರ್ವಕವಾಗಿ ಆ ಹನುಮಂತಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪಡಿತರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಬ್ರಾಂಹ್ಮಣಚತ್ರಕ್ಕು
14 ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡಸುವಹಾಗೆ ವಾಮನಮುದ್ರೆ ಶಂಖಚಕ್ರದ ಮುದ್ರೆಯನು ಶಿಲಾಶಾಸನವ ಮಾ

[1] ಶ್ಲೋಕ
[2] ಶಾಲಿನಿ

15 ಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟವಾಗಿ ಯಿಾ ಗ್ರಾಮದ ಚತುಸ್ಸೀಮೆಯೊಳಗುಳ್ಳ ಭೂಮಿಯು ಪೂರ್ವಮೇರೆಯಲಿ ಯಿಾ ಧರ್ಮಕೆ ಆ

16 ಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಸಲುವುದು ಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಶಿಲಾಶಾಸನ ‖ ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ [ದಾನಾತ್ಶ್ರೇಯೋನು]

17 ಪಾಲನಂ । ದಾನಾತ್ಸ್ವರ್ಗ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ ।[1] ಏಕೈವ ಭಗಿನೀ ಲೋಕೇ ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಭೂಭುಜಾಂ । ನ ಭೋ

18 ಗ್ಯಾ ನ ಕರಗ್ರಾಹ್ಯಾ ವಿಪ್ರದತ್ತಾ ವಸುಂಧರಾ ।[1] ಪರೇಶಾಂ ಚರ್ಚ್ಚಿತಂ ಭುಂಕ್ತೇ ಸೋಪಿಸ್ವ[ಛರ್ದಿ]ತಂ ನ ತು । ತತ್ತ್ತು ಕಷ್ಟತರಂ ಯೇ

19 ಷಾಂ ಸ್ವಯಂ ದತ್ತಾಪಹಾರಿಣಾಂ ‖[1] ವಿಕ್ರಮಸಂವತ್ಸರ ಆರಭ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯು ಆದಾಯುಉ ಹನುಮಂತೇಶಸ್ವಾಮಿ

20 ಯವರ ಪಡಿತರಕ್ಕು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಚತ್ರಕ್ಕು ಸಲುವುದು ಯೆಂದು ಸುಂಕ ಬಿಟ್ಟ ಜಿಸವ ಆವನಾದರು

21 ಅಪಹರಿಸಿದರೆ ತಂನ ತಾಯಿಗೆ ತಪ್ಪಿದ ಹಾಗೆ ಗೋಹತ್ತಿ ಮಾಡಿದವನು ನಾಯಿ

22 ಮಾಂಸವ ತಿಂದ ಹಾಗೆ ಯೆಂದು ಹಾಕಿದ ಶಿಲಾಶಾಸನ ‖ ಮಂಗಳಮಹಾ । ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ನಾರಸರಾಜು

158 (ಎಂ. ಎ. ಆರ್. 1930–32)

ಪುತ್ತನಪುರ

ಅರಳೀಕಟ್ಟೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ ತುಂಡುಕಲ್ಲು

This fragmentary record seems to register a sale-deed of some lands issued by the *gauḍas* of the village Haṅguḷa. All details are lost. The characters seem to belong to the 15th century.

1 ಶ್ರೀಮತು
2 ಹಂಗುಳದ ಗಉಡಗಳು
3 ಪುರದ [ಮು]ಹ[ಮು]ಹಂತ್ತುಗಳಿಂಗೆ ಆ
4 ಣೆಸೆಯು ಕಾಳಸಾಗರಯೆರಿಯಿಂ
5 ಡಗಲುಳ್ಳ ಬೂಮಿ ಮರುಲಕ್ಕನ
6 ಗಳ ಹಳ್ಳದಿಂ ಬಡಗ ಪಡುವ
7 ಮಧ್ಯದಲುಳ್ಳ ಭೂಮಿಯನು ನಾ
8 ಡ ವೊಡಂಬಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟ ಬೂ
9 ವಿಕ್ರಯಪಟೆ ಮಾಡಲಕನ
10 ೧ಲ ಸಲಗೆ ಗದೆಯು

159 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 12)

ಹುಲ್ಲಾಣ

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆಗ್ನೇಯ ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This worn out inscription refers to a grant of land. A person by name Dēvarāya is men-

[1] ಶ್ಲೋಕ

tioned. The details of the date, viz. Śaka 1320, Vijaya, Chaitra śu. 15, Thursday are irregular. Vijaya fell in Śaka 1335, when the details correspond to 1413 A.D., March 17, Friday.

1 ಶ್ರೀ ಗಣಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ ಧರ್ಮವೇ
2 ಜಯ । ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನಸಕವರು
3 ಸ ೧೩೨೦ ಸಃದ ವರ್ತಮಾನ ವಿಜಯಸಂವತ್ಸರದ ಚಯಿ
4 ತ್ರ ಸು ೧೫ ಗುರುವಾರದಲು . . . .
5 . . . .
6 . . . . ಮಕ್ಕಳು ದೇವರಾಯ
7 . . . .
8 . . . . ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿ ಶಿಲಾಶಾಸ . . . .

160 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1938–76)

ಹುಲಿಗನಮುರಡಿ

ಧನುಷ್ಕೋಟಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ

Two names Nanjapparāje-arasu and Rāyasa Narasaṇṇa are engraved on this boulder. They seem to be the names of two devotees that visited the place. The characters seem to be of the 19th century.

1 ನಂಜಪ್ಪರಾಜೇಅರಸುಗಳು
2 ರಾಯಸ ನರಸಂಣನವರು

161 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ.) 135

ಹುಲಿಗನಮುರಡಿ

ವೆಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ, ಚಕ್ರಭೀಮನ ಕೋಟಿ ಚಿತ್ರದ ಬಳಿ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ

This record, of the same period as above, gives the name of a devotee, Ragupati, son of Benningana Timmaṇa.

1 ಬೆಂನಿಂಗನ ತಿಂಮಣನ
2 ಮಗ ರಗುಪತಿ

162 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 136)

ಹುಲಿಗನಮುರಡಿ

ಅದೇ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ, ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ, ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ

This label, in 17th century characters, reads *śrī Lakshmīpatidāsan.*

ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿದಾಸನ್

163 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 137)

ಹುಲಿಗನಮುರಡಿ

ಅದೇ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ

This inscription of the 19th century reads R*āyasa Narasimhanavara* . .

ರಾಯಸ ನರಸಿಂಹನವರ . .

164 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 138)

ಹುಲಿಗನಮುರಡಿ

ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಣೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ

This record of the same period contains the praise of a pond dug and a garden raised at Venkaṭaramaṇagiri.

1 ವೆಂಕಟರಮಣನಗಿರ್‍ಯಲ್ಲಿ । ಪ್ರೊಂ
2 ಕದಿ ಕಟಿಸಿದ ತೀರ್ಥಕೊಳವಂ ವನವಿ
3 ದು । ನಾಕನಿಳಯರ್‍ಗೆಯೋಗ್ಯಉ । ಲೋ
4 ಕಿಕದೇ ದೇವಗಂಗೆಯು . ಸಿಥ . ಳು
5 ಸುಬ[1]

165 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 39)

ಹುಲಿಗನಮುರಡಿ

ಅದೇ ವೆಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಂಚಿನ ಬೋಗಣಿಯ ಮೇಲೆ

This inscription of the 18th century, engraved on a bronze vessel states that it is the gift for the temple by Venkamma, daughter of Nanjuṇḍa-bhaṭṭa to god Vyāghrāchalēśa.

ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಘ್ರಾಚಲೇಶಸ್ವಾಮಿಾ ಸಂನಿಧಿಗೆ ನಂಜುಂಡಭಟರ ಮಗಳು ವೆಂಕಮ್ಮನ ಸೇವಾರ್ಥ

166 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 140)

ಹುಲಿಗನಮುರಡಿ

ಅದೇ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೊಳಗತಪ್ಪಲೆಯ ಮೇಲೆ

This records the gift of a brass vessel to the god Lakshmī Varadarāja by Venkaṭāchāri of Mallainapura. This is also in characters of the 18th century.

ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿಯವರ ಸಂನಿಧಿಗೆ ಮಲ್ಲೈನಪುರದ ೧೨ ॥ ವೆಂಗಟಾಚಾರಿ ಸೇವಾರ್ಥ

---

1 ಕಂದ ; ಅಶುದ್ಧ(?)

167 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 141)

ಹುಲಿಗನಮರಡಿ

ಅದೇ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ

This record of the same period as above, registers the gift of the bell to the temple by Vīrāchāri, son of Sidda, the goldsmith of Mādalavāḍi

1 ಹುಲುಗ ॥ ವೆಂಕಟರ
2 ಮಣಪೇವರಿಗೆ ವೀರಾಚಾರಿ ಶೇವಾರ್ತ
3 ಶ್ರೀ ಮಾದಲವಾಡಿ ಅಕ್ಸಾಲೆ ಶಿದ್ದಾ ॥ ಮಗ ವೀರಾಚಾರಿ ಶೇವಾರ್ತ

168 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 11)

ಕರಕಲಮಾದಹಳ್ಳಿ

ಊರಮುಂದೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

This epigraph registers the grant of the village Mādihaḷḷi after renaming it as Chenna Nañjarāyapura by Channa Nañjarāya-oḍeya, son of Vīra Nañjarāya-oḍeya, the chief of Ummattūr to Nārasimha-bhaṭṭa, son of Siṅgavārya of Kānchi, of the Yajuś-śākha, Āpastambha-sūtra and Kāśyapa-gōtra as *ēka-svāmya agrahāra*. The gift was exclusive of the hamlets attached to it and the taxes (*kuḷa*) to be paid to the palace. It was situated in Terakaṇāmbe-nāḍu of Kuḍugu-nāḍu in Hoysaṇa-dēśa. Some of the titles of the Ummattūr chief are mentioned. The grant was made previously in the presence of god Sōmēśvara of Śivanasamudra which was the family deity of the chief. The gift was made in the year Naḷa, Māgha ba. 14, Śivarātri corresponding to 1496 A.D., February 1. However, this epigraph was engraved in Śaka 1419, Piṅgaḷa, Kārttika śu. 5 which corresponds to 1497 A.D., October 30.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೪೧೯ ಸಂದ ವರ್ತಮಾನವಹ
2 ಪಿಂಗಳಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತೀಕ ಶು ೫ ಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಗಜಬೇಟೆಕಾರ ಜವಾದಿಕೋಳಾ[ಹ]ಳ ಫೇಣಂ
3 ಕಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಅರಸಂಕಸೂನೆಗಾಜಿ ಪೆಸಾಳಿಹನುಮ ಹೊಯಸಣರಾಜ್ಯಾಧಿಪತಿ ಶ್ರೀ ವೀರ ಉಂಮತೂರ ನಂಜ ರಾಯಒಡೆಯರ ಕೊಮಾರರು
4 ಚಂನನಂಜರಾಯಒಡೆಯರು ಯಜುಃಶಾಖೆಯ ಆಪಸ್ತಂಬಸೂತ್ರದ ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದ ಕಾಂಚಿಯ ಸಿಂಗಾವರ್ಯರ ಮಕ್ಕಳು ಪದವಾಕ್ಯಪ್ರಮಾಣಜ್ಞರಾದ ನಾರಸಿಂಹ
5 ಭಟ್ಟಉಪಾಧ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಕು ನಳಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬ ೧೪ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಪುಣ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವನಸಮುದ್ರದ ಉಭಯಕಾವೇರಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಹ ನಂಮ ಕು
6 ಲಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀ ಸೋಮೇಶ್ವರದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಿರಣ್ಯೋದಕದಾನಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸರ್ವಮಾನ್ಯದ ದಂಮ್ಮಾರ್ಅಘ್ರಾರವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ವಾಮನಮುದ್ರೆಯ
7 ಕಲ್ಲನ ಚತುಸ್ಸೀಮೆಗೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಊರಮುಂದೆ ಶಿಲಾಶಾಸನವನು ಬರಸಿ ನೆಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ ನಂಮ ಹೊಯಿಸಣದಶಕ ಸಂದುಬಹ ಕುಡುಗುನಾಡಾದ

8 ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ನಾಡೊಳಗಣ ಪಂಮುವಮಾದಿಹಳಿಯನೂ ಆದರ ಕಾಲುವಳಿ ಹನುಮನಕಲ್ಲಿನಕೋಡಿಯ
ಪುರ ಹೊರತಾಗಿ ಆ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಾಮ ಒಂದನೂ

9 ಅರಮನೆಗೆ ತೆರುತಿದ್ದ ಕುಳವನು . . ದು ಬಿಟ್ಟು ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊಸ್ತಾಗಿ ನಂಮ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಚೆಂನನಂಜರಾಯ
ಪುರವೆಂಬೀ ಹೆಸರನು ಮಾಡಿ ಆ ಗ್ರಾಮವನು ನಿಮಗೆ ಸಹಿರಣ್ಯೋ

10 ದಕದಾನಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯದ ಧರ್ಮಅಗ್ರಾಹಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು
ಆ ಗ್ರಾಮದ ಚತುಃಸೀಮೆಗೆ ವಾಮನಮುದ್ರೆಯ ಕಲ್ಲನೂ ಹಾ

11 ಕಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಶಿಲಾಶಾಸನವನು ಬರೆಸಿ ಊರಮುಂದೆ ನೆಡಿಸಿಕೊಟ್ಟೆವಾಗಿ ಆ ಹನುಮನಕಲ್ಲಿನ ಕೋಡಿಯಪುರ
ಹೊರತಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಯೀ ಪೊಂಮ್ಮುಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯಾದ ಚಂನನಂಜ

12 ರಾಯಪುರಕ್ಕೆ ಸಲುವ ಚತುಃಸೀಮೆಯ ವಿವರ । ಈಶಾನ್ಯ ಆದಿಯಾಗಿ ನೆಟ್ಟ ವಾಮನಮುದ್ರೆಯ ಕಲ್ಲುಗಳು
ಯೀ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಕೋಡಿಯಪುರದ ಆಲೋಡಿ ಯೀ ಮೂರರ ಸೀಮೆಯ ಮು

13 ಚ್ಚಂದಿಯಲಿ ಆಲವಾಡಿಯ ಕೊತ್ತುಗುಂಡಿಯ ಪಡುವಣ ಹೇರೊಜಿಯ ಒತ್ತಿನಲಿ ನೆಟ್ಟ ವಾಮನಮುದ್ರೆಯ
ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ ತೆಂಕಲಾಗಿ ನಡದು ಆ ಕೊತ್ತಗುಂಡಿಯ ದಾರಿಯ ಓಣಿಯ ನೆಟ್ಟ ವಾ

14 ಮನಮುದ್ರೆಯ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಂಕಲಾಗಿ ನಡದು ಗುಡ್ಡನಹಳ್ಳದ ಪಡುವಣ ಹುಟ್ಟೊಜಿ ಮೇರುವೆಯಾಗಿ
ಮೂಡಲು ಕೊತ್ತಲೆಯಾಗಿ ನಡದು ಆಲವಾಡಿಯ ಗು. ಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯ ಹೊಲದ ಪಡುವ

15 ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ವಾಮನಮುದ್ರೆಯ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ ತೆಂಕಲಾಗಿ ನಡೆದು ಕೆಳಗಣ ಗುಜ್ಜುಗೊಂಡನ
ಹಳಿಯ ಹೊಲದ ಪಡುವಣ ಹೇರೊಬೆಯಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ ತೆಂಕಲಾಗಿ ನಡದು ಆ

16 ಲವಾಡಿಯ ಕೊಂಗನಕುಂಮರಿಯ ಅಡುವಿನಹೊಲದ ತೆಂಕಣ ಮೂಲೆಯ ಲೊಕ್ಕಿಯ ಒಬ್ಬೇಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು
೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ ಆಗ್ನೇಯವಾಗಿ ನಡದು ಯೀ ಮಾದಿಹಳಿ ಆಲವಾಡಿ ಒಡಗರೆ ಯೀ ಮೂ

17 ಱಱ ಸೀಮೆಯ ಮಚ್ಚಂದಿಯ ನಾಗಂಣನ ಗದ್ಧೆಯ ಪಡುವಣ ಯೇರಿಯ ಕೆಳಗೆ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ
ತೆಂಕಲಾಗಿ ನಡದು ಒಡಗೆರೆಯ ಯೆಡಸೀಮೆಯ ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ ತೆಂ

18 ಕಲಾಗಿ ನಡದು ಒಡ್ಡಗೆರೆಯ ಚಿಕ್ಕನಗುಂಡಿಯ ಪಡುವಣ ಕಲ್ಲತ್ತಿತಾಳಿನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ
ತೆಂಕಲಾಗಿ ನಡದು ಯೀ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯ ಆಳುಸೆಟ್ಟಿಯಪುರದ ಒಡ್ಡಗೆರೆಯ ಮೂಱಱ ಮುಚ್ಚಂದಿ

19 ಯ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಒಡ್ಡುಗಲ್ಲಿಂದಂ ಪಡುವಲು ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ ಪಡುವಲಾಗಿ ನಡದು ಯೀ ಮಾದಿ
ಹಳ್ಳಿಯ ಅಳುಸೆಟ್ಟಿಯಪುರದ ನಡುವಣ ದಾರಿಗೆ ಬಡಗಲಾಗಿ ಇದರೊಬ್ಬೆ ಕಾಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧

20 ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಡುವಲಾಗಿ ನಡೆದು ಹೆಗ್ಗೋಡಿಯ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯ ನಡುವಣ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಒಡ್ಡುಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ
ಹುಯಿದ ವಾಮನಮುದ್ರೆಯ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಡವಲು ನಡದು ಯೀ ಮಾದಿಹಳಿ ಹೆಗ್ಗ

21 ವಾಡಿಯ ಮಧ್ಯದ ಯಡಸೀಮೆಯ ಕೆಂಪಂಣನ ಕಲ್ಲರೆಯ ಹುಟ್ಟುಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಹುಯ್ದಿದ ವಾಮನ
ಮುದ್ರೆಯ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಡಗಲಾಗಿ ನಡದು ಯೀ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಕಹಿಗೊಂಡನಪುರದ ಮ

22 ಧ್ಯದ ಯಡಸೀಮೆಯ ಅಂಕಂಣನಕಟ್ಟೆಯ ಪಡುವಣ ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ ಪಡುವಲು
ನಡದು ಕಹಿಗೊಂಡನ ಅಡುವಿನ ಯೀ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯ ವೀರಪ್ಪನ ಕೊಡಗೆಯ ಹೊಲನ ಒಳಸಂ

23 ತು ಪಡುವಲು ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ ಬಡಗಲಾಗಿ ಯೀ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ಬೇಗೂರ ಎಡಸೀಮೆಯ ಅತ್ತಿಯತಾಳ
ಪಡುವ ಗೋಮಾಳದ ಹುಟ್ಟುಅರೆಯ ಮೇಲೆ ಹುಯಿದ ವಾಮನಮುದ್ರೆ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿ

24 ಂದ (ಅಲ್ಲಿಂದಂ) ಬಡಗಲಾಗಿ ನಡದು ಬೇಗೂರು ಮಾದಿಹಳಿಯ ಎಡಸೀಮೆಯಲು ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ
ಬಡಗಲಾಗಿ ನಡದು ಬೇಗೂರು ಮಾದಿಹಳಿಯ ಎಡಸೀಮೆಯ ಕಪ್ಪನಕೊಡಗೆಯ ನಡುವಣ ಮೂಲೇಲಿ

25 ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ ಬಡಗಲಾಗಿ ನಡದು ಯೀ ಮಾದಿಹಳಿ ಬೇಗೂರು ಕೋಡಿಪುರ ಯೀ ಮೂಱಱ
ಸೀಮೆಯ ಮುಚ್ಚಂದಿಯ ಹೆಬಳ್ಳದ ತೆಂಕಣಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ೧ ಅಲ್ಲಿಂದಂ ಮೂಡಲು ಸಾದರ

26 ಮೇರುಲಿಯಾಗಿ ನಡದು ಯೀ ಮಾದಿಹಳಿ ಕೋಡಿಯಪುರದ ಎಡಸೀಮೆಯ . . . .

(ಮುಂದೆ ಕಲ್ಲು ಸಿಡಿದುಹೋಗಿದೆ)

169 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 134)

ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ವಾಯವ್ಯ ತೋಪಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

The purport of this much worn out record seems to register a grant of land to god Triyambakadēva, probably by Parvatadēva, a subordinate of *mahāmaṇḍalēśvara* Nañjarāya-oḍeya, the Ummattūr chief. It mentions Bommanahaḷḷi. The extant portion of the record refers to Śaka 1414, Paridhāvi, corresponding to 1492-93 A. D. All other details are lost.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೪೧೪ ಸಂದ ಪರಿಧಾವಿ
2 . . . . ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ . . . . . .
3–4 (ಸವೆದಿದೆ)
5 . . . . ನಂಜರಾಯಒಡೇರ ಮನೆಯ ಮಹಾ . . .
6 . . . . ಪರ್ವತದೇವರು ವಿರ . . . . -
7 . . . .
8 . . . . . ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ ತ್ರಿಯಂಬಕದೇವ . . .
9 . . . . . . ಬೊಂಮನಹಳಿಯಲಿ ನಂಮ ತಂದೆ . . .
10 . . . . . ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯ ಕಲ್ಲ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು . . .
11 . . . . . . ಕೆಱೆಯ ಕೆಳಗೆ . . . .
12–14 (ಸವೆದಿದೆ)
15 . . . . . . ದಾನಕ್ಕೆ ಸಮ . . . . . .
16 . . . .
17 . . . . ಸರ್ವಮಾಂನ್ಯವನು . . . . . .

170 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 13)

ಎರೆಯೂರು

ಊರಮುಂದೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

This damaged record registers a grant of the village Yereyūr in the Terakaṇāmbi-sīme to Vēngaḍeyya-bhaṭṭa by *mahāmaṇḍalēśvara* Rāmaraja Tirumalarājayya. The details cannot be made out. It is dated Śaka 1529, Ānanda, Śrāvaṇa ba. 1. The details are irregular.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿ
2 ವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೫೨೯ ಸಂದ ವರ್ತ
3 ಮಾನವಾದ ಆನಂದಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಬ ೧ ಲು ಶ್ರೀಮದ್ವೇದಮಾರ್ಗ
4 ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾಚಾರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀವೇಂಗಡೆಯ್ಯಭಟರು ತಿರುವಾಳ ಶ್ರೀ
5 ರಂ . . . . ನಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ರಾಮರಾಜತಿರು
6 ಮಲರಾಜಯ್ಯನವರು ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಶಿಲಾಪ್ರತಿಷ್ಟೆಕ್ರಮಂವೆಂತೆಂ
7 ದರೆ ತೆರಕಣಾಂಬಿಸೀಮೆ ಯರೆಯೂರ ಗ್ರಾಮ ೧ ನು ನಿಮಗೆ ದಾನ
8 . . . . ಮರ ಯರೆಯೂರ

9 . . . . ಮನೆ ಕಳಕೊಟಾರ ಗ್ರಾಮ
10 . . . . ತೋಟ ತುಡಿಕೆ ಕಾಡುಆರಂಭ ನೀರುಆರಂಭ
11 . . . . ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಚಂದ್ರಾ
12 . . . . ದಾನ ಮಾನ್ಯ . . .
13 . . . . ಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಶಿಲಾ
14 . . . . . . ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಬಹಿರಿ
15 . . . . . . ವಸುಂಧರಾ । ಷಷ್ಟಿರ್ವ್ವರ್ಷಸ
16 ಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

171 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 14)

ಎರೆಯೂರು

ಚಾವಡಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This hero-stone refers to the gift of land in Sirivantagāla for Mahādēva perhaps in memory of Kāḍi-gāvuṇḍa of Ereūr, who died fighting in a cattle raid. The record is in 10th century characters; but the given details of the date, viz. Manmatha, Chaitra are not sufficient for verification.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತ್ ಮನ್ಮಥಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ
2 . . . . ದೊಳ್ ಎರೆಊ .
3 ಕಾಡಿಗಾವು
4 ಣ್ಡ ತನ್ನೂರ ತುಱು
5 ಗೊಳೊಳ್ ತುಱುವ
6 ಕ್ಷಿಸಿ ಕಾದಿ ಸತ್ತ
7 ಸಿರಿವನ್ತಗಾಲೊಳ
8 ಇಱ್ಮ ಱು ಭತ್ತದ
9 ಮಣ್ಣು ಮಹಾದೇವಗ್ಗೆ
10 ಬಿಟ್ಟಂ ಇದನಟಿದೋಂ ಬಾ
11 ರಣಾಸಿಯುಂ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಮು
12 . . . .

172

ಎರೆಯೂರು

ಮಾರಿಗುಡಿ ಬಳಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ತುಂಡುಕಲ್ಲು

This fragmentary record refers to the reign of the Hoysaḷa king Vīraballāḷadēvarasa (III) and is dated Śaka 1[26]0 Bahudhānya, Kārttika [śu 5], corresponding to 18th October, 1338 A.D. All other details are lost.

1 . ಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಕವರಿಷ ೧ [೨]
2 [೬] ೦ ಸಂದಿಂ ಬಳಿಕ ಬ
3 ಹುಧಾನ್ಯಸಂವತ್ಸ
4 ರದ ಕಾರ್ತ್ತಿಕ ಸು[೫]
5 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರತಾಪಚ
6 ಕ್ರವರ್ತ್ತಿ ಹೊಯ್ಸಳ ಶ್ರೀ

7 ವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವರಸರು ಪ್ರಿ
8 ಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರೆ
9 ಶ್ರೀಮಂನು

173

ಎರೆಯೂರು

ಮನೆಯೊಂದರ ಜೇಲಿ ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಲೂ ಬರೆದಿರುವುದು

The epigraph records the erection of the stone by Vāyirōja for Gauḍapa Kāmaṇa. It is in the 15th century characters and the details of the date viz., Saumya, Chaitra śu. 5, Thursday may correspond to 1429 A.D., March 10.

ಎಡಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮಂತು ಸಉಮ್ಯಸಂವತ್ಸರದ ಚೆಯಿತ್ರ ಸು ೫ ಗು ಲು

ಮೇಲಿನ ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿ

ಗಉಡಪಕಾಮ

ಬಲಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ

ಣನವರು ವಾಯಿರೋಜಂ ನಿಜಿಸಿ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ . .

ಕೆಳಗಿನ ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿ

. . . ರೋವಿಗಿರನಸ್ತಿರವ . .

174 (ಎ.ಕ. IV ಗು. ಪೇ. 56)

ಬೊಮ್ಮಾಪುರ

ರಾಮೇಶ್ವರದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ಈಗ ಮಠದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ತಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನ

The record refers to the rule of the Hoysaḷa king Vīraballāḷadēvarasa (III) and to Mādhavadaṇṇāyaka, the Hoysaḷa general. It registers the gift of certain lands to Rāmayadēva and Mūlasthānadēva as also to the village goddess of Hayige by Kempaṇṇa.

The date given is Śaka 1241, Kāḷayukta, Āshāḍha śu. 10, Sunday corresponding to Friday, June 9, 1318 A.D. The Śaka year was current.

ಮುಂಭಾಗ

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಸಹಿತಂ ಶ್ರೀ ವೀ
2 ರ ಬಲ್ಲಾಳದೇವರಸರು ಪ್ರಿಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೆ
3 ಯುತ್ತಿರಲು ಶಕವರುಷ ೧೨೪೧ ನೆಯ
4 ವರುಷ ಸಂದಲ್ಲಿ ಕಾಲಯುಕ್ತಸಂವತ್ಸ
5 ರದ ಆಷಾಢ ಶು ೧೦ ಆದಿವಾರದಲು [ಶ್ರೀ]

6 ಮನುಮಹಾಪ್ರಧಾನಂ ಸಿತಗರಗಂಡ ನಿಲ . . .
7 ಧಾರ ಇಂಮ್ಮಡಿ ರಾಉತ್ತರಾಯ ಮಾಧವದ[ಂಣಾ]
8 ಯ್ಯ ದೇವರಿಂಗೂ . . ರಿಂಗೂ ಜಯವಾಗಲಿ
9 ಅವರ ಮಾಬ್ಬ್ರ್ಗಳ . ಕ್ಕವಿ ಸ್ವಾಮಿ . ತವ ಸ್ವಾಮಿಪ್ರೋ . .
10 ಡ ಮಾ . ಂಮ್ಮನ ಮಗ ಕೆಂಪಣ್ಣಂ ಕುಡುಗುನಾಡ ಹ[ಯಿ]
11 ಗೆಯಲು . ಕ . ಸಿವ ಮಾಧವಸಮುಪ್ರ[ದ*]ಲಿ ದಂ
12 ಣ್ಣಾಯ್ಯರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂ ತಂಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯರು ಪ .
13 ತಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಯದೇವರಿಂಗೆ ಧಾರಾ
14 ಪೂರ್ಬ್ಬಕವಾಗಿ ತೆಂಕಣ ತೂಂಬಿನ ಮೊದ . .

ಹಿಂಭಾಗ

15 ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಗದ್ದೆಯ ಬೆದೆ ಸ ೧
16 . ಳಿಯಿಯ ಮೂಲಸ್ತಾನದೇವರ ಅಯಿದು ಪಡಿ ಸ
17 ಂತಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಗದ್ದೆಯ ಬೆದೆ ಸ ೧ ಹಯಿ
18 ಗೆಯ ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಹಯಿರಗುಪ್ಪೆ
19 ಯಲು ಕೊಟ್ಟ ಗದ್ದೆಯ ಬೆದೆ ಸ ೧ ಯಿ ಧ
20 ರ್ಮ್ಮ ಧರೆಚಂದ್ರಂ ದಿವಿ ತಾರೆಯುಳ್ಳಂನ
21 ಕ್ಕರಂ ಸ್ತಿರ ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ
22 ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ ವ
23 ಸುಂಧರಾಂ ಶಷ್ಟಿರ್ವ್ವರುಷಸಹಶ್ರಾ
24 ಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ[1]

175 (ಎ.ಕ. IV ಗು. ಪೇ. 57)

ಬೊಮ್ಮಲಾಪುರ

ಅದೇ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ

This inscription, in characters of the 9th century, records a grant made to Narasiṅgayya, son of Jannayya, probably at the instance of Permmaḍi-gāvuṇḍa. It refers to the rule of Permānaḍi a Gaṅga king.

1 . ಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕೊಙ್ಗಣಿ
2 . ರ್ಮ್ಮ ಧರ್ಮ್ಮಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾ .
3 ಕೋಳಾಲಪುರವರೇಶ್ವರ ನನ್ದಗಿ
4 . . ತ ಶ್ರೀಮತ್ಪೆರ್ಮ್ಮನಡಿಗಳ್ಪ್ರಿತುವೀರಾ .
5 . ಗೆಯುತ್ತಿರೆ ಪಯ್ಬಗೆಯೆದೆ ಜನ್ನಯ್ಯ . .
6 . ಮಗ ನರಸಿಙ್ಗಯ್ಯಙ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಶನಗಿದ .
7 . . ಪೆರ್ಮ್ಮಡಿಗಾವುಣ್ಡನು ಪೇಳ್ವಡೆಯು . .
8 . . ವಜಿರೂರುಪ್ಪವುಪಯ್ಯ . .
9 . . ಗರುಂವಜಿಯೆ ಕೊಟ್ಟರ್ .
10 . . ಕಳವಟ್ಟ ಪೊಗೆವೊ . .
11 . . . .

[1] ಶ್ಲೋಕ

176 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 47)

ಶಿವಪುರ

ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ಕಲ್ಲು ಮಂಟಪದೊಳಗೆ

This inscription registers a grant of the village Gondiganahaḷḷi in Terakaṇāmbi-sthaḷa of Kuḍugu-nāḍu to Rudrākshi-oḍeya by *mahāmaṇḍalēśvara* Dēvarāja-oḍeya, son of Sōmarāya-oḍeya. It is dated Śaka 1391, Virōdhi, Bhādrapada ba. 1, Tuesday, the equivalent of which would be Wednesday, 23rd August 1469 A.D.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದ
2 ಯಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರುಷ ೧೩
3 ೯೧ನೆಯ ವಿರೋಧಿಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರ[ಪದ] ಬ ೧ ಲು
4 ಮಂಗಳವಾರದಲು ಶ್ರೀಮಂನ್ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ ಶ್ರೀ ವೀರ
5 ಗಜಬೇಟೆಕಾಱ ಸೋಮರಾಯವಡೆಯರ ಕೊಮಾರ ದೇವರಾಜ
6 ಒಡೆಯರು ಸುಜನಸುದ್ಧಶಿವಾಚಾರಸಂಪಂನರುಮಪ್ಪ ನಂಮ
7 ಶ್ರೀಗುರು ಶ್ರೀ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಒಡೆಯರ ದಿವ್ಯಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮಂಗಳಿ
8 ಗೆ ನಾಉ ಶರಣಾರ್ತ್ಥಿಮಾಡಿ ನಮಗೆ ರಾಯರು ಊರ ಬಳಿಯ
9 ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಕುಡುಗುನಾಡ ದೆರಕಣಂಬಿಯಸ್ಥಳದ ಗೊಂದಿಗನಹಳ್ಳಿ
10 ಯಗ್ರಾಮದ ಚತುಸ್ಸೀಮೆಯನು ದಾನಧಾರಾಪೂರ್ವಕಂ ಮಾಡಿ
11 ಆ ಗ್ರಾಮಕೆ ಸಲುವ ಗದ್ದೆ ಬೆದ್ದಲು ತೋಟ ತುಡಿಕೆ ತಿವಳಮಾಳ
12 ದೆಜಿ ಕುಂಬಾಜದೆಜಿ ವಾರುದಳವಾಱಕೆ ಬೆಟ್ಟದಕಾವಲು
13 ಸುಂಕ ಅನಾಪು ಅಂಡಜಾವಿಕೆ ಮಾದರುಕೆ ಗಣಾಚಾರ ಅಕ್ಷಿ
14 ಣಿಆಗಾಮಿನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪಜಲಪಾಷಾಣಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯಂಗಳು
15 ಮುಂತಾದ ಅಷ್ಟಭೋಗತೇಜಸ್ವಾಮ್ಯ ಸಮಸ್ತಬಳಿಸಹಿತ
16 ವಾಗಿ ಏನುಳ ಸರ್ವಸ್ವಾಮ್ಯವನು ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾ[ಯಿ]ಯಾಗಿ
17 ಅನುಭವಿಸುವಿರಿ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀಲಿಂಗಮುದ್ರೆಶಿಲಾ
18 ಶಾಸನ । ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ದಾನಾಚ್ಛ್ರೇಯೋನು
19 ಪಾಲನಂ । ದಾನಾತ್ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಲನಾದಚ್ಯು
20 ತಂ ಪದಂ ॥[1] ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವ
21 ಸುಂಧರಾಂ । ಷಷ್ಟಿರ್ವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ
22 ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ॥[1] ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

177 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 48)

ಶಿವಪುರ

ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ಅದೇ ಕಲ್ಲುಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ

This record, in characters of the 18th century, refers to some grant made by a person named Basava.

---

[1] ಶ್ಲೋಕ

1 ಬಸವನ ಕೊಡಗೆ
2 ಯ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಳುಪಿದವ
3 ರು ವಾರಣಾಸಿಯಲಿ ತ
4 ಂದೆ ತಾಯಿಗಳನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮ
5 ಣನೂ ಕಪಿಲೆಯನೂ ಕೊಂದ
6 ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಹರು

178 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 50)

ಶೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿ

ಮಾಸ್ತಿಗುಡಿ ತಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This records the renewal of the grant of the village Seṭṭahaḷi by Nañjarāja-oḍeya, brother of Dēvaṇṇa-oḍeya, the Ummattūr chief, for the decoration and offerings of the god Sōmayyadēva. of Terakaṇāmbi. The grant was originally given by Kēte-daṇṇāyaka.

It is dated Śaka 1400, Kīlaka, Kārttika śu. 1, which is irregular. The year Kīlaka fell in Śaka 1410 when the other details correspond to October 6, 1488 A.D.

1 ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರಚಾಮರಚಾರವೇ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗ
2 ರಾರಂಭಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭುವೇ |[1] ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹ
3 ನಶಕವರುಷ ೧೪೦೦ ಸಂದ ಕೀಲಕಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತೀಕ ಶು ೧ಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾ
4 ಮಂಡಳೇಶ್ವರ [ಗೇ]ಣಂಕ ಚಕ್ರೇ . . . ರಸಂಕಸೂನೆಗಾಜಿ . . ಹನುಮ ಜವಾದಿ
5 . . . . . . ಗಜಬೇಂಟೆಕಾಱಾದ ವೀರಹನುಮಪ್ಪಒಡೆಯರ ಕುಮಾರ ಇ
6 ಮಡಿರಾಯರ ಕುಮಾರರು ದೇವಂಣಒಡೆಯರ ತಂಮ . . . ಬಿದ್ದೆಯ ನಂಜ
7 ರಾಯಒಡೆಯರ ದರ್ಮದಿಂದ ಹೊಯಿಸಣದೇಶದ ಕೊಮಾರಮಠದ ತೆರಕಣಾಂಬಿಯ ಪಟ್ಟಣ
8 ದಲ್ಲಿ ಆಗ್ನೇಯಭಾಗದಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನೆಲಸಿದಂಥಾ ಸೋಮಯ್ಯದೇವರ ಅಂಗರಂಗ
9 ಭೋಗ ಅಮೃತಪಡಿಗೆ ಕೇತೆದಣಾಯಕರ ದರ್ಮದಲಿ ಸಲುದೂ ಎಂದು ಆ ಸೋಮಯ್ಯದೇವರ ಮುಂ
10 ಟಪದ ಮುಂದೆ ನೆಡಿಸಿಇದ ಶಿಲಾಶಾಸನದಲಿ ಹೊಗಳಿದ ಸೆಟ್ಟಹಳಿಯ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವಸೋಮ್ಯದ ಗದೆ ಬೆ
11 ದಲು ತೋಟ ತುಡಿಕೆ ಹಳಿ . . . . . . ಆರು ಮುಂತಾಗಿ . . . . . . ಸಂದು ಬಹುದು ಎಂ
12 ದು ಸೋಮಹಳಿಯ ಚತುಸೀಮೆಯಲಿ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯ ಸೀಮೆಗಲ್ಲುಗಳು ನೆಟ್ಟು ಇರಲಾಗಿ ಅನಂತ
13 ರದಲಿ ರಾಜಿಕದೇವಿಕದಿಂದ ಆ ಸೆಟ್ಟಹಳಿಯ ಗ್ರಾಮವನು ಅರಮನೆಗೆ . . . . . . ತಕ್ಕೊಂಡು
14 . . . . ಯಲೂ ನಾನು ಆ ಸೋಮಯ್ಯದೇವರ ಮುಂದಣ ಶಿಲಾಶಾಸನವನು ನೋಡಿ
15 ಆ ಶಾಸನವು ಬಹಳ ಕಾಲದ್ದಾದ ಕಾರಣ ಸಿತಿಲವಾಗಿರಲಾಗಿ ಆ ಸೆಟ್ಟಹಳಿಯ ಗ್ರಾಮಾ ಆ
16 ಸೋಮಯ್ಯದೇವರ ಅಂಗರಂಗಭೋಗಅಮೃತಪಡಿಗೆ ಸಲುಉದು ಎಂದು ಆ ಸೋಮಯ್ಯ
17 ದೇವರ ಶ್ರೀ ಪಾದಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಆ ದೇವರ . . . ಯಹಳಿಯ ಉರಮುಂದೆ ಶಿಲಾಶಾಸನವನೂ ಹಾ
18 ಕಿಸಿ ಈ ದರ್ಮವು ಆ ಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ತಾಇ ಆಗಿ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ನೆಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶಿಲಾಶಾಸನ
19 ಸ್ವದತ್ತಂ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಂಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ । ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ್ |[1]
20 ಇ ದರ್ಮವನು ಅಳುಹಿದವರು ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲಿ ಗೋಉ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೊಂದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಹರು

[1] ಶ್ಲೋಕ

179 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 55)

ಹೆಗ್ಗವಾಡಿ

ಶಿವಶಂಕರಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ

This inscription records a grant of land to Saṇṇayya, son of Rāmayya who was tilling the land belonging to the god Śivanayya of Hagevāḍi. The name of the donor, who was a son of Rāmāchāri, is not clear. *Mahāpradhāna* Kēteya-daṇṇāyaka is mentioned as ruling the kingdom. The record is in 14th century characters. The details of date, viz., Prabhava, Chaitra śu. 10 may correspond to 1327 A. D., April 2.

1 ಪ್ರಭವಸಂವತ್ಸರದ ಚಯಿತ್ರ
2 ಸು ೧೦ ಶ್ರೀಮನುಮಹಾಪ್ರಧಾ
3 ನಂ ಕೇತೆಯದಂಣಾಯ
4 ಕರು ಪ್ರಿಥ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ವ
5 ತಿಹಲಿ ಹಗೆವಾಡಿಯ ಸಿವನ
6 ಯ್ಯದೇವರಿಂಗೆ ಬಿಟ್ಟ ದೇವದಾ
7 ನದ ಮಂಣನುತ್ತ ರಾಮೈಯ್ಯನ
8 ಮಗ ಸಂಣೈಯ್ಯಂಗೆ ಆ ಊರ
9 ಲಿದ್ದ ರಾಮಚಾರಿಯ ಮಗ .
10 ಮೋಜ ದೇವದಾನಕ್ಕೆ . ಎ .
11 ಹ . . . . ಕ್ಕೈ ಬಿಟ್ಟ ದರ್ಮ್ಮ ಮ
12 ಂಗಳಂ ಮಹಾಶ್ರೀ

180 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 53)

ಒಡ್ಡಗೆರೆ

ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನ ಊರಬಾಗಿಲ ಬಳಿ

This 19th century inscription refers to the grant of the village Voḍagere in Higavāḍī taluk to Chikka Kēśavanādaya, son of Kēśavanādaya the goldsmith, by Singaṇṇa, son of Kiṭṭappa of Kamḍavagāla. Only the cyclic year Parābhava is cited.

1 ಪರಾಭವಸಂವತ್ಸರದ . . . . . .
2 ಕಂಡವಗಾಲದ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪನವರ ಮಗ ಸಿಂಗಂ
3 ಣನವರು ಮುಷ್ಟಿಕ ಕೇಸವನಾದಯ ಗ . .
4 ಗ ಚಿಕ್ಕಕೇಸವನಾದಯಗೆ ಹಿಗವಾಡಿ
5 ಯ ತಾಲೋಕು ವೊಡಗೆರೆಯನು ಅ . ಳನಾಥವು
6 ರವಾಗಿ . . . . . . ಆ ಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕ ಪಾಲಿಸಿ
7 ಬಹರು

181 (ಎ.ಕ. IV ಗು. ಪೇ. 54)

ಒಡ್ಡಗೆರೆ

ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನ ಊರಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಇರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ

This worn out record registers the grant of the village Oḍagere for the decorations and offerings to god Mūlasthāna-liṅga, for the merit of Sadāśiva-mahāraya, Rāmarājayya and Gōparājayya. The name of the donee is lost; but he is stated to be a son of Gōparājayya.

The record is dated Śaka 1473, Virodhikṛit, Mārgaśira śu. 5, the equivalent of which would be December 2, 1551 A.D.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರ್ಷ
2 ೧೪೭೩ ಕ್ಕೆ ಸಂದು ವರ್ತಮಾನವಾದ ವಿರೋಧಿಕೃತು ಸಂವತ್ಸರದ
3 ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶು ೫ ಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ರಾಜ . . . . ಮಹಾರಾ
4–6 (ಸವೆದು ಹೋಗಿದೆ)
7 . . . . ಒಡಗೆರೆಯೆಂಬ . . . . . .
8 ಆಗಾಮಿಸಿದ್ಧಿನಿಕ್ಷೇಪ ಮುಂತಾದ ಆ ಗ್ರಾಮವನು ಮೂಲಸ್ತಾನಲಿಂಗ ಅಂಗರಂಗ ವೈಭೋಗ ಆ . .
9 ಪಡೆಗೆ ಸಲವಾಗಿ ಉತ್ಥಾನದ್ವಾದಶಿಪುಣ್ಯಕಾಲದಲಿ ಸದಾಶಿವಮಹಾರಾಯರಿಗೆ ರಾಮರಾಜಯ
10 ನವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಗೋಪರಾಜೈಯ್ಯನವರಿಗೆ ಪುಣ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಹಿರಣ್ಯೋದಕದಾನಧಾರಾ
11 ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ಸಲುಉದೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ
12 ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ । ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ್ ||[1]

182 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 133)

ಚೀರಕನಹಳ್ಳಿ

ಚಾವಡಿ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

This fragmentary epigraph, in characters of the 16th century, records the gift of the village Chiṛukanahaḷḷi and its gift by Dēvarāya-oḍeru, son of Allappa-seṭṭi for the use of *Jangamas* and others in the Nirāsi-maṭha

(ಮೇಲ್ಭಾಗ ಒಡೆದು ಹೋಗಿದೆ)

1 . . . . . ಯು ಹತುಂ . . . .
2 . . ನಾಡರಸರ ಮಕ್ಕಳು ಜೀಯ್ಯ . . . .
3 . . ಗರಸರ ಮಕ್ಕಳು ನಲ್ಲಜೀಯ್ಯ ಯಿಾ ಮೂ . .
4 . . . . . ಕೊಂಡವ್ರಿತ್ತಿ . . . . . .
5 . . . . . . ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಡ ವ್ರಿತ್ತಿ . .
6 . . . . ವ್ರಿತ್ತಿ ೩೦ ಆಕ್ಷಾರದಲ್ಲೂ ಮೂವತ್ತು ವ್ರಿತ್ತಿ . .
7 . . . . ರ ಕಯ್ಯಲೂ ಆ . . .
8 . . . ಮೂವತ್ತು ವ್ರಿತ್ತಿಯನೂ . . . . . ಂಡು . .
9 . . . . ರಸಗೂಸಾ . .
10 . . ತ್ರ ಶಾಸನವನು ಬರಸಿಕೊಂಡು ಆ ಚಿಱುಕನಹಳಿಯ ಗ್ರಾಮದ . .
11 . . . ಶಿಲಾಶಾಸನವನೂ ನೆಡಿಸಿ ಆ ಚಿಱುಕನಹಳಿಯ ಗ್ರಾಮದ ಸ . .
12 ಮ್ಯದ ಗದ್ದೆ ಬೆದ್ದಲು ತೋಟ ತುಡಿಕೆ ಕಳಕೊಟಾರ ಪುರ . . ಮುಂತಾದ ಯ . .
13 ಸರ್ವ್ವಸ್ವಾಮ್ಯದ ಆದಾಯವೆಲ್ಲವನೂ ಜ . . ಯ ನಿರಾಸಿಯ ಮಠದಲೂ ಬಿಜ
14 ಮಾಡ್ಸಿಹ ವೊಡೆಯರು ದೇವರುಗಳ ಆ . . . . ಯಿಾ ದಾನಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ

[1] ಶ್ಲೋಕ

10 ಗಿ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಚತುರ್ಸೀಮೆಯೊಳಗುಳ ಸರ್ವ್ವಸ್ವಾಮ್ಯ ಸರ್ವ್ವ
11 ಆದಾಯವನೂ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಗ್ರಾಮದ ಕುಳಗಳ
12 ಅಕ್ಷಾರದಲ್ಲೂ ಮೂವತ್ತಐದು ವರಹನ ಗ್ರಾಮ[ವ]ನೂ ಸರ್ವ್ವ
13 ಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿಂಮ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಪಾರಂಪರೆಯಾಗಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕ್ಕಸ್ತಾ
14 ಯಿಗಳಾಗಿ ಸುಖದಿಂ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡುಬಹಿರಿ ಯಿ ಪ್ರ
15 ಮಾಣಿನ ಉಂಬಳಿಯ ಸರ್ವ್ವಮಾನ್ಯದ ಗ್ರಾಮವನೂ ನಡಸಿ ಬಾರದೆ ಆ
16 ರೊಬ್ಬರು ಅಳುಪಿದರೆ ವಾರಣಾಸಿಯಲ್ಲಿ ತಂಮ್ಮ ತಂದೆತಾಯನೂ ಗೋ
17 ಉಬ್ರಾಂಹ್ಮರನೂ ಕೊಂದ ಪಾಪಕೆ ಹೋಹರು ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ವಳಿಯಶಾಸನವ
18 ನೆಡಿಸಿಕೊಟ್ಟೆವಾಗಿ ನೀರುವಡೆ ಕಾಲುವಡೆ ಸ್ಥಾನಮಾನ್ಯ ಪೂರ್ವ್ವಮರಿಯಾ
19 ದೆ ಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಶಿಲಾಶಾಸನ | ಕೊಂಡ್ರಾಜು | ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹ
20 ರೇತಿ ವಸುಂಧರಾ | ಷಷ್ಟಿರ್ವರುಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ||[1]
21 ಅಪ್ಪಾಜಿ ಜೋವಿಸನ ಬರಪ ||[2] ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

187 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1934–46)

ಬಂಡೀಪುರ

ತಾವರೇಕಟ್ಟೆಯ ತೂಬಿನ ಬಳಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಲ್ಲು

This damaged Tamil record in Tamil and Grantha characters refers to the rule of Hoysaḷa Sōmēśvaradēva and registers a grant of 500 *poṉ*. It also refers to a tank excavated by Dharmachittaṉ Kollagāmuṇḍaṉ belonging to Āndaiyar family of Naṉnivāḻil, in Kuḍugu-nāḍu and states that a flower garden (*pūn-dōṭṭam*) and a resting place were raised and a hero-stone erected by him in memory of Danañjey (?), son of Kātiyāṇa who lost his life. It further seems to refer to an endowment (*stānam*) made by a person (name not clear).

It is dated Śaka 1170, Kīlaka, Pushya ba. 7, Thursday corresponding regularly to 1249 A.D., January 7.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವತ್ತಿ ಶ್ರೀ ವೀರಸೋಮಿ
2 ಶ್ವರದೇವನ್ ಪೃಥಿವೀರಾಜ್ಯಮ್ ಪಣ್ಣಿಯರುಳಾನಿಱ್ಕ
3 ಶಕರ್ರೈಯಾಣ್ಡು ೧೧೭೦ ಶೆನ್ಱ ಕೀಲಕ ಸ-
4 ಂವತ್ಸರತ್ತು ಪುಷ್ಯ ಬ ೭ ಬೃ ಶ್ರೀಮತ್ ಕುಡುಗುನಾಟ್ಟು
5 ನನ್ನಿವಾೞಿಲ್ ಆನ್ದೈಯರಿಲ್ ಧರ್ಮ್ಮಚಿತ್ತನ್ ಕೊ-
6 ಲ್ಲಗಾಮುಣ್ಡನ್ ಐಞ್ಞೂಱು ಪೊನ್ನೈ ಯಿಟ್ಟು
7 ಏರಿಯುಙ್ಕಟ್ಟುವಿತ್ತು ಅಱಮುಙ್ಕೈಯ್ವಿತ್ತಾನ್ ಮಾ
8 ವಿಣ್ಡೈನಾಟ್ಟು ವೞಿಯಿಲೇ . . ತ್ತೈಕು . ಳಾ ತಾಱ
9 [ನ]ವಿಡತ್ತು ಕಾತಿಯಾಣಪಿಳ್ಳೈದ್ದನಞ್ಜೈ (ಡು) ಪಟ್ಟಾ
10 ನ್ ಪೂನ್ದೋಟ್ಟಮುಮ್ ಆರವೈಯುಮಿಡುವಿತ್ತು ಇನ್ದ ವೀರ
11 ಕ್ಕಲ್ಲುಮ್ ಶೆಯ್ವಿತ್ತಾನ್ ಯಿಕ್ಕೊಲ್ಲಗಾಮುಣ್ . . .
12 ಡೈಯಾಳ್ [ಮಾದಲ್] ವೈತ್ತ ಸ್ತಾನಮ್ ವರ್ದ್ಧಿಕ್ . . .

---

1 ಶ್ಲೋಕ

2 ಇದು ಗ್ರಂಥ, ನಾಗರ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮಿಶ್ರಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿದೆ.

TRANSLITERATION

1 Svasti śrī pratāpachakravatti śrī VīraSōmī-
2 śvaradēvan pṛithivīrājyam paṇṇiy=aruḷāniṟka
3 Śakaraiy=āṇḍu 1170 śeṉṟa Kīlaka sa-
4 ṃvatsarattu Pushya ba 7 Bṛi Śrīmat-Kuḍugu-nā[ṭ]ṭu
5 Naṉnivāḻil Āṇdaiyaril Dharmmachittaṉ Ko-
6 lla-gāmuṇḍaṉ aiñ[ñū]ṟu poṉṉaiyiṭṭu
7 ēriyuṅ-kaṭṭu-vittu aṟamuṅ-śeyvittāṉ Mā-
8 miṇḍainaṭṭu vaḻiyilē . . ttaiku-ḷā tāṅgi-
9 [na]viḍattu Kātiyāṉa-piḷḷaid-Danañjai (du)-paṭṭā
10 ṉ pūndōṭṭamum āravaiyum=iḍuvittu inda vīra-
11 kkallum śeyvittāṉ yik-Kolla-gāmuṇ . . .
12 ḍaiyāḷ [mādal] vaitta stānam varddhik . . .

188 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 60)

ಬಂಡೀಪುರ

ಕಾಡಿನ ಚಿಕ್ಕಾಟಿ ಮುಖದ ವೀರಗುಡಿಯ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This damaged and incomplete Tamil inscription in Tamil and Grantha characters refers to Nandhana kingdom and further mentions an elder brother of Vallarakēraḷaṉ, son of Penmayaṉ and Veṇkāḍan Māṇivaṇṇan. The record cites only the cyclic year Śukkula (Śukla), other details being lost. Since the original stone is not traceable and there is no other evidence to lean upon, it is not possible to assign this record to a period.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶುಕ್(ಕು)ಲ ಸಂವ[ತ್*]ಸರ ದೂಗ ನಂಧನರಾಜ್ಯತ್ತಿಲ್
2 ಮಾವೂರತ್ತಾಱ್ ಪೆನ್ಮಯನ್ ಮಗನ್ ವಲ್ಲರಕೋ(ಕೇ)ರಳ . . . .
3 ನ್ ಅಣ್ಣನುಮ್ ವೆಣ್ಕಾಡನ್ ಮಾಣಿವಣ್ಣನುಮ್ ಬಟ್ಟರಾ . . . .

TRANSLITERATION

1 svasti śrī Śuk(ku)la-saṃva[t*] sara dūga Naṃdhanarājyattil
2 Māvūrattāṟ Penmayaṉ magaṉ Vallarakō(kē)raḷa . . . .
3 ṉ aṇṇanum Veṇkāḍan Māṇivaṇṇanum baṭṭar-ā . . . .

189 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 99)

ಬಂಡೀಪುರ

ಕಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕರಡಿಕಲ್ಲು ಬೆಟ್ಟದ ಗುಲಗಂಜಿ ಬೋರೆ ಮೇಲಿರುವ ಹುಟ್ಟುಗುಂಡಿನ ಮೇಲೆ

The record, in characters of the 17th century, reads *De Maisurū*, the first of which is the official monogram introduced by Chikka Dēvarāja.

1 ದೆ
2 ಮೈಸುರೂ

190 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 100)

ಬಂಡೀಪುರ

ಕಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹುಲಿಗಾಲದ ಬಸವನಗುಡಿ ಬಳಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This is another record of the same period. It reads *Maisuru De.*

1 ಮೈಸುರು ದೆ

191 (ಎ.ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 101)

ಬಂಡೀಪುರ

ಕಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬಿಲ್ಲೂರಮ್ಮನ ಗುಡಿ ಬಳಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This is another identical record which reads *Maisuru.*

ಮೈಸುರು

192 (ಎ. ಕ. IV ಗು.ಪೇ. 102)

ಬಂಡೀಪುರ

ಕಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬೆಣಚಕಲ್ಲು ಬೋರೆಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು

This also reads *De Maisuru.* cf. No. 190 above.

ದೆ ಮೈಸುರು

193 (ಎ.ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 142)

ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟ

ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಹಂಸತೀರ್ಥದ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ

This record, in characters of the 17th century, states that a crow became a swan on plunging into the *Haṃsa-tīrtha.*

ಹಂಸತೀರ್ಥ । ಕಾಗೆ ಬಿದ್ದು ಹಂಸೆಯಾಯಿತು ।

194 (ಎ.ಕ. X1V ಗು.ಪೇ. 143)

ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟ

ಅದೇ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಅರ್ಚನಾತಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ

The inscription, in characters of the 18th century, refers to the gift (of the brass dish) to the *sannidhi* of Himavad Gopālasvāmi by Guruvayya of Haradanahaḷḷi.

ಹಿಮವದ್ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಸಂನಿಧಿಗೆ ॥ ಹರದನಹಳಿ ಗುರುವೈಯನ ಶೇವಾರ್ಥ

195 (ಎ ಕ. XIV ಗು.ಪೇ. 144)

ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟ

ಅದೇ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಂಚಿನ ಗಿಂಡಿಯ ಮೇಲೆ

This is another record, of the same period, stating that the goblet made in bell-metal is the gift of Gōpārājaiya-arasa.

ಶ್ರೀ ಹಿ || ದ್ಗೋ || ಗೋಪಾರಾಜೈಯ ಅರಶಿನರ ಸೇವೆ

196 (ಎ.ಕ. XIV ಗು. ಪೇ. 145)

ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟ

ಅದೇ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಕೊಡದ ಮೇಲೆ

This epigraph, in characters of the 19th century, records the gift of a brass pot by Dēvājamma wife of Kṛishṇē-arasu to the temple of Himavad Gōpālasvāmi.

ಶ್ರೀ ಹಿಮವದ್ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿಗೆ ಕ್ರಿಷ್ಣೇಅರಶಿನವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ದೇವಾಜಂಮ್ಮನವರ ಸೇವೆ || ಶೇ ೧೦

197 (ಎ. ಕ. XIV ಗು. ಪೇ. 146)

ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟ

ಅದೇ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಂಚಿನ ಘಂಟೆಯ ಮೇಲೆ

This record of the same period registers the gift of the bell to the temple by Gurikāra Nañjappa of Guṇḍlu.

ಶ್ರೀ ಹಿಮವದ್ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಗುಂಡ್ಲು ಗುರಿಕಾರು ನಂಜಪನ ಸೇವಾರ್ಥ

198 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1930–26)

ಹಂಗಳ

ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಗೋಡೆಯ ತಳಪಾದಿಯಲ್ಲಿ

This Tamil inscription, in Tamil and Grantha characters, belongs to the rule of Hoysaḷa Vīra-Nārasimha. It records a gift of two *gadyāṇas* of gold and the interest thereupon to god Tiru-nārāyaṇa of Paṅguḷam, for burning a *trisandhi* lamp in the month of Tai, by Māri-seṭṭi of Kuripaṭṭi.

It is dated the cyclic year Iva (Yuva), Mēsha 10, other details not being given. Since the record may be assigned, on palaeographical grounds, to the 13th century, the intended date may be 1275 A.D., April 22, falling in the reign-period of Narasimha III.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವೀರನಾರಸಿ[ಂ]ಹ(ಂ)ದೇವನ್

2 ಪ್ರತುವೀರಾಜ್ಯನ್ ಪಣಿ ಅರುಳಾನಿಕ್ಕ ಇವ ಸಂವಚರತ್ತು[1] ಮೇಷಮಾಸ[ತ್ತು] ಶೆನ್ಱ ದೆಸಮಿ ನಾಳ್ ಪಙ್ಗುಳತ್ತು ತಿರುನಾರಾಯಣಪೆರುಮಾಳು

---

1 'ವಚರತ್ತು' ಎಂದು ಎರಡನೆಯ ಸಾಲಿನ ಕೆಳಗಡೆ, ಮೂರನೆಯ ಸಾಲಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಡಗಡೆ ಬರೆದಿದೆ.

3 ಕ್ಕು ಕುರಿಪಟ್ಟಿ ಮಾರಿಶೆಟ್ಟಿ ಮಾ--ತೈ ತ್ರಿಸಂಧಿವಿಳ[ಕ್ಕು] ಕುಡುತ್ತ ಗ ೨ ಪೊನಿಲ್[ವ್ವ] ವಡ್ಡಿಯುಮ್ ಚನ್ದ್ರಾದಿತ್ತವರೈ ಶೆಲಕ್ಕಡವ

4 ದು ಇದಮ್ಮಮ್ ವಾಸಿ

TRANSLITERATION

1 svasti śrī Vīra Nārasi[ṃ]ha(ṃ)dēvan

2 pratuvīrājyam paṇi-aruḷānikka Iva saṃvacharattu[1] Mēshamāsa[ttu] śeṉṟa desami nāḷ Paṅguḷattu Tiruṇārāyaṇa-perumāḷu-

3 kku Kuripaṭṭi Māriśeṭṭi mā—Tai trisandhiviḷa[kku] kuḍutta ga 2 poṉil [vva] vaḍḍiyum chandrādittavarai śela[k*]kaḍava-

4 du i-da[m]mam vāsi

199 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1938-77)

ಹಂಗಳ

ಅದೇ ಗೋಡೆಯ ತಳಪಾದಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ

This short inscription seems to state that the *śikhara* (tower) of the temple was constructed on the 12th day of the bright half of Vaiśākha in the year Śukla. No Śaka year is given. The epigraph seems to belong to the 17th century.

1 ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶು ೧೨ ಲು ಯಿ ಗುಡಿಸಿಖರಕ್ಕೆ

200 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1930-22)

ಹಂಗಳ

ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಗೋಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವ ಕಲ್ಲು

This incomplete inscription seems to record some grant made by Śankarayya, an officer under *mahāmaṇḍalēśvara* Rāmarājaya Tirumalarājayya, to some one, not named, who was the son of Anke-gauḍa. Rāmarāja Tirumalarājayya was the last governor of Śrīraṅgapaṭṭaṇa under Vijayanagara kings.

The record is dated Kārttika ba. 10 in the year Śōbhakṛit. No. Śaka year is given. The details are insufficient for verification.

1 ಸೋಭಕೃತುಸಂವಸರದ ಕತ್ತ್ರಿಕ ಬ ೧೦ ಲು[2]

2 ಶ್ರೀಮುಂಮಹಮುಂಡಲೆಸ್ವರಾ ರಾಮರಜ

3 ಅಯುತ್ತಿರುಮಲರಾಜಅಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ

4 ಕ್ಕೆ ಕರ್ತ್ರರಾದ ಸಂಕರಯನವರು ಅಂಕ್ಕೆ

5 ಗಉಡನ ಮಗ

[1] The letters 'Vacharattu' are engraved below the 2nd line, to the left of the beginning of the 3rd line.

[2] ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲೂ '೦' ಈ ಗುರುತಿದೆ.

201 (ಎಂ. ಎ. ಆರ್. 1930-23)

ಹಂಗಳ

ಊರಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಲ್ಲು

This records the remission, to the barbers of Hangaḷa, of all taxes including *beḍuge* and *sunka* under the orders of *mahāmaṇḍaḷēśvara* Rāmarāja Tirumalarājadēva-mahārāya by his agent Bhadrapa. Gangōja mentioned herein appears to be the chief of the barbers.

The date of the grant is Khara, Śrāvaṇa śu. 7. No Śaka year is given. The details cannot be verified.

ಮುಂಭಾಗ

1 ಸುಂಭ ನಮುಸ್ತುಃ ಖ[1]
2 ರಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶು ೭ ಲು
3 ಶ್ರೀಮುಂಮುಹಾಮುಂಡಲೆಸ್ವರ
4 ರಮುರಜ ತಿರುಮುಲರಜದೆವಮು
5 ಹಾರಾಯುಅಯುನವರ ಕಾರ್ಯ್ಯಕೆ
6 ಕರ್ತರಾದ ಭದ್ರಪ
7 . . . ಗಂಗೊಜನು ಹಂಗುಳದ
8 ಕೆಲಸಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ವ್ವ
9 ಲಿ ಬೆಡುಗೆ ಸುಂಕ ಯೆಲ್ಲ
10 ಉ ಸರ್ವ್ವಮುನವನು

ಹಿಂಭಾಗ

11 ಕೊಟ ಶಿಲಾಸಾಧನ
12 ಇದಕೆ ಅಣಿಪಿದವನು
13 ಕತ್ತೆಯು ತುಂಣಿಯುನು
14 ಕಲುಪ್ಪನು ತಿಂದ ನಾಯಿಂದ
15 ರಕಸಿಗೆ ಆಸೆ ಮಾಡಿದವ
16 ನಾಯಿಂದರ ಹೊಟ್ಟೆಯುಲಿ ಹು
17 ಟಿದವ ಎಂದು ಕೊಟ ಸಿಲಾ
18 ಸಧನ ಮುಂಗಳ ಮು
19 ಹ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

202 (ಎಂ.ಎ. ಆರ್. 1930–25)

ಹಂಗಳ

ಗ್ರಾಮದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಕಲ್ಲು

This inscription refers to the rule of Śrīraṅgarāya (III) of Vijayanagara and records the construction of a *maṭha* and the gift of a villlage Hoṛakēri Bāchaḷi in Hanguḷa-sthaḷa for a Vīraśaiva teacher at Hangaḷa by the queen Amṛitamma. She is said to have built a *maṭha* called Kallu-maṭha around the place in the old palace site at Hangaḷa where Rāja-oḍeyar died and set up a *liṅga* there. The language of the record is corrupt.

The date of the record, Śaka 1578, Durmukhi, Vaiśākha ba. 12, Monday, regularly corresponds to May 12, Monday, 1656 A.D.

1 ಶುಭಮುಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯು . . . . .
2 ರುಸ ೧೫೭೮ ಸಂ ದುರ್ಮ್ಮುಕಿಸಂವತ್ಸರದ ವಯಿಶಾಕ ಬ
3 ೧೨ ಚಂ ವಾರಲಿ ಶ್ರೀಮುದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪ
4 ರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀರಂಖಮುಹಾ
5 ರಾಯು ರಾಯುರಯುರವರು ಪ್ರಿತ್ವೀರಾಜ್ಯಂಗೆಯುತ್ತಿ

1 ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲೂ '೦' ಈ ಗುರುತಿದೆ.

6 ರಲು ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಪತಿರಯರವರ ನಿರುಪ
7 ದಿಂದ ವೈಸುರಾಧಿಪ ಅಂತೆಂಬರಗಂಡ ಬಿರ
8 ದದ ದೇವರಜವೊಡೇರು ಹಂಗುಳದಲು ಅ
9 ರಸಿನವರು ಯಿದ ಅರಮನೆಯಲಿ ವೊಡೆದಲಿ
10 ರಾಜೊಡೆರು ಮುಕ್ತರಾದ ಬಳಿಯ ಅಮ್ರುತಂಮ
11 ಕಲಮಟವ ಕಟಿಸಿ ಲಿಂಗಸ್ತಪ್ಯವ ಮಾಡಿ ಮರಳಬ
12 ಸವಲಿಂಗದೇವರಿಗೆ ಸ್ವಸಂತ್ರದ ಮಟವ ಕಟಿಸಿ ಹಂಗು
13 ಳದ ಸ್ತಳದ ಹೊಜಕೇರಿಬಾಚಳಿ ಗ್ರಾಮಕೆ ಸಲು ಚತು
14 ಸೀಮೆ ವಳಗುಳ[ಂ]ತ ಗಿಡ ಹಕ್ಕಲು ಮರ ಕಟಿಯರೆ ಕೆ(ಕ)ಟುಕಾ
15 ಲುವೆ ಆ ಕೆಳಗಣ ಗದೆ ಬೆದ್ದಲು ತೋಟ ಸುವಣ್ಣದಯ ಸು
16 ಂಖ ಮಗ್ಗ ಮನೆವಣ ಜಾತಿದೆರಿಗೆ ಸರ್ವಸಮ್ಯ
17 ಸರ್ವಾದಾಯ ಆಗುಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು
18 ಬರುವಿರಿ ಎಂದು ಕೊಟ ಸಿಲಸಾಧನದಾನ ಮಾನ್ಯದ
19 ಲಿ . . . . ಯಿ ದ
20 ಮರ್ಕೆ ಆಳುಪಿದವ ಕತ್ತೆ ಪ್ರಜಾಪ
21 ತಿಗೆ ಆಳುಪಿದಾಗೆ

203

ಹಂಗಳ

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಚೌವೀಸ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಲೋಹಬಿಂಬದ ಪೀಠದ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ

Eighteen out of several metallic images, bells and other utensils unearthed at Hangaḷa contain inscriptions in the 10th century characters. (No. 203-05)

The present record on the back of the pedestal of Chauvīsa-tīrthaṅkara image states that Mānkabbe-kanti, mother of Sarvalōkāśraya's wife Chikka Jōgabbe, was the disciple of Dāmaṇandi-bhaṭṭāraka

1 ಂ ಶ್ರೀಮತ್ಸರ್ವ್ವಲೋಕಾಶ್ರಯ
2 ದ ಪ್ರಿಯಭಾರ್ಯ್ಯ ಶ್ರೀಮತ್ ಚಿಕ್ಕಜೋಗ
3 ಬ್ಬೆಗಳ ತಾಯಿ ಮಾಂಕಬ್ಬೆಕನ್ತಿಯರು
4 ಶ್ರೀಮದ್ದಾಮಣನ್ದಿ ಭಟ್ಟಾರಕರ ಸಿಸಿತ್ತಿಯರು

204

ಹಂಗಳ

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ನಾಲ್ಕು ದೀಪಸ್ತಂಭಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಘಂಟೆಯ ಮೇಲೆ

The record, repeated on four lamp-stands and a bell, mentions Chikka Jōgabbe, lay disciple of Dāmaṇandi-bhaṭṭāraka.

ಶ್ರೀಮದ್ದಾಮಣನ್ದಿಭಟ್ಟಾರಕರ ಗುಡ್ಡಿ ಚಿಕ್ಕಜೋಗಬ್ಬೆ

205

ಹಂಗಳ

ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಐದು ಸಣ್ಣ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪೀಠಗಳು, ಐದು ಸಣ್ಣ ಗಿಂಡಿಗಳು, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ದೀಪಸ್ತಂಭ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಘಂಟೆಯ ಮೇಲೆ

Ten small utensils besides a bell and a lamp-stand have each a label reading *Chikka Jōgabbe* ‖ engraved on them.

ಚಿಕ್ಕಜೋಗಬ್ಬೆ ‖

206 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1934–27)

ಶಿದ್ದೈಯ್ಯನಪುರ

ಬೇಚಿರಾಕ್ ಗ್ರಾಮದ ಹೊಲವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ವೀರಗಲ್ಲು

This is a hero-stone set up by Tātabbe the daughter of a hero named Terareliya (?) son of Mārayya, who died in a cattle raid. The characters seem to belong to the end of the 9th century A.D.

1 ಶ್ರೀ ಕಾವದೊಡೆ
2 ಐ ಮಾರಯ್ಯ
3 ನ ಮಗ ಶ್ರೀ
4 ತೇರರೆ | ಲಿಯ
5 ತುಱುಗೊಳಲ್
6 ಕಾದಿ ಸತ್ತಂ
7 ಮಗಳ್
8 ತಾತಬ್ಬೆ
9 ಕಲ್ಲ ನಡಿ
10 ಸಿದರ್

207 (ಎಂ.ಎ.ಆರ್. 1930–36)

ದೇವರಹಳ್ಳಿ

ಗ್ರಾಮದ ಬಾವಿಯ ಕಟ್ಟೆಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ

This inscription seems to record the heroism of 70 soldiers of a village named Upagoḷa in breaking the ranks of the enemies of the Gaṅga prince Durvinīta Eṟeyappa in the siege of Kosarupuḷki and the grant to them, for their valour, of the village Puṇisūr by the prince. The Ganga genealogy as narrated herein mentions the kings Konguṇi, Mādhava, Vishṇugōttama, Mādhava, Avinīta, Durvinīta, Vikrama (Śrīvikrama), Dugga and Śivamāra. The record refers to the rule of Konguṇi after mentioning Śivamāra. Hence, the record could be assigned to Śrīpurusha. The left side of the slab is broken and lost. No date is given. However, the record may be assigned to c. 8th century A.D. This appears to be the first known lithic record to contain Ganga genealogy.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು ಕೊಙ್ಗುಣಿಮಾಧವಶ್ಚೈವ . . . .
2 ಷ್ಣುಗೋತ್ತಮಃ ಮಾಧವೋರವಿನೀತಶ್ಚ ದುರ್ವ್ವಿನೀ . . . .
3 ವಿಕ್ರಮಶ್ಚ ದುಗ್ಗಶ್ಚ ಶಿವಮಾರಸ್ತಥೈವಚ ಕೊಂಗೊಣಿ . . . .